Copyrighted Material

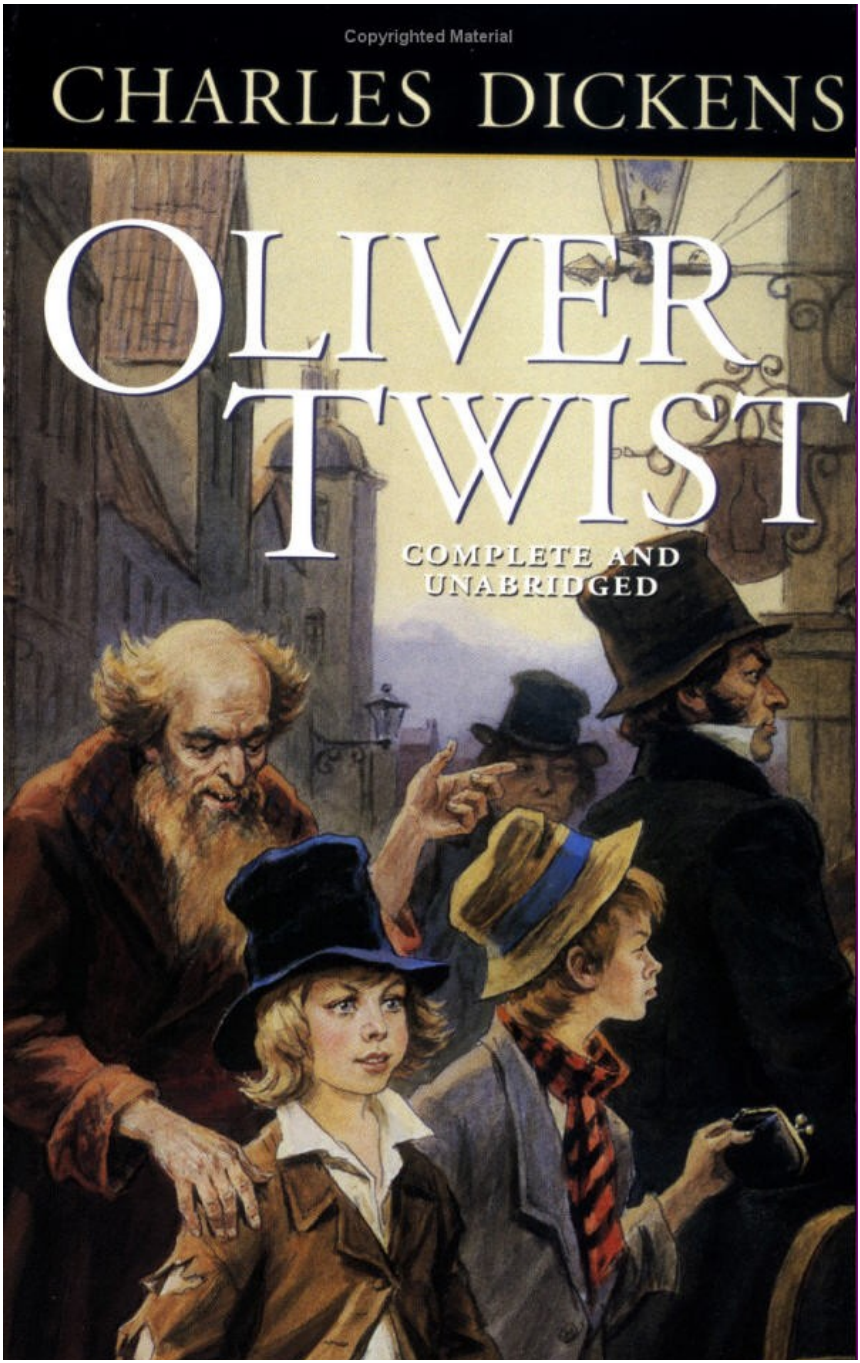

Charles Dickens

Oliver Twist

Traducere de Maria Petrescu, Luminiţa Cocârţă, Sorina Chiper

Capitolul 1

În care se spun câteva cuvinte despre locul unde s-a născut Oliver Twist, precum şi întâmplări de la naşterea lui.

Printre alte clădiri importante dintr-un orăşel anume, care din raţiuni multiple e mai bine să nu fie menţionat şi căruia nici n-o să-i dau vreun nume fictiv, există una pe care, din vechime, o găseşti în aproape toate oraşele mari sau mici: o casă parohiala de muncă. Aici, într-o zi şi la o dată anume pe care nici n-are rost să le menţionez pentru că nu prea sunt importante pentru cititor, s-a născut, în tumultul evenimentelor, un muritor al cărui nume a fost trecut la începutul acestui capitol.

Pentru destul de mult timp după ce a intrat în această lume chinuită şi plină de necazuri, ajutat de doctorul parohiei, posibilitatea ca acest copil să trăiască şi să mai aibă şi vreun nume a fost chiar o problemă: de aceea a fost puţin probabil că aceste rânduri să fie scrise şi publicate vreodată; şi dacă totuşi urmau să apară în vreo câteva pagini, ar fi avut meritul incontestabil de a fi fost biografia cea mai concisă şi mai credibilă din literatură vremurilor.

Deşi nu sunt dispus să susţin că fiinţă născută într-o casă parohiala este, prin natura împrejurărilor, cea mai norocoasă şi mai de invidiat, totuşi vreau să spun că, în această situaţie, pentru Oliver Twist a fost lucrul cel mai bun care i s-ar fi putut întâmpla vreodată. Adevărul este că i-a fost deosebit de greu să înceapă să respire singur, de altfel o funcţie complexă, dar indispensabilă existenţei noastre; câtva timp, a respirat cu greutate, sufocându-se, pe o salteluţă de lână, oscilând între această lume şi cea de dincolo; iar balanta înclină mai mult către cea de dincolo. Dacă în acest scurt răstimp el ar fi fost înconjurat de bunici iubitori, mătuşi grijulii, moaşe cu experienţă, precum şi de

doctori deosebit de învăţaţi, fără niciun dubiu că ar fi murit cu zile. Dar nefiind în preajma decât o femeie săraca, ce avea mintea înceţoşată de aburii alcoolului, şi doctorul parohiei, care acţiona fără tragere de inimă, Oliver şi Mama Natură şi-au disputat victoria. Rezultatul a fost că, după câteva icneli, el a început să respire, să strănute şi să-i anunţe pe locatarii casei ca a mai apărut încă o povară pe capul parohiei, ţipând cât de tare îl ţineau plămânii lui de băieţel, a cărui singură avuţie nu era decât vocea, care se auzea de mai bine de trei minute.

În timp ce Oliver îşi demonstra cu tărie puterea plămânilor lui, la căpătâiul din fier al patului, pe care se afla o păturică peticită, se mişca uşurel ceva şi o fată palidă de femeie tânăra se ridică anevoie de pe pernă, rostind cu greutate:

— Daţi-mi să-mi văd copilul şi-apoi pot să mor în pace!

Doctorul stătea cu faţa la foc, răsucindu-şi palmele şi frecându-le ca să şi le încălzească. Auzind-o, el se ridică şi, indreptan- du-se către căpătâiul patului, spuse cu cea mai mare blândeţe, pe care nu ai fi aşteptat-o de la unul ca el:

— Oh, stai, nu-i rândul tău să vorbeşti de moarte!

— ’Mnezeu s-o binecuvânteze!, se băga şi moaşa în vorbă, vârându-şi repede în buzunar o sticlă verde, din al cărui conţinut luase cu mare satisfacţie o duşcă într-un colţ ferit al încăperii. ’Mnezeu să-i binecuvânteze inimioara ei bună şi să trăiască tot pe cât am trăit şi eu, dom’le şi să facă trei’spe copii, că ai mei au murit toţi, mai am doar doi şi-i iau cu mine la lucru, da ştie ea ce să facă, ’Mnezeu să-i binecuvânteze inimioara ei bună! Hm, ca să vezi ce-nseamnă adică să fii mamă, să ai un puişor!

Această perspectivă consolatoare nu a avut efectul scontat pentru proaspătă mama. Bolnavă dădu din cap şi arătă cu mâna către copil.

Doctorul i-l puse în braţe, iar ea îşi lipi cu o dragoste disperată buzele reci de fruntea micuţului; apoi îşi trecu palmele peste faţă, privi rătăcită de jur-împrejur, se

cutremură, căzu pe spate şi muri. Au frecat-o pe piept, pe mâini şi pe la tâmple, dar inima ei se oprise pentru totdeauna. Apoi au tot vorbit despre speranţă şi uşurare, ceea ce ei îi lipsiseră aproape de desăvârşire.

— Gata, madam Cutare, a murit!, spuse doctorul în cele din urmă.

— Of, săraca de ea, aşa e!, spuse moaşa, scoţând dopul de la sticlă cea verde, care-i căzuse pe pernă atunci când se aplecase să ia copilul. Biata de ea!

— Nu te mai osteni să trimiţi să mă cheme dacă plânge copilul, spuse doctorul punându-şi mănuşile cu multă grijă. S-ar putea să aibă probleme, şi atunci să-i dai nişte fiertura de ovăz. Îşi puse pălăria pe cap şi în drum spre uşa se opri puţin lângă pat şi adăugă: arata chiar bine fata asta, de unde vine?

— Supraveghetorul a adus-o aici astă-noapte de pe stradă, răspunse bătrâna. Abia dacă a mai putut face câţiva paşi de obosită ce era, avea pantofii făcuţi ferfeniţă; dar nimeni nu ştie de unde venea şi unde se ducea.

Doctorul se aplecă peste trupul inert şi-i ridică mâna stângă.

— Aceeaşi veche poveste — spuse el dând din cap — văd că n-are verigheta. Ei, noapte bună!

Apoi plecă să cineze, în timp ce moaşa mai trase o duşcă din sticla ei verde, după care se aşeză pe un scăunel lângă foc şi începu să-l infase pe copil.

Că haina-l face pe om avea să fie un proverb adeverit pentru Oliver Twist! înfăşurat în pătura, care de acum încolo avea să-i fie singurul acoperământ, el putea foarte bine să fie copilul unui bogătaş sau al unui cerşetor; şi nici chiar cel mai apreciat detectiv n-ar fi putut spune din ce neam se trage. Acum însă, îmbrăcat în cămăşuţa îngălbenită de atâta purtare, era pecetluit, etichetat şi pus imediat la locul lui — copilul parohiei, orfanul casei parohiale de muncă, umilit, înfometat şi hulit de toată lumea, veşnic bătut, înghiontit şi îmbrâncit —, dispreţuit şi

oropsit de toţi.

Oliver tipa cât îl ţinea gura. Dacă ar fi ştiut el că nu era decât un biet orfan, rămas la mila epitropilor şi a supraveghetorilor, poate că ar fi ţipat şi mai tare.

Capitolul 2

În care se vorbeşte despre creşterea şi educaţia lui Oliver Twist, precum şi de consiliul parohial

Timp de opt sau zece luni, Oliver a fost victima unui şir neantrerupt de înşelăciuni şi dezamăgiri. L-au crescut cu biberonul. Conducerea casei parohiale de muncă raporta în permanenţă mai-marilor parohiei situaţia acestui copil orfan, flămând şi sărac. Aceştia, la rândul lor, începuseră să se intereseze dacă pe acolo nu era vreo femeie care să-i ofere lui Oliver Twist mângâierea şi hrană de care avea atâta nevoie. Din păcate, pentru că asemenea fiinţă nu există, mai- marii parohiei au hotărât cu mărinimie şi plini de omenie că Oliver să fie trimis la ţară, într-o altă casă mai mică, tot proprietate a parohiei, la vreo trei mile depărtare, unde cam vreo douăzeci sau treizeci de tineri certaţi cu legea se tolăneau pe podele cât era ziulica de lungă, fără să ceară prea multă mâncare sau haine, sub supravegherea părintească a unei femei bătrâne care, pentru vreo şapte pence şi jumătate de cap de copil pe săptămână, îi pripăşea acolo pe toţi răii. Şapte pence şi jumătate pe săptămână e o sumă destul de frumuşică: cu şapte pence şi jumătate poţi cumpăra o grămadă de lucruri cu care să-i îndopi pe copii până le vine rău de la stomac. Bătrâna era o femeie înţeleaptă şi cu multă experienţă; ea ştia exact ce le trebuia copiilor, dar şi ce era bun pentru ea. Aşa că ei îi revenea cea mai mare parte a câştigului săptămânal, oferind tinerei generaţii parohiale în creştere o porţie şi mai mică decât i se cuvenea, reuşind să stoarcă de peste tot câte ceva, chiar şi de acolo de unde nu se mai putea stoarce nimic. Iată cum se dovedea bătrâna a semăna un foarte iscusit filosof materialist.

Cine nu cunoaşte povestea acelui filosof? El a inventat o

teorie grozavă despre un cal care putea trăi fără să mănânce şi pe care a reuşit să o demonstreze atât de bine, încât a ajuns să-i dea acestuia doar un păi pe zi, transformându-l din nimic într-un animal ager şi focos, care a murit doar cu douăzeci şi patru de ore înainte de a ajunge să ia o gură bună de aer. Din nefericire, sistemul filosofic materialist folosit de această femeie hoaţă opera tot la fel şi pentru Oliver Twist; căci dacă vreun copil reuşea să-şi ducă zilele cu puţină hrană primită, în opt din zece cazuri ori se îmbolnăvea din cauza foamei sau a frigului, ori cădea în foc din nebăgare de seamă, ori se înăbuşea din te miri ce; dar oricare ar fi fost întâmplarea, plodul cel nenorocit era chemat în cealaltă lume ca să-şi cunoască părinţii pe care nu-i văzuse niciodată în lumea aceasta.

Câteodată, când se întâmplă să aibă loc vreo ancheta mai aparte cu privire la vreun copil trecut cu vederea la întorsul saltelei sau care murise opărit atunci când se spălau rufele — cu toate că un astfel de accident se întâmplă foarte rar, dat fiind că acolo la ţară nu se prea spălau rufele —, tocmai atunci le venea în gând anchetatorilor să pună întrebări stânjenitoare, enoriaşii razvratindu-se şi semnând câte o plângere. Însă aceste obraznicii erau repede muşamalizate de doctor, precum şi de mărturia epitropului; primul deschidea întotdeauna cadavrul şi nu găsea nimic înăuntru (lucru adevărat, de altfel), celălalt jura invariabil tot ce dorea parohia (dând astfel dovadă de un devotament fără margini). În plus, membrii consiliului parohial făceau controale regulate la ţară, având întotdeauna grijă să-l trimită pe epitrop cu o zi înainte ca să le anunţe venirea. Aşa se face că de fiecare dată toţi copiii erau primeniţi şi curaţi. Ce puteai pretinde mai mult?

Nu prea era de aşteptat ca un astfel de sistem să dea roade. La cei nouă ani ai săi, Oliver Twist era un copil palid şi firav, micuţ de statură şi subţire ca o trestioară. Cu toate acestea, natură sau asemănarea cu vreunul din cei doi

părinţi au făcut să-i bată în piept o inimă tare curajoasă, întâmplarea ce urmează a fi relatată se datorează tocmai faptului că a reuşit să ajungă la cea de-a nouă aniversare, graţie regimului auster la care fusese supus încă de la naştere. Indiferent cum a răzbit, vorba e că a ajuns la vârsta de nouă ani, pe care şi-o sărbătorea în pivniţa de cărbuni în compania selecta a doi domnişori, după ce toţi trei fuseseră snopiţi în bătaie şi încuiaţi acolo pentru că îndrăzniseră să le fie foame. În acest timp, fără veste, doamna Mann, stăpâna cea bună a casei, trase o sperietură zdravănă, vazandu-l pe domnul Bumble, epitropul, cum se căznea din greu să tragă zăvorul de la poarta grădinii.

— Doamne, Dumnezeule! Dumneavoastră sunteţi, domnule Bumble?, spuse doamna Mann scoţând capul pe geam şi prefăcându-se grozav de bucuroasă. Suzano, ada sus pe Oliver şi pe ăilalţi doi plozi şi bagă-i imediat la spălat! Vai, ce mă bucur să vă văd, domnule Bumble!

Domnul Bumble era cam grăsuţ şi cam ţâfnos din fire, aşa că în loc să răspundă politicos la un salut atât de deschis, începu a zgâlţâi portiţa cu furie, ba, îi mai trase şi un şut, cum numai un epitrop o poate face.

— Vai de mine! — spuse doamna Mann, alergând într-un suflet afară, pe când cei trei băieţi erau scoşi din ascunzătoare — oare cum de nu m-am gândit?! Cum am putut să uit că portiţă era încuiată pe dinăuntru, dar numai din cauza copilaşilor acestora, dragii de ei! Intraţi, domnule! Poftiţi, vă rog, domnule Bumble, dar, vă rog, poftiţi, domnule!

Deşi această invitaţie a fost de o politeţe excesivă, putând înmuia chiar şi inima celui mai înţepat staroste de biserică, ea nu l-a impresionat deloc pe epitrop.

— Doamna Mann, chiar crezi că aceasta conduită este respectuoasă şi cuviincioasă?, se răţoi domnul Bumble, strângându-şi bastonul cu putere. Să-i ţii pe reprezentanţii parohiei să aştepte la poarta grădinii, când ei vin aici cu o misiune parohiala foarte clară legată de copiii orfani ai

parohiei? îţi dai seama, doamna Mann, că eşti, cum să spun eu, doar o biată delegata a parohiei şi o lefegioaica?

— Vai, domnule Bumble, cum să nu, doar ce le-am spus la vreo doi puişori de copii, care vă iubesc atât de mult, c-aţi venit, îi întoarse doamna Mann vorba, mieroasă şi cu multă umilinţă.

Domnul Bumble se fudulea foarte tare cu puterea lui de orator şi era foarte mândru de el însuşi. Începu să se calmeze, având în vedere că deja îşi etalase oratoria şi-şi răzbunase orgoliul.

— Bine, bine, doamna Mann, continuă el pe un ton ceva mai potolit, poate că-i aşa cum spui dumneata. Fie! Deci, doamna Mann, ia-o dumneata înainte, eu am venit aici cu niscaiva treburi şi am câte ceva să-ţi spun.

Doamna Mann îl introduse pe epitrop într-un holisor pardosit cu dale de cărămidă şi îi oferi un scaun, aşezându-i foarte tacticos pe masă bastonul şi pălăria în formă de tricorn. Încălzit de drum, domnul Bumble îşi şterse transpiraţia de pe frunte, aruncă o privire satisfăcută către tricorn, apoi zâmbi. Da, da, zâmbi! La urma-urmei, epitropii sunt şi ei oameni, aşa că domnul Bumble zâmbi.

— Ei, da’ acum să nu vă supăraţi de ce-am să vă spun, adăugă doamna Mann cu glas mieros. Din câte văd eu, aţi mers ceva pe jos, da’ mai bine-mi văd de treabă. Domnu’ Bumble, ce-aţi zice de o băuturică?

— Nicio picătură, dar chiar nicio picătură, spuse domnul Bumble, fluturându-şi liniştit mâna dreaptă cu un semn plin de demnitate.

— Ba io tot cred c-o să vreţi puţin, spuse doamna Mann, care înregistrase îndeajuns de bine tonul de refuz că şi gestul făcut. Numa’ o picătură îndoită cu puţină apă rece şi o bucăţică de zahăr.

Domnul Bumble îşi drese glasul.

—Acu’ numa’ o picături ca, zise doamna Mann convingătoare.

— Ce anume?, întrebă epitropul.

— Iaca, întotdeauna trebuie să am câte ceva în casă ca să-i ung pe drăguţii de mititei pe la buric, când nu li-i bine, domnu’ Bumble, îi răspunse doamna Mann scoţând o sticlă şi-un pahar din dulapul din colţ. Gin. Ai să vezi domnu’ Bumble, e-un gin straşnic.

— Dar dumneata, doamna Mann, le dai copiilor aşa ceva?, întrebă Bumble urmărind-o cu interes cum amesteca totul.

— Oh, bată-i norocul să-i bată, cum să nu le dau, dragii de ei?!, răspunse îngrijitoarea. N-aş putea suferi să-i văd cum se chinuiesc, doar mă cunoaşteţi ’mneavoastra.

— Da, desigur, încuviinţă domnul Bumble, n-ai putea. Doamna Mann, eşti o femeie adevărată (la auzul acestor cuvinte, bătrâna puse paharul pe masă). Chiar am să informez consiliul cu prima ocazie. (Trase paharul spre el). Am să spun că pentru copii eşti ca o mamă. (Amesteca bine ginul cu apă). Eu, doamna Mann, beau cu bucurie în sănătatea dumitale — şi dădu peste cap jumătate din el. Ei, şi-acum să trecem la treabă, spuse epitropul, scoţând din buzunar un carneţel cu coperte din piele. Băiatul acela care a fost botezat aşa, că vai de lume, Oliver Twist, împlineşte azi nouă ani.

— Batu-l-ar norocu’ să-l bată!, îl întrerupse doamna Mann ştergându-şi ochiul drept cu colţul sortului, până ce se înroşi.

— Cu toate că s-a oferit o recompensă de zece lire sterline, care apoi a fost ridicată la douăzeci, cu toate eforturile supraomeneşti, ba, chiar aş putea spune supranaturale din partea parohiei, spuse Bumble, tot nu am putut să descoperim cine este tatăl lui sau de unde venea mama lui, cum o chema şi din ce clasă socială făcea parte.

Doamna Mann îşi ridică mâinile a neputinţă, apoi, după o clipă de gândire, spuse:

— Atunci cum se face că el totuşi are un nume?

Luând o poziţie impozantă şi plin de mândrie, epitropul spuse cu emfază:

— Eu l-am inventat.

— Dumneata, dom’le Bumble?!

— Da, doamna Mann, chiar eu în persoană. Le dăm nume copilaşilor noştri iubiţi în ordine alfabetică. Ultimul pe care l-am numit a fost cu S — Swubble, iar acesta a fost cu T — Twist. Eu i-am găsit numele. Următorul va fi Unwin, iar cel care vine după el Vilkins. După cum vezi, am numele gata pregătite până la sfârşitul alfabetului şi iar o pot lua de la A până la Z.

— Da’ chiar că sunteţi tare citit, dom’le!, spuse doamna Mann.

— Ei, cum să nu, spuse epitropul vădit măgulit de un astfel de compliment; aşa o fi, dacă spui dumneata. Aşa o fi, doamna Mann. Termină de băut tot ginul amestecat cu apă şi apoi spuse: întrucât Oliver e cam mare ca să mai rămână pe aici, consiliul parohial a hotărât să-l ia înapoi la casă. De aceea, am venit chiar eu în persoană. Vreau să-l văd imediat.

— Gata, acu’ vi-l aduc, spuse doamna Mann ieşind iute din cameră.

Curăţat atât cât se putuse printr-o simplă spălare cu apă de jegul întărit pe faţă şi pe mâini, băiatul fu condus în camera de protectoarea lui cea plină de bunăvoinţă.

— Oliver, fă o plecăciune în faţa domnului, spuse doamna Mann.

Oliver făcu o plecăciune îndreptată jumătate către epitropul care era aşezat pe un scaun şi jumătate către tricornul de pe masă.

— Vrei să mergi cu mine, Oliver?, spuse domnul Bumble cu emfază.

Era gata-gata să spună că ar fi plecat imediat cu oricine, doar că ridicându-şi privirea o întâlni pe cea a doamnei Mann, care se strecurase în spatele scaunului unde stătea epitropul. Îi arătă pumnul şi avea o fată ameninţătoare, într-o fracţiune de secundă înţelese totul. Prea des încasase pumni ca să-i fi uitat atât de uşor.

— Vine şi dansa cu mine?, întrebă sărmanul Oliver.

— Nu, dânsa nu poate veni, răspunse domnul Bumble, va veni să te vadă doar din când în când.

Copilul, chiar dacă era mic, reuşi să se prefacă şi să arate că-i părea tare rău că trebuia să plece. Avea chiar şi ochii plini de lacrimi. Foamea şi bătăile încasate de mai multe ori pe zi te ajuta în astfel de cazuri, când vrei să plângi; iar Oliver chiar putu să plângă de-adevăratelea. Doamna Mann îl strângea la piept întruna. Oliver, în schimb, nu-şi dorea decât o bucată mare de pâine unsă cu unt, ca să nu pară prea flămând când va ajunge la casa-azil. Cu felia de pâine într-o mână şi cu şepcuţa maronie, specifică uniformei parohiale, pe cap, Oliver fu luat de domnul Bumble din acest loc nenorocit, unde niciodată nu auzise vreo vorbă bună şi nici nu avusese parte de vreo privire caldă, care să-i lumineze anii întunecaţi ai copilăriei. În ciuda celor arătate mai sus, el izbucni în hohote de plâns când portiţă grădinii se închise în urma lui.

Chiar aşa rai cum erau, micuţii lui tovarăşi de suferinţă, pe care tocmai îi părăsea, fuseseră singurii prieteni pe care îi avusese vreodată; pentru întâia oară în viaţa lui simţi cu adevărat ce înseamnă singurătatea în lumea asta mare!

Domnul Bumble mergea cu paşi mari; tropăind mărunt, Oliver îl ţinea strâns de manşeta bordata cu fireturi aurii şi îl tot întrebă la fiecare sfert de milă dacă mai aveau mult de mers. Domnul Bumble îi răspundea scurt şi cu ţâfnă — blândeţea temporară pe care ginul amestecat cu apă o trezise în inima lui tocmai se evaporase, aşa că devenise epitropul de mai înainte.

Oliver nu era în această casa-azil decât de un sfert de ceas şi abia dacă avusese vreme să termine de mâncat a doua felie de pâine, când iată că domnul Bumble, care-l dăduse în grija unei babe, apăru de nicăieri informându-l că în acea seară membrii consiliului aveau să se întâlnească şi că el, Oliver, trebuia să apară în faţa lor negreşit.

Neştiind prea bine ce era cu consiliul acesta, Oliver era

chiar uluit de inteligenta epitropului şi nici nu ştia dacă să râdă sau să plângă. Dar nu avu prea multă vreme de gândit pentru că domnul Bumble îi dădu una peste cap cu bastonul, aşa, doar ca să-l mai trezească un pic, şi-i mai dădu încă una peste spate ca să-l mai învioreze; poruncindu-i să-l urmeze, îl conduse într-o sală foarte mare, văruita în alb, unde vreo opt sau zece domni mari şi graşi stăteau în jurul unei mese. În capul mesei, aşezat într-un jilţ, ceva mai înalt decât celelalte, era un grăsan cu o faţă rotundă şi tare roşie.

— Fă o plecăciune în faţa consiliului, spuse Bumble. Oliver îşi şterse câteva lacrimi, care erau gata să-i curgă din ochi şi, nevăzând niciun consiliu, ci doar o singură masă se înclină în faţa ei.

— Cum te cheamă, băieţaş?, îl întrebă domnul din scaunul cel înalt.

La vederea atâtor domni, Oliver se sperie şi începu să tremure; epitropul îl mai înghionti încă o dată de la spate, lucru care-l făcu să plângă. Aşa că răspunse foarte încet şi parcă nesigur, ceea ce-l determină pe un domn în jiletcă albă să-i spună că e prost. Incredibil, remarcă l-a mai îmbărbătat, făcându-l chiar să se simtă în largul lui.

— Ascultă, băiete, spuse domnul din scaunul cel înalt, cred că ştii foarte bine că eşti orfan.

— Ce înseamnă orfan, domnule?, întrebă bietul Oliver.

— Am zis eu că băiatul ăsta e prost, spuse domnul cu jiletca albă.

— Lasă, spuse cel care vorbise primul, cred că ştii că n-ai nici tata şi nici mama şi că ai fost crescut din milă parohiei, nu?

— Da, domnule, răspunse Oliver plângând amar.

— De ce plângi?, întrebă domnul cu jiletca albă. Şi ca să arate că nimeni nu-i ca el, continuă: chiar aşa, oare de ce-o plânge acest copil?

— Sper că te închini în fiecare seară ca un creştin adevărat — spuse un alt domn cu o voce răguşită — şi că te

rogi pentru cei care-ţi dau de mâncare şi care au grijă de tine.

— Da, domnule, se bâlbâi băiatul.

Chiar dacă nu-şi dădea prea bine seama, domnul care vorbise ultimul avea perfectă dreptate. Sigur c-ar fi fost foarte creştineşte şi că el ar fi fost un foarte bun creştin dacă s-ar fi rugat pentru toţi cei care-l hrăniseră şi avuseseră grijă de el. Dar el nu făcuse aşa ceva până acum, pentru că nimeni nu-l învăţase.

— Băiete, te-am adus aici ca să te învăţăm carte şi să te dăm la o meserie, spuse omul cu faţa roşie, care stătea pe scaunul cel înalt.

— Aşa că ai să te apuci de scărmănat cânepă chiar de mâine dimineaţă, de la ora şase, adăugă domnul cel răguşit, îmbrăcat în jiletcă albă.

Mulţumind pentru aceste binefaceri ca şi pentru slujbă cu scărmănatul cânepii, Oliver se înclină în fata epitropului, după care fu condus către un dormitor foarte mare, unde adormi în cele din urmă cu suspine grele, pe un pat tare, cu o saltea aspră pe el. Doar şi săracii au dreptul la somn, nu?! Oh, minunatele şi blândele legi englezeşti!

Sărmanul Oliver! Nici nu visa în somnul lui de copil că în acea zi cei din consiliu luaseră o hotărâre majoră care avea să-i influenţeze de acum încolo întreaga viaţă. Asta e, hotărârea fusese luată. Dar să vedem despre ce este vorba.

Membrii acestui consiliu parohial erau nişte filosofi cu o judecată profundă; atunci când era vorba de această casa-azil, ei îşi dădeau seama, ceea ce oamenii de rând n-ar fi putut, că nevoiaşii chiar se simţeau bine aici, unde era un loc public şi de oarecare distracţii pentru oamenii din clasele cele mai de jos; un han unde nu plăteai nimic niciodată; aici puteai să iei gratis micul dejun, prânzul, ceaiul, chiar şi cina; un fel de paradis construit din cărămidă şi mortar, unde tot anul nu era decât cântec, joc şi voie bună, iar munca deloc. Ei, dar, spuseră ei atotştiutori, odată şi-odată lucrurile trebuie puse la punct;

las’ că vedem noi, una-două. Aşa că stabiliră un regulament cum că toţi săracii (iar ei nu obligau pe nimeni) nu aveau decât două posibilităţi: ori mureau încet-încet de foame în azil, ori mureau repede-re- pede în afara lui. Şi de aceea au vorbit cu cei de la administraţia apelor să le dea apă la discreţie şi cu un morar să le mai dea din când în când câte puţin din fainã lui de ovăz. Urmau să primească prin urmare câte trei mese pe zi de fiertura de ovăz foarte diluată, de două ori pe săptămână câte o ceapă şi duminică o jumătate de chiflă. Nu mai spun aici ca privitor la femei mai făcură şi alte regulamente, tot înţelepte şi pline de omenie. Şi tot din milă, hotărâră că familiile sărace care divorţau să nu mai fie puse la plată. Şi în loc să-l oblige pe bărbat să dea bani familiei, aşa cum fusese cazul până atunci, îl debarasau definitiv de ea, ducând-o în altă parte, iar pe el îl descărcau de toate belelele. Nimeni nu poate şti câţi săraci ar fi vrut să scape din chingi, graţie acestor două privilegii, dacă n-ar fi fost legaţi de mâini şi de picioare de acest azil sau casa parohiala de muncă. Însă membrii consiliului erau oameni judecaţi şi prevăzători, care nu lăsau lucrurile la voia întâmplării. În afară de muncă pentru casa şi de fiertura de ovăz nu există nimic, iar asta îi cam speria pe oameni.

După primele şase luni de la sosirea lui Oliver Twist aici, sistemul funcţiona ca pe roate. Din cauza cheltuielilor tot mai mari cu antreprenorii de pompe funebre, el fusese cam costisitor la început. Se mai punea şi problema strâmtării hainelor săracilor care, după o săptămână sau două, fluturau lălai pe trupurile lor împuţinate de ovăzul îndoit cu apă. Aşa că numărul locatarilor săraci de la casa de muncă a parohiei se împuţina pe zi ce trece, spre bucuria fără de margini a membrilor consiliului parohial.

încăperea unde luau masa copiii era un spaţiu foarte mare, cu dale din piatră pe jos şi într-un colţ cu un cazan din cupru; lângă el, bucătarul, cu un şorţ pe dinainte şi ajutat de una sau două femei, servea pe fiecare cu un polonic uriaş din fiertura aceea apoasa. Toţi copiii aveau

câte o străchinuţă în care primeau din această mâncare aleasă. Nimic mai mult. Excepţia era de sărbători, când primeau în plus încă două linguri şi un sfert de pâine. Castronaşele nu erau spălate niciodată pentru că străluceau de atâta lins. Odată încheiată această operaţie (care bineanteles nu dură prea mult, deoarece şi lingurile erau tot atât de mari ca şi castroanele), se opreau şi se tot uitau la cazanul din cupru, cu aşa nişte ochi flămânzi de parcă ar fi vrut să devoreze până şi cărămizile pe care era aşezat; totodată, îşi sugeau degetele cu sârg, că nu cumva să le scape pe jos vreo picătură din fiertura de ovăz. Se ştie că, în general, băieţii mănâncă mai mult decât fetele. De mai bine de trei luni, Oliver Twist şi prietenii lui indurau chinurile unei senzaţii permanente de foame. În cele din urmă, au ajuns să fie atât de hămesiţi şi de sălbatici, încât un băiat, care era destul de înalt pentru vârsta lui şi care nu era prea obişnuit cu un astfel de regim (pentru că tatăl lui avusese un mic birt în trecut), le spuse într-o zi prietenilor lui printre dinţi ca, dacă nu primea în plus un castronel din acea fiertură de ovăz, s-ar fi putut foarte bine să-l mănânce chiar pe băieţelul care dormea noaptea lângă el şi care întâmplător era mai mic şi mai slăbuţ. De atâta foame, avea nişte ochi de fiară, aşa că ei l-au crezut. Chiar în acea după-amiază s-au adunat cu toţii, s-au sfătuit şi au tras la sorţi cine să meargă la bucătar şi să-i mai ceară din acea fiertură; sarcina îi reveni lui Oliver Twist.

Veni seara şi copiii se aşezară fiecare la locurile lor. Îmbrăcat în uniforma lui bine cunoscută, bucătarul stătea proţăpit lângă cazan; ajutoarele stăteau cuminţi în spatele lui; se servi fiertura de ovăz şi apoi se rosti o rugăciune mai lungă pentru a se binecuvânta acea mâncare sărăcăcioasă. Ovăzul dispăru din castroane cât ai zice peşte. Copiii începură să şuşotească ceva între ei şi să se uite insistent la Oliver. Cei care stăteau lângă el îl tot înghionteau, înnebunit de foame, chiar nu-i mai pasă deloc de mizeria din jurul lui. Se ridică de la masă şi, ţinând castronul şi

lingura în mână, se îndrepta către bucătar, speriat chiar şi el de aşa cutezanţă.

— Vă rog frumos, domnule, aş mai vrea puţin.

Bucătarul era un bărbat gras care plesnea de sănătate;

deodată se făcu palid la faţă. Timp de câteva clipe îl privi pe micuţul răzvrătit, cu ochii ieşiţi din orbite, după care se sprijini de cazan să nu cadă. Ajutoarele inlemnisera de uimire, copiii de frică.

— Ce?, întrebă bucătarul cu glas stins.

— Domnule, spuse Oliver din nou, vă rog să-mi mai daţi o porţie.

Bucătarul îi dădu lui Oliver una în cap cu polonicul, îl luă în braţe şi începu să strige după epitrop.

Membrii consiliului tocmai participau la o adunare solemnă, când domnul Bumble dădu buzna în încăpere foarte tulburat, adresându-i-se domnului din scaunul cel înalt:

— Domnule Limbkins, vă cer iertare! Oliver Twist vrea să-i dăm mai multă mâncare.

Cu toţii au rămas cu gura căscată, în timp ce groază şi uimirea se puteau citi pe feţele lor.

—A cerut săi se dea mai mult?, întrebă domnul Limbkins. Bumble, calmează-te şi răspunde-mi clar şi răspicat! Deci să înţeleg că Oliver Twist a cerut mai multă mâncare, chiar şi după ce a mâncat cantitatea prescrisă în raţia zilnică?

— Da, domnule, aşa a făcut.

— Băiatul ăsta n-o s-o sfârşească prea bine, cu siguranţă că va fi spânzurat, spuse domnul cu jiletca albă. Vă spun eu că va fi spânzurat.

Nimeni n-a îndrăznit să-l contrazică. Conversaţia asupra acestui subiect se încinsese. Se dădu ordin ca Oliver să fie închis de îndată. A doua zi dimineaţă a fost lipit un afiş pe dinafară porţii. Pe el se putea citi că se oferă o plată de cinci lire sterline oricărei persoane care va avea grijă de Oliver Twist, luându-l astfel de pe capul parohiei. Adică, altfel spus, se ofereau Oliver Twist şi pe deasupra încă cinci

lire sterline oricărui bărbat sau femeie care ar fi avut nevoie de un ucenic la orice fel de negoţ, afacere sau meserie.

— Niciodată până acum nu am crezut cu atâta tărie, spuse domnul cu jiletca albă, pe când bătea în poartă şi citea afişul din dimineaţa aceea, niciodată n-am crezut cu atâta tărie că acum că băiatul ăsta va sfârşi sigur la spânzurătoare!

întrucât nu-mi propun de pe acum să descopăr dacă domnul cu jiletca albă are sau nu dreptate şi nici nu vreau să vă stric plăcerea de a citi povestirea această pană la capăt (în cazul în care ea v-a stârnit un interes oarecare), mă încumet să vă las să ghiciţi dacă Oliver Twist a murit în acest tragic chip sau nu.

Capitolul 3

În care se arăta cum Oliver Twist era cât pe ce să capete o slujbă, care n-ar fi fost chiar deloc o sinecură

În urma hotărârii pline de înţelepciune şi milă luate de consiliul parohial, Oliver a rămas o săptămână întreagă închis într-o cameră întunecată şi izolată complet. Vina nu era decât aceea de a fi îndrăznit să ceară mai multă mâncare. Pe bună dreptate am putea spune că, dacă el ar fi avut cel mai mic respect în ceea ce priveşte prorocirea domnului cu jiletca albă, atunci ar fi trebuit, o dată pentru totdeauna, să fi făcut tot ce-i stătea în putinţă ca să întărească spusele acestui domn, înnodându-şi un capăt al batistei din buzunar de cârligul din perete şi spânzurându-se de el. Totuşi, ceva îl împiedica s-o facă, şi anume că batistele de buzunar erau considerate a fi articole de lux şi, drept urmare, nu erau de nasul săracilor. Acesta fusese ordinul, semnat şi parafat, dat de membrii consiliului parohial la o adunare de-a lor. Dar în copilăria aceasta crudă a lui Oliver există o durere şi mai mare.

În sufletul lui de copil, plângea întruna cu lacrimi amare cât era ziua de lungă; iar, când noaptea întunecată punea stăpânire peste tot, încerca să se apere de întunericul ei de nepătruns acoperindu-şi ochii cu mâinile şi ghemuindu-se în câte un colţ încercând să adoarmă. Din când în când se mai trezea, iat atunci tremura tot şi se lipea din ce în ce mai mult de peretele rece, căutând o oarecare ocrotire în întunericul şi singurătatea apăsătoare a nopţii.

Să nu cumva să creadă duşmanii de moarte ai „sistemului” că, în cele şapte zile cât a stat încarcerat, Oliver nu a avut parte de mişcare, de vreo tovărăşie plăcută sau de avantajele unei consolări religioase. Cât

despre gimnastică, afară era un frig de crăpau pietrele, aşa că, fără nicio problemă, îi era permis să se spele dimineaţa la cişmeaua din curtea pavată cu piatra. Ca să nu răcească, domnul Bumble îi mai aplică din când în când pe spate câte o lovitură de baston, menită să-l mai furnice pe piele şi să-i pună sângele în mişcare. În ceea ce priveşte tovărăşia, era dus o dată la două zile în încăperea unde se lua masa şi era biciuit pentru a se da un exemplu tuturor. Cum am spus, nici mângâierea religiei nu i-a fost luată. Când venea vremea rugăciunii, era mânat în fiecare seară cu şuturi în aceeaşi încăpere cu ceilalţi, unde i se permitea doar să asculte şi să-şi mai uşureze sufletul. În afară rugăciunii obişnuite, membrii consiliului parohial au mai adăugat încă una, prin care copiii se rugau să fie buni, plini de virtuţi, ascultători, mulţumiţi cu soarta ce le fusese hărăzita şi păziţi de rele precum cele făcute de Oliver Twist, care, cu siguranţă, era stăpânit de puterile răului şi chiar ale diavolului.

S-a întâmplat că într-o bună dimineaţa, pe când treburile lui Oliver se desfăşurau atât de plăcut, domnul Gamfield, care era cosar de meserie, să coboare pe Strada cea Mare şi să se gândească profund la ce să facă pentru a-şi plăti unele mici restante la chirie, cu care proprietarul lui îl tot bătea la cap. Dar cu cât se gândea mai mult, cu atât îşi dădea seama că toţi banii lui nu puteau ajunge la mult-ravnita suma de cinci lire sterline. Cufundat în această disperare de ordin aritmetic în care îşi tot îmboldea când mintea, când măgăruşul, ajunse să treacă pe lângă casa de muncă a parohiei şi să-i cadă ochii pe afişul de pe poartă.

— Hoo-o, îi spuse domnul Gamfield măgăruşului.

Cine ştie însă unde se gândea şi măgăruşul, întrebându-se pesemne dacă avea să primească de mâncare una sau două căpăţâni de varză, după ce ar fi lăsat cei doi saci de funingine ce-i îngreunau şi mai mult cotiga. Şi, fără să-i pese prea mult de porunca stăpânului, îşi văzu mai departe de drum.

Domnul Gamfield îi adresă o înjurătură straşnică şi, alergând după el, îi dădu una în cap, cum numai ţeasta unui măgar putea încasa fără să se spargă. Apoi apucând frâiele, scuturâ bine de zăbala, ca să-i arate cine e adevăratul stăpân dintre ei doi. Procedând aşa, îl întoarse. Apoi îl mai izbi din nou în cap, ca să-l ameţească de tot până ce avea să se întoarcă. Pregătirile fiind făcute, domnul Gamfield se îndrepta către poartă ca să citească ce scria acolo.

Domnul cu jiletca albă stătea în picioare lângă poartă cu mâinile la spate. Tocmai se mai răcorise în sala de consiliu de veninul ce-l avea. Fără să vrea, asistase la mică dispută dintre domnul Gamfield şi măgarul lui. Zâmbi cu satisfacţie când îl văzu pe om că vine să citească afişul, pentru că înţelese pe dată că acesta era exact stăpânul care-i trebuia lui Oliver Twist. Dar şi domnul Gamfield zâmbi atunci când citi afişul, pentru că lui nu-i trebuiau decât cinci lire sterline. Domnul Gamfield ştia prea bine care era regulamentul casei parohiale, cât despre băiat, care trebuia şi el luat odată cu banii, spera că băiatul să fie vreun pipernicit, aşa cum îi era lui necesar la curăţatul sobelor. Mai citi încă o dată afişul silabisindu-l în întregime, după care îşi scoase căciula de blană în semn de respect şi i se adresă domnului cu jiletca albă.

— Cică, dom’le, parohia vrea să-l facă ucenic, pe băiatu’ ăsta?, întrebă domnul Gamfield.

— Da, bre, aşa e, rosti domnul cu jiletca albă, zâmbind condescendent. Ai vreo treabă cu el?

— Păi de!, dacă azilu’ mi-l dă, io l-aş învăţa o muncă uşoară şi bună de cosar, spuse domnul Gamfield, cam aş avea nevoie de un ucenic şi l-aş lua pe asta.

— Pofteşte înăuntru, spuse domnul cu jiletca albă.

Ca să nu fugă în absenţa lui, domnul Gamfield mai zăbovi o clipă lângă măgar, dându-i un alt pumn în cap şi trăgându-l de falcă. Apoi îl urmă pe domnul cu jiletca albă în camera în care era Oliver.

— E o muncă destul de murdară, spuse domnul Limbkins, după ce Gamfield îi explică tot ce voia.

— Am mai auzit noi de copii care au murit asfixiaţi prin coşurile sobelor, spuse un alt domn.

— Asta se întâmplă numai când paiele sunt ude şi ard ca să alunece băiatul mai uşor pe horn, spuse Gamfield. Şi atunci chiar dacă nu-i flacără, fum este. Şi dacă-i mult fum iar nu-i bine, căci fumu-i adoarme pe copii, şi cum lor le place somnul... Şi apoi copiii ăştia-s tare încăpăţânaţi şi puturoşi, domnilor, şi nimica nu le place mai mult decât un foc bun. Aşa se face când îi prinzi în horn: îi frigi la tălpi, iar ei se zbat şi coboară mai repede.

Domnul cu jiletca albă părea că se amuză de aceste explicaţii. Numai că voia bună îi pieri pe dată, când domnul Limbkins îi aruncă o privire mai mult decât grăitoare. După toate acestea, membrii consiliului parohial vorbiră atât de încet între ei timp de câteva minute, încât cu greu s-au putut distinge cuvintele „reducere a cheltuielilor”, „da bine la socoteli”, „trebuie neapărat să publicăm un raport”. Atâta s-a putut auzi, restul nefiind decât cuvinte rostite cu mare emfază.

În cele din urmă şuşoteala luă sfârşit şi membrii consiliului parohial îşi ocupară locurile lor, devenind gravi şi solemni. Domnul Limbkins spuse:

— Am discutat propunerea dumitale şi nu suntem de acord cu ea.

— Da, da, chiar deloc nu suntem de acord cu ea, sari şi domnul cu jiletca albă.

— Categoric nu, mai adăugară şi ceilalţi membri.

Deoarece asupra domnului Gamfield plutea acuzaţia că ar fi snopit în bătăi vreo trei sau patru băieţi, se gândi că poate membrii consiliului vor fi ţinut cont de aceste întâmplări cu totul şi cu totul neansemnate. Nu prea făceau ei din astea. Dar nici lui nu-i prea venea la socoteală să dezgroape morţii. Tot învârtindu-şi căciula în mână, se îndepărtă uşor de masă.

— Deci nu mi-l daţi?, întrebă domnul Gamfield, oprindu-se puţin lângă uşă.

— Categoric nu, răspunse tăios domnul Limbkins; şi dacă mai pui că aceasta e şi o meserie tare urâtă şi murdară, atunci cred că ar trebui să primeşti ceva mai puţin decât răsplata oferită de noi.

Domnul Gamfield se lumină din nou la faţă şi, rasucindu-se repede pe călcâie, ajunse lângă masa spunând:

— Şi deci acum cât îmi daţi, domnilor, hai, gândiţi-vă puţin, io-s sărac, cât îmi daţi?

— Cred că trei lire şi zece şilingi îţi ajung cu prisosinţă, spuse domnul Limbkins.

— Ei, şi zece şilingi, e prea mult, spuse domnul cu jiletca albă.

— Bine, domnilor, zise Gamfield, daţi-mi patru lire, numa' patru şi nu-l mai vedeţi pe puşti niciodată. E bine?

— Am spus: numai trei lire şi zece şilingi, repetă domnul Limbkins cu o voce de neclintit.

— Uitaţi, domnilor, facem altfel, împărţim diferenţa, insistă Gamfield. Trei lire şi cinşpe şilingi.

—Nici un sfanţ în plus, veni răspunsul domnului Limbkins la fel de neclintit.

— Sunteţi tare rai cu mine, domnilor, spuse Gamfield, dând a lehamite din mâini.

— Ei, asta-i bună!, spuse domnul cu jiletca albă. Asta e pomană curata chiar şi dacă nu ţi-am da niciun sfânt. Idiotule, ia-l şi şterge-o, băiatul ăsta este exact ce-ţi trebuie ţie, doar că din când în când mai trebuie să-l mai mângâi niţeluş cu varga pe spinare, ai să vezi ce bine-i face! Cât despre cheltuielile cu întreţinerea lui, nu te-ngrijora, nu e prea obişnuit cu mâncarea de când s-a născut. Ha, ha, ha!

Domnul Gamfield se uită bănuitor la toţi cei care stăteau în jurul mesei şi, văzând numai zâmbete, se destinse şi el în cele din urmă, zâmbind fără nicio opreliţte. Târgul fusese încheiat. Imediat i s-au dat instrucţiunile necesare domnului Bumble să-i pregătească lui Oliver Twist certificatele de

ucenic cu care avea să se prezinte chiar în acea după-amiază în faţa magistratului, acesta urmând să semneze şi să aprobe totul.

Ca rezultat al acestei hotărâri şi spre uimirea lui totală, micuţul Oliver fu eliberat din închisoarea lui, poruncindu-i-se, pe deasupra, să se îmbrace cu o cămăşuţă curată. De-abia sfârşise cu îmbrăcatul, că domnul Bumble îi aduse personal un castron cu fiertura de ovăz, precum şi raţia de pâine din zilele de sărbătoare, de două uncii şi un sfert. La o asemenea privelişte incredibilă, Oliver începu să plângă în hohote, gândindu-se că membrii consiliului parohial s-au hotărât să-l omoare pentru cine ştie ce cauză nobilă, altfel nu ar fi decis să-l îndoape în aşa hal.

— Oliver, nu-ţi mai înroşi ochii de pomană, mai bine treci şi mănâncă şi fii mulţumit, spuse domnul Bumble cu emfază. Nu va mai trece mult timp şi-ai să devii ucenic, Oliver!

— Eu, ucenic, domnule?!, spuse copilul care deja tremura ca varga.

— Da, Oliver, spuse domnul Bumble. Domnii aceia buni şi milostivi, care ţi-au fost ca nişte adevăraţi părinţi — că tu, Oliver, n-ai nici mama, n-ai nici tata — te dau la ucenicie, ca să-ţi faci şi tu un rost în viaţă, să devii un bărbat adevărat. Dar pentru asta parohia cheltuieşte pe tine trei lire şi zece şilingi. Trei lire şi zece şilingi, Oliver, adică şaptezeci de şilingi, adică o sută patruzeci şi şase de penny, adică tot acest bănet pentru un orfan obraznic şi nătâng, care nu-i trebuie nimănui şi pe care nimeni nu-l iubeşte!

Şi în timp ce domnul Bumble se mai opri puţin să-şi tragă respiraţia după acest discurs rostit cu o voce cumplită, lacrimile se rostogoleau pe fata bietului copil, care suspină amarnic din adâncul sufletului lui.

— Hai, vino, spuse domnul Bumble, ceva mai puţin imperios. Il ungea pe suflet să vadă ce efect avusese discursul lui asupra copilului. Hai, vino, Oliver! Şterge-te la

ochi cu mâneca de la haină, şi nu mai vărsa atâtea lacrimi în fiertura aia, auzi, Oliver!

Avea dreptate domnul Bumble: şi aşa era îndeajuns de multă apă în castron.

Îndreptându-se către biroul magistratului, domnul Bumble îl tot dăscălea pe Oliver ce avea de făcut: că trebuia să arate şi el mai vesel şi că trebuia să spună, când acest domn l-ar fi întrebat dacă voia să se facă ucenic, că el chiar îşi dorea acest lucru foarte mult. Oliver spuse că va face întocmai. Ca să fie şi mai convingător, domnul Bumble îi dădu de înţeles cu blândeţe că, dacă nu-l ascultă, el nu mai răspundea de nimic şi-şi luă mâinile de pe Oliver. În sfârşit ajunseră la biroul magistratului, unde fu închis singur într-o cămăruţa, domnul Bumble atrăgându-i atenţia să stea acolo cuminte şi să-l aştepte până se întorcea el să-l ia.

Aşa rămase el acolo preţ de vreo jumătate de oră, cu inima bătându-i să-i spargă pieptul. Tocmai atunci domnul Bumble îşi vârî capul pe uşă, fără să mai poarte de această dată mândreţea lui de pălărie în formă de tricorn şi zise cu glas tare:

— Oliver, dragul meu, te cheamă domnul! Şi spunând acestea, îi aruncă scrâşnind un zâmbet ranjit şi o privire ameninţătoare, amintindu-i cu o voce şoptită: Să nu cumva să uiţi ce ţi-am spus, hoţoman ticălos ce eşti!

Neştiind ce să mai creadă despre cele două modalităţi contradictorii de adresare, Oliver îl privea oarecum uluit pe domnul Bumble, care fără să-i lase prea multă vreme de gândire, îl împinse repede în camera alăturată, a cărei uşa stătea larg deschisă. Era o încăpere foarte mare, cu un geam uriaş. În spatele unui birou stăteau doi domni bătrâni, care aveau părul pomădat cu pudră. Unul citea un ziar, iar celălalt cerceta prin ochelarii lui cu ramă de baga o bucăţică dintr-un pergament. În picioare, în faţa biroului, stăteau domnul Limbkins, de o parte, şi domnul Gamfield, spălat oarecum pe faţă, de cealaltă parte. Vreo doi sau trei

bărbaţi morocănoşi, încălţaţi cu cizme înalte, se foiau fără rost de colo până colo.

Domnul cel bătrân, care purta ochelari, dormita aplecat deasupra bucăţii de pergament, aşa că trecu un răstimp până ce Oliver fu împins de domnul Bumble până în faţa biroului.

— Am adus băiatul, înălţimea Voastră, spuse domnul Bumble.

Domnul cel bătrân care citea ziarul îşi ridică privirea pentru o clipă şi-l trase uşurel de mânecă pe celălalt domn bătrân, ca să-l trezească.

— Ah, iată şi băiatul, l-aţi adus, nu?!, spuse domnul cel bătrân.

— Da, chiar el este, domnule!, răspunse domnul Bumble. Băieţaş, fă o plecăciune în faţa domnului magistrat!

Oliver se îndreptă de spate, după care se aplecă frumos. Nu-şi putea lua ochii de la magistraţi şi de aceea se tot întreba dacă toţi oamenii asemenea lor se născuseră cu pudră aceea albă pe păr şi dacă din această cauză ei se numeau magistraţi.

— Ei, ia să vedem, spuse domnul cel bătrân. Să cred oare că i-ar plăcea să măture coşurile?

— Înălţimea Voastră, copilul de-abia aşteaptă, răspunse domnul Bumble, ciupindu-l uşurel pe Oliver de ceafă, că nu cumva să spună altceva.

— Şi vrea el să devină cosar?, continua domnul cel bătrân cu întrebările.

— Înălţimea Voastră, dacă l-am trimite cu de-a silă mâine să facă orice altă meserie, cu siguranţă că ar fugi înapoi, răspunse Bumble.

— Iar omul acesta îi va fi stăpân. Domnule, vei avea cu siguranţă grijă de el, îl vei hrăni bine şi vei avea grijă să nu-i lipsească nimic, nu-i aşa?, întrebă domnul cel bătrân.

— Păi io dacă spun o vorbă-i vorba, mormăi domnul Gamfield.

— Nu eşti prea meşteşugit la vorba, omule, dar se vede

treaba că eşti un om dintr-o bucată şi bun la suflet, spuse domnul cel bătrân, întorcându-şi ochelarii către cel care aştepta răsplată pentru Oliver şi pe chipul căruia se putea citi lesne cruzimea. Doar că magistratul era cam chior şi cam dus cu capul, aşa că nu-i puteai cere prea multe.

— Aia zic şi io, dom'le, spuse domnul Gamfield aruncandu-i o privire chiorâşa.

— Da, da, prietene, n-am nici cea mai mică îndoială, răspunse domnul cel bătrân, în timp ce-şi punea şi mai bine ochelarii pe nas şi cauta călimara cu cerneală peste tot pe masă.

Pentru Oliver acesta fu momentul de destin. Dacă nenorocita de călimara s-ar fi aflat exact acolo unde credea domnul cel bătrân că ar fi trebuit să fie, cu siguranţă că el şi-ar fi înmuiat până în ea şi ar fi semnat certificatul de ucenicie, iar Oliver ar fi părăsit imediat locul acela. Dar, întrucât ea se afla chiar sub nasul lui, se întâmplă că el să o caute peste tot pe birou şi să nu o găsească. În tot acest răstimp, îşi aruncă din întâmplare privirea la mutrişoara palidă şi îngrozită a lui Oliver Twist, care, în ciuda tuturor ocheadelor prevenitoare şi pline de înţeles şi a ciupiturilor domnului Bumble, se uită îngrozit şi speriat la fata respingătoare a viitorului lui stăpân. Chiar şi aşa cum era pe jumătate chior, magistratul remarcă totul.

Domnul cel bătrân se întrerupse din ceea ce tocmai făcea, puse până pe birou şi se uită când la Oliver, când la domnul Limbkins, care tocmai lua o priză de tutun, arborând o figură veselă şi nonşalantă.

— Măi, băieţel, spuse domnul cel bătrân aplecându-se peste birou.

Auzindu-se strigat, Oliver tresări. Şi nici nu era de mirare, cuvintele care îi fuseseră adresate erau atât de blânde, încât avură darul să-l sperie, aşa că începu să tremure vizibil şi izbucni în lacrimi.

— Măi, băieţel, spuse din nou domnul cel bătrân, de ce eşti tu atât de palid şi de speriat? Ce-i cu tine? Ce ţi s-a

întâmplat?

— Bumble, dă-te puţin mai încolo, spuse celălalt magistrat, punând ziarul deoparte şi aplecându-se peste birou, cu o expresie vădit interesată. Ei, şi acum, mai băieţaş, ia spune tu deschis, ce te doare?

Oliver căzu în genunchi şi, împreunându-şi mâinile, începu să se roage de cei doi să dea poruncă să-l ducă înapoi în cămăruţa lui întunecată, că mai bine ar fi murit de foame sau l-ar fi bătut, sau l-ar fi omorât decât să-l fi dat acestui om îngrozitor.

— Bravo, spuse domnul Bumble, ridicându-şi mâinile şi ochii a prosternare, bravo! Oliver, tu eşti unul dintre cei mai prefăcuţi, mai vicleni şi mai neobrăzaţi orfani pe care i-am văzut vreodată.

— Tu să taci, spuse al doilea domn bătrân când domnul Bumble începu să înşire la adjective.

— Înălţimea Voastră, vă cer iertare, spuse domnul Bumble, neputând să-şi creadă urechilor ce auzise. Înălţimea Voastră a vorbit cu mine?

— Da, cu tine şi mai ţine-ţi gura!

De această dată, domnul Bumble chiar rămase cu gura căscată. Era de necrezut că unui epitrop să i se spună să-şi ţină gura.

Domnul cel bătrân, cu ochelari cu ramă de băga, se uită la colegul lui şi dădu şi el aprobator din cap.

— Noi nu vom semna aceste documente, spuse domnul cel bătrân, dând deoparte hârtiile.

— Eu trag nădejde, reuşi domnul Limbkins să articuleze cu greu, eu trag nădejde că domnii magistraţi aici de faţă nu se vor lăsa impresionaţi şi induşi în eroare de nişte cuvinte neghioabe spuse fără rost de un copil fără minte.

— Nu magistraţii trebuie să-şi dea cu părerea asupra unei astfel de probleme, spuse tăios cel de-al doilea domn bătrân. Să duceţi băiatul înapoi la casa parohiala şi să-l trataţi mai cu blândeţe, că are mare nevoie.

În seara aceea, domnul cu jiletca albă a susţinut

vehement nu numai că Oliver avea să sfârşească în ştreang, dar poate chiar şi schingiuit pe roata. Oarecum misterios, dar şi atotştiutor, domnul Bumble dădu din cap spunând că el chiar îşi dorea îndreptarea lui Oliver. La toate acestea, domnul Gamfield răspunse că el chiar ar fi vrut să-l ia pe băiat ca ucenic şi, deşi în majoritatea cazurilor el şi cu epitropul erau de aceeaşi părere, acum dorinţa lui părea să fie în totală opoziţie cu cea a epitropului.

În dimineaţa următoare, oamenii aveau să afle din nou că Oliver Twist era pentru a doua oară „de închiriat” şi că cinci lire sterline erau oferite celui care l-ar fi luat în îngrijirea lui.

Capitolul 4

În care se arăta cum Oliver a căpătat o altă slujbă şi a putut în sfârşit să-şi facă intrarea în viaţa publică

Se ştie deja că în familiile cu mulţi copii se obişnuieşte ca fiul cel mai mare să fie făcut marinar din cauză că nu poate fi pus în posesia vreunei averi, a unui bun prin reversiune sau a vreunei scrisori de intenţie. Tocmai de aceea, consiliul parohial a hotărât să urmeze acest exemplu înţelept şi să-l îmbarce pe Oliver Twist pe un mic vas comercial, care urma să ajungă oriunde în lume, în alt port bun, dar, ce-i drept, cu reputaţie dubioasă. Cu toţii erau convinşi că acesta era cel mai bun lucru cu putinţă. Ori într-o seară căpitanul avea să-i tragă o mamă de bătaie soră cu moartea, ori îl trântea cumva cu capul de vreun drug de fier, de-i săreau creierii pe jos, ambele variante fiind foarte posibile şi preferate că metoda de corecţie pentru cei de teapa lui. Cu cât membrii consiliului parohial discutau mai mult despre această posibilitate, cu atât mai atrăgător şi mai avantajos li se părea proiectul. Aşa că, în unanimitate, au ajuns la concluzia că singura modalitate de a face ceva pentru Oliver era aceea de a-l trimite cât mai repede pe mare.

Sarcina de a cerceta cât mai amănunţit problema îi reveni domnului Bumble. Acesta trebuia să găsească un căpitan sau orice alt membru al echipajului care să aibă nevoie de un copil sărman că baiat-bun-la-toate la bord. Pe când se întorcea la casa parohiala de muncă pentru a informa consiliul despre rezultatele obţinute, se întâlni la poartă cu dricarul parohiei, domnul Sowerberry în persoană, un om înalt, sfrijit de uscat ce era, cu oase mari, cioturoase, îmbrăcat într-un costum negru, învechit, ros şi uzat, încălţat cu ciorapi negri cârpiţi mai peste tot şi nişte

pantofi pe măsură. Aşa cum arată, nu i s-ar fi potrivit vreun zâmbet oarecare şi totuşi, în ciuda aspectului general, care desigur se dorea a fi profesional, ceva din el scotea la iveală o fire glumeaţă. Mergea cu paşi uşori, arborând o fată şugubeaţă şi, indreptandu-se către domnul Bumble, îi scutură mâna călduros.

— Domnule Bumble, am luat deja măsurile celor două femei care au murit astă-noapte, spuse dricarul.

— Ai să te îmbogăţeşti, domnule Sowerberry, spuse epitropul, băgându-şi degetul mare şi arătătorul în tabachera pe care i-o întinsese dricarul şi care, desigur, semăna cu un sicriu în miniatură. Îţi spun eu, domnule Sowerberry, ai să te îmbogăţeşti, repetă domnul Bumble bătându-l prieteneşte cu bastonul pe umăr.

— Aşa crezi dumneata?, se miră dricarul, care s-ar fi încrezut şi nu prea în spusele epitropului. Consiliul parohial îmi fixează nişte preţuri foarte mici, domnule Bumble.

— Ca şi sicriele, răspunse epitropul, care dădu să râdă doar atât cât îi permitea poziţia lui de persoană oficială.

Auzind acest comentariu, domnul Sowerberry se puse pe râs şi râse destul, cu mare poftă. Păi de!, domnule Bumble, spuse el în cele din urmă, nu încape nicio îndoială că de când cu noul regim alimentar, şi sicriele sunt ceva mai înguste şi mai scurte decât erau înainte, dar acum ceva câştig trebuie să am şi eu, domnule Bumble. Ştiţi şi dumneavoastră că lemnul bine uscate scump, ca să nu mai vorbim de mânerele din fier, care vin tocmai din Birmingham, pe canal.

— Ei şi dumneata acum, orice afacere are şi neajunsurile ei, spuse domnul Bumble, dar e clar că trebuie să fie şi un profit.

— Bine-nţeles, bine-nţeles, răspunse dricarul, că dacă nu obţin un profit oricât de mic de la un articol sau de la altul, atunci de ce mai fac afacerea, înţelegi dumneata? Hi! hi! hi!

— Exact aşa cum spui, fu de acord domnul Bumble.

— Deşi trebuie să-ţi spun, continua dricarul, reluându-şi

firul ideilor întrerupte de epitrop, deci repet, trebuie să-ţi spun, domnule Bumble, că mă mai lupt şi cu unele mari neajunsuri.

De exemplu, ştii dumneata că oamenii graşi se duc cei dintâi pe lumea cealaltă? La fel se întâmplă şi cu cei care au dus-o bine şi şi-au plătit dările toată viaţa lor. Când ajung la azil, ei sunt primii care pleacă dintre noi. Şi apoi să-ţi mai spun eu ceva, domnule Bumble, trei-patru inci în plus în calculaţie chiar fac o gaură în profit, mai ales atunci când ai în grijă o familie întreagă.

În timp ce domnul Sowerberry spunea aceste lucruri cu indignarea prostului, domnul Bumble se temea că nu cumva de aici să se işte cine ştie ce lucru ce ar fi dăunat imaginii onorabile a parohiei, de aceea se şi grăbi să schimbe subiectul. Şi cum Oliver Twist era subiectul cel mai fierbinte şi care i se învârtea mereu în minte, se gândi că ar fi mai bine să aducă vorba despre el.

— Apropo, spuse domnul Bumble, ţi se întâmplă cumva să cunoşti pe cineva care ar avea nevoie de un băiat bun la toate? Un ucenic al parohiei, care acum e ca o adevărată piatră de moară, ca să zic aşa, ce atârna de gâtul parohiei? Un adevărat chilipir, domnule Sowerberry, chiar un adevărat chilipir! Şi pe când spunea toate acestea, domnul Bumble îşi ridică bastonul înspre afişul de deasupra capului lui şi bătu cu el de trei ori în cuvintele „cinci lire sterline”, ce fuseseră scrise cu litere de-o şchioapă.

— Măi să fie, spuse dricarul, apucându-l pe domnul Bumble de reverul hainei, brodat cu auriu. Exact asta voiam să discut şi eu cu dumneata. Vai, Doamne, dar cum de nu am apucat să văd nasturele acesta atât de elegant, domnule Bumble? Chiar nu l-am văzut niciodată până acum.

— Da, e frumos, spuse epitropul, uitându-se cu mândrie în josul hainei la toţi nasturii de alamă care i-o înfrumuseţau şi mai mult. Desenul de pe ei corespunde exact cu cel de pe ştampila parohiei — bunul samaritean

care l-a vindecat pe omul bolnav şi lovit. Mi i-au dat în dar în ajunul Anului Nou membrii consiliului parohial. Îmi amintesc că i-am pus pentru prima oară atunci când am fost la anchetă negustorului aceluia scăpătat, care a murit la miez de noapte în pragul uşii.

— Îmi amintesc, spuse dricarul. Dacă ţin minte bine, juraţii l-au declarat „mort din cauza frigului şi a lipsei celor necesare vieţii”.

Domnul Bumble dădu afirmativ din cap.

— Cred că a fost chiar un verdict cu totul şi cu totul special, spuse dricarul, pentru că ei au mai adăugat şi alte cuvinte, cum că „dacă gardianul de serviciu ar fi…”

— Eh, prostii!, îl întrerupse epitropul. Dacă membrii consiliului parohial s-ar potrivi să asculte la toate nebuniile juraţilor, nimeni n-ar mai şti ce să creadă în cele din urmă.

— Adevărat zici, spuse dricarul, chiar nimeni n-ar mai şti.

— Şi juraţii ăştia, spuse domnul Bumble, strângând în mână mânerul bastonului, aşa cum făcea de fiecare dată când îl apucau furiile pe câte cineva, juraţii ăştia — nişte bădărani, nişte nenorociţi, nişte ticăloşi.

— Da, aşa sunt, recunoscu şi dricarul.

— Nu au nici cea mai mică noţiune de filosofie sau de economie politică, spuse epitropul, pocnind din degete cu dispreţ.

— Da, da, nu au nici cea mai mică noţiune, fu de acord şi dricarul.

— Nu-ţi dai seama cât îi dispreţuiesc eu de mult, spuse epitropul, înroşindu-se la faţă.

— Şi eu, îi cânta în strună şi dricarul.

— Ce mi-aş mai dori eu să-i am sub control la casa parohiala doar o săptămână sau poate maximum două!, spuse epitropul. I-aş pune eu cu botul pe labe cu regulamentul şi regimul nostru de la consiliu.

— Lasă-i în plată Domnului, răspunse dricarul. Şi zicând acestea, zâmbi aprobator, ca să mai calmeze furia clocotitoare a înaltului slujbaş parohial.

Domnul Bumble îşi ridică pălăria lui în formă de tricorn, lua o batistă din ea, îşi şterse transpiraţia de pe faţă, îşi puse din nou mai bine pălăria pe cap şi, întorcându-se către dricar, îi spuse calm:

— Şi cu băiatul acela, ce-i?

— Oh, da, răspunse dricarul, ştiţi, domnule Bumble, eu cam plătesc o grămadă de bani ca să ajut săracii.

— Hm!, spuse domnul Bumble. Şi ce-i cu asta?

— Păi, răspunse dricarul, m-am gândit că dacă tot le plătesc atâta, pot să-mi mai trag şi eu un câştig de pe urma lor, nu-i aşa?, domnule Bumble, drept pentru care mă cam socotesc să-l iau pe băiat la mine.

Domnul Bumble îl luă pe dricar de braţ şi-l conduse în clădire. Acolo, dricarul stătu de vorbă preţ de cinci minute cu membrii consiliului parohial. S-a luat hotărârea că, mergând pe principiul „văzut, plăcut”, Oliver să plece la el chiar în acea seară şi să-i fie ucenic din partea parohiei. Dacă după un timp nu prea mare stăpânul se arătă mulţumit de muncă băiatului, fără ca să-i dea prea mult de mâncare, atunci putea să-l ţină vreo câţiva ani şi să se slujească de el aşa cum ar fi socotit el.

Micuţul Oliver fu adus în fata „domnilor” chiar în acea seară. Fu informat că avea să plece de îndată şi că munca lui urma să fie aceea de baiat-bun-la-toate la un meşter dricar. Dacă se mai plângea iar de situaţia lui sau dacă se mai întorcea vreodată la parohie, cu siguranţă că ei l-ar fi trimis pe mare, ca să-l înece căpitanul sau să-l dea cu capul de ceva, după cum era cazul. Doar că el s-a arătat atât de puţin emoţionat, încât toţi membrii consiliului parohial, la unison, au spus că Oliver este o mare puşlama nesimţita şi i-au dat poruncă domnului Bumble să-l scoată de acolo imediat.

Însă de această dată membrii consiliului parohial nu aveau dreptate. Pentru ei era foarte normal să fie îngroziţi şi indignaţi atunci când cineva nu dădea dovadă de cel mai mic respect, aşa cum se întâmplase acum. Adevărul era că

în loc să fie nesimţitor, Oliver era prea sensibil şi dacă părea insensibil, acest lucru se datora numai unui tratament brutal şi abuziv care-i fusese administrat până atunci. Aşa că tăcu şi ascultă ce i se pregătea. Îşi luă bocceluţa cu lucruşoarele lui în mâna — nici nu-i era prea greu să o care, pentru că totul nu avea decât dimensiunea unui pacheţel — îşi trase şepcuţa pe ochi şi, agăţându-se din nou de mâneca hainei domnului Bumble, se lăsă condus de onorabilul slujbaş către noul lui loc de suferinţă.

O vreme, domnul Bumble îl trase pe Oliver după el, fără ca să-i dea nici cea mai mică atenţie. Epitropul mergea foarte ţanţoş, aşa cum îi stă bine unui epitrop adevărat şi, fiindcă vântul bătea destul de tare, micuţul Oliver era mai tot timpul acoperit de pulpanele descheiate ale hainei domnului Bumble, care dezvăluiau, spre marea lui mândrie, o vestă umflată de la piept până la burtă şi nişte pantaloni bufanţi de catifea de culoare bej. Se apropiau de casă. Atunci domnul Bumble îşi aminti şi privi în jos blând şi protector, ca să-l cerceteze o clipă pe băiat şi să vadă dacă era aşa cum trebuie pentru inspecţia noului lui stăpân.

— Oliver!, spuse domnul Bumble.

— Da, domnule Bumble, răspunse Oliver încet, cu o voce tremurândă.

— Ridică-ţi şapca aia şi ţine capul sus.

Oliver făcu întocmai cum i se spusese. Se uită în sus la omul care-l conducea, îşi trecu dosul palmei peste ochi şi simţi o lacrimă. Domnul Bumble îl fixă stăruitor şi aspru. Lacrimă începu să i se rostogolească pe obraz. Şi imediat începu să-i mai curgă una şi încă una. Copilul încerca din răsputeri să se abţină, dar nu reuşea. Retrăgându-şi cealaltă mână din cea a domnului Bumble, îşi acoperi faţa cu amândouă şi plânse de-i ţâşniră lacrimile printre degetele lui slăbănoage şi osoase, innodandu-i-se în final în barbă.

— Deci din asta-mi eşti!, exclamă domnul Bumble, oprindu-se puţin şi aruncându-i o căutătură piezişă, deci din

asta-mi eşti! Oliver, tu eşti cel mai nerecunoscător şi mai rău copil pe care l-am văzut vreodată în viaţa mea. Eşti…

— Nu, nu, domnule, vă rog!, vorbi Oliver cu suspine, agatandu-se cu toată puterea lui de mâna care ridicase bastonul pe care şi el îl cunoştea atât de bine. Nu, nu, domnule, vă rog, am să fiu cuminte, vă promit eu că am să fiu cuminte! Sunt şi eu mic, domnule, şi atât de… atât de…

— Atât de cum?, îl întrebă domnul Bumble uluit.

— Atât de singur, domnule! Atât de singur!, hohoti copilul. Şi toţi mă urăsc. Of, domnule, vă rog, nu mă urâţi şi dumneavoastră! Şi începu să se bată cu pumnii lui mici în piept şi să-l privească a implorare cu ochii plini de lacrimi.

Pentru câteva clipe, uluit, domnul Bumble se uită la Oliver, care cerşea milă şi arata fără să vrea cât este de neajutorat, încerca să bâiguie un cuvânt şi, după ce reuşi doar să mai îngaime ceva despre tusea lui sâcâitoare, îl rugă pe Oliver să se şteargă la ochi şi să devină acelaşi băieţel cuminte pe care-l cunoştea el. Apoi, luându-l din nou de mână, merseră mai departe în linişte.

Când domnul Bumble îşi făcu intrarea, dricarul tocmai trăsese obloanele la prăvălie şi-şi trecea cifrele în catastifele lui, la lumina palidă a unei lumânări chioare.

— Aha, zise dricarul, ridicându-şi ochii din terfeloage şi oprindu-se chiar în mijlocul cuvântului. Dumneata eşti, domnule Bumble?

— Chiar eu în carne şi oase, domnule Sowerberry, răspunse epitropul. Şi uite, l-am adus şi pe băiat.

Oliver făcu o plecăciune.

— Aşa, deci, ăsta-i băiatul, spuse dricarul ridicând lumânarea ca să-l vadă mai bine pe Oliver. Dragă doamnă Sowerberry, vrei să vii puţin?

Doamna Sowerberry ieşi pe data dintr-o cămăruţă din spatele prăvăliei. Era o femeie cu o fată ca de scorpie, micuţă de statură şi foarte slabă, de parcă era intrată la apă.

—Draga mea, spuse domnul Sowerberry cu toată

politeţea de care era el în stare, acesta-i băiatul de la casa de muncă a parohiei, ţi-am spus de el. Oliver mai făcu o plecăciune.

— Vai de mine, spuse soţia dricarului, da' tare-i mic!

— Da, e cam micuţ — răspunse domnul Bumble şi se uită apoi la Oliver ca şi cum ar fi fost greşeala lui că nu era puţin mai mare — e cam micuţ, nu zic, dar va creşte, doamna Sowerberry, va creşte.

— Ei, da, sigur că va mai creşte, răspunse doamna cu ţâfnă, dar pe mâncarea şi pe băutura noastră. Eu chiar nu prea înţeleg la ce sunt folositori copiii ăştia din parohie, chiar deloc. Costă mult mai mult decât produc. Dar eu nu mai spun nimic, toţi bărbaţii pretind că ştiu ei mai bine... Hai, gata, şterge-o jos la bucătărie, mai sac de oase într-o piele! Şi zicând astea, soţia dricarului deschise o uşa laterală şi-l îmbrânci pe Oliver pe o scară cu trepte abrupte, într-un fel de pivniţă sau beci întunecos pentru cărbuni, cu pereţi din piatră umedă. Înaintea băiatului se afla aşa-zisa „bucătărie". Aici zări o fată şleampătă şi tare murdară, cu nişte papuci scâlciaţi şi nişte ciorapi albaştri de lână, rupţi.

— Charlotte, strigă doamna Sowerberry, care venea în urma lui Oliver, dă-i băiatului ăstuia resturile alea reci de mâncare, care erau pentru Trip. Dacă tot n-a venit acasă de azi dimineaţă, dă-i-le lui! Nu prea cred eu că el n-o să se înghesuie să le mănânce, ce zici, mai băieţaş?

Auzind de cuvintele carne şi mâncare, Oliver făcu ochii mari şi, tremurând de foame şi de poftă, dădu din cap că nu. Îi puseră în faţă o farfurie plină cu resturi.

Aş vrea şi eu să văd pe vreunul din acei filosofi cu sângele ca gheaţa şi inima ca piatra, să tui şi ghiftuiţi, care tot ce bagă în burdihanul lor— carne şi vin — se preface în fiere, cam ce-ar fi zis dacă l-ar fi văzut pe Oliver Twist cum s-a repezit să înghită de-a valma bucăţile acelea scârboase de carne, pe care nici câinele nu voise să le mănânce. Aş fi vrut să vadă cât de hulpav rupea Oliver din bucăţi şi cu ce pofta le mânca! Nu mi-aş dori decât să-l pot vedea pe acel

filosof mâncând acelaşi fel de mâncare pe care o înghiţea acum Oliver cu o aviditate şi o poftă de lup.

— Ei, ai terminat?, întrebă soţia dricarului după ce Oliver îşi sfârşi mâncarea. II urmărise îngrozită şi în tăcere. Nu se gândea decât la ce-o aştepta în viitor. Se vede treaba că băiatul ăsta mânca tare mult.

Oliver linsese totul, aşa că răspunse afirmativ.

— Aşa. Acum hai cu mine sus, spuse doamna Sowerberry luând cu ea un sfeşnic soios şi afumat, care de-abia lumina. De acum încolo patul tău va fi aici, sub tejghea. Cred că nu ţi-e frică să dormi printre sicrie? Oricum n-are nicio importanţă, tot n-ai unde dormi în altă parte. Hai, gata, că doar n-am să stau toată noaptea aici lângă tine!

Fără să mai stea pe gânduri, Oliver îşi urma supus nouă stăpâna.

Capitolul 5

În care Oliver îşi face prieteni noi şi în care, ducandu-se la o înmormântare pentru prima dată în viaţa lui, îşi face o idee nu prea strălucită despre afacerea stăpânului său

Rămas singur în prăvălie, Oliver puse sfeşnicul pe un banc de lucru şi privi de jur-împrejur speriat şi îngrozit, aşa cum ar fi făcut şi alţii mai mari în locul lui. În mijlocul încăperii era un sicriu neterminat, ce stătea pe nişte picioare negre de lemn în formă de capră. Totul în jur era întunecat, sumbru şi mirosea a moarte. Îl treceau fiori pe şira spinării ori de câte ori ochii lui se opreau asupra acestui obiect sinistru din care se aştepta în fiecare clipă să vadă vreo arătare înspăimântătoare care s-ar fi ridicat şi l-ar fi speriat foarte tare. Rezemate de perete, stăteau perfect aliniate nişte bucăţi din lemn de ulm, tăiate exact la dimensiune. În lumina ele păreau a fi nişte stafii uriaşe cu mâinile vârâte în buzunarele nădragilor. Peste tot pe podea erau numai capace de sicrie, aşchii din lemn de ulm, cuie cu capete strălucitoare, precum şi bucăţi de cârpa neagră. Pe peretele din spatele tejghelei se putea vedea o scenă cu doi ciocli, care erau îmbrăcaţi cu nişte haine cu gulere foarte scrobite. Ei aşteptau în faţa unei porţi un dric tras de patru cai negri. Aerul din prăvălie era închis şi irespirabil, totul în jur părând că miroase a mort. Chiar şi locul acela mic de sub tejghea, în care stăpâna lui îi pusese amărâtă aceea de saltea, semăna perfect cu un mormânt.

Acestea nu erau singurele detalii care să-l sperie pe Oliver. Era singur într-un loc de groază, iar noi ştim cu toţii cât de înfricoşaţi şi de speriaţi putem fi într-o astfel de situaţie, chiar atunci când ne simţim foarte tari pe poziţie. Băiatul nu avea prieteni de care să-i pese, dar nici altora nu

le pasă de el. De cine să regrete că s-a despărţit? Nu păstra în inima niciun chip iubit sau pe care să-l aibă aievea în faţa ochilor. Cu toate acestea avea o inimă tare grea. Şi, strecurându-se în culcuşul acela îngust, care ar fi putut foarte bine să-i fie sicriu şi în care s-ar fi întins ca să-şi doarmă în linişte somnul de veci în cimitirul cu iarba înaltă şi uşor unduitoare deasupra capului, se gândi la dangătul grav al vechiului clopot al bisericii care să-i aline somnul.

Se trezi a doua zi dis-de-dimineaţă, auzind pe cineva care dădea tare cu piciorul în uşa prăvăliei; încerca să se îmbrace la repezeală, dar cel de afară mai dădu furios încă vreo douăzeci şi cinci de picioare în uşă. Pe când dezlega lanţul, loviturile în usa încetară şi o voce ca de tunet se făcu auzită.

— Deschide, n-auzi?, strigă puternic vocea celui care dăduse cu picioarele în uşă.

— Da, da, imediat, domnule, răspunse Oliver desfăcând lanţul şi învârtind cheia în broască.

— Eu cred că tu oi fi noul ucenic, spuse vocea prin gaura cheii.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Şi câţi ani ai?, întrebă iar vocea.

— Zece, domnule, răspunse Oliver.

— Atunci să vezi tu ce chelfăneala îţi trag când intru, spuse vocea. Numa’ stai să vezi. Şi, promiţând acestea, vocea aceea, nevăzută încă, începu să fluiere.

Prea de multe ori fusese Oliver supus la un astfel de tratament ca să se mai îndoiască de faptul că posesorul vocii, oricine ar fi fost el, s-ar fi răzgândit într-un mod onorabil. Deci, cu mâinile tremurând ca vargă, trase zăvorul şi deschise uşa.

Pentru câteva secunde, Oliver privi în susul, în josul străzii şi peste drum, fiind convins că necunoscutul care-l amenințase prin gaura cheii se îndepărtase câţiva paşi ca să se mai încălzească. Nu văzu pe nimeni, decât pe un băiat de pripas, ce stătea pe o bornă în faţa casei mâncând

lacom o felie de pâine cu unt, pe care o tăia cu un briceag în bucăţele mai mici ca să-i intre mai uşor în gură.

— Mă scuzaţi de îndrăzneală, domnule, spuse Oliver în cele din urmă, văzând clar că nu era nimeni prin preajmă, dumneavoastră aţi bătut la uşă?

— N-am bătut, am dat cu piciorul, spuse celălalt.

— Vreţi să cumpăraţi un sicriu, domnule?, întrebă Oliver cu naivitate.

Auzind întrebarea, băiatul se uită fioros la Oliver şi-i spuse că probabil el va fi acela care va avea nevoie de un sicriu în foarte scurtă vreme, de-şi permitea să facă astfel de glume nesărate cu superiorii lui.

— A, da' tu nici nu cred că ştii cam cine-s io. Ai început să munceşti pe aici?, continua băiatul de pripas coborând ţanţoş din înaltul bornei din piatră.

— Nu, domnule, chiar nu ştiu.

— Eu sunt domnul Noah Claypole, spuse băiatul de pripas, iar tu eşti, desigur, subalternul meu. Hai, da repejor obloanele jos, puturos şi ticălos ce eşti!

Şi cu aceasta, domnul Claypole îi trase un şut în fund lui Oliver şi-şi făcu intrarea în prăvălie cu un aer extrem de măreţ şi de pompos. E greu totuşi să-ţi imaginezi cum un vlăjgan greoi ca asta, cu capul mare, ochii mici şi pe deasupra îmbrăcat cu haine vechi ar putea avea vreun aer demn. Ca să nu mai vorbim şi de anumite detalii de atracţie personală, cum ar fi un nas roşu ca un ardei şi nişte pantaloni foarte strâmţi şi galbeni.

Atunci Oliver începu să dea obloanele jos şi, străduindu-se din răsputeri că să ducă unul din obloane într-o curticică din dosul casei unde erau ţinute în timpul zilei, se poticni sub greutatea acestuia şi sparse un ochi de geam. Noah îl privea chiar graţios, consolându-l cu asigurarea că avea s-o încaseze, după care se hotărî să-i dea o mână de ajutor. Imediat coborî domnul Sowerberry, urmat de doamna Sowerberry, iar Oliver, care deja o încasase bine, veni şi el după tânărul domn Noah să ia micul dejun.

— Noah, vino aici lângă foc, spuse Charlotte. Din ce-a rămas de la micul dejun al stăpânului ţi-am păstrat o bucată bună de slănină. Oliver, închide uşa după domnul Noah şi ia-ţi resturile pe care ţi le-am lăsat pe capacul coşului de pâine. Ia-ţi şi ceaiul, du-te cu el la coş şi bea-l acolo, dar grăbeşte-te că stăpânii te aşteaptă să te duci tu la prăvălie şi să ai grijă de ea. Auzi?

— Ca să vezi, dom'le „Casă de muncă a parohiei", spuse Noah Claypole că pentru sine.

— Bătu-te-ar norocul să te bată, Noah, tare-ţi mai place să glumeşti. Lasă băiatul în pace, spuse Charlotte.

— Cum adică să-l las în pace, spuse Noah. Dacă-i vorba pe aşa, apăi chiar că toţi îl lăsa-n pace. Nici taică-său şi nici maica-sa nu s-au băgat deloc în problemele lui. Şi în general toată lumea îl cam lasa în pace. Nu-i aşa, Charlotte? Hi! Hi! Hi!

— Oh, ca ciudat mai eşti şi tu, spuse Charlotte, râzând cu gura până la urechi, în timp ce Noah râdea la fel. După ce se mai potoliră din hahait, se uitară cu un dispreţ total la bietul Oliver, aşa cum stătea el şi tremura de frig pe o ladă din colţul cel mai îngheţat al încăperii şi mâncă din bucăţile acelea de pâine rece şi veche care-i fuseseră păstrate în mod special.

O fi fost Noah un băiat de pripas, dar nici într-un caz nu era un băiat orfan de la azilul parohiei. Era al cuiva, îşi cunoştea neamurile şi avea părinţi, care locuiau pe undeva, prin apropiere. Maică-sa era spălătoreasa cu ziua, iar taica-sau fusese un soldat beţivan, care acum nu mai era în armată pentru că avea un picior de lemn şi o pensie zilnică de puţin mai mult de doi penny şi jumătate. Toţi băieţii din prăvăliile de prin jur îi găseau mereu lui Noah câte o poreclă şi-l strigau pe stradă în gura mare cu tot soiul de apelative demne de dispreţ, cum ar fi „piele lungă", „sărăcie" şi alte porecle similare cu acestea. Iar Noah tăcea şi rabda fără să zică nimic. Dar acum, că destinul îi scosese în cale un copil orfan, pe care toţi îl priveau şi-l dispreţuiau,

bineanteles că-i venise şi lui în sfârşit rândul să râdă de cineva. Şi slava Domnului, subiectul avea să fie de durată! Aşa ne putem da seama cât de minunat poate fi uneori caracterul oamenilor şi cât de egal se pot dezvolta calităţile atât la cel mai desăvârşit lord, cât şi la cel mai de pe urma băiat de pripas.

Oliver era în slujba dricarului cam de trei sau patru săptămâni. Prăvălia era închisă, iar în cameră mică din spate domnul şi doamna Sowerberry îşi luau liniştiţi masa de seara. După mai multe priviri insistente şi pline de respect îndreptate către soţia lui, domnul Sowerberry spuse:

— Draga mea..., ar fi vrut el să spună mai mult, dar doamna Sowerberry îşi ridică ochii din farfurie şi-l privi de sus, ameninţător chiar. Domnului Sowerberry i se opriră pe loc vorbele în gât.

— Ei, ce vrei, spune, i-o tăie doamna Sowerberry scurt.

— Nimic, draga mea, nimic, spuse domnul Sowerberry.

— Of, că prost mai eşti!, spuse doamna Sowerberry.

— Draga mea, te rog iartă-mă, spuse umil domnul Sowerberry, credeam că nu vrei să-ţi tulbur masă. Voiam doar să-ţi spun...

— Ia mai lasă-mă-n pace cu prostiile tale!, îl repezi ea. Dacă eu tot sunt nimeni, te rog nici să nu-mi spui. Nu mă baga pe mine în secretele tale. Şi pe când îi spunea toate acestea se puse pe un râs isteric, care nu prevestea nimic de bine, ci doar ceartă la cuţite.

— Dar, draga mea, eu voiam doar să-ţi cer un sfat, continua domnul Sowerberry.

— Nu, nu, pe mine să nu mă-ntrebi, îi răspunse sec doamna Sowerberry. Du-te şi-ntreaba pe cine vrei tu! Rostind aceste cuvinte începu din nou să râdă isteric. Fiori reci de spaimă trecură pe şira spinării domnului Sowerberry. Un astfel de lucru se întâmplă destul de des în familii şi are efectul scontat: l-a adus pe domnul Sowerberry în situaţia de a o implora pur şi simplu pe

doamna Sowerberry, care era teribil de curioasă, să-l lase să spună ce avea de spus. Şi, după o ceartă de vreo trei sferturi de oră, i s-a acordat cu multă graţie permisiunea de a vorbi.

— Draga mea, voiam doar să-ţi vorbesc despre tânărul Twist, spuse domnul Sowerberry. E un băiat cu adevărat chipeş.

— Păi cred şi eu, la cât mănâncă, puncta imediat doamnă.

— Are o expresie tare melancolică, draga mea, spuse precaut domnul Sowerberry, ceea ce-i da un aer destul de interesant. Nu crezi c-ar da bine că bocitor, iubita mea?

Uluită, doamna Soweberry ridică din nou ochii din farfurie. Domnul Sowerberry observă imediat expresia feţei soţiei lui şi continuă fără să-i mai lase timp să mai spună ceva:

— Draga mea, nu vreau să spun un bocitor în adevăratul sens al cuvântului, ci doar pentru copii. Ar fi o idee şi ceva inedit să avem un bocitor pentru copii, nu-i aşa, draga mea? Gândeşte-te ce efect ar avea!

Doamna Sowerberry, care era o femeie de mult bun gust în materie de dricarie, a fost de-a dreptul şocată de originalitatea acestei idei. Cum însă nu prea voia să-şi compromită buna ei imagine în acest sens, se prefăcu interesată, întrebând pe un ton tăios de ce soţul ei nu avusese o asemenea idee mai înainte. Domnul Sowerberry înţelese clar că acesta era un răspuns afirmativ la propunerea lui. Prin urmare, s-a hotărât imediat că Oliver să fie iniţiat în tainele acestei meserii şi deci să-şi însoţească stăpânul la cea dintâi ocazie ce avea să se ivească.

N-a durat prea mult şi iată că prilejul s-a ivit. A doua zi dimineaţă, la o jumătate de oră după micul-dejun, domnul Bumble îşi făcu apariţia în prăvălie şi, sprijinindu-şi bastonul de tejghea, scoase din buzunar carneţelul cu coperte din piele, rupse o bucăţică de hârtie şi i-o întinse domnului

Sowerberry.

— Aha!, spuse dricarul aruncându-şi privirea vesel peste notiţa, o nouă comandă de sicriu, nu?

— Da, mai întâi de sicriu şi apoi pentru o înmormântare ce va fi plătită de parohie, răspunse domnul Bumble, inchizandu-şi cu grijă carneţelul, care era la fel de burduşit ca şi el.

— Bayton?, citi întrebător dricarul, plimbându-şi privirea de pe hârtie spre domnul Bumble, n-am mai auzit de numele acesta până acum.

Dând din cap, Bumble răspunse:

— Oameni căpoşi, domnule Sowerberry, foarte căpoşi şi foarte mândri, aş zice eu, domnule.

— Mândri, hai!, exclamă domnul Strowerberry zâmbind dispreţuitor, ei, hai că-i prea de tot.

— Te doare capul, domnule Sowerberry, răspunse domnul Bumble.

— Da, aşa e, fu de acord şi dricarul.

— Până noaptea trecută nici noi n-am auzit de familia aceasta — spuse epitropul — şi poate că nici atunci nu am fi auzit de ei, dacă n-ar fi fost acea vecină care stă în aceeaşi casă cu ei şi care a cerut consiliului parohial să trimită medicul parohiei să consulte o femeie care era foarte bolnavă. Medicul nu era acolo, că plecase la masă. Atunci, asistentul lui (care-i un băiat tare deştept) i-a trimis cu de la sine putere nişte medicamente pe care le-a pus într-o cutie de cremă neagră de ghete.

— Ei, asta da promptitudine, spuse dricarul.

— Da, da, promptitudine, fu de acord şi epitropul. Ei, dar acum să vezi urmărea. Ce crezi c-au făcut nătângii aceia, domnule? Stai să vezi! Soţul i-a trimis vorbă băiatului că pastilele nu-s bune pentru boala nevestei lui, prin urmare ea nu trebuia să le ia. Soţia a spus la fel, că nu le ia. Medicamente bune, tari, dintr-alea puternice, care au fost administrate acum o săptămână cu mare succes la doi muncitori irlandezi şi la un cărbunar. I le-a trimis gratuit cu

cutie cu tot, iar soţul trimite vorbă că nevastă-sa n-o să le ia, auzi tu, domnule!

Şi pentru că domnul Bumble se tot enerva, amintindu-şi de tot ce se întâmplase, izbi puternic cu bastonul în tejghea, făcându-se roşu ca racul de nervi.

— Ca să vezi, spuse şi dricarul, eu aşa ceva n-am mai văzut în viaţa mea.

— Nici eu, domnule, întări epitropul. Nu, nu. Şi cred că nimeni n-a văzut. Dar acum ea a murit şi trebuie s-o îngropăm. Iar instrucţiunile spun: cu cât mai repede, cu atât mai bine.

Acestea fiind spuse, domnul Bumble îşi puse greşit tricornul pe cap şi ieşi în grabă din prăvălie.

— De ce-o fi fost aşa de supărat, Oliver? A uitat să întrebe chiar şi de tine!, spuse domnul Sowerberry, uitându-se lung după epitrop, care se îndepărta pe stradă.

— Da, domnule, răspunse Oliver, care se ascunsese cu grijă de ochii epitropului şi care tremura ca varga doar la auzul vocii domnului Bumble. Cu toate acestea nu avea nevoie să se retragă din faţa ochilor domnului Bumble. Pentru epitrop, predicţia domnului cu jiletca albă era încă vie în minte, aşa că dacă dricarul tot îl luase pe Oliver de probă, era mai bine să ocolească subiectul, până la împlinirea celor şapte ani, evitând astfel pericolul de a-l returna parohiei înainte de terminarea contractului.

— Deci, spuse domnul Sowerberry în cele din urmă, punându-şi pălăria pe cap, cu cât mai repede, cu atât mai bine. Noah, să ai grijă de prăvălie! Iar tu, Oliver, pune-ţi şapca pe cap şi hai cu mine! Oliver se supuse şi-şi urma stăpânul la treabă.

Merseră pe jos o bună bucată de vreme, prin partea cea mai aglomerată şi mai locuită a oraşului. Apoi, o luară pe o stradă foarte îngustă, cea mai murdară şi mai sordidă prin care trecuseră vreodată. La un moment dat s-au oprit să caute locul unde trebuiau să ajungă. De o parte şi de alta erau nişte hardughii de case înalte şi vechi, locuite de

oameni foarte săraci. Pe dinafară erau toate în paragină, iar puţinii oameni, murdari şi ei, care treceau pe acolo, bărbaţi şi femei, se strecurau cocoşaţi pe lângă ziduri, cu braţele încrucişate. Fuseseră multe prăvălii la stradă, dar acum ele erau închise, abandonate, dărăpănate şi jalnice. Oamenii locuiau în încăperile de la etaj. Unele case, ce erau nesigure din cauza subrezeniei şi a stării avansate de degradare, erau proptite cu bârne groase pentru că pereţii să nu cadă în stradă. Grinzile uriaşe din lemn propteau zidurile, fiind bine înfipte în pământ, dar chiar şi aceste clădiri crăpate asemenea unei plase de păianjen păreau a fi alese de vagabonzii care mişună noaptea în căutarea unei uşi şi a unei ferestre, care să permită unui trup omenesc să se strecoare înăuntru. Apa din canal băltea nemişcată, murdară şi urât mirositoare. Ca să nu mai vorbim de şobolanii care intraseră în putrefacţie în apa asta clocită şi care arătau înspăimântător după ce muriseră de foame.

Oliver şi stăpânul lui s-au oprit în faţa uşii. Nu avea nici ciocănel şi nici lanţ de care să tragi clopoţelul, aşa că bâjbâind prin coridorul întunecat şi îndemnându-l să ţină aproape de el ca să nu se sperie, dricarul a urcat şi a tot urcat scările până la primul etaj. Lovindu-se din întâmplare de o uşă, ciocăni cu degetul în ea.

O fetiţă în vârstă de treisprezece sau paisprezece ani îi deschise uşa. Dricarului nu-i trebui prea mult ca să vadă ce era în cameră şi că acela era exact locul unde trebuia el să ajungă. Păşi înăuntru cu Oliver după el.

Deşi focul nu ardea, un bărbat se tot aplecă peste soba goală. Lângă el o baborniţă îşi trăsese un scăunel şi stătea şi ea lângă vatră aceea rece. În celălalt colţ al camerei, îngrămădiţi unii în alţii, erau nişte copii soioşi şi îmbrăcaţi în haine zdrenţuite. În faţa uşii, într-un fel de nişă a zidului, zăcea pe jos ceva acoperit cu o pătură veche. Privind într-acolo, Oliver se înfioră şi involuntar se lipi de stăpânul lui, căci deşi grămadă aceea era acoperită, ştia şi el că acolo era un mort.

Bărbatul avea o fată cadaverică de slab şi palid ce era. Avea părul şi barba albe şi ochii plini de vinişoare de sânge. Baborniţa avea faţă brăzdată de riduri. Cei doi dinţi din faţă, singurii pe care îi mai avea, călcau peste buza de jos. Parcă era un iepure cu ochi strălucitori şi sfredelitori. Lui Oliver i se făcu frică să privească la femeia aceea şi la bărbat. Semănau exact cu şobolanii cei morţi pe care îi văzuse el prin apă.

— Să nu se-apropie nimeni de ea, spuse bărbatul, oprindu-l pe dricarul care se îndrepta spre nişa. Rămâi acolo unde eşti, ai auzit? Rămâi acolo unde eşti, că de nu, te omor!

— Prostii, băiete, spuse dricarul, care era destul de obişnuit cu mizeria umană sub toate aspectele ei. Prostii!

— Ascultă ce-ţi spun eu, zise omul, strângându-şi pumnii şi bătând înnebunit cu piciorul în duşumele. Ascultă ce-ţi spun eu, nimeni n-o s-o bage în mormânt! Nici ea nu s-ar putea odihni acolo. Nici viermii n-ar putea-o mânca, aşa de chinuită a fost, poate doar să se sperie de ea.

La aşa nişte vorbe aruncate, nici dricarul nu mai avu ce să spună. Scoase din buzunar o sfoară şi îngenunche o clipă lângă cadavru.

— Of, Doamne, spuse bărbatul hohotind de plâns şi căzând lângă moartă. În genunchi, în genunchi toată lumea şi ascultaţi la vorbele mele! Vă spun eu, de foame a murit! Nu m-am gândit că putea fi atât de bolnavă, până ce n-a făcut febră. Era slabă de-i ieşeau oasele prin piele. Foc în soba nu era, lumânare n-a avut, a murit fără lumină, în întuneric! Nici măcar n-a mai putut să-şi vadă copiii pentru ultima oară. Noi am auzit-o cum i-a strigat pe fiecare. Ca să mai strâng vreun bănuţ, am şi cerşit pentru ea pe stradă. M-au trimis la închisoare. După ce mi-au dat drumul, am venit acasă, dar ea era pe moarte. Mi s-a rupt inima să văd cum au lăsat-o să moară de foame. Mă jur c-aşa a fost. Au lăsat-o să moară de foame…! Se trăgea cu mâinile de păr, răcnea ca un animal înjunghiat, se tăvălea pe jos de durere,

avea privirea fixă, iar din gură îi curgea o salivă albă, spumoasa.

Speriaţi şi ei, copiii plângeau fiecare în felul lui. Doar baborniţa, care până atunci nu spusese nimic, de parcă era surdomuta, se stropşi la ei să mai tacă din gură. După care dezlegă cravata de la gâtul bărbatului, care zăcea în continuare întins pe jos, se apropie de dricar şi spuse:

— Asta a fost fata mea, singurul meu copil, arătând spre moartă. Vorbea şi avea o căutătură chiorâşa şi tâmpă, mai urâtă decât moartea însăşi. Of, Doamne, Doamne! Şi când te gândeşti că eu am născut-o şi pe atunci eram tare, o femeie în toată puterea cuvântului, iar astăzi uită-te la mine, sunt ditamai omul, în timp ce ea zace acolo pe jos, rece şi ţeapănă! Of, Doamne, Doamne! Nu mai pot, nu mai pot şi nici nu-mi vine să cred ce văd!

Şi în timp ce făptura aceasta nenorocită morfolea nişte cuvinte în veselia ei vecină cu nebunia, dricarul se răsuci pe călcâie şi se pregăti de plecare.

— Stai, stai!, rosti baborniţa răspicat. Când o-ngropati? Mâine, poimâine sau la noapte? Eu însămi am pregătit-o şi trebuie să ştiu că să vin şi eu. Să-mi trimiteţi o haină mare care să-mi ţină bine de cald, că-i tare frig afară. Şi să nu uitaţi înainte de plecare de câţiva colăcei şi de vin. Ba, mai bine lasă, ajunge doar nişte pâine — doar o bucată şi o cană cu apă. Ei, ce zici, dragul mamei? Mâncăm şi noi nişte pâine?, spuse ea cu ochi avizi, apucând de pulpana hainei dricarului, care tot încerca să se îndrepte spre uşă.

— Ei, cum să nu, bineanteles, spuse dricarul. Tot ce vreţi, doar să spuneţi. Se desprinse din încleştarea baborniţei şi se grăbi să plece, trăgându-l şi pe Oliver după el.

În ziua următoare (după ce chiar domnul Bumble în persoană adusese familiei că pomană un sfert de pâine şi o bucată de brânză), Oliver şi stăpânul lui se întoarseră în locul acela mizerabil. Domnul Bumble era deja acolo, însoţit de patru bărbaţi de la azilul parohial care trebuiau să ducă sicriul. Baborniţei şi bărbatului li se aduseseră două mantii

negre şi roase de atâta purtat. Sicriul, făcut dintr-un lemn ca vai de lume, fusese bătut în cuie încă din casă, apoi cărătorii l-au ridicat pe umeri şi l-au dus direct în stradă.

— Ei, acum trebuie să cam întinzi pasul, mătuşa, îi şopti Sowerberry baborniţei. Am întârziat şi nu se face să-l punem pe preot să ne aştepte prea mult. Hai, daţi-i drumul, băieţi, repejor, repejor!

Odată ordinele date, purtătorii de coşciug o porniră la drum, ducând în spate povara lor uşoară. Cei doi bocitori făceau eforturi să se ţină de ei. Domnul Bumble şi Sowerberry mergeau ţanţoşi în frunte. Oliver, care nu avea picioarele la fel de lungi ca şi stăpânul lui, alerga pe lângă ei, ca să nu rămână în urmă.

Dar nu a fost nevoie de atâta grabă, iar domnul Sowerberry ştia el foarte bine. Când au ajuns în colţul cel mai întunecat al cimitirului, care era năpădit de urzici bătrâne şi unde se aflau numai gropile care ţineau de parohie, preotul nici măcar nu sosise acolo. Dascălul se încălzea la soba din sacristie şi era aproape sigur că preotul ar veni cam într-o oră. Aşa că, în lipsa de altceva, au pus năsălia pe marginea gropii. Cei doi bocitori stăteau liniştiţi în noroiul ud şi cleios. Plouă mărunt şi rece. Din tot acest tablou mai făcea parte şi o şleahtă de băieţi zdrenţăroşi, care erau atraşi de ceea ce se petrecea prin preajmă şi care se jucau de-a v-aţi ascunselea pe după pietrele funerare, sărind înainte şi înapoi peste groapă şi peste sicriu. Fiind prieteni buni cu dascălul, domnii Sowerberry şi Bumble stăteau şi ei pe lângă foc şi citeau ziarul.

În cele din urmă, după o oră bună de aşteptare, cei trei se îndreptară înspre groapă. Imediat apăru şi preotul, care din mers îşi punea stiharul pe el. Ca să mai salveze întrucâtva aparenţele, domnul Bumble îi trase de urechi pe vreo doi băieţi.

În patru minute, preotul citi cât putu de repede ceva din rugăciunea de înmormântare, apoi îşi scoase odăjdiile, le dădu dascălului şi pleca pe dată fără să mai spună nicio

vorbă.

— Gata, Bill, noi plecăm, spuse domnul Sowerberry, poţi să astupi groapă!

Nici nu era prea greu, groapa era atât de plină, încât sicriul era doar la o adâncime de câteva picioare. Groparul vârî cu nădejde lopata în pământul pe care-l azvârli în groapa şi-l bătu cu picioarele, apoi puse lopata pe umăr şi plecă urmat de băieţii care tot vociferau că spectacolul se terminase prea repede.

— Haide, prietene, să mergem, spuse domnul Bumble bătându-l uşor pe bărbat pe spate. S-a terminat, iar ei vor să închidă cimitirul.

Bărbatul, care până atunci stătuse înţepenit că o stână de piatră lângă marginea gropii, se trezi că din vis, ridică privirea, îl privi fix pe cel care-i vorbea, înaintă câţiva paşi, căzu la pământ şi leşină. Baborniţa cea nebună avea cu totul şi cu totul altă treabă — nu-şi găsea mantaua (pe care domnul Sowerberry şi-o recuperase deja), darămite să-i mai dea vreo atenţie bărbatului, aşa încât ceilalţi aruncară peste el o cană cu apă rece, iar după ce-şi reveni, îl scoaseră cu bine din cimitir, încuiară poarta şi plecară fiecare în drumul lui.

— Ei, Oliver, vru să ştie Sowerberry în drum spre casă, cum ţi s-a părut?

— Nu prea plăcut, domnule, răspunse Oliver cu destul de multă ezitare în glas, nu prea plăcut.

— Cu vremea ai să te obişnuieşti, Oliver, spuse Sowerberry şi n-o să mai producă niciun efect asupra ta.

În sinea lui, Oliver se tot întreba cam cât i-a trebuit domnului Sowerberry să se obişnuiască cu astfel de lucruri. Dar tot el se gândea că era mai bine să nu întrebe. Tot drumul de întoarcere a fost obsedat de ce-a văzut şi auzit.

Capitolul 6

În care se arăta cum Oliver, care este mereu ţinta bătăii de joc a lui Noah, trece la acţiune şi-l lăsa cu gura căscată

După ce a trecut luna de probă, Oliver a fost angajat ca ucenic. Era o perioadă plină de tot soiul de boli. Adică, în termeni comerciali, sicriele erau la mare căutare şi, în decurs de câteva săptămâni, Oliver căpătase multă experienţă. Ingenioasă idee pe care o avusese domnul Sowerberry depăşise chiar şi cele mai neaşteptate speranţe ale lui. Bătrânii nu îşi mai aminteau de aşa vremuri când pojarul să fi fost atât de frecvent la copii. Cu o pălărie care avea o panglică neagră, lungă până la genunchi, micul Oliver era văzut tot mai des la înmormântări, spre admiraţia şi emoţia tuturor mamelor din oraş. Dar Oliver îşi însoţea stăpânul şi la înmormântările oamenilor mari, ca să dobândească stăpânirea de sine şi purtarea neutră care sunt indispensabile unui dricar. Aşa a avut el ocazia să observe resemnarea plină de demnitate şi tăria de caracter cu care unii oameni puternici întâmpina încercările sorţii şi pierderile celor dragi.

Se întâmplă uneori că Sowerberry să primească o comandă pentru înmormântarea unei bătrâne bogate sau a unui domn bogat, înconjurat de mulţi nepoţi şi nepoate, pentru care durerea pierderii suferite nu putea fi înlocuită de nimic în public, însă acasă la ei erau cât se poate de fericiţi — ba chiar veseli şi mulţumiţi, vorbind pe un ton degajat şi eliberat de orice apăsare sufletească, aşa că şi cum nu se întâmplase nimic care să-i tulbure. Şi soţii puteau suporta pierderea nevestelor lor cu o resemnare eroică. Soţiile se îmbrăcau cu haine de doliu după soţii lor, ca să arate cât de mult suferă, dar, de fapt, ele nu ştiau cum să fie mai atractive. Era clar că lumina zilei cum

doamnele şi domnii, care fuseseră răvăşiţi de durere în timpul slujbei de înmormântare, îşi reveneau că prin minune imediat ce ajungeau acasă şi, înainte de a-şi termina de băut ceaiul, erau la fel de joviali că pe vremuri. Aşa că era chiar foarte plăcut şi pilduitor să vezi toate acestea. Cât despre Oliver, el era în culmea admiraţiei.

Deşi eu sunt biograful lui, nu pot totuşi să afirm sus şi tare că Oliver Twist nu era mişcat de exemplele date de aceşti oameni deosebiţi. Dar pot spune cu precizie că timp de mai multe luni el a tot continuat cu supunere să funcţioneze sub dominaţia şi tratamentul inuman ale lui Noah Claypole, care acum îl folosea şi mai rău decât la început. Era mai invidios că niciodată că băiatul fusese ridicat la rangul de a purta un baston negru şi o pălărie cu panglica, spre deosebire de el, care era mai vechi în slujba şi tot bătea pasul pe loc cu şapca lui ca o plăcintă şi veşnicii lui pantaloni din piele. Pentru că Noah se purta urât cu el, iar Charlotte se purta tot la fel, doamna Sowerberry se declarase duşmanca lui pe fata din cauză că domnul Sowerberry era prietenul lui. Aşa că, sincer vorbind, împărţit între cei trei şi cu atâtea înmormântări pe cap, Oliver nu se prea simţea ca un peşte în apă.

Ei, şi acum ajungem la un nou şi foarte important capitol din viaţa lui Oliver. Un fapt mărunt şi poate fără importanţă în realitate, dar care a produs indirect o schimbare radicală în toate gândurile şi faptele lui de viitor.

Într-una din zile, Oliver şi Noah coborâră la ceas de seară în bucătărie să mănânce din nişte ciozvârte din carne de oaie — cam vreo livra şi jumătate din partea cea mai rea de la gât. Charlotte tocmai fusese chemată pe afară, aşa că pentru Noah Claypole fu îndeajuns, flămând şi răutăcios cum era, să-şi bată joc şi să-l chinuie pe tânărul Oliver Twist.

Ca să se distreze şi mai bine şi făcând-o pe inocentul, Noah puse direct picioarele pe faţă de masă, îl apucă pe Oliver de cap, îi răsuci urechile şi-i spuse că era o secătură

vicleană, ticăloasă şi prefăcută. Mai mult decât atât, îi mai spuse cade-abia aştepta să-l vadă în şteang, atunci când acest fericit lucru avea să se întâmple. Şi pentru că nu se dezminţea a fi un băiat de pripas, rău la suflet şi de proastă condiţie, continua să-l provoace cu tot soiul de alte subiecte dezagreabile. Dar cum niciuna din aceste săgeţi otrăvite nu au avut efectul scontat, adică să-l facă pe Oliver să plângă, Noah recurse şi la alte tertipuri, utilizând multă şiretenie şi răutate, aşa cum făceau şi alţii mai dibaci decât el, atunci când voiau să pară spirituali.

— Mă, săracule de la azil, ce mai face maică-ta?

— Mama mea e moartă, răspunse Oliver. Şi să nu-ndrazneşti s-o vorbeşti de rău în faţa mea!

Pe măsură ce rostea aceste vorbe, Oliver se înroşea la faţă de mânie, buzele îi tremurau, iar nările îi fremătau. Aceste manifestări aproape îl convinseră pe domnul Claypole că Oliver avea să izbucnească repede în hohote de plâns, lucru care îl încuraja şi-l făcu să insiste în răutatea lui.

— De ce-a murit, mă, săracule, de la azil?, continua Noah cu întrebările.

— O moaşă bătrâna mi-a spus că a murit de inimă rea, răspunse Oliver, ca şi cum ar fi vorbit mai mult cu el însuşi, decât cu Noah. Eu chiar cred că ştiu ce înseamnă să mori de aşa ceva.

— Fleacuri, mă, săracule, de la azil, fleacuri, spuse Noah, în timp ce o lacrimă amară se rostogolea pe obrazul lui Oliver. S-acu’ de ce scânceşti?

— Nu plâng din cauza ta, să nu crezi asta, răspunse Oliver grăbindu-se să-şi şteargă lacrima.

— Ei, nu mai spune, zise Noah sarcastic.

— Nu, zău, răspunse Oliver tăios. Gata, ajunge, să nu mai vorbeşti nimic despre ea, ai auzit?

— Da, am auzit, îngăimă Noah, am auzit, mă, săracule, de la azil, obrăznicătură ce eşti. Şi maică-ta aia! Era şi aia una, mamă, mama!

Şi zicând acestea, Noah dădu din cap cu înţeles, strâmbând cu dispreţ din nasul lui mic şi roşu.

— Ştii tu, mă, săracule de la azil, continua Noah, incitat de tăcerea lui Oliver şi vorbind pe un ton batjocoritor, cu o prefăcută milă, asta e şi n-ai ce-i face şi mie-mi pare tare rău şi cred că tuturor le pare. Da' acu ştii şi tu cum este, mă, săracule de la azil, maică-ta chiar era una din alea de-o puneau jos toţi care voiau.

— Ce spui?, îl privi Oliver fulgerător.

— Da, cum ai auzit, mă, săracule de la azil, numa' cine nu voia n-o tăvălea, îi răspunse Noah cu condescendenţă. Şi dacă mai vrei să ştii, mă, săracule de la azil, afla că mai bine c-a murit, altfel ar fi trebuit să muncească mult şi bine în închisoarea Bridewell, ori ar fi fost deportata, ori ar fi atârnat în streang. Iar asta era cea mai sigură posibilitate.

Văzând roşu în faţa ochilor, Oliver sări ca ars, răsturnând scaunul şi masă şi, apucându-l pe Noah de gât, îl zgâlţâi cu atâta putere de-i clănţăneau şi dinţii din gură, apoi îi dădu cu sete un pumn, de-l trânti la pământ.

Cu o secundă mai devreme, el nu era decât băieţelul acela tăcut, cuminte şi obişnuit să fie repudiat de toţi. Dar acum, în cele din urmă, se trezise mândria din el.

învinuirile total neadevărate cu privire la mama lui moartă au făcut să-i clocotească sângele în vine. Inima-i bătea să-i spargă pieptul, trupul lui era ca un arc încordat, ochii îi erau scânteietori şi plini de fulgere; părea cu totul altul aşa cum stătea în picioare şi-şi ţintuia călăul las, care era trântit, cât era de lung, la picioarele lui. Oliver îl sfida cu o înverşunare de care niciodată nu bănuise că ar putea fi capabil.

— Charlotte! Doamnă! Săriţi, mă omoară, bâlbâi Noah. Băiatu' ăsta nou mă omoară! Ajutor! Ajutor! A-nnebunit Oliver! Charlotte!

La zbieretele lui Noah au răspuns pe dată Charlotte, ţipând tare, precum şi doamna Sowerberry, care ţipă şi mai tare. Printr-o uşa laterală, prima dădu buzna în bucătărie. A

doua mai zăbovi o clipă pe scări până când se convinse că viaţa ei nu era în primejdie.

— Creatura infama ce eşti, tipa Charlotte, apucându-l pe Oliver cu toată puterea ei, care acum era la fel de mare ca şi cea a unui bărbat bine antrenat. Ne-ru-si-na-tu-le, cri-mi-nal fără milă!

Şi cu fiecare silabă rostită, Charlotte îi mai trăgea câte un pumn lui Oliver cu toată puterea ei, ţipând la el, şi toate acestea numai pentru binele societăţii.

Să fiţi siguri că Charlotte nu avea un pumn prea uşor. Dar, pentru că toate acestea nu erau îndeajuns ca să potolească furia de nestăpânit a lui Oliver, doamna Sowerberry năvăli şi ea în bucătărie, îl apucă cu o mână ca să-l ţină, iar cu cealaltă îl zgâria pe faţă. Devenind avantajat de intervenţie, Noah se ridică şi începu să-i care şi el pumni în spate lui Oliver.

Dar acest exerciţiu era prea violent ca să dureze mai mult. Când au obosit şi nu l-au mai putut bate, cei trei l-au tras pe Oliver, care se zbătea şi tipa cât îl ţinea gura, în pivniţa cu cărbuni, încuindu-l acolo. Odată treaba terminată, doamna Sowerberry căzu epuizată într-un scaun şi izbucni în lacrimi.

— Doamne, ajut-o că se duce, spuse Charlotte. Repede, Noah, adu-i un pahar cu apă! Hai, da fuguţa!

— Of, Charlotte, spuse doamna Sowerberry, încercând să nu mai vorbească împleticit, din cauză că respiraţia nu-i aducea cantitatea necesară de aer, dar şi din cauza unei cantităţi îndeajuns de mari de apă rece pe care Noah i-o turnase în cap şi pe umeri. Of, Charlotte, slavă Domnului că n-am fost omorâţi cu toţii în pat!

— Da, doamnă, slavă Domnului!, veni răspunsul fetei. Trag nădejde că întâmplarea aceasta va fi o lecţie de neuitat şi pentru stăpânul nostru, care să nu mai aducă pe aici tot soiul de indivizi ciudaţi, ce sunt criminali şi hoţi încă din faşă. Bietul Noah! Dacă nu dădeam buzna peste ei, îl omora.

— Da, da, bietul copil!, spuse şi doamna Sowerberry privându-l cu milă pe băiatul de pripas.

Noah, al cărui nasture de sus de la vesta de-abia ajungea la fruntea lui Oliver, se frecă la ochi cu podul palmelor pentru a atrage şi mai multă milă asupra lui şi reuşi să stoarcă printre nişte smiorcăieli câteva lacrimi.

— Ei, şi acum ce-i de făcut?, se întrebă uluită doamna Sowerberry. Stăpânul tău nu-i acasă, n-avem niciun bărbat prin preajmă şi parcă văd că în zece minute o să dea cu uşa de pământ.

În acest timp, Oliver bătea cu picioarele atât de tare în uşă, de credeai că o va scoate din balamale.

— Of, Doamne, Dumnezeule! Nici nu ştiu ce să mai spun, doamnă, zise Charlotte, oare n-ar trebui să chemăm poliţia?

— Sau nişte militari?, îşi dădu cu părerea şi domnul Claypole.

— Nici pomeneală, spuse doamna Sowerberry, gandindu-se dintr-odată la bătrânul prieten al lui Oliver. Noah, du-te repede la domnul Bumble şi spune-i să vină aici de îndată, să nu piardă niciun minut! Lasă şapca! Hai, grabeşte-te! Şi ca să se ducă umflătura de acolo, să ţii, cât fugi, un cuţit pe ochi.

Fără a mai spune ceva, Noah o zbughi pe uşă. Toţi trecătorii erau uimiţi să vadă un băiat de pripas, cu capul gol şi care ţinea un briceag pe ochi, alergând pe străzi cât îl ţineau picioarele.

Capitolul 7

În care Oliver continua să fie un răzvrătit

Noah Claypole alerga pe străzi cât îl ţineau picioarele şi se opri să-şi tragă răsuflarea doar atunci când ajunse la poarta casei parohiale de muncă. Acolo stătu unul sau două minute, ca să-şi adune o mare cantitate de suspine, dar şi ca să poată juca un teatru convingător în a-şi expune frică şi lacrimile. Bătu cu tărie în poartă şi se înfăţişa bătrânului sărac care-i deschise, cu aşa o faţă ce inspiră milă, încât chiar şi acesta, care văzuse şi auzise atâtea la viaţa lui, se dădu puţin înapoi uluit.

— Ce e, ce s-a întâmplat mai, băiete?, întreba bătrânul.

— Domnu' Bumble! Domnu' Bumble!, strigă Noah cu o teamă prefăcută, dar atât de tare şi disperat, încât ţipetele lui nu numai că ajunseră la urechile domnului Bumble, care era din întâmplare prin apropiere, dar l-au speriat atât de tare, încât s-a grăbit să dea buzna în curte fără a-şi mai pune pe cap pălăria în formă de tricorn — lucru total neobişnuit şi care arata că până şi un epitrop poate acţiona sub puterea primului impuls şi pentru moment poate să-şi piardă stăpânirea de sine, ba chiar şi demnitatea personală.

— Of, dom'le Bumble! Dom'le!, spuse Noah. Dom'le, Oliver, Oliver a…

— Ce-i? Ce-i?, îl întrerupse domnul Bumble în timp ce o licărire de bucurie îi trecu prin ochii lui metalici. Ce-i, Noah, a fugit? Spune-mi că a fugit, nu-i aşa?

— Nu, dom'le, nu, n-a fugit, da' eu cred c-a-nnebunit, răspunse Noah. Dom'le, a vrut să mă omoare. Ş-apoi a vrut s-o omoare şi pe Charlotte. Şi pe doamna. Of, că tare mă doare. Dom'le, vă rog, este nebun!

Şi zicând acestea, îşi tot răsucea trupul luând nişte poziţii

ciudate, ca să-i arate domnului Bumble cât de mult îl dureau locurile unde Oliver Twist îl lovise cu atâta furie, provocan- du-i o suferinţă greu de suportat.

Văzând că toate cele spuse de el avuseseră darul de a-l amuţi complet pe domnul Bumble, Noah se strădui şi mai mult să joace teatru şi să se văicărească şi mai abitir decât o făcuse înainte. Iar când l-a mai văzut şi pe un domn cu jiletca albă traversând curtea, a început să facă şi mai rău, ca să atragă atenţia asupra lui şi să stârnească indignarea domnului cu pricina.

Şi într-adevăr nu i-a trebuit prea mult, căci domnul a făcut doar trei paşi pentru că imediat să se întoarcă furios la culme şi să se intereseze de ce javra aia împuţită făcea atâta gălăgie şi de ce domnul Bumble nu-l mulţumea cu câteva bastoane pe spinare ca să-i mai taie din logoree.

— E un băiat bun, vai de capul lui, domnule, l-am pripăşit şi noi pe aici, răspunse domnul Bumble, era cât pe ce să fie omorât, da, da, omorât, domnule, de tânărul Twist.

— Sfinte Sisoe, exclamă domnul cu jiletca cea albă, oprin- du-se pe dată. Ştiam eu! Am zis eu bine chiar de la început că tânărul acesta vagabond şi sălbatic va sfârşi într-o zi în ştreang.

— Ca să nu va mai spun, domnule, că a încercat să o omoare şi pe servitoare, spuse domnul Bumble palid la faţă.

— Ba chiar şi pe stăpâni, se băgă în vorbă domnul Claypole.

— Parcă şi pe stăpân, n-ai spus tu aşa, Noah?, mai adăugă domnul Bumble.

— Nu, n-am spus, răspunse Noah, stăpânul este plecat, altfel l-ar fi omorât, aşa zicea el.

— Aha, deci ar fi vrut, nu-i aşa, băiete?, mai vru să ştie domnul cu jiletca albă.

— Da, dom’le, răspunse Noah. Şi vă rog, dom’le, şi doamna ar vrea să ştie dacă domnu’ Bumble ar avea ceva timp să treacă pe la ea şi să-l bată bine cu biciul, că

stapanu’ nu-i acasă.

— Sigur, sigur, băiete, spuse domnul cu jiletca albă, zâmbind jovial şi bătându-l uşor cu palma pe cap pe Noah, care era cu trei inci mai înalt decât el. Eşti un băiat bun, tu eşti chiar un băiat foarte bun. Uite, ia un penny de la mine. Bumble, ia dă tu o raită pe la Sowerberry cu bastonul tău cu tot şi vezi ce-i de făcut pe acolo. Să nu-l ierţi deloc, Bumble!

— Ei, cum să-l iert, domnule?!, răspunse epitropul răsucind cu degetele şfichiul dat cu ceară din celălalt capăt al bastonului, care era făcut aşa tocmai pentru corecţii parohiale.

— Să-i spui lui Sowerberry nu care cumva să-l ierte el, că nu vor scoate nimic de la băiatul acesta dacă nu-l bat bine de tot, mai spuse domnul cu jiletca cea albă.

— Contaţi pe mine, domnule, am eu grijă, răspunse epitropul. Apoi, după ce-şi aşează după plac pălăria şi bastonul, domnul Bumble şi Noah Calypole plecară repede către prăvălia dricarului.

Aici, situaţia era aceeaşi. Domnul Sowerberry nu se întorsese încă, iar Oliver bătea întruna cu aceeaşi îndârjire în usa pivniţei pentru cărbuni. Auzind grozăviile povestite de doamna Sowerberry şi de Charlotte, domnul Bumble rămase uimit şi gândi că era mai sigur să vorbească mai întâi prin uşă. Deci, ca un avertisment, dădu şi el cu piciorul în uşă, iar apoi îşi lipi gura de gaura cheii, strigând pe un ton grav:

— Oliver!

— Daţi-mi drumul!, îi răspunse Oliver dinăuntru.

— Ştii cu cine vorbeşti, Oliver?, întrebă domnul Bumble.

— Da, răspunse Oliver.

— Şi nu ţi-e oarecum teamă de mine şi de vocea mea, domnule?, întrebă domnul Bumble.

— Nu, răspunse Oliver cu tupeu.

Un răspuns atât de diferit de cel pe care se aştepta să-l primească l-a descumpănit cu totul pe domnul Bumble. Se

dădu un pas îndărăt de la gaura cheii, se îndreptă de spate şi, mut de uimire, îi privi pe rând pe cei trei care asistau la această scenă.

— Domnule Bumble, cred că-i cam nebun, zise doamna Sowerberry. Niciun băiat normal nu şi-ar permite să vă vorbească astfel.

— Nu, doamnă, nu-i nebun, răspunse domnul Bumble după câteva clipe de gândire profundă. Carnea e de vină.

— Ce spuneţi?, întrebă uluită doamna Sowerberry.

— Carne, doamnă, cred c-am vorbit foarte clar, carne, răspunse domnul Bumble cu îngâmfare. Dumneavoastră i-aţi oferit-o, doamnă, nu-i aşa? Pentru unul ca el, n-aţi făcut decât să creşteţi un suflet şi o minte prefăcute, doamnă! Aşa v-ar spune toţi membrii consiliului parohial, care sunt oameni cu experienţa îndelungată şi cu multă ştiinţă de carte. Ce să facă săracii, doamnă, cu sufletul şi cu mintea? Oare nu-i de-ajuns că-i lăsăm să trăiască? Dacă pe băiatul acesta l-ai fi hrănit numai cu nişte fiertura de ovăz, îţi garantez eu, doamnă, ca un astfel de lucru nu s-ar fi întâmplat niciodată.

— Of, Doamne, Dumnezeule!, zise doamna Sowerberry ridicându-şi pios ochii către tavanul bucătăriei, dacă sunt darnica, tot eu sunt de vină!

Dărnicia pe care doamna Sowerberry şi-o manifestase faţă de Oliver nu constă decât în nişte ciozvârte şi zgârciuri care arătau foarte urât şi pe care nimeni n-ar fi pus gura să le mănânce. Deşi domnul Bumble o acuză pe nedrept de slăbiciune şi prea mult devotament, ea nu avea nicio vină, nici cu gândul, nici cu vorba şi nici cu fapta.

— Da, spuse domnul Bumble când doamna îşi coborî ochii în pământ din nou, singurul lucru care cred eu că s-ar mai putea face acum ar fi să-l ţinem închis în pivniţa vreo zi sau două până-l loveşte foamea, după care îl scoatem de acolo, iar dumneata îl vei hrăni numai cu fiertura de ovăz până ce-şi va termina ucenicia. Cred că ştiţi că se trage din neamuri foarte proaste. Nişte căpiaţi, doamna Sowerberry!

Moaşa şi doctorul mi-au spus că mama lui a trecut prin multe greutăţi şi necazuri, care pe o altă femeie ar fi dat-o gata de mult.

Auzind cam tot ce spusese domnul Bumble şi mai cu seamă vorbele despre mama lui, Oliver începu din nou să lovească cu putere în uşă şi o făcea cu atâta furie, încât vacarmul era de nedescris. Exact în acel moment sosi şi domnul Sowerberry, căruia i se explică în amănunt ce făcuse Oliver, exagerându-se totul în aşa hal, încât să-l întărâte pe acesta şi mai mult. Aşa se făcu că domnul Sowerberry descuie într-o clipă uşa de la pivniţa şi-l trase de guler afară pe ucenicul cel bătăios.

De atâta bătaie ce încasase avea hainele rupte, pe faţă avea numai vânătăi şi zgârieturi, iar părul îi cădea vâlvoi peste frunte. Cu toate acestea, îndârjirea nu-i dispăruse din ochi, iar când stăpânul l-a scos din aşa-zisă închisoare, Oliver i-a aruncat lui Noah o privire ameninţătoare şi plină de promisiuni sumbre.

— Ei, bravo, frumos îţi mai sta!, spuse Sowerberry scuturandu-l bine de tot pe Oliver şi dându-i o palmă zdravănă peste cap.

— El a vorbit urât despre mama mea, veni prompt răspunsul lui Oliver.

— Ei şi ce dacă, nenorocit ingrat, ce eşti!, se băga şi doamna Sowerberry în vorbă. Chiar aşa era, ba, şi mai rău!

— Nu-i adevărat, spuse Oliver.

— Ba e, întări doamna Sowerberry.

— E o minciună, mai spuse Oliver.

Auzind aceste cuvinte, doamna Sowerberry izbucni în lacrimi.

În faţa acestor hohote de plâns, domnului Sowerberry nu-i mai rămase nimic de făcut. Dacă pentru o clipă tot mai ezita în a-l pedepsi pe Oliver foarte aspru sau nu, cred că acum a devenit cât se poate de clar pentru orice cititor experimentat în ale certurilor dintre soţi că omul despre care vorbim nu era o brută sau un soţ denaturat, sau o

creatură de joasă speţă, un monstru cu faţa umană şi multe alte personaje la fel de drăgălaşe, dar prea numeroase ca să poată intra în acest capitol. Deşi nu putea face prea multe în această situaţie, el încerca totuşi să-i dea dreptate băiatului, arătându-se oarecum binevoitor cu el. Toate acestea poate şi din cauză că avea un interes la el sau poate şi pentru că nevasta lui nu-l putea vedea în ochi pe copil. Dar în fata lacrimilor ei nu a mai avut de ales. Aşa că atâta l-a bătut pe băiat, încât chiar şi doamna Sowerberry a fost satisfăcută, iar bastonul parohial al domnului Bumble a devenit inutil. Apoi l-a închis în cămăruţa din spatele bucătăriei, lăsându-i doar nişte apă şi o amărâtă de bucată de pâine. Când a venit seara, după ce a mai făcut dincolo de uşă câteva remarci pline de bunăvoinţă la adresa mamei lui, doamna Sowerberry a intrat în încăpere şi i-a poruncit să se ducă sus în umilul lui culcuş, în timp ce Noah şi Charlotte rânjeau batjocoritor şi-l arătau cu degetul.

De-abia atunci, rămas în singurătatea lui, în liniştea şi în tăcerea îngheţată a prăvăliei întunecate a dricarului, Oliver îşi dădu frâu liber simţămintelor pe care tratamentul de peste zi îl trezise în sufletul lui de copil. Ascultase şi ţinuse piept cu dispreţ tuturor ocărilor auzite. Îndurase toate loviturile fără să cârtească. Atâta mândrie avea în suflet, încât s-ar fi lăsat să ardă de viu, dar tot nu ar fi scos nici cel mai mic sunet de durere. Dar acum, că nu era nimeni să-l vadă sau să-l audă, căzu în genunchi pe duşumea şi-şi ascunse faţa în mâini şi plânse cu aşa nişte lacrimi amare, încât chiar şi lui Dumnezeu i s-ar fi făcut milă să vadă ce lacrimi varsă în faţa Lui un copil atât de mic!

Multă vreme a rămas Oliver nemişcat. Când s-a ridicat în picioare mai rămăsese puţin din lumânarea care încă mai ardea în sfeşnic. Privi atent în jurul lui şi-şi ciuli urechile, apoi trase uşor zăvoarele de la uşă şi se uită afară.

Era o noapte rece şi mai întunecată ca alte dăţi. În ochii lui de copil, că niciodată, stelele păreau şi mai departe de pământ. Totul în jur era încremenit. Umbrele sumbre

aruncate de copaci stăteau nemişcate într-o linişte de moarte. Fără să facă nici cel mai mic zgomot, băiatul închise uşa încet şi, înainte de a se stinge lumânarea, îşi adună puţinele lucru- soare într-o bocceluţă, după care se aşeză pe o bancă în aşteptarea zorilor.

La prima rază de soare ce străpunse o crăpătură a obloanelor, Oliver se ridică şi trase din nou uşor zăvoarele de la uşă. Privi cu teamă în toate părţile, ezită puţin, apoi închise uşa în urma lui şi se văzu direct în stradă.

Se uită în dreapta şi-n stânga, neştiind exact pe unde să fugă. Abia atunci îşi aminti că mai demult văzuse căruţele care urcau dealul înspre oraş. Le urmă şi el şi, ajungând la o cărăruie care ducea direct în câmp şi care ştia exact unde urma să-l scoată, o apucă repede pe ea îndreptându-se către drumul mare.

îşi aminti foarte bine că aceasta era cărarea pe care mersese cu domnul Bumble când l-a dus pentru prima oară de la azil la fermă. Drumul lui trecea chiar prin faţa ei. Inima îi bătea puternic în piept când şi-a dat seama de acest lucru şi mai-mai că s-ar fi întors. Dar s-a gândit că mersese destul până atunci şi că o întoarcere l-ar fi costat şi mai mult timp. Mai mult decât atât, era mult prea de dimineaţă şi, prin urmare, nu avea de ce să se teamă că ar fi fost văzut, aşa că merse mai departe.

Ajunse în dreptul fermei, care părea încă adormită la acea oră a dimineţii şi se opri ca să se uite pe furiş în grădină. Un copil smulgea nişte buruieni de pe un strat. Se întrerupse din lucru, ridicându-şi privirea. Era tare palid la faţă. Oliver se bucura foarte tare să vadă înainte de plecare un vechi tovarăş de-al lui, care chiar dacă era mai mic decât el, îi era prieten şi se jucau împreună. De câte ori fuseseră ei bătuţi, înfometaţi şi închişi!

— Pst! Dick!, spuse Oliver în timp ce băieţelul alerga către poarta şi încercă să-şi bage mânuţele lui slăbănoage printre lemnele gardului, în semn de bun venit. S-a sculat cineva?

— Nu, nimeni, doar eu, răspunse copilul.

— Să nu spui la nimeni că m-ai văzut pe aici, spuse Oliver. Eu fug, că nu mai pot. Dick, m-au bătut şi m-au chinuit foarte tare. Iar acum merg să-mi caut norocul, oricât de departe ar fi. Nici eu nu ştiu prea bine unde. Dar tare mai eşti palid!

Zâmbind pierit şi trist, copilul răspunse:

— I-am auzit când vorbeau între ei, doctorul spune că aş fi pe moarte. Tare mă bucur să te văd, dragul meu! Dar du-te! Du-te şi nu te mai opri!

— Da, da, voi pleca, am vrut doar să-mi iau rămas-bun de la tine, îi mai spuse Oliver. Ne mai vedem, Dick! Sunt sigur că ne vom mai vedea! Iar tu vei fi sănătos şi fericit!

— Sper, îi răspunse copilul. Poate după ce-oi muri, nici într-un caz înainte. Oliver, eu ştiu foarte bine că doctorul are dreptate pentru că visez adesea cerurile, îngerii şi tot felul de chipuri blânde pe care nu le-am văzut niciodată până acum, mai ales când sunt treaz. Sărută-mă, îi mai spuse copilul, ridicându-se în vârful picioarelor pe portiţa cea joasă şi atârnându-se cu mânuţele lui slăbănoage de gâtul lui Oliver. Adio, prieten drag, şi Dumnezeu să te aibă în pază lui!

Deşi rostită de buzele unui copil, această binecuvântare a fost prima care i-a fost adresată în viaţa lui Oliver. Niciodată nu avea să o uite în ciuda tuturor încercărilor şi suferinţelor, a greutăţilor şi schimbărilor ce urmau mai târziu să survină în viaţa lui.

Capitolul 8

În care Oliver merge mai departe şi ajunge la Londra. Pe drum se întâlneşte cu un tânăr gentleman foarte ciudat

Oliver ajunse la pârleazul de la capătul cărăruii şi o apucă din nou pe drumul mare. Era cam opt dimineaţa. Deşi mai avea doar vreo cinci mile până să ajungă în oraş, o ţinea tot într-o fugă, ascunzându-se uneori pe după garduri, de frică să nu fie urmărit şi prins. Aşa a făcut până pe la vremea prânzului. Abia atunci se aşează pe o piatră de hotar ca să se odihnească şi începu să se gândească pentru prima oară cam încotro ar fi fost cel mai bine pentru el să meargă ca să poată să-şi câştige o bucată de pâine.

Pe piatra pe care stătea, scria cu litere mari, de-o şchioapă, că până la Londra mai erau exact şaptezeci de mile. În mintea lui de copil, numele a făcut să-i încolţească o grămadă de idei. Londra! Acel oraş mare şi minunat! Nimeni, nici chiar domnul Bumble nu l-ar putea găsi acolo. Îi auzise adesea pe mai-marii de la azilul parohial cum spuneau că orice băiat isteţ se poate descurca de minune acolo, numai să vrea. Şi că acolo, în acel oraş uriaş, erau atâtea modalităţi să-ţi câştigi existenţa, încât cei de la ţară nici nu îşi puteau imagina. Acesta era locul oricărui băiat fără nicio casă, care poate oricând să moară pe străzi, dacă nu se găseşte cineva care să-l ajute. Şi gândind la toate acestea, sări în picioare şi o porni mai departe la drum.

Până să-şi dea seama cât mai avea de făcut ca să ajungă la destinaţia lui finală, mai parcursese încă patru mile. Tot mergând, mai încetini puţin pasul ca să se gândească mai bine cum să facă să găsească un mijloc de transport, care să-l ducă direct într-acolo. Ducea cu sine în bocceluţa lui cea mică doar o coajă de pâine, o cămaşă că vai de lume şi două perechi de ciorapi. În buzunar avea doar un penny, pe

care i-l dăduse în dar domnul Sowerberry după o înmormântare la care se arătase foarte mulţumit de prestaţiile lui. „Nimic nu-i mai bun decât o cămaşă curată” — se gândi Oliver în sinea lui. Ca să nu mai spun şi de cele două perechi de ciorapi, chiar dacă sunt cârpiţi; însă la vreme de iarnă nu prea te ajută mult, mai ales când mai ai de parcurs şi vreo şaizeci şi cinci de mile". Dar şi Oliver cu gândurile lui era la fel ca şi ceilalţi oameni, care chiar dacă erau gata oricând şi foarte dornici să vorbească despre greutăţile lor, se găseau uneori în încurcătură pentru că nu ştiau cum să le facă faţă. Aşa că, după o abordare mai profundă a subiectului la care nu găsi niciun răspuns, îşi schimbă bocceluţa de pe un umăr pe altul şi o porni mai departe la drum.

În acea zi, Oliver merse douăzeci de mile, timp în care nu puse în gura decât o bucăţică din coaja aceea uscată de pâine şi vreo câteva înghiţituri de apă pe care le mai cerşise de pe la fermele din drum. Se înnopta şi astfel se hotărî să rămână pe o pajişte, strecurându-se sub o căpiţă de fân. La început i-a fost frică, întrucât vântul şuiera fioros peste câmpurile dezgolite. Îi era frig, şi-i era foame, şi se simţea singur cum nu mai fusese niciodată până atunci în viaţa lui. Dar pentru că era prea obosit de atâta mers pe jos, a adormit imediat, uitând de toate necazurile.

Când s-a trezit în dimineaţa următoare, era înţepenit de frig şi atât de flămând ca până la urmă nu a avut încotro şi a trebuit să-şi sacrifice singurul lui bănuţ ca să-şi cumpere din primul sat care i-a ieşit în cale o bucată de pâine. Şi aşa a mers încă vreo douăsprezece mile, până s-a făcut noapte din nou. Tălpile îl dureau, i se umflaseră şi făcuse răni. Picioarele îi tremurau de atâta oboseala. Aşa mai petrecu încă o noapte rece şi umedă într-un loc pustiu şi bătut de vânturi, care, în loc să aibă darul de a-l odihni, îi făcu şi mai rău. A doua zi, când vru din nou să plece la drum, de-abia îşi mai putea târî picioarele.

Aştepta la poalele unui deal destul de abrupt ca să se

ivească vreo diligenţă şi-i rugă pe călătorii de pe imperială să-i facă şi lui un loc. Dar nu au fost prea mulţi cei care să-l bage în seamă. Şi chiar şi aceia care l-au auzit i-au spus să mai aştepte până ce diligenta ar fi ajuns în vârful dealului şi numai după aceea să le arate cam cât ar fi putut să fugă de jumătate de penny. Săracul Oliver a încercat el să ţină pasul cu diligenţa, dar nu a reuşit din cauza oboselii şi pentru că-l dureau picioarele. Văzând acest lucru, călătorii de pe imperială şi-au băgat jumătatea de penny în buzunar, fiind cu toţii de acord că băiatul era o puşlama puturoasă, care nu merită nimic. Deci, diligenta şi-a văzut mai departe de drum, lăsând în urma ei doar un nor gros de praf.

În unele sate erau nişte tăbliţe din lemn pictat. Pe ele se putea citi că oricine va cerşi urma să fie aruncat în închisoare. Desigur că acest lucru a avut darul de a-l speria pe Oliver foarte tare şi de a-l determina să facă tot posibilul ca să le traverseze cât mai iute. Era foarte bucuros când acele sate rămâneau în urma lui. În alte locuri, se lipea de gardurile hanurilor şi-i privea cu tristeţe pe cei care intrau şi ieşeau până când hangiţa se satura şi trimitea pe vreunul din birjarii care-şi pierdeau timpul prin curte să-l alunge pe băiatul acela ciudat, care, cu siguranţă, spunea ea, stătea la pândă că să fure oarece. Dacă se întâmplă să cerşească pe la ferme, în majoritatea cazurilor era alungat, că de nu, aveau să pună câinii pe el. Iar dacă îşi strecură capul într-o prăvălie, cei de acolo imediat pomeneau de epitrop, încât lui Oliver îi îngheţă de frică sângele în vine, iar inima continua să-i bată cu putere multe ore după aceea.

Acum, ca să spunem adevărul, dacă nu ar fi fost cantonierul acela bun la inima şi doamna aceea bătrână şi milostivă, cu siguranţă că toate necazurile lui Oliver nu s-ar mai fi prelungit foarte mult, iar el ar fi sfârşit-o cu viaţa tot atât de repede ca şi mama lui, adică ar fi căzut pe jos şi ar fi murit la drumul mare. Cantonierul i-a dat pâine cu brânză, iar doamnei bătrâne, care avea un nepot naufragiat ce mergea desculţ cine ştie pe unde în lume, i se făcu milă

de bietul orfan şi-i dădu şi ea câte ceva din puţinul ei, dar, cel mai important, îi oferi vorbe frumoase şi bune şi lacrimi de duioşie şi milă, care s-au întipărit în sufletul lui Oliver mai adânc decât toate suferinţele pe care le îndurase până atunci.

Foarte devreme, în dimineaţa celei de-a şaptea zile după ce-şi părăsise oraşul natal, Oliver îşi făcu intrarea în orăşelul Bârneţ şchiopătând uşor. Obloanele erau încă trase, străzile erau pustii şi nimeni nu se sculase ca să se apuce de treabă. Frumos ca un glob de aur, soarele se înălţă pe cer, doar că lumina lui nu făcea decât să-l arate pe băiat şi mai singur şi într-o stare şi mai jalnică, aşa cum stătea el pe un prag rece al unei case, cu picioarele tot o rană, pline de sânge şi murdar de praf din cap până în picioare.

Dar iată că obloanele începeau să se deschidă unul după altul, storurile se ridicau, iar oamenii începeau să mişune care încotro. Unii dintre ei se opreau preţ de o clipă ca să se uite la Oliver. Alţii, chiar dacă erau foarte grăbiţi, se uitau la el ca la cine ştie ce arătare. Dar nimeni nu-i întindea o mână de ajutor şi nici nu-şi bătea capul să-l întrebe cum a ajuns acolo. Nu mai avea putere nici măcar să cerşească, aşa că se aşeză pe o treaptă.

Rămase acolo ghemuit câtva timp, minunându-se de atâtea case pe care le vedea în jurul lui (se părea că în Bârneţ, cam la două-trei case dădeai peste o cârciumă, mai mare sau mai mică), tot privind la toate trăsurile care treceau în sus şi-n jos şi gândindu-se cam cât de puţin le-ar fi trebuit lor să parcurgă acelaşi drum pe care el l-a făcut într-o săptămână întreagă cu atâta curaj şi efort. Pe când se gândea la toate acestea, privirea îi fu atrasă de un băiat, care trecuse pe lângă el cu câteva minute mai înainte fără să-i dea nici cea mai mică atenţie, dar care acum îl privea foarte insistent de pe cealaltă parte a drumului. La început nu-l prea baga în seamă, dar pentru că rămase acolo pironit şi-l observă cu atâta insistenţă, Oliver ridică şi el capul şi-l

fixă cu privirea. În acel moment, băiatul traversa strada şi, apropiindu-se de Oliver, îi zise:

— Bună, mai puiule, ce e? Ce s-a întâmplat?

Cel care îi pusese întrebarea tânărului nostru călător era cam tot de vârsta lui, dar şi unul dintre cei mai ciudaţi pe care acesta îi văzuse până atunci. Era un băiat extrem de murdar, cu nasul cârn, cu fruntea teşita şi cu o faţa inexpresivă, însă în ciuda acestui aspect general total neplăcut îşi dădea aere şi avea un comportament de om mare. Era cam mic de înălţime pentru vârsta lui, avea picioarele în paranteză, iar ochii îi erau mici şi urâţi; totuşi privirea lui era foarte vioaie. Pălăria părea să-i cadă de pe cap în orice moment şi desigur că aşa s-ar fi întâmplat dacă nu ar fi fost atât de iscusit în a da într-un fel anume din cap, gest care o aducea înapoi în poziţia ei iniţială. Era îmbrăcat cu o haină de om mare, care-i ajungea aproape de călcâie. Ca să nu-i treacă mânecile mai jos de degete, şi le suflecase până la coate, în dorinţa de a le putea băga cât mai adânc în buzunarele pantalonilor lui de velur. În plus, deşi nu era prea înalt, botinele lui cu şireturi îi confereau un aer tare cuceritor, făcându-l să pară un tânăr gentleman foarte elegant.

— Bună, mai puiule, ce e? Ce s-a întâmplat?, îl întrebă iar ciudatul acesta pe Oliver.

— Sunt extrem de flămând şi de obosit, răspunse Oliver, cu ochii plini de lacrimi. Nici nu ştii cât de mult am mers pe jos. De şapte zile tot merg şi merg întruna.

— De şapte zile?, se miră domnişorul. Ca să vezi! Ciocul ţi-a poruncit, nu? Dar, observând surpriza din ochii lui Oliver, adăugă: prietene, cred că nu prea ştii bine ce înseamnă aia cioc.

Supus, el răspunse că din câte ştia, cuvântul înseamnă gura unei păsări.

— Da’ chiar că eşti prostuţ, exclamă domnişorul. Cioc vrea să zică magistrat, iar când unul îţi spune că mergi din porunca ciocului, adică vrea să spună că nu eşti pe drumul

cel drept, adică eşti când sus, când jos. Dar la moară ai fost vreodată?

— La care moară?, întrebă Oliver.

— Cum la care moară!? Păi, moara aia atât de mică încât intra lejer în Stone Jug.[1] Ea merge întotdeauna mai bine atunci când vântul neprielnic matura oamenii şi-i bagă înăuntru, dar dacă bate vântul bun cu putere, atunci lucrătorii nu prea pot intra. Da' nu-i nimic, hai cu mine, spuse domnişorul, mâncare vrei, mâncare îţi voi da! Nici eu nu am prea mulţi bani, doar o jumătate de penny, dar mă mai scotocesc eu de ceva şi văd eu ce fac! Hai, sus, ridică-te în cele două beţe, aşa!

Îl ajută pe Oliver să se ridice pentru că apoi să meargă împreună în prăvălia unui lumânărar de unde cumpăra nişte şuncă mai grasă şi un sfert de pâine, sau aşa cum spunea el „o bucată de patru firfirei". Scoase iute miezul din pâine şi făcu o gaură în care baga şuncă, după care îndesa miezul la loc. Puse pâinea sub braţ, intra apoi într-o cârciumă şi-l conduse pe Oliver într-o cameră din spate. Acolo, tânărul acesta misterios porunci să li se aducă o halbă de bere. Îmbiat de noul lui prieten, începu să mănânce cu disperare, timp în care băiatul acesta ciudat îl ţinea sub observaţie cu foarte multă atenţie.

— Te duci la Londra, nu?, spuse băiatul cel ciudat după ce Oliver termina în sfârşit de mâncat.

— Da.

— Ai unde dormi?

— Nu.

— Bani ai?

— Nu.

Băiatul cel ciudat fluieră şi-şi vârî mâinile în buzunare, atât cât îi permiteau mânecile de la haină lui mult prea largă.

[1] Stone Jug era o închisoare, unde muncă silnică se numea moară, dar mai poate înseamnă şi borcan de piatră, într-un joc de cuvinte, (n.t.)

— Tu stai la Londra?, întrebă Oliver.

— Da, dar numai atunci când merg pe acasă, răspunse băiatul. Cred că ai nevoie de un loc unde să tragi la noapte, nu-i aşa?

— Da, aşa e, răspunse Oliver. N-am mai dormit sub un acoperiş de când am plecat de acasă.

— Lasă, nu-ţi mai înroşi ochii de atâta plâns, spuse domnişorul cel tânăr. Şi eu trebuie să fiu la Londra în seara aceasta. Cunosc eu acolo un bătrân foarte de treabă, care ţi-ar oferi găzduire fără să-ţi ceară niciun ban. Singura condiţie este aceea de a-i fi prezentat de vreun domn pe care el să-l cunoască. Dacă mă cunoaşte pe mine? O, nu! Câtuşi de puţin! Nici nu mă cunoaşte!

Domnişorul cel tânăr zâmbi cu un subanteles ironic şi-şi termină de băut berea.

Această ofertă deosebit de tentantă şi de neaşteptată era dincolo de orice speranţă, cu atât mai mult cu cât Oliver nu ar fi putut să obţină această favoare din partea bătrânului, precum şi vreo muncă, fără să piardă multă vreme.

Toată această discuţie a avut darul de a destinde atmosfera dintre cei doi. Aşa a aflat Oliver că pe prietenul lui îl chema Jack Dawkins şi că era copilul favorit şi protejatul acestui bătrân foarte de treabă.

Domnul Dawkins nu prea părea să arate ca şi cum s-ar bucura foarte mult de favorurile stăpânului său, care pe deasupra îl mai şi proteja. Dar domnişorul vorbea de nu se mai oprea şi fără şir, recunoscând pe faţă ca prietenii lui cei mai apropiaţi îl porecleau Şmecherul, de aceea Oliver şi-a dat seama în cele din urmă că, fiind un tip împrăştiat şi căruia nu-i pasă de nimic, zadarnic binefăcătorul lui încerca să-l facă să vină cu picioarele pe pământ. Ajungând la această concluzie, şi-a pus în cap în secret să câştige cât mai iute cu putinţă încrederea domnului cel bătrân, iar dacă Şmecherul tot nu se îndreptă, Oliver fiind aproape convins de acest lucru, atunci putea el să aibă onoarea de a se

împrieteni mai bine cu acesta.

John Dawkins nu a vrut nici în ruptul capului să intre în Londra înainte de căderea nopţii, aşa că au ajuns la bariera Islington doar după ora unsprezece. Au trecut din Angelo în stradă Saint John, apoi au coborât pe străduţa care dădea spre teatrul Sadler’s Wells, prin strada Exmouth şi calea Coppice; au trecut pe lângă curtea cea mică a azilului de muncă, au traversat terenul care în trecut se numea Hockley-in-the-Hole, şi de acolo au ajuns la colina Little Saffron şi la colina Saffron the Great. Din acea zonă, Şmecherul a început să meargă mai repede, îndemnându-l şi pe Oliver să facă la fel.

Deşi Oliver era foarte atent că nu cumva să se piardă de călăuza lui, din când în când tot nu se putea opri să nu privească pe furiş la casele de pe marginea drumului. În viaţa lui nu văzuse locuri mai murdare şi mai sordide că pe aici. Străzile erau foarte înguste şi pline de noroi, iar aerul era irespirabil şi plin de miasme. Peste tot erau o mulţime de prăvălii şi prăvălioare, de unde, ciudat, aveai impresia că singura marfa erau ciorchinii aceia de ţânci adunaţi la un loc, care, chiar şi la acea oră târzie din noapte, se târau de-a buşilea peste pragurile uşilor, ţipând cât îi ţinea gura. Singurele locuri ce păreau a prospera în toată această atmosferă încărcată de murdărie, ceaţa şi pâcla erau aceste cârciumi unde irlandezi de cea mai proastă calitate se certau întruna. Prin nişte curţi acoperite, care duceau prin cotloane întortocheate în case înghesuite unele într-altele, se tăvăleau în noroi, deopotrivă, bărbaţi şi femei morţi de beţi. De pe la uşi apăreau nişte indivizi cu figuri dubioase, care întâi priveau în sus şi-n jos pentru că apoi să o zbughească afară, dar nu întotdeauna mânaţi de nişte scopuri bune.

Când au ajuns sus în vârful colinei, Oliver chiar se gândea dacă nu era mai bine pentru el să o ia la sănătoasă. Prinzându-l de mână, şeful lui împinse uşa unei case de pe uliţa Field şi, împingându-l în hol, o închise în urma lor.

— Cine-i acolo?, strigă o voce de undeva, de jos, ca răspuns la fluieratul Şmecherului

— Popa şi cu asul!, se auzi răspunsul.

Vorbele sunau ca o parolă prin care se anunţă că totul era în regulă. Lumina slabă a unei lumânări pâlpâi uşor, în celălalt capăt îndepărtat la coridorului, şi o fată de bărbat apăru de nicăieri, de pe lângă o balustradă ruptă dintr-o scară ce ducea într-o bucătărie.

— Dar parcă sunteţi doi, spuse bărbatul, ridicând lumânarea şi punându-şi mâna streaşină la ochi. Celălalt cine e?

— Noul meu prieten, răspunse Jack Dawkins, trăgându-l pe Oliver de guler mai în faţă.

— De unde e?

— Din ţara lui Papă-Lapte! Fagin e sus?

— Da, alege stergatorile. Hai, sus cu voi! Lumânarea se trase înapoi, iar chipul dispăru în întuneric.

Bâjbâind prin întuneric cu o mână şi ţinându-se foarte strâns de tovarăşul lui cu cealaltă, Oliver urca cu greu pe scara ruptă, prin acel întuneric de nepătruns. Spre deosebire de el, prietenul lui urca uşor şi repede, lucru ce demonstra că el era foarte obişnuit cu toată casa. Trânti de perete uşa camerei din dos şi-l trase pe Oliver după el.

Pereţii şi tavanul erau înnegriţi de vreme şi mizerie. În faţa focului era o măsuţă din lemn. Pe ea era o lumânare înfiptă bine de tot în gâtul unei sticle de bere. Mai erau vreo două-trei oale din aramă, iar pe o farfurie o bucată de pâine şi unt. Într-o tigaie, pe foc, se prăjeau câţiva cârnaţi. Aplecat deasupra lor şi cu o furculiţă în mână, stătea un evreu foarte bătrân şi sco- falcit, ale cărui priviri răutăcioase şi chip respingător erau umbrite de o claie de păr roşu. Avea pe el un halat soios din flanel, cu un decolteu din care se vedea un gât slab şi plin de vene. Părea că-şi împarte atenţia când înspre tigaia cu cârnaţi, când înspre grătarul pentru uscatul rufelor unde atârnau mai multe batiste din mătase. Pe jos erau puşi unii lângă

alţii nişte saci foarte aspri, care se doreau a fi paturi, iar în jurul mesei stăteau vreo patru sau cinci băieţi, niciunul mai mare decât Şmecherul. Asemenea oamenilor mari, fumau din nişte pipe lungi de lut şi beau dintr-o băutură foarte tare. La vederea lor, s-au îngrămădit împrejur, şi, în timp ce Şmecherului îi şoptea ceva la ureche evreului cel bătrân, ei au început să se strâmbe la Oliver şi să rânjească în toate felurile. La fel făcu şi bătrânul, care tot răsucea furculiţa în mână.

— Fagin, acesta este Oliver Twist, băiatul de care ţi-am vorbit, spuse -Jack Dawkins.

Bătrânul îi adresă un rânjet şi aplecându-se până la pământ în faţa lui Oliver, îl luă de mână şi începu să-i spună că spera să aibă onoarea de a-l cunoaşte mai bine. La auzul acestor cuvinte, băieţii, care până atunci fumaseră pipa, veniră lângă el şi dădură mâna cu el bărbăteşte, scuturandu-i-o mai tare în special pe cea în care-şi ţinea bocceluţa. Unul dintre ei se străduia din răsputeri să-i ia şapcă de pe cap, altul să-şi bage mâinile în buzunare lui Oliver pentru că, gândea el, fiind obosit, să nu mai trebuiască să şi le golească el personal înainte de a merge la culcare. Şi probabil că ar fi mers şi mai departe cu aceste politeţuri, dacă nu ar fi fost evreul cel bătrân care să înceapă să împartă cu dărnicie ici şi colo lovituri cu furculiţa peste capetele şi mâinile drăgălaşilor de tineri.

— Ne bucurăm foarte mult că te-am cunoscut, Oliver, da, da, chiar foarte mult, spuse evreul. Şmecherule, da cârnaţii la o parte şi trage ciubărul acela lângă foc ca să se aşeze Oliver pe el. Dragul meu, oh, te uiţi la batiste, nu-i aşa? Sunt foarte multe. Le-am pus acolo ca să le spălăm şi atât. Ha! Ha! Ha!

Partea finală a discursului a fost primită cu adevărate urale din partea băieţilor care promiteau mult pentru domnul cel bătrân şi vesel, după care, în mijlocul acestei veselii de nedescris, au plecat la masă.

Oliver şi-a mâncat partea lui, iar evreul i-a amestecat

într-un pahar gin fierbinte cu apă. Când i l-a dat, i-a spus că trebuia să-l bea până la fund, pentru că trebuia să-l servească şi pe alt domn. Oliver făcu întocmai. Imediat s-a simţit luat pe sus de parcă era un fulg şi pus pe saci, după care a adormit buştean.

Capitolul 9

În care aflăm mai multe detalii despre domnul cel bătrân şi simpatic, precum şi despre tinerele lui speranţe

Târziu în dimineaţa următoare, Oliver s-a trezit dintr-un somn profund şi odihnitor. Nu era nimeni în încăpere, decât evreul cel bătrân, care fierbea într-o crăticioară nişte cafea pentru micul dejun şi fluieră încetişor în timp ce amestecă şi amesteca mereu cu o lingură de fier. Din când în când se oprea ca să asculte dacă de undeva de jos s-ar fi auzit cel mai mic zgomot. Apoi, când era sigur că nu se-ntâmplă nimic, începea din nou să fluiere şi să amestece mai departe în cafea.

Chiar dacă Oliver făcuse ochi, el nu se trezise încă de-a binelea. Există acea stare de veghe, când eşti între vis şi realitate şi când doar în cinci minute poţi visa mult mai mult, cu ochii pe jumătate deschişi şi conştient, decât ai visa în cinci nopţi cu ochii închişi şi cu simţurile complet adormite. În acele momente, omul ştie exact ce se petrece în mintea lui, deşi are o idee vagă asupra puterii gândului lui, a legăturii lui cu teluricul şi a stimulului de a se elibera de timp şi de spaţiu.

Exact aşa se simţea Oliver în acest moment. Il văzu pe evreu deşi avea ochii pe jumătate închişi, îl auzi cum fluieră uşurel şi recunoscu sunetul lingurii care atingea din când în când marginile crăticioarei. Mintea lui mai era preocupată şi de toţi cei pe care îi cunoscuse până atunci.

Terminând de făcut cafeaua, evreul trase crăticioară într-un colţ al plitei şi, neştiind exact pentru câteva clipe ce să mai facă, se întoarse, se uită la Oliver şi-l strigă pe nume. Acesta nu-i răspunse, făcând încă pe adormitul.

Fiind acum sigur că băiatul doarme, evreul se îndrepta uşurel către uşă, pe care o încuie cu cheia. Apoi, atât cât

putu Oliver să zărească, scoase de undeva din duşumea o lădiţă, pe care o puse cu grijă pe masă. Ochii îi scânteiau de o bucurie ciudată pe când salta capacul şi privea înăuntru. Trăgându-şi un scaun vechi mai aproape de masă, se aşeză şi scoase din lădiţa un ceas superb din aur incrustat cu pietre preţioase.

— Aha, spuse evreul ridicând din umeri şi strâmbându-se de-ţi îngheţă sângele în vine. Deştepţi! Deştepţi! Şi au rezistat până la capăt! Nici în ruptul capului nu au vrut să-i spună bătrânului pastor unde le-au pus. Şi niciodată nu l-au turnat pe moş Fagin! Dar chiar aşa, de ce ar face-o? Latul nu s-ar fi lărgit şi nici ei nu ar fi stat ceva mai mult acolo sus pe scăunel pentru altceva! Nu, nu! Buni, băieţii ăştia! Buni tare!

Rostind aceste vorbe şi continuând să mormăie şi altele, evreul puse ceasul la locul lui secret şi sigur. După care mai scoase din aceeaşi lădiţă încă vreo şase sau şapte ceasuri pe care le examină cu aceeaşi plăcere; apoi scoase inele, broşe, brăţări şi alte bijuterii din metale scumpe şi lucrate meşteşugit, încât Oliver nici nu ştia cum să le spună.

Le puse pe toate la locul lor pentru ca să scoată apoi un obiect de preţ atât de mic, încât aproape nici nu se putea vedea din palma lui. Părea că pe el era scris ceva care abia de se putea citi, pentru că evreul îl puse pe masă şi ţinând mâna căuş pentru că lumina să-i cadă dintr-un unghi favorabil, îl cercetă îndelung şi cu multă seriozitate. În cele din urmă îl puse înapoi la locul lui fără ca să fi ajuns la vreun rezultat satisfăcător şi, sprijinindu-se de spătarul scaunului, murmură:

— Mare lucru şi pedeapsa cu moartea! Doar că morţii nu mai apucă să se pocăiască niciodată şi nici nu pot să mai dezvăluie povesti deocheate sau periculoase. Ah, mare istorie pentru afacerea asta a noastră! Cinci dintre ei atârnau în ştreang, dar niciunul nu şi-a dezlegat limba şi nici nu l-a dat în gât pe moş Fagin!

Şi pe când evreul se pierdea în diverse consideraţii

rostind aceste cuvinte, ochii lui negri şi strălucitori că ai unui viezure, care de data aceasta priveau în gol înaintea lui, căzură din întâmplare pe chipul lui Oliver. Copilul îl privea cu ochi mari, mai-mai să-i iasă din orbite, mut de uimire. Şi, deşi privirile lor s-au încrucişat doar pentru o fracţiune de secundă, bătrânului i-a fost suficient pentru a-şi da seama că băiatul îi observase toate mişcările. Închise capacul lădiţei cu un zgomot asurzitor şi, punând mâna pe un cuţit de tăiat pâine care era pe masă, se ridică iute. Tremura atât de tare, încât Oliver, care şi el era foarte speriat, putu să observe că şi cuţitul îi tremura de nervi în mână.

— Ce e?, întreba bătrânul. De ce mă pândeşti? De când te-ai trezit? Spune, ce-ai văzut? Vorbeşte, n-auzi! Şi asta cât mai repede, dacă vrei să mai trăieşti!

— N-am mai putut dormi, domnule, răspunse Oliver cu glas şoptit şi îmi pare foarte rău dacă v-am tulburat, domnule.

— Nu cumva te-ai trezit mai devreme, de acum vreo oră?, întrebă evreul încruntându-se ameninţător la băiat.

— Nu, domnule, nici vorbă, răspunse Oliver.

— Sigur?, strigă evreul la el, privindu-l şi mai ameninţător decât înainte şi având o atitudine şi mai ameninţătoare.

— Pe cuvântul meu de onoare, domnule, eu am dormit, răspunse Oliver foarte serios. N-am fost treaz deloc, domnule!

— Bine, bine, băiete dragă!, spuse brusc evreul reveniri - du-şi în fire, respirând parcă mai uşurat şi jucându-se puţin cu cuţitul, înainte de a-l pune la loc, doar ca să lase impresia că îl mânuia numai din joacă. Oh, da, sigur că da, aşa e cum spui tu. Am vrut doar să te sperii. Eşti un băiat tare bun! Ha! Ha! Da, chiar eşti un băiat tare bun, Oliver! Evreul îşi frecă mâinile şi îşi râse răutăcios în barbă, dar, în acelaşi timp, aruncă şi o privire stinghera spre lădiţă.

— Dragul meu, ai văzut vreunul din lucruşoarele acestea drăguţe?, întrebă evreul punând mâna pe lădiţa după o

scurtă pauză.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Ah, făcu evreul schimbându-se la faţă. Sunt ale mele, Oliver, aceasta este mica mea comoară. Din asta voi trăi la bătrâneţe. Toată lumea spune despre mine, dragul meu, că aş fi un zgârie-brânză şi atât.

Oliver se gândi că într-adevăr domnul cel bătrân îşi mânca de sub unghii de zgârcit ce era, dacă trăia într-un loc atât de murdar şi avea aşa nişte ceasuri de valoare.

Dar gândindu-se că probabil Şmecherul şi ceilalţi băieţi îl costau o mulţime de bani, îl privi pe bătrânul evreu mai atent şi-l întrebă dacă acesta îi dădea voie să se dea jos din pat.

— Dar cum să nu, dragul meu, bineanteles, răspunse domnul cel bătrân. Uite vezi, acolo în colţul camerei, lângă uşă, e un ulcior cu apă. Adu-l încoace, iar eu am să-ţi dau un lighean în care să te speli, dragul meu.

Oliver se dădu jos din pat, traversă camera şi, înainte de a ridica ulciorul cu apă, se opri o fracţiune de secundă. Când se întoarse, lădiţa cu bijuterii nu mai era nicăieri.

De-abia terminase să se spele şi să pună totul în ordine, să arunce apa din lighean pe fereastră, ca să-i facă pe plac evreului, când apăru Şmecherul, însoţit de un prieten de-al lui, foarte sprinţar şi care nu stătea în loc cum nu sta nici argintul viu şi pe care Oliver îl văzuse cu o seară înainte cum fuma pipa. I-l prezentă, se numea Charley Bates. Cei patru s-au aşezat să-şi ia micul dejun şi să-şi bea cafeaua cu nişte pâinici rotunde cu şuncă pe care Şmecherul le scosese din pălărie.

— Ei, spuse bătrânul evreu întrebător, uitându-se din când în când cu coada ochiului la Oliver în timp ce, de fapt, vorbea cu Şmecherul, sper că aţi făcut treabă bună astăzi, dragii mei, nu-i aşa?

— Oho!, răspunse Şmecherul.

— Şi încă cum!, adăugă Charley Bates.

— Straşnici băieţi, straşnici cu adevărat!, spuse evreul. Şi

cam ce-aţi pescuit azi, dragii mei?

— Vreo două portofele, răspunse domnul cel tânăr.

— Căptuşite bine?, se interesă evreul cu ochi mai-mai să-i iasă din orbite de lăcomie.

— Hm, destul de bine, răspunse Şmecherul, punând pe masă cele două portofele, unul verde şi unul roşu.

— Nu-s chiar aşa de grele precum s-ar crede, spuse evreul, după ce le cerceta pe dinăuntru cu atenţie. Dar, în schimb, sunt foarte curate şi lucrate îngrijit. Cine le-a făcut e priceput, nu glumă, nu-i aşa Oliver?

— Adevărat, domnule, spuse Oliver.

Auzind aceste cuvinte, Charley Bates începu să râdă în hohote, în timp ce Oliver era uluit şi nu înţelegea deloc ce era aşa de râs în cele spuse de el.

— Iar tu ce-ai adus, dragul meu?, îl întrebă Fagin pe Charley Bates.

— Ştergători, răspunse domnişorul Bates, scoţând patru batiste din buzunar.

— Ei, da, spuse evreul, cercetându-le foarte atent, sunt foarte bune, da, da, chiar foarte bune! Charley, literele pot fi uşor scoase cu un ac fin, iar eu cred că cel mai bine ar fi să-l învăţăm pe Oliver cum să facă acest lucru. Ce zici, Oliver? Hi! hi! hi!

— Desigur, domnule, dacă vreţi dumneavoastră, veni răspunsul lui Oliver.

— Nu-i aşa, dragul meu, că ai vrea şi tu să înveţi că şi Charley Bates trucul acesta cu batistele?, întrebă evreul.

— Cum să nu, domnule, doar dacă vreţi dumneavoastră să mă învăţaţi, răspunse Oliver.

Tot acest schimb de replici i se păru domnişorului Bates atât de caraghios, încât izbucni din nou într-un hohot de râs şi râse, şi râse cu atâta poftă ca, în loc să înghită cafeaua cum trebuie, se înecă de era mai-mai să se sufoce.

— Ce mai papă-lapte!, spuse Charley când îşi mai reveni puţin, ca scuză pentru comportamentul total lipsit de politeţe faţă de cei din jurul lui.

Şmecherul prefera să tacă şi să-i răvăşească părul pe frunte lui Oliver, pentru că mai apoi să-i spună că în curând va avea să ştie de toate. Sesizând că Oliver se face roşu ca para focului la faţă, bătrânul domn schimba subiectul pe dată şi întrebă dacă în dimineaţa aceea fusese multă lume care să asiste la execuţie. Toate acestea făceau să se învârtă în capul băiatului o mulţime de întrebări. Judecând după răspunsurile celor doi băieţi, era limpede că lumina zilei ca ei fuseseră acolo şi atunci normal că Oliver se întrebă cum de fusese posibil ca ei să asiste la execuţie şi să-şi fi făcut şi treabă atât de bine şi de repede.

După ce au terminat de luat micul dejun, domnul cel bătrân şi vesel, împreună cu cei doi băieţi începură un joc ciudat şi neobisnit, care avea următoarele reguli: domnul cel bătrân şi vesel baga o tabacheră într-un buzunar de la pantaloni, un carneţel în celălalt şi un ceas cu un lanţ petrecut în jurul gâtului în buzunarul de sus de la vesta şi, înfigându-şi un ac cu un diamant fals în cămaşă, îşi încheie haina cu toţi nasturii de jos până la gât, apoi îşi puse tocul de ochelari şi batista în buzunar şi luând un baston în mână, începu să se plimbe încolo şi încoace prin încăpere, imitându-i aidoma pe acei domni bătrâni pe care îi poţi vedea aproape la orice oră din zi plimbându-se pe stradă. Din când în când se oprea în fata sobei sau a uşii, dând senzaţia că priveşte cu mare atenţie la vitrina vreunui magazin. Şi, permanent în aceste momente, privea de jur-împrejur, de teamă să nu fie atacat de hoţi şi îşi tot pipăia buzunarele pe rând ca să se asigure că nu a pierdut nimic între timp. Toate acestea le făcea într-un mod atât de caraghios, dar şi foarte firesc, încât Oliver începu să râdă şi râse de-i curgeau lacrimile. Dar în tot acest timp, cei doi băieţi se ţineau după el, urmându-l îndeaproape şi sărind într-o parte şi-n alta, atât de sprinteni de fiecare dată când bătrânul se întorcea pe neaşteptate, încât practic îi era imposibil să-i vadă. În cele din urmă Şmecherul îl călca pe bătrân pe picior sau se prefăcu că se împiedică din greşeală

de gheata lui, în timp ce Charley Bates se izbi de el pe la spate. O fracţiune de secundă le-a fost de ajuns ca să-i ia cu o rapiditate incredibilă tabachera, carneţelul, ceasul de buzunar cu lanţ cu tot, acul de la cămaşa, tocul de ochelari şi batista din buzunar. Dacă domnul cel bătrân simţea o mână într-unui din buzunare, strigă imediat care era acela şi astfel jocul începea de la capăt.

După ce s-au jucat astfel de mai multe ori, au apărut şi două domnişoare care au venit să-i viziteze pe domnii cei tineri. Se numeau Bet şi Nancy. Amândouă aveau o claie de păr în cap, care nu era prea frumos strâns la spate în coc şi erau încălţate cu ciorapi căzuţi pe picioare şi nişte pantofi scâlciaţi, că vai de ei. Per total, nu puteai spune despre ele că erau prea frumoase. Erau tare roşii în obraji şi aveau o privire sfidătoare, dar şi sinceră în acelaşi timp. Aveau un comportament şi maniere agreabile şi se mişcau cu multă uşurinţă. Oliver le găsi pe dată foarte drăguţe şi, într-adevăr, chiar aşa şi erau.

Vizitatoarele au poposit la ei o bună bucată de vreme. Imediat a apărut şi rachiul pe masă, pentru că una dintre domnişoare se plângea că ar avea o răceală pe dinăuntru. Ca urmare, conversaţia s-a încins din toate părţile. În cele din urmă, Charley Bates spuse că era timpul să hoinărească puţin — adică, se gândi Oliver, cum spun francezii, să facă o plimbare. Şmecherul şi Charley au plecat împreună cu cele două domnişoare, dar nu înainte de a fi dăruiţi din plin cu bani de buzunar primiţi de la amabilul evreu bătrân.

— Ei, ai văzut, dragul meu?!, spuse Fagin, asta înseamnă să trăieşti o viaţă frumoasă! Azi pot să facă tot ce poftesc.

— Dar şi-au terminat treaba, domnule?, se interesă Oliver.

— Da, spuse evreul. Doar dacă din întâmplare dau peste ceva prin drumul lor şi dacă se întâmplă aşa, bineanteles că n-or să lase treaba nefăcuta. Să-i iei drept exemplu, dragul meu, e-xem-plu, spuse evreul aranjând cărbunii mai bine în soba cu cleştele ca să dea o importanţă şi mai mare

spuselor lui. Să faci tot ce-ţi spun ei şi să-i asculţi în toate, dar în special pe Şmecher. În curând, el va ajunge un mare om şi te va ajuta şi pe tine să fii la fel ca el, dacă îi urmezi sfaturile întocmai. Îmi atârna cumva batista din buzunar, dragul meu?, spuse evreul oprindu-se brusc din ceea ce spunea mai înainte.

— Da, domnule, răspunse Oliver.

— Ia încearcă să vezi şi tu dacă nu cumva poţi să o scoţi din buzunarul meu, fără ca eu să simt. I-ai văzut cum au făcut azi-dimineaţă.

Cu o mână Oliver salta căptuşeala buzunarului, aşa cum îl văzuse pe Şiret că făcuse de dimineaţă şi trase batista uşurel cu cealaltă mână.

— Ai scos-o?, strigă bătrânul.

— Da, domnule, uitaţi-o, spuse Oliver fluturând-o.

— Eşti tare isteţ, Oliver, spuse domnul cel bătrân în joacă, mângâindu-l pe Oliver aprobator pe cap. Până acum nu am văzut un băiat atât de iute ca tine. Uite, ia de aici un siling. Dacă mergi tot aşa, ai să ajungi cel mai mare om al vremii acesteia. Iar acum, vino lângă mine să-ţi arăt cum să scoţi monogramele de pe batiste.

Lui Oliver i se învârtea în cap aceeaşi întrebare: ce legătură există între a sustrage o batistă din buzunarul domnului cel bătrân şi şansa lui de a ajunge un om mare? Dar, gan- dându-se mai departe că ştie evreul ce spune, pentru că avea atâta experienţă de viaţă, îl urmă în tăcere la masă şi fu foarte atent la ceea ce i se explică.

Capitolul 10

În care Oliver ajunge să se împrietenească mai bine cu noii săi asociaţi; dobândeşte experienţa plătind un preţ foarte scump. Acesta este un capitol foarte scurt, dar deosebit de important pentru povestea noastră

Multe zile de atunci încolo Oliver a rămas în încăperea evreului fie descosând monogramele de pe numeroasele batiste care erau aduse acasă, fie participând la jocul pe care vi l-am descris deja şi pe care cei doi băieţi şi evreul îl jucau cu regularitate în fiecare dimineaţă. De la o vreme începu să-i fie dor să mai iasă la aer curat şi de aceea începu să insiste pe lângă domnul cel bătrân să-i dea şi lui voie să meargă la lucru cu cei doi tovarăşi ai lui.

Oliver îşi dorea să se apuce şi el serios de treabă, pentru că îşi dădea seama că domnul cel bătrân avea un caracter şi o morală foarte dârze. Ori de câte ori Şmecherul sau Charley Bates se întorceau noaptea târziu acasă cu mâinile goale, el îi certa foarte aspru şi se plângea de obiceiurile lor proaste de băieţi nepăsători şi puturoşi, nu le dădea nimic de mâncare şi le amintea că trebuie să se străduiască să muncească din greu. Odată, chiar a ajuns să-i bată şi să le dea un brânci pe scară, numai că acest lucru se întâmplă foarte rar, fiind ceva cu totul ieşit din comun.

În cele din urmă, Oliver obţinu permisiunea mult-ravnită. Timp de vreo două sau trei zile nu au avut de lucru cu batistele, prin urmare mesele de seară au fost cu mâncare extrem de puţină. Poate că tocmai din această cauză domnul cel bătrân i-a dat voie să iasă în oraş. Dar, oricare ar fi fost situaţia, el i-a spus lui Oliver să plece, asigurându-l în acelaşi timp cu supravegherea permanentă a lui Charley Bates şi a prietenului lui, Şmecherul.

Cei trei au pornit-o la drum. Şmecherul avea ca de obicei mânecile de la haină suflecate şi pălăria pusă şmechereşte pe o parte. Domnişorul Bates îşi pierdea timpul hoinărind cu mâinile vârâte în buzunare. Între ei era Oliver, care murea de curiozitate ca să vadă unde urmau să meargă şi ce aveau ei să-l înveţe întâi şi mai întâi de toate.

Mergeau atât de agale pe drum, hoinărind aşa, fără nicio ţintă, încât Oliver începu să se gândească la un moment dat ca iarăşi aveau să-l dezamăgească pe domnul cel bătrân şi să nu muncească deloc. Dar Şmecherul mai avea şi un alt obicei prost, acela de a smulge şepcile de pe capul băieţilor mai mici decât el şi de a le arunca pe unde îi venea. Spre deosebire de el, Charley Bates avea nişte idei foarte largi despre dreptul la proprietate, şterpelind de pe tarabele înşirate pe marginea Tamisei mere şi ceapă, pe care le bagă cât mai adânc în buzunarele lui labirintice şi care păreau că se întind peste tot pe sub haine. Întreaga situaţie chiar luase o turnură total neplăcută, Oliver fiind pe punctul de a declara sus şi tare intenţia de a se întoarce acasă, când deodată privirea îi fu atrasă de un comportament ciudat de misterios din partea Şmecherului.

Tocmai ce ieşiseră dintr-o curte lungă şi îngustă aflată la doi paşi de Piaţă Clerkenwell şi care, din cauza unei confuzii de cuvinte, se mai numeşte şi „Locul cel Verde”. Şmecherul s-a oprit brusc, a dus degetul arătător la gură şi i-a tras pe tovarăşii lui înapoi cu foarte mare precauţie şi circumspecţie.

— Ce e? Ce s-a întâmplat?, întrebă Oliver.

— Sssti, răspunse Şmecherul. Îl vezi pe boşorogul acela de lângă tarabă cu cărţi?

— Domnul acela bătrân de dincolo de drum?, întrebă Oliver din nou. Da, îl văd.

-Ala e, e-al nostru, spuse Şmecherul.

— Marfă!, insistă şi domnişorul Charley Bates.

Mut de uimire, Oliver se uită la cei doi şi nu-i venea să creadă ce aude şi ce vede. Dar nu mai avu timp să mai facă

nicio remarcă, pentru că băieţii traversară drumul furişându-se tiptil şi apropiindu-se foarte tare de domnul cel bătrân care le atrăsese atenţia atât de mult. Oliver făcu doi paşi după ei şi, neştiind exact dacă să meargă mai departe sau să se întoarcă, rămase pe loc uitându-se la ei, mut şi uluit în acelaşi timp.

Domnul cel bătrân părea a fi un bărbat foarte respectabil, avea părul pomădat şi ochelari cu ramă de aur. Purta o haină de culoare verde închis cu guler de catifea neagră, avea pantaloni albi, iar sub braţ ţinea un baston elegant de bambus. Stând uşor rezemat de tarabă, tocmai alesese o carte pe care o răsfoia şi o citea cu mare interes, ca şi cum ar fi stat foarte confortabil în fotoliul lui de acasă din bibliotecă. Judecând după cât era de cufundat în lectura cărţii, cu siguranţă că el deja se simţea ca acasă, pentru că în jurul lui nu mai existau nici tarabă, nici stradă, nici băieţii şi în general nimic, ci doar cartea pe care o citea cu aviditate, întorcând paginile una după alta şi continuând foarte absorbit şi cu mare interes cu rândurile din pagina următoare.

Spre groaza şi spaimă lui Oliver, care era doar la câţiva paşi în urma lor, privind cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite, îl văzu pe Şiret cum baga mâna în buzunarul domnului cel bătrân şi cum îi scoate batista din el, pe care i-o păsa lui Charley Bates, după care o luară la fugă cât îi ţineau picioarele.

Într-o fracţiune de secundă, prin mintea băiatului se perindară batistele, ceasurile de buzunar, toate bijuteriile, evreul şi totul îi deveni acum foarte clar. Era ca şi paralizat, iar de spaimă sângele îi gonea nebuneşte prin tot trupul. Zăpăcit de tot şi îngrozit de ce văzuse, se răsuci pe călcâie şi o rupse la fugă cât putea el de iute.

Toate acestea s-au petrecut într-o fracţiune de secundă. Dar exact în clipa în care Oliver a rupt-o la fugă, domnul cel bătrân baga mâna în buzunar şi, observând dispariţia batistei, se întoarse cu fată înspre fugar. Văzându-l pe băiat

că o zbughise la fugă, fireşte că trase concluzia că el îl jefuise şi atunci se puse pe strigat:

— Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul!

Se luă după el, alergând cu toată puterea lui de om bătrân, fugind cu carte cu tot.

Dar domnul cel bătrân nu a fost singura persoană care să strige pentru prinderea răufăcătorului. Vrând să evite să atragă atenţia asupra lor pentru că alergau ca nişte nebuni pe stradă, Şmecherul şi domnişorul Bates au reuşit cu greu să se ascundă în primul gang de după un colţ. Nu mult după aceasta au auzit şi ei strigătele şi l-au văzut pe Oliver care fugea mâncând pământul. Într-o fracţiune de secundă au înţeles cum stau lucrurile, aşa că au ieşit imediat din ascunzătoarea lor şi, ca nişte cetăţeni oneşti ce se pretindeau a fi, s-au alăturat urmăririi şi au început să strige la rândul lor:

— Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul!

Deşi Oliver fusese crescut de filosofi, teoretic vorbind, el nu ştia prea bine că frumoasă axiomă a instinctului de autoapărare este prima lege a naturii. Poate că dacă ar fi ştiut-o ar fi fost mult mai bine pregătit pentru ea. Dar fiindcă nu o ştia, se alarmă şi mai mult. Aşa că alerga de parcă mânca norii, urmărit de domnul cel bătrân şi de cei doi băieţi, care strigau şi ţipau în urma lui.

— Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul!

Vorbele acestea atrag ca un magnet. Negustorul iese din prăvălie, căruţaşul lasă calul şi căruţa, măcelarul aruncă tava pe jos, brutarul lasa coşul, lăptarul doniţa cu lapte, curierul îşi abandonează pachetele, şcolarul jocul cu bile, muncitorul cazmaua, copilul paleta. Fug care încotro, de-a valma, într-o harababură totală, ca nebunii. Unii plâng, alţii tipa, iar alţii urlă. Cei care ies dintr-o stradă laterală au toate şansele să fie trântiţi la pământ, câinii asmuţiţi încep să latre şi să urle şi, în general, toate orătăniile sunt stârnite. Peste tot, pe străzi, prin pieţe şi prin curţi se aud numai strigăte.

— Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul! Vorbele acestea sunt rostite de sute de voci şi se aud din ce în ce mai pregnant cu fiecare cotitură de drum. Zboară în vânt, sunt călcate în picioare prin noroi, mărşăluind de-a lungul trotuarelor. Ferestrele se deschid, oamenii ies în grabă afară din case, lumea parcă mărşăluieşte pe străzi, toată gloata se adună ca la bâlci ca să vadă şi să audă cât mai mult, dar cu toţii îngroaşă rândurile şi strigă şi mai tare: Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul!

— Hoţul, hoţul, prindeţi hoţul! Toţi oamenii sunt ahtiaţi ca să prindă ceva, măcar o dată în viaţa lor; un sărman copil nefericit, care de-abia mai putea să-şi tragă respiraţia, fiind mort de oboseală, citindu-i-se teroarea şi spaimă din ochi, cu boabe de transpiraţie alunecându-i pe faţă şi încercând din răsputeri să scape de urmăritorii lui ce se aţineau tot mai aproape de el, tot strigând după el, făcându-l să-şi piardă treptat din putere, strigând după el din ce în ce mai tare şi chiar bucurându-se: Prindeţi hoţul! Prindeţi-l, pentru numele lui Dumnezeu, prindeţi-l!

Gata, l-au prins. O lovitură bine gândită. L-au trântit la pământ. Flamanda de senzaţii tari, mulţimea s-a strâns în jurul lui, iar fiecare nou-venit, îngrămădindu-se şi dând din coate din răsputeri, încearcă să vadă şi el cât de cât ceva. „Faceţi loc! Faceţi loc!” „Lăsaţi-l să respire, n-are aer!” „Ei, pe naiba, nici nu-i trebuie!” „Unde-i domnul cu pricina?” „Uite-l, coboară stradă.” „Faceţi-i loc, domnului!” „Acesta-i băiatul, domnule?”

— Da.

Murdar de noroi şi de praf, cu buza sângerândă, privind speriat la mulţimea aceea de fete care-l înconjurau, Oliver zăcea trântit la pământ, în timp ce domnul cel bătrân era târât şi împins oficial de urmăritorii de bază.

— Da, spuse domnul, mă tem că acesta e băiatul.

— Se teme, i-auzi, murmură mulţimea, te pomeneşti că ţi-o fi milă!

— Bietul băiat!, spuse iar domnul, s-a rănit.

— Ei, bietul băiat, spuse un lungan mătăhălos făcând un pas înainte. Eu i-am dat un pumn în gură şi m-am tăiat la mână în dinţii lui. Dar l-am oprit, domnule!

Rânjind, lunganul duse uşor mâna la pălărie, aşteptând să primească ceva pentru tot ce făcuse. Numai că domnul cel bătrân îl privi vădit neplăcut impresionat, se uită de jur-im- prejur ca şi cum ar fi vrut să plece cât mai repede din acel loc şi probabil că ar fi făcut-o, fiind indirect de acord cu o a doua vânătoare, dacă în acel moment nu ar fi apărut un poliţist (care se ştie foarte bine că este întotdeauna ultima persoană ce apare în astfel de cazuri) care să-şi croiască drum prin mulţime şi să-l apuce pe Oliver de guler.

— Hai, scoală-te în picioare, spuse omul cu asprime.

— Domnule, eu spun adevărul, nu-s vinovat cu nimic. Zău, mă jur, au fost alţi doi băieţi, spuse Oliver împreunându-şi mâinile în semn de rugăciune şi privind disperat în jurul lui. Trebuie să fie pe aici, pe undeva.

— Ei, da, las' că ştiu eu că nu sunt, spuse poliţaiul.

Voia el să fie spiritual şi ironic, dar din nefericire pentru Oliver chiar era adevărat, numai că Şmecherul şi Charley Bates o şterseseră în prima curte care le ieşise în cale. Hai, scoală-te şi hai să mergem!

— Să nu-l baţi!, spuse domnul cel bătrân plin de milă.

— O, nu, cum aş putea să fac aşa ceva?, răspunse poliţaiul şi, ca să dovedească acest lucru, smulse haina de pe copil. Hai, că vă ştiu eu pe voi ăştia, dar cu mine nu ţine! Te ridici odată, sau nu, diavol împieliţat ce eşti?

De-abia putea să se ţină pe picioare, dar totuşi încerca să se ridice fiind înşfăcat de gulerul hainei şi mai mult târât cu paşi repezi. Domnul îi însoţea şi el, mergând pe lângă poliţist, iar unii din mulţime le-o luaseră binişor înainte şi, din când în când, se mai întorceau ca să se uite înapoi la Oliver. Băieţii mai chiuiau de bucurie şi ţopăiau pe lângă cei de pe stradă.

Capitolul 11

În care se vorbeşte despre domnul Fang, magistrat orăşenesc, şi în care se arăta cum împărţea el dreptatea

Furtul fusese comis pe raza de acţiune şi în imediata apropiere ale unui important birou orăşenesc al poliţiei. Mulţimii nu i s-a permis să-l însoţească pe Oliver decât două sau trei străzi şi până la Mutton Hill, după care băiatul a fost dus pe sub o boltă, a intrat direct într-o curte murdară şi de aici într-un loc anume, unde cauzele se judecau imediat. Curtea mică era pavată cu dale. Aici au dat peste un bărbat îndesat şi vânjos, cu nişte favoriţi tare stufoşi pe obraji, ce tot învârtea o legătură de chei în mână.

— Ei, care-i treaba?, întrebă omul fără să se sinchisească prea mult.

—Am prins un hoţ de batiste, răspunse celălalt, care încă îl mai ţinea pe Oliver de guler.

— Iar dumneavoastră trebuie să fiţi partea cea păgubita, nu-i aşa domnule?, întrebă bărbatul cu cheile.

— Da, întocmai, eu sunt, răspunse domnul cel bătrân. Dar acum mă cam îndoiesc că acesta ar fi băiatul care să-mi fi furat batista. Mai bine… Mai bine aş renunţa.

— Îmi pare rău, domnule, dar acum nu se mai poate, nu mai aveţi de ales, sunteţi obligat să vă prezentaţi în faţa magistratului. Înălţimea Sa va fi disponibil într-o jumătate de minut. Hai şi tu, spanzuratule ce eşti!

Cam aşa a sunat invitaţia pentru Oliver să intre într-o celulă cu pereţi din piatră, în timp ce omul descuia usa. Deşi l-a căutat peste tot, fără să găsească nimic asupra lui, el tot l-a încuiat.

Celula avea forma şi aproape mărimea unui beci şi era îngrozitor de murdară. Singura deosebire era că lumina din afară nu intră pe nicăieri. Nu era decât luni dimineaţa, dar

locul fusese ocupat de şase beţivani, care fuseseră închişi acolo de sâmbătă noaptea. Dar asta nu contează câtuşi de puţin în comparaţie cu arestul poliţiei unde se aduc în fiecare noapte bărbaţi şi femei, care sunt acuzaţi de cele mai neansemnate pricini. Vorbele rostite şi sentinţele sunt date ca pe bandă rulantă, iar temniţele, comparate cu cele de la închisoarea Newgate, sunt adevărate palate, deşi ocupate de criminalii cei mai înrăiţi care sunt judecaţi, declaraţi vinovaţi şi condamnaţi la moarte. Cine nu crede, nu are decât să intre acolo şi vadă pe propria lui piele!

Asemenea lui Oliver, domnul cel bătrân fu la fel de mâhnit, atunci când cheia se răsuci cu un zgomot strident în broască. De-abia în acea clipă îşi aminti de carte, se uită la ea şi oftă din greu; doar ea era cauza, ce-i drept nevinovată, a tuturor celor întâmplate.

— Şi totuşi exista ceva, se vede clar pe faţa acestui copil, îşi spuse domnul cel bătrân, în timp ce pleca păşind gânditor şi se tot bătea uşor cu cartea pe bărbie, ceva care mă impresionează, dar mă şi intriga în acelaşi timp. Oare chiar să fie într-atât de nevinovat? Aşa părea. Măi, să fie!, exclamă domnul cel bătrân, oprindu-se brusc şi uitându-se către cer. Doamne, ajută-mă! Oare unde am văzut eu ochii şi privirea aceasta?

După ce se concentra puternic timp de câteva minute, domnul cel bătrân pleca mai departe cu aceeaşi fată gânditoare, trecu printr-o anticameră ce dădea în curte, iar de acolo se retrase într-un colţ de unde putu, în linişte, să-şi evoce nenumăratele chipuri pe care le văzuse în toată viaţa lui şi peste care căzuse de foarte mulţi ani o cortină groasă ce nu lasa să se vadă nimic dincolo de ea. Nu se poate, îşi spuse domnul cel bătrân, dând din cap, sigur visez.

începu din nou să treacă în revistă chipurile, nefiindu-i deloc uşor să ridice valul care le acoperise pentru atâta amar de vreme. Erau feţele prietenilor şi ale duşmanilor, ale unora pe care nu apucase să-i cunoască îndeaproape niciodată, oameni zăriţi din întâmplare prin mulţime, fetele

unor domnişoare tinere şi deosebit de frumoase, care acum nu erau decât nişte bătrâne scofâlcite, fetele descărnate prin morminte unde capacele s-au închis pentru totdeauna, pe care însă gândul cu puterea lui le aduce în prezent, aşa cum erau ele odinioară, proaspete, iar acum nu sunt decât o frumuseţe veştejită, amintind de strălucirile ochilor, de un zâmbet luminos şi de acea bunătate ce transpare prin masca de lut pe care o purtăm cu toţii şi care încă ne mai evoca frumuseţea ce trece dincolo de mormânt şi care s-a schimbat doar spre a fi înălţată la ceruri şi culeasă de pe pământ ca să fie trimisă acolo, sus, că o steluţă care să emane o lumină blândă şi dragoste pe calea ce duce în Rai.

În ciuda tuturor acestor imagini care i se perindau prin faţa ochilor, domnul cel bătrân nu-şi putea da seama cu cine anume semăna Oliver. Aşa că oftă adânc înainte de a-şi reveni din visare. Şi, pentru că de felul lui era un tip vesel şi nu prea dădea importanta detaliilor din jurul lui, îngropa repede aceste amintiri în paginile cărţii învechite.

Totuşi fu trezit din visarea lui de o uşoară atingere pe umăr. Era bărbatul cu cheile, care i-a cerut să-l urmeze în birou. Îşi închise cartea în grabă pentru a fi imediat introdus în încăperea unde l-a văzut, stând impozant, pe celebrul domn Fang.

Biroul era ca un fel de încăpere situată în partea din faţă a clădirii şi avea pereţii lambrisaţi. Domnul Fang stătea puţin mai în spate. De o parte a uşii era un fel de ţarc din lemn, în care fusese deja închis sărmanul Oliver, care tremura ca vargă, văzându-se personajul principal al acestei scene.

Domnul Fang era un om sfrijit, înalt şi nu prea, mergea cam ţeapăn de gât şi era cam chel. Avea nişte smocuri de păr ce-i creşteau stufoase pe lângă urechi. Părea să aibă o faţa sumbră, în schimb era tare roşu în obraji. Dacă într-adevăr nu obişnuia să tragă la măsea, lucru bun pentru el, era însă în stare să-şi intenteze o acţiune la tribunal chiar împotriva lui şi pe deasupra să mai obţină şi nişte

recompense foarte grase.

Domnul cel bătrân făcu o plecăciune adâncă şi plină de respect, înainta spre biroul magistratului şi, cu o voce perfect potrivită cu ceea ce se întâmplă în acel moment spuse:

— Domnule, acesta este numele meu şi aceasta este adresa mea.

Apoi, se retrase un pas sau doi, şi după o altă înclinare a capului, foarte politicoasă şi bine studiată pentru un domn adevărat, aştepta să i se pună întrebări.

Acum, ideea e că domnul Fang tocmai citea editorialul din ziarul de dimineaţă, care se referea la o hotărâre recentă de-a lui şi care-l critică pentru a trei sute cincizecea oară, afirmând că el ar fi trebuit supravegheat în mod special de ministrul adjunct de la Interne. Deja se înfuriase, aşa că supărat îşi ridică privirile.

— Cine eşti, dumneata?, întrebă domnul Fang.

Surprins, domnul cel bătrân îi arătă cartea lui de vizită.

— Sergent!, strigă domnul Fang aruncând cartea de vizită şi ziarul cu un dispreţ total. Cine-i omul?

— Numele meu, domnule, spuse domnul cel bătrân, vorbind ca un adevărat domn, numele meu, domnule, este Brownlow. Permiteţi-mi să aflu şi eu, la rândul meu, numele magistratului care proferează, la adăpostul scaunului lui, gratuit şi fără nicio noimă, insulte la adresa unei persoane respectabile.

Şi spunând toate acestea îşi roti privirea de jur-împrejur ca şi cum ar fi vrut să vadă dacă ar fi putut să găsească pe cineva care să-i ofere informaţia de care avea nevoie.

— Sergent!, strigă din nou domnul Fang, aruncând ziarul cât colo. De ce este acuzat omul acesta?

— Nu el este cel acuzat, înălţimea Voastră, răspunse sergentul. Acuzaţia lui este împotriva băiatului de acolo.

Ştia foarte bine înălţimea Sa acest lucru, numai că încerca să mai tragă puţin de timp.

— Aha, deci domnul are ceva de reclamat împotriva

băiatului, nu-i aşa?, spuse domnul Fang măsurându-l cu dispreţ din cap până în picioare pe domnul Brownlow. Să jure!

— Înainte să jur, vă rog să-mi permiteţi să mai spun doar un cuvânt, adăugă domnul Brownlow. Şi acesta este că în ciuda experienţei mele, nu aş fi crezut niciodată că...

— Linişte, domnule!, spuse domnul Fang dictatorial.

— Nici să nu vă treacă prin cap, domnule, că am să tac, răspunse domnul cel bătrân.

— Ba să taci chiar din clipa aceasta, că, de nu, te dau afară din sală, spuse domnul Fang. Eşti obraznic şi impertinent. Cum de îndrăzneşti să-l înfrunţi pe un magistrat?

— Cum?, se miră domnul cel bătrân, făcându-se roşu ca racul la faţă.

— Ajunge!, pune-l să jure, îi spuse Fang grefierului. Să nu mai aud niciun cuvânt în plus. Gata! Pune-l să jure!

Domnul Brownlow spumega de indignare, dar, gandindu-se mai bine că dacă mai continua în acest fel nu va face decât să-i dăuneze copilului, încerca să se stăpânească şi fu de acord să jure.

— Şi acum, domnule, spuse Fang, care este acuzaţia pe care o aduceţi acestui băiat şi ce aveţi de declarat împotriva lui?

— Eram în faţa unei tarabe cu cărţi, începu Brownlow.

— Gata, ajunge! Taci din gură, domnule! Sergent! Unde-i sergentul? Ah, domnule sergent, te rog să juri. Ei, şi acum, domnule sergent, ia spune-mi cum s-au întâmplat lucrurile?

Luând o atitudine plină de umilinţă, sergentul relata cum l-a prins şi căutat cu de-amănuntul pe Oliver, pentru că, în cele din urmă, să nu găsească nimic asupra lui şi că asta era cam tot ce ştia el.

— Martori există?, se interesă domnul Fang.

— Niciunul, înălţimea Voastră, răspunse sergentul.

Domnul Fang tăcu preţ de câteva clipe, apoi se întoarse către reclamant şi i se adresă cu o voce tunătoare, plină de

mânie:

— Ai de gând odată să spui ce ai de reclamat la băiatul acesta sau nu? Nu uita că eşti sub jurământ, iar dacă refuzi să spui tot ce ştii te voi pedepsi pentru lipsa ta de respect faţă de reprezentanţii statului. Voi porunci să…

Continuarea propoziţiei n-a putut-o nimeni desluşi pentru că atât grefierul, cât şi temnicerul au început să tuşească foarte tare. Ba chiar în aceeaşi clipă, primul scapa, din greşeală, o carte foarte grea pe jos, făcând în aşa fel încât să nu se mai audă nimic.

În ciuda tuturor întreruperilor şi a nenumăratelor insulte, domnul Brownlow a reuşit să-şi prezinte cazul, neuitând să menţioneze că, de îndată ce s-a dezmeticit, el a alergat după băiat, pentru că-l văzuse fugind, şi şi-a exprimat speranţă că, dacă magistratul l-ar crede, el nu ar spune că băiatul ar fi hoţul, ci că poate ar fi vreo legătură între el şi hoţi. Mai adăugă că el l-ar trata cu toată blândeţea, dacă justiţia i-ar permite-o.

— E şi rănit, după cum puteţi vedea, spuse domnul cel bătrân în încheiere. Şi mi-e teamă, adăugă el cu zel, uitându-se la cuşcă, mi-e teamă că este şi foarte bolnav.

— O, da, desigur, fu de acord şi domnul Fang, rânjind respingător. Hai, gata, cu mine nu-ţi merge, golanule ce eşti! Cum te cheamă?

Deşi Oliver încerca să răspundă, limba îi era înţepenită. Era foarte palid şi avea impresia că totul de învârtea în jurul lui.

— Cum te cheamă, nemernicule şi neruşinatule?, întrebă domnul Fang. Sergent, cum îl cheamă?

Ultima întrebare fu adresată unui bătrânel care era îmbrăcat cu o vestă dungata şi stătea lângă bară acuzaţilor, părând foarte speriat. Se aplecă puţin asupra lui Oliver repetând întrebarea. Dar văzând că este într-adevăr incapabil să înţeleagă întrebarea cu pricina şi dându-şi seama că tăcerea lui l-ar fi înfuriat şi mai tare pe magistrat, îngreunându-i astfel sentinţa, se hazarda şi el să-şi dea cu

părerea şi să ghicească.

— Spune că-l cheamă Tom White, înălţimea Voastră, spuse acel blând şi binevoitor ginitor de pungaşi.

— Aha, deci el nu vrea să ne spună, nu?, întrebă Fang. Foarte bine, foarte foarte bine! Pe unde stă?

— Pe unde apucă şi el, înălţimea Voastră, răspunse sergentul, prefăcându-se că ar fi primit răspunsul de la Oliver.

— Are părinţi?, întrebă domnul Fang.

—Zice că au murit când era el foarte mic, înălţimea Voastră, răspunse sergentul, hazardându-se din nou cu răspunsul.

Ajunşi aici cu interogatoriul, Oliver îşi înălţă capul şi, privind în jurul lui cu ochi care implorau, îi rugă abia şoptit să-i dea o picătură de apă.

— Fleacuri şi prostii, spuse domnul Fang, pe mine nu mă duceţi cu una, cu două.

— Şi eu cred că e într-adevăr bolnav, înălţimea Voastră, insistă sergentul.

— Las’ că ştiu eu mai bine, spuse domnul Fang.

— Ai grijă de el, sergentule, spuse domnul cel bătrân ridicându-şi mâinile în mod instinctiv, o să cadă!

— Stai la locul tău, sergentule, strigă Fang, n-are decât să cadă, dacă vrea.

Profitând de permisiunea dată, Oliver căzu cu greutate la pământ, într-un leşin profund. Toţi cei de fată s-au privit cu uimire, dar nimeni nu a îndrăznit să se mişte din loc.

— Ştiam eu că se preface, spuse Fang, ca şi cum aceasta ar fi fost dovada incontestabilă. Lăsaţi-l să zacă acolo pe jos. În curând se va sătura şi de teatrul acesta şi o să se scoale.

— Şi atunci ce hotărâre luaţi în acest caz, domnule?, întrebă grefierul pe şoptite.

— Am hotărât, răspunse domnul Fang. Va sta în închisoare trei luni şi va presta bineanteles muncă silnică. Gata, acum evacuaţi sala!

Deschiseră uşa să iasă toţi din sală şi vreo doi bărbaţi se pregăteau să-l ducă pe băiatul cel leşinat în celulă, când un bărbat mai în vârstă cu un aspect decent, dar îmbrăcat sărăcăcios, într-un costum negru şi demodat, intra în fugă în sală şi, din câţiva paşi, fu exact lângă masa magistratului.

— Staţi! Staţi! Nu-l luaţi de aici! Pentru numele lui Dumnezeu, mai staţi doar o clipă!

Noul-venit se agită şi strigă, încercând să-şi tragă sufletul după atâta alergătura.

Deşi zeii care prezidaseră şedinţa într-o astfel de sală îşi puteau exercita puterea imediat şi în mod arbitrar asupra libertăţii, bunului renume, caracterului şi vieţii supuşilor Majestăţii Sale, în special asupra celor din clasele de jos, şi deşi în interiorul acestor pereţi au zilnic loc tot felul de farse care storc lacrimi până şi de la îngeri, ele nu sunt prea cunoscute oamenilor, decât prin intermediul gazetelor. De aceea domnul Fang a fost foarte indignat să vadă un musafir nepoftit cum intră la el în sala într-un mod cu totul şi cu totul nerespectuos.

— Ce se petrece aici? Şi cine mai e şi omul acesta? Daţi-l afară! Gata! Evacuaţi sala!, începu să strige domnul Fang.

— Lăsaţi-mă să vorbesc, începu omul să strige. Nu ies afară nici în ruptul capului, pentru că eu am văzut şi am auzit totul, iar tarabă cu cărţi este a mea. Vă rog să mă lăsaţi să depun jurământ. Domnule Fang, vă rog să nu mă daţi afară, ascul- tati-mă vă rog! Nu-mi puteţi refuza acest drept, domnule!

Omul acesta avea dreptate. Ţinea morţiş să vorbească şi toată chestia aceasta luase o întorsătură mult prea serioasă ca să nu fie ascultată.

— Daţi-i omului Biblia să jure, mârâi Fang total neplăcut impresionat. Ei, acum hai, dai drumul, omule!

— Uitaţi cum s-au petrecut lucrurile. Domnul aici de faţă citea. Eu am văzut trei băieţi, doi care nu sunt aici şi cu cel închis. Se plimbau toţi trei pe marginea cealaltă a drumului.

Furtul propriu-zis l-a comis unul dintre cei doi băieţi. L-am văzut eu. El era foarte speriat şi nu ştia ce să facă. Făcu o mică pauză ca să-şi revină puţin şi ca să poată continua cu relatarea celor întâmplate, exact aşa cum se petrecuseră în realitate.

— Şi de ce n-ai venit, omule, mai devreme aici?, întrebă domnul Fang după ce se gândi puţin.

— N-am găsit pe nimeni să-mi păzească tarabă, răspunse omul. Cei pe care m-aş fi putut baza plecaseră cu puhoiul de urmăritori. De-abia acum cinci minute am găsit pe cineva şi am venit aici, cât am putut de repede.

— Şi zici că reclamantul citea, nu?, întrebă din nou domnul Fang după o scurtă pauză.

— Da, răspunse omul. Chiar cartea aceasta pe care o are acum în mână.

— A, da, cartea aceasta, spuse Fang. Dar a plătit-o?

— Nu, n-a plătit-o, răspunse omul cu un zâmbet.

— Doamne, iartă-mă, chiar am uitat de tot, exclamă cu nevinovăţie domnul cel bătrân şi distrat.

— Aşa un domn stilat să se plângă de un biet băiat!, spuse Fang, străduindu-se din răsputeri să pară bun şi blând, dar fiind doar foarte caraghios. Domnule, eu cred că dumneavoastră aţi intrat în posesia acestei cărţi în nişte împrejurări foarte dubioase şi mai puţin ortodoxe. Şi ai noroc că librarul nu vrea să te reclame că i-ai furat cartea. Să nu uiţi acest lucru niciodată, dacă nu cumva vrei ca justiţia să te pedepsească aşa cum se cuvine. Eliberaţi băiatul şi evacuaţi sala!

— La naiba!, strigă domnul cel bătrân, dând frâu liber mâniei pe care o ţinuse în el atâta vreme, la naiba! Eu…

— Evacuaţi sala!, spuse din nou magistratul, sergenţi n-aţi auzit? Evacuaţi sala!

Porunca a fost executată fără nicio întârziere, iar domnul Brownlow a ieşit şi el, furios la culme, cu cartea într-o mână şi cu bastonul de bambus în cealaltă mână. Se mai potoli doar atunci când ajunse în curte. Micul Oliver Twist era

întins pe spate pe trotuar. Avea cămaşa descheiată şi era ud pe la tâmple. Era livid la faţă şi din când în când avea un tremur care-i scutură tot trupul.

— Bietul de el, bietul de el!, spuse domnul Brownlow, aplecându-se uşor peste el. Aduceţi-mi o trăsură, repede, repede, o trăsură!

A apărut şi trăsură, iar Oliver a fost aşezat cu multă grijă pe o pernă. După care, domnul cel bătrân s-a urcat şi el alături.

— Pot să vă însoţesc şi eu, domnule?, spuse librarul uitan- du-se la cei doi dinăuntru.

— Doamne, cum să nu, prietene!, spuse domnul Brownlow repede. Of, Doamne, cum de am putut să te uit? Şi am uitat şi de carte, care tot la mine e. Hai, sus! Bietul copil! N-avem timp de pierdut.

Librarul s-a urcat şi el în trăsură şi aşa au plecat cu toţii.

Capitolul 12

În care se arăta cum Oliver este îngrijit cum nu a fost niciodată până atunci în viaţa lui şi în care mai aflăm noutăţi despre bătrânul evreu, precum şi despre cei doi băieţi protejaţi ai lui

Trăsura o luă la goană înaintând zgomotos către Mount Pleasant, urcând apoi pe strada Exmouth şi parcurgând aproape acelaşi traseu pe care Oliver l-a parcurs atunci când a sosit la Londra, fiind însoţit de Şmecherul. Apoi a luat-o pe un alt drum, ajungând de la Angel la Islington şi oprindu-se în faţa unei case deosebit de frumoase, care se afla pe o stradă liniştită şi umbrită de copaci de pe lângă Pentonville. Aici domnul Brownlow a dat poruncă să se aştearnă un pat imediat, pentru că băiatul să fie aşezat în el cu grijă şi să se simtă cât mai confortabil. Atenţia şi blândeţea bătrânului erau de-a dreptul debordante.

Pentru o bună bucată de vreme, Oliver a rămas insensibil la atenţia deosebită cu care-l înconjurau noii lui prieteni. Soarele răsărise şi apusese de nenumărate ori, dar băiatul continuă să zacă în patul lui, topindu-se din cauza febrei mari care-l cuprinsese şi care-l chinuia de moarte. Nici viermele nu poate roade cu atâta tenacitate dintr-un trup mort aşa cum distruge fierbinţeala, încet, dar sigur, o fiinţă vie.

Slăbit, fără vlagă şi palid la faţă, putu în cele din urmă să se ridice din ceea ce părea să fi fost un vis lung şi întortocheat. Reuşind cu greu să se scoale în şezut, cu capul sprijinit pe o mână tremurândă, privi speriat în jurul lui.

— Ce fel de încăpere e aceasta? Unde sunt?, întrebă Oliver. Eu nu am dormit aici niciodată.

Rosti aceste cuvinte cu o voce tare scăzută. Chiar dacă

vorbele au fost abia şoptite, ele au fost totuşi auzite, perdeaua de la capul patului fiind iute trasă la o parte. A apărut chipul blând al unei bătrâne, care era foarte curat şi corect îmbrăcată. Se sculase din fotoliul de lângă pat, unde stătuse până atunci şi împletise.

— Stai liniştit, puiule, spuse încetişor doamna cea bătrână. Stai cuminte, altfel te vei îmbolnăvi din nou. Ai fost foarte bolnav. Nici nu-ţi închipui cât de bolnav ai putut să fii. Hai, întinde-te înapoi pe pat, aşa, puiule. Şi spunând acestea, bătrâna îl aşează cu multă grijă pe Oliver pe pernă, îi dădu uşor părul peste cap şi-l privi cu atâta dragoste şi blândeţe, încât el pur şi simplu nu s-a mai putut abţine şi i-a luat mâinile ca să şi le petreacă pe după gâtul lui.

— Mulţumescu-ţi, Doamne!, spuse doamna cea bătrână cu lacrimi în ochi, ce pui de băiat recunoscător, bietul de el! Oare ce-ar fi spus mama lui dacă ar fi putut să stea lângă el aşa cum am stat eu şi dacă l-ar putea vedea în această clipă?

— Poate că într-adevăr mă vede, şopti Oliver, impreunându-şi mâinile a rugăciune, poate că în tot acest timp m-a vegheat îndeaproape, aşa simt eu, poate că a fost aici lângă mine.

— Nu, puiule, asta e din cauza febrei, spuse cu blândeţe bătrâna doamnă.

— Da, cred că aveţi dreptate, răspunse Oliver. E atât de departe până sus la cer, iar cei de acolo de sus trebuie să fie foarte fericiţi ca să se mai gândească să mai coboare aici, jos, pe pământ lângă patul unui biet băiat. Dar eu tot mai cred că dacă ea ar fi ştiut că sunt bolnav, i-ar fi fost milă de mine pentru că şi ea a fost foarte bolnavă înainte de a muri. Dar poate că nu mai ştie nimic despre mine, adăugă Oliver după o tăcere scurtă. Cred că ar fi suferit foarte mult pentru mine să mă ştie atât de izbit din toate părţile. Singurul lucru e că ori de câte ori o visez are o fată tare blajina, suavă şi este foarte fericită.

Doamna cea bătrână nu-i răspunse deloc. Îşi şterse mai

întâi ochii, apoi ochelarii pe care îi lăsase pe plapumă, ca şi cum ar fi făcut parte integrantă din fiinţa ei, îi aduse lui Oliver o băutură răcoritoare, i-o oferi, apoi alintându-l pe obraji îi mai spuse că trebuia să stea foarte cuminte, dacă nu cumva voia să se îmbolnăvească din nou.

Aşa că Oliver se aşeză mai bine pe pat; odată pentru că dorea cu tot dinadinsul să nu iasă din cuvântul bătrânei doamne şi apoi, ca să recunoaştem adevărul, pentru că făcuse un efort peste măsură de mare şi se simţea deja istovit de cele spuse. Curând, căzu într-o dulce somnolenta din care nu-l trezi decât lumina unei lumânări, ce ardea deasupra capului lui. Un domn stătea aplecat şi ţinea în mână un ceas foarte mare de aur ce ticăia puternic. Domnul îi lua pulsul şi-i spuse că era mult mai bine.

— Nu-i aşa că te simţi mult mai bine, puiule?, îl întrebă domnul.

— Da, domnule şi vă mulţumesc, răspunse Oliver.

— Vezi, ştiam eu că aşa va fi, spuse şi domnul la rândul lui. Şi mai cred că îţi este şi foame, nu-i aşa?

— Nu, domnule, răspunse Oliver.

— Hm!, spuse domnul. Da, nu ţi-e foame. Nu îi este foame, doamna Bedwin, reluă din nou domnul, care pe deasupra mai părea şi foarte înţelept.

Doamna Bedwin înclină din cap cu foarte mult respect, dând de înţeles că ea dintotdeauna ştiuse că doctorul era un om cu multă ştiinţă de carte, aceeaşi părere având-o şi el despre sine.

— Ţi-e somn, nu-i aşa, puiule?, întrebă doctorul.

— Nu, domnule, răspunse Oliver.

— Nu, repetă doctorul, cu o licărire pătrunzătoare şi satisfăcută în ochi. Şi nici nu ţi-e sete?

— Ba da, sete îmi este, răspunse Oliver.

— Exact aşa cum am bănuit, doamna Bedwin, spuse doctorul. E normal să-i fie sete. Aţi putea să-i daţi puţin ceai şi nişte pâine prăjită, dar fără unt. Şi v-aş mai ruga, doamnă, să nu-i faceţi în camera nici prea cald, nici prea

rece.

Bătrâna doamnă făcu o plecăciune adâncă. După ce gusta puţin din băutura aceea răcoritoare, doctorul fu de acord că ea să-i fie administrată lui Oliver, apoi plecă în grabă, călcând într-un anume fel în timp ce cobora scările, de-i scârţâiau cizmele a om foarte important şi bogat.

Imediat după această vizită, Oliver căzu iar într-un somn profund din care nu se trezi decât aproape de miezul nopţii. Cu multă blândeţe, doamna Bedwin îi ura de îndată noapte bună şi-l lăsa în grija unei alte femei bătrâne şi grase, care tocmai intrase în încăpere, aducând cu ea, legate într-o basma, o cărticică de rugăciuni şi o bonetă uriaşă de pus pe cap. Îi spuse lui Oliver că urma să stea toată noaptea să-l păzească, îşi îndesa boneta pe cap, aşeză cartea de rugăciuni pe masă, îşi trase scaunul mai aproape de şemineu şi adormi pe loc, tresărind din când în când, ba, uneori şi capul îi cădea în faţă, mormăind şi clefăind, alteori chiar frecându-şi cu nădejde nasul, pentru că mai apoi să adoarmă din nou.

Aşa s-a scurs încet noaptea. Oliver mai rămase treaz pentru o vreme, numărând cercurile pe care le reflectă lumina lumânării pe tavan sau urmărind cu ochii modelele de pe tapet. Întunericul şi liniştea adâncă din încăpere erau cu adevărat solemne, lăsând să se furişeze în mintea băiatului spaima că atâtea nopţi şi zile el fusese bântuit de ameninţarea morţii întunecate şi înfricoşătoare. Îşi ascunse faţa în pernă şi începu să se roage din tot sufleţelul lui.

Se trezi treptat din acel somn liniştit, care parcă te eliberează de tot răul pe care l-ai suferit până atunci, acea odihnă care îţi toarnă pace în suflet şi din care parcă e păcat să te trezeşti. Oare cine şi-ar dori, dacă acesta ar fi somnul morţii, să se scoale din el şi să fie din nou izbit de valurile vieţii, de necazurile prezentului şi nesiguranţa viitorului, dar cel mai mult de îngrijorarea amintirilor apăsătoare din trecut?

Soarele strălucea de mult sus pe cer, când Oliver s-a

trezit. Era din nou vesel şi fericit. Criza ţinea de domeniul trecutului, iar el aparţinea lumii din nou.

După trei zile putea din nou să stea sprijinit de perne, confortabil, într-un fotoliu şi, pentru că era prea slăbit ca să poată merge, doamna Bedwin a dat ordin să fie dus jos, în camera servitorilor, care îi aparţinea de drept şi îl aşeză lângă foc. Bună doamnă se aşeză şi ea lângă el şi, bucurându-se foarte tare că îl vedea mult mai bine, începu să plângă în hohote.

— Lasă, să nu mă iei în seamă, puiule, spuse bătrâna, uite aşa mi-a venit mie să plâng, dar gata, acum mă simt mai bine.

— Doamnă, sunteţi atât de bună cu mine!, spuse Oliver.

— Bine, hai lasă, puiule, spuse doamna Bedwin, asta nu are nicio legătură cu supa ta şi ar cam trebui să o bei. Doctorul spune ca în dimineaţa aceasta va veni chiar domnul Brownlow în persoană să te vadă şi trebuie să arăţi cât mai bine, ca să-i facem cât mai mult pe plac. Şi zicând acestea, doamna cea bătrână turna într-o crăticioară o cantitate substanţială de supă, care dacă ar fi fost îndoită cu apă, ar fi fost îndeajuns de concentrată să hrănească bine vreo trei sute cincizeci de sărăntoci.

— Îţi plac tablourile, puiule?, întrebă doamna văzând cum Oliver se tot uita la un portret care era pe peretele din faţa lui.

— Ştiu şi eu?!, răspunse Oliver fără să-şi ia ochii de la pictură. Am văzut foarte puţine tablouri la viaţa mea, aşa că nu prea ştiu ce să spun. Cât de frumoasă şi de blândă pare a fi acea doamnă!

— Ah, spuse doamna cea bătrână, pictorii fac întotdeauna portretele femeilor mai frumoase decât sunt ele în realitate, altfel şi-ar pierde toţi clienţii. Cel care a inventat maşinăria aceea care face poze ar fi trebuit să ştie că nu va avea prea mult succes cu ea. Poza e prea adevărată, prea sinceră, spuse doamna cea bătrână, râzând din tot sufletul de remarca ei oarecum maliţioasă.

— Şi aceasta e o poză, doamnă?, întrebă Oliver.

— Da, spuse doamna cea bătrână, ridicând ochii, doar pentru o secundă, din crăticioară cu supa, e un portret.

— Portretul cui, doamnă?, mai întreba Oliver.

— Păi ce să-ţi spun, eu nu ştiu al cui e portretul, răspunse doamna cea bătrână, tare bine dispusă. Nu e poza cuiva pe care tu sau eu să o cunoaştem. S-ar părea că te interesează foarte mult, puiule dragă.

— E atât de frumoasă, răspunse Oliver.

— Nu cumva ţi-e frică de ea!?, insistă doamna cea bătrână observând surpriză şi teamă respectuoasă cu care copilul privea tabloul.

— O, nu, nici vorbă de aşa ceva, răspunse Oliver pe dată. Doar că are ochii foarte trişti şi de aici de unde stau eu se uită tot timpul fix la mine, iar mie îmi bate inima foarte tare de emoţie, mai adăugă Oliver abia şoptit, parcă ar vrea să-mi spună ceva, dar nu poate.

— Doamne, nu mă lăsa!, exclamă doamna Bedwin tresărind. Să nu mai spui niciodată aşa ceva, puiule! Eu cred că tu mai degrabă eşti tare slăbit şi nervos după boala. Stai să te mut în cealaltă parte, ca să nu te mai uiţi atât de mult la tablou. Aşa, spuse doamna cea bătrână, trecând de la vorba la fapta. Ei, deci acum nu-l mai poţi vedea.

Chiar dacă îşi schimbase poziţia, Oliver tot mai vedea portretul cu ochii minţii, dar s-a gândit că mai bine era să nu o îngrijoreze pe doamna cea bătrână şi bună mai mult decât o făcuse până atunci, aşa că îi zâmbi când ea se uită la el. Doamna Bedwin era şi ea mulţumită că lui îi era mai bine şi, cu un aer foarte solemn, puse sare în supă şi rupse în ea câteva bucăţele de pâine prăjită. Oliver o sorbi în viteză şi abia că înghiţise ultima lingură, când auzi o bătaie uşoară în uşă.

— Intraţi, spuse bătrâna.

În uşă apăru domnul Brownlow.

Intrând sprinten în încăpere, el îşi ridică ochelarii pe

frunte şi îşi duse mâinile la spate ca să-l vadă mai bine pe Oliver, când deodată faţa i se schimonosi ciudat de tot. Din cauza bolii, Oliver arata epuizat şi foarte palid şi, chiar dacă din respect pentru binefăcătorul sau a încercat în zadar să se scoale, din cauza slăbiciunii, el nu a reuşit decât să se afunde şi mai mult în fotoliul în care stătea aşezat. Adevărul e că domnul Brownlow avea o inimă mare, care ar fi putut cuprinde inimile a încă cel puţin şase domni la fel de bătrâni ca şi el şi atunci, prin nu se ştie ce fel de proces inexplicabil, ochii lui s-au umplut de lacrimi.

— Bietul băiat, bietul băiat!, spuse domnul Brownlow încercând să-şi stăpânească emoţia din glas. Mă cam doare în gât, doamna Bedwin, cred că am răcit.

—Vai, domnule, sper că nu, spuse doamna Bedwin, eu însămi am aerisit şi am uscat perfect toate lucrurile dumneavoastră.

— Ştiu şi eu, doamna Bedwin, ce să mai zic, spuse domnul Brownlow. Mă gândesc doar că aseară la cină mi-ai dat un şervet cam umed. Dar bine, hai să lăsăm asta, nu-i nimic, tu, puiule, cum te mai simţi?

— Domnule, eu nu pot să vă spun cât sunt de fericit şi cât vă sunt de recunoscător, răspunse Oliver, pentru toată bunătatea dumneavoastră.

— Doamne, ce băiat manierat, spuse domnul Brownlow cu convingere. Doamna Bedwin, i-ai dat ceva de mâncare, nişte zeamă, ceva, acolo?

— Tocmai i-am dat o farfurie plina-ochi cu supa, domnule, răspunse doamna Bedwin îndreptându-se uşor de spate şi accentuând cuvântul supa, ca să arate foarte clar că între zeama şi supa nu există nici cea mai mică legătură.

— Ei, mda, fu de acord domnul Brownlow, scuturat parcă de un mic fior. Poate că vreo două pahare de vin de Porto i-ar fi făcut şi mai bine, nu-i aşa Tom White?

— Dar, domnule, pe mine mă cheamă Oliver, răspunse micuţul cel bolnav uluit.

— Oliver?!, repetă domnul Brownlow. Oliver şi mai cum?

Oliver White, nu?

— Nu, domnule, Twist. Oliver Twist.

— Hm, ce nume ciudat, spuse domnul cel bătrân. Şi de ce, mă rog, i-ai spus magistratului că te cheamă White?

— Eu, domnule, eu nu am spus niciodată aşa ceva, îi răspunse Oliver mirat.

Pentru domnul cel bătrân totul părea acum a fi o mare minciună, aşa că se uită la băiat destul de sever. Dar nici nu puteai să nu-l crezi, pentru că faţa lui, chiar aşa slăbită şi asprita de boală, arata clar că el spunea adevărul.

— Poate că e vreo greşeală la mijloc. Şi, chiar dacă nu mai avea de ce să se îndoiască de cele spuse de Oliver, ideea aceea, că trăsăturile băiatului îi erau familiare şi că el semăna foarte tare cu cineva cunoscut, îl făceau să nu poată să-şi ia ochii de la băiat.

— Sper din tot sufletul, domnule, că nu v-aţi supărat pe mine, adăugă Oliver, privindu-l cu ochi care implorau mila.

— Nu, nu, răspunse domnul cel bătrân, de ce să mă fi supărat? Dar ce-i asta, Bedwin, ia uită-te aici!

Şi spunând toate acestea, arătă cu degetul spre tabloul care atârna deasupra capului lui Oliver şi apoi la faţa băiatului. Era copia lui fidelă. Ochii, capul şi gura erau identice. Expresia feţei era atât de perfectă, încât aveai impresia că totul fusese copiat întocmai până în cele mai mici detalii.

Oliver nu înţelese care era cauza acestei explozii şi, pentru că nu se restabilise pe deplin, ca să fie în stare să suporte o asemenea emoţie puternică, leşina.

Această slăbiciune a lui ne dă nouă ocazia să-i dezvăluim cititorului ce s-a mai întâmplat între timp cu cei doi băieţi protejaţi ai bătrânului evreu.

Şmecherul, împreună cu prietenul său, domnişorul Bates, s-au alăturat mulţimii care fugea şi urlă în dezordine urmarin- du-l pe Oliver. Aşa cum am arătat deja, în ciuda faptului că ei îşi însuşiseră ilegal un bun al domnului Brownlow, au ascultat de un sfat lăuntric foarte lăudabil şi

folositor pentru ei, şi anume acela de a-şi salva mai întâi propria piele. Aici trebuie să mai adăugăm că, pentru orice englez mândru şi adevărat, libertatea individului, ca şi libertatea lui interioară sunt pe primul loc, deci trebuie să-l rog umil pe cititor să înţeleagă clar că această atitudine înflăcărează patriotismul din oameni. Parţial, acest lucru este o dovadă vie a instinctului lor de conservare şi siguranţă care este legat indisolubil şi confirmă acest mic cod de legi pe care unii filosofi profunzi şi cu scaun la cap le-au stabilit ca fiind liniile directoare ale faptelor şi acţiunilor naturii însăşi. Totuşi, aceşti filosofi foarte înţelepţi nu au făcut decât să reducă faptele bunei Doamne Natura la enunţarea de maxime şi teorii şi, folosindu-se meşteşugit de complimente frumos alese care să-i preamărească înţelepciunea şi capacitatea de a înţelege, au lăsat complet la o parte orice consideraţie de ordin sentimental, pentru că astfel de pricini sunt mult mai prejos decât valoarea unanim recunoscută a unei astfel de Doamne, care stă cu mult deasupra micilor slăbiciuni şi greşeli specifice sexului ei.

Dacă ar fi ca eu să mai emit pe deasupra şi unele consideraţii de natură strict filosofică în ceea ce priveşte comportamentul celor doi domnişori, în situaţia aceea delicată în care se aflau, le-aş putea găsi pe dată în faptul (care a mai fost deja povestit în această carte) că ei au părăsit gloată şi au tăiat-o pe drumul cel mai scurt către casă, numai atunci când atenţia generală s-a fixat cu totul asupra lui Oliver. Nu aş vrea să susţin că oamenii învăţaţi au obiceiul de a se duce cu ideea direct la ţintă, ca să ajungă repede la concluzia mult râvnita. Tactica lor este mai degrabă aceea de a lungi distanta folosindu-se de diverse exprimări contorsionate şi ocolişuri care decurg unul dintr-altul, asemenea beţivanilor care se află sub presiunea unui şuvoi de idei prea mare pentru mintea lor, de nu mai ştiu cum să iasă din el. Deci, ceea ce vreau eu să spun — şi o susţin sus şi tare — este că aceasta-i practică

invariabila a tuturor filosofilor redutabili în a-şi susţine teoriile lor, în a-şi demonstra marea lor înţelepciune şi clarviziune atunci când îşi prezintă sistemele lor, care, în cele din urmă, ajung să-i afecteze chiar şi pe ei înşişi. Aşa se ajunge că, înainte de a face un mare bine, să fii obligat să faci uneori şi puţin rău şi să te poţi prevala de orice fel de mijloace pe care scopul să le justifice. Luate separat, binele şi răul — sau distincţia dintre bine şi rău —vor fi complet lăsate la latitudinea filosofului, lui revenindu-i sarcina delicată de a stabili şi determină totul prin prisma lui clară, completă şi imparţială.

Abia după ce băieţii au fugit cât au putut de repede pe nişte străduţe întortocheate şi au traversat nenumărate curţi, s-au uitat unul la celălalt şi au fost de acord din priviri să se oprească puţin sub o poartă boltită şi întunecată. Rămaseră muţi pentru câteva secunde, atât cât să-şi tragă sufletul. Domnişorul Bates exclamă ceva, după care începu să chiuie de bucurie şi, izbucnind într-un hohot de râs de nestăpânit, se prelinse cât era de lung de-a lungul porţii, tăvălindu-se pe jos şi ţinându-se cu mâinile de burtă.

— Ce e, de ce râzi în aşa hal?, întrebă Şmecherul.

— Ha!, Ha!, hohotea Charley Bates fără să se poată opri.

— Termină, îţi ajunge cu atâta râs, îl apostrofă Şmecherul uitându-se precaut de jur-împrejur, sau vrei să ne înhaţe careva, prostule?!

— Nu pot, pur şi simplu nu mă pot abţine să nu râd, spuse Charley. Când mă gândesc cum o luase la sănătoasa, cotind-o pe uliţe şi lovindu-se de toţi stâlpii de parcă era făcut din fier, nu alta, iar eu aveam batistă în buzunar şi strigăm cât mă ţinea gura după el „prindeţi-l, prindeţi-l”, zău, nici nu-mi vine a crede! Imaginaţia domnişorului Bates era atât de vie, încât ajungând cu relatarea în acest moment, reuşi doar să-şi mai calmeze puţin respiraţia, după care se prelinse din nou pe poartă şi începu să râdă chiar mai tare decât înainte.

— Şi Fagin? Fagin ce-o să spună?, întrebă Şmecherul,

profitând dinainte de mică pauză pe care prietenul lui spera că urma să o facă.

— Ce să spună?, repetă Charley Bates.

— Da, ce-o să spună?, întrebă din nou Şmecherul.

— Dar cam ce-ai vrea tu să spună?, întrebă Charley, oprin- du-se brusc din veselia lui debordanta pentru că-l văzuse pe Şiret atât de serios. Da, exact, cam ce-ai vrea tu să spună?

Domnul Dawkins fluieră vreo două minute, apoi, scotan-du-şi pălăria, se scarpina şi dădu din cap de vreo trei ori.

— Ce vrei să spui cu asta?, întrebă Charley.

—Ala-bala-portocala, cioc-boc, treci la loc!, spuse Şmecherul cu un rânjet vădit sfidător pe chipul lui de băiat intelectual.

Desigur că era şi aceasta o explicaţie, dar domnişorul Bates nu o prea găsi satisfăcătoare, aşa că întrebă din nou: ce vrei să spui cu asta?

Şmecherul nu-i răspunse, ci îşi puse pălăria la loc pe cap şi, adunându-şi bulendrele de dedesubt şi pulpana hainei pe sub braţ, îşi împinse obrazul cu limba şi se bătu gânditor de câteva ori cu degetul peste nas, în stilul lui propriu şi personal, se răsuci pe călcâie şi o zbughi afară din curte. În urma lui ieşi şi domnişorul Bates, numai că era ceva mai îngândurat.

Zgomotul paşilor lor pe scările care scârţâiau îngrozitor se auzi doar la câteva clipe de la această conversaţie, fiind sesizat şi de bătrânul cel vesel care stătea lângă foc, ţinând în mâna stângă o bucată de pâine peste care era uncarnat foarte iute, iar în dreaptă un briceag. Pe un colţ de soba era o oală din cositor. Se întoarse, pe fata putandu-i-se vedea un zâmbet mârşav. Pe sub sprâncenele lui roşcate şi stufoase privi ţintă spre uşă, îşi lipi urechea de ea şi ascultă cu foarte multă atenţie.

— Cum adică?, murmură evreul schimonosindu-se la faţă. De ce numai doi? Al treilea unde-i? Ia să vedem ce li s-a întâmplat!

Paşii se apropiau tot mai mult până ce ajunseră sus. Uşa se deschise încetişor şi pe ea intrară Şmecherul împreună cu Charley Bates; apoi, închiseră uşa încetişor în urma lor.

Capitolul 13

În care cititorul inteligent cunoaşte nişte personaje noi, care sunt implicate în diverse întâmplări plăcute ce au de-a face cu povestea noastră

— Unde-i Oliver?, întreba furios evreul, privind amenintător la el. Unde-i băiatul?

Îngroziţi de vocea lui tunătoare, micuţii hoţi se uitau speriaţi la maestru şi, nefiind prea în largul lor, prefera să tacă din gură.

— Ce s-a întâmplat cu băiatul?, întreba bătrânul evreu din nou, apucându-l fără milă pe Şiret de guler şi blestemându-l de-ţi îngheţă sângele în vine. Vorbeşte, n-auzi? Sau te strâng de gât!

Şi părea atât de hotărât în ceea ce spunea, încât Charley Bates, care până atunci stătuse mai retras pentru că îşi dădea seama că e mai sigur să fii în spate, începu să se gândească foarte serios că el va fi al doilea care va fi strâns de gât. Căzu în genunchi şi se puse pe un urlet puternic şi continuu, ceva între un taur foarte înfuriat şi o trompetă dezacordata şi hodorogita.

— Vorbeşte odată, n-auzi?, tună bătrânul evreu scuturări - du-l pe Şiret atât de tare încât a fost o adevărată minune că a mai rămas cu hainele acelea largi pe el.

—Ei, ce s-a-ntâmplat? L-au prins şi gata!, spuse Şmecherul supărat. Asta s-a întâmplat. Hai, lasă-mă-n pace! Şi rasucin- du-se meşteşugit, ieşi iute din hainele lui lălai pe care le abandona fără şovăiala în mâinile evreului, după care îi înşfăcă furculiţa cea cu coada lungă din mână şi făcu o fandare către bătrân, fandare care, dacă ar fi avut efectul scontat, l-ar fi făcut pe acesta mult mai serios pentru vreo lună sau două.

Cât ai clipi, evreul se dădu un pas îndărăt cu o agilitate

incredibil de mare în comparaţie cu vârsta lui matusalemica şi, luând oala în mână, se pregăti să i-o arunce în cap atacatorului său. Însă tocmai în acel moment Charley Bates scoase un urlet îngrozitor, distrăgându-i atenţia şi făcându-l astfel să-şi schimbe ţinta către el.

— Hei, ce naiba faceţi aici?, se auzi mârâind o voce barito- nala. Cine a aruncat cu nenorocita asta de oală în mine? Noroc că n-a fost decât berea şi nu oala, că altfel vedea el acela. Nu m-aş fi gândit niciodată că un bătrân ca tine, infernal, bogat, hoţ şi turbat pe deasupra, şi-ar putea permite să arunce în oameni cu altceva decât cu apă, şi aceea primită de pomană de la compania apelor. Ce-aveţi de vă bateţi că chiorii? Fagin! Ei, drăcia dracului! Mi-aţi udat toată eşarfa de la gât cu berea voastră! Şi tu, sărăcie jegoasă ce eşti, ce stai afară de parcă ţi-ar fi ruşine de stapanu-tau, mars înăuntru!

Bărbatul care tocmai rostise aceste vorbe era un tip îndesat şi bine făcut, cam de vreo treizeci şi cinci de ani. Era îmbrăcat într-o haină de catifea din bumbac de proastă calitate, pantaloni bufanţi de postav de culoare bej, soioşi de atâta purtat, era încălţat cu nişte ghete încheiate cu şireturi încrucişate până la jumătatea gambei, care veneau peste nişte ciorapi grosolani din lana gri. Avea nişte pulpe drepte şi nişte picioare care, într-un astfel de costum, păreau a fi neterminate, dacă nu ar fi avut şi nişte lanţuri de jur-împrejurul lor. Pe cap era îndesată o pălărie maro, iar în jurul gâtului avea acea eşarfă murdară în formă triunghiulară, destrămată pe la colţuri şi cu care, pe când vorbea, îşi tot ştergea berea de pe faţă. Isprăvind cu ştersul, lasa să se vadă un chip urât, cu o barbă deasă, nerasă de trei zile, şi doi ochi care priveau crunt, dintre care unul avea împrejur mai multe culori ce arătau clar că primise de curând un pumn straşnic.

— Ce stai? N-ai auzit să intri?, mârâi din nou tâlharul.

În odaie se strecura şi un câine alb şi lăţos, zgâriat şi plin de răni.

— Pe unde mi-ai umblat până acum?, întrebă bărbatul. Nu cumva eşti şi tu mult prea mândru ca să te aciuezi pe lângă mine? Culcat!

Şi odată cu comanda aceasta îi dădu câinelui un şut de-l trimise tocmai în capătul celălalt al încăperii. Dar câinele era foarte obişnuit cu un astfel de tratament, căci se chirci fără să schelălăie într-un colţ şi clipind foarte des din ochi, părea că cercetează ceva cu multă atenţie.

— Ce te-a apucat de-i asupreşti în halul ăsta pe băieţi, bătrân zgârcit, lacom şi hot ce eşti?, întrebă omul aşezându-se pe un scaun ca şi cum era la el acasă. Mă mir cum de nu ţi-au tras una în cap ca să te omoare! Că eu dacă eram în locul lor o făceam sigur. Iar dacă mai eram şi ucenicul tău, o făceam de multă vreme. Şi după aceea, nu, după aceea n-aş fi putut să te vând, că nu eşti bun nici să te pună într-un borcan că o ciudăţenie a naturii, că nu cred să dea cineva ceva pe un bătrân atât de urât ca tine.

— Gata, gata, taci, domnule Sikes, spuse evreul care deja tremura ca vargă, nu mai vorbi atât de tare!

— Ia nu mă mai tot domni atâta!, îl repezi tâlharul răutăcios. Ori de câte ori mi-ai vorbit aşa de mieros, ai pus tu ceva rău la cale. Să nu zici că nu ţi-am spus! Şi nici să nu-ţi închipui că taman eu am să-mi fac numele de râs.

— Bine, bine, am înţeles, Bill Sikes, spuse evreul cu o umilinţă vrednică de tot dispreţul. S-ar părea, Bill, că astăzi nu prea eşti în toane bune.

— Se prea poate, răspunse Sikes, dar eu tot mai cred că şi ţie ţi-a cam sărit ţandăra de-ai început să arunci cu oală cu bere după oameni şi turui întruna că o moară hodorogita.

— Ai înnebunit?, spuse evreul apucându-l brusc de mânecă şi arătând către băieţi.

Însă domnul Sikes se mulţumi doar să mimeze că şi-ar lega un nod imaginar după urechea stângă, apoi cu o mişcare bruscă îşi dădu capul pe spate spre umărul drept. Doar evreul părea că pricepuse exact semnificaţia acestui

limbaj gestic. Cu o ipocrizie greu de ascuns, ceru în termeni golăneşti, pe care cu siguranţă nimeni nu i-ar fi putut înţelege, un pahar cu tărie.

— Şi nu care cumva să-mi torni niscaiva otravă în el, spuse domnul Sikes, punându-şi pălăria pe masă.

Vorbitorul o spusese în glumă, dar dacă ar fi apucat să vadă căutătura răutăcioasă şi felul în care evreul îşi muşcă buzele lui vinete şi subţiri pe când se îndrepta spre dulap, şi-ar fi dat seama că aceasta precauţie nu era chiar lipsită de sens, având în vedere ideile năstruşnice ale bătrânului cel vesel, căruia cu siguranţă i-ar fi trecut prin cap să modifice unele produse din industria distileriilor.

După ce băuse vreo două sau trei pahare bune cu tărie, domnul Sikes catadicsi să le dea atenţie domnişorilor din preajma lui, care, cu multă măiestrie, îl atraseră într-o conversaţie, povestindu-i cu lux de amănunte cum fusese prins Oliver, oferind detalii, îmbunătăţind şi alterând adevărul cu tot soiul de alte şi alte explicaţii pe care Şmecherul le considera neapărat necesare.

— Teama mea e, zise evreul, că nu cumva el să spună ceva şi să ne bage în belele.

— Tot ce-i posibil, i-o întoarse Sikes, rânjind plin de răutate, dacă spune ceva, ai dat de naiba, Fagin!

— Şi mi-e teamă, vezi tu, adăugă evreul privindu-şi atent interlocutorul şi prefăcându-se că nu a observat întreruperea, mi-e teamă că dacă jocul ne cuprinde şi pe noi, el va mai cuprinde şi pe alţii şi că nici ţie, dragul meu, nu-ţi va fi mai bine.

Omul fu scuturat de un fior puternic şi, întorcându-se către bătrân, îl privi ameninţător. Numai că acesta îşi ridicase umerii până în dreptul urechilor şi privea aiurea la peretele din faţa lui.

Timp de câteva clipe bune toată lumea tăcu şi fiecare membru din această gasca deosebit de respectabilă părea cufundat în propriile lui gânduri. Singurul căruia nu-i pasă de nimic era câinele, care se lingea pe bot cu răutate şi

care părea că se gândeşte profund cum să muşte piciorul primului domn sau primei doamne care i-ar fi ieşit în cale pe stradă.

— Unul dintre voi trebuie să afle cam ce s-a întâmplat pe la poliţie, spuse domnul Sikes cu o voce ceva mai potolită decât atunci când îşi făcuse intrarea în încăpere.

Evreul dădu din cap în semn că era şi el de acord cu acest lucru.

— Dacă n-a ciripit nimic până acum şi l-au băgat la zdup, n-avem de ce ne teme până ce-i dau drumul, spuse domnul Sikes, numai după aceea trebuie să-l avem în paza noastră, dar oricum eu cred că trebuie să punem laba pe el.

Evreul dădu din nou afirmativ din cap.

Prudenţa fiind mama înţelepciunii, era limpede că acesta era drumul pe care trebuiau să-l urmeze. Există totuşi un impediment, anume că Şmecherul, Charley Bates, Fagin şi domnul William Sikes nutreau o antipatie vădită şi profundă ca să se apropie de vreun birou poliţienesc indiferent de pretext.

Este greu de spus cam cât au stat şi s-au tot uitat unul la altul neştiind ce să facă, întrucât nesiguranţa nu era prea plăcută pentru ei. Dar nu trebuie să ne batem capul prea mult ca să ghicim cam cât a durat totul, pentru că pe usa au intrat dintr-odată cele două domnişoare pe care Oliver le întâlnise mai demult şi care au dat un nou suflu conversaţiei.

— Chiar aşa, spuse evreul, am găsit, va merge Bet, nu-i aşa, draga mea?

— Unde?, se interesă domnişoară.

— Puţin pe aici, pe la birourile poliţiei, draga mea, spuse evreul linguşitor.

Adevărul e că domnişoara nu a răspuns categoric că ea nu ar merge acolo nici în ruptul capului, dar şi-a exprimat părerea cu emfază şi seriozitate ca mai bine ar muri — o manieră foarte politicoasă şi delicată de a se eschiva de la această rugăminte, lucru ce ne arată cât de bine-crescuta

era de nu putea să refuze sau să repeadă pe cineva în mod direct.

Evreului îi căzu fata şi se întoarse de la această drăgălaşă domnişoară la cealaltă domnişoară, care era foarte frumos îmbrăcată şi care atrăgea privirile cu rochiţa ei roşie, ghetu- tele ei verzi şi părul blond pus pe moaţe de hârtie.

— Nancy, draga mea, spuse evreul cu glas mieros, tu cam ce părere ai?

— Că nu ţine, aşa că las-o baltă, Fagin, îi răspunse fata.

— Adică ce vrei să spui?, întrebă domnul Sikes privind-o că un câine plouat.

— Exact ce ţi-am spus şi ce-ai auzit, Bill, răspunse doamna cu răceală.

— Dar de ce, eşti exact omul de care avem nevoie, cauta domnul Sikes să o convingă, nimeni nu ştie nimic despre tine.

—Si nici nu vreau să ştie, răspunse Nancy cu aceeaşi răceală în glas. Deci Bill, hotărârea mea e luată, răspunsul meu e nu.

— Lasă, Fagin, că va merge, spuse Sikes.

— Ba nu, Fagin, n-o să merg, spuse Nancy.

— Ba da, Fagin, o să meargă, spuse Sikes.

Şi domnul Sikes avea dreptate. Printre ameninţări, promisiuni şi ademeniri, doamna cu pricină a cedat în cele din urmă şi a fost de acord să meargă la biroul poliţiei. Adevărul e că ea nu avea aceleaşi oprelişti ca şi încântătoarea ei prietenă, pentru că tocmai se mutase în apropiere de Field Lane din îndepărtată, dar distinsă mahala Ratcliffe şi, prin urmare, nu avea de ce să-i fie teamă că s-ar fi putut întâlni cu una dintre nenumăratele ei cunoştinţe.

Drept care şi-a pus un şorţ curat şi strălucitor de alb în jurul taliei şi şi-a aranjat zulufii sub o pălăriuţa de pai, toată costumaţia provenind din garderoba inepuizabilă a evreului. Şi astfel costumată, domnişoara Nancy a plecat să

vadă ce poate afla.

— Ia, stai puţin, draga mea, îi spuse evreul, scoţând de pe undeva, dintr-un cotlon numai de el ştiut, un coşuleţ cu capac. Du şi asta într-o mână, prezinţi mai multă garanţie.

— Fagin, mai dă-i şi o cheie mai mare de la vreo poartă, să se joace cu ea în cealaltă mână, spuse Sikes, da bine şi face impresie bună.

— Da, da, ai dreptate, aşa e, face impresie bună, spuse evreul, agăţând o cheie mare de poartă de degetul arătător de la mâna dreaptă a domnişoarei. Ei, aşa da! Perfect, draga mea, spuse evreul frecându-şi mâinile cu satisfacţie.

— Oh, vai de frăţiorul meu, bietul meu frăţior, nevinovatul de el!, se tânguia Nancy, hohotind de atâta plâns şi strângând cu putere la piept coşuleţul şi cheia. Ce-o fi cu el, ce-o fi cu el? Oare pe unde mi l-or fi dus? Domnilor, fie-vă milă şi spuneţi-mi ce i s-a întâmplat dragului meu frăţior! Domnilor, vă rog, vă implor!

Şi spunând toate acestea cu o voce care-ţi rupea inima, sugrumată de suspine şi de lacrimi, spre deliciul nemărginit al auditoriului, domnişoara Nancy se opri, făcu cu coada ochiului către spectatorii ei, zâmbi înclinând uşor din cap şi dispăru pe uşă.

—Ei, asta da faţă isteaţă, dragii mei, spuse evreul privindu-şi prietenii cu satisfacţie şi dând din cap cu multă consideraţie, ca şi cum ar fi vrut să le spună şi lor să urmeze acest exemplu fără cusur, pe care tocmai îl văzuseră cu propriii lor ochi.

— E o adevărată mândrie pentru reprezentanţele sexului ei, confirma şi domnul Sikes umplându-şi paharul şi bătând cu pumnul lui enorm în masă. Beau în sănătatea ei şi le doresc la toate să fie ca şi ea!

În timp ce se rosteau la adresa lui Nancy toate aceste laude şi discursuri elogioase, tânăra domnişoara tocmai ajunsese cu bine în dreptul poliţiei, în ciuda unei reţineri fireşti de a merge pe străzi singură şi neansotita.

Intră printr-un coridor din spatele clădirii şi bătu uşurel cu

cheia la uşa unei celule, după care ascultă. Întrucât dinăuntru nu se auzea nimic, tuşi şi îşi ascuţi urechea din nou ca să audă mai bine. Tot nimic. Aşa că începu să vorbească.

— Nolly, dragul meu, murmură Nancy cu un glas tare dulce, Nolly?

înăuntru nu era nimeni, decât un nenorocit de criminal desculţ, care fusese băgat la răcoare pentru că avusese îndrăzneala să cânte la flaut, vina îndreptată împotriva comunităţii şi dovedită fără tăgadă, fapta care fusese condamnată cum se cuvine de Fang prin pedeapsa cu o lună de închisoare la casa de corecţie, împreună cu remarca justă şi amuzantă pe care o făcuse cum că dacă tot avea atâta respiraţie de împrăştiat, mai bine ar fi folosit-o ca să învârtă o moară de vânt, decât să sufle într-un instrument muzical. Dar întrucât el nu-i răspunse, pentru că tot plângea după flautul ce îi fusese confiscat în folosul comunităţii, Nancy trecu mai departe la celula următoare şi bătu la uşa ei.

— Ce-i?, întrebă de dincolo o voce slabă şi care de-abia se putea face auzită.

— E cumva din întâmplare vreun băieţel cu tine acolo?, întrebă Nancy, dar nu înainte de a suspina din greu.

— Nu, răspunse vocea, asta mi-ar mai trebui!

Aici era un cerşetor care avea cam vreo şaizeci şi cinci de ani şi care nu fusese băgat la închisoare pentru că ar fi cântat la flaut, sau că ar fi vagabondat pe străzi, ci pentru că-şi pierdea timpul fără să facă nimic, nici măcar pentru viaţa lui. În celula alăturată era un alt bărbat, care fusese închis pentru că făcuse comerţ ambulant cu tigăi, fără să aibă licenţa; deci, el încercase să facă ceva ca să-şi câştige existenta, dar activitatea sa fusese în dauna timbrului fiscal ce trebuia aplicat pe licenţa.

Dar întrucât niciunul dintre aceşti borfaşi nu răspundea la numele de Oliver şi nici nu ştia nimic despre el, Nancy se hotărî să meargă direct la temnicer, care era îmbrăcat cu o

jiletca în dungi şi, plângând, suspinând, legănându-şi cosuletul şi învârtind cheia în jurul degetului, obţinând astfel un efect şi mai mare, întrebă de frăţiorul ei drag.

— Draga mea, nu avem pe nimeni asemenea lui pe aici, răspunse bătrânul.

—Atunci unde ar putea fi?, gemu Nancy distrusă.

— Păi, l-a luat domnul acela, răspunse temnicerul.

— Care domn? Of, Doamne, Dumnezeule! Care domn?!, se miră Nancy.

Ca răspuns la aceste întrebări care veneau de-a valma, bătrânul începu să-i spună fetei distruse de supărare că Oliver leşinase în sala de judecată şi că, în urma mărturiei depuse de un om care spusese că un alt băiat comisese furtul, el fusese dat în custodia domnului care mai întâi îl acuzase şi că mai apoi reclamantul îl luase cu el, aşa leşinat cum era ca să-l ducă la el acasă, despre care informatorul ştia doar că ar fi pe undeva prin Pentonville, că aşa auzise el când i se dădu adresa birjarului.

Distrusă de îndoială şi nelinişte, domnişoara cea chinuită de durere porni clătinându-se către poarta, pentru că apoi să-şi schimbe pe dată mersul nesigur cu unul hotărât, iute şi apăsat. O apucă pe o uliţă întortocheată şi nu se opri decât atunci când ajunse la casa evreului cel bătrân.

De îndată ce auzi raportul misiunii ce-i fusese încredinţată, domnul Bill Sikes îşi îndesa pălăria pe cap, îşi chema repede câinele şi plecă foarte grăbit, fără să mai dea nicio atenţie politeţurilor de rămas bun.

— Dragii mei, trebuie neapărat să ştim unde se afla, trebuie neapărat să-l găsim, spuse evreul foarte tulburat. Charley, ia-ţi picioarele la spinare şi să nu te întorci până ce nu vii cu veşti despre el. Nancy, draga mea, tu trebuie să mi-l găseşti! Eu n-am încredere decât în tine, în tine şi în Şmecherul acesta! Ia staţi, staţi!, mai adăugă evreul descuind un sertar cu o mână tremurândă. Uite, luaţi şi nişte bani, dragii mei! În noaptea aceasta închidem prăvălia aici. Iar voi ştiţi unde să mă găsiţi. Drăguţilor, nu mai

pierdeţi timpul, nici măcar o secundă!

Şi rostind aceste cuvinte îi împinse afară din încăpere, după care încuie uşa de două ori cu mare grijă şi, pe deasupra, mai trase în spatele ei şi drugul de fier. Odată făcute toate acestea, scoase din ascunzătoare lădiţa, pe care fără voia lui i-o arătase lui Oliver, pentru că apoi, în cea mai mare grabă, să înceapă a-şi îndesa la grămadă în buzunarele de sub haine ceasurile şi bijuteriile din ea.

O bătaie în uşă îl întrerupse din ceea ce făcea cu atâta înfrigurare.

— Cine-i acolo?, întrebă el cu o voce vădit iritată.

— Eu, se auzi vocea Şmecherului prin gaura cheii.

— Acum ce mai vrei?, tipa evreul aproape pierzându-şi cumpătul.

— Nancy vrea să ştie dacă, după ce punem laba pe el, îl ducem la cuibul celălalt, întrebă Şmecherul.

— Bineanteles, răspunse evreul, imediat cum puneţi laba pe el. Numai găsiţi-l, găsiţi-l, asta-i tot pentru moment! Că după aceea ştiu eu ce am de făcut, las’ pe mine!

Băiatul mormăi ceva cum că a înţeles şi o luă la goană pe scări după tovarăşii lui.

— Nu prea cred eu c-a ciripit ceva până acum, îşi spuse evreul, văzându-şi mai departe de treabă.

Capitolul 14

În care se dau noi amănunte legate de şederea lui Oliver în casa domnului Brownlow, precum şi despre prezicerea surprinzătoare a domnului Grimwig cu privire la băiat şi la misiunea pe care acesta a trebuit să o îndeplinească odată, când a plecat de acasă

Oliver îşi reveni repede din leşinul cauzat de exclamaţia bruscă a domnului Brownlow. Subiectul cu pricina, adică tabloul, a fost de atunci încolo evitat cu grijă, atât de domnul cel bătrân, cât şi de doamna Bedwin. Nu s-a făcut nicio aluzie la trecutul lui Oliver, discuţiile abordând numai subiecte care să-l binedispună. Era încă prea slăbit ca să poată coborî la micul dejun. Dar când a venit a doua zi dimineaţă în camera menajerei, primul lucru pe care l-a făcut a fost acela de a privi înspre perete, în speranţa de a vedea din nou chipul acela frumos al doamnei din tablou. Numai că speranţele i-au fost spulberate, pentru că tabloul fusese luat de acolo.

— Oh, spuse menajera urmărind direcţia înspre care privea Oliver, după cum vezi l-au luat.

— Da, văd că l-au luat, răspunse Oliver cu un oftat adânc, dar de ce?

— Puiule, l-au dat doar jos de pe perete pentru că domnul Brownlow a spus că avea o influenţă prea mare asupra ta şi că poate din cauza aceasta tu nu te faci bine mai repede, ştii cum e, reluă doamna Bedwin.

— O, nu, doamnă, nu-mi făcea rău deloc, spuse Oliver, îmi plăcea să-l văd aici şi chiar îmi era drag.

— Bine, bine spuse doamna plină de bunăvoinţă. Fă-te tu bine, puiule, cât mai iute cu putinţă, iar eu îţi promit că am să-l pun la locul lui. E bine aşa? îţi promit. Ei, acum hai să mai vorbim şi noi de alte lucruri.

Acestea au fost singurele lucruri pe care Oliver a putut să le afle despre tablou la acea vreme. Şi întrucât doamna Bedwin a fost atât de bună cu el atunci când a fost bolnav, şi el, la rândul lui, s-a străduit să nu se mai gândească şi să mai aducă vorba despre subiectul cu pricina. Aşa că ascultă cu atenţie poveştile pe care ea i le spuse despre fiica ei cea deosebită şi foarte frumoasă care se căsătorise cu un bărbat foarte chipeş şi cum cei doi trăiau undeva la ţară. Despre un fiu al ei care era funcţionar la un negustor din Indiile de Vest şi care era un fiu desăvârşit, ce-i scria de patru ori pe an nişte scrisori atât de pline de duioşie, că de fiecare dată îi venea să plângă când vorbea despre ele. După ce bătrână a terminat de vorbit pe larg despre cât de buni sunt copiii ei şi despre cât de bun era şi fostul ei soţ, care murise şi se dusese de mult de tot, bietul de el, cu douazecisisase de ani în urmă, s-a ajuns la ora ceaiului. După ceai, ea a început să-l înveţe pe Oliver să joace cribbage, pe care el l-a deprins numaidecât, după care au jucat amândoi cu mult interes şi seriozitate, până când pentru Oliver a venit timpul să bea nişte vin cald amestecat cu apă şi să mănânce o felie de pâine prăjită, apoi să meargă binişor la culcare.

Fericite au fost acele zile în care Oliver se însănătoşea văzând cu ochii! Totul în jurul lui era atât de paşnic, de curat şi de pus la punct, toţi cei din jurul lui erau atât de blânzi şi de atenţi, încât, pe lângă zarva şi nesiguranţă în mijlocul cărora trăise de când se născuse, părea că acum trăia în paradis. Nu era încă îndeajuns de puternic să se îmbrace, când domnul Brownlow îi dădu un costum nou, o şapcă nouă şi o pereche nouă de încălţări. Spunandu-i-se că putea face ce dorea cu hainele cele vechi, el le dădu unei servitoare, care fusese tare bună cu el şi-i ceru să le vândă vreunui evreu şi să-şi păstreze banii pentru ea. Lucru pe care s-a grăbit să-l facă şi, pe când Oliver privea de la fereastră salonaşului, îl văzu pe evreu cum înfăşură şi punea hainele în sac şi cum se îndepărta. Abia atunci se

simţi mai uşurat şi fu încântat să constate că ele fuseseră vândute acum cui trebuia şi că pentru el nu mai era niciun pericol să le mai îmbrace vreodată. Că să spunem adevărul, acestea erau numai nişte biete zdrenţe, iar Oliver niciodată nu avusese ocazia să se îmbrace cu nişte haine nou-nouţe.

într-o seară, cam la vreo săptămână după întâmplarea cu tabloul, pe când stătea şi vorbea cu doamna Bedwin, domnul Brownlow îi trimise vorbă lui Oliver Twist că dacă se simţea îndeajuns de bine, îl poftea în birou ca să-i spună ceva.

— Mulţumescu-ţi Doamne şi ajută-ne! Spală-te pe mâini şi lasă-mă să-ţi aranjez puţin părul şi să-ţi fac o cărare pe mijloc, puiule, spuse doamna Bedwin. Doamne, Dumnezeule, dacă aş fi ştiut că te cheamă la el, aş fi pregătit un guleraş curat şi te aranjăm cum se cuvine.

Oliver făcu întocmai aşa cum îi spusese doamna cea bătrână şi, chiar dacă ea se tot frământa că nu avea timp să-i pliseze gulerul cămăşii, el arata la fel de delicat şi de chipeş şi fără aceste găteli. Chiar şi fără vreo instrucţiune pe care să o fi primit în timp util, ea tot nu ar fi putut face mai mult pentru el. Era aşa de frumos!

Astfel îmbărbătat, Oliver bătu la uşa biroului. Domnul Brownlow l-a poftit înăuntru, iar el s-a găsit pe dată într-o încăpere plină de cărţi şi destul de mică, din spatele casei. Unica fereastră dădea într-o grădiniţă plină de flori şi verdeaţa, iar în faţa ei era o masă la care stătea domnul Brownlow în persoană şi citea. Când îl văzu pe Oliver, lasă cartea deoparte şi-i spuse să se apropie şi să ia loc pe scaun. Băiatul făcu întocmai, mirându-se cum de pot exista atâţia oameni care să citească munţi de cărţi, ce fuseseră scrise numai şi numai cu scopul de a-i face pe oameni mai înţelepţi, lucru care de altfel e de mirare şi pentru oameni cu mult mai multă experienţă decât un băieţel că Oliver Twist.

— Ei, ce zici de atâtea cărţi, băiete?, spuse domnul Brownlow, observând imediat uimirea cu care Oliver se uită

la rafturile pline de cărţi şi care urcau de la podea până sus la tavan.

— Cu adevărat, domnule, sunt foarte multe, răspunse Oliver. În viaţa mea nu am văzut atâtea cărţi.

— Dacă vei fi un băieţel ascultător, le vei citi şi tu, spuse domnul cu blândeţe. Şi sunt aproape convins că vei vrea mai mult să le citeşti decât doar să te uiţi la ele, asta doar în unele cazuri, pentru că există într-adevăr şi cărţi la care numai copertele sunt singura parte foarte bună.

— Cred că vă referiţi la cărţile acelea, domnule, spuse Oliver arătând nişte rafturi cu cărţi în format in-cvarto, care au o legătură aurită.

— Nu, nu neapărat acelea, spuse domnul Brownlow, bătându-l uşurel pe Oliver cu palma pe cap şi zâmbindu-i. Mai sunt şi altele tot atât de grele ca acestea, chiar dacă sunt mai mici. Ţi-ar plăcea să înveţi mult şi când vei fi mare să scrii şi tu cărţi cum sunt acestea?

— Cred că mai degrabă mi-ar plăcea să le citesc, domnule, răspunse Oliver.

— Cum adică, nu ţi-ar plăcea să fii scriitor?, întrebă domnul cel bătrân.

Oliver se gândi puţin şi, în cele din urmă, spuse că el crede că ar fi mai bine să vândă cărţi. Auzind acest lucru, domnul Brownlow începu să râdă din toată inima zicând că afirmaţiile băiatului sunt într-adevăr un lucru tare bun. Oliver se bucură şi el de ceea ce spusese, chiar dacă nu prea avea habar încă de sensul cuvintelor lui.

— Bine, bine, spuse domnul Brownlow, devenind iarăşi omul sobru de mai înainte, nu-ţi fie teamă! Nu vom face din ţine vreun scriitor, atâta timp cât mai există şi alte meserii bune şi cinstite pe lumea asta, cum ar fi să faci cărămizi.

— Vă mulţumesc, domnule, adăugă Oliver. Privindu-l aşa serios cum răspunsese, domnul cel bătrân începu să râdă din nou şi spuse ceva despre ciudăţeniile instinctului, dar Oliver nu înţelese aceste cuvinte şi prin urmare nici nu le dădu prea mare atenţie.

— Ei şi acum, spuse domnul Brownlow, vorbind pe un ton blând, dar în acelaşi timp şi foarte serios, aşa cum Oliver nu îl mai auzise vreodată, aş vrea, puiule, să fii foarte atent la ce-ţi voi spune. Voi fi foarte direct pentru că sunt sigur că tu eşti îndeajuns de matur, ca să mă înţelegi că un om mare.

— Domnule, vă rog, vă implor să nu mă daţi afară din casă!, se tângui Oliver, speriat de tonul serios cu care domnul începuse să vorbească. Nu mă goniţi de aici, ca să trebuiască să rătăcesc din nou pe străzi. Lăsaţi-mă să stau aici şi să fiu servitorul dumneavoastră. Vă rog, nu mă trimiteţi înapoi în locul acela îngrozitor din care am venit. Domnule, vă implor, fie-vă milă de un biet copil sărman!

— Dragule, spuse domnul Brownlow, mişcat de rugămintea fierbinte şi neaşteptată a lui Oliver, să nu-ţi fie teamă, pentru că eu nu am să te părăsesc, decât dacă tu mă obligi să fee acest lucru prin comportamentul tău.

— Eu? Niciodată, domnule, niciodată, îl întrerupse Oliver.

— Aşa nădăjduiesc şi eu, îi întări promisiunea domnul cel bătrân. Iar în plus, eu chiar nu cred că tu vei face ceva rău, care să mă dezamăgească. Am fost înşelat de multe ori în viaţa de oameni sau lucruri în care am crezut foarte mult, dar în continuare sunt dispus să am încredere în tine şi sunt mai interesat de tine şi de soarta ta decât de a mea. Cei pe care i-am iubit cel mai mult pe lumea aceasta zac de mult în pământ, dar, chiar dacă fericirea şi bucuria vieţii mele au fost şi ele îngropate acolo odată cu ei, eu nu am pus capacul sicriului peste inima mea şi peste sentimentele mele cele mai bune. Ba, dimpotrivă, durerea adâncă nu a făcut decât să mi le întărească şi să mi le ascută.

Şi pe când domnul cel bătrân spuse toate acestea aproape şoptit, mai mult pentru el însuşi decât pentru interlocutorul lui, tăcu la un moment dat, ceea ce făcu şi Oliver.

— Hai, gata, spuse domnul Brownlow în cele din urmă, dar, de data aceasta, cu o voce mult mai uşurată şi mai

veselă. Ţi-am spus toate acestea pentru că eşti de-abia un copil şi, din cauză că eu am trecut prin necazuri şi suferinţe foarte mari, sper că măcar tu să fii mai atent, ca să nu-mi răneşti sufletul vreodată. Spui că eşti orfan şi că nu ai pe nimeni pe lumea aceasta. Toate cercetările mele mi-au confirmat acest lucru. Haide, spune-mi care este povestea vieţii tale, de unde vii, cine te-a crescut şi cum ai ajuns să fii în compania celor cu care te-am găsit. Ai curaj şi spune-mi adevărul şi ai să vezi că în mine vei avea un prieten toată viaţa ta.

Lacrimile şi suspinele l-au oprit pe Oliver să vorbească pentru câteva minute. Şi exact în momentul în care se pregătea să povestească cum crescuse el la fermă şi apoi cum fusese dus la azilul parohial de către domnul Bumble, se auziră la uşa de la intrare două bătăi mai insistente şi o slujnică urcă scările în goană ca să anunţe că sosise domnul Grimwig.

— Urcă aici?, întrebă domnul Brownlow.

— Da, domnule, răspunse slujnică. Şi m-a mai întrebat dacă avem brioşe în casă, i-am spus că da şi atunci a spus că rămâne la noi să ia ceaiul.

Domnul Brownlow zâmbi şi se întoarse spre Oliver, ca să-i spună că domnul Grimwig era un prieten vechi şi foarte bun de-al lui şi că, prin urmare, nu trebuia să-l ia prea mult în considerare dacă părea a fi mai aspru în comportament, pentru că, per total, era un om nemaipomenit, lucru de care şi el urma să-şi dea seama.

— Vreţi să plec de aici şi să merg jos, domnule?, vru să ştie Oliver.

— Nu, răspunse domnul Brownlow, chiar aş vrea să rămâi.

Exact în acea clipă pe uşa intră un domn bătrân, dar voinic, ce se sprijinea într-un baston gros şi şchiopăta de un picior. Era îmbrăcat cu o haină albastră sub care se vedea o vestă dungată, avea pantaloni şi ghete cu elastic, toate de un galben pai, pe cap purta o pălărie albă cu boruri mari,

tivite cu verde pe marginile ridicate puţin în sus. Din decolteul vestei ieşea lejer un jabou ce avea pliseuri foarte mici şi un lanţ din oţel foarte lung, de al cărui capăt atârna o cheiţă. Cravata albă era înnodata meşteşugit. Muşchii feţei erau foarte mobili, asigurându-i astfel o expresivitate greu de imaginat. Când vorbea, avea un fel anume de a-şi da capul într-o parte şi a privi cu coada ochiului, lucru care îi amintea interlocutorului de mişcările unui papagal. Intră teatral în cameră şi, ţinând în mână o bucăţică de coajă de portocală, începu să strige cu o voce morocănoasă şi total nemulţumită:

— Uită-te aici! Ai mai văzut aşa ceva? Nu-i aşa că-i un lucru nemaipomenit şi extraordinar să nu pot intra în casa unui prieten şi să nu găsesc o coajă de portocală, spre bucuria neţărmurită a bieţilor chirurgi? Am rămas şchiop din cauza unei coji de portocală şi sunt convins că tot din asta mi se va trage moartea. Ascultă la mine, domnule, moartea mi se va trage de la o coajă de portocală, să-mi înghit eu capul, domnule, dacă nu va fi aşa!

De fiecare dată domnul Grimwig rostea aceeaşi încheiere, care era cu totul şi cu totul aparte, pentru că, să fim de acord măcar de dragul argumentului, ştiinţa avansează şi da posibilitatea unui domn să-şi înghită capul, admiţând că ar vrea să facă un astfel de gest. Dar capul domnului Grimwig era destul de mare şi chiar şi un om mâncăcios putea cu greu să spere că ar fi putut să-l devoreze, ca să nu mai vorbim de stratul gros de pudră ce-l pomada.

— Da, da, cum îţi spun eu, domnule, să-mi înghit eu capul, repetă domnul Grimwig bătând cu bastonul în podea. Bună ziua! Dar ce-i arătarea asta?, întrebă el privindu-l pe Oliver cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite şi dându-se vreo doi paşi înapoi.

— Este Oliver Twist, băiatul despre care ţi-am vorbit, îl informă domnul Brownlow.

Oliver făcu o plecăciune adâncă.

— Adică vrei să spui că acesta este băiatul care a zăcut de febră?, întrebă domnul Grimwig retrăgându-se şi mai mult. Dar ia stai! Nu mai spune nimic! Stai! Stai!, continua domnul Grimwig poruncitor uitând, din cauza triumfului pe care i l-a dat descoperirea, până şi de frica lui morbidă de a se molipsi de febră. Acesta-i băiatul care a mâncat portocala! Şi dacă nu-i el, domnule, cel care să fi mâncat portocală şi care să fi aruncat pe scări coaja aceasta atunci cine-i, că-i înghit eu şi lui capul.

— Nu, el nu a mâncat nicio portocală, spuse domnul Brownlow râzând. Haide intră, pune-ţi pălăria aici şi vorbeste-i tânărului meu prieten.

— Las' că ştiu eu ce spun, domnule, spuse stropşit bătrânul domn în timp ce-şi scotea mănuşile. Nu există zi pe care să nu o trăiesc şi să nu văd coji de portocale pe trotuarul de pe strada noastră şi ştiu eu sigur că băiatul chirurgului de la colţul străzii e acela care le împrăştie. Ieri-seară, o femeie mai tânără a călcat pe o bucată de portocală, a alunecat şi a căzut cu faţă peste gardul de fier al grădinii mele, iar când s-a ridicat, am văzut-o cum se uită cu ciudă la lumina roşie dus la azilul parohial de către domnul Bumble, se auziră la uşa de la intrare două bătăi mai insistente şi o slujnică urcă scările în goană ca să anunţe că sosise domnul Grimwig.

— Urcă aici?, întrebă domnul Brownlow.

— Da, domnule, răspunse slujnică. Şi m-a mai întrebat dacă avem brioşe în casă, i-am spus că da şi atunci a spus că rămâne la noi să ia ceaiul.

Domnul Brownlow zâmbi şi se întoarse spre Oliver, ca să-i spună că domnul Grimwig era un prieten vechi şi foarte bun de-al lui şi că, prin urmare, nu trebuia să-l ia prea mult în considerare dacă părea a fi mai aspru în comportament, pentru că, per total, era un om nemaipomenit, lucru de care şi el urma să-şi dea seama.

— Vreţi să plec de aici şi să merg jos, domnule?, vru să ştie Oliver.

— Nu, răspunse domnul Brownlow, chiar aş vrea să rămâi.

Exact în acea clipă pe uşa intră un domn bătrân, dar voinic, ce se sprijinea într-un baston gros şi şchiopăta de un picior. Era îmbrăcat cu o haină albastră sub care se vedea o vestă dungată, avea pantaloni şi ghete cu elastic, toate de un galben pai, pe cap purta o pălărie albă cu boruri mari, tivite cu verde pe marginile ridicate puţin în sus. Din decolteul vestei ieşea lejer un jabou ce avea pliseuri foarte mici şi un lanţ din oţel foarte lung, de al cărui capăt atârna o cheiţă. Cravata albă era înnodata meşteşugit. Muşchii feţei erau foarte mobili, asigurându-i astfel o expresivitate greu de imaginat. Când vorbea, avea un fel anume de a-şi da capul într-o parte şi a privi cu coada ochiului, lucru care îi amintea interlocutorului de mişcările unui papagal. Intră teatral în cameră şi, ţinând în mână o bucăţică de coajă de portocală, începu să strige cu o voce morocănoasă şi total nemulţumită:

— Uită-te aici! Ai mai văzut aşa ceva? Nu-i aşa că-i un lucru nemaipomenit şi extraordinar să nu pot intra în casa unui prieten şi să nu găsesc o coajă de portocală, spre bucuria neţărmurită a bieţilor chirurgi? Am rămas şchiop din cauza unei coji de portocală şi sunt convins că tot din asta mi se va trage moartea. Ascultă la mine, domnule, moartea mi se va trage de la o coajă de portocală, să-mi înghit eu capul, domnule, dacă nu va fi aşa!

De fiecare dată domnul Grimwig rostea aceeaşi încheiere, care era cu totul şi cu totul aparte, pentru că, să fim de acord măcar de dragul argumentului, ştiinţa avansează şi da posibilitatea unui domn să-şi înghită capul, admiţând că ar vrea să facă un astfel de gest. Dar capul domnului Grimwig era destul de mare şi chiar şi un om mâncăcios putea cu greu să spere că ar fi putut să-l devoreze, ca să nu mai vorbim de stratul gros de pudră ce-l pomada.

— Da, da, cum îţi spun eu, domnule, să-mi înghit eu

capul, repetă domnul Grimwig bătând cu bastonul în podea. Bună ziua! Dar ce-i arătarea asta?, întrebă el privindu-l pe Oliver cu ochii mai-mai să-i iasă din orbite şi dându-se vreo doi paşi înapoi.

— Este Oliver Twist, băiatul despre care ţi-am vorbit, îl informă domnul Brownlow.

Oliver făcu o plecăciune adâncă.

— Adică vrei să spui că acesta este băiatul care a zăcut de febră?, întrebă domnul Grimwig retrăgându-se şi mai mult. Dar ia stai! Nu mai spune nimic! Stai! Stai!, continua domnul Grimwig poruncitor uitând, din cauza triumfului pe care i l-a dat descoperirea, până şi de frica lui morbidă de a se molipsi de febră. Acesta-i băiatul care a mâncat portocala! Şi dacă nu-i el, domnule, cel care să fi mâncat portocală şi care să fi aruncat pe scări coaja aceasta atunci cine-i, că-i înghit eu şi lui capul.

— Nu, el nu a mâncat nicio portocală, spuse domnul Brownlow râzând. Haide intră, pune-ţi pălăria aici şi vorbeste-i tânărului meu prieten.

— Las’ că ştiu eu ce spun, domnule, spuse stropşit bătrânul domn în timp ce-şi scotea mănuşile. Nu există zi pe care să nu o trăiesc şi să nu văd coji de portocale pe trotuarul de pe strada noastră şi ştiu eu sigur că băiatul chirurgului de la colţul străzii e acela care le împrăştie. Ieri-seară, o femeie mai tânără a călcat pe o bucată de portocală, a alunecat şi a căzut cu faţă peste gardul de fier al grădinii mele, iar când s-a ridicat, am văzut-o cum se uită cu ciudă la lumina roşie de deasupra firmei doctorului. Să nu te duci la el, am avertizat-o eu de sus de la fereastră, e un asasin! Un om fără scrupule! Asta e! Să nu-mi spui mie, că de nu, am… Şi rostind aceste cuvinte, supărat bătrânul domn bătu tare cu bastonul în podea, lucru care arata prietenilor lui că acesta era un alt mod obişnuit de a-şi exprima oferta lui binecunoscută. Apoi, sprijinindu-se în baston cu toată greutatea lui, se aşeză şi-şi deschise monoclul dublu care atârna de o panglică mare şi neagră, îl

privi pe Oliver, care, văzând că era obiectul unei cercetări amănunţite, se făcu roşu la faţă ca para focului şi făcu din nou o plecăciune adâncă.

— Ăsta-i băiatul?, întrebă domnul Grimwig în cele din urmă.

— Da, el e, răspunse domnul Brownlow.

— Ce mai faci, mai băieţel?, întrebă domnul Grimwig.

— Cu mult mai bine decât acum câtva timp în urmă, vă mulţumesc, domnule, răspunse Oliver.

Sesizând că micul lui prieten era pe cale să spună ceva dezagreabil, domnul Brownlow îl rugă pe Oliver să coboare şi să-i spună doamnei Bedwin că ei doreau să ia ceaiul, lucru pe care băiatul îl făcu, cu mare grabă şi bucurie, întrucât nu-i plăcuse deloc musafirul şi nici felul lui de a se comporta.

— E drăguţ băiatul acesta, nu?, întrebă domnul Brownlow.

— Ştiu şi eu?, răspunse domnul Grimwig, suspicios şi iritat în acelaşi timp.

— Ce vrei să spui că nu ştii?

— Nu ştiu şi gata. Eu nu-mi dau seama de diferenţele dintre băieţi, în special. Pot să-ţi spun doar că pot recunoaşte băieţii pufoşi şi albi la faţă şi pe cei fălcoşi.

— Şi Oliver cum e?

— Pufos şi alb la faţă. Dar cunosc şi o bestie de băiat, fiul unui prieten de-al meu, care este din aceia fălcoşi. Părinţii lui sunt tare mândri de el şi spun că-i frumos foc, dar eu cred că are un cap rotund ca o farfurie, e roşu în obraji şi are ochi de o strălucire metalică. Arată groaznic. Are mâini şi picioare nefiresc de mari, ce-i ies afară din hainele albastre, tare caraghioase şi strâmte, de stau să plesnească pe el. Vorbeşte piţigăiat şi mănâncă până crapă.

— Ei, haide şi tu, spuse domnul Brownlow, doar vezi bine că Oliver nu-i nicidecum că el, aşa că nu te mai agita mai mult decât e nevoie.

— Da, poate că nu-i ca unul dintre aceştia, răspunse

domnul Grimwig, poate că e chiar şi mai rău decât ei.

La auzul acestor cuvinte, domnul Brownlow tuşi cam nervos, lucru care-i pricinui domnului Grimwig o mare satisfacţie.

— Eu îţi spun, poate că e chiar şi mai rău decât ei, repetă domnul Grimwig. De unde vine? Cine e? Ce e cu el? A avut febră mare. Ei şi, ce dacă? Ce, numai oamenii buni fac febră? Şi oamenii răi mai fac febra uneori, nu-i aşa? Ştiu eu pe unul din Jamaica. L-au spânzurat pentru că şi-a ucis stăpânul. De şase ori a zăcut de febră şi nu l-a graţiat nimeni din această cauză. Ptiu, ce prostie!

Acum, adevărul era că, în adâncul sufletului lui, domnul Grimwig era foarte dispus să recunoască despre Oliver că avea o înfăţişare şi maniere alese, dar, din nefericire, avea şi această meteahnă de a se contrazice, accentuată în acest caz şi de faptul că găsise coajă de portocală pe scări. În forul lui interior nu acceptă că altcineva să-i dicteze ce să spună despre un băiat, dacă arată bine sau nu, de aceea era hotărât încă dinainte de a avea această discuţie să i se opună cu vehemenţă prietenului lui. Iar când domnul Brownlow mai recunoscu pe deasupra ca nu putea să-i răspundă la niciuna din întrebările puse de el şi că amânase orice fel de investigaţie cu privire la Oliver din cauza stării lui precare de sănătate, domnul Grimwig râse cu maliţiozitate şi-l întrebă rânjind dispreţuitor dacă menajera şi-a făcut deja un obicei în a număra argintăria noaptea, înainte de culcare, că nu cumva să aibă surpriză neplăcută de a găsi vreo două linguri mai puţin într-o bună dimineaţa, că de nu o fi aşa, să-şi înghită el... Şi aşa mai departe, cu vorbele lui bine-cunoscute deja.

Deşi nici domnul Brownlow nu era prea uşor de manevrat, cunoscând ciudăţeniile prietenului lui, tăcu şi le înghiţi cu un mare simţ al umorului. Cât despre domnul Grimwig, la ceai a fost foarte încântat de brioşe, aşa că lucrurile s-au mai îndulcit şi atmosfera s-a mai calmat, iar Oliver, care făcea şi el parte din această societate, începu

să se simtă mai în largul lui, mai mult decât fusese mai înainte în faţa bătrânului domn care era tare de temut şi ţâfnos.

— Şi cam când crezi că am putea să ascultăm povestea întreagă, adevărată şi detaliată a vieţii şi aventurilor lui Oliver Twist?, îl întrebă domnul Grimwig pe domnul Brownlow, privind oarecum dintr-o parte la Oliver şi încercând din nou să deschidă subiectul pe când terminau ceaiul.

— Mâine dimineaţă, răspunse domnul Brownlow. Dar aş prefera să fim doar noi doi la această conversaţie. Puiule, te aştept sus la mine în birou, mâine pe la zece dimineaţa.

— Da, domnule, răspunse Oliver, doar că avea o voce puţin mai timidă, deoarece se uită cam speriat la domnul Grimwig care, la rândul lui, îl privea cu asprime.

— Vrei să-ţi spun eu ceva?, şopti domnul la urechea domnului Brownlow. Mâine dimineaţă nu va veni. L-am văzut eu cum ezită. Te minte, prietenul meu drag.

— Eu pun mâna în foc pentru el, răspunse domnul Brownlow ceva mai enervat.

— Dacă nu va fi aşa cum îţi spun eu, continua domnul Grimwig să insiste pe ideea lui, să-mi înghit eu… Şi bătu cu putere din nou cu bastonul în podea.

— Dar şi eu mă pun chezaş cu viaţa mea că băiatul acesta spune adevărul şi numai adevărul, se înfierbântă şi domnul Brownlow izbind cu pumnul în masă.

— Şi eu îmi pun capul şi susţin sus şi tare ca el minte!, îi răspunse domnul Grimwig, lovind şi el tare cu pumnul în masă.

— Mai vedem noi cine va avea dreptate până la urmă, spuse domnul Brownlow, stăpânindu-şi cu greu mânia care îi clocotea în vine.

— Da, da, chiar aşa, mai vedem noi cine va avea dreptate până în cele din urmă, răspunse şi domnul Grimwig zâmbind provocator, mai vedem.

Dar aşa cum hotărăşte uneori numai destinul, doamna

Bedwin se nimeri să intre în camera chiar în acel moment şi să aducă un pacheţel cu cărţi pe care domnul Brownlow le cumpărase în dimineaţa aceea chiar de la acelaşi vânzător de cărţi despre care am mai vorbit mai înainte în istorioara noastră. Le lasa pe masă şi părăsi încăperea.

— Doamna Bedwin, te rog opreşte băiatul, spuse domnul Brownlow, trebuie să-i mai dau ceva.

— Dar a plecat, domnule, răspunse doamna Bedwin.

—Nu-i nimic, chemati-l înapoi, insistă domnul Brownlow, este chiar foarte important. Negustorul de cărţi e sărac, iar eu nu am plătit cărţile. Pe deasupra mai sunt alte cărţi pe care trebuie să i le înapoiez.

Uşa casei era deschisă. Oliver o zbughi într-o direcţie, iar servitoarea în cealaltă. Numai doamna Bedwin rămase în pragul casei strigând după băiat. Dar el dispăruse ca prin farmec. Oliver şi cu fată s-au întors suflând de parcă îşi dădeau duhul, spunând că nu l-au găsit nicăieri.

— Of, Doamne, ce rău îmi pare, spuse domnul Brownlow, chiar doream din tot sufletul să trimit aceste cărţi înapoi în seara aceasta.

— De ce nu-l trimiţi pe Oliver să le ducă?, întrebă domnul Grimwig zâmbind şi vorbind ironic. Sunt convins că-şi va îndeplini misiunea negreşit.

— Da, chiar aşa, domnule, vă rog să mă lăsaţi să le duc eu, spuse Oliver, mă duc şi mă întorc tot într-o goană.

Domnul cel bătrân se pregătea să nu-i permită lui Oliver sub nicio formă să iasă din casa pentru el, când o tuse răutăcioasă ce ieşea din gâtul domnului Grimwig îl determină să-l lase să plece. Poate că numai îndeplinirea promptă a acestui comision ar fi dovedit din partea lui că i se făcea o nedreptate cu aceste suspiciuni care planau asupra-i.

— Bine, puiule, du-te, spuse domnul cel bătrân. Cărţile sunt pe scaunul de lângă masă. Adu-le aici, jos.

Fericit că în sfârşit putea să se facă şi el folositor cu ceva, Oliver coborî scările în goană cu cărţile subsuoară şi

aşteptă cu şapca în mâna ca să audă ce instrucţiuni avea de îndeplinit.

— Să-i spui, zise domnul Brownlow fixandu-l pe domnul Grimwig cu privirea, să-i spui că i-am trimis cărţile înapoi şi că i-ai adus patru lire şi zece penny, banii pe care îi datorez. Uite aici ai o bancnotă de cinci lire, deci trebuie să-mi restitui zece şilingi.

— În zece minute m-am dus şi am venit înapoi, domnule, răspunse Oliver plin de entuziasm. Vârî banii în buzunarul jachetei pe care îl încheie cu nasturele, strânse bine cărţile, făcu o plecăciune respectuoasă şi părăsi încăperea. Doamna Bedwin îl conduse până la uşa casei, spunându-i cum să ajungă mai repede la locul cu pricina, cum îl chema pe vânzător, numele străzii şi nu îl lasa să plece decât atunci când Oliver spuse că a înţeles clar toate instrucţiunile ei. După ce îl mai dascăli să fie atent să nu răcească din nou, doamna cea bătrână îi dădu în sfârşit voie să plece.

— Dumnezeu să-l aibă în pază lui, îi ura doamna Bedwin uitându-se după el cum se îndepărta. Nu ştiu de ce, dar nu-mi place să ştiu că nu-l am prin preajmă şi sub ochii mei.

Exact în această clipă Oliver îşi întoarse capul, o văzu pe doamna Bedwin în prag, o salută din nou şi o luă pe cealaltă stradă. Doamna îi zâmbi, îi răspunse şi ea la salut, după care închizând uşa, se înapoie în camera ei.

— Ei, acum să vedem; în cel mai rău caz trebuie să se întoarcă în douăzeci de minute, spuse domnul Brownlow sco- tandu-şi ceasul din buzunar şi punandu-l cu grijă pe masă. Şi în douăzeci de minute se va face întuneric.

— Hm! Dumneata chiar crezi că se va mai întoarce, nu?, întrebă domnul Grimwig.

— Dumneata nu crezi?, întrebă domnul Brownlow zâmbind.

În acel moment, domnul Grimwig chiar era stăpânit de un puternic sentiment de contradicţie, care era aţâţat şi de zâmbetul provocator al prietenului lui.

— Nu, spuse el, bătând din nou cu pumnul în masă. Eu nu cred. Nu cred pentru că băiatul are un costum nou, nişte cărţi de mare valoare sub braţ şi pe deasupra mai are în buzunar şi o bancnotă de cinci lire sterline. Ai să vezi că se va întoarce la vechii lui prieteni, la hoţii lui şi că vor râde toţi de dumneata. Iar eu, domnule, îmi voi înghiţi capul cu siguranţă, dacă vreodată acest băiat se va mai întoarce în această casă.

Şi spunând aceste lucruri, îşi trase scaunul. Aşa statura cei doi prieteni, într-o tăcere încordată şi plină de aşteptare şi cu ceasul aşezat pe masă între ei.

Pentru a demonstra importanta pe care o acordăm judecaţilor noastre, precum şi mândria cu care ne grăbim să tragem concluzii, trebuie să subliniem faptul că domnul Grimwig, deşi nu era un om hain, şi cu siguranţă i-ar fi părut nespus de rău să-l vadă pe respectabilul său prieten dezamăgit şi tras pe sfoară, îşi dorea din suflet, în acea clipă, că Oliver să nu se mai întoarcă.

Se făcuse atât de întuneric, încât nu se mai puteau vedea nici cifrele de pe cadranul ceasului. Doar cei doi domni bătrâni continuau să stea acolo nemişcaţi, în tăcere şi cu ceasul pe masă între ei.

Capitolul 15

În care se arata cât de mult îl iubeau evreul cel vesel şi domnişoara Nancy pe Oliver Twist

Într-o încăpere unde lumina nu pătrunsese niciodată, aparţinând unei bodegi de cea mai joasă speţă din cartierul cel mai murdar, pe care toată lumea îl cunoaşte sub numele de Little Saffron Hill, o speluncă întunecată şi în care plutea o pâclă lipicioasă, irespirabila şi murdară şi unde iarnă, cât era ziulica de lungă, de-abia pâlpâia flacăra unei lămpi cu gaz, iar vara nu pătrundea niciodată nici cea mai mică rază de soare, stătea tot clocind în mintea lui, în faţa unei căni din cositor şi a unui păhărel, duhnind a rachiu prost, un om care era îmbrăcat cu o haină din catifea de bumbac, pantaloni scurţi de postav de culoare bej, ghete şi ciorapi ce-i ajungeau până la jumătatea gambei, care, cu toată lumina aceea chioară, l-ar fi îndreptăţit chiar şi pe cel mai neexperimentat poliţist să-l recunoască şi să spună pe dată că acesta era domnul William Sikes. La picioarele lui era un câine alb, cu ochii roşii, care când clipea des uitându-se la stăpânul lui, când îşi tot lingea rana de pe bot, ce cu siguranţă era rezultatul unei încăierări care se petrecuse nu cu mult timp în urmă.

— Stai cuminte, jigodie, şi mai tacă-ţi fleanca!, se stropşi domnul Sikes dintr-odată, rupând tăcerea.

Gândurile lui erau atât de adânci, încât să fie tulburate de câinele care clipea foarte des, sau simţămintele îi sfredeleau atât de mult mintea, încât, ca să se mai liniştească, îi mai dădea câte un şut câinelui. Rămâne de văzut şi de discutat.

Dar oricare ar fi fost situaţia, efectul era sigur acelaşi, adică un şut şi o înjurătură birjărească, ce se abăteau amândouă deodată asupra bietului animal.

Orice li s-ar întâmpla, câinii nu se răzbuna pe stăpânii lor, dar câinele domnului Sikes fiind la fel de nebun ca şi stăpânul lui şi considerând că de data această lovitură a fost total nemeritata, nu mai lătra deloc şi pe muteşte îşi înfipse direct colţii în cizmele stăpânului, de care începu să tragă cu putere. Apoi se ascunse sub un scaun, scăpând ca prin urechile acului de cană de cositor pe care domnul Sikes i-o aruncase direct în cap.

— Faci din astea cu mine?, întrebă Sikes luând cleştele într-o mână şi deschizând lama unui briceag pe care îl scoase iute cu cealaltă mână din buzunar. Vino, vino aici, diavole! Vino, n-auzi?

Câinele auzea el foarte bine, deoarece domnul Sikes răcnea că scos din minţi, dar cum nu i-ar fi surâs foarte mult să se lase tăiat în patru nici chiar de propriul lui stăpân, rămase pitit acolo unde era, mârâind şi mai înrăit şi apucând cleştele cu colţii lui ascuţiţi şi muscandu-l de ai fi zis că-i turbat.

Numai că împotrivirea câinelui nu a avut decât darul de a-l înfuria la culme pe domnul Sikes, care, căzând în genunchi, începu să-l lovească pe animal pe unde nimerea. Câinele sărea de la dreapta la stânga şi de la stânga la dreapta, încercând să muşte, mârâind şi lătrând. Omul îl mai croia din când în când, îl înjura de mama focului, îi mai dădea câte un şut şi-l blestemă. Şi probabil că luptă ar fi ajuns să fie şi mai îndârjită, dacă uşa nu s-ar fi deschis pe neaşteptate, permiţându-i astfel câinelui să o zbughească afară, lasandu-l pe Bill Sikes cu cleştele într-o mână şi cu briceagul în cealaltă.

O vorbă din bătrâni spune că obligatoriu într-o ceartă trebuie să fie doi, iar pentru că domnul Sikes era foarte dezma- gât de câine, în general, precum şi de atitudinea lui a găsi cu cale să-şi verse năduful asupra nou-venitului.

— De ce dracu’ intervii tu între mine şi câinele meu?, întrebă Sikes ameninţând cu pumnul.

— De unde să ştiu eu, dragă, de unde să ştiu?!, răspunse

Fagin cu umilinţă, pentru că el era cel care tocmai intrase.

— Ei, n-ai ştiut, hot fricos şi laş ce eşti, mârâi Sikes. Ce, n-ai auzit toată zarvă?

— Nimica, nimicuţa, să nu mai apuc ziua de mâine dacă te mint, Bill, răspunse evreul.

— Ei nu zău, că n-ai auzit nimic, i-o întoarse Sikes rânjind ameninţător. Numai tu te furişezi înăuntru sau ieşi tiptil afară şi nimeni nu te aude! Mai bine, cu o secundă în urmă, erai tu în locul câinelui meu, Fagin.

— De ce?, îl întrebă evreul zâmbind forţat.

— De ce, de ce, pentru că celor de sus din guvern le pasă de nu mai pot de viaţa unor javre neghioabe ca tine şi nu ne lasă să vă omorâm, dar cu un câine nu au nici cea mai mică treabă — răspunse Sikes, închizându-şi briceagul şi privin- du-l într-un mod foarte semnificativ — uite de aia!

Evreul îşi frecă mâinile cu satisfacţie şi, aşezându-se la masă, începu să râdă mânzeşte de glumă prietenului lui, dar se vedea de departe că nu se prea simţea în largul său.

— N-ai decât să rânjeşti cât vrei tu, spuse Sikes punând cleştele la loc şi pandindu-l cu o bucurie sălbatică, aşa cum face pisica când stă la pândă să prindă şoarecele, n-ai decât, că de mine nu poţi să râzi decât atunci când ţi-oi vedea ceafa fără oglindă. Acum, te joc eu cum vreau, Fagin, auzi tu, cum vreau eu! Aşa! Dacă eu o păţesc, o păţeşti şi tu, aşa că mai bine ai grijă cum te porţi cu mine!

— Ei, lasa Bill, haide şi tu acum, spuse evreul, lasa că n-am uitat nimic din ce trebuie să ştiu, noi, noi doi avem aceleaşi interese, Bill, interese comune.

— Hm, făcu Sikes ca şi cum s-ar fi gândit că interesul era mai mult al evreului decât al lui personal. Ei, şi mie ce vrei să-mi spui atunci?

— Totul a trecut foarte bine prin căldarea de topit — răspunse Fagin — şi aici vine şi partea ta. E chiar mai mult decât ţi s-ar fi cuvenit, dragul meu, dar eu m-am obişnuit deja că la rândul tău şi tu ai să-mi faci altă dată vreun favor.

— Hai, gata, ai vorbit destul, îl întrerupse hoţul pierzându-şi răbdarea, unde e, scoate tot pe masă!

— Da, da, Bill, stai puţin, stai puţin, răspunse evreul calm. Uite! Asta-i tot! Şi pe când spunea toate acestea, scoase din san o batistă veche dintr-o cârpă murdară şi desfăcând un nod foarte mare de la un capăt al ei scoase un pacheţel din hârtie maro. Sikes i-l smulse din mână, îl deschise în grabă mare şi începu să numere monedele de aur.

— Numai atât?, întrebă Sikes.

— Numai atât, răspunse evreul.

— Nu cumva ţi-a trecut prin cap că venind încoace să deschizi pacheţelul şi să înghiţi una sau două monede?, întrebă Sikes bănuitor. Lasă, nu mai lua figura asta de rănit în aripa, ce dacă te întreb, ai mai făcut-o şi altă dată, îţi aminteşti, nu? Hai, scoate tot!

Într-o engleză de baltă, aceste cuvinte însemnau o comandă, şi anume „să sune clopoţelul”. Aşa că de nicăieri a apărut un alt evreu, mai tânăr decât Fagin, dar aproape la fel de rău şi de urât ca şi el.

Bill Sikes nu făcu decât să arate cu degetul cană de cositor care era aproape goală. Evreul pricepu pe dată gestul, luă cană şi plecă să o umple din nou, dar nu mai înainte de a schimba o privire plină de subânţelesuri cu Fagin, care şi-a ridicat ochii spre el doar pentru o fracţiune de secundă, ca şi cum ar fi stat în aşteptarea a ceva şi care dădu din cap în semn că a înţeles, un gest abia perceptibil pentru o a treia persoană. Sikes nu observă nimic din toate acestea, deoarece era foarte ocupat cu legarea sireturilor pe care câinele le dezlegase de la ghetele lui. Poate că dacă ar fi observat schimbul scurt de priviri dintre cei doi, ar fi înţeles, cu siguranţă, că acest lucru nu-i era deloc de bun augur.

— E cineva pe aici, Barney?, întrebă Fagin privind în jos, tocmai acum când Sikes se ridică.

—Nue nimeni, răspunse Barney, care vorbea întotdeauna

pe nas, indiferent că vorbele îi veneau din inimă sau nu.

— Nu e nimeni?, întrebă Fagin surprins total, ceea ce însemna că Barney spunea adevărul.

— Nu, nimeni în afară de domnişoara Nancy, răspunse Barney.

— Nancy?, exclamă Sikes. Unde-i? Să orbesc dacă eu nu apuc s-o cinstesc pe fata asta cu un păhărel pentru talentele ei înnăscute!

— I-am dat eu deja să mănânce o porţie bună de rasol de vacă, e la tejghea, răspunse Barney.

— Ia trimite-o aici, spuse Sikes, turnându-i rachiu într-un păhărel. Trimite-o aici!

Barney se uită mai timid la Fagin cerându-i parcă permisiunea. Văzând că evreul nu zice nimic şi că nici nu-şi ridică ochii, se retrase şi se întoarse, pentru că apoi să o introducă pe Nancy, care era gătită cu boneţică pe cap, sortul în fata rochiţei, coşuleţul pe mână, iar de deget îi atârna cheia.

— Nu-i aşa că ai mirosit tu ceva pe undeva, Nancy?, întrebă Sikes oferindu-i paharul.

— Da, am mirosit eu ceva, Bill, răspunse tânăra dând o duşcă bună pe gât. Uf, că obosită mai sunt. Ei, şi acum să vă spun: tacă al nostru a fost bolnav şi a zăcut la cineva acasă. Şi…

— Ah, Nancy, draga mea, spuse Fagin ridicând în sfârşit ochii.

Probabil că o anumită licărire din ochii pe jumătate închişi ai evreului, adânciţi în orbite şi străjuiţi de sprâncene roşii, îi dădu a înţelege domnişoarei Nancy că vorbea prea mult. Dar s-ar părea că acest detaliu este prea puţin relevant pentru ceea ce se petrecea aici. Pe noi ne interesează numai faptele, aşa că ea schimbă foaia dintr-odată şi aruncându-i domnului Sikes nişte zâmbete pline de graţie, abătu conversaţia pe alte subiecte. Zece minute mai târziu, domnul Fagin avu un atac de tuse foarte puternic. Nancy îşi puse şalul pe umeri şi anunţă că era timpul că ei

să plece. Văzând că o bucată de drum aveau să meargă împreună, domnul Sikes îşi exprimă intenţia de a o însoţi, aşa că plecară cu toţii, urmaţi la mică distanţă de câine, care s-a făcut nevăzut într-o curte, imediat ce stăpânul lui dispăru şi el după un colţ de stradă.

După plecarea lui Sikes, evreul scoase capul pe uşă, se uită după el cum urcă în susul uliţei înguste şi întunecate, îl ameninţă cu pumnul încleştat, mormăi o înjurătură cumplită şi apoi, cu un rânjet oribil, se aşeză din nou la masă, cufundan- du-se în citirea interesantului ziar „Urmărirea”.

între timp, Oliver Twist, care nici nu visa că ar putea fi atât de aproape de bătrânul evreu, se grăbea să ajungă cât mai repede la negustorul de cărţi. Când ajunse în Clerkenwell, o luă din greşeală pe o altă străduţă, pe unde nu ar fi trebuit să meargă, dar nu îşi dădu seama de acest lucru până ce nu ajunse cam pe la jumătatea ei şi, gândindu-se că dacă merge tot înainte va ajunge tot acolo, nici nu-i trecu prin cap să se întoarcă, aşa că-şi văzu mai departe de drum, cât de repede putea el, cu cărţile sub braţ.

Astfel mergea Oliver gândindu-se cât de fericit şi de mulţumit ar fi trebuit să fie şi că ar fi dat oricât să-l mai vadă măcar o dată pe bietul Dick, care, mort de foame şi bătut cum era, poate că plângea amarnic în acea clipă, când dintr-odată se sperie de moarte de ţipetele unei tinere:

— Of, fratele meu, frăţiorul meu drag!

El nici măcar nu avu timpul necesar să înţeleagă ce se petrece, când fu oprit de nişte braţe, care i se încolăciseră bine de tot în jurul gâtului.

— Nu, lasă-mă, începu Oliver să ţipe şi să se zbată. Lasă-mă! Nu te cunosc, cine eşti? De ce mă opreşti din drum?

Singurul răspuns la toate aceste întrebări nu a fost decât o ploaie de văicăreli şi de plânsete care veneau necontenit de la tânăra femeie, care-l ţinea foarte strâns la pieptul ei şi

care avea într-o mână un coşuleţ şi o cheie.

— Of, Maica Domnului!, spuse tânăra. L-am găsit! Vai, Oliver, Oliver! Răule ce eşti, puteam să mă îmbolnăvesc şi să mor de supărare! Haide, puiule, să mergem acasă, haide! O, Doamne, îţi mulţumesc din suflet că l-am găsit în sfârşit! Doamne, îţi mulţumesc că l-am găsit! Auzind aceste plânsete şi vaiete care veneau de-a valma din gura tinerei, care începea din nou să plângă isteric, nişte femei, ce tocmai treceau pe acolo din întâmplare, îl întrebară pe ucenicul unui măcelar, care avea o ceafă grasă, strălucitoare şi unsuroasă de atâta transpiraţie şi care se uită şi el la ce se întâmplă, dacă nu ar fi fost mai bine să meargă şi să aducă un doctor. La care, ucenicul de măcelar, ce nu părea a fi grăbit de ceva pe lumea aceasta, ca să nu spunem că era chiar puturos, răspunse că el nu credea să fi fost cazul de aşa ceva.

— O, nu, lăsaţi, nu-i nevoie, spuse fata apucandu-l pe Oliver de mână, mă simt mai bine. Hai, repede acasă, răule ce eşti! Hai să mergem!

— Dar ce s-a întâmplat, doamna dragă?, întrebă una din cele două femei.

— Vai, doamnă, răspunse tânără, ce să vă spun, a fugit de acasă, cam acum o lună, de la părinţii lui care muncesc din greu şi sunt nişte oameni foarte respectabili şi s-a înhăitat cu o şleahtă de hoţi şi de răufăcători, încât mamă-sa era cât pe ce să moară de inimă rea.

— Ca să vezi ce copil ticălos!, afirma una dintre femei.

— Hai, du-te acasă, răule ce eşti!, spuse cealaltă.

— Nu mă duc nicăieri, răspunse Oliver, speriat de moarte, nici n-o cunosc cine e, n-am nici sora, nici tată, nici mama. Sunt orfan şi locuiesc în Pentonville.

— Ia auziti-l ce spune, cum o mai face pe grozavul, începu tânăra să strige din nou.

— Ce? Dumneata eşti, Nancy?, exclamă Oliver plin de uimire pentru că de-abia acum văzuse bine chipul fetei şi se dădu un pas înapoi.

— Vedeţi? Vedeţi că mă cunoaşte!, strigă Nancy uitându-se la privitorii din jurul ei. Chiar el însuşi a recunoscut. Oameni buni, ajutaţi-mă să-l duc acasă, că de nu mama şi tata vor muri, iar eu o să mă îmbolnăvesc de inimă rea.

— Ce dracu’ se întâmplă aici?, întrebă un bărbat care năvăli afară dintr-o bodegă cu un câine alb după el. Ia te uită! Oliver! Hai, şterge-o acasă la biata maică-ta, puşlama ce eşti! Du-te acasă imediat!

— Nu mă lăsaţi, nu ştiu cine sunt şi nici nu-i cunosc. Ajutor! Ajutor!, începu Oliver să strige şi să se zbată în strânsoarea că de cleşte a bărbatului.

— Ajutor!, îl îngână omul, maimuţărindu-se după el. Să vezi tu ce ajutor îţi dau eu, puşlama ce eşti! Şi cu cărţile astea ce-i? Nu cumva le-o fi furat de undeva! Ia dă-mi-le încoace! Şi spunând acestea, i le smulse de sub braţ şi-i dădu o palmă peste cap.

— Aşa, dă-i, strigă cineva care privea de la fereastra unei mansarde. Numai aşa o să se cuminţească.

— Că bine zici, mai adaugă şi un tâmplar care avea o faţă cam bleagă, uitându-se în sus spre fereastră de la mansardă.

— Aşa-i trebuie!, fură de acord şi cele două femei.

— Şi-i mai dau eu, li se alătură şi omul, dându-i încă una lui Oliver şi apucandu-l de guler. Hai, dai drumul, puşti ticălos ce eşti! Aici! Ochi-de-Fiara! Aşa, băiete, pazeste-l!

Slăbit foarte tare de boala de care suferise atât de mult, neputând să creadă ce i se întâmplă şi ce palme primeşte, înspăimântat de moarte de mârâitul ameninţător al câinelui şi de cruzimea bărbatului şi, mai ales, copleşit de faptul că toţi cei care asistau la această scenă îl credeau cu adevărat un răufăcător, cum mai putea el să se opună cu slabele lui puteri? Se lăsă noaptea şi nu se vedea nici ţipenie de om, deci la cine putea să strige după ajutor? Iar ca să se mai zbată şi să se mai împotrivească era fără sens. Dintr-odată, fu luat printr-un labirint de străduţe înguste şi întunecate şi târât atât de repede împotriva voinţei lui, încât chiar şi cele

câteva strigăte pe care mai îndrăzni să le scoată nu au fost auzite de nimeni. Dar de fapt ce mai conta dacă erau auzite sau nu, atât timp cât nimănui nu-i pasă, pentru că nimeni nu era în preajmă?

Se aprindeau felinarele, iar doamna Bedwin aştepta cu nerăbdare în pragul uşii, slujnica fugise pe stradă de zeci de ori să vadă dacă Oliver apărea de undeva, iar cei doi domni bătrâni continuau cu încăpăţânare să stea în tăcere şi să aştepte în odaia deja cufundată în întuneric, cu ceasul aşezat pe masă între ei.

Capitolul 16

Unde se povesteşte despre ce s-a întâmplat cu Oliver Twist, după ce a fost preluat de Nancy

Străzile şi curţile înguste dădeau la un moment dat într-un spaţiu larg, unde se puteau vedea ţarcuri pentru animale, dar şi alte urme care indicau că acolo ar fi fost un târg de vite. Sikes îşi încetini pasul când se apropiară de acest loc, fata nemaifiind în stare să ţină pasul rapid în care merseseră până atunci. Întorcându-se spre Oliver, îi spuse pe un ton poruncitor şi răstit să o ia de mână pe Nancy.

— M-auzi?, mârâi Sikes, în timp ce Oliver se uită în jur, şovăitor.

Se aflau într-un loc întunecos, destul de departe de căile bătătorite de trecători.

Oliver îşi dădu seama, şi încă foarte bine, că nu avea rost să se opună. Întinse mâna, iar Nancy i-o apucă şi o ţinu strâns.

— Ia dă-mi-o şi pe cealaltă, spuse Sikes, apucandu-l de mână liberă. Aici, Ţinta!

Câinele se uită în sus şi mârâi.

— Ochii la mine, băiete!, zise Sikes, punându-şi cealaltă mână în jurul gâtului lui Oliver. Dacă scoate vreo şoaptă, inhata-l! Ai înţeles?

Câinele mârâi din nou şi, lingându-se pe bot, se uită la Oliver ca şi cum abia ar fi aşteptat să-i sară la beregată.

— Înţelege de parc-ar fi om, să-mi zici mie Cuţu dacă nu-i aşa!, spuse Sikes, privind animalul cu un fel de aprobare sinistră şi feroce. Acuma ştii la ce să te aştepţi, domnişorule, poţi să ţipi cât ţi-e voia, câinele ştie ce are de făcut să te oprească. Hai, ia-o înainte, băieţică!

Ţinta dădu din coadă ca răspuns la acest mod neobişnuit de blând de a-i vorbi şi, slobozind încă un mârâit de

admonestare la adresa lui Oliver, se puse înaintea lor să le deschidă drumul. Traversară Smithfieldul, dar şi Piaţa Grosevenor de ar fi fost, pentru Oliver era totuna, căci nu avea habar pe unde sunt. Noaptea era neagră şi ceţoasă, iar luminile prăvăliilor cu greu puteau străbate ceaţă deasă, care se înteţea cu fiecare moment şi învăluia străzile şi casele în întunecime, făcând din locul acela straniu unul şi mai straniu în ochii lui Oliver, iar nesiguranţa lui deveni încă şi mai accentuată şi mai deprimantă.

Un timp merseră în pas grăbit, până când clopotul unei biserici începu să bată apăsat ora exactă. La prima bătaie, cele două călăuze se opriră şi-şi întoarseră capetele în direcţia de unde veneau sunetele.

— Ora opt, Bill, zise Nancy, când clopotul înceta.

— La ce-mi foloseşte să-mi spui asta, aud şi eu, nu-i aşa?, replică Sikes.

— Eu mă întreb dacă şi ei aud, zise Nancy.

— Bineânţeles că aud, replică Sikes. Când m-au prins, era târg de Sfântul Bartolomeu şi auzeam toate trompetele amărâte de prin târg. În noaptea aceea, după ce m-au închis, gălăgia şi larmă de afară făceau din închisoarea aia veche şi solidă un loc atât de groaznic de tăcut, că îmi venea să mă dau cu capul de fiarele uşii.

— Bietul de el, zise Nancy, a cărei fată încă era întoarsă spre partea din care sunase clopotul. Vai de mine, Bill, aşa nişte flăcăi faini!

— Da, femeilor numai la asta le stă gândul, răspunse Sikes, „flăcăi faini”. Ei, bine, acuma sunt cât se poate de morţi, aşa că nu mai contează. Cu această consolare, domnul Sikes păru că-şi reprima o pornire de gelozie şi, apucând mai zdravăn mâna lui Oliver, îi porunci s-o pornească din nou la drum.

— Stai aşa, zise fata: eu nu m-aş grăbi încolo, dacă mă gândesc că dumneata, Bill, ai putea păşi spre spânzurătoare când bate din nou de ora opt. Aş înconjura locul până nu aş mai putea, chiar de ar fi zăpadă pe jos şi

eu nu aş avea cu ce să mă acopăr.

— Şi la ce-ar folosi asta, mă rog?, întrebă insensibilul domn Sikes. Dacă n-ai putea să-mi faci rost de o pilă şi de 20 de yarzi de frânghie tare, poţi tu să ocoleşti şi 50 de mile, sau să nu faci niciun pas, că pentru mine e tot ăia. Haide, nu mai sta să-mi ţii predici acuma.

Fata izbucni în râs; îşi strânse şalul în jurul trupului şi cu toţii îşi continuară drumul. Dar Oliver îi simţi mâna tremurând şi, privind-o drept în faţă pe când treceau prin dreptul unui felinar, văzu că se făcuse albă ca varul.

Merseră mai departe, preţ de jumătate de oră, prin locuri neumblate şi murdare. Puţinii oameni pe care-i întâlniră, după cât îşi dădură seama, purtau cam acelaşi hram ca şi domnul Sikes. În cele din urmă, o apucară pe o străduţă îngustă şi infectă, plină de prăvălii cu vechituri; câinele o luă înainte, ca şi când ar fi fost conştient că nu va mai avea ocazia să păzească ceva şi se opri în faţa unei dughene care avea uşa închisă şi părea părăsită; casa era în ruină; pe uşa era o tăbliţă ce părea că atârna acolo de ani de zile şi pe care scria că e de închiriat.

— Ca lumea!, strigă Sikes, uitându-se atent în jur.

Nancy se opri sub obloane, iar Oliver auzi clinchetul unui clopoţel. Traversară strada şi rămaseră câteva momente sub un felinar. Se auzi un zgomot ca şi cum s-ar fi ridicat uşor un geam şi, curând după asta, se deschise şi uşa încet. Atunci domnul Sikes îl înşfăcă de guler pe băiatul şi aşa speriat, fără prea multă ceremonie, şi toţi trei pătrunseră repede în casă.

Coridorul era total în întuneric. Aşteptară, în timp ce persoană care-i primise înăuntru încuie uşa şi-i puse şi un drug de fier.

— E cineva pe-aici?

— Nu, replică o voce, pe care Oliver se gândi că o mai auzise.

— I-aici moşneagul?, întrebă hoţul.

— Da, se auzi vocea, şi nu în toane prea bune. Tare s-ar

mai bucura să te vadă.

— Chiar?

— Stilul în care vorbea şi vocea păreau familiare urechilor lui Oliver, dar nu putea distinge nici măcar silueta vorbitorului în întuneric.

— Fă puţină lumină, zise Sikes, că ne rupem gâtul pe aici şi dăm peste câinele ăsta. Şi ar fi vai de picioarele noastre dacă s-ar întâmpla asta!

— Staţi aşa un moment şi vă fac lumina mintenaş, replică vocea.

Se auziră paşii vorbitorului îndepărtându-se şi, în câteva clipe, apăru figura domnului John Dawkins, alias Şmecherul. Avea în mâna dreaptă o lumânare înfiptă în capătul unui băţ crăpat.

Tânărul domn nu se opri ca să-i acorde lui Oliver vreun alt fel de recunoaştere decât un rânjet comic; dar, intorcandu-i spatele, le făcu semn cu mâna vizitatorilor să-l urmeze în jos pe nişte scări. Traversară o bucătărie goală şi, deschizând uşa unei cămăruţe ce mirosea a pământ şi care părea că fusese construită într-o curte neâncăpătoare, fură primiţi cu un hohot de râs.

— Vai, ce figură!, strigă Charley Bates, din ai cărui plămâni se auzise hohotul de râs, aici era! Vai, uite, aicea este! Vai, Fagin, uită-te la el! Fagin, da' priveste-l! Nu se poate aşa ceva, nu mai pot! Să mă ţină cineva că mor de râs.

Cu această izbucnire veselă de nestăvilit, Bates se trânti la podea şi chicoti convulsiv preţ de cinci minute, în extaz. Apoi, sărind în picioare, smulse băţul de la Şmecherul, şi, înaintând către Oliver, îl studie de jur-împrejur, în timp ce evreul, scoţându-şi boneta de noapte din cap, începu a face plecăciuni adânci în faţa băiatului mirat la culme. În acest timp, Şmecherul, care era din fire mai posac şi care rareori se lăsă dus de veselie atunci când era vorba de meseria lui, cotrobăia cu mare asiduitate prin buzunarele lui Oliver.

— Ia uită-te la hainele lui, Fagin!, zise Charley, punând

flacăra lumânării aşa de aproape de hainele noi, că erau aproape să ia foc. Uită-te la haine! Ce stofa fină şi ce lucrătură de mare ştab! Vai de mine, ce chestie! Şi cărţile lui! Nu încape nicio îndoială că e un domn, Fagin!

— Mă bucur să văd ce bine arăţi, dragule, spuse evreul, făcând o plecăciune în bătaie de joc. Şmecherul tre' să-ţi dea un alt costum, dragul meu, ca să nuti-l strici pe cel de zile mari. De ce n-ai scris să ne anunţi că vii? Am fi pregătit ceva cald la cină.

La asta, Bates se hlizi din nou, atât de tare, încât şi Fagin se relaxă, iar Şmecherul zâmbi; dar cum acesta din urma tocmai scosese la lumina bancnotă de 5 lire, se prea poate că descoperirea asta să-i fi stârnit veselia.

— Ehei, ce-i aia?, se interesă Sikes, făcând un pas înainte, în timp ce evreul puse mâna pe bancnotă. A mea este, Fagin.

— Nu, nu, dragul meu, zise evreul. A mea. Tu poţi să iei cărţile.

— Dacă nu-i a mea, zise Bill Sikes, punându-şi pe cap pălăria cu un aer foarte hotărât, a mea şi a lui Nancy, vreau să spun, am să-l duc înapoi pe băiat.

Evreul tresări. La fel şi Oliver, dar dintr-o cu totul altă cauză; el crezu cu adevărat că dispută lor chiar l-ar fi putut trimite înapoi.

— Haide, dă-mi-o, te rog, zise Sikes.

— Dar nu e drept, Bill, chiar deloc, nu-i aşa Nancy?, întrebă evreul.

— Drept ori nu, trânti Sikes, dă-mi-o, ţi-o spun! Crezi că Nancy şi cu mine nu avem altceva de făcut cu timpul nostru preţios decât să-l petrecem scotocind şi răpind băieţei căzuţi în ghearele copoilor din pricina dumitale? Dă-o încoace, prăpădit bătrân şi avar, dă-o mai repede!

Cu această admonestare uşoară, domnul Sikes şterpeli bancnotă dintre degetele evreului şi, privindu-l pe bătrân în faţă cu răceală, o împături şi şi-o puse bine în basma.

— Asta e partea noastră pentru osteneala, zise Sikes, şi

nu e nici pe jumătate din cât ar trebui. Poţi să păstrezi cărţile, dacă te interesează cititul. Dacă nu, le poţi vinde.

— Sunt tare drăguţe, spuse Charley Bates, care, cu strâmbături diverse, chipurile citea din unul din volumele în cauză; ce frumos scrie, nu-i aşa Oliver?

La vederea spaimei cu care Oliver îşi privea călăii, Bates, care era binecuvântat cu un real simţ al umorului, căzu iarăşi într-o veselie, chiar mai ceva ca prima dată.

— Sunt ai bătrânului domn, spuse Oliver, frângându-şi mâinile, ai bunului şi bătrânului domn care m-a luat acasă la el şi m-a îngrijit când eram aproape să mor de febră. Vă rog din suflet să le trimiteţi înapoi; trimiteţi-i cărţile şi banii. Pe mine mă puteţi ţine aici şi toată viaţa; dar vă implor, trimi- teti-le înapoi. O să creadă că le-am furat, bătrână şi de altfel toţi cei de acolo care au fost atât de buni cu mine or să creadă că eu le-am furat. Aveţi milă de mine şi trimiteţi-le acolo!

Cu aceste cuvinte, care fuseseră rostite cu toată energia şi patimă deznădejdii, Oliver căzu în genunchi la picioarele bătrânului evreu şi îşi împreună mâinile într-un gest disperat.

— Băiatul are dreptate, remarcă Fagin, în timp ce se uită pe furiş în jur, încruntându-şi sprâncenele lăţoase cât putea de tare. Ai dreptate, Oliver, că bine spui; vor crede că tu le-ai furat. Ha! Ha!, se hlizi bătrânul, frecându-şi mâinile. Nici că se putea brodi mai bine!

— Sigur că nu se putea, replică Sikes, eu ştiu bine asta, încă de când l-am zărit venind pe Clerkenwell, cu cărţile sub braţ. E cât se poate de bine. Sunt oameni cu frica lui Dumnezeu, de aceea l-au şi luat la ei; şi n-or să întreprindă nimic în privinţa băiatului, de teamă că agitaţia lor ar putea pune copoii pe urmele lui şi aşa ar ajunge la zdup. E în deplină siguranţă.

Oliver se uită când la unul, când la celălalt cât a ţinut discuţia asta, ca şi cum nu şi-ar fi putut crede urechilor de zăpăcit ce era. Dar când Sikes termină fraza, sări în picioare

şi se repezi ca un nebun afară din cameră, strigând atât de disperat după ajutor încât făcu să se cutremure casa aceea goală şi dărăpănata.

— Ţine câinele, Bill, strigă Nancy ţâşnind spre uşă şi inchi- zand-o, asta fiindcă evreul şi cei doi discipoli ai săi se repezi- sera după băiat. Ţine câinele că o să-l facă bucăţi pe băiat.

— Să-l facă!, tună Sikes, în timp ce se chinuia să scape din strânsoarea fetei. Dă-te din calea mea că-ţi crăp capul de pereţii ăştia!

— Nu-mi pasă, dacă vrei să ştii, Bill, nu-mi pasă de asta; strigă fata, chinuindu-se să-l ţină locului — copilul nu va fi sfâşiat de câine, va trebui să mă omori pe mine mai întâi.

— Nu mai spune!, zise Sikes, scrâşnind din dinţi. Păi am s-o fac dacă nu te dai la o parte.

Tâlharul o aruncă pe fată în celălalt capăt al încăperii, taman când îşi făcură apariţia evreul şi cei doi băieţi, tra- gandu-l pe Oliver după ei.

— Ce se petrece aici?, zise Fagin, uitându-se în jur.

— Fata asta a înnebunit, dacă e să mă întrebi pe mine, replică răstit Sikes.

— Ba nu, n-a înnebunit, zise Nancy palidă şi epuizată de încăierare. Nu te lua după el, Fagin, n-am înnebunit câtuşi de puţin.

— Atunci ţine-ţi gura, mă auzi?, spuse evreul, privind-o ameninţător.

— Ba n-am să mi-o ţin, replică Nancy, pe un ton ridicat. Ce spui de asta?

Domnul Fagin era suficient de familiar cu firea şi apucăturile speciei din care făcea parte Nancy ca să-şi dea îndată seama că nu era cazul să lungească vorbă cu ea. Şi ca să mai distragă atenţia celor prezenţi, se întoarse către Oliver.

— Deci ai vrut să fugi, drăgălaşule, nu-i aşa?, întrebă evreul, punând mâna pe un ciomag rupt şi noduros care zăcea într-un colţ al căminului. Aud?

Oliver nu răspunse. Dar urmărea mişcările bătrânului cu inima bătându-i din ce în ce mai tare.

— Îţi trebuia ajutor, ai chemat poliţia, nu-i aşa?, mârâi Fagin, prinzandu-l pe băiat de-o mână. Te vindecăm noi, domnişorule, de toate astea.

Evreul îi aplică lui Oliver o lovitură peste umeri cu ciomagul şi se pregătea să lovească din nou, când fata, repezin- du-se înainte, i-l smulse din mână. Apoi îl aruncă în foc cu aşa o forţă, încât cărbunii se împrăştiară prin încăpere.

— Nu pot suporta să văd aşa ceva, Fagin, strigă fata. Ai băiatul, ce-ţi mai trebuie? Lasa-l în plată Domnului, că acuma crestez pe cine-mi vine la îndemână, chiar de ştiu că m-or duce la spânzurătoare.

Fata bătu cu furie din picior la rostirea acestei ameninţări şi, cu buzele strânse şi mâinile încleştate, se uită când la evreu, când la celălalt hoţ, cu faţa lividă de furia ce o cuprinsese.

— Dar de ce, Nancy?, zise Fagin, pe un ton blând; apoi, după o pauză, timp în care el şi domnul Sikes se priviră oarecum nedumeriţi: eşti isteaţă rău în seara asta. Ha, ha, draga mea, îţi joci bine rolul.

— Oare?, spuse fata. Roagă-te să nu-l joc prea bine. Ar fi spre raul tău, Fagin; aşa că-ţi spun de pe-acuma, păzea!

E ceva în furia unei femei, mai ales atunci când peste toate se mai adaugă şi impulsurile violente provocate de nebunie şi disperare, de care puţini bărbaţi nu se tem. Evreul îşi dădu seama că nu avea rost să nu ia în serios furia lui Nancy şi, dându-se aproape involuntar câţiva paşi înapoi, se uită pe jumătate rugător, pe jumătate temător la Sikes, că pentru a-i sugera că el era cel care s-ar fi cuvenit să continue dialogul.

Domnul Sikes, la care se făcuse apel pe muteşte şi ale cărui mândrie şi autoritate îi dădeau ghes să o aducă pe domnişoara Nancy la realitate, slobozi vreo câteva înjurături şi blesteme cu o iuţeală care făcea cinste

spiritului său inventiv. Cum însă acestea nu produseră niciun efect asupra celei căreia îi erau destinate, el recurse la argumente mai palpabile.

— Ce vrei să spui cu asta?, zise Sikes, completând întrebarea cu obişnuitul blestem legat de cea mai frumoasă trăsătură a feţei omului şi care, dacă ar fi auzită în cer, măcar o dată la 50 de mii de ori de rostiri de pe pământ, ar face orbirea o boală la fel de comună că pojarul. Ce vrei să zici cu asta? Fir-aş al naibii! Îţi dai seama cine eşti şi ce eşti tu?

— Oh, da, ştiu prea bine, replică fata, râzând isteric şi mişcându-şi capul într-o parte şi în alta, încercând, fără prea mult succes, să pară indiferentă.

— Păi atunci ţine-ţi gura, răspunse Sikes, cu un mârâit că acela pe care-l folosea când se adresă câinelui, ori te fac eu să taci pentru multă vreme de acum înainte.

Fata râse din nou, chiar mai tare că prima dată, şi, aruncându-i o privire fugitiva lui Sikes îşi întoarse capul într-o parte şi îşi muşcă buzele până-i dădu sângele.

— Ştii că-mi placi?, adăugă Sikes, privind-o cu dispreţ; să faci pe miloasă şi generoasă! Da bine în faţa copilului, cum îi spui tu, să ţi-l faci prieten.

— Dumnezeu mi-e martor că îi sunt cu adevărat prietenă, strigă fata cu tărie; şi mai bine m-aş fi prăvălit fără suflare în drum ori aş fi fost în locul celor pe lângă care am trecut aşa de aproape în noaptea asta, decât să-l fi adus aici. Din noaptea asta nu va mai fi altceva decât un hoţ, un mincinos, un nemernic, tot ce e mai rău. Nu-i ajunge oare bătrânului şi fără să-l lovească?

— Haide, Sikes, zise evreul, adresându-i-se pe un ton de admonestare, şi arătând către băieţii care ciuleau urechile la tot ce se petrecea; hai să fim înţelegători, să folosim cuvinte blânde, Bill.

— Cuvinte blânde, strigă fata, a cărei patimă era înspăimântătoare de-a dreptul. Cuvinte blânde, ticălosule. Da, de la mine le meriţi. M-ai pus să fur pentru tine, când

aveam jumătate vârsta lui, şi arătă spre Oliver. Ştiu ce meserie e asta, 12 ani te-am servit. Ai uitat? Spune! Nu mai ştii?

— Ei, hai, acuma, replică bătrânul evreu cu o încercare de împăciuire, asta este viaţa ta, cu asta te ocupi.

— Da, este, răspunse fata, mai mult tunând decât rostind cuvintele, într-un strigăt continuu şi vehement. Este viaţa mea, ca şi străzile reci, umede şi murdare unde mi-e casă, iar tu eşti ticălosul care m-a târât acolo, cu mult timp în urmă, şi care mă va ţine aşa zi şi noapte, zi şi noapte până la sfârşitul zilelor mele!

—Vezi că te paşte un alt rău, o opri bătrânul, ofensat de aceste reproşuri; unul chiar şi mai mare, dacă mai scoţi vreo vorbă!

Fata nu mai zise nimic, dar smulgându-şi părul din cap şi hainele de pe ea într-un acces de furie, se repezi atât de năprasnic spre evreu că i-ar fi lăsat semnele răzbunării ei, dacă Sikes nu ar fi apucat-o de mâini la timp. După ce mai luptă un timp, fără sorţi de izbândă, leşina.

— Acuma e în regulă, spuse Sikes, întinzând-o pe jos într-un colţ al odăii. Are în mâini o putere de nestăvilit când se înfurie.

Bătrânul se şterse pe frunte şi zâmbi, ca şi când s-ar fi simţit uşurat că s-a terminat circul. Dar nici el, nici Sikes, nici câinele şi nici băieţii nu păreau să se mire de ce se întâmplase, era firesc pentru meseria lor.

— Grea treabă şi cu femeile astea, zise evreul, punând ciomagul la locul lui. Dar nu-s proaste, şi în meseria noastră nici nu se poate fără ele. Charley, condu-l pe Oliver la culcare.

— Eu cred că n-ar trebui să poarte hainele lui de sărbătoare mâine, Fagin, ce zici?, întrebă Charley Bates.

— Fireşte că nu, replică evreul, întorcându-i lui Charles rânjetul cu care acesta pusese întrebarea.

Bates, care părea tare bucuros de sarcină pe care o primise, lua băţul cu lumânarea şi îl conduse pe Oliver într-

o bucătărie alăturată, unde se aflau două sau trei paturi pe care Oliver mai dormise şi altă dată. Iar aici, căzând pradă unui nou acces de râs, îi dădu lui Oliver aceleaşi haine de care acesta se felicitase că scăpase, pe când locuia la domnul Brownlow, şi care pentru Fagin reprezentaseră un indiciu ce-l pusese pe urma lui Oliver.

— Scoate-ti-le pe astea bune, spuse Charley, ca să i le dau lui Fagin, să aibă el grijă de ele. E distractiv, nevoie mare!

Bietul Oliver nu avu încotro şi se supuse. Conul Bates, cu hainele împăturite sub braţ, ieşi din cameră, lasandu-l pe Oliver în întuneric şi încuind uşa în urma lui.

Râsul zgomotos al lui Charley şi vocea domnişoarei Betsy, care ajunse taman la timp pentru a o stropi cu apă pe prietena ei şi pentru a face şi alte lucruri spre folosul acesteia, ar fi putut ţine multă lume în picioare, dacă împrejurările ar fi fost mai fericite decât cele în care se afla Oliver. Dar el era bolnav şi la capătul puterilor, aşa că în curând căzu într-un somn adânc.

Capitolul 17

Soarta potrivnica a lui Oliver aduce la Londra un personaj important care-i pătează reputaţia

În lumea teatrului se obişnuieşte ca atunci când e vorba despre melodrame amarnice să se facă prezentarea sce nelor tragice în perfectă alternanta cu cele comice, pre cum straturile albe şi roşii dintr-o bucată de costiţă. Eroul se afunda într-un pat de paie, apăsat de lanţuri şi nevoi; în scena următoare, valetul lui credincios şi sărac cu duhul incanta audienţa cu un cântec vesel. Urmărim cu emoţie cum eroina, răpită de un baron trufaş şi fără scrupule, ce-i pune virtutea şi viaţa în pericol, îşi scoate pumnalul pentru a-şi salva una cu preţul celeilalte. Şi chiar în clipa în care aşteptările noastre ating apogeul, se aude un fluierat şi suntem numaidecât transportaţi în holul unui castel, unde un curtean cu părul sur trage o cântare de toată frumuseţea, acompaniat de un cor de vasali care cu asta se ocupa şi care umblă prin biserici şi palate ţinând-o numai într-o cântare.

Astfel de schimbări pot părea absurde, dar nu sunt chiar atât de neobişnuite cum par la prima vedere. Şi în viaţa reală, trecerea de la mese îmbelşugate la patul de moarte ori de la hainele de înmormântare la cele de sărbătoare se face uneori pe nesimţite. Numai că aici noi suntem actorii, şi nu nişte spectatori pasivi, ceea ce face diferenţa. Actorii din teatru nu simt pe pielea lor schimbările violente ori impulsurile pasiunilor pe care le interpretează, de aceea în ochii spectatorilor acestea apar mai degrabă scandaloase şi stupide.

Schimbările bruşte de scenă, ca şi cele de timp şi spaţiu nu numai că sunt folosite de când lumea în cărţi, dar sunt considerate de mulţi dileme în marea artă a scrisului.

Talentul literar, după unii critici, se măsoară tocmai după dilemele în care sunt lăsate personajele la sfârşitul fiecărui capitol. Această scurtă introducere ar putea foarte bine să şi lipsească. În acest caz, cititorul trebuie să ştie că nu e decât o delicată prevenire din partea autorului că se va întoarce cu istorisirea în oraşul în care Oliver s-a născut, asigurandu-l că are toate motivele s-o facă, fiindcă altfel nici nu l-ar invita la o asemenea expediţie.

Domnul Bumble ieşi dis-de-dimineaţă pe poarta azilului şi o porni cu trupul său greoi şi cu paşi hotărâţi spre bulevard. Era tare mândru de demnitatea lui de intendent: pălăria şi haina îi străluceau în soarele dimineţii şi-şi mânuia bastonul cu vigoarea omului încrezător şi sănătos. Domnul Bumble se ţinea mereu semeţ, dar în dimineaţa asta era parcă mai semeţ că de obicei. Avea un aer superior, care parcă sugera oricărui privitor că prea măreţele gânduri care i-ar fi putut trece prin cap nu erau de împărtăşit. Domnul Bumble nu se opri să schimbe vreo vorbă cu negustoraşii şi alţi amărâţi care i se adresau cu mare respect. Abia dacă le răspundea la salut, fluturându-şi mâna şi nu se opri din mersul lui mândru până ce nu ajunse în dreptul fermei unde doamna Mann se ocupă cum putea şi ea de copiii orfani.

— Ce naiba mai vrea şi intendentul ăsta?!, zise doamna Mann, recunoscând felul în care acesta trăgea de poarta grădinii. Cine altul ar putea fi aşa de dimineaţă! Ei, domnule Bumble, mă gândeam eu că dumneata trebuie să fii! Vai, dar chiar mă bucur! Poftim, intră, te rog!

Primele vorbe fuseseră rostite pentru urechile Susanei, iar exclamaţiile de încântare îi fură adresate domnului Bumble, în timp ce jupâneasa deschidea poarta grădinii şi-l conducea cu mare atenţie şi respect în casă.

— Doamna Mann, zise domnul Bumble, neasezandu-se de-a dreptul pe scaun, că orice necioplit, ci mai cu grijă şi fără grabă; bună dimineaţa, doamna Mann!

— Bună dimineaţa şi dumneavoastră, replică doamna Mann, toată numai un zâmbet, şi sper că sunteţi bine

sănătos!

— Aşa şi aşa, doamna Mann, răspunse intendentul. Viaţa de azil nu e tocmai uşoară, doamna Mann.

— Păi sigur că da, domnule Bumble, fu de acord femeia. Iar bieţii orfani ar fi fost cu toţii de acord în cor, dacă i-ar fi auzit vorbele.

— Viaţa la azil, doamnă, continua domnul Bumble, lovind masa cu bastonul, e o viaţă plină de griji, de lipsuri şi de greutăţi; iar persoanele publice aş spune că sunt sortite nedreptăţilor.

Doamna Mann, deşi nu înţelese prea bine ce voia să spună intendentul, îşi ridică mâinile în semn de simpatie şi scoase un oftat.

— Ai dreptate să oftezi, doamna Mann, spuse el.

Văzând că i se da dreptate, doamna Mann mai oftă o dată, spre satisfacţia persoanei publice, care, după ce-şi opri un zâmbet de mulţumire, se uită cu un aer serios la tricornul său şi zise:

— Doamna Mann, eu plec la Londra, să ştiţi.

— Vai de mine, nu mai spune, domnule Bumble, strigă doamna Mann, dându-se puţin înapoi.

— Chiar la Londra, doamnă, reluă inflexibilul intendent, cu diligenţa. Eu şi doi orfani de la azil, doamna Mann. E vorba de o acţiune legală ce s-a intentat în legătură cu un plasament; iar consiliul administrativ m-a ales pe mine, pe mine, doamna Mann, să mă ocup de chestiune şi să o prezint în faţa Curţii trimestriale din Clerkinwell. Şi acuma stau şi mă întreb, adăugă domnul Bumble, aşezându-se mai bine pe scaun, dacă nu cumva or s-o bage pe mâneca cei de la Curtea din Clerkinwell, când or vedea de ce-s în stare.

— Vai, dar nu trebuie să fiţi prea aspru cu ei, zise doamna Mann, parcă vrând să-l înduplece.

— Şi-au făcut-o cu mâna lor cei de la Curtea din Clerkinwell, răspunse domnul Bumble, şi dacă treaba o să iasă mai rău decât se aşteaptă ei, e doar vina lor.

Era atâta hotărâre şi convingere că are dreptate în felul

ameninţător în care domnul Bumble rostise cuvintele acestea, încât doamna Mann se sperie. Într-un târziu spuse:

— Şi ziceţi că mergeţi cu diligenţa? Mă gândeam că se obişnuia să fie trimişi cu căruţa calicii ăştia.

— Da, dar asta atunci când sunt bolnavi, doamna Mann, zise intendentul. Punem orfanii în căruţe descoperite, când e vreme ploioasă, ca să nu răcească.

— Aha!, zise doamna Mann.

— Pe aceştia doi îi ia concurenta, şi încă ieftin, răspunse domnul Bumble. Amândoi sunt într-o stare jalnică şi ne-am făcut socoteala că ieşim mai ieftin cu două lire dacă-i mutăm decât dacă-i îngropăm, asta dacă-i putem muta la o altă parohie, ceea ce cred că se poate, dacă nu cumva mor pe drum, ca să ne facă în ciuda. Ha! ha! ha!

După ce râse o vreme, dădu iarăşi cu ochii de mandra-i pălărie şi deveni numaidecât sobru.

— Dar uitam ce-i mai important, doamnă, spuse domnul Bumble, poftiţi stipendiul lunar ce vi se cuvine de la parohie.

Domnul Bumble scoase nişte bani de argint, ce fuseseră înveliţi într-o bucată de hârtie, din carnetul lui de buzunar şi îi ceru o chitanţă, pe care doamna Mann o scrise pe dată.

— Nu prea se cunoaşte ce scrie, domnule, zise îngrijitoarea de orfani; dar scrie ce trebuie, nicio grijă. Mulţumesc, domnule, vă sunt cât se poate de recunoscătoare, să ştiţi.

Domnul Bumble dădu din cap, încuviinţând cuvintele curtenitoare ale doamnei Mann şi întreba de copii.

— Dragii de ei, spuse doamna Mann cu emoţie, sunt cât se poate de bine, micuţii! Sigur, în afară de cei doi care au murit săptămâna trecută, şi micuţul Dick.

— Deci nu şi-a revenit încă micuţul?, se interesă domnul Bumble.

Doamna Mann făcu semn că nu.

— E un orfan bolnăvicios, mofturos şi neascultător, se supără domnul Bumble. Unde-i?

— Vi-l aduc numaidecât, domnule, răspunse doamna Mann. Dick, vino la mine!

Abia după ce-l mai strigă de câteva ori, îl descoperi pe băiat. După ce-l spala repede la pompa şi-l şterse cu rochia ei, îl târî în cameră, în fata înspăimântătorului domn Bumble.

Copilul era sfrijit şi palid, obrajii îi erau supţi, iar ochii mari ardeau de febră. Hainele îi erau ponosite, livreaua mizerabilă atârna pe trupul lui firav, iar picioarele lui de copil se uscaseră, ca acelea ale bătrânilor.

Cam aşa arată biata fiinţă omenească ce stătea tremurând sub privirile domnului Bumble, neândrăznind să-şi ridice ochii din podea şi înfiorându-se doar la auzul vocii domnului Bumble.

— Da' ce ai de nu te uiţi la domnul, încăpăţânatule?, îl apostrofă doamna Mann.

Copilul ridică temător ochii şi-i întâlni pe cei ai domnului Bumble.

— Ce-i cu tine, orfanule Dick?, întrebă domnul Bumble, cu un ton glumeţ, numai bun pentru situaţie.

— Nimic, domnule, replică băiatul, aproape leşinat.

— Păi aşa mai zic şi eu, zise doamna Mann, care se amuzase nevoie mare de glumă domnului Bumble. Nu-i aşa că nu vrei nimic?

— Ba, aş vrea, spuse aproape fără glas copilul.

— Ei, hai, acuma, îl întrerupse doamna Mann, doar n-ai să spui că-ţi trebuie ceva, chiar! Ticălos mic ce eşti!

— Ia stai aşa, doamna Mann, stai!, zise intendentul, ridicând mâna într-un gest autoritar. Spune ce vrei, domnule, ce?

— Aş vrea, mormăi copilul, să-i scriu câteva cuvinte de prietenie bietului Oliver Twist şi să-i mărturisesc de câte ori am stat singur şi am plâns gândindu-mă cum trebuie să fi hoinărit el singur pe străzi, noaptea târziu, fără cineva alături care să-l poată ajuta. Şi aş mai vrea să-i pot spune, se însufleţi copilul, împreunându-şi mânuţele, că nu-mi pare

rău că mor aşa tânăr, fiindcă, probabil, dacă aş fi trăit să ajung bărbat, şi aş fi îmbătrânit, surioara mea care se afla în Rai m-ar fi uitat, ori s-ar fi îndepărtat de mine, aşa că ar fi mult mai bine să fim copii amândoi şi să fim împreună în ceruri.

Domnul Bumble îl analiză pe micuţul vorbitor din cap până-n picioare, cu o mirare fără seamăn şi, întorcându-se spre partenera de discuţie, zise:

— Toţi trăiesc încă în aceeaşi poveste, doamna Mann. Blestematul acela de Oliver le-a sucit minţile la toţi.

— Nu m-aş fi gândit la aşa ceva, domnule, spuse doamna Mann, ridicându-şi mâinile şi aruncându-i lui Dick o privire maliţioasă. N-am mai văzut aşa un ticălos înrăit!

— Să nu-l mai văd în faţa ochilor, doamnă, spuse domnul Bumble pe un ton imperativ. Consiliul administrativ trebuie să ştie toate astea, doamnă.

— Sper că domnii de acolo să înţeleagă că eu nu am nicio vină în toată chestia asta, scânci doamna Mann patetic.

— Vor înţelege, doamnă, fiindcă li se va spune adevărul, răspunse domnul Bumble. Gata, du-l de-aici, nu mai suport să-l văd.

Dick fu imediat luat şi încuiat în pivniţa cu cărbuni. Curând după asta, pleca şi domnul Bumble, care avea să se pregătească pentru călătorie.

La ora şase a doua zi, domnul Bumble, care-şi schimbase tricornul cu o pălărie rotundă, se înfăşură într-un palton albastru cu glugă şi ocupa locul din faţă al diligentei, alături de nenorociţii a căror cauza avea să fie discutată, şi cu care ajunse la Londra la timp. Pe drum nu întâmpină alte greutăţi decât comportamentul pervers al celor doi sărăntoci, care se zgribuliră şi se plânseră întruna de frig în aşa hal, că domnul Bumble se trezi că-i clănţănesc şi lui dintii şi că se simte rău, deşi avea o haină groasă pe el. După ce le aranja blestemaţilor să doarmă în noaptea aceea, domnul Bumble se caza el însuşi la hanul unde trase diligenţa şi comanda o masă frugală cu friptură, sos de

stridii şi o bere nu prea de soi. După aceea, îşi puse un pahar cu vin fiert pe căminul lângă care îşi trăsese scaunul, reflectă trist la păcatul de a fi mereu nemulţumit şi de a se plânge, după care se pregăti să citească ziarul.

Chiar primul paragraf pe care-i căzură ochii anunţa următoarele:

Recompensa cinci guinee

Un băiat pe nume Oliver Twist a fugit ori a fost răpit, în seara de joi, de la domiciliul lui din Pentonville şi de atunci nu s-a mai auzit nimic de el. Se oferă recompensa de mai sus oricărei persoane care ne va ajuta cu informaţii să-l găsim pe numitul Oliver Twist sau care ne poate aduce orice indiciu despre viaţa lui anterioară, în care autorul anunţului este din multe motive foarte interesat.

Apoi urmă o descriere completă a felului în care era îmbrăcat Oliver, cum arăta şi cum a dispărut şi se menţionau numele şi adresa exactă a domnului Brownlow.

Domnul Bumble făcu ochii mari, citi anunţul încet şi cu mare atenţie de mai mult de trei ori şi în cinci minute şi ceva se şi află în drum spre Pentonville; în marea lui grabă lasa paharul cu băutura de pe cămin neatins.

— E acasă domnul Brownlow?, întrebă domnul Bumble pe fata care deschise uşa.

La această întrebare fata dădu un răspuns pe cât de neobişnuit, pe atât de evaziv, anume:

— Nu ştiu; dar din partea cui veniţi?

Domnul Bumble nici nu apucă să rostească bine numele lui Oliver, ca răspuns, că doamna Bedwin, care ascultase la uşa salonului, se şi înfiinţa cu sufletul la gură.

— Poftiţi, poftiţi, zise bătrâna, ştiam că o să aflăm ceva de el, mititelul! Ştiam eu! De fapt eram sigură. Dumnezeu să-l păzească, v-am spus eu.

După ce zise acestea, bătrâna milostivă se grăbi spre salon şi, aşezându-se pe o canapea, izbucni în lacrimi. Fata, care nu era chiar aşa încrezătoare, se repezise sus pe scări între timp şi acuma se întorcea cu invitaţia ca domnul

Bumble s-o urmeze imediat, ceea ce se şi întâmplă.

El fu condus în biroul cel mic, unde se aflau domnul Brownlow şi prietenul său, domnul Grimwig, cu nişte pahare în faţă.

Acesta din urmă exclamă de cum îl văzu:

— Un intendent de la o parohie, măi să fie!

— Te rog, nu ne întrerupe chiar acum, zise domnul Brownlow. Luaţi loc, vă rog.

Domnul Bumble se aşează, destul de derutat de izbucnirea domnului Grimwig. Domnul Brownlow întoarse lampa în aşa fel, încât să-l poată vedea mai bine pe intendent, şi spuse destul de nerăbdător:

— Aşadar, domnule, aţi venit în legătură cu anunţul?

— Da, domnule, răspunse domnul Bumble.

— Şi e adevărat că sunteţi intendent, nu-i aşa?, se interesă domnul Grimwig.

— Sunt intendent parohial, stimate domn, replică domnul Bumble plin de mândrie.

— Ţi-am spus eu, îi strecură Grimwig prietenului său, ştiam eu că e intendent, şi gata.

— Ştiţi cumva unde se afla bietul băiat acum?

— Chiar deloc, replică domnul Bumble.

— Ei, bine, ce ştiţi despre el, atunci?, se interesă bătrânul domn. Spuneţi ce aveţi de spus, ce ştiţi de fapt despre el?

— Nu prea aveţi veşti bune despre el, nu-i aşa?, spuse caustic domnul Grimwig, după ce-l cercetă atent pe domnul Bumble.

Domnul Bumble, grăbit să răspundă, dădu din cap cu gravitate, în semn că aşa este.

— Vezi?, zise domnul Grimwig, uitându-se triumfător la domnul Brownlow.

Domnul Brownlow privi cu îngrijorare la aerul preţios al lui Bumble şi-l ruga să-i spună pe scurt ce ştie în legătură cu Oliver.

Domnul Bumble îşi scoase pălăria, îşi descheie haina, îşi încrucişă braţele, apoi îşi înclină gânditor capul, iar după

câteva momente de reflecţie începu să povestească.

Ne-am lungi prea mult dacă aş reproduce fiecare cuvânt rostit de intendent în cele douăzeci de minute de povestire, dar esenţa era că Oliver era un pripăşit, iar părinţii lui nişte netrebnici de cea mai joasă speţă. Că încă de mic se vedea că e soi rău, prefăcut şi ingrat, şi că şi-a sfârşit scurtă trecere prin locul lui de baştină atacând cu sălbăticie şi laşitate un băieţaş inofensiv, că după aceea să fugă hoţeşte din casa stăpânului său, în toiul nopţii. Pentru ca să nu mai fie nicio îndoială cu privire la identitatea sa, domnul Bumble scoase pe masă documentele pe care le adusese cu el. Făcând apoi din nou gestul de încrucişare a braţelor, aştepta observaţiile domnului Brownlow.

— Mă tem că e foarte adevărat ce spuneţi, zise bătrânul domn cu tristeţe, după ce-şi aruncă ochii pe hârtii. Ce vă dau eu nu e prea mult pentru serviciul pe care mi l-aţi făcut, dar v-aş fi dat şi de trei ori pe-atata, dacă informaţiile ar fi fost de bine despre băiat.

Dacă domnul Bumble ar fi ştiut asta din timp, e foarte probabil că şi-ar fi colorat altfel povestioară. Acuma era prea târziu însă ca să mai schimbe ceva, aşa încât făcu o plecăciune plin de gravitate, îşi baga în buzunar cele cinci guinee şi se retrase.

Domnul Brownlow se plimba prin cameră de câteva ori, preţ de câteva minute, afectat în mod evident de povestea intendentului, drept care nici domnul Grimwig nu-l mai necăji. În cele din urmă, se opri şi trase cu violenţă de cordonul clopoţelului.

— Doamna Bedwin, spuse el, când apăru menajeră, să ştii că Oliver e un impostor.

— Nu se poate, domnule, pot să pun mâna în foc pentru asta, spuse cu convingere bătrânică.

— Ba este, dacă-ţi spun, răspunse bătrânul domn. Cum adică nu se poate? Tocmai am ascultat nişte mărturisiri despre viaţa lui de când s-a născut, şi am aflat că a fost mereu un mare ticălos.

— Eu nu cred, domnule, nu cred pentru nimic în lume, replică bătrânică ferm.

— Voi, astea mai bătrâne, nu credeţi decât în doctori şarlatani şi în poveşti mincinoase, mormăi domnul Grimwig. Eu am ştiut de la început. De ce nu mi-aţi ascultat sfatul, la început? Şi poate aţi fi făcut-o dacă nu ar fi avut febră, nu-i aşa? Era interesant, aşa-i? Bah!

Şi domnul Grimwig atâta focul cu un băţ.

— Ba era un copil cuminte, respectuos şi bun la suflet, i-o tăie doamna Bedwin, indignată. Ştiu să mă port cu copiii, domnule, fac asta de patruzeci de ani, nu ca alţii, care nu se pot lăuda cu asta, şi care n-ar trebui să-şi dea cu părerea. Eu aşa cred!

Asta l-a vizat direct pe domnul Grimwig, care era necăsătorit. Cum însă nu provoca decât un zâmbet pe buzele domnului cu pricina, bătrâna se pregătea să-şi continue discursul, clătinând din cap şi trăgându-şi sorţul, doar ca domnul Brownlow o întrerupse.

— Ia mai tăceţi, spuse bătrânul domn, simulând o furie mai mare decât simţea cu adevărat. Nici nu mai vreau să aud pomenindu-se numele băiatului asta. De asta te-am chemat de fapt. Niciodată, sub nicio formă, să nu-l mai aud, ai înţeles? Acuma poţi să pleci, doamna Bedwin, dar ţine minte, vorbesc serios!

A fost tristeţe mare în casa domnului Brownlow în noaptea aceea.

Cât despre Oliver, avea şi el inima amară când se gândea la prietenii lui de suflet; bine că nu ascultase ce se spusese despre el, că i s-ar fi rupt inima de-a dreptul.

Capitolul 18

Cum Oliver şi-a petrecut un timp incompania educativa a venerabililor săi prieteni

Cam pe la orele prânzului, a doua zi, în timp ce Şmecherul şi domnul Bates ieşiseră să-şi practice meseria, domnul Fagin folosi ocazia să-i predice lui Oliver îndelung despre păcatul de neiertat al ingratitudinii, de care îi demonstra clar că se făcuse vinovat, şi încă grav, vaduvindu-i pe prietenii săi îngrijoraţi de prezenţa sa; dar încă şi mai grav era faptul că încercase să fugă după ce ei depuseseră atâta efort şi cheltuiala în încercarea de a-l recupera. Domnul Fagin insistă pe faptul că îi oferise un acoperiş deasupra capului şi îl tratase părinteşte pe Oliver, într-un moment în care, fără ajutorul lui, ar fi murit de foame. Îi spuse apoi povestea impresionantă a unui băiat ce se aflase într-o situaţie asemănătoare şi pe care, în mărinimia lui, Fagin îl ajutase, dar acesta nu fusese demn de încrederea lui, încercând să-şi denunţe binefăcătorul la poliţie. Din nefericire, acel băiat sfârşise într-o bună dimineaţă în ştreang, la Old Bailey. Domnul Fagin nu-i ascunse faptul că avusese şi el un rol în tragicul deznodământ, dar cu lacrimi în ochi se plânse că doar prostia şi neruşinarea acelui tânăr îl forţaseră la asta, şi chiar dacă nu era în spiritul adevărului, ceea ce făcuse era indispensabil pentru siguranţa lui (a lui Fagin) şi a câtorva prieteni de soi. Domnul Fagin încheie arătând ce rău e să fii spânzurat, şi asta descriind tabloul înspăimântător al spânzurătorii, după care, cu un ton prietenos şi politicos, îşi exprimă speranţa că nu va fi niciodată nevoit să-l expună pe Oliver la un aşa tratament neplăcut.

Lui Oliver îi îngheţă sângele în vine ascultandu-l pe evreu, căci înţelese, deşi nu în totalitate, ameninţările pe

care acele vorbe le ascundeau. Faptul ca justiţia însăşi putea să confunde pe nevinovat cu vinovatul, când aceştia se găseau din întâmplare alături, îi era deja cunoscut. Iar uneltirile împotriva celor prea guralivi puse la cale şi îndeplinite nu doar o dată de către bătrânul evreu, nu i se păreau deloc improbabile acum, când îşi aducea aminte de certurile dintre bătrân şi Sikes, certuri care aveau ca subiect o conspiraţie de felul ăsta. Când se uită timid în sus şi întâlni ochii inchizitoriali ai evreului, simţi cum fata să palidă şi membrele nesigure nu trecuseră neobservate bătrânului versat.

Rânjind hidos, evreul îl atinse pe Oliver pe creştet şi îi spuse că vor fi prieteni dacă-şi ţine gura şi dacă-şi vede de treabă. Apoi, luându-şi pălăria şi trăgând pe el o haină ponosită, părăsi camera şi încuie uşa după el.

Şi aşa rămase Oliver toată ziua aceea şi o mare parte din zilele ce urmară, fără să vadă pe nimeni, de dimineaţă până seara, doar cu gândurile lui. Şi gândurile-i erau triste fiind-ca-l duceau la bunii lui prieteni şi la părerea proastă pe care aceştia pesemne au căpătat-o despre el.

Asta dura preţ de o săptămână, după care evreul lasa uşa deschisă, iar Oliver se putea plimba liber prin toată casa. Era un loc murdar. Camerele de sus aveau pereţii înalţi, dublaţi cu plăci de lemn, şi uşile mari, iar colţurile tavanului, deşi erau negre de praf şi de trecerea vremii, aveau fel de fel de ornamente.

Din toate aceste observaţii, Oliverintelese că înainte ca evreul să se fi născut, deci cu mult timp în urmă, casa aparţinuse unor oameni de buna-credinţă şi că pe vremea aceea arată altfel, mai veselă şi mai elegantă, nu sinistră şi neângrijită că acum.

Păianjenii îşi construiseră pânze prin toate ungherele şi, uneori, când Oliver se plimba prin camere, şoarecii pe care-i surprindea pe podele fugeau speriaţi spre găurile lor. Cu excepţia acestora, nu se auzea şi nu se vedea nicio fiinţă; şi, adesea, când se făcea întuneric şi se simţea obosit de

plimbările prin camere, Oliver obişnuia să se aciueze în colţul de lângă uşă care dădea afară, ca să fie mai aproape de trecători; şi rămânea acolo, numărând orele, până ce apărea bătrânul ori băieţii.

În toate camerele, obloanele mucegăite erau ferecate, iar drugii care le ţineau erau strâns înşurubate în lemn. Lumina nu putea intra decât prin nişte găuri care se făcuseră în partea de sus a obloanelor, făcând locul încă şi mai sumbru, şi umplandu-l de umbre ciudate. Se mai afla totuşi un geam la mansardă cu nişte zăbrele ruginite pe dinafară, dar care nu avea obloane. Ei, bine, pe geamul acesta privea Oliver cu melancolie, ore în şir câteodată, deşi nu se putea distinge mare lucru, doar o aglomerare confuză de acoperişuri, coşuri înnegrite şi cornişe. Uneori mai vedea câte un cap ce se zgâia peste vreun parapet în depărtare, dar pentru puţin timp, şi cum fereastra de observaţie a lui Oliver era bine bătută în cuie şi murdară de ploaie şi fum, aşa încât abia putea distinge formele obiectelor de dincolo de ea, ce să mai vorbim să-l poată auzi ori vedea cineva de acolo, e ca şi cum ar fi stat în globul din vârful catedralei St. Paul.

Într-o după-amiază, fiindcă Şmecherul şi Bates erau angajaţi într-o misiune pe-afară, primul din cei doi cavaleri se găsi să se preocupe de felul în care arata el însuşi (şi trebuie să recunoaştem că nu i se năzărea prea des), drept care îi porunci lui Oliver să-l ajute imediat să se aranjeze.

Oliver era cum nu se poate mai fericit că poate fi de ajutor şi că mai vede nişte fete, chiar şi nesuferite; era prea dornic să intre în voia celor cu care venea în contact, când avea ocazia, ca să se mai împiedice în astfel de consideraţii. Aşa încât îşi manifesta pe dată acordul, şi îngenunchind pe podea, pentru a ţine piciorul Şmecherului în poală, se apucă să facă ceea ce domnul Dawkins numea „lăcuirea copitelor”, adică să-i facă ghetele.

Să fi fost simţul acela al libertăţii şi independenţei care-l cuprinse pe Şmecher, simt pe care orice animal cugetător îl

are când stă lăfăindu-se pe o masă, fumând dintr-o pipă şi legănându-şi câte un picior în faţă şi în spate, meditând, pe când cineva îi curata ghetele, şi asta fără ca el să se fi deranjat măcar să şi le scoată ori să se gândească la perspectiva de a şi le pune singur? Ori o fi fost vorba de efectul benefic al tutunului care înmuiase firea Şmecherului, ori poate de cel al berii, de i se înmuiasem gândurile aşa? Dar oricum fu cuprins deodată de un soi de entuziasm romantic, foarte neobişnuit felului lui de a fi. Se uită în jos la Oliver cu un aer preocupat, dar pentru puţin timp, şi apoi, ridicându-şi capul şi slobozind un suspin, spuse, pe jumătate pentru sine şi pe jumătate adresându-se lui Bates:

— Păcat că nu-i un sterpelitor de-al nostru!

— Ei, zise Charley Bates, nu ştie ce-i bun pentru el.

Şmecherul suspină din nou şi-şi reluă fumatul din pipă, că şi Charley Bates de altfel. Fumară amândoi, preţ de câteva clipe, în linişte.

— Măcar ştii ce-i aia sterpelitor?, zise Şmecherul morocănos.

— Cred că ştiu, replică Oliver, uitându-se în sus. E ho..., Dumneata eşti din aia, nu-i aşa?

— Aşa e, răspunse el, şi nici n-aş vrea să fiu altceva.

După aceste vorbe, domnul Dawkins îşi izbi cu putere pălăria şi se uită la Bates, ca şi cum ar fi aşteptat o provocare din partea lui.

— Asta sunt, repetă Şmecherul, şi Charley e tot aşa şi Fagin, şi Sikes. Şi Nancy şi Bet sunt din aceeaşi tagmă. Toţi, chiar şi câinele e. El e cel mai nespecializat din banda.

— Dar şi cel mai puţin înclinat spre pârâciuni, adăugă Charley Bates.

— Nici măcar n-ar lătra din boxa martorilor, ca să nu se dea de gol; nu, nici legat şi nemâncat două săptămâni, de-ar fi să fie, zise Şmecherul.

— Nici vorbă, întări Charley.

— E un câine cam trăsnit. Cum se uită el fioros la oamenii

care se veselesc, continua Şmecherul, şi cum latră la toţi, mai ales când aude vreun scripcar! Ca să nu mai spun că-i duşmăneşte pe toţi câinii care nu-s ca el. Zău!

— E un adevărat creştin, zise Charley.

Toate vorbele acestea erau menite să laude calităţile câinelui, dar Bates nu ştia că ele puteau fi răstălmăcite, fiindcă sunt destui domni şi doamne care se cred creştini, şi chiar au multe în comun cu câinele domnului Sikes.

— Ei, bine, zise Şmecherul, reluând firul de unde-l lăsaseră, cu acea perspicacitate specifică profesiei lui, asta n-are nimic de-a face cu tânărul necopt de aici.

— Nu, nu mai are, zise Charley. De ce nu te pui tu la dispoziţia lui Fagin, Oliver?

—Si să te îmbogăţeşti cât ai zice peşte, adăugă Şmecherul, cu un rânjet.

— Şi apoi să te retragi la proprietatea ta şi să faci pe domnul, aşa cum voi face şi eu, la Paştele cailor ori la Sfântul Aşteaptă, zise Charley Bates.

— Nu-mi place, răspunse timid Oliver, aş vrea să-mi dea drumul să plec, aş prefera să plec.

— Iar Fagin ar prefera să rămâi.

Oliver ştia asta prea bine şi, de teamă că ar fi periculos să-şi exprime liber sentimentele, se mulţumi să ofteze şi să-şi vadă de lustruitul ghetelor.

— Haide, exclamă Şmecherul, de ce, unde ţi-e capul? Nu ai şi tu mândria ta? Vrei să continui să depinzi de alţii?

— Hai că asta-i prea de tot, zise Charley Bates, scoţând nişte batiste de mătase din buzunar şi aruncându-le într-un dulap, e prea de tot!

— Eu unul n-aş putea s-o fac, zise Şmecherul, cu un aer de dezgust total.

— Cu toate astea, îţi poţi părăsi prietenii, zise Oliver cu jumătate de zâmbet, lăsându-i să fie pedepsiţi pe nedrept.

— Ei, asta, făcu Şmecherul, fluturându-şi pipa, asta s-a întâmplat de dragul lui Fagin, fiindcă poliţiştii ştiu că noi lucrăm împreună, şi ar fi dat de dracu’ dacă noi nu eram pe

fază, asta a fost mişcarea, nu-i aşa Charley?

Bates dădu afirmativ din cap şi ar fi vrut să şi spună ceva, dar amintirea fugii lui Oliver îi veni atât de brusc în minte, că vrând să radă se înecă, şi asta fiindcă fumul i se urcă la cap şi apoi îi coborî din nou în gât, aşa că se puse pe tuşit şi pe bătut din picioare, preţ de vreo cinci minute.

— Ia uită-te aicea!, zise Şmecherul, întinzându-i o mână plină de bani. Ce viaţă! Ce contează de unde vin? Pune mâna pe ei, mai sunt o grămadă acolo de unde au fost luaţi. Dar tu nu-i vrei, aşa-i, vai, drăgălaşul de el!

— E groaznic, nu-i aşa, Oliver?, întrebă Charley Bates. El ar putea sfârşi atârnat, dacă ne gândim.

— Nu înţeleg ce înseamnă asta, răspunse Oliver.

— Uite ceva de genul ăsta, prietene, zise Charley.

Şi, în timp ce vorbea, îşi apucă un capăt al cravatei şi tragandu-l în sus îşi lăsă capul pe umăr şi scoase un sunet ciudat printre dinţi, arătând prin această inspirată pantomimă că atârnat şi spânzurat însemnau acelaşi lucru.

— Asta înseamnă, continua Charley. Ia uite ce se holbează, -Jack. N-am pomenit unul mai neştiutor! Mă omoară, pur şi simplu.

Domnul Charley Bates, după ce râse cu poftă din nou, îşi duse din nou pipa la gură, cu lacrimi în ochi.

— Nu prea te-au învăţat bine, zise Şmecherul, uitându-se cu satisfacţie la ghetele lui, după ce Oliver termină să le lus- truiasca. Fagin are să facă ceva şi cu tine, ori poate tu ai să fii primul de pe urma căruia nu va scoate niciun profit. Mai bine ai începe imediat, că ai să ieşi la lucru mai devreme decât te aştepţi, aşa că nu mai pierde timpul, Oliver.

Bates întări cele spuse cu poveţe morale de-ale lui, după care el şi domnul Dawkins se lansară într-o lauda a plăcerilor vieţii pe care o duceau ei, strecurându-i lui Oliver o grămadă de aluzii la faptul că lucrul cel mai bun ar fi să-i facă lui Fagin pe plac fără întârziere, cu aceleaşi mijloace pe care le folosiseră şi ei.

— Şi mai ţine minte, Nolly, zise Şmecherul, pe când se auzea cum evreul deschide uşa de sus, dacă nu pui mâna să furi…

— Ce rost are să-i vorbeşti aşa?, interveni Bates, habar n-are ce vrei să spui.

— Adică dacă nu bagi mâna în buzunare după batiste şi ceasuri, zise el, coborându-se la nivelul de înţelegere al lui Oliver, or s-o facă alţii, aşa că aceia care stau cu mâinile-n sân, ca tine, n-or să aibă niciun câştig, şi nici tu n-o să ai, deşi ai avea şi tu dreptul, ca şi ei.

— Aşa-i, nu încape vorbă, zise evreul, care intrase fără să-l simtă Oliver. E simplu ca bună ziua, dragul meu, ca bună ziua, ascultă ce spune Şmecherul, că spune bine. Ha, ha, ha! El înţelege cum stau lucrurile în meseria asta.

Bătrânul îşi frecă mâinile cu satisfacţie, încuviinţând câtă dreptate avea Dawkins şi râse pe înfundate, mulţumit de performanţele elevului său.

Conversaţia se opri aici pentru moment, fiindcă evreul se întorsese împreună cu miss Betsy şi cu un domn, pe care Oliver nu-l mai văzuse niciodată, dar căruia Şmecherul îi zicea Tom Chitling, şi care, zăbovind pe scări pentru un schimb de amabilităţi cu domnişoara, abia acum apăru.

Domnul Chitling era mai în vârstă decât Şmecherul, să fi avut vreo optsprezece ani, dar era ceva în comportamentul lui care arata că se simte cumva inferior în fata geniului şi profesionalismului lui. Avea ochii mici şi ageri şi urme de vărsat de vânt pe faţă; purta o căciulă de blană, o vestă groasă, închisă la culoare, nişte pantaloni ponosiţi şi plini de grăsime şi un şorţ. E drept că hainele lui arătau jalnic, dar se scuză faţă de cei de faţă, spunând că ispăşise o pedeapsă abia de o oră şi că, deoarece purtase uniforma locului timp de şase săptămâni, nu mai dăduse atenţie hainelor personale. Domnul Chitling mai adăuga, vizibil iritat, că nouă metodă de dezinfectare a hainelor de acolo era şi infernală şi neconstituţionala, fumigaţia lăsând găuri în ţesătura lor, dar că nu aveai cum să te împotriveşti. Vorbi

în aceiaşi termeni şi despre regulă de a tunde părul de la locul cu pricina, regulă pe care o consideră de-a dreptul în afara legii. El îşi încheie observaţiile critice declarând că nu pusese nimic în gura în timpul celor patruzeci şi două de zile infernale de muncă grea şi că se jura că e uscat ca o varniţă.

— De unde crezi tu că vine domnul, Oliver?, întrebă evreul, cu un rânjet, în timp ce băieţii puneau o sticlă de tărie pe masă.

— Nu, nu ştiu, domnule, răspunse Oliver.

— Da' asta cine-i?, întrebă Tom Chitling, aruncându-i lui Oliver o privire dispreţuitoare.

— Un prieten de-al meu mai tânăr, dragă, replică evreul.

— Ei, are noroc atuncea, zise tânărul, cu o privire plină de înţeles spre Fagin. Nu contează de unde vin, băiete, ai să afli cât de curând şi tu unde vine asta, pun rămăşag.

Băieţii râseră la auzul acestor vorbe. După încă alte câteva glume pe seama aceluiaşi subiect şi după ce-i şoptiră ceva lui Fagin, se retraseră.

Fagin şi nou-venitul schimbară câteva vorbe deoparte şi apoi îşi traseră scaunele lângă foc. Iar evreul, invitandu-l pe Oliver lângă el, începu să vorbească despre ceea ce credea că îi va interesa pe ascultători, şi anume marile avantaje ale meseriei lor, talentul Şmecherului, generozitatea lui Charley Bates şi propria lui cumsecădenie. Într-un târziu, epuizară subiectul, iar domnul Chitling dădea şi el semne de epuizare, căci scoala de corecţie te vlăguieşte după o săptămână, două. Aşa că miss Betsy pleca şi-i lasă să se odihnească.

Din acea zi, Oliver rareori mai fu lăsat singur. El îi însoţea mai tot timpul pe cei doi băieţi, care se antrenau cu bătrânul în fiecare zi. Şi dacă era mai mult în folosul lor sau al lui Oliver, asta doar Fagin ştia. Uneori bătrânul le povestea de jafurile pe care le făcuse el în tinereţe, dar presărate cu atâta umor, că Oliver nu se putea abţine să nu râdă cu poftă, amu- zandu-se, în ciuda mai bunelor lui

sentimente.

Cu alte cuvinte, vicleanul evreu îl avea pe băiat în puterea lui. Pregătindu-i mintea să prefere orice societate în afară de propriile gânduri negre într-un loc atât de sordid, şi asta expunandu-l mereu solitudinii şi amărăciunii, îi strecură acum încet în suflet otravă ce, spera el, avea să i-l întunece şi să i-l schimbe pentru totdeauna.

Capitolul 19

În care se discuta şi se hotărăşte un plan important

Era o noapte rece, cu ploaie şi vânt, când evreul, încheindu-şi haina strâns în jurul corpului lui uscat şi trăgându-şi gulerul peste urechi, aşa încât să-şi ascundă partea de jos a feţei, ieşi din vizuină. Se opri pe scară, în timp ce băieţii încuiau şi trăgeau lanţul după el; şi abia după ce se asigura că aceştia îşi făcuseră bine treaba şi că paşii lor de retragere nu se mai auzeau, o porni în josul străzii, cât de repede putu.

Casa în care stătuse Oliver era în apropiere de Whitechapel. Evreul se opri pentru un moment în colţul străzii şi, privind cu suspiciune în jur, traversa strada şi o apucă spre Spitalfields.

Strada era acoperită de un strat gros de noroi şi era o ceaţă deasă; ploaia cădea greoi şi totul părea rece şi lipicios. Era noaptea perfectă pentru că evreul să iasă. Cum alunecă pe furiş, strecurându-se pe sub ziduri şi porţi, hidosul moşneag părea o reptilă scârboasă, apărută din noroiul şi întunericul prin care se mişcă, târându-se practic înainte în noapte, în căutarea unor resturi de mâncare. Trecu prin multe străzi înguste şi întortocheate, până ajunse în Bethnal Green. De aici o luă la stânga şi se pomeni într-un labirint de străduţe murdare, care de altfel abundă în cartierul acela suprapopulat. Evreul era în mod evident prea familiarizat cu locul pe care-l străbătea, ca să fie mirat de întunecimea nopţii ori de încâlceala străduţelor. Se grăbi să treacă printr-un şir de alei şi străzi, că până la urmă să o apuce pe una care era luminată de un singur felinar ce se găsea în celălalt capăt. Bătu la uşa unei case de pe această stradă şi, după ce schimba câteva cuvinte în şoaptă cu persoana care deschise, o apucă în sus pe scări.

Se auzi mârâitul unui câine când atinse mânerul unei uşi, iar o voce de bărbat întreba cine este.

— Cine altul decât mine, Bill, eu sunt, dragul meu, zise evreul, uitându-se înăuntru.

— Arată-te, dară, zise Sikes. Şi tu stai liniştit, animal prost! Nu-l mai cunoşti pe diavolul ăsta dacă şi-a tras o haină pe el?

Câinele se pare că fusese cu adevărat dus în eroare de hainele domnului Fagin; fiindcă după ce acesta se descheie la palton şi îl aruncă pe un scaun, câinele se retrase în colţul de unde apăruse, dând din coadă în tot acest timp pentru a-şi arăta mulţumirea.

— Ei, bine!, zise Sikes.

— Da, dragul meu, răspunse evreul. Ah, Nancy!

Ultimele vorbe fură rostite cu o jenă care exprimă îndoială lui în legătură cu primirea din partea lui Nancy; asta fiindcă domnul Fagin n-o mai întâlnise pe tânără de când aceasta îi luase apărarea lui Oliver. Dar toate îndoielile lui se risipiră de îndată ce văzu cum se poartă fata cu el. Ea îşi luă picioarele de pe grătarul sobei, îşi îndepărtă scaunul de acolo şi-l invita pe Fagin să şi-l aducă pe-al lui mai aproape, fără să mai spună nimic, fiindcă era clar pentru oricine că era o noapte rece.

— Într-adevăr e frig, dragă Nancy, zise evreul, în timp ce-şi încălzea mâinile osoase în faţa focului. Îţi pătrunde până-n inima, adăugă bătrânul, ducându-şi mâna în partea stângă.

— Trebuie să fie al naibii de pătrunzător dacă ajunge la inima ta, zise Sikes. Dă-i omului ceva de băut, Nancy. Şi umblă mai repede, la dracu'! Mi se face rău să-l văd aşa slab şi bătrân şi tremurând de frig de parcă ar fi un strigoi ieşit din mormânt.

Nancy se prezentă repede cu o sticlă scoasă dintr-un dulap în care se aflau multe altele, şi care, judecând după felul în care arătau, erau pline cu felurite băuturi. Turnându-i coniac într-un pahar, Sikes îl îndemna pe evreu

să bea.

— Ajunge, ajunge, mulţam, Bill, răspunse bătrânul, punând paharul jos, după ce doar îşi înmuie buzele.

— Ce, ţi-e teamă că te-om otrăvi?, întrebă Sikes, privindu-l ţinta pe acesta. Uf!

Cu un mârâit plin de dispreţ, domnul Sikes apuca paharul şi aruncă ce rămase în cenuşă, asta ca să-l pregătească pentru a fi din nou umplut, de data aceasta pentru el însuşi.

În timp ce prietenul său dădu pe gât al doilea pahar, evreul privi prin încăpere, nu din curiozitate, fiindcă o mai văzuse de multe ori înainte, ci într-un fel bănuitor, specific bătrânului. Era un apartament în care domnea sărăcia, şi doar conţinutul dulapului de haine trăda faptul că nu era vorba de un muncitor ce locuia acolo; aceeaşi suspiciune plana însă şi asupra altor articole înşirate la vedere, cum ar fi trei ciomege ce se aflau într-un colţ al camerei şi o altă armă „de apărare” care atârna deasupra căminului.

— Da, zise Sikes, lingându-şi buzele, acuma sunt gata.

— Gata, să trecem la afaceri!

— La afaceri, răspunse Sikes, aşa că dă-i drumul, spune ce ai de spus.

— E vorba de căsuţa de la Chertsey, Bill, zise evreul, trăgându-şi mai în fata scaunul şi vorbind foarte încet.

— Da, care-i problema cu ea?, întrebă Sikes.

— Ei, ştii tu ce vreau să spun, dragul meu, spuse evreul. Ştie sigur ce vreau să spun, Nancy, nu-i aşa?

— Ba nu ştie, mârâi domnul Sikes, ori nu vrea să ştie, ceea ce-i acelaşi lucru. Spune ce ai de spus fără ocolişuri şi nu mai stă acolo, prostindu-te şi vorbind în dodii, ca şi cum nu tu ai fi fost acela care a pus la cale furtul. Care-i treaba, de fapt?

— Şşşt, Bill, încet, zise evreul, care încercase în zadar să oprească această manifestare de indignare, s-ar putea să ne audă cineva, dragul meu. Dacă ne aude cineva?

— Las’ s-audă, zise Sikes, puţin îmi pasă. Numai că îşi dădu seama imediat că de fapt îi pasă, aşa că rosti

cuvintele mai încet şi se calmă.

— Haide, acuma, zise evreul, împăciuitor. Am fost doar precaut, nimic mai mult. Şi în legătură cu căsuţa din Chertesey, dragul meu, când o facem, Bill? Spune! Când ne încumetam? La câtă argintărie este acolo!, zise acesta, frecându-şi mâinile şi ridicându-şi sprâncenele, anticipând parcă lovitura.

— Nu-i posibil, răspunse Sikes, cu răceală.

— Nu-i posibil, repetă evreul, lăsându-se în scaun.

— Nu, chiar deloc, răspunse Sikes. Adică treburile nu stau aşa cum ne-am fi aşteptat.

— Păi asta înseamnă că nu a fost bine gândită treaba, zise evreul, îngălbenindu-se de furie. Nu mai spune!

— Ba am să-ţi spun, i-o tăie Sikes. Cine eşti dumneata ca să nu-ţi spun? îţi spun că Toby Crackit, care de două săptămâni dă târcoale casei, nu a reuşit să dea pe brazdă niciun servitor.

— Vrei să spui, Bill, zise bătrânul evreu potolit, în timp ce celălalt se ambală, că niciunul din cei doi servitori nu cedează?

— Da, chiar asta vreau să spun, răspunse Sikes. Ei sunt în serviciul bătrânei menajere de vreo douăzeci de ani, aşa că nici cu cinci sute de lire dacă le fluturi pe la nas, nu se prind.

— Dar asta vrea să zică, dragul meu, reluă evreul, că nici femeile n-au putut fi convinse?

— Nici vorbă!, replică Sikes.

— Dar nici simpaticul Toby Crackit nu a reuşit?, zise evreul, neâncrezător. Ştim doar cum sunt femeile.

— Iaca, nici el n-a reuşit, răspunse Sikes. Zice că nici favoriţii şi nici vesta lui la modă nu i-au folosit la nimic, tot timpul cât s-a perindat pe acolo.

— Dar ar fi trebuit să încerce cu mustăţi şi pantaloni de uniformă militară, dragul meu, continua evreul.

— A încercat şi aşa şi tot degeaba.

Bătrânul evreu rămase mut la aceste cuvinte. După ce

reflectă cu bărbia în piept vreo câteva minute, îşi ridică privirea şi zise oftând că dacă e adevărat ce spune Toby Crackit, îi e teamă că nu se mai poate face nimic.

— Şi totuşi, zise bătrânul, coborându-şi mâinile pe genunchi, ce păcat să pierzi atâta, dragul meu, când am pus atâta suflet.

— Asta aşa-i, răspunse domnul Sikes. Ce ghinion!

Urmă o tăcere lungă, timp în care bătrânul căzu pe gânduri, cu o expresie demonică pe faţa lui scofâlcita. Sikes îi aruncă din când în când câte o privire pe furiş, iar Nancy, căreia parcă îi era teamă să nu-l irite cumva pe spărgătorul de case, stătea cu ochii aţintiţi la foc, ca şi cum n-ar fi auzit nimic din ce se întâmplă.

— Fagin, zise Sikes, rupând brusc tăcerea care se instalase, ar merita încă cincizeci de galbeni, dacă se rezolvă din afară?

— Da, răspunse evreul, parcă trezit deodată.

— Batem palma?, întrebă Sikes.

— Da, sigur, dragul meu, sigur, spuse evreul cu ochi strălucitori şi faţa schimonosită de emoţia pe care i-o provocase întrebarea.

— Atuncea, zise Sikes, îndepărtând mana evreului, cu oarece dispreţ, o s-o facem cât de repede ţi-i voia. Toby şi cu mine am cercetat deja uşile şi obloanele, alaltăieri, când am sărit gardul grădinii. Casa e baricadata că o închisoare pe timpul nopţii, dar e un loc pe care-l putem sparge, fără riscuri şi fără zgomot.

— Care-i ăla, Bill?, întrebă nerăbdător evreul.

— Păi, şopti Sikes, după ce treci de pajişte…

— Da, zise evreul, aplecându-şi urechea şi holbându-şi ochii.

— Dar…, — continuă Sikes, oprindu-se un moment, fiindcă fata mişcându-şi uşor capul şi uitându-se în jur, îi îndrepta atenţia cu un semn discret, spre faţa bătrânului — nu are importanţă care este. Oricum n-o poţi face fără mine, ştiu asta. Dar prefer să fiu precaut când am de-a face

cu dumneata.

— Cum vrei, dragul meu, cum vrei, răspunse evreul. Vă descurcaţi singuri, tu şi Toby, nu aveţi nevoie de ajutor?

— Nu, zise Sikes, decât un burghiu şi un băiat. Il avem pe primul, pe al doilea trebuie să ni-l găseşti dumneata.

— Un băiat, exclamă evreul. A, păi atunci e vorba de un geam, aşa-i?

— Nu asta-i problema dumitale, replică Sikes. Am nevoie de un băiat şi nu tre' să fie unul mare. Stai aşa, mai zise Sikes, făcând un efort de gândire, ce n-aş da să-l am pe băiatul lui Ned, cosarul! Intenţionat nu-l lasa să crească şi-l folosea pentru astfel de treburi. Dar l-au prins pe taică-său şi apoi au venit cei de la şcoala de corecţie şi l-au smuls din mediul în care făcea bani, l-au învăţat să scrie şi să citească şi l-au dat să înveţe o meserie. Uite asta au făcut, zise domnul Sikes, căruia îi creştea mânia pe măsură ce îşi amintea de toate astea, asta fee ei; şi dacă ar avea destui bani (ceea ce este o minune că nu au) noi n-am rămâne nici cu jumătate de duzină de băieţi pentru meseria noastră, într-un an ori doi.

— Că bine zici, fu de acord bătrânul, care se gândise la ale lui în timpul acestui discurs şi prinse doar această ultimă parte. Bill!

— Ce mai vrei, acuma?, îl întrebă Sikes.

Evreul arătă către Nancy, care se uită în continuare la foc, şi-i dădu acestuia de înţeles că ar fi bine ca ea să părăsească încăperea. Sikes dădu nervos din umeri ca şi cum ar fi considerat că nu e nevoie de o asemenea precauţie, dar se conformă, în cele din urmă, cerându-i lui Nancy să-i aducă o cană cu bere.

— N-ai tu nevoie de nicio bere, zise Nancy, incrucisandu-şi braţele şi rămânând fără grijă pe scaun.

— Ba chiar am, dacă-ţi spun!, răspunse Sikes.

— Prostii, riposta fata cu răceală. Dă-i drumul, Fagin. Ştiu ce vrea el să-ţi spună, Bill, şi nu trebuie să se ferească de mine.

Evreul încă şovăia. Sikes se uită când la unul, când la celălalt, oarecum surprins.

— Hai, doar nu ţi-o fi jenă de faţă, Fagin, zise el în cele din urmă. O ştii de prea multă vreme ca să nu ai încredere în ea, ce naiba! Nu ciripeşte ea, spune şi tu, Nancy.

— Păi sigur că nu, replică tânăra, trăgându-şi scaunul mai aproape de masă şi punându-şi coatele pe ea.

— Nu, nu, draga mea, ştiu că n-o faci, zise evreul, dar…

Şi bătrânul făcu din nou o pauză.

— Dar ce?, întrebă Sikes.

— Nu ştiam dacă nu-şi mai iese din fire, ştii tu, dragul meu, cum a păţit mai serile trecute, replică evreul.

La această confesiune, pe Miss Nancy o pufni râsul; şi, trăgând pe gât un pahar de coniac, îşi scuturâ capul cu un aer dispreţuitor şi începu să exclame tot soiul de lucruri, cum ar fi „nu vă lăsaţi, continuaţi acţiunea” ori „mergeţi fără teamă!” şi altele. Astea păreau să aibă efectul de a-i linişti pe cei doi domni; drept urmare, evreul dădu satisfăcut din cap şi-şi reluă locul pe scaun, iar domnul Sikes făcu şi el asijde rea.

— Ei, hai, Fagin, zise Nancy râzând, spune-i repede lui Bill ce-i cu Oliver!

— Ehei, da’ deşteaptă mai eşti, draga mea, nici n-am pomenit una mai deşteaptă ca tine până acuma, zise evreul, atingând-o în chip de alint peste gât. Bineânţeles că despre Oliver voiam să vorbesc, n-avea grijă. Ha, ha, ha!

— Păi, ce-ai de zis?, întrebă Sikes.

— El e băiatul de care ai tu nevoie, dragul meu, răspunse evreul într-o şoaptă cam răguşită, ducându-şi degetul la nas şi rânjind înfricoşător.

— El!, exclamă Sikes.

— De ce nu, Bill?, zise Nancy. Eu l-aş lua, dacă aş fi în locul tău. Ştiu că nu se compară cu ceilalţi, dar nici nu-i nevoie, din moment ce nu trebuie decât să deschidă o uşă. E de încredere, Bill.

— Aşa zic şi eu, întări Fagin. S-a tot pregătit în ultimele

săptămâni şi ar cam fi timpul să-şi câştige şi el pâinea. Şi apoi, toţi ceilalţi sunt prea mari pentru asta.

— Da, e drept că e întocmai mărimea de care am nevoie, zise domnul Sikes, încă meditând.

— Şi va face tot ce-i spui, dragă Bill, mai adăugă evreul. N-are cum altfel. Mai ales daca-l sperii cât trebuie.

— Să-l sperii, repetă Sikes. Ştii bine că n-ar fi o problemă s-o fac. Dar dacă-i trece prin cap să ne încurce, odată începută treaba, n-o să-l mai vezi în viaţă, Fagin. Gândeşte-te bine la ce-ţi spun, înainte de a mi-l trimite. Ia aminte!, zise hoţul, ţinând în mână o bară de metal, pe care o scosese de sub pat.

— M-am gândit la toate, zise evreul convins de ce spune. L-am… l-am observat dragilor, îndeaproape, zău aşa. Trebuie doar să-l faci să creadă că e unul de-ai noştri; odată intrată în capul lui ideea că e hoţ, al nostru e! Şi asta pentru totdeauna. Ehei, nici că se putea mai bine!

Bătrânul îşi încrucişă braţele la piept şi, înfundându-şi capul între umeri, sări în sus de bucurie.

— Al nostru?!, zise Sikes, al dumitale, poate.

— Da, fie, dragul meu, spuse evreul, râzând pe înfundate, al meu, dacă zici tu, Bill.

— Şi ce, zise Sikes, încruntându-se tare la prietenul său bine dispus, ce te face să te îngrijorezi atâta pentru puştiul acela neajutorat, când ştii că alţi cincizeci asemenea lui hălăduiesc prin grădina publică, în fiecare seară, şi deci ai avea de unde să alegi?

— Fiindcă nu-mi folosesc la nimic, dragul meu, replică evreul oarecum confuz, nu are rost să-i iau. Mutra lor îi dă de gol când intră în belea, şi aşa îi pierd pe toţi. Cu băiatul ăsta, dacă e bine instruit, dragii mei, pot să-mi fac treaba mai bine decât cu douăzeci din aia. Şi unde mai pui că, urma evreul, după ce-şi recăpătă siguranţă de sine, ne are la mână, dacă ne scapă iarăşi, aşa că trebuie mort-copt să fie în gasca noastră. Nu contează cum, dacă a participat la un furt, e deja în puterea mea şi asta e şi interesul meu.

Gândiţi-vă că e mai bine aşa decât să fim nevoiţi să ne descotorosim de bietul băiat, ceea ce ar fi nu numai periculos, ci şi păgubos.

— Şi când vreţi s-o faceţi?, întrebă Nancy, întrerupând pornirile agresive ale domnului Sikes, care dorea să-şi exprime greaţă cu care primise manifestările de milostenie din partea lui Fagin.

— Ah, bună întrebare, zise evreul. Când o faceţi, Bill?

— Am plănuit cu Toby să o facem poimâine noapte, preciza Sikes ursuz, cu condiţia să nu-i trimit vorbă că m-am răzgândit.

— Aşa deci, zise evreul. Şi nu e luna, cumva?

— Nu, răspunse Sikes.

— Şi-i pregătit totul ca să aducem pradă, presupun, zise evreul.

Sikes dădu din cap afirmativ.

— Şi cu…

— Vai de mine, totul e bine pus la punct, replică Sikes, intrerupandu-l. Lasă detaliile. Ocupă-te mai bine că băiatul să fie aici mâine seară. O vom porni la o oră după ce se face ziuă. Şi vezi de-ţi ţine gura. Fă rost de oală de topit, n-ai altceva de făcut.

După o vreme, după ce se mai sfătuiră toţi trei, rămase stabilit că Nancy avea sarcina să meargă la evreu la lăsarea serii, a doua zi, şi să-l ia pe Oliver cu ea. Vicleanul Fagin ştia că în cazul în care băiatul ar fi fost înclinat să refuze treaba, el ar accepta mai degrabă să o însoţească pe faţă, care se luptase pentru el nu de mult, decât pe oricine altcineva. Se mai hotărî în mod solemn că bietul Oliver avea să fie încredinţat fără drept de apel domnului Sikes, şi că acesta din urmă va face cu el ce va crede de cuviinţă şi nu va fi tras la răspundere în fata evreului, nici pentru vreun rău ce i s-ar putea întâmpla băiatului şi nici pentru vreo pedeapsă pe care ar socoti de cuviinţă să i-o aplice, asta, se înţelege, cu condiţia ca tot ce declară domnul Sikes să fie confirmat şi coroborat în toate punctele esenţiale cu

mărturia domnului Toby Crackit, Sclipitorul.

Acestea fiind spuse, domnul Sikes se apucă de băut coniac în neştire şi de învârtit bucata aceea de metal într-un mod alarmant, urlând în acelaşi timp părţi dintr-un cântec, dar părţi nemuzicale, amestecate cu blesteme oribile. În cele din urmă, într-un exces de zel profesional, insistă să le arate trusa lui de spart case. Dar nu apucă bine să o aducă, poticnindu-se cu ea în mână şi deschizând-o ca să le explice ce şi cum, ca şi căzu peste ea pe podea, şi acolo adormi.

— Noapte bună, Nancy!, spuse evreul, infofolindu-se că atunci când venise.

— Noapte bună!

Ochii lor se întâlniră, iar evreul o scrută cu privirea. Fata nu schiţă niciun gest. Ea era la fel de cinstită şi de corectă în privinţa meseriei lor, că Toby Crackit.

Bătrânul îi ura din nou noapte bună şi, pe când ea era cu spatele, trase pe furiş un picior în trupul căzut al domnului Sikes şi o porni bâjbâind pe scări în jos.

— Aşa-i întotdeauna!, mormăi evreul că pentru sine, în timp ce se îndrepta spre casă. Ce-i mai rău cu femeile astea e ca un nimic le poate stârni simţăminte de mult adormite, dar ce e bine e că nu durează niciodată prea mult. Ha! ha! Omul împotriva copilului, pentru un sac cu bani!

Omorându-şi timpul cu asemenea plăcute gânduri, domnul Fagin îşi găsi drumul, prin noroi şi murdărie, către tristul lui sălaş, unde Şmecherul era încă treaz şi-l aştepta cu multă nerăbdare.

— Oliver s-a dus la culcare? Vreau să-i vorbesc, fură primele lui vorbe, în timp ce coborau scările.

— Acu’ multă vreme, răspunse Şmecherul, în timp ce deschidea o uşă. Uite-l!

Băiatul dormea dus, pe o rogojină întinsă pe jos. Era aşa palid de frică şi supărare şi de condiţia de prizonier în care trăia, încât parcă era mort, dar nu aşa, că în sicriu şi-n giulgiu, ci că în momentul în care viaţa părăseşte trupul, că

atunci când un suflet tânăr şi nobil s-a înălţat la ceruri, iar aerul infect al lumii nu a mai avut timp să prindă praful acela sfânt.

— Nu acum, zise evreul, întorcându-se uşor de la uşă. Mâine, mâine.

Capitolul 20

În care Oliver îi este încredinţat lui William Sikes

Când Oliver se trezi de dimineaţă, mare îi fu mirarea să vadă la capătul patului său o pereche de ghete noi, cu tălpi groase, în locul celor vechi. La început îl bucura descoperirea, gândindu-se că ar putea fi un prim pas spre eliberarea lui, dar gândul nu dură mult, fiindcă, stând alături de evreu la masa de dimineaţă, afla, într-o manieră care nu făcu decât să-i sporească îngrijorarea, că avea să fie dus acasă la Bill Sikes, chiar în seara aceea.

— Ca să... ca să rămân acolo, domnule?, întrebă Oliver, cu teamă.

— Nu, nu, dragul meu. Nu ca să rămâi, răspunse evreul. Nu vrem să te pierdem. Nu-ţi fie teamă, Oliver, ai să te întorci la noi. Ha, ha, ha! Nu suntem noi aşa haini ca să te alungăm, dragul meu, nici vorbă!

Bătrânul, care se aplecă deasupra focului să-şi prăjească o felie de pâine, se uită în jur, în timp ce-l aburea pe Oliver astfel, şi râse pe înfundate, parcă pentru a-i arăta că ştie că ar fi bucuros să scape, dacă ar putea.

— Sunt sigur, continua bătrânul, fixandu-l cu privirea pe Oliver, că vrei să ştii de ce te vei duce la Bill, nu-i aşa, drăguţă?

Oliver se colora la faţă, fără să vrea, când înţelese că bătrânul hot îi citeşte gândurile, dar spuse destul de hotărât că voia desigur să ştie asta.

— Dar tu ce crezi?, întrebă Fagin, amânând răspunsul.

— Chiar nu ştiu, domnule, replică Oliver.

— Bah, zise evreul, întorcându-se dezamăgit, după o cercetare atentă a feţei băiatului. Aşteaptă să-ţi spună Bill, atuncea.

Bătrânul părea destul de supărat de faptul că Oliver nu

se arăta a fi prea curios în legătură cu subiectul; dar adevărul e că, deşi era tare îngrijorat, băiatul era şi zăpăcit de privirea vicleană a lui Fagin şi de propriile lui bănuieli, ca să mai şi întrebe ceva. Şi nici nu mai avu nicio ocazie să întrebe, fiindcă evreul rămase tăcut şi fără chef de vorbă până seara, când se pregăti de plecare.

— Poţi să aprinzi o lumânare, zise bătrânul, punând una pe masă. Şi uite şi o carte, ca să citeşti până vor veni să te ia. Noapte bună!

— Noapte bună!, răspunse fără putere Oliver.

Evreul se îndrepta spre uşă, uitându-se peste umăr la băiat. Deodată se opri şi-l strigă pe nume.

Oliver se uită în sus, iar evreul, arătând spre lumânare, îi făcu semn s-o aprindă. El se supuse şi, pe când punea sfeşnicul pe masă, văzu cum evreul se uită fix la el, prin întunericul camerei, cu sprâncenele încruntate.

— Fii atent, Oliver! Fii atent!, zise bătrânul, ridicându-şi mâna dreaptă în semn de avertizare. E un om nemilos, şi când e pielea lui în joc nu-i pasă de ceilalţi. Orice s-ar întâmpla, nu te plânge şi fă ce-ţi porunceşte el să faci. Păzea! Apăsând anume pe ultimul cuvânt, se forţă să-i iasă un rânjet şi, clati- nandu-şi capul, ieşi din cameră.

Oliver îşi sprijinise capul pe o mână, după ce dispăru bătrânul, şi se gândea cu inima tremurândă la cuvintele pe care tocmai le auzise. Cu cât se gândea mai mult la avertizarea bătrânului evreu, cu atât îi era mai greu să ghicească adevăratul ei sens şi scop. Nu se putea gândi la nimic rău în legătură cu trimiterea lui la Sikes, ceea ce nu se putea spune şi de situaţia în care rămânea cu Fagin. După ce se gândi mult şi bine, ajunse la concluzia că el fusese ales să-i facă spărgătorului mici servicii pe lângă casă, până ce vor găsi un băiat mai potrivit pentru asta, pe care să-l angajeze. Era prea obişnuit să sufere şi suportase prea multe acolo unde era acum, ca să mai plângă la gândul unei schimbări. Rămase pierdut în gânduri un timp, apoi, după ce curăţa lumânarea, lua cartea pe care i-o

lăsase evreul şi, cu un oftat greu, începu să citească. Dădea pagina după pagină, neatent la început, dar întâlnind un pasaj care-i atrase atenţia, deveni curând absorbit de carte. Era vorba despre vieţile şi procesele unor mari criminali, iar paginile cărţii erau murdare şi uzate de mulţimea mâinilor prin care trecuseră. Citi despre crime oribile care îţi îngheaţă sângele în vine, despre uciderи secrete care fuseseră săvârşite la margine de drum, despre corpuri ascunse de ochii oamenilor în gropi adânci ori fântâni, dar care apăruseră la suprafaţă, după mulţi ani, făcându-i pe ucigaşii înnebuniţi de spaimă, la vederea lor, să mărturisească şi să-şi ceară singuri pedeapsa ca să le fie curmata agonia. Mai citi şi despre oameni care fuseseră ispitiţi (după propriile lor mărturisiri) şi conduşi din patul lor, noaptea târziu, de gânduri negre, spre crime atât de groaznice, că ţi se ridică părul în vârful capului şi rămâi paralizat de spaimă. Iar descrierile acestor teribile fapte erau aşa de bine făcute ca paginile, galbene la început, păreau că se înroşiseră de sânge închegat, iar cuvintele de acolo îi sunau ca şi cum spiritele celor morţi i le-ar fi şoptit la ureche.

Mort de frică, băiatul închise cartea şi o aruncă departe. Apoi, căzând în genunchi, se ruga la Dumnezeu să-l ferească de asemenea nenorociri şi să-i dea mai bine moartea decât asemenea orori. Încet-încet, se linişti şi implora cu voce joasă şi pierdută să fie scăpat din primejdiile vieţii lui prezente, fiindcă dacă ar fi să primească ajutor unul ca el, care nu cunoscuse niciodată dragostea şi prietenia celor din jur, atunci era momentul, când, descurajat şi singur, trebuia să facă faţa atâtor răutăţi şi nenorociri.

Deşi îşi terminase rugăciunea, rămase cu faţa în mâini, când un foşnet îl făcu să tresară.

— Ce-i asta?, strigă el, ridicându-se şi zărind o figură care stătea în picioare lângă uşă. Cine-i acolo?

— Eu, doar eu, răspunse o voce nesigură.

Oliver ridică lumânarea deasupra capului şi privi spre uşă. Era Nancy.

— Pune lumânarea jos, zise fata, întorcându-şi privirea, îmi face rău la ochi.

Oliver observă că era palidă de-a binelea, şi o întrebă politicos dacă se simte rău. Fata se aruncă pe un scaun, cu spatele la el şi îşi frecă mâinile, fără să-i răspundă.

— Să mă ierte Dumnezeu!, strigă ea după un timp. Dar niciodată nu m-am gândit la aşa ceva.

— S-a întâmplat ceva?, întrebă Oliver. Pot să te ajut cumva? Ştii că aş face-o, dacă aş putea. Poţi să fii sigură.

Ea se legănă înainte şi-napoi cu scaunul, se prinse de gât, apoi scoţând un horcăit, se chinuia să tragă aer.

— Nancy!, tipa Oliver. Ce se întâmplă?

Fata îşi bătu genunchii cu palmele, trase un tropăit pe podea şi, oprindu-se deodată, îşi strânse şalul în jurul trupului şi începu să clănţăne de frig.

Oliver atâta focul. Fata îşi trase scaunul mai aproape şi rămase acolo un timp, fără a rosti vreun cuvânt, dar în cele din urmă îşi înălţă capul şi se uită în jur.

— Nu ştiu ce mă apucă, uneori, zise ea, preocupată să-şi aranjeze rochia. O fi camera asta umedă şi mizerabilă. Da' acuma, Nolly, dragule, eşti pregătit?

— Trebuie să vin cu tine?, întrebă Oliver.

— Da, vin din partea lui Bill, răspunse fata. Trebuie să vii cu mine.

— De ce?, întrebă Oliver, făcând un pas înapoi.

— De ce?, repetă fata, ridicându-şi ochii şi coborându-i iar în momentul în care văzu faţa băiatului. Oh! Pentru nimic rău.

— Nu te cred, zise Oliver, care o urmărise cu mare băgare de seamă.

— Atuncea, fie pe-a ta, răspunse fata, cu un râs forţat. Pentru nimic bun, deci.

Oliver îşi dădu seama că are oarece putere asupra bunelor intenţii ale feţei şi, pentru o clipă, se gândi să

profite de compasiunea ei pentru starea disperată în care se afla. Dar apoi îi trecu prin cap că, fiind abia orele unsprezece, mai erau încă mulţi oameni pe stradă, şi ca s-o găsi vreunul care să-i creadă povestea. Deândată ce se gândi la asta, paşi înainte şi spuse, oarecum grăbit, că era gata.

Nici gândul lui şi nici intenţiile pe care părea să le aibă Oliver nu scăpară neobservate de Nancy, care-l urmări atent în timp ce vorbea şi-i aruncă apoi o privire din acelea care-i dovedi clar că-i ghicise gândurile.

— Ssti, făcu fata, aplecându-se peste el şi arătându-i spre uşă, în timp ce se uită cu grijă în jur. Nu ai cum să scapi, am încercat în zadar să te ajut. Eşti păzit din toate părţile. Dacă ar fi să scapi vreodată de aici, nu acuma-i momentul.

Impresionat de energia cu care vorbea, Oliver se uită în sus la faţa ei, cu mirare. Părea să spună adevărul, era palidă şi agitată şi tremura din toate mădularele.

— Te-am salvat o dată de la rele tratamente şi am s-o mai fac, şi o fac şi acum, zise fata cu voce tare, fiindcă dacă ar fi pus mâna pe tine alţii, aceia ar fi fost mult mai nemiloşi. Mi-am pus obrazul că ai să fii liniştit şi cuminte, iar dacă nu vei fi aşa ai să-ţi faci rău ţie, dar şi mie, dacă nu cumva mi se va trage şi moartea din asta. Uită-te aici! Pentru tine le-am suportat, jur pe ce am mai sfânt că aşa este.

Ea arată grăbită spre nişte vânătăi pe care le avea pe gât şi pe braţe şi continuă să-i vorbească repezit.

— Ţine minte şi nu mă fă să sufăr mai mult pentru tine şi acuma. Te-aş ajuta, dar nu-mi stă în putinţă. Ei nu vor să-ţi facă vreun rău; orice te-ar pune să faci nu e vina ta. Taci! Orice ai spune ar fi greu de suportat pentru mine. Dă mâna şi hai mai repede!

Ea prinse mâna pe care Oliver i-o dăduse instinctiv şi, stingând lumânarea, îl trase după ea pe scări în sus. Cineva ascuns în întuneric deschise uşa şi, după ce ieşiră ei, o închise repede la loc. O trăsură îi aştepta, iar faţa, cu

aceeaşi vehementa de care dăduse dovadă şi mai înainte, îl urcă lângă ea înăuntru şi trase bine perdelele. Birjarul nu aştepta nicio comanda, ci dădu bice cailor, fără să mai piardă vreo clipă.

Fata îl ţinea în continuare strâns de mână pe Oliver, în timp ce-i şoptea la ureche aceleaşi vorbe de atenţionare şi compasiune pe care i le spusese deja. Totul se petrecuse cu aşa o repeziciune, încât el nici nu-şi dădu seama unde era şi cum ajunsese acolo, când trăsura se opri în faţa aceleiaşi case în care intrase evreul cu o seară înainte.

Preţ de o secundă, Oliver aruncă o privire grăbită de-a lungul străzii pustii şi era cât pe ce să strige după ajutor. Dar vocea fetei îi stăruia în ureche, implorandu-l atât de disperat să nu o uite, încât nu avu inima s-o facă. Momentul de ezitare l-a costat scump, fiindcă ocazia s-a evaporat, şi fără să-şi dea seama, erau deja în casă şi uşa era închisă după ei.

— Pe aici, zise fata, eliberandu-l în sfârşit din strânsoare pe Oliver. Bill!

— Salut!, răspunse Sikes, apărând în capul scărilor, cu o lumânare. O! Aşa mai zic şi eu. Haideţi sus!

Asta era semn de mare mulţumire şi de o neobişnuit de bună primire din partea unui om de felul domnului Sikes. Nancy, simţindu-se ea însăşi apreciată, îl salută cordial.

— Pe Ţinta l-a luat Tom cu el, îi informă Sikes, în timp ce le lumina drumul în sus. Ne-ar fi stat în cale.

— Asta cam aşa-i, remarcă Nancy.

— Deci ai adus băiatul, zise Sikes, când ajunseră cu toţii în cameră şi după ce închise uşa.

— Da, e aici, răspunse Nancy.

— A fost cuminte?, se interesă Sikes.

— Ca un mieluşel, răspunse Nancy.

— Mă bucur să aud asta, zise Sikes în timp ce-i aruncă o privire severă lui Oliver, de dragul propriului lui spate, care ar fi avut de suferit altfel. Ia vino-ncoace, puştiulică, să te învăţ eu câteva lucruri de bază.

Spunând asta noului său învăţăcel, domnul Sikes îi scoase şapcă de pe cap şi i-o aruncă într-un colţ al camerei, iar apoi, insfacandu-l de umeri, se aşeză la masa şi-l puse pe băiat în picioare în faţa lui.

—Acuma, pentru început, ia să vedem: ştii ce-i asta?, întrebă Sikes arătându-i un pistol de buzunar care zăcea pe masă.

Oliver dădu din cap afirmativ.

— Atuncea uita-te-ncoa', continua Sikes. Asta-i praf de puşcă, iar aicea ai un glonţ; asta e o bucată dintr-o pălărie veche, pentru căptuşeală.

Cum Oliver murmură că înţelese la ce se referă, domnul Sikes începu să încarce pistolul cu mare precizie şi precauţie.

— Acuma-i încărcat, zise domnul Sikes când îşi termină treaba.

— Da, îmi dau seama, domnule, răspunse Oliver.

— Ei, atuncea, continua spărgătorul, apucandu-l pe Oliver de încheietura mâinii şi punându-i armă atât de aproape de tâmplă, încât îl atinse, moment în care băiatul nu se putu abţine să nu tresară, dacă scoţi vreo vorbă, fără să te întreb eu, când suntem afară, toată încărcătura pe care ai văzut-o va nimeri în capul tău, cât ai zice peşte. Aşa că, dacă te hotărăşti să ciripeşti fără voie, poţi să-ţi spui rugăciunea deja.

Arucand o privire încruntată celui căruia i se adresă, pentru a se asigura de efectul vorbelor lui, domnul Sikes continuă:

— Din câte ştiu, nu prea ar avea cine să se intereseze de soarta ta, în cazul în care ţi s-ar întâmpla ceva, aşa încât de ce m-aş chinui să-ţi explic toate astea, dacă nu de dragul tău. Mă înţelegi?

— Ca să priceapă mai bine ce vrei să spui, zise Nancy, subliniind cuvintele şi încruntându-se puţin la Oliver că pentru a-i reţine şi mai mult atenţia asupra vorbelor ei — treaba e că dacă face vreo greşeală în misiunea care

urmează, nu o să mai aibă ocazia să ciripească după aia, fiindcă o să primească un glonţ în cap, iar tu s-ar putea să atârni în ştreang pentru asta, aşa cum s-ar putea pentru multe alte lucruri pe care le faci în meseria ta, mai tot timpul.

— Aşa este!, fu de acord Sikes, femeile ştiu cum să spună lucrurile mai simplu. Asta în cazul în care nu le sare ţandăra, fiindcă atunci o lungesc la nesfârşit. Ei, şi acuma, dacă tot s-a lămurit, hai să mâncăm ceva şi să tragem şi un somn înainte de a începe treaba.

Răspunzând cererii lui Sikes, Nancy puse repede o fată de masă şi ieşi pentru câteva minute. Se întoarse cu o cană de bere şi o farfurie de capete de oaie, care stârniră câteva comentarii glumeţe din partea domnului Sikes, şi asta legat de jargonul lor profesional. Se pare că onorabilul domn, stimulat de perspectiva apropiatei misiuni, era tare bine dispus, şi ca dovadă, bau dintr-o sorbitură toată berea şi apoi nu mai rosti decât înjurături cât timp ţinu masă.

După masă, la care e de înţeles că Oliver nu a avut mare poftă de mâncare, domnul Sikes a mai dat pe gât vreo două pahare de băutură cu apă, după care s-a trântit pe un pat şi i-a poruncit lui Nancy să-l trezească la ora cinci fix, ameninţând-o cu blesteme, dacă cumva uita. Oliver se întinse îmbrăcat, la porunca aceleiaşi autorităţi, pe o saltea pusă pe jos. În acest timp, faţă stătea să păzească focul, pregătită să-i trezească la ora stabilită.

Oliver, care a rămas treaz multă vreme, se gândea că s-ar putea ca Nancy să mai găsească vreun prilej să-i mai şoptească nişte sfaturi la ureche; dar faţă stătea nemişcată deasupra focului şi, doar din când în când, se ocupă ca lumânarea să ardă în continuare. Obosit să stea cu ochii deschişi şi doborât de griji, băiatul adormi în cele din urmă.

Când se trezi, masa era pregătită de ceai, iar Sikes îşi burduşea buzunarele paltonului, care era pus pe spătarul unui scaun, cu tot felul de chestii. În timpul acesta, Nancy se străduia să pregătească micul dejun. Nu se făcuse încă

ziua, fiindcă lumânarea încă mai ardea, iar afară era destul de întuneric. Ploaia bătea cu putere în ferestre, iar cerul era negru şi plin de nori.

— Haide!, mârâi Sikes, în timp ce Oliver se ridică, e deja cinci jumate, umbla repede, că altfel rămâi fără mâncare, şi aşa e târziu.

Lui Oliver nu-i luă mult timp să se îmbrace şi, după ce îmbuca ceva repede, răspunse solicitării ursuze a domnului Sikes, spunând că e pregătit de plecare.

Nancy, aproape fără să se uite la băiat, îi aruncă o basma de pus la gât, iar Sikes îi dădu o pelerină largă pe care să şi-o pună peste umeri. Astfel echipat, el îi întinse mâna hoţului, care, se opri o clipă arătându-i cu un gest ameninţător că are încă pistolul în buzunarul hainei, după care înşfăcă mana băiatului şi, luându-şi rămas bun de la Nancy, plecară.

Oliver se întoarse pentru o clipă, când ajunseră la uşă, cu speranţa că fata se va uita la el, numai că ea se întorsese la locul din faţa focului şi stătea acolo nemişcată.

Capitolul 21

Expediţia

Era o dimineaţă posomorâtă, când au ieşit în stradă, bătea vântul şi ploua tare, iar cerul plin de nori prevestea furtuna. Şi noaptea fusese ploioasă, drumul era plin de bălţi, iar canalizarea dădea pe dinafară. Se zărea o geană de lumină, semn că se arata ziua, dar asta mai degrabă agrava decât lumina situaţia; licărirea aceea servea doar ca să estompeze oarecum lumina felinarelor de pe stradă, fără a colora mai viu ori mai cald acoperişurile ude şi drumurile dezolante. Părea că nimeni nu se trezise în partea aceea a oraşului, ferestrele caselor erau zăvorâte, iar străzile străbătute erau goale şi tăcute.

Când apucară pe Bethnal Green Road, se lumină de ziuă. Multe felinare erau deja stinse şi doar câteva căruţe de la ţară înaintau încet spre Londra. Din când în când, mai trecea câte o diligenţa, plină de noroi şi grăbită, iar birjarul mai administra câte un bici calului neândemânatic, ce îi întârzia sosirea la staţie cu jumătate de minut, numai fiindcă nu mergea pe partea lui de drum. Locurile publice, care aveau lumină înăuntru, erau deja deschise. Pe măsură ce înaintau, se mai deschideau şi alte prăvălii şi mai întâlniră chiar şi câte un om pe ici, pe colo. Mai apoi, apărură grupuri de muncitori îndreptându-se spre lucru, bărbaţi şi femei purtând pe cap coşuri cu peşte, căruţe trase de măgăruşi şi încărcate cu legume, căruţuri trase de oameni şi pline cu animale vii ori carne, lăptărese cu găleţi cu lapte, un şir neântrerupt de oameni, chinuindu-se să ajungă cu diferite mărfuri în suburbiile estice ale oraşului. Cu cât se apropiau de oraş, cu atât zgomotul şi traficul se intensificau, iar odată intraţi pe străzile dintre Shoreditch şi Smithfield, totul se transformă de-a dreptul într-un vacarm.

Era cât se poate de ziuă, iar londonezii din jumătate de oraş îşi începuseră activitatea.

Apucând-o pe Sun Street şi Crown Street şi traversând piaţa Finsbury, domnul Sikes ajunse, trecând prin Chiswell Street, în Barbican, apoi în Long Lane şi în sfârşit în Smithfield, de unde se auziră nişte zgomote ciudate care-l uimiră pe Oliver.

Era zi de târg. Pe jos era numai noroi şi murdărie care-ţi ajungeau până la glezne. Un abur gros, care se ridică din trupurile animalelor, se amestecă cu ceaţă care atârna greu de coşurile caselor. Toate ţarcurile din centrul acestei zone largi, dar şi altele încropite pe moment în spaţiile libere, erau pline cu oi. Priponite de stâlpi, de-a lungul canalului, se mai puteau vedea şi alte animale, boi şi vaci, înghesuite într-un şir lung. Oameni de la ţară, măcelări, negustori de vite, băieţandri, hoţi, oameni fără ocupaţie şi vagabonzi de cea mai joasă speţă formau o masă. Fluierăturile ciobanilor, lătratul câinilor, mugetul vitelor, behăitul oilor, grohăitul şi guiţatul porcilor, chinchetul clopoţeilor şi zumzetul vocilor care se auzeau de la fiecare crâşmă, aglomeraţia, îmbulzeala şi strigătele de tot felul, ca şi fetele nespălate, neângrijite ori murdare care alergau de ici-colo, îngrămădindu-se, formau o scenă atât de ameţitoare, că rămâneai năucit.

Domnul Sikes, tragandu-l după el pe Oliver, îşi făcu loc cu coatele pe unde era mulţimea mai mare şi nu băgă în seama aproape deloc sumedenia de sunete şi apariţii, care păreau să-l mire aşa de tare pe băiat. El răspunse de câteva ori la câteva saluturi şi, rezistând ispitei de a servi ceva de băut împreună cu ei, se grăbi înainte, până ce scăpară de aglomeraţie şi îşi găsiră drumul spre Holborn, prin Hosier Lane.

— Ei, băieţica, zise Sikes, privind la ceasul de la biserica St. Andrew, se face de şapte, da mai repede din picioare. Haide, nu mai rămâne în urmă, împiedicatule!

Spunând acestea, îl şi smuci de mână pe micuţ. Oliver,

mărind pasul într-un fel de trap, între mers repede şi alergat, făcea eforturi să se ţină de pasul mare al spărgătorului.

Merseră aşa până trecură de Hyde Park şi o cotiră către Kensington. Atunci Sikes îşi încetini pasul până apăru la mică distanţă în spatele lor o căruţă goală. Cum văzu scris pe ea Hounslow, el îl rugă pe vizitiu, cu toată politeţea de care era în stare, să-i ducă până în Isleworth.

— Urcă, zise omul. Ăsta-i băiatul dumitale?

— Da, e băiatul meu, răspunse Sikes, uitându-se urât la Oliver şi ducându-şi distrat mana în buzunarul cu pistolul.

— Merge cam repede tatăl tău, pentru tine, nu-i aşa, băiete?, întrebă vizitiul, observând că băiatul gâfâia.

— Nici vorbă, interveni Sikes, e obişnuit cu ritmul. Ia dă mâna şi urcă-te sus, Ned!

Adresându-se astfel lui Oliver, îl ajuta să urce în căruţă, iar căruţaşul, arătându-i un morman de saci, îi spuse să se întindă acolo ca să se odihnească.

Cum treceau pe lângă bornele kilometrice, Oliver se întrebă din ce în ce mai mult unde doreşte tovarăşul lui de drum să-l ducă. Trecuseră deja de Kensington, Hammersmith, Chiswick, Kew Bridge şi Brentford şi mergeau înainte, ca şi cum călătoria era abia la început. La un moment dat ajunseră la o crâşmă numită Diligenta cu cai, în spatele căreia se deschidea un alt drum. Şi aici, căruţa se opri.

Sikes se grăbi să coboare, tinandu-l de mână pe Oliver, în tot acest timp, iar când îl coborî din căruţa îi aruncă o privire furioasă şi-şi atinse buzunarul cu mâna, într-un gest sugestiv.

— Cu bine, băiete, zise omul.

— E ruşinos, interveni Sikes, dându-i un ghiont, e ruşinos şi neumblat. Nu-l lua în seamă.

—Nici vorba!, răspunse celălalt, în timp ce se urcă în căruţă. S-a făcut frumos afară, până la urmă. Şi plecă mai departe.

Sikes aştepta până se îndepărta, apoi îi spuse lui Oliver că poate să se uite la ce-i în jur şi-şi urmară drumul.

O luară la stânga, după ce trecură de crâşmă şi apoi, cotind-o la dreapta, merseră o bună bucată de drum, trecând pe lângă case boiereşti şi grădini care se aflau de o parte şi de alta a străzii. Nu s-au oprit decât pentru o bere mică, înainte de a ajunge într-un oraş. /Viei, pe zidul unei case, Oliver citi Hampton. Mai zăboviră pe coclauri vreo câteva ore, după care se întoarseră în oraş şi oprindu-se la o crâşmă veche, cu o firmă ştearsă de trecerea timpului, comandară ceva de mâncare, lângă focul de la bucătărie.

Bucătăria era o încăpere veche şi joasă, susţinută de o grindă care străbătea mijlocul tavanului. Lângă foc erau nişte bănci cu spătarul înalt, pe care stăteau nişte indivizi morocănoşi, îmbrăcaţi în haine de lucru, care beau şi fumau. Pe Oliver nici nu l-au băgat în seamă, iar pe Sikes abia dacă l-au observat. Şi cum nici Sikes nu păru să le dea prea mare importanţă, îşi alese un colţ pentru el şi camaradul său mai tânăr, unde să nu fie deranjaţi de nimeni.

Au mâncat ceva carne rece şi au mai zăbovit ceva timp, atâta cât să tragă domnul Sikes vreo trei-patru pipe. De aceea Oliver avea motive să creadă că nu vor mai pleca nicăieri. Fiind aşa de obosit de pe drum şi începându-şi ziua aşa devreme în dimineaţa aceea, moţăi puţin la început, dar apoi, doborât de oboseală şi de fumul de tutun, adormi de-a binelea.

Era deja noapte când se trezi zgâlţâit de Sikes. Ridicându-se atâta cât să poată vedea ce-i în jur, îl văzu pe onorabilul domn Sikes stând de vorbă cu un om de prin partea locului, la o cană cu bere.

— Înţeleg că mergi la Lower Halliford, nu-i aşa?, se interesă Sikes.

— Da, aşa este, replică omul, care părea cam afectat de băutură, şi am de gând să ajung repede. Calul meu nu mai tre’ să tragă marfa după el, aşa cum a fost cazul când am

venit dimineaţa, aşa că n-o să-i ia prea mult timp. Hai noroc pentru el! E un animal de nădejde!

—Ai putea să ne iei pe mine şi pe băiatul meu până acolo?, întrebă Sikes, împingând berea spre noul său prieten.

— Păi dacă acolo mergeţi, pot, răspunse bărbatul, privind dincolo de cană cu bere. Mergeţi la Halliford?

— Ne îndreptăm spre Shepperton, preciza Sikes.

— Atunci vă pot fi de folos, până unde merg eu, zise celălalt. E totul plătit, Becky?

— Da, domnul a plătit totul, răspunse fata.

— Păi stai aşa, zise omul, cu gravitatea unuia care a băut cam mult. Nu aşa se cade.

— De ce nu? Dumneata ne faci un serviciu, aşa că nimeni nu mă împiedică să-ţi ofer o bere-doua în schimb.

Străinul medita la acest ultim argument cu o figură foarte preocupată, după care îl luă pe Sikes de mână şi îi declară că îl consideră un om pe cinste. Sikes îi răspunse că probabil glumeşte, ceea ce, dacă nu ar fi fost ameţit de băutură, omul şi-ar fi dat seama şi singur.

După ce se mai complimentara reciproc, îşi luară la revedere de la cei de faţă şi o luară din loc. Fata strânse cănile şi paharele de pe masă şi îndreptându-se spre uşă, cu mâinile pline, se asigura că au ieşit.

Calul, în sănătatea căruia ciocniseră, aştepta afară, gata înhămat la căruţă. Oliver şi Sikes se urcară sus fără prea multe ceremonii, iar bărbatul căruia-i aparţinea animalul zăbovi câteva momente să-l pregătească de drum şi să se laude la crâşmar şi la ceilalţi că nu e altul mai bun ca el, după care urca şi el. Il rugă pe crâşmar să ia calul de căpăstru pentru a-l scoate la drum, dar se întâmplă un lucru tare urât animalul se smuci şi nimeri în casa de peste drum, după care, sprijinindu-se pe picioarele de dinapoi, o porni în mare viteză şi galopa vitejeşte afară din oraş.

Noaptea era tare întunecoasă. O ceaţă groasă se ridica dinspre rău şi dinspre mlaştinile din jur şi cuprinse

câmpurile goale. Era un frig sec, şi totul era negru şi posomorât. Nimeni nu scotea niciun cuvânt. Vizitiul era cam adormit, iar Sikes nu avea chef de vorbă. Oliver stătea zgribulit într-un colţ de căruţă, tulburat de teamă şi îngrijorare şi imaginan- du-şi tot felul de obiecte ciudate prin copacii ale căror ramuri se mişcau înfricoşător înainte şi înapoi, ca într-un soi de veselie fantastică în dezolarea generală a tabloului.

Când treceau prin fata bisericii Sunburry, ceasul bătu de ora şapte. Se putea zări o lumină în fereastra casei de vizavi. Ea lumina oarecum stradă şi aruncă o umbră şi mai ciudată peste o tisa care stă deasupra unor morminte. Se auzea zgomotul unei căderi de apă prin apropiere, iar frunzele bătrânului copac dansau duse de vântul nopţii. Părea că se îngână o melodie specială pentru liniştea morţilor.

Ei străbătură Sunburry şi se aflau acum din nou pe drumul pustiu. Căruţa se opri după încă vreo câteva mile. Sikes se repezi să coboare, îl luă de mână pe Oliver şi porniră din nou la drum pe jos.

Nu se opriră la nicio casă în Shepperton, spre dezamăgirea lui Oliver, ci continuară să meargă, prin noroi şi întuneric, pe drumuri dezolant de pustii şi reci, până zăriră luminile unui oraş nu la mare depărtare. Uitându-se mai atent înjur, Oliver se pomeni cu un râu drept la picioarele lor, şi cu un pod lângă ei.

Sikes continuă drumul drept, până ajunseră în dreptul podului, apoi o luă pe mal la stânga.

— Vai, apă, se gândi Oliver, îmbolnăvindu-se de teamă. M-a adus în locul ăsta pustiu ca să mă ucidă!

Era pe punctul de a se arunca la pământ, ca să se lupte pentru viaţa lui fragedă, când îşi dădu seama că se aflau în faţa unei case solitare, în totală ruină. Câte o fereastră se afla de fiecare parte a intrării, care arata jalnic. Casa mai avea un etaj, dar nu se putea zări nicio lumină. Era în întuneric, dărăpănata şi, după toate probabilităţile,

nelocuită.

Sikes, încă tinandu-l de mână pe Oliver, se apropie uşor de intrare şi trase de clanţa. Uşa ceda şi ei păşiră înăuntru.

Capitolul 22

Spargerea

Salutare, strigă o voce cam dogită, de cum puseră piciorul în casă.

Nu fă aşa un zgomot, zise Sikes, închizând uşa cu zăvorul. Fă lumină, Toby.

— Aha, amice, strigă aceeaşi voce. Lumina, Barney, nu auzi? Arată-i drumul domnului, Barney, hai trezeşte-te odată!

Cel care vorbea păru să arunce cu un calapod de ghete, sau ceva asemănător, în cel căruia i se adresă, pentru a-l trezi din somn, fiindcă se auzi zgomotul făcut de un obiect de lemn care cade cu violenţă, iar apoi mormăitul cuiva abia trezit din somn.

— Nu m-auzi?, strigă aceeaşi voce. Bill Sikes aşteaptă pe hol şi nimeni nu se ocupă de el, şi tu dormi, ca şi cum ai fi luat lauda - num la fiecare masă, şi nimic mai mult! Te-ai mai dezmeticit, ori e nevoie de sfeşnicul de fier ca să te trezesc de-a binelea?

Se auzi târşâitul unor papuci în grabă, pe podeaua goală a camerei, în timp ce interogatoriul încă mai continuă, şi apăru dintr-o cameră din dreapta, mai întâi o lumânare anemică şi apoi persoană care a mai fost descrisă aici, anume omul acela care suferea de infirmitatea de a vorbi pe nas şi era chelner la crâşmă de pe Saffron Hill.

— Dobnule Sikes, exclamă Barney cu o bucurie sinceră ori prefăcută, indrati, indrati, dobnule!

— Hai, intra tu primul, zise Sikes, punandu-l pe Oliver înaintea lui. Mai repede că te calc pe picioare.

Mormăind o înjurătură la adresa încetinelii băiatului, Sikes îl împinse pe Oliver în faţă şi pătrunseră amândoi într-o cameră joasă şi întunecoasă, cu un cămin care scotea

fum, câteva scaune stricate, o masă şi o canapea foarte veche, pe care stătea lăfăindu-se un bărbat, cu picioarele ridicate mai sus de înălţimea capului şi fumând dintr-o pipă lungă de lut. Era îmbrăcat cu o haină bine croită, de culoarea tutunului, cu nasturi de metal mari, o basma portocalie, o jiletca cu revere cam ţipătoare şi pantaloni de culoare închisă. Domnul Crackit, fiindcă despre el vorbim, nu prea avea mult păr pe cap ori pe faţă, dar ce avea era de culoare roşcată şi-l purta în bucle lungi în formă de sfredel, peste care aplica ocazional nişte degete foarte murdare, dotate cu ghiuluri ieftine. Era de statură puţin peste medie şi avea picioarele cam slabe, dar asta nu-l împiedica nicidecum să-şi admire cizmele, la care se tot uita cu vădită satisfacţie.

— Bill, băiete, zise individul întorcându-se către uşă, cât mă bucur să te văd. Eram cât pe ce să cred că ai renunţat, ceea ce m-ar fi silit s-o fac de unul singur. Salut!

Rostind ultimă exclamaţie pe un ton de mare surpriză, în timp ce-l studia pe Oliver, domnul Toby Crackit îşi schimbă poziţia într-una şezând şi întreba cine e băiatul.

— E băiatul, doar atât, răspunse Sikes, trăgându-şi un scaun lângă foc.

— Udul din băieţii dobnului Fagin, exclamă Barney, cu un rânjet.

— Al lui Fagin, deci!, exclamă Toby, uitându-se la Oliver. Ce potrivit ar fi el pentru buzunarele babelor de prin biserici. Il ajută tare mult mutra pe care o are.

— Ei, gata cu prostiile astea, îl întrerupse Sikes, nerăbdător, şi aplecându-se deasupra prietenului său, îi şopti ceva la ureche, ceea ce-l făcu pe domnul Crackit să râdă cu poftă şi să-l onoreze pe Oliver cu o privire lungă şi plină de uimire.

— Acuma, zise Sikes, pe când îşi reocupă locul pe scaun, dacă ne-aţi da ceva de mâncare şi de băut, cât mai avem de stat, ne-aţi face un mare bine, sau cel puţin mie. Vino şi te aşază lângă foc, băiete, şi încearcă să te odihneşti, căci

ai să ai treabă cu noi în noaptea asta, când o să ieşim, dar nu prea departe de aici.

Oliver se uită la Sikes fără să spună vreun cuvânt, mirat şi curios. Trăgându-şi şi el un scaun lângă foc, îşi lăsă capul care-l durea în mâini, nedându-şi prea bine seama unde se află sau ce se petrece în jurul său.

— Iaca, zise Toby în timp ce tânărul evreu punea ceva de mâncare şi o sticlă de băutură pe masă. Succes la întreprinderea noastră! Se ridică să onoreze toastul, îşi lăsă cu grijă pipa într-un colţ, înainta spre masă, îşi umplu un pahar cu băutura şi-l dădu pe gât. Tot la fel făcu şi domnul Sikes.

— O picătură şi pentru băiat, spuse Toby umplând un pahar cu vin pe jumătate. Da-l pe gât, inocenta!

— Dar domnule, spuse Oliver, uitându-se rugător în sus spre faţa bărbatului, eu chiar…

— Da-l pe gât, repetă Toby, crezi că eu nu ştiu ce-ţi trebuie? Spune-i s-o facă, Bill!

— Păi ar fi bine s-o facă, spuse Sikes bătându-se peste buzunar. Să fiu al dracului dacă nu-ţi da mai multă bătaie de cap decât o familie întreagă de Şmecheri. Bea, nenorocitule, bea-l!

Speriat de gesturile ameninţătoare ale celor doi bărbaţi, Oliver înghiţi repede conţinutul paharului şi fu imediat cuprins de un acces de tuse, spre deliciul lui Toby şi al lui Barney. Chiar şi ursuzului Sikes îi smulse un zâmbet toată treaba.

După acest episod, şi după ce Sikes îşi satisfăcu foamea (Oliver nu putu mânca decât o coajă de pâine, şi aceea cu forţa), cei doi bărbaţi se întinseră pe nişte scaune să tragă un somn scurt. Oliver rămase cu scaunul lângă foc, iar Barney, învelit într-o pătură, se întinse pe jos, aproape de cămin.

Ei dormiră, sau cel puţin aşa păreau, un timp. Nu se mişca decât Barney, o dată sau de două ori, ca să mai pună nişte cărbuni pe foc. Oliver căzu într-un somn adânc, în

care se făcea că înaintează prin câmpurile întunecoase sau hoinăreşte prin curtea cimitirului, retrăind scene din ziua precedentă, când fu trezit de Toby, care sări spunând că se făcuse unu şi jumătate.

Într-o clipă, ceilalţi doi fură în picioare şi toţi se apucară de pregătiri. Sikes şi prietenul său îşi puseră nişte basmale mari care le acopereu gâtul şi bărbia şi-şi traseră paltoanele pe ei.

Barney scoase dintr-un dulap nişte obiecte pe care le înghesui în buzunarele celor doi.

— Lătrătoarele, Barney, zise Toby Crackit.

— Aici sunt, răspunse Barney, apărând cu o pereche de pistoale. Le-ai ingargat ghiar du.

— În regulă, răspunse Toby, palmandu-le. Şi acuma convingătoarele?

— Aici sunt, zise Sikes.

— Cheile, carpele, draibărele, luminatoarele, n-am uitat nimic?, întrebă Toby, ataşându-şi un instrument mic de metal, la o cheutoare din interiorul hainei.

— E totul în ordine, adăugă prietenul său. Adu şi beţele, Barney! Şi cam asta e.

După ce rosti aceste vorbe, lua un ciomag sănătos din mâinile lui Barnes, dându-i şi lui Toby unul, care se ocupă acum cu aranjatul pelerinei lui Oliver.

— La drum, zise Sikes, întinzând mâna.

Oliver, care era stupefiat de neobişnuitul exerciţiu, şi de aer şi de băutură pe care îl forţaseră s-o înghită, îşi puse mecanic mana în cea pe care Sikes i-o întinsese.

— Ia-l de mâna cealaltă, Toby, zise Sikes, vezi dacă e cineva pe afară, Barney!

Omul se duse la uşă şi se întoarse anunţând că e linişte şi pace. Cei doi spărgători porniră, tinandu-l pe Oliver la mijloc. Barney, terminând tot ce avea de făcut repede, se înfăşură din nou în pătura, că mai înainte, şi în scurt timp adormi.

Noaptea era de nepătruns, iar ceaţa era mult mai deasă

decât în prima parte a nopţii. Atmosfera era aşa de umedă, încât, deşi nu plouă, părul şi sprâncenele lui Oliver, la câteva minute după ce părăsiră casa, erau deja ţepene de la promo- roaca de afară. Traversară podul şi se îndreptară spre luminile pe care le mai văzuse băiatul şi înainte. Nu erau departe şi, cum au mers destul de repede, ajunseră imediat la Chertsey.

— S-o luăm prin oraş, şopti Sikes, n-o să ne întâlnim cu nimeni, în noaptea asta, care să ne vadă.

Toby fu de acord şi se grăbiră să străbată strada principală a orăşelului, care la ora aceea târzie era pustie. Câte o lumină difuză se mai putea vedea din când în când de pe la câte o fereastră de dormitor, iar lătratul răguşit al câte unui câine mai rupea uneori liniştea nopţii. Dar în rest nu era nimeni. Ieşiră din orăşel când ceasul bisericii bătu orele două noaptea.

Grăbind pasul, o luară pe o stradă la stânga. După ce făcură cam un sfert de milă, se opriră în faţa unei case mai izolate, împrejmuită de un zid, pe care Toby Crackit îl urca fără să stea prea mult pe gânduri.

— Acuma băiatul, zise Toby. Ridica-l, eu am să-l prind.

înainte ca Oliver să aibă timp să se uite în jur, Sikes îl şi înşfăcă în braţe şi în trei sau patru secunde, el şi Toby stăteau întinşi pe jos pe iarba de pe partea cealaltă a zidului. Sikes îi urmă şi se îndreptară cu prudenţă spre casă.

Şi acum, pentru prima dată, Oliver, înnebunit de supărare şi teamă, îşi dădu seama că scopul expediţiei lor era spartul caselor, jaful, dacă nu cumva şi crimă. Îşi împreună mâinile şi scoase involuntar un suspin de groază. Vederea i se întunecă, pe fata vineţie i se scurgea o transpiraţie rece, picioarele îi cedară şi căzu în genunchi.

— Ridică-te, spuse Sikes printre dinţi, tremurând de furie şi scoţându-şi pistolul din buzunar. Ridică-te că de nu, îţi zbor creierii prin iarbă asta.

— Vai, în numele Domnului, lăsaţi-mă să plec, se tângui

Oliver. Lăsaţi-mă să fug şi să mor pe câmp. N-am să mă mai apropii de Londra niciodată, niciodată! Aveţi milă de mine, vă rog, şi nu mă puneţi să fur. De dragul sfinţilor din cer, fie-vă milă!

Omul căruia îi adresă aceasta rugă înjura năprasnic, după care îşi pregăti pistolul să tragă, când Toby, reuşind să i-l ia din mână, puse palmă la gură băiatului şi-l tari către casă.

— Sssti, făcu el. Asta n-o să ajute la nimic. Cu mine nu-ţi merge aşa, o rezolvăm cu o lovitură în moalele capului. Asta se face fără zgomot, e sigur şi chiar mai blând. Bill, hai, deschide oblonul. Acuma şi-a revenit băiatul, mai mult ca sigur. Am văzut eu şi mai breji că el, care s-au pierdut cu firea preţ de câteva minute, pe o noapte rece ca asta.

Sikes, blestemandu-l pe Fagin că l-a lăsat pe băiat într-o asemenea misiune, fixă cu putere o bară de metal sub oblon, fără să facă prea mult zgomot. După o vreme, şi după ce mai puse mâna şi Toby să ajute, oblonul cu pricina se deschise din balamale.

Era o mică fereastră (cu zăbrele), cam la vreo cinci picioare şi ceva de la pământ, în partea din spate a casei, ce aparţinea fie unei debarale, fie unei pivniţe de vin de la capătul unui hol. Deschizătura era aşa de mică, încât locatarii au considerat că nu e nevoie s-o mai asigure. Era însă suficient de largă pentru a lăsa un băiat de statura lui Oliver să intre. Nu-i luă deloc mult timp priceputului Sikes să spargă lacătul, aşa că ferestruica se deschise larg.

— Şi acuma ascultă la mine, mucosule, şuieră Sikes, scoţând o lanternă din buzunar şi fixând lumina pe faţa lui Oliver. Am să te urc pe acolo. Ia luminatoarea asta, strecoară-te sus pe scările care vor fi chiar în faţa ta, ieşi pe holul mic, până ajungi la uşa de afară, descui-o şi dă-ne drumul înăuntru.

— Este un zăvor mai sus, pe care n-ai să ajungi să-l deschizi, interveni Toby. Urcă-te pe unul din scaunele de pe hol. Sunt trei pe acolo, Bill, toate cu câte un unicorn albastru şi o furcă aurită pe ele, blazonul babei.

— Mai taci odată!, se răsti Sikes, cu o privire ameninţătoare. Uşa de la camera e deschisă, nu-i aşa?

— Chiar larg, încuviinţă Toby, după ce aruncă o privire înăuntru. Chestia e că întotdeauna lasă uşa asta deschisă, încât câinele, care are culcuşul pe acolo, să se plimbe în voie când nu doarme. Ha! Ha! Barney l-a amuţit în seara asta. Bună treabă!

Deşi domnul Crackit vorbea de-abia auzindu-se şi râdea fără zgomot, Sikes îi porunci din nou să tacă şi să se apuce de treabă. Toby îl ascultă, şi primul lucru pe care-l făcu fu să-şi scoată lanterna şi s-o pună jos. Apoi se aşeză sub fereastră, cu capul lipit de perete şi cu mâinile pe genunchi, aşa încât spatele lui să folosească drept scară pentru careva. Nici nu apucă bine să se aşeze că Sikes se şi urcă peste el, îl introduse uşor pe Oliver pe fereastră, cu picioarele înainte şi, fără să-i dea drumul de guler, îl planta pe podeaua din încăpere.

— Ia lanterna asta, zise Sikes, uitându-se prin cameră, vezi treptele din faţa ta?

Oliver, mai mult mort decât viu, reuşi să scâncească un da. Sikes îi arătă cu ţeava pistolului drumul spre uşa de afară, asigurându-se astfel că băiatul ia notă de pericolul care-l paste în tot acest timp, şi că dacă dă greş va fi spulberat.

— E treabă de un minut, zise Sikes, tot în şoaptă. Cum îţi dau drumul, te şi apuci de treabă. Păzea!

— Ce-i asta?, şopti celălalt bărbat.

Ascultară amândoi cu atenţie.

— Nimic, hotărî Sikes, slobozindu-l din strânsoare pe Oliver. Acuma!

În puţinul timp pe care-l avusese la dispoziţie ca să-şi vină în simţiri, băiatul se hotărî, cu riscul de a-şi pierde viaţa, că va încerca să fugă pe scări ca să-i anunţe pe locuitorii casei despre ce se petrece.

Cu asta în minte, o luă tiptil înainte spre scări.

— Întoarce-te!, strigă Sikes deodată, de-a dreptul

disperat, înapoi, înapoi!

Speriat de bruscă spargere a liniştii de până atunci şi de ţipătul puternic ce urmă, Oliver lasa să-i cadă lanterna şi nu ştia încotro s-o ia, să meargă înainte ori s-o ia la sănătoasă. Ţipătul se repetă, apăru şi o lumină şi apoi doi oameni pe jumătate îmbrăcaţi şi înspăimântaţi apărură în capul scărilor, alunecând prin faţa lui; apoi urmă o lumină puternică, un zgomot asurzitor, fum, o bufnitură undeva, dar nu văzu unde, şi băiatul se împletici, căzând pe spate.

Sikes dispăruse între timp, dar reapăru imediat, şi-l apucă pe băiat de guler înainte de a se risipi fumul. El trase cu propriul pistol asupra celor doi oameni, care se retrăgeau deja, şi-l ridică pe băiat de jos.

— Apucă-mă mai bine, zise Sikes, în timp ce-l scotea pe fereastră. Daţi-mi o basma, ceva. L-au nimerit. Repede, haideţi că sângerează tare, mucosul.

Apoi se auzi sunetul puternic al unui clopot, amestecat cu zgomotul unor focuri de arme şi de ţipete de oameni, iar Oliver se simţi purtat pe sus foarte repede, pe un drum cu hopuri şi dâmburi. Zgomotele se pierdură curând în depărtare, o răceală de moarte îl cuprinse, nu mai văzu şi nu mai auzi nimic.

Capitolul 23

Care conţine plăcută conversaţie dintre domnul Bumble şi o doamnă; şi din care se înţelege că până şi un intendent are sensibilităţile lui

Noaptea era al naibii de rece. Erau straturi groase şi 41 fi întărite de zăpadă pe străzi aşa că vântul ce bătea V-năprasnic nu spulbera doar acele grămezi de zăpadă rămase pe la colţuri de stradă ori prin locuri mai dosnice. Şi când le găsea, vântul parcă se repezea asupra unor prăzi, ridicându-le şi spulberându-le în vârtejuri prin aer. O aşa noapte rece, neagră şi dezolantă e una în care cei cu case mari şi viaţă îndestulată se strâng în jurul focului şi mulţumesc lui Dumnezeu că au un cămin, iar cei fără un acoperiş deasupra capului şi flămânzi se pregătesc de moarte. Mulţi nenorociţi hămesiţi închid ochii pentru totdeauna pe o asemenea vreme, chiar în stradă, ca să-i redeschidă în altă lume, una care, oricum ai lua-o, nu poate fi mai rea decât cea de acum, indiferent ce crime or fi săvârşit ei.

Cam aşa stăteau lucrurile afară, când doamna Corney, directoarea azilului parohial pe care cititorii noştri îl cunosc drept locul de naştere al lui Oliver Twist, stătea în faţa unui foc îmbietor în cămăruţa ei şi se uită cu mare plăcere la o masă mică, rotundă, pe care se afla o tavă cu tot ce trebuia pentru o masă din cele mai alese şi care să bucure inima unei stăpâne că ea. De fapt, doamna Corney era pe punctul de a savura o ceaşcă de ceai. Mutându-şi astfel privirea de la masă la focul pe care cel mai mic ceainic posibil susura încetişor un cântecel, satisfacţia ei interioară crescu încă şi mai mult, aşa de mult, încât doamna Corney schiţă un zâmbet.

— Ei, bine, zise directoarea, sprijinindu-şi cotul de masă

şi uitându-se gânditoare la foc. Sunt convinsă că avem motive să fim recunoscători pentru ce ne-a dat Dumnezeu! şi încă cum! Ah!

Doamna Corney dădu din cap cu părere de rău, la gândul că orfanii, săraci cu duhul cum se aflau, nu înţelegeau asta. Şi vârând o linguriţă de argint (proprietate privată) până la fundul unei cutii de ceai de vreo două uncii, se apucă să pregătească ceaiul.

Dar ce uşor ne poate fi tulburată mintea de lucruri mărunte! Ceainicul negru fiind atât de mic şi umplându-se repede, dădu în foc, în timp ce doamna Corney făcea aceste reflecţii moralizatoare, iar apă fierbinte îi opări puţin mâna.

—Al naibii ceainic!, zise venerabila doamnă, punandu-l înapoi imediat. Un nimic din asta, în care încap doar câteva ceşti de apă! La ce dracu' foloseşte asta cuiva? Decât, zise doamna Corney făcând o pauză, unei biete fiinţe ca mine. Vai de mine!

Cu aceste cuvinte, directoarea noastră se lăsă pe scaunul ei şi, punându-şi din nou cotul pe masă, se gândi la soarta ei de femeie rămasă singură. Micul ceainic şi ceaşca ei cu ceai îi treziră triste amintiri despre domnul Corney (care murise cu doar douăzeci şi cinci de ani în urmă) amintiri ce o copleşiră în cele din urmă.

— N-am să mai întâlnesc unul ca el!, zise doamna Corney, cu tristeţe. Niciodată unul aşa că el.

Nu se poate şti dacă remarca se referea la soţul ei sau la ceainic. Se prea poate să fi fost vorba de ceainic, fiindcă doamna Corney se uită la el în timp ce vorbea şi apoi îl şi luă de la locul lui, să-şi toarne ceai. Tocmai terminase de băut prima ceşcuţa, când fu deranjată de o uşoară bătaie în uşă.

— Ei hai, intra odată!, zise doamna Corney, înţepată. Mai moare vreo babă, nu-i aşa? Ca întotdeauna îşi găsesc să moară când sunt şi eu la masă. Nu mai stă acolo în uşa ca se răceşte în cameră. Spune, ce s-a întâmplat?

— Nimic, doamnă, nimic, răspunse o voce de bărbat.

— Vai de mine!, spuse doamna Corney, pe un ton mult mai dulce. Dar e domnul Bumble!

— Chiar el, doamnă, la dispoziţia dumneavoastră, zise domnul Bumble care rămăsese afară să-şi cureţe ghetele şi să-şi scuture zăpadă de pe haina, iar acum apăruse cu pălăria lui tricorn într-o mână şi cu un pacheţel în cealaltă. Pot să închid uşa, doamnă?

Doamna ezită cu modestie să răspundă, gândindu-se că poate ar fi nepotrivit să stea de vorbă cu domnul Bumble cu uşa închisă. Domnul Bumble profita de această ezitare şi, ţinând cont că era şi tare înfrigurat, închise uşa fără să mai aştepte permisiunea.

— Ce vreme rea, domnule Bumble!, zise femeia.

— Cu adevărat rea, întări intendentul. Una antiparohiăla, aş zice. A trebuit, doamna Corney, să distribuim vreo douăzeci şi ceva de pâini şi o roată şi jumatare de brânză în această după-amiază blestemată. Şi calicii tot nemulţumiţi sunt.

— Ei, păi cum altfel? Dar când au fost ei mulţumiţi, domnule Bumble?, zise directoarea sorbind din ceaşcă de ceai.

— Da, aveţi perfectă dreptate, doamnă, întări domnul Bumble. Uite, de pildă un singur om s-a făcut cu nici mai mult, nici mai puţin de o pâine întreagă şi o livră de brânză pentru hrană soţiei şi a familiei lui numeroase. Şi credeţi că a fost mulţumit, recunoscător, doamnă? Nici vorbă de aşa ceva. Ştiţi ce a făcut? A mai cerut şi cărbuni pe deasupra, măcar cât să pună într-o batistă, a zis el. Cărbuni, auzi, ce să facă el cu cărbunii? Poate să pună brânză să sfârâie şi apoi să vină să mai ceară. Ei, bine, cu de-ăştia avem de-a face, doamnă. Le dai un braţ de cărbuni azi şi apoi vin să-ţi ceară din nou în fiecare zi, ca nişte maimuţe neruşinate.

Doamna fu întru totul de acord cu această comparaţie, iar intendentul continuă:

— Nu credeam că se va ajunge aşa de jos. Iată, nu mai

departe de ieri, un om — aţi fost măritată, doamnă, aşa că vă pot spune — un om pe jumătate gol, cu vreo două zdrenţe pe el (aici doamna Corney îşi coborî ochii), vine să se plângă la uşa inspectorului nostru, când acesta avea musafiri la masă, cerând ajutor, doamna Corney. Cum nu se dădea dus şi apariţia lui scandaliza musafirii, inspectorul i-a trimis o livră de cartofi şi nişte făină de ovăz. „Vai, mie”, strigă ticălosul nerecunoscător, „la ce-mi foloseşte asta, oricum, nu mai mult decât mi-ar folosi o pereche de ochelari”. „Foarte bine”, zise inspectorul luându-i înapoi totul, „n-ai să mai primeşti nimic din partea mea”. „Păi atunci am să mor în stradă”, zise vagabondul. „Ba iaca n-ai să mori”, îi răspunse inspectorul.

— A, asta mi-a plăcut! Tipic pentru domnul Grannett, nu-i aşa?, îl întrerupse directoarea. Şi ce s-a mai întâmplat?

— Ei, bine, doamnă, continua intendentul, omul a plecat şi, n-o să credeţi, dar chiar a murit pe stradă. Ca să vezi ce nenorocit încăpăţânat!

— N-am mai auzit aşa ceva!, comentă femeia accentuând cuvintele. Dar nu crezi că ajutoarele astea date de azil oamenilor de afară nu sunt deloc în regulă, domnule Bumble? Dumneata eşti o persoană cu experienţă şi trebuie să ştii, aşa că spune-mi!

— Doamna Corney, zise intendentul zâmbind superior, că unul care ştie că deţine informaţii importante, ajutoarele din partea azilului, dacă sunt bine administrate, deci bine administrate, doamnă, reprezintă un fel de asigurare a parohiei. Ceea ce contează aici este să le dai săracilor exact ceea ce nu le trebuie, şi în felul acesta ei se satură să mai ceară.

— Ca să vezi!, exclamă doamna Corney. Şi cu asta m-ai dat gata!

— Da, între noi fie vorba, doamnă, răspunse domnul Bumble, asta e ceea ce contează, marele principiu adică, şi de aceea, dacă te uiţi prin ziarele noastre neruşinate, ai să vezi că familiilor de săraci bolnavi li se dăduse brânză ca

ajutor. Cam asta-i regulă în toată ţara acuma, doamna Corney. Dar astea, continua intendentul, oprindu-se să deschidă pacheţelul pe care-l adusese, astea sunt secrete oficiale, doamnă, şi nimeni nu trebuie să afle de ele, decât cei care lucrează la parohie, aşa cum suntem noi doi. Iată, acesta-i vinul de Porto, pe care Consiliul l-a comandat pentru infirmerie, un vin adevărat, bun şi curat, scos din butoi în după-amiaza asta; e limpede ca lăcrimă şi nu are nicio depunere!

După ce scoase prima sticlă la lumină şi o agita bine ca să-i demonstreze calităţile, domnul Bumble le plasa pe amândouă pe un dulap, îşi împături la loc sacoşa în care fuseseră împachetate şi şi-o puse cu grijă în buzunar. Apoi îşi luă pălăria şi se pregăti să plece.

—Vei avea de înfruntat un ger năprasnic, domnule Bumble, zise directoarea.

— Suflă al naibii de tare, doamnă, răspunse domnul Bumble în timp ce-şi ridică gulerul de la haină, e suficient ca să-ţi degere urechile de frig.

Doamna se uită la ceainic şi apoi la intendent, care acum se îndrepta spre uşă. Şi cum el tuşi, pregătindu-se să-i spună noapte bună, ea îl întrebă timid dacă... nu ar dori totuşi o ceaşcă cu ceai.

Domnul Bumble îşi întoarse imediat la loc gulerul hainei, îşi puse pălăria şi bastonul pe un scaun şi îşi trase un alt scaun la masă. În timp ce se aşeză cu grijă, se uită şi la femeie. Ea stătea cu ochii aţintiţi la ceainicul cel mic. Domnul Bumble tuşi din nou şi schiţă un zâmbet uşor.

Doamna Corney se ridică să mai aducă o ceaşcă şi o farfurioară din dulap. În timp ce se aşeză, privirea ei o întâlni din nou pe cea a galantului intendent; se colora la faţă, dar părea în continuare foarte preocupată să-i facă ceaiul. Domnul Bumble mai tuşi o dată, de data asta însă mai pronunţat ca mai înainte.

— Dulce, domnule Bumble?, întrebă directoarea, ridicând zaharniţă.

— Chiar foarte dulce, doamnă, răspunse Bumble. El o fixă cu privirea în timp ce spunea asta şi dacă vreodată un intendent a părut cu adevărat tandru, păi acela era domnul Bumble în chiar clipa aceea.

Ceaiul era gata şi-i fu oferit intendentului în tăcere. Cum îşi aşternuse o batistă peste genunchi, ca să nu-şi strice frumuseţe de pantaloni, domnul Bumble începu să mănânce şi să bea, strecurând din când în când câte un oftat adânc. Dar asta nu părea să-i afecteze pofta de mâncare, ci dimpotrivă, părea mai degrabă să-l ajute să-şi coordoneze mai bine mişcările între ceai şi pâinea prăjită.

— Dar văd că aveţi şi o pisică, doamnă, zise domnul Bumble, uitându-se la un animal care stătea lăfăindu-se lângă foc, în mijlocul familiei ei, şi uite că are şi pui.

— Mi-s tare dragi, nici nu-ţi poţi imagina cât, răspunse femeia. Sunt aşa fericiţi, jucăuşi şi veseli, că-mi face plăcere compania lor.

— Cu adevărat drăgălaşe aceste animale, doamnă, încuviinţă, şi atât de cuminţi!

— Oh, da, răspunse directoarea cu entuziasm, şi se ataşează de casă, e o adevărată plăcere, zău!

— Doamna Corney, zise Bumble sacadat, marcând cuvintele cu linguriţă de ceai, ce vreau să-ţi spun este că orice pisici ori motani care ar putea să trăiască pe lângă dumneata fără să se ataşeze de casa dumitale, nu ar fi nimic altceva decât nişte măgari, doamnă!

— Vai, domnule Bumble!, protestă doamna Corney.

— Să spunem lucrurilor pe nume, doamnă, zise domnul Bumble, mişcând linguriţă încet, cu un soi de demnitate amoroasă care îl făcea şi mai convingător. Eu însumi aş îneca cu plăcere un asemenea animal.

— Asta înseamnă că eşti un om crud, spuse directoarea bine-dispusă, în timp ce întindea mâna să ia ceaşca intendentului, unul cu inima de piatră.

— Cu inima de piatră, doamnă, zise domnul Bumble, chiar aşa? Şi nemaispunand niciun cuvânt în timp ce-i lăsa

ceaşca, strânse degetul cel mic al doamnei Corney. Apoi, punându-şi ambele mâini pe vesta să dichisita, slobozi un oftat şi-şi trase scaunul ceva mai departe de foc.

Masa era rotundă şi cum doamna Corney şi domnul Bumble stătuseră lângă foc, unul în faţa celuilalt şi destul de aproape, e clar că depărtându-se de foc şi rămânând la masă, domnul Bumble se îndepărtase de fapt de doamna Corney. Asemenea gest va stârni fără îndoială o mare admiraţie din partea unor cititori mai prudenţi, considerandu-l un act de eroism din partea domnului Bumble, deoarece locul, momentul şi ocazia ar fi putut să-l determine să rostească vorbe dulci, care ar fi sunat bine pe buzele unor nesăbuiţi, uşuratici, dar care sunt sub demnitatea unui magistrat, a unui parlamentar, a unui ministru al statului, primar ori înalt funcţionar public, ca să nu mai vorbim că sunt cu totul nepotrivite pentru statutul şi seriozitatea unui intendent parohial, care (după cum se ştie) trebuie să fie cel mai riguros şi mai inflexibil dintre toţi.

Dar oricare ar fi fost intenţiile domnului Bumble (şi nu ne îndoim că erau dintre cele mai bune), masa era din nefericire rotundă, aşa cum am mai precizat de două ori până acuma, ceea ce înseamnă că, mişcându-şi încet-încet scaunul, domnul Bumble micşorase de fapt distanţa dintre el şi directoare, şi continuând să călătorească în jurul mesei, ajunse până la urma lângă scaunul pe care era aşezată doamna Corney. Iar cele două scaune chiar se atinseră, moment în care domnul Bumble se opri.

Acuma, dacă femeia şi-ar fi mutat scaunul la dreapta, s-ar fi ars la foc, iar dacă s-ar fi mişcat la stânga ar fi căzut direct în braţele domnului Bumble; de aceea (fiind o femeie discretă şi dându-şi seama dintr-un foc unde ar duce toate astea) rămase pe loc şi-i mai întinse domnului Bumble o ceaşcă cu ceai.

— Inima de piatră, doamna Corney, zise domnul Bumble, amestecând în ceaşcă cu ceai şi uitându-se drept în ochii

directoarei; dar dumneata nu ai inimă de piatră?

— Vai de mine, exclamă femeia, ce întrebare neobişnuită din partea unui burlac! De ce te-ar interesa pe dumneata asta, domnule Bumble?

Intendentul îşi bău ceaiul până la ultima picătură, îşi termină de mâncat pâinea prăjită, îşi îndepărtă firimiturile de pe genunchi, se şterse la gură şi, niciuna, nici două, îi fură o sărutare doamnei directoare.

— Domnule Bumble, strigă discretă doamna în şoaptă, asta fiindcă spaima o făcuse să-şi piardă vocea. Domnule Bumble, mă faci să ţip!

Domnul Bumble nu răspunse, ci o cuprinse uşor cu braţul de mijloc, într-un gest de demnitate masculină.

Doamna şi-ar fi ţinut promisiunea şi chiar ar fi ţipat la această nouă îndrăzneală a domnului Bumble, dacă un ciocănit grăbit în uşa nu ar fi făcut gestul inutil.

Cu mare iuţeală, domnul Bumble fugi la sticlele de vin, şi începu să le şteargă de praf cu mare asiduitate, în timp ce directoarea întrebă cu o voce aspră cine-i la uşă. Merită aşadar să remarcăm aici, că pe un exemplu curios de cum poate o surpriză subită să contracareze efectele spaimei, că vocea doamnei îşi recăpătase aproape total seriozitatea ei oficială.

— Dacă nu vă e cu supărare, coniţa — zise o calică bătrână şi zbârcită şi urâtă ca dracu', arătându-se la uşa — bătrâna Sally îşi dă duhul.

— Ei, şi ce mă interesează pe mine asta?, întrebă directoarea supărată. Doar nu pot eu s-o ţin în viaţă, nu?

— Nu, sigur că nu, coniţa, răspunse bătrână, nimeni nu poate asta. Nimeni n-o mai poate ajuta acuma. Eu am văzut mulţi oameni murind, de la prunci la oameni în toată firea, şi ştiu destul de bine cum stau lucrurile când se apropie moartea. Dar femeia asta e tulburată rău şi când nu are dureri, ceea ce se întâmplă rar, fiindcă îi e dat să aibă un sfârşit greu, tot spune că are ceva să vă mărturisească. Nu poate muri liniştită până nu veniţi, coniţa.

Drept răspuns, venerabila doamna Corney rosti o mulţime de insulte la adresa babelor care nici să moară nu puteau fără a-i deranja pe alţii. Apoi, infofolindu-se într-un sal gros pe care-l găsi în grabă, îi ceru domnului Bumble s-o aştepte până se întoarce, dacă nu se întâmplă între timp ceva neprevăzut, desigur.

Poruncind mesagerei să meargă mai repede şi să nu se târâie toată noaptea pe scări, o urmă pe această afară din cameră, indispusa şi continuând s-o muştruluiască. Odată lăsat acolo singur, domnul Bumble avu un comportament inexplicabil. Deschise dulapul, număra linguriţele, cântări în mâna cleştele de zahăr, inspectă cu atenţie un vas mare pentru lapte, ca să se convingă dacă e autentic, iar după ce-şi satisfăcu aceste curiozităţi, îşi puse pălăria pe cap aiurea şi dansa cu gravitate în jurul mesei, înconjurând-o astfel de patru ori.

După ce reuşi această extraordinară performanţă, îşi scoase din nou pălăria şi, aşezându-se cu spatele în faţa focului, păru că face inventarul exact al mobilelor din jur.

Capitolul 24

Se referă la o poveste foarte tristă, dar scurtă, şi care ar putea fi importantă pentru istorisirea noastră

Cea care tulburase liniştea şi pacea din camera directoarei noastre nu era deloc nepotrivită pentru rolul de vestitoare a morţii. Adusă de spate din cauza vârstei înaintate, cu picioarele tremurând de paralizie, cu faţa schimonosită de o uitătură hidoasă, ea semăna mai mult cu o caricatură grotescă, desenată de o mână nebună, decât cu opera Naturii.

Vai, cât de puţine fete omeneşti făcute de Natură sunt lăsate să ne încânte cu frumuseţea lor! Grijile, tristeţile şi neajunsurile lumii le schimba, aşa cum schimba şi inimile lor; şi doar atunci când aceste apăsări amuţesc şi nu le mai pot atinge niciodată, norii negri se risipesc şi lasa cerul limpede. Aşa se întâmpla adesea cu înfăţişarea morţilor; chiar şi starea lor de neclintire rigidă se poate transforma în expresia aceea de mult uitată de copil adormit, revenind astfel la figura pe care o aveau în prima parte a vieţii. Atât de calm şi de împăcat le e din nou chipul, încât cei care i-au cunoscut în copilăria lor fericită îngenunchează lângă coşciug smeriţi, ca şi cum ar vedea un înger pe pământ.

Baba trecu clătinându-se pe coridoare şi pe scări, bolborosind nişte cuvinte incoerente la mustrările însoţitoarei sale. Într-un târziu, fiind nevoită să-şi tragă sufletul, îi dădu directoarei lumânarea şi rămase în urma târându-se cum putea şi ea. În acest timp, cealaltă, mai iute, îşi făcu repede drum spre odaia în care zăcea femeia bolnavă.

Era o odaie goală din podul casei, unde se zărea o lumină slabă în partea din fund. Lângă pat se afla o altă bătrână care veghea, iar lângă foc stătea asistentul farmacistului de

la parohie, care-şi făcea de zor o scobitoare dintr-o pănă.

— Rece noapte mai este, doamna Corney, zise tânărul domn când intră directoarea.

— Cu adevărat rece, domnule, răspunse ea, cu cel mai blând ton de care era în stare şi înclinându-se uşor în timp ce vorbea.

— Ar trebui să le cereţi cărbuni de mai bună calitate furnizorilor dumneavoastră, zise asistentul farmacistului, spărgând o bucată de cărbune din foc, cu ajutorul unui cleşte ruginit. Ăştia nu-s buni deloc pe o noapte friguroasă că asta.

— Asta hotărăşte consiliul, domnule, replică directoarea. Trebuie să ne asigure măcar căldură, ca şi aşa nu ne este deloc uşor.

Discuţia le fu întreruptă de un geamăt care venea dinspre femeia bolnavă.

— Oh, făcu tânărul tămăduitor întorcându-se spre pat, ca şi cum şi-ar fi adus deodată aminte de pacientă, este totul pierdut în privinţa ei, doamna Corney.

— Aşa să fie oare, domnule?, întrebă directoarea.

— M-ar mira s-o mai ducă şi câteva ore, zise tânărul, preocupat mai mult de scobitoarea să. Întregul organism e terminat. Ce face acuma, moţăie, bătrâna doamnă?

însoţitoarea se aplecă deasupra patului să verifice şi dădu afirmativ din cap.

— Atuncea poate se va sfârşi aşa, liniştit, dacă nu mai faceţi gălăgie. Puneţi lumânarea pe podea. N-o s-o vadă acolo.

însoţitoarea făcu întocmai cum i se ceruse, clătinând însă din cap, în semn că femeia nu-şi va da duhul aşa uşor. După asta se aşează din nou lângă cealaltă îngrijitoare, care se întorsese între timp. Cu o expresie de nerăbdare, directoarea se înfăşură mai bine în sal şi se aşează la căpătâiul patului.

Asistentul, terminându-şi îndeletnicirea cu cioplitul scobitorii, se postă în faţa focului şi începu s-o folosească

de zor preţ de aproape zece minute. Când se plictisi, îi ura doamnei Corney serviciu uşor şi ieşi în vârful picioarelor.

După ce rămaseră tăcute un timp, cele două bătrâne se ridicară de pe pat, şi, ghemuindu-se lângă foc, îşi întinseră mâinile zbârcite să le încălzească. Flăcările aruncau o lumină difuză pe chipurile lor scofâlcite, făcându-le şi mai hidoase, acum că începuseră să vorbească încet.

— A mai spus ceva, dragă Ann, cât timp am fost eu plecată?, începu mesageră.

— Nici măcar un cuvânt, răspunse cealaltă. S-a frământat şi s-a tras de mâini un pic, dar eu i le-am ţinut bine şi atunci n-a mai făcut-o. Nu prea i-a mai rămas multă vlagă, aşa că mi-a fost uşor s-o potolesc. Sunt destul de puternică să mă descurc aici, cu o femeie bătrână, asta fără doar şi poate.

— A băut vinul fiert pe care a spus doctorul să-l bea?, întrebă prima.

— Am încercat să i-l dau, răspunse cealaltă, dar ţinea dintii prea strâns şi când a apucat cană cu dinţii, o muscă aşa tare, că abia am reuşit să i-o trag. Aşa că l-am băut eu şi mi-a făcut tare bine!

Uitându-se cu atenţie în jur, să se convingă că nu le aude nimeni, cele două hârci se apropiară mai mult de foc şi continuăm să sporovăiască cu spor.

— Eu îmi amintesc de vremea când, zise prima, şi ea ar fi procedat exact la fel, după care ar fi făcut un haz nebun de asta.

— Da, aşa ar fi făcut, fu de acord cealaltă, era o fire veselă. Şi câţi morţi a mai avut pe mână, frumoşi şi curaţi ca şi ceară. Ochii mei bătrâni i-au văzut, vai, şi mâinile astea bătrâne i-au şi atins, fiindcă am ajutat-o de nenumărate ori.

Întinzându-şi degetele tremurânde în timp ce vorbea, bătrână şi le flutură triumfătoare prin faţa ochilor, şi cautandu-se prin buzunare găsi o tabacheră veche, decolorată de vreme, din care vărsa câteva fire de tutun în palma întinsă a tovarăşei ei şi câteva în propria palma. Pe când

babele se ocupau cu asta, directoarea, care aşteptase cu nerăbdare ca femeia să se trezească din inconştienţă, se apropie de ele lângă foc şi întrebă enervată cât mai are de aşteptat.

— Nu prea mult, coniţa, răspunse a doua femeie, uitandu-se drept în ochii ei. Nu tre' s-aşteptam niciunul prea mult moartea. Răbdare, răbdare şi va veni curând pentru toţi.

—Tine-ţi gura, toantă senila!, i-o tăie directoarea cu asprime. Martha, spune-mi tu, a mai fost în starea asta şi până acuma?

— Da, deseori, răspunse prima femeie.

— Dar nu va mai fi niciodată la fel, adăugă a doua, vreau să spun că nu se va mai trezi decât o dată şi asta nu pentru mult timp, ascultă la mine coniţa!

— Mult sau puţin, o repezi directoarea, pe mine n-o să mă mai găsească aici când se trezeşte. Şi să vă fie clar la amândouă să nu mă mai deranjaţi altă dată pentru fleacuri. Nu e de datoria mea să veghez la toate babele care mor în azilul ăsta, şi de aceea nici n-am s-o mai fac, aşa să ştiţi. Ascultaţi bine, cotoroanţe neruşinate. Dacă mai îndrăzniţi să vă mai bateţi joc de mine, vă vin eu de hac, o să vedeţi voi!

Se îndrepta grăbită să iasă, când se auzi un ţipăt dinspre cele două bătrâne, care se întorseseră la pat, ţipat care o făcu să se uite înapoi. Pacienta se ridicase încăpui oaselor şi întindea mâinile spre ea.

— Cine-i acolo?, strigă ea cu o voce spartă.

— Sst! Ssti, făcu una dintre femei, năpustindu-se asupra ei. Stai acolo liniştită, culcă-te!

— N-o să mai stau niciodată culcată, decât moartă!, spuse femeia agitându-se. Am să-i spun ce am de spus. Vino aici, mai aproape, să-ţi şoptesc ceva la ureche.

Ea o prinse pe directoare de mână, şi silind-o să se aşeze pe un scaun de lângă pat, se pregătea să vorbească. Dar când se uită în jur, baga de seamă că cele două babe se

iţeau s-o asculte.

— Scoate-le afară, zise femeia doborâtă de toropeală, gra- beste-te, grăbeşte-te!

Cele două băbătii, vorbind când una, când altă, nu mai pridideau cu văicărelile, spunând printre altele că, fiind cu minţile rătăcite, biata femeie nu mai ştia cine-i sunt adevăratele prietene, şi bâiguind în continuare felurite proteste spuseră că n-or s-o părăsească oricum. Cu toate acestea, directoarea le împinse afară din cameră şi se întoarse lângă pat. Fiindcă fuseseră alungate, babele îşi schimbaseră tonul şi urlau prin gaura cheii că bătrâna Sally e beată, ceea ce nu era chiar imposibil, ţinând cont că, pe lângă doza normală de opium prescrisă de farmacist, ea mai făcea faţa şi efectelor ultimului pahar de gin cu apă pe care-l gustase mai înainte, prin mărinimia celor două bătrâne de ispravă.

— Şi acuma ascultă, zise muribundă cu voce tare, în sforţarea de a-şi aduna ultimele puteri. Chiar în camera asta şi în chiar patul ăsta, am îngrijit odată o tânără tare drăguţă care fusese adusă la azil cu picioarele numai răni de la cât mersese şi toată plină de praf şi de sânge. Ea a născut un băieţel, după care a murit. Stai să mă gândesc… în ce an o fi fost asta oare?

— Lasă anul acuma, zise cu nerăbdare ascultătoarea. Spune, ce-i cu ea?

— Vai, murmură bolnavă, recăzând în starea ei de toropeală, ce-i cu ea? Aha, da, ştiu, strigă ea, sărind în sus deodată, cu faţa roşie şi ochii bulbucaţi. Am furat de la ea, asta am făcut, nici nu se răcise bine când i l-am furat.

— Ce i-ai furat, pentru numele lui Dumnezeu?, urlă directoarea, pregătindu-se să ceară ajutor.

— Lucrul acela, răspunse femeia, astupând gura celeilalte. Era singura ei avuţie. Ar fi avut nevoie de haine să-i ţină de cald, şi de mâncare să se hrănească, dar ea l-a păstrat şi l-a ascuns în sân. Era aur, asta era! Aur adevărat, care ar fi putut să-i salveze viaţa.

— Aur zici?, repetă directoarea, aplecându-se curioasă peste femeia care căzuse pe spate. Spune mai departe, aşa deci, şi ce s-a întâmplat până la urmă? Cine era mama, când s-a întâmplat asta?

— Mi l-a încredinţat spre păstrare, răspunse femeia cu un geamăt, şi a avut încredere în mine că în singura fiinţă care a stat la căpătâiul ei. Cu gândul i l-am furat încă din clipa în care mi l-a arătat în jurul gâtului ei; iar de moartea copilului probabil că tot eu mă fac vinovată! Ăştia l-ar fi tratat mai bine pe micuţ, dacă ar fi ştiut toată povestea!

— Ce să ştie?, întrebă cealaltă. Spune-mi!

— Băiatul, pe măsură ce creştea, semăna tot mai mult cu maică-sa, zise femeia, fără legătură cu întrebarea ce i se pusese, aşa că de fiecare dată când îi vedeam chipul îmi aminteam de maică-sa. Biata fată, biata de ea! Şi cât de tânără mai era, şi blândă ca o mieluşea. Aşteaptă, mai am ceva să-ţi spun. Nu ţi-am spus totul.

— Nu, n-ai terminat, răspunse directoarea, aplecându-şi capul pentru a prinde fiecare şoaptă, fiindcă ele se auzeau din ce în ce mai slab de la muribundă. Grăbeşte-te, căci altfel s-ar putea să fie prea târziu.

— Mamă, continua femeia, făcând un efort şi mai mare decât înainte, mamă, când au apucat-o prima dată fiorii morţii, mi-a şoptit la ureche ca dacă se va naşte viu copilul ei şi dacă va trăi după aceea, s-ar putea să vină ziua în care nu se va mai ruşina la auzul numelui bietei sale mame. „Rogu-te Doamne”, mai spusese ea, împreunându-şi mâinile fine, „de-o fi băiat ori faţă, găseşte-i nişte prieteni, în lumea asta tulbure, fie-ţi milă de un biet copil singur, lăsat în voia sorţii”.

— Care-i numele băiatului?, întrebă directoarea.

— l-au pus numele Oliver, răspunse femeia slăbită. Iar aurul pe care l-am furat e…

— Da, da, spune, strigă cealaltă.

Se aplecă nerăbdătoare peste femeie ca să-i asculte răspunsul, dar dădu înapoi instinctiv, fiindcă muribundă

iarăşi se ridică încet şi rămase ţeapănă în poziţie şezândă, apoi, prinzându-se cu ambele mâini de cuvertura, bolborosi nişte sunete indescifrabile, după care căzu fără suflare pe pat.

— Moartă de-a binelea, zise una din cele două bătrâne, grăbindu-se să dea buzna înăuntru, de cum se deschise uşa.

— Şi nici n-a avut nimic să-mi spună, până la urmă, spuse directoarea, îndepărtându-se, nepăsătoare.

Cele două hârci, fiind se pare prea ocupate cu îndatoririle lor faţă de moartă, nu mai ziseră nimic, ci continuară să trebaluiasca în jurul ei.

Capitolul 25

În care domnul Fagin şi compania lui revin în poveste

În timp ce toate acestea se petreceau la azilul din pro vincie, domnul Fagin stătea în vechea lui vizuină, ace easi din care îl luase fata pe Oliver, şi medita în faţă unui foc mic şi fumegând. Ţinea pe genunchi nişte foaie, cu care se pare că încercase să aţâţe focul. Dar cum căzuse pe gânduri, cu mâinile pe foaie şi cu bărbia sprijinită în degete, ochii lui rămaseră fixaţi pe barele ruginite ale căminului.

La o masă din spatele lui, Şmecherul, conul Bates şi domnul Chitling erau absorbiţi într-un joc de whist, în care Şmecherul juca împotriva celorlalţi doi.

Figura inteligentă a primului numit devenise chiar mai interesantă prin felul în care urmărea jocul şi în care încerca să-i citească mâna domnului Chitling, la care se iţea de câte ori avea ocazia, jucând practic în funcţie de cât putea vedea din cărţile vecinului său de joc. Fiind o noapte rece, acesta avea pălăria pe cap, un lucru obişnuit de altfel în cazul lui, chiar dacă se afla încasa. Mai avea şi o pipă de lut între dinţi, pe care o scotea doar atunci când simţea nevoia să guste nişte gin cu apă dintr-o cană ce se afla pe masă, tocmai pentru a-i bucura pe cei de faţă.

Şi conul Bates urmărea cu atenţie jocul, dar fiind o fire mai zburdalnică decât venerabilul său prieten, se aplecă mai mult asupra cănii cu gin şi se lansă în fel de fel de remarci şi glume nepotrivite pentru partidă ştiinţifică la care luau parte.

E drept că Şmecherul, bizuindu-se pe vechea lor prietenie, nu de puţine ori îl mustrului în legătură cu aceste abordări nepotrivite, numai că Bates lua în uşor aceste reacţii, cerându-i prietenului său fie să-şi vadă de treabă, fie să-şi bage mai bine capul într-un sac. Dar mai spuse şi

alte glume bine ticluite, tot în acelaşi spirit, câştigând astfel admiraţia sinceră a domnului Chitling. Ceea ce era ciudat era faptul că deşi acesta din urmă şi partenerul său pierdeau mereu, în loc să-l înfurie pe conul Bates, nu făcea decât să-l amuze în cel mai înalt grad pe acesta, atât de mult, încât la sfârşitul fiecărui joc râdea zgomotos şi spunea că în viaţa lui n-a mai văzut un joc aşa de vesel.

— Am două perechi şi rubberul, zise domnul Chitling, cu o faţa lungă, în timp ce scotea din buzunarul vestei jumătate de coroană. N-am mai văzut unul ca tine, Jack, mereu câştigi; chiar şi când avem noi mâna bună, Charley şi cu mine tot nu putem face nimic să câştigăm.

Fie persoana lui, fie felul în care a rostit el asta, adică într-un mod plângăcios, îl amuză atât de tare pe Charley Bates, încât hohotul de râs care urmă îl trezi pe evreu din reverie şi-l făcu să întrebe ce s-a întâmplat.

— Ce s-a întâmplat, auzi! Fagin, strigă Charley, păcat că n-ai urmărit jocul. Tommy Chitling nu a câştigat nici măcar un punct, iar eu am fost partenerul lui împotriva Şmecherului şi a mortului.

— A, zise evreul, cu un rânjet care demonstra că pricepuse despre ce-i vorba. Mai încearcă-i o dată Tom, nu te lăsa!

— Mulţumesc, nu-mi mai trebuie, Fagin, răspunse domnul Chitling, mi-a ajuns. Asta are aşa un noroc, că nu are rost să-i stau împotriva.

— Ha, ha!, dragul meu, făcu evreul, tre’ să mai treacă mult timp ca să-l poţi tu bate pe Şmecher.

— Trezirea!, zise Charley Bates, poate vrei să spui că tre’ să stai cu picioarele în apă rece, să ai câte un telescop la fiecare ochi şi să mai ai şi un binoclu din acela cu care mergi la operă, dacă vrei să-l baţi.

Domnul Dawkins primi aceste minunate complimente cu multă demnitate, şi îi provoca să pună câte un siling fiecare ca să le demonstreze că el va scoate prima figura din pachetul de cărţi. Cum nimeni nu-i acceptă provocarea şi

tutunul din pipă i se terminase, începu să se distreze desenând un plan al închisorii Newgate pe masă, cu bucată de cretă pe care o folosise pentru scor, şi fluierând în acelaşi timp, destul de tare.

— Ce îngrozitor de plictisitor eşti, Tommy, zise Şmecherul, oprindu-se din fluierat după un lung moment de linişte, şi adresându-se domnului Chitling. La ce crezi dumneata că se gândeşte el, Fagin?

— De unde ai vrea să ştiu eu, dragul meu, răspunse evreul, uitându-se în jur, în timp ce strângea foalele. S-o fi gândind la ce a pierdut poate, sau la locul de odihnă de la ţară de unde tocmai s-a întors, mai degrabă! Ha, ha! Asta o fi, dragul meu?

— Nici vorbă de aşa ceva, răspunse Şmecherul, oprind conversaţia chiar când domnul Chitling se pregătea să răspundă. Ia spune tu, Charley!

— Eu aş spune, zise conul Bates, cu un rânjet, că se dă în vânt după Betsy. Vedeţi cum s-a înroşit? Vai de mine, dar omul ăsta nu se mai poate opri. Deci Tommy Chitling e îndrăgostit. Oh, Fagin, Fagin! Ce mă mai distrează asta!

De-a dreptul trăsnit la gândul că domnul Chitling ar putea fi victima unei pasiuni amoroase, Bates se arunca aşa brusc pe spătarul scaunului său, încât îşi pierdu echilibrul şi căzu (accidentul neschimbându-i câtuşi de puţin starea) intinzandu-se pe podea cât era de lung până termină de râs, după care se întoarse la locul său şi începu din nou să râdă.

— Nu te lua după el, dragul meu, zise Fagin, făcându-i semn din ochi domnului Dawkins şi lovindu-l dojenitor pe Bates cu capătul foalelor. Betsy e o fată faină. N-o lăsa să-ţi scape. N-o lăsa, îţi spun.

— Ce vreau eu să spun, Fagin, spuse domnul Chitling, tot roşu la faţă, e că asta nu vă priveşte pe niciunul din cei de faţă.

— Da, sigur că nu, făcu evreul. Ştii că Charley vorbeşte aiurea, nu-l lua în seamă dragule, n-are rost. Betsy e o fată pe cinste. Fă ce-ţi spune ea şi ai să vezi că o să ajungi

departe.

— Asta şi fac, exact cum îmi spune ea, răspunse domnul Chitling, dacă nu mă luam după ea nici nu ajungeam după gratii. Dar pentru tine a fost că lumea, nu-i aşa, Fagin? Şi parcă ce mare lucru să stai şase săptămâni acolo? Oricum se întâmplă odată şi-odată, şi de ce să nu se întâmple iarnă, când nu prea-ţi arde de plimbat pe străzi, zic bine, Fagin?

— Sigur că da, dragul meu, răspunse evreul.

— Nu te-ai supăra să mai stai o dată, Tom, întrebă Şmecherul, făcându-le cu ochiul lui Charley şi evreului, dacă lui Bet i-ar conveni, aşa-i?

— Nu, nu m-aş supăra, replică Tom furios. Ei? Mai este cineva care ar face asta, aş vrea să ştiu. Spune, Fagin!

— Păi, nimeni, dragule, răspunse evreul, nici vorbă, Tom. Nu mai ştiu pe niciunul dintre ei care ar face asta în afară de tine, chiar niciunul, dragul meu.

— Eu aş fi putut scăpa basma curată dacă aş fi dat-o pe ea în gât, spune dacă nu-i adevărat, Fagin, continua supărat bietul nenorocit fără minte. Numai să fi spus eu o vorbă şi era vai şi-amar de ea, nu-i aşa Fagin?

— Ai dreptate, dragul meu, răspunse evreul.

— Dar eu n-am făcut-o, aşa-i, Fagin?, întrebă Tom, nesatu- rându-se să întrebe şi făcând-o din ce în ce mai ambalat.

— Aşa-i, sigur că da, răspunse evreul, tu eşti prea curajos ca să faci aşa ceva. Chiar prea-prea, dragul meu.

— Poate că ai dreptate, reluă Tom, uitându-se în jur, şi dacă-i aşa, ce-aţi găsit de râs în asta, spune-mi, Fagin?

Evreul observând că domnul Chitling e pe cale să-şi iasă din fire, se grăbi să-l asigure că nimeni nu râde, şi ca să-i dovedească ce serioşi erau toţi cei de faţă, se adresă conului Bates, principalul bănuit. Numai că, din păcate, chiar când se pregătea să deschidă gura pentru a spune că nu a fost niciodată mai serios în viaţa lui, Charley nu se putu abţine să nu slobozească un hohot de râs atât de

puternic, încât batjocoritul domn Chitling, fără să-l prevină în vreun fel, se repezi să străbată camera pentru a-l pocni pe vinovat. Charley însă, fiind priceput să scape de primejdii, se aplecă să evite lovitură, şi îşi alese atât de bine momentul, încât nimeri direct în pieptul bătrânului glumeţ, lovindu-l de perete, unde acesta rămase horcăind, în timp ce domnul Chitling privea totul cu o mare spaimă.

— Ia, tăceţi, strigă Şmecherul în momentul acela. Am auzit clopoţelul. Şi apucând lumânarea, se strecură în sus pe scări.

Sunetul se auzi şi mai impacientat că prima dată, iar cei dinăuntru rămaseră în întuneric. După o scurtă pauză, Şmecherul reapăru şi îi şopti ceva evreului la ureche.

— Ce spui, strigă evreul, singur?

Şmecherul dădu afirmativ din cap şi, umbrind niţel cu mâna lumânarea, se uită sugestiv la Charley Bates, dându-i de înţeles acestuia că nu mai era cazul să se hlizească în momentele acelea. După ce făcu acest gest prietenesc, se uită atent la fata evreului că pentru a primi nişte instrucţiuni.

Bătrânul îşi muşcă degetele îngălbenite, meditând câteva secunde, în timp ce fata-i trăda îngrijorarea unei presimţiri rele. În cele din urmă îşi ridică privirea.

— Unde-i?, întrebă el.

Şmecherul arătă spre tavan şi făcu un gest care voia să spună că el ar trebui să părăsească odaia.

— Da, răspunse evreul întrebării lui mute, adu-l aici, jos! Sst! Linişte, Charley, şi tu Tom! Valea, hai!

Această poruncă scurtă dată lui Charley Bates şi opozantului sau de mai înainte fu îndeplinită imediat, fără comentarii. Nu se mai auzea niciun zgomot din partea lor, atunci când Şmecherul coborî scările cu lumânarea în mână, urmat de un om îmbrăcat în salopetă, om care, după ce aruncă o privire grăbită prin cameră, îşi scoase o basma care-i acoperise până atunci partea de jos a feţei şi dezvălui chipul răvăşit, neras şi palid al lui Toby Crackit.

— Ce mai faci, Faguey?, zise onorabilul domn Crackit, salu- tandu-l pe bătrânul evreu. Aruncă şalul ăla în castorul meu, Şmecherule, ca să ştiu de unde să-l iau când am s-o roiesc de-aici. Aşa te vreau! Ai să ajungi un mare priceput, mai ceva decât cei bătrâni!

Zicând acestea, îşi scoase bluză de lucru de pe el şi, infasu- randu-si-o în jurul mijlocului, îşi trase un scaun lângă foc şi-şi întinse picioarele pe vatră.

— Ia uite-aici, Faguey, zise el, privind neconsolat la ghetele lui murdare. Nicio picătură de ceară, ştii tu de când, niciun fel de lustru, să-nnebunesc dacă nu-i aşa! Dar nu te uită în felul asta întrebător la mine, omule! Toate la timpul lor. Eu nu pot vorbi de afaceri până nu mănânc şi nu beau, aşadar, adu ce trebuie şi lasă-mă să mă ghiftuiesc pentru prima dată în ultimele trei zile.

Evreul făcu semn Şmecherului să aducă pe masă ce se mai găsea de mâncare şi, aşezându-se în fata spărgătorului de case, aştepta să înceapă povestirea.

După cum se vedea, Toby nu ardea de nerăbdare să înceapă vreo poveste. La început, evreul se mulţumi să-l privească liniştit, ca şi cum ar fi vrut să-i citească gândurile în trăsături. Dar fu în zadar.

Arăta obosit şi vlăguit, dar era destins şi, chiar şi aşa murdar, cu barbă şi favoriţii netunsi, fercheşul Toby Crackit arata seducător şi se simţea foarte bine în pielea lui.

Evreul, aproape bolnav de nerăbdare, îi urmărea fiecare îmbucătură pe care o ducea la gură, plimbându-se în tot acest timp în lung şi-n lat prin cameră, enervat la culme. Dar nici asta nu-l ajuta. Toby continua să mănânce nepăsător, până se ghiftui. Apoi, poruncindu-i Şmecherului să iasă, închise uşa, îşi prepara un pahar de tărie cu apă şi se pregăti de conversaţie.

— Mai întâi şi la-nceput, Faguey, zise Toby.

— Da, spune, se repezi evreul, trăgându-şi scaunul mai aproape.

Domnul Toby Crackit se opri să soarbă o înghiţitură de

băutură din pahar şi să declare că ginul este excelent. Apoi, punându-şi atent picioarele pe marginea vetrei, astfel încât să-şi aducă ghetele la nivelul ochilor, reveni liniştit cu aceeaşi replică:

— Mai întâi şi la-nceput, Faguey, zise spărgătorul, ce mai face Bill?

— Ce zici?, urlă evreul sărind de pe scaun.

— Doar nu vrei să spui că…, începu Toby, palid la faţă.

— Să spun eu?, tună evreul bătând cu piciorul în podea. Unde sunt ăştia? Sikes şi băiatul? Unde sunt acum, unde au fost până acum? Unde se ascund? De ce n-au venit pe aici?

— Spargerea a eşuat, zise Toby abia auzit.

— Ştiu asta, răspunse evreul, smulgându-şi un ziar din buzunar şi aratandu-i-l. Ce altceva s-a mai întâmplat?

— Au tras cu arma şi l-au nimerit pe băiat. Am ras-o de-a dreptul peste câmp, tinandu-l pe băiat între noi, peste garduri şi gropi. Ne-au urmărit, fir-ar să fie, toată lumea era în picioare şi au asmuţit şi câinii asupra noastră.

— Şi băiatul?

— Bill l-a suit în spate şi l-a dus ca vântul. Ne-am oprit să-l punem între noi. Capul îi atârna într-o parte şi era rece. Erau pe urmele noastre, le simţeam respiraţia în ceafă; în asemenea situaţii, fiecare pentru el, ştii cum e, mai ales că ne păştea spânzurătoarea, aşa că ne-am separat şi l-am lăsat pe micuţ într-un şanţ, nu ştiu dacă e mort sau viu la ora asta.

Evreul nu mai suporta să asculte mai departe. Scoţând un urlet şi izbindu-se peste cap, ieşi ca o furtună din cameră şi din casă.

Capitolul 26

În care îşi face apariţia pe scenă un personaj misterios şi se mai întâmpla încă multe lucruri legate de povestea noastră

Bătrânul ajunse în colţul străzii înainte de a-şi reveni din efectul produs de veştile aduse de Toby Crackit. Nu se oprise din goana lui, ci se grăbea besmetic înainte, în felul acela sălbatic şi dezordonat, tipic pentru el, când trecu o trăsură în goană; şi doar strigătele trecătorilor, care văzură primejdia în care se afla, îl făcură să treacă înapoi pe trotuar. Evitând cât era posibil străzile principale şi strecuran- du-se doar pe drumuri mărginaşe şi fundături, ajunse într-un târziu în Snow Hill. De aici o luă şi mai tare la sănătoasă şi nu se mai opri până nu ajunse în dreptul unei curţi, iar aici, ca şi când s-ar fi simţit din nou în elementul lui, reveni la pasul sau greoi, şi părea să respire mai bine.

Aproape de locul în care se întretaie Snow Hill cu Holborn Hill, se afla pe mâna dreaptă, cum vii dinspre oraş, o străduţă îngustă şi mizerabilă ce dă în Saffron Hill. În prăvăliile infecte din zonă sunt expuse batiste de mătase uzate, de toate felurile şi mărimile, căci aici locuiesc acei comercianţi care le cumpăra de la hoţii de buzunare. Sute de batiste atârna afară agăţate de ferestre şi uşi, iar rafturile dinăuntru sunt pline cu mormane de astfel de batiste. Aflată la marginea cartierului Field Lane, mahalaua are propria ei viaţă, cu barbieri, cafenele, crâşme şi locuri unde se găseşte peste prăjit. E un fel de colonie comercială de sine stătătoare. Aici e raiul hoţilor, unde negustori tăcuţi vin dis-de-dimineaţă ori când se întunecă deja, îşi fac treaba în cămăruţele întunecate din spatele prăvăliilor şi apoi dispar la fel de ciudat cum au apărut. În acest loc, negustorii de haine, pantofi şi zdrenţe îşi expun mărfurile

printre hoţi. E un loc în care tinichelele, oasele şi grămezile de resturi de materiale textile ruginesc ori putrezesc în pivniţele soioase.

Ei, bine, tocmai în locul acesta a poposit evreul. Era bine cunoscut de toate scursurile din zonă, fiindcă mulţi din cei care cumpărau ori vindeau pe-acolo îl salutară pe bătrân prieteneşte când îl văzură. El le răspunse la salut în acelaşi fel, dar nu se manifestă altfel până nu ajunse în capătul celălalt al străduţei. Aici se opri să-i vorbească unui vânzător mic de statură, îngrămădit cât se putea într-un scaun de copil şi fumând dintr-o pipă la uşa prăvăliei sale.

— Ştii, domnule Fagin, vederea dumitale parcă îmi face bine la hoftalmie!, zise respectabilul negustor ca răspuns la întrebarea evreului despre cum mai sta cu sănătatea.

— Zona observ că e destul de fierbinte, Lively, spuse Fagin, ridicând din sprâncene şi încrucişându-şi mâinile pe coate.

— E drept că am mai auzit nemulţumirea asta la vreo doi oameni până acuma, răspunse negustorul, dar se răceşte repede la loc, nu crezi?

Fagin dădu din cap afirmativ. Apoi arătând către Saffron Hill, se interesa dacă era cineva în seara aceea pe-acolo.

— La „Şchiopi”?, întrebă omul.

Evreul clătină din nou capul.

— Stai să mă gândesc, continua negustorul, reflectând. Da, sunt vreo juma’ de duzină duşi acolo, din câte ştiu eu, dar nu cred că prietenul dumitale e acolo.

— Deci Sikes nu e pe-acolo, din câte zici?, insistă evreul cu o figură dezamăgită.

— Non ist ventus — cum zic oamenii legii, replică scundul, dând din cap şi afişând un aer tare şmecher. Ai cumva ceva pentru mine în seara asta?

— Nu, nimic în seara asta, zise evreul şi plecă.

— Mergi la „Şchiopi”, acuma, Fagin?, strigă după el piticul. Stai aşa, nu mi-ar displăcea să bem ceva împreună acolo.

Dar cum evreul, uitându-se înapoi, făcu semn cu mâna că preferă să fie singur şi cum, pe deasupra, scundul nu putu prea repede să iasă din scăunelul lui, firma „La Şchiopi” fu văduvită un timp de prezenţa domnului Lively. Când reuşi în sfârşit să se ridice din scaun, evreul dispăruse deja, aşa încât după ce se ridică în zadar pe vârfuri, în speranţa ca-l va putea zări pe bătrân, îşi forţa din nou trupul în scaun şi făcând un semn din cap a îndoială şi neâncredere doamnei de la prăvălia de vizavi, îşi reluă fumatul din pipa cu un aer grav.

Crâşmă „La Trei Şchiopi”, sau mai degrabă „La Şchiopi”, cum era cunoscută printre clienţi, era acel local în care domnul Sikes şi câinele lui mai fuseseră văzuţi. Doar făcându-i un semn unui individ de la bar, Fagin urca direct pe scări şi, deschizând uşa unei camere, intra pe nesimţite şi scrută cu privirea locul, punându-şi palmă la ochi, ca şi cum ar fi căutat pe cineva anume.

Camera era luminată de două lămpi cu gaz, ce nu se vedeau de afară, din cauza obloanelor închise şi a perdelelor de un roşu decolorat, bine trase. Tavanul era vopsit în negru, pentru a nu fi afectată culoarea lui de fumul lămpilor, iar locul era aşa plin de fum, încât la început nici nu se prea vedea nimic. Treptat însă, cum fumul mai ieşea pe uşa deschisă, se puteau distinge nişte capete, dar asta la fel de neclar ca şi zgomotele care-i ajungeau la ureche. Când ochiul se mai obişnuia cu scena, spectatorul putea vedea o grămadă de lume, bărbaţi şi femei, îngrămădiţi în jurul unei mese lungi, în capătul căreia stătea un preşedinte, cu un ciocan în mână, semn că era abilitat să stea acolo, în timp ce un artist profesionist, cu nasul vineţiu şi falca legată din pricina unei dureri de masele, cânta la un pian vechi undeva într-un colţ îndepărtat al camerei.

Când Fagin se strecurase pe nesimţite înăuntru, artistul tocmai îşi plimbă degetele pe clape, într-un preludiu, ceea ce-i făcu pe cei de faţă să ceară un anumit cântec. Când

încetară, apăru o tânără care îi încânta cu o baladă în patru părţi, iar între ele acompaniatorul interpreta refrenul, cât putea de tare. Când terminară, preşedintele le mulţumi şi urmară artiştii ce se aflau în dreapta şi în stânga sa şi care se lansară într-un duet răsplătit şi acesta cu multe aplauze.

Era interesant de observat nişte figuri care ieşeau în evidenţă din grup. Unul era însuşi preşedintele (nimeni altul decât proprietarul casei), un individ masiv, cu trăsături aspre, care, în timp ce artiştii cântau, îşi rotea ochii încoace şi încolo, şi deşi părea că se distrează, nu-i scăpa nimic din ce se întâmplă; avea ochiul şi urechea formate pentru asta. Lângă el se aflau cântăreţii care primeau cu o indiferenţă profesională complimentele spectatorilor şi dădeau pe gât o mulţime de pahare de băutură cu apă oferite de cei mai înfocaţi admiratori ai lor. Fetele acestora din urmă, care exprimau parcă fiecare viciu posibil, atrăgeau atenţia tocmai fiindcă erau aşa de respingători. Viclenia, bestialitatea şi beţia în toate fazele lor se aflau în toată splendoarea lor aici, iar femeile, unele rămase doar cu vagi urme ale tinereţii, şi acelea pălind la o privire mai atentă, altele arătând urmele destrăbălării ori ale crimelor săvârşite, iar altele, abia fete ori femei tinere şi niciunele trecute de prima tinereţe, formau cea mai sumbră şi mai tristă parte a acestui dezolant tablou.

Fagin, care nu se lăsă tulburat de emoţii, se uită atent la fiecare fată, în timp ce toată distracţia continuă, dar se pare că nu-l văzu pe cel pe care-l cauta. Reuşind într-un târziu să-i prindă privirea preşedintelui, îl salută uşor, după care părăsi încăperea la fel de discret cum intrase.

— Ce pot face pentru dumneata, domnule Fagin?, îl întrebă omul, ieşind după el. Nu vrei să petreci cu noi? S-ar bucura cu toţii.

Evreul scutură din cap cu nerăbdare şi întrebă în şoaptă:

— E aici?

— Nu, răspunse omul.

— Şi n-ai nicio veste de la Barney?, mai întreba Fagin.

— Niciuna, răspunse proprietarul crâşmei „Şchiopilor”. Fiindcă el a fost... Şi nu va da niciun semn până nu se vor linişti lucrurile. Sunt pe urmele lui ăştia, şi dacă se mişcă, şi-i ridică în cap. Se pare că e bine Barney al nostru, că altfel aş fi aflat. Mă prind pe orice că Barney o scoate la capăt până la urmă. O să vezi.

— Va veni şi celălalt în seara asta pe-aici?, întrebă evreul, accentuând din nou pronumele.

— Monks, vrei să spui?, întrebă ezitând proprietarul.

— Mai încet!, făcu evreul. Da.

— Sigur, răspunse omul, scoţând un ceas de aur din buzunarul pantalonilor. Încă îl mai aştept. Dacă mai stai zece minute va fi...

— Nu, nu, zise evreul grăbit, ca şi cum, oricât de mult ar fi dorit să vadă persoana respectivă, era mai liniştit acum că lipsea. Spune-i că am trecut să-l caut şi că trebuie musai să vină la mine în noaptea asta. Nu, mai bine mâine. Cum nu e aici, e mai bine s-o lăsăm pe mâine.

— E-n regulă, spuse omul. Nimic altceva?

— Nimic în plus, preciza bătrânul, coborând scările.

— Ce zici, spuse celălalt, uitându-se la balustradă şi scoţând nişte şoapte răguşite, de o vânzare? îl am pe Phil Baker aici şi e aşa beat ca şi un copil l-ar putea face.

— Aha, dar nu e încă rândul lui Phil Baker, zise evreul, uitându-se în sus. Phil mai are câte ceva de făcut înainte de a ne putea permite să ne descotorosim de el. Aşa că mergi înapoi la petrecere, dragul meu, şi spune-le tuturor să se veselească atâta cât mai pot. Ha! Ha, ha!

Cârciumarul începu să râdă şi el şi se întoarse la oaspeţii lui. Pe chipul evreului se reasternu expresia de nelinişte şi preocupare imediat ce rămase singur. După ce se gândi puţin, chema o birjă şi-i ceru omului să se îndrepte spre Bethnal Green. Se opri cam la un sfert de milă de reşedinţă domnului Sikes şi parcurse restul distanţei pe jos.

— Acuma, mormăi bătrânul, în timp ce bătea la uşă, dacă se pune ceva la cale aicea, am s-o aflu eu de la tine, fată

dragă, oricât de vicleană te-ai crede.

— Era în camera ei, zise femeia care-i deschise uşa.

Fagin se strecură uşor pe scări şi intră fără alte introduceri. Fata era singură şi stătea cu capul pe masă şi cu părul răsfirat în jur.

— O fi băut, se gândi evreul nepăsător, sau poate e doar nefericită.

În timp ce gândea asta, bătrânul se întoarse să închidă us, şi zgomotul pe care-l făcu trezi fata. Uitându-se la faţa lui vicleană, ea îl întrebă ce mai ştie, după ce asculta povestea despre Toby Crackit. După asta reveni la starea ei dinainte şi nu mai scoase niciun cuvânt. Împinse apoi cu nerăbdare lumânarea din faţa ei şi-şi mai schimbă de vreo două ori poziţia cu nervozitate, frecându-şi picioarele de podea, dar atât.

Cât dură tăcerea, evreul se uită nelinişti prin cameră, parcă pentru a se asigura că Sikes nu s-a întors pe ascuns. Oarecum satisfăcut de rezultatele inspecţiei sale, el tuşi o dată sau de două ori şi făcu tot atâtea eforturi să înceapă o conversaţie, dar fata îl trata ca şi cum ar fi fost un obiect, în cele din urmă, mai încerca o dată şi, frecându-şi mâinile, începu, cât de mieros putu:

— Şi unde crezi tu că o fi Bill acuma, draga mea?

Fata bolborosi abia auzit că nu are cum să ştie, şi părea, din geamătul pe care-l scapa, că plânge.

— Şi băiatul?, continua evreul, forţându-şi ochii să surprindă vreun semn pe faţa ei. Bietul copil! Părăsit într-un şanţ, dragă Nancy, gândeşte-te şi tu!

— Copilul, sari fata, uitându-se deodată în sus, e mai bine acolo unde este decât printre noi, şi dacă Bill nu păţeşte nimic din cauza asta, sper să zacă mort în şanţ şi să-i putrezească oasele pe acolo.

— Ce spui!, se miră evreul.

— Da, da, asta e, zise fata, întâlnindu-i privirea. Aş vrea să nu-l mai văd şi să ştiu că s-a terminat cu răul. Nu mai suport să-l mai am în preajma mea. Vederea lui mă

întoarce împotriva propriei mele fiinţe şi împotriva voastră.

— Puah!, făcu evreul cu dispreţ, dar eşti beată.

— Nu, zău?, strigă fata cu amărăciune, dar nu e vina dumitale dacă nu sunt! De altfel, dumneata te-ai bucura să mă vezi mereu într-o astfel de stare, afară de acuma, poate. Nu-ţi prea place dispoziţia mea, aşa-i?

— Nu, se răsti evreul, nicidecum.

— Schimba-mi-o, atunci!, răspunse fata râzând.

— Să ţi-o schimb eu?, exclamă evreul, exasperat la culme de încăpăţânarea neaşteptată a tovarăşei lui de discuţie şi de necazurile pe care i le adusese seara. Păi, să ştii că am să ţi-o schimb! Ascultă bine ce-ţi spun, numai cu şase cuvinte îl pot sugruma pe Sikes, e ca şi cum aş avea chiar acum gâtul lui gros între degetele mele. Dacă se întoarce fără băiat şi dacă scapă neprins fără să mi-l aducă mort sau viu, mai bine ucide-l dacă vrei să-l scapi de spânzurătoare. Şi fă-i felul în clipa în care pune piciorul în camera asta, sau altfel, ascul- ta-mă pe mine, va fi prea târziu.

— Ce vrei să spui cu toate astea, strigă fata involuntar.

— Ce vreau?!, continua furios Fagin. Când băiatul ăsta valorează mii de lire pentru mine, pot eu să pierd o asemenea şansă de a mă căpătui, din cauza unei bande de beţivi pe care-i pot face să dispară imediat? Şi mă mai bate la cap şi diavolul acela care nu vrea decât testamentul şi are şi putere să, să...

Rămânând fără suflu, bătrânul se opri să caute cuvântul potrivit, dar chiar în clipa aceea îşi potoli mânia şi-şi schimbă atitudinea. Cu doar puţin timp în urmă îşi încleştase mâinile, ochii i se dilataseră, iar faţa i se albise de la nervi; acum însă, se prăbuşise pe un scaun şi tremura la gândul că şi-a dezvăluit unele din ticăloşiile sale. După un scurt moment de tăcere, îndrăzni din nou să se uite la faţă. Păru oarecum mulţumit de faptul că o găsea în aceeaşi stare de nepăsare din care o trezise la început.

— Draga mea Nancy, croncăni evreul, cu obişnuita-i

voce. Ai luat seamă la ce ţi-am spus, dragă?

— Nu mă mai băga în boale, Fagin!, răspunse fata, ridicându-şi capul încet. Dacă Bill n-a reuşit treabă de data asta, are s-o facă altă dată, te-a servit de multe ori, şi o va mai face de câte ori va putea, iar când nu va putea, n-o va face, aşa că slăbeşte-mă cu asta.

— Hai să revenim la băiat, draga mea!, zise evreul, frecându-şi nervos palmele una de alta.

— Copilul va trebui să împărtăşească soarta celorlalţi, îl întrerupse Nancy, repezit. Şi-ţi mai spun o dată: sper să fi murit, ca să scape de suferinţă şi de dumneata. Asta, dacă Bill nu păţeşte nimic. Dar dacă Toby a reuşit să scape, Bill e în siguranţă fără doar şi poate, fiindcă Bill face cât doi de Toby oricând.

— Şi despre ce ţi-am povestit eu, dragă?, se interesă bătrânul, sfredelind-o cu privirea.

— Trebuie să-mi mai spui o dată, dacă e vreo treabă pe care vrei s-o fac, spuse Nancy, şi, dacă este, ai face mai bine să aştepţi până mâine. M-ai trezit dumneata pentru un minut, dar acuma m-ai pierdut din nou.

Fagin mai puse câteva întrebări, toate cu aceeaşi intenţie — de a se asigura că fata nu profitase de lipsa lui de atenţie în împărtăşirea unor secrete de-ale lui — dar ea răspunse aşa prompt şi părea atât de liniştită la privirile lui iscoditoare, încât impresia lui iniţială că fata era doar sub impresia băuturii îi fu confirmată. E adevărat că Nancy avea şi ea viciul acesta, aşa cum îl aveau cele mai multe protejate ale evreului, dat fiind faptul că, încă de la o vârstă fragedă, ele fuseseră mai degrabă încurajate să-l practice decât să se ferească de el.

Aspectul ei dezordonat şi damful de alcool care umplea apartamentul îi întăreau convingerea evreului; şi când mai văzu că după izbucnirea de violenţă descrisă mai sus faţă cade mai întâi în letargie şi apoi iar se agită, deci acuma varsă lacrimi amare şi în secunda următoare se lansează în afirmaţii optimiste cum ar fi să nu renunţi niciodată, şi mai

începe să mediteze şi despre care ar fi neplăcerile atunci când cineva, bărbat ori femeie, este fericit, domnul Fagin, care avea suficientă experienţă în privinţa asta la vârsta lui, constată cu mare satisfacţie că era cu adevărat ameţită de băutură.

Relaxat de această descoperire şi considerând că-şi îndeplinise cele două scopuri pentru care venise, unul de a-i împărtăşi fetei toate câte aflase în noaptea aceea şi al doilea să se convingă cu ochii lui că Sikes nu se întorsese, Fagin se îndrepta către casă, lăsând-o pe fata adormită, cu capul pe masă.

Era în jur de ora unu noaptea. Vremea foarte rece şi întunericul de afară nu-l îmbiau pe bătrân să zăbovească prea mult pe drum. Vântul care răscolea străzile părea să fi alungat trecătorii şi să fi spulberat tot praful şi noroiul, fiindcă erau puţini oameni pe-afară şi cu toţii se grăbeau să ajungă acasă. Vântul îi sufla din faţă, aşa că evreul tremura clănţănind din dinţi la fiecare rafală care-l lovea.

Ajunsese la colţul străduţei pe care locuia şi se cauta deja în buzunar după cheie, când o figură întunecată apărută din umbră trecu stradă şi se înfiinţă lângă el pe nesimţite.

— Fagin, şopti o voce în urechea lui.

— Ah!, exclamă evreul, întorcându-se cât putu de repede, dumneata eşti…

— Da!, îl întrerupse străinul. M-am tot plimbat pe aici în ultimele două ore. Unde naiba ai fost?

— Să-ţi rezolv treburile, dragul meu, răspunse evreul, uitându-se încurcat la partenerul de discuţie şi încetinindu-şi pasul în timp ce vorbea. Treburile dumitale, toată noaptea.

— Da, cum să nu!, zise străinul, cu un rânjet. Ei, şi ce-ai reuşit să faci?

— Nimic bun, răspunse evreul.

— Dar nici rău, sper!, zise străinul oprindu-se din mers şi întorcându-i o privire mirată bătrânului.

Evreul dădu din cap şi se pregătea să răspundă, când străinul îl întrerupse, îi arătă casa în faţa căreia ajunseră de-acuma şi spuse că ar fi mai bine să afle ce are de spus înăuntru, fiindcă îi îngheţaseră toate mădularele cât aşteptase, iar vântul îi pătrunsese peste tot.

Fagin nu părea prea încântat să aducă pe cineva încasa la ora aceea nepotrivită şi chiar mormăi că nu ar fi foc în casă, dar cum tovarăşul său insistă, el deschise uşa şi-i ceru acestuia s-o închidă încet, în timp ce el căuta o lumânare.

— E un întuneric de mormânt aicea, zise omul, bâjbâind pe scări. Grăbeşte-te!

— Închide uşa, şopti Fagin de la celălalt capăt al coridorului, şi cum spuse asta, uşa se închise cu zgomot.

— Nu eu am făcut asta, spuse celălalt, căutându-şi în continuare drumul. Fie a trântit-o vântul, fie s-a închis pur şi simplu. Hai mai repede cu lumina că-mi sparg capul dând peste ceva în gaura asta nenorocită.

Fagin coborî poticnindu-se în scările de la bucătărie, şi după o absenţă scurtă, se întoarse cu o lumânare aprinsă şi cu vestea că Toby Crackit dormea în camera din spate şi că băieţii sunt în cea din faţă. Indemnandu-l pe străin să-l urmeze, îl conduse sus pe scări.

—Am putea să avem mica noastră discuţie aici, dragul meu, zise evreul, dând de perete uşa unei camere de la primul etaj, şi cum sunt găuri în obloane, şi cum nu le arătăm noi vecinilor lumina pe aici, o să punem lumânarea pe scări, uite acolo!

Spunând acestea, bătrânul evreu se opri şi puse lumânarea jos, pe partea de deasupra a scărilor, chiar în faţa uşii camerei. După asta îl conduse pe individ în apartament. Acesta nu conţinea niciun fel de mobile în afara unui fotoliu stricat şi a unei canapele fără fata, care se afla după uşă. Ei, bine, aici se aşeză străinul cu un aer obosit, iar evreul, trăgându-şi fotoliul din partea cealaltă, se aşeză în faţa lui. Nu era chiar întuneric, uşa era parţial

deschisă, iar lumânarea de afară aruncă o lumină palidă pe peretele din faţă.

Un timp vorbiră în şoaptă. Deşi nu se înţelegea mai nimic din ce spuneau, decât câte un cuvânt pe ici, pe colo, un ascultător ar fi priceput că Fagin se apăra împotriva unor acuzaţii făcute de străin şi că acesta din urmă e foarte furios. Să fi vorbit aşa vreun sfert de oră sau ceva mai mult, când Monks, nume cu care evreul îl strigă de câteva ori pe străin în cursul discuţiei, spuse ridicând niţel vocea:

— Îţi spun încă o dată, nu a fost bun planul. De ce nu l-ai ţinut aici, printre ceilalţi şi să faci din el un sterpelitor de buzunare că lumea?

— Ia te uita la el!, exclamă evreul, ridicând din umeri.

— Ce, vrei să spui că nu ai fi putut face asta dacă ai fi vrut dumneata?, întrebă Monks furios. Nu ai mai făcut-o şi cu alţi băieţi de atâtea ori? Dacă ai mai fi avut răbdare vreo douăsprezece luni, cel mult, nu ai fi putut dumneata face să fie condamnat şi apoi trimis undeva afară din regat în siguranţă, poate pe viaţă?

— Cui i-ar fi folosit, dragă?, întreba bătrânul umil.

— Mie, răspunse Monks.

— Dar nu şi mie, zise evreul cu un aer supus. El ar fi putut să-mi fie de folos. Atunci când sunt implicate două părţi într-o afacere e bine să fie luate în seamă interesele amândurora, nu-i aşa prietene?

— Şi ce-i cu asta?, întrebă Monks.

— Păi, am văzut că nu e deloc uşor să-l antrenez pentru afacerea noastră, răspunse evreul, nu era ca şi ceilalţi băieţi care mai ajung în situaţia lui.

— Fir-ar el să fie! Aşa este!, bombăni omul, că altfel de mult ar fi fost hoţ.

— N-am fost în stare să-l înrăiesc, continua evreul, urmărind atent reacţiile tovarăşului său, nu făcuse nimic rău şi nu aveam cu ce să-l ameninţ, ştii că aşa procedăm noi pentru început, altfel muncim degeaba. Ce puteam să fac? Să-l trimit la furat cu Şmecherul şi cu Charley? Am

făcut-o şi pe asta la început şi, mult timp după aceea, mi-a tremurat inima pentru noi toţi.

— Nu-i vina mea pentru asta, interveni Monks.

— Nu, dragul meu, încuviinţă evreul. Şi nu mă leg eu de asta acuma, fiindcă dacă nu s-ar fi întâmplat cum s-a întâmplat, poate că n-ai fi pus niciodată ochii pe băiat că să descoperi că tocmai pe el îl căutai. Ei, bine, l-am prins din nou pentru dumneata, cu ajutorul fetei, că după aceea să constat că ea se ataşează de băiat.

— Păi, fă-i felul fetei!, zise Monks, enervat.

— Nu prea ne putem permite să facem asta acum, dragul meu, răspunse evreul zâmbind. Şi apoi, noi nu ne ocupăm cu astfel de lucruri, fiindcă altfel aş fi fost bucuros că aşa ceva să se întâmple, în una din ultimele zile. Cunosc eu fetele de teapa ei, Monks, şi încă prea bine. Dacă băiatul se înrăieşte, ei nu-i va mai pasă deloc de el. Dumneata îl vrei hoţ. Dacă trăieşte, am să-l fac până la urmă, şi dacă..., dacă, continua evreul, apropiindu-se de celălalt, ceea ce nu e probabil, dar, dacă se întâmplă ce-i mai rău şi băiatul e mort...

— Şi ce vina am eu dacă a murit?, interveni bărbatul, cu o privire îngrozită şi apucandu-l tremurând pe evreu de mână. Ia aminte, Fagin! Eu nu am nimic de-a face cu asta. Ţi-am spus de la început că nu-l vreau mort, în rest i se poate întâmpla orice. Nu vreau vărsare de sânge, întotdeauna se descoperă asta şi te mai urmăreşte şi fantoma lui. Dacă l-au împuşcat mortal, nu-s eu cel vinovat, mă auzi? Ce vizuina infernală! Dar ce-i asta?

— Care?, strigă bătrânul, prinzandu-l pe fricos cu ambele braţe, când acesta sări în picioare. Unde?

— Uite, acolo!, răspunse omul privind peretele din faţă. O umbră, am văzut o umbră de femeie cu pelerina şi pălărie, trecând de-a lungul peretelui în mare grabă.

Evreul îi dădu drumul din strânsoare şi amândoi se repeziră afară din cameră. Lumânarea, cu flacăra pâlpâind de la curent, se afla tot acolo şi se puteau vedea doar

scările goale şi fetele lor palide. Ascultară atenţi, dar o linişte profundă domnea peste toată casa.

— O închipuire de-a dumitale, zise evreul, ridicând lumânarea şi întorcându-se spre tovarăşul său.

— Jur că am văzut-o!, răspunse Monks, tremurând. Stătea aplecată înainte când am zărit-o prima dată, iar când am început eu să vorbesc s-a evaporat.

Evreul se uită cu dispreţ la faţa lividă a asociatului sau, şi spunându-i să-l urmeze, dacă vrea, porni pe scări în sus. Cercetară toate camerele şi nu găsiră decât că erau reci, goale şi tăcute. Coborâră în hol şi de aici în pivniţă. Aici, umezeala verde domnea pe zidurile joase, iar urmele melcilor străluceau în lumina lumânării, dar totul era încremenit că de moarte.

— Ei, acuma ce mai zici?, întrebă evreul când se întoarseră în hol. În afară de noi, de Toby şi de băieţi nu mai e nimeni în casa asta. Şi în privinţa lor m-am asigurat, uită-te!

Ca dovadă că tot ce spunea era adevărat, bătrânul evreu scoase din buzunar două chei şi-i zise că atunci când coborâse el prima dată scările îi încuiase acolo, tocmai pentru a preveni orice intruziune în mica lor discuţie.

Cu atâtea dovezi, Monks se mai linişti. Protestele sale deveniră din ce în ce mai slabe, pe măsură ce cercetau şi constatau că nu e nimeni, iar acum râdea chiar, mărturisind că se poate să fi fost doar imaginaţia lui de vină. Nu mai dori să mai continue discuţia lor în noaptea aceea, amintindu-şi deodată că era trecut de ora două noaptea. Şi astfel, simpaticul cuplu se despărţi.

Capitolul 27

Aflăm despre repararea unui gest nepoliticos, săvârşit într-un capitol precedent, în care o doamnă fusese părăsită neceremonios

Cum nu se cuvine sub nicio formă ca un umil scriitor să lase în aşteptare un personaj aşa important ca intendentul nostru parohial, şi asta stând în picioare cu spatele la foc şi cu pulpanele hainei ţinute sub braţ, până în momentul în care se va hotărî (scriitorul) să-l elibereze, şi cum, pe de altă parte, nu e cuviincios pentru un scriitor nici să neglijeze o doamnă pe care acel intendent o privise cu multă afecţiune şi tandreţe şi în urechile căreia şoptise cuvinte dulci, care, venind din partea unui asemenea om, ar fi putut tulbura inima oricărei domnişoare ori doamne de orice rang — povestitorul care înşiră aceste rânduri, înţelegând rolul său şi respectându-i pe cei care îndeplinesc funcţii importante în această lume, se grăbeşte să le acorde importanta cuvenită rangului lor şi să-i trateze cu toată reverenţă meritată. În acest sens, el îşi propusese să aducă în discuţie aici dreptul divin al intendenţilor parohiali şi să asigure cititorul ca un astfel de om nu este supus greşelii, şi asta pentru a face lectura atât profitabilă, cât şi plăcută pentru cititorul înţelept. Din nefericire, se vede silit să amâne din lipsă de timp şi spaţiu acest proiect, pentru un moment mai propice dezvoltării lui. Când acest moment va veni, el va fi pregătit să demonstreze că un intendent parohial adevărat, adică unul ataşat unei case parohiale, şi investit de biserică în acest sens, este înzestrat, în virtutea funcţiei sale, cu toate calităţile şi virtuţile omeneşti, în timp ce alţi intendenţi, cum ar fi cei ataşaţi administraţiilor ori curţilor de justiţie, sau chiar unor sucursale parohiale (e adevărat că ăştia din urmă au şi ei unele merite, dar mai

puţine şi net inferioare celorlalţi) nu au cum să pretindă că au asemenea calităţi.

Domnul Bumble numărase iar şi iar linguriţele de ceai, recântărise iar şi iar cleştele de zahăr, inspectase de-a fir a păr cana pentru lapte şi se asigurase că starea mobilei e bună şi, mai mult chiar, se asigurase că scaunele sunt umplute cu păr de cal. Repetase tot acest proces de cel puţin cinci-şase ori înainte de a începe să se gândească la doamna Corney, care ar cam fi trebuit să se întoarcă de-acuma. Şi cum un gând îţi inspiră altul, iar doamna Corney nu dădea semne să se întoarcă, domnul Bumble se gândi că un mod numai bun de a-şi petrece timpul era să-şi satisfacă niţel curiozitatea aruncând un ochi în scrinul doamnei Corney.

Ascultând mai întâi prin gaura cheii, ca să se asigure că nu vine nimeni, domnul Bumble începu cu partea de jos a scrinului şi făcu cunoştinţă cu conţinutul celor trei sertare lungi, garnisite cu fel de fel de lucruri de bună calitate, protejate de două rânduri de ziare vechi, presărate cu levănţică uscată. Păru foarte satisfăcut de ce găsi acolo. Ajungând la un moment dat la sertarul din partea dreaptă (în care se afla şi o cheie), zări o cutiuţă încuiată, care, mişcată fiind, făcu un zgomot ca de zornăit de monede, moment în care domnul Bumble se întoarse cu paşi siguri la cămin, unde reluându-şi postura dinainte, zise cu un aer grav şi hotărât: „O voi face!”. După această declaraţie, clătină din cap preţ de zece minute, cu o mână atotştiutoare, ca şi cum s-ar fi felicitat pentru cât de bine a făcut totul, iar apoi începu a se uita cu mult interes şi plăcere la propriile sale picioare din profil.

Era încă angajat în această contemplare când doamna Corney, intrând grăbită în cameră, se aruncă pe un scaun de lângă foc, gâfâind şi acoperindu-şi cu o mână ochii şi cu cealaltă apăsându-şi inima, ca şi cum s-ar fi sufocat.

— Doamna Corney, zise domnul Bumble, aplecându-se peste directoare, ce vi s-a întâmplat, doamnă? S-a

întâmplat ceva, doamnă? Vă implor, spuneţi ceva, că stau ca pe, pe...

Domnului Bumble, în starea de tulburare în care se afla, nu-i veni imediat cuvântul „ghimpi”, aşa că spuse „sticle sparte”.

— Vai, domnule Bumble, se tângui doamnă, ce m-au mai scos din sărite!

— V-au scos din sărite, doamnă?, exclamă domnul Bumble. Dar cine a îndrăznit să...? Ştiu!, zise domnul Bumble, recapa- tandu-şi aerul demn, tre’ să fie nenorociţii de calici!

— Mă apuca groază dacă mă gândesc, zise doamna, înfiorându-se.

—Atunci, nu va mai gândiţi, doamnă, făcu domnul Bumble.

— Dar n-am cum, suspină directoarea.

— Atunci, luaţi ceva, doamnă, zise delicat domnul Bumble. Poate puţin vin?

— Nici vorbă!, răspunse doamna Corney. Nu am cum, vai! Raftul de sus, pe partea dreaptă, oh!

Rostind aceste cuvinte, bună doamnă arata distrată spre dulap, după care intră într-un fel de convulsie. Domnul Bumble se repezi la dulap, de unde înşfăcă o sticlă de culoare verde de pe raftul indicat de doamna în incoerenţă ei, umplu o ceşcuţă de cafea cu ce era înăuntru şi-o puse la buzele directoarei.

— Mă simt mai bine acuma, zise doamna Corney lasandu-se pe spate, după ce bău jumătate din conţinutul ceştii.

Dumnul Bumble îşi ridică ochii, mulţumind cerului într-un gest pios, şi apoi coborându-i înapoi către marginea ceştii, şi-o duse la nas.

— Mentă, exclamă doamna Corney, cu voce pierdută şi zâmbindu-i dulce intendentului în timp ce vorbea. Încearcă! Mai conţine şi puţin... puţin din altceva.

Domnul Bumble gusta licoarea cu neâncredere, plescăi din buze, mai luă o gură şi puse ceaşca goală la loc.

— E foarte bun, zise doamna Corney.

— Să ştii că ai dreptate, doamnă, răspunse intendentul.

în timp ce vorbea îşi trase un scaun lângă directoare şi o întrebă delicat ce se întâmplase de o supărase aşa tare.

— Nimic, răspunse doamna Corney, sunt eu o proastă sentimentală şi prea slabă.

— Slabă, n-aş zice, protestă domnul Bumble, apropiindu-şi şi mai mult scaunul de al ei. Sunteţi o fiinţă slabă, doamna Corney?

— Cu toţii suntem doar nişte creaturi slabe, stabili doamna Corney ca principiu.

— Asta cam aşa este, fu de acord intendentul.

Preţ de un minut sau două, niciunul din ei nu mai rosti niciun cuvânt. După ce această perioadă expiră, ca să-şi arate poziţia în legătură cu principiul enunţat de directoare, domnul Bumble îşi mută braţul de pe spătarul scaunului doamnei Corney, unde-l ţinuse până atunci, spre mijlocul doamnei, în jurul căruia îl strânse.

— Cu toţii suntem nişte creaturi slabe, spuse domnul Bumble.

Doamna Corney scoase un suspin.

— Nu mai suspinaţi, doamna Corney, făcu domnul Bumble.

— Dar nu mă pot abţine, zise ea şi suspină din nou.

—Aveti aici o cameră cu adevărat plăcută, doamna Corney, spuse domnul Bumble uitându-se în jur. Încă o cameră şi ar fi ideal.

— Dar ar fi prea mult pentru o singură persoană, murmură doamnă.

— Da, dar nu şi pentru două, adăugă domnul Bumble, cu un accent discret. Ei, doamna Corney?

Doamna îşi plecă fruntea când auzi acestea, iar intendentul şi-l lasa şi el, pentru a vedea mai bine faţa directoarei. Apoi, doamna Corney, într-un gest de demnitate, îşi întoarse capul într-o parte, îşi eliberă mâna pentru a-şi scoate o batistă din buzunar, dar apoi o strecură

din nou pe nesimţite în mâna intendentului.

— Consiliul parohial va aloca şi cărbuni, nu-i aşa, doamna Corney?, se interesă domnului Bumble, apăsându-i mâna cu afecţiune.

— Şi lumânări pe deasupra, adăugă doamna Corney, întorcându-i gestul cu discreţie.

— Cărbuni, lumânări şi casa, zise domnul Bumble. Vai, doamnă, ce comoară mai sunteţi!

Doamna nu era chiar pregătită pentru o astfel de izbucnire sentimentală. Căzu în braţele domnului Bumble, care în agitaţia respectivă aplica un sărut pe nasul ei neprihănit.

— Ce perfecţiune parohiala!, exclamă domnul Bumble cu patimă. Ştii că domnul Slout e mai rău în seara asta, adorata mea?

— Da, răspunse doamna, înroşindu-se.

— N-o duce mai mult de o săptămână, după cum spune doctorul, continua domnul Bumble. El e conducătorul acestei instituţii, iar moartea lui va elibera postul, şi postul va trebui să fie ocupat de cineva. Vai, doamna Corney, ce perspectivă se deschide! Ce ocazie de a aduce două inimi împreună pentru a întemeia un cămin!

Doamna scoase un oftat.

— Un cuvânt trebuie să-mi spui doar!, zise domnul Bumble, aplecându-se asupra frumuseţii aceleia sfioase. Cuvinţelul acela mic, mic, comoara mea!

— Da, d… da!, suspină directoarea.

— Şi încă unul, continua intendentul, pregăteşte-ţi inima pentru încă unul. Dată.

Doamna Corney încerca de două ori să vorbească, dar nu putu. Până la urmă, adunându-şi curajul, îşi aruncă braţele în jurul gâtului domnului Bumble şi spuse că dată ar putea fi cât de repede doreşte el, şi-i mai spuse că e un răţoi irezistibil.

Lucrurile aranjându-se aşa de amical şi satisfăcător, contractul fu consfinţit cu o altă ceaşcă de licoare de

mentă, care oricum se cerea, având în vedere starea de agitaţie a doamnei. În timp ce se ocupau cu asta, doamna îi povesti intendentului despre moartea bătrânei.

— Prea bine, zise domnul, sorbind din băutură. Am să trec pe la Sowerberry în drum spre casă şi am să-i spun să vină mâine dimineaţă. Asta te-a speriat aşa tare, iubirea mea?

— N-aş putea spune că neapărat asta, dragul meu, spuse evaziv doamnă.

— Dar ceva trebuie să fi fost, iubire, insistă domnul Bumble. Nu vrei să-i spui iubiţelului B., ce zici?

— Dar nu acuma, răspunse doamna, îţi voi spune în una din zilele următoare. După ce ne căsătorim, dragule!

— După ce ne căsătorim?, exclamă domnul Bumble. Doar nu vrei să spui că o fi îndrăznit ceva vreun calic…

— Nu, nu, iubitule!, îl întrerupse doamna repezit.

— Dacă aş afla aşa ceva, continua domnul Bumble, dacă aş afla că vreunul a îndrăznit să-şi ridice privirea vulgară la chipul acesta radios…

— N-ar îndrăzni niciunul, iubirea mea, răspunse doamna.

— Atâta le-ar trebui!, zise domnul Bumble, încleştându-şi pumnii. Arată-mi unul de aici de la azil sau din afară care s-ar gândi măcar s-o facă, şi te asigur că nu i-ar mai da prin cap s-o mai gândească vreodată!

Dacă nu ar fi fost însoţite de violenţă gesturilor, aceste cuvinte ar fi putut părea mai puţin măgulitoare pentru farmecele doamnei, dar cum domnul Bumble acompania ameninţările cu o mulţime de gesturi războinice, ea fu cu adevărat mişcată de această dovadă de devotament şi protestă, cu mare admiraţie, spunându-i că e un porumbel.

Apoi porumbelul îşi ridică gulerul hainei, îşi puse pălăria pe cap şi, îmbrăţişând-o lung şi drăgăstos pe viitoarea lui partenera de viaţă, porni din nou prin frigul nopţii, oprindu-se doar pentru câteva minute în salonul bărbaţilor, ca să-i muştruluiască niţel şi să se asigure că avea tăria de caracter pentru a îndeplini demnitatea de director de azil.

Convins acum de calităţile sale, domnul Bumble părăsi azilul cu inima uşoară şi cu mintea plină de viziuni strălucitoare ale viitoarei sale funcţii. Asta îi ocupa gândurile până ajunse la prăvălia antreprenorului de pompe funebre.

Cum domnul şi doamna Sowerberry erau plecaţi în oraş să ia cina şi ceaiul, Noah Claypole era cel care ţinea magazinul încă deschis, deşi era de mult trecut de ora închiderii, şi asta fiindcă nu era dispus, cum nu era de obicei, să practice şi el exerciţiile fizice necesare performanţei obişnuite de a mânca şi a bea în oraş. Domnul Bumble bătu cu bastonul sau în tejghea de câteva ori, dar neprimind niciun răspuns şi zărind o lumină prin geamul uşii de la o cameră din spate, îşi făcu până la urma curaj şi se duse să se uite înăuntru să vadă ce se întâmplă. Şi când văzu ce se întâmplă, nu mica-i fu mirarea.

Masa era pregătită de cină. Pe masă era pâine, unt, farfurii şi pahare, o cană cu bere şi o sticlă cu vin. La un capăt al mesei, domnul Noah Claypole se lăfăia pe un scaun, ţinându-şi picioarele ridicate peste braţul scaunului, cu un cuţit într-o mâna şi o bucată bună de pâine cu unt în cealaltă. Lângă el se afla Charlotte, care era ocupată să deschidă stridii dintr-o cutie, stridii pe care domnul Claypole le înghiţea cu mare lăcomie. O roşeaţă mai pronunţată a nasului tânărului domn şi un fel de clipit continuu al ochiului său drept dovedeau că era bine-dispus. Simptomele acestea mai erau confirmate şi de voluptatea cu care apucă stridiile, cărora le aprecia mai ales calităţile răcoritoare, foarte eficiente în caz de febră.

— Uite una mare şi delicioasă, Noah, dragă!, zise Charlotte, încearc-o, hai, numai pe asta.

— Ce grozăvii mai sunt şi stridiile astea!, remarcă domnul Claypole după ce o înghiţi. Ce păcat că dacă mănânci prea multe ţi se face rău, nu-i aşa, Charlotte?

— E chiar groaznic, zise Charlotte.

— Da, aşa e, încuviinţă domnul Claypole, dar ţie nu-ţi

plac stridiile?

— Nu cine ştie ce, răspunse Charlotte, îmi place mai degrabă să te urmăresc pe tine mâncându-le, decât să le mănânc eu însămi.

— Vai, zise gânditor Noah, cam ciudat!

— Mai ia una, făcu Charlotte, uite asta, ce frumoasă şi delicată e!

— Nu mai pot, răspunse Noah. Îmi pare rău, zău. Dar vino-ncoa' să-ţi dau o sărutare.

— Ce-ai zis?, interveni domnul Bumble, dând buzna în cameră. Ia repetă ce ai spus, domnule!

Charlotte scoase un strigăt şi-şi ascunse faţa în şort. Domnul Claypole, fără a-şi schimba poziţia, decât că-şi puse picioarele pe pământ, se holba la intendent, cu o privire îngrozită de beţivan.

— Mai spune o dată ce ai spus, ticălos obraznic ce eşti!, zise domnul Bumble. Cum îndrăzneşti să rosteşti astfel de cuvinte, domnule? Iar dumneata, cum îndrăzneşti să-l încurajezi, destrăbălata insolenta? Auzi, s-o sărute!, exclamă domnul Bumble cu mare indignare. Pfui!

— Dar nu vorbeam serios!, răspunse Noah, bâlbâindu-se. Ea e cea care mă săruta mereu, fie că vreau, fie că nu vreau.

— Vai, Noah, strigă Charlotte plină de reproş.

— Ba chiar aşa este, ştii că aşa este, i-o tăie Noah. Ea începe întotdeauna, domnule Bumble, mă mângâie pe sub bărbie şi mă dragaleste în tot felul.

— Linişte!, urlă domnul Bumble furios. Treci sus, domnişoară! Noah, tu du-te de închide prăvălia şi să nu mai aud o vorbă până îţi vine stăpânul, că aţâţă-ţi trebuie! Iar când se întoarce, să-i spui că a trecut domnul Bumble pe la el şi l-a rugat să trimită un sicriu pentru o bătrână de la azil, mâine dimineaţă după micul dejun. Mă auzi, dom'le? Săruturi, auzi!, urlă domnul Bumble ridicându-şi mâinile în aer. Păcatul şi răutatea domnesc printre oamenii de jos din acest district parohial, e îngrozitor! Dacă parlamentul nu

face nimic în legătură cu acest comportament abominabil, ţara asta va ajunge rău de tot şi caracterul sănătos al omului de la ţară se va pierde pentru totdeauna.

După ce rosti aceste vorbe, intendentul o şterse din prăvălia antreprenorului de pompe funebre, cu un aer trist şi demn.

Şi acuma, dacă tot l-am însoţit tot drumul lui către casă şi am asistat la pregătirile de înmormântare ale bătrânei de la azil, să ne întoarcem la tânărul Oliver Twist şi să vedem dacă mai zace încă în şanţul în care l-a lăsat Toby Crackit.

Capitolul 28

În care este vorba despre Oliver şi de continuarea aventurilor sale

Să vă mănânce lupii!, bombăni Sikes, scrâşnind din dinţi. Măcar câţiva dacă aţi fi pe mâna mea, ce v-aş mai face să urlaţi!

în timp ce rostea aceste cuvinte cu o sălbăticie de nedescris, aşeză copilul rănit pe genunchi şi întoarse capul o clipă, să vadă dacă e urmărit.

în ceaţă şi întunericul dens de afară nu puteai desluşi nimic, doar strigătele puternice ale oamenilor şi lătratul câinilor, stârniţi de clopotul de alarmă, răsunau din toate părţile.

— Stai, nemernicule!, strigă hoţul, îndreptând arma spre Toby Crackit, care, folosindu-şi cum putu mai bine picioarele lui lungi, o luase înainte la sănătoasă. Stai!

Când Sikes strigă a doua oară, Toby încremeni pe loc. Nu era sigur dacă se afla în bătaia pistolului, dar ştia că nu se poate juca cu Sikes.

— Ajută-mă să car copilul, strigă Sikes amenintandu-l cu pumnul pe tovarăşul său. Vino încoace!

Toby dădu să se întoarcă, dar îndrăzni mai întâi să bombăne ceva gâfâind şi abia apoi reveni încet.

— Mai repede!, strigă Sikes, asezandu-l pe băiat într-un sunt uscat, apoi scoase pistolul din buzunar. Cu mine nu-ţi merge!

Din acel moment, zgomotul se auzi mai tare. Uitându-se în jur, Sikes văzu cum oamenii care erau pe urmele lor se apropiau din ce în ce mai mult şi săreau deja pârleazul, în timp ce câţiva câini erau deja cu câţiva paşi înaintea lor.

— Până aici ne-a fost Bill!, strigă Toby. Lasă copilul şi hai să fugim!

Cu acest sfat de separare, domnul Crackit preferând să fie împuşcat de prietenul său decât să fie prins de duşman, făcu stânga-mprejur şi o rupse la fugă cât putu de repede. Sikes strânse din dinţi, aruncă şi el o privire în jur, azvârli peste trupul inert al lui Oliver mantaua cu care îl învelise mai înainte în grabă şi o luă la sănătoasa de-a lungul gardului, ca şi cum ar fi vrut să distragă atenţia urmăritorilor de la locul unde se afla băiatul. Apoi se opri un moment în fata altui gard care făcea unghi drept cu primul, trase câteva gloanţe în aer, sari iute gardul şi se făcu nevăzut.

— Hei!, se auzi o voce de departe. Pincher, Neptune, veniţi aici.

Câinii, care asemenea stăpânilor lor nu prea păreau încântaţi de sportul în care erau angajaţi, răspunseră imediat la comandă. În acest timp, trei dintre urmăritori înaintaseră până spre mijlocul câmpului şi se opriră ca să se sfătuiască.

— Sfatul meu, sau ordinul meu mai bine-zis, spuse cel mai gras dintre ei, e să ne întoarcem imediat acasă. ^

— Eu sunt de acord cu tot ce zice domnul Gilfes, se amestecă unul scund şi amărât, dar foarte politicos, aşa cum sunt în general oamenii speriaţi.

— N-aş vrea să par bădăran, domnilor, spuse cel de-al treilea, care chemase înapoi câinii. Domnul Giles ştie sigur ce face.

— Bineânţeles, răspunse cel scund, şi orice ar spune domnul Giles n-o să îndrăznim noi acuma să-l contrazicem. Nu, nu, eu chiar îmi dau seama în ce situaţie mă aflu. Mulţumesc lui Dumnezeu, chiar ştiu.

într-adevăr, bărbatul cel mititel părea că-şi dă perfect de bine seama că nu era într-o situaţie tocmai bună, căci îi clănţăneau dinţii în gura când vorbea.

— Ţi-e frică Brittles, zise domnul Giles.

— Ba chiar deloc, răspunse Britt les.

— Ba da, zise Giles.

— Vă înşelaţi domnule Giles, făcu Brittles.

— Eşti un mincinos Brittles, zise domnul Giles.

Acest schimb neplăcut de cuvinte fusese provocat de observaţia răutăcioasă a domnului Giles. De fapt, domnul Giles îl luase peste picior pe Brittles fiindcă era indignat că şi ceilalţi îl considerau pe el responsabil pentru retragere, deşi îl tratau ca şi cum l-ar fi complimentat. Al treilea participant încheie discuţia cu o observaţie filosofică.

— Am să v-o spun pe-a dreapta, domnilor. Ne e frică la toţi.

— Vorbeşte doar în numele dumitale, domnule, zise Giles, care era cel mai palid dintre toţi.

— Dar asta şi fac, răspunse celălalt. Este firesc să-ţi fie frică în asemenea împrejurare. Eu mărturisesc că sunt speriat.

— Şi eu la fel, spuse Brittles, numai că nu se cade s-o spui aşa, direct, omului în faţă.

Aceste mărturisiri sincere îl îmblânziră pe domnul Giles, care recunoscu imediat că şi lui îi era frică. După aceasta porniră înapoi către sat cu toţii, în deplină unanimitate, până când domnul Giles, care cam gâfâia şi mai căra şi o furcă în spate, ceru cât putu el de politicos să se facă o oprire, ca să se scuze pentru vorbele lui repezite de mai înainte.

— Nu-ţi vine să crezi, spuse domnul Giles, după ce se explică, ce poate spune un om când i se urcă sângele la cap. Eram în stare să comit o crimă, serios acuma, daca-l prindeam pe vreunul din tâlharii aceia, spuse domnul Giles.

Pentru că şi ceilalţi doi îi împărtăşeau părerea şi pentru că acum le mai coborâse sângele de la cap, începură să speculeze asupra motivului care le adusese aşa o neaşteptată schimbare de dispoziţie.

— Eu cred că ştiu ce a fost, spuse domnul Giles. De vină e poarta.

— Nu m-aş mira să fie asta, exclamă Brittles, fiind imediat de acord cu ideea.

— Mai mult ca sigur, zise Giles, că poarta ne-a tăiat tot elanul. Eu pe-al meu l-am pierdut când m-am cățărat pe poarta aia.

Din pură coincidență, se pare că și ceilalți doi avuseseră aceeași senzație neplăcută în chiar același moment. Era evident deci că poarta era de vină, mai ales că toți cei trei își aminteau că văzuseră hoții în clipa când se pregăteau să sară.

Personajele acestui dialog erau cei doi oameni care îi surprinseseră pe hoți, plus un căldărar nomad ce dormea într-un șopron și care fusese trezit împreună cu cei doi câini ai săi, ca să participe la urmărire. Domnul Giles avea dublă funcție de majordom și intendent al bătrânei proprietare. Brittles era sluga bună la toate și, intrând în acest serviciu din frageda copilărie, era tratat tot ca un tânăr de nădejde, deși trecuse de 30 de ani.

Încurajându-se unii pe alții cu vorbe de felul acesta și tinan- du-se aproape unul de altul, dar privind temător înjur, ori de câte ori bătea vântul crengile, cei trei se îndreptară repede spre un copac în dosul căruia își lăsaseră felinarul, de teamă că nu cumva lumina lui să indice hoților direcția în care să tragă. Ridicând lumină, o luară repejor spre casă, și mult timp după ce siluetele lor dispărură în noapte, lumina felinarului încă stăruia în depărtare, că o nălucă născută din atmosferă aceea umedă și dezolantă.

Se făcea tot mai frig pe măsură ce se lumină de ziuă, iar ceata se prelingea deasupra pământului, ca un nor des de fum. Iarba era udă, drumurile și gropile erau pline de noroi și apă, iar o rafală de vânt umed și nesănătos trecu agale, că o tânguire. Oliver rămase nemișcat și nesimtiror în același loc în care îl lăsase Sikes.

Încet, încet, se lumină de ziuă. Aerul deveni mai înțepător, când primele semne ale sfârșitului nopții, ca să nu spunem ale începutului de zi, se arătară discret pe cer. Lucrurile care păruseră sumbre în întuneric prindeau acum contur, căpătând forma lor obișnuită. O ploaie deasă și

grăbită lovea cu un ropot sonor tufişurile desfrunzite. Dar Oliver n-o simţea cum cade pe el, căci zăcea neajutorat pe patul de lut.

în cele din urmă, un strigăt tânguitor, plin de durere, rupse tăcerea din jur, şi copilul se trezi. Braţul lui stâng, care-i fusese înfăşurat la repezeală într-un sal, îi atârna inert şi greu de-a lungul corpului, iar bandajul era plin de sânge. Era atât de slăbit, încât cu greu reuşi să se ridice în capul oaselor. Cu privirea stinsă, se uită înjur după ajutor, gemând de durere. Tremurând din toate mădularele, de frig şi oboseala, făcu o sforţare să se ridice în picioare, dar, tremurând tot, se prăbuşi moale la pământ. După ce mai rămase o vreme în starea de inconştienţă în care stătuse deja atâta timp, cum simţi că o durere îi creşte în inimă, parcă dându-i de ştire că dacă mai rămâne acolo va muri cu siguranţă, Oliver se ridică în picioare şi încercă să meargă. Era ameţit şi se clătină ca un om beat. Reuşi totuşi să rămână în picioare şi, cu capul căzându-i pe piept, înainta împleticindu-se, fără să ştie încotro se duce. Gânduri nedesluşite începură să-i treacă prin minte. Parcă încă mai mergea între Sikes şi Crackit, care se certau furioşi, iar vorbele lor încă îi răsunau în urechi. Şi chiar şi atunci când avea nevoie de toată atenţia lui ca să nu cadă, se trezea vorbind tot cu ei. Apoi i se părea că e singur cu Sikes umblând fără oprire, că în ziua precedentă şi simţea strânsoarea mâinii banditului atunci când oamenii treceau pe lângă ei ca nişte umbre. Deodată tresări la zgomotul unei arme, apoi auzi ţipete şi hărmălaie. Nişte lumini străluceau în faţa ochilor lui, era mult zgomot şi agitaţie, în timp ce o mână nevăzută îl ducea parcă repede undeva. În tot timpul petrecut cu aceste vedenii care se derulau cu repeziciune, Oliver simţea o durere difuză şi supărătoare care-l obosea şi-l chinuia continuu.

înainta astfel împleticindu-se, strecurându-se instinctiv printre zăbrelele gardurilor ori prin găurile zăplazurilor care-i ieşeau în cale, până când ieşi la drum. Aici se porni o

ploaie violenţă care îl dezmetici. Privind în jur, nu departe, văzu o casă până la care se gândi că ar putea ajunge. Văzând poate halul în care era, oamenii vor avea milă de el. Şi, chiar de n-ar fi aşa, tot ar fi mai bine, se gândi el, să mori înconjurat de fiinţe omeneşti decât singur pe câmp. Aşa încât îşi adună toate puterile, că pentru o ultimă încercare, şi se îndreptă într-acolo cu paşi şovăielnici.

Apropiindu-se de casă, avu senzaţia că ar mai fi văzut-o. Nu-şi amintea detalii, dar forma şi felul în care arata casa i se păreau familiare.

Gardul acela al grădinii... Pe iarba din curte căzuse în genunchi noaptea trecută, cerând îndurare de la cei doi tâlhari. Era chiar casa din care încercaseră să fure!

Oliver simţi ca-l cuprinde aşa o spaimă când recunoscu locurile, încât pentru o clipă uita de agonia durerii ce-l chinuia şi nu se gândi decât cum să fugă mai repede de acolo. Să fugă?! Abia dacă se putea ţine pe picioare. Şi chiar dacă ar fi dispus de toată agilitatea lui de copil, încotro ar fi putut s-o ia? împinse portiţă grădinii care, neâncuiata fiind, se deschise larg. Se târî de-a lungul pajiştii, apoi urcă treptele şi bătu uşor la uşă; apoi, parasindu-l toate puterile, se prăbuşi peste unul din stâlpii porticului de la intrare.

Se face că la acea oră, domnul Giles, Brittles şi căldărarul stăteau în bucătărie, refăcându-se după oboseala şi spaimă din timpul nopţii, cu ceai şi alte bunătăţi. Nu că ar fi stat în obiceiul domnului Giles să se tragă de şireturi cu servitorii, faţă de care arată mai degrabă o bunăvoinţă superioară, pentru a-i face să-şi amintească mereu de înălţimea poziţiei sale sociale, dar moartea, focul şi jaful îi face egali pe toţi. Domnul Giles stătea aşadar cu picioarele întinse în faţa focului, cu braţul stâng rezemat de masă, iar cu dreptul gesticula povestind în amănunt atacul nocturn, în timp ce ascultătorii (în special bucătăreasa şi servitoarea, care erau şi ele pe acolo) erau cu răsuflarea tăiată.

— Să tot fi fost vreo două şi jumătate, zise domnul Giles,

deşi nu pun mâna-n foc că nu era aproape trei noaptea când m-am trezit şi, întorcându-mă în pat aşa (aici domnul Giles se suci pe scaun, trăgând peste el capătul fetei de masă, ca şi cum ar fi fost un cearşaf), mi s-a părut că aud un zgomot.

Când ajunse în acest punct al povestirii, bucătăreasa se făcu palidă şi o îndemnă pe servitoare să închidă uşa. Fata se adresă lui Brittles, acesta, la rândul său, se adresă caldararu- lui, iar acesta din urmă se făcu că nu aude.

— Am auzit un zgomot, continua domnul Giles. Mi-am spus întâi: „E doar o închipuire a mea" şi m-am culcat la loc, dar am auzit din nou zgomotul, chiar clar de data asta.

— Ce fel de zgomot era?, întrebă bucătăreasă.

— Un zgomot înfundat, spunse domnul Giles, privind în jur.

— Ca şi cum ar scrijeli cineva un grătar de fier, lămuri Brittles.

— Aşa o fi fost când ai auzit dumneata, i-o tăie Giles. Dar în momentul despre care spun eu, se auzea numai un zgomot înfundat. Am dat la o parte cuvertura, continua Giles, făcând acelaşi gest cu faţă de masă, m-am ridicat în capul oaselor şi am început să ascult.

— Doamne sfinte!, strigară într-un glas bucătăreasa şi servitoarea şi-şi apropiam scaunele unul de altul.

— Şi am auzit, clar, reluă domnul Giles. „Cineva, mi-am zis, încearcă să forţeze o uşă sau o fereastră, ceva. Ce să fac?" Am ieşit să-l scol pe bietul Brittles, că nu cumva răufăcătorii să-l asasineze în pat. „Poate acuma, îmi zic eu, îi taie gâtul de la o ureche la cealaltă fără ca omul să poată face ceva."

Aici, toţi se holbară spre Brittles, care se uită fix la povestitor, cu gura căscată şi cu o mutră îngrozită.

— Dau la o parte cuvertura, spuse Giles, aruncând pe jos faţă de masă şi privind intens la bucătăreasa şi servitoare, mă dau încet jos din pat, îmi trag o pereche de…

— Sunt şi doamne aici de faţă, domnule Giles, spuse

căldărarul.

— De ghete, domnule, zise Giles, întorcându-se spre el şi accentuând cuvintele. Apuc pistolul încărcat, pe care-l iau întotdeauna sus cu mine, împreună cu coşul cu argintărie, şi mă strecor tiptil spre camera lui. „Brittles, îi spun eu, după ce îl trezesc, nu te speria!”

— Da, chiar aşa mi-ai spus, domnule Giles, încuviinţă Brittles cu voce scăzută.

— „Suntem morţi, Brittles”, zic eu, „adică aşa cred”, continua Giles, „dar nu te speria”.

— Şi s-a speriat?, întrebă bucătăreasă.

— Nici pomeneală. A fost la fel de curajos… hm! Aproape la fel ca mine.

— Aş fi murit pe loc de frică, sunt sigură, se băgă în vorbă şi servitoarea.

— Dar dumneata eşti femeie, replică Brittles, care mai prinsese şi el puţin curaj între timp.

— Are dreptate Brittles, spuse domnul Giles, încuviinţând din cap. Nu te poţi aştepta la altceva de la o femeie. Dar noi, bărbaţi fiind, am luat felinarul de pe marginea vetrei lui Brittles şi am coborât pe bâjbâite scările, cam aşa.

Domnul Giles se ridică de pe scaun şi făcu câţiva paşi cu ochii închişi ca să însoţească descrierea de mişcarea potrivită, când, deodată, tresări în acelaşi timp cu toţi ceilalţi şi se repezi iute la scaunul lui. Bucătăreasa şi servitoarea începură a ţipa.

— S-a auzit o bătaie în uşă, spuse senin domnul Giles. Deschideţi careva.

Dar nimeni nu făcu nicio mişcare.

— Ar fi ciudat să bată cineva la uşă aşa de dimineaţă, spuse domnul Giles, cercetând fetele palide ale celor din jur şi devenind chiar el foarte palid. Dar uşa trebuie deschisă. Mă aude cineva?

Domnul Giles se uită la Brittles în timp ce vorbea, dar acesta, modest fiind şi neândrăznind să se creadă cineva, se gândi că treaba asta nu are legătură cu el; oricum, nu

spuse nimic. Domnul Giles se uită cu subânţeles la căldărar, dar acesta se pare că adormise subit. Femeile nu intrau în discuţie.

— Dacă Brittles are nevoie de martori ca să deschidă uşa, eu mă ofer.

— Şi eu, spuse căldărarul, trezindu-se acuma, tot aşa din senin cum şi adormise.

Brittles se dădu bătut şi toţi ceilalţi erau acum ceva mai liniştiţi, când deschizând obloanele descoperiră că se făcuse ziuă, aşa că urcară scările cu câinii în frunte. Femeile, cărora le era frică să rămână singure la urmă, veniră şi ele în faţă. Urmând sfatul domnului Giles, toţi începură să vorbească tare ca să-i dea de-nţeles eventualului răufăcător că sunt mulţi la număr. Lovit de geniu, Giles mai avu încă o idee grozavă: să strângă tare câinii de coadă, în hol, ca să le stârnească un lătrat furios.

Luând toate aceste măsuri, domnul Giles îl apucă pe căldărar de braţ (ca să nu o rupă la fugă, după cum glumi el), şi ordonă ca să se deschidă uşa. Brittles făcu întocmai şi, îngrămădiţi cum erau, uitându-se cu teamă unii peste umerii celorlalţi, văzură în locul unui presupus hot doar pe bietul Oliver Twist care, vlăguit şi fără glas, îşi ridică ochii cu greu şi implora mila lor din priviri.

— Un copil!, strigă domnul Giles, impingandu-l vitejeşte pe căldărar înapoi. Dar ce-o mai fi şi asta? Măi, să fie!.. Brittles... uită-te, cine-o fi?

Brittles, care se trăsese după uşa când o deschise, scoase un ţipat când îl văzu pe Oliver. Prinzandu-l pe băiat de o mână şi de un picior (din fericire nu de cel beteag) îl duse direct în hol, unde-l puse jos pe podea.

— L-am prins!, strigă Giles, spre scări, într-o stare de mare entuziasm. Am pus mâna pe unul din hoţi, doamnă! Unul din hoţi zace rănit aici, domnişoară! Chiar eu l-am împuşcat, domnişoară, iar Brittles ducea lumânarea.

— Ba un felinar, domnişoară, urlă Brittles punându-şi mâna pâlnie la gură ca să poată fi auzit mai bine.

Cele două servitoare urcară iute scările ca să ducă vestea că domnul Giles prinsese pe unul dintre hoţi. În acest timp, căldărarul se chinuia să-l trezească pe Oliver din leşin, de teamă că nu cumva să moară înainte de a fi dus la spânzurătoare. În mijlocul zgomotului general şi al zăpăcelii, se auzi o voce dulce de femeie care-i potoli pe dată.

— Giles!, murmură vocea din capul scărilor.

— Aici sunt domnişoară, răspunse domnul Giles. Nu vă speriaţi, nu sunt rănit. Nu a opus prea multă rezistenţă, domnişoară! Nu s-a putut el pune cu mine!

— Sst!, făcu tânăra fată. O s-o speriaţi pe mătuşica mai ceva decât au făcut-o hoţii. E rănit tare, bietul de el?

— E rănit de moarte, domnişoară, răspunse Giles foarte mândru.

— Arata de parcă n-ar mai avea mult, domnişoară, răcni Brittles, în aceeaşi manieră că mai înainte. N-aţi vrea să veniţi să-l vedeţi, domnişoară, în caz că aşa e?

— Linişte, vă rog! Bietul de el! Aşteptaţi aici în linişte, să vorbesc întâi cu mătuşa.

Cu un pas la fel de gingaş şi plăcut cum îi era şi vocea, cea care vorbi se depărta, apoi reveni îndată cu instrucţiunile că rănitul trebuia să fie transportat cu băgare de seamă sus în camera lui Giles, iar Brittles trebuia să pună şaua pe ponei şi să plece cât mai iute la Chertsey, de unde să cheme cât mai repede cu putinţă un poliţist şi un doctor.

— Dar n-aţi vrea să vă uitaţi mai întâi la el, domnişoară?, întrebă Giles, cu aşa mare mândrie, ca şi cum Oliver ar fi fost cine ştie ce pasăre rară pe care el o doborâse vitejeşte. Măcar puţin!

— Acuma, pentru nimic în lume, răspunse fata. Bietul om, să vă purtaţi blând cu el, Giles, de dragul meu!

Bătrânul servitor se uită după fata care se îndepărta, cu o mină gravă şi admirativă, ca şi cum ar fi fost propriul lui copil. Apoi, aplecându-se asupra lui Oliver, ajuta să fie cărat

sus pe scări cu o atenţie şi o grijă demne de o femeie.

Capitolul 29

În care se face o scurtă prezentare a celor din casă în care a nimerit Oliver

Într-o cameră elegantă, deşi mobila avea un aer mai degrabă învechit decât la modă, stăteau două doamne în faţa unei mese cu un mic dejun îmbelşugat. Domnul Giles, îmbrăcat foarte îngrijit, într-o haină neagră, făcea oficiile de majordom. Stând cumva între bufet şi masă, cu o statură semeaţă, cu capul pe spate şi puţin aplecat pe un umăr, cu piciorul stâng în faţă, cu mâna dreaptă băgată în vesta, iar cu cealaltă, în care ţinea un şervet, atârnând, avea aerul unui om care lucra convins de propriile sale merite şi de importanţă să.

Una din cele două doamne părea binişor înaintată în vârstă, dar se ţinea la fel de dreapta ca şi scaunul de stejar cu spătar înalt pe care se afla aşezată. Îmbrăcată cât se poate de îngrijit şi potrivit pentru ocazie, cu un costum de modă veche, adaptat oarecum cerinţelor moderne, dar într-un fel în care scotea şi mai mult în evidenţă linia modei de altădată, în loc s-o nedreptăţească, ea stătea mândră, cu mâinile împreunate pe masa din faţa ei. Ochii ei (şi vârsta nu le luase încă strălucirea) erau aţintiţi la tanara-i tovarăşă.

Aceasta era în primăvara înfloririi femeieşti, la vârsta aceea la care, dacă vreodată îngerii ar îmbrăca forme de muritor când coboară pe pământ pentru a împlini voinţa lui Dumnezeu, ar putea alege, fără să comită un sacrilegiu, o asemenea formă.

N-avea mai mult de şaptesprezece ani; era subţirică şi graţioasă, aşa de gingaşa şi de blândă, aşa de pură şi de frumoasă, încât părea că nu venea de pe pământ, laolaltă cu creaturile brute de aici. Inteligenţa ce se citea în ochii ei

albaştri şi care-i lumina întregul chip părea nefirească pentru vârsta ei şi chiar pentru lumea asta; dar schimbarea expresiei în blândeţe şi veselie, ce-i străluceau acum pe faţă, nelăsând nicio umbră, dar mai ales zâmbetul, zâmbetul îmbietor şi fericit, erau dintre acelea care dau pacea şi fericirea unui cămin.

Ea era preocupată de micile îndatoriri de gospodină, dar ridicându-şi din întâmplare ochii spre doamnă mai în vârstă şi văzând că aceasta o priveşte, îşi dădu jucăuş părul pe spate, şi în ochi îi apăru o expresie de afecţiune şi de neprefăcută dragoste, încât n-o puteai privi fără să zâmbeşti.

— Şi zici că Brittles are mai mult de o oră de când a plecat?, întrebă doamna în vârstă, după o clipă de tăcere.

— O oră şi douăsprezece minute, doamnă, spuse Giles, uitându-se la un ceas de argint, legat cu o panglică neagră.

— Aşa se mişca el, încet, remarcă bătrâna.

— Dar întotdeauna a fost cam greoi Brittles al nostru, doamnă, răspunse servitorul. Şi ţinând cont că Brittles e aşa cam de treizeci de ani, e foarte puţin probabil să devină vreodată mai iute.

— Eu cred că merge spre rău, spuse doamnă mai în vârstă.

— Ar fi de neiertat să se mai oprească acuma pe drum să se joace cu alţi băieţi, spuse zâmbind tânără.

Domnul Giles tocmai se gândea că ar putea să-şi permită şi el un zâmbet respectuos, când o trăsură se opri în faţa porţii. Un domn cam grăsuţ sări din ea şi se repezi direct spre uşa de la intrare, pătrunse nu se ştie cum în casă şi niciuna, nici două dădu buzna în sufragerie, unde era gata să-l dea jos pe Giles şi să răstoarne masa cu micul dejun.

— Unde s-a mai pomenit una ca ăsta până acuma!, exclamă rotofeiul. Dragă doamnă Maylie… ce să mai spun… în toiul nopţii… n-am mai auzit aşa ceva!

Cu aceste exclamaţii de consolare, domnul rotofei dădu mâna cu doamnele şi, trăgându-şi şi el un scaun lângă

masă, se interesa cum le mai merge.

—Ati fi putut să fiţi moarte! De frică, vreau să spun. De ce n-aţi dat un semn? Ştiţi bine că omul meu putea fi aici într-o clipită, şi eu la fel, iar asistentul meu ar fi fost încântat. De fapt oricine ar fi fost, în asemenea împrejurare. Doamne! Aşa de neaşteptat a fost! Şi în timpul nopţii, pe deasupra!

Doctorul părea să fie tare tulburat de faptul că hoţii se hotărâseră să vină pe neaşteptate şi mai cu seamă noaptea, ca şi cum ei, ca nişte adevăraţi domni, ar obişnui să-şi facă treaba în toiul zilei, şi să-şi mai şi anunţe vizita printr-o scrisoare, eventual cu vreo două zile înainte.

— Şi dumneata, domnişoara Rose, spuse el întorcându-se către fată, sigur că...

— Aşa este, da, îl întrerupse Rose. Dar avem sus un biet amărât pe care mătuşa mea ar vrea să-l consulţi.

— A! da, sigur, răspunse doctorul, să vedem. Înţeleg că e opera dumitale, Giles.

Domnul Giles, care tocmai punea în ordine ceştile de ceai, se înroşi tare şi răspunse că e adevărat că avusese această onoare.

— Onoare, zici?, făcu doctorul; nu ştiu nici eu ce să spun. Poate că e la fel de onorabil să împuşti un hoţ în bucătărie ori pe unul într-un duel, de la cincisprezece paşi depărtare. Poţi să presupui că el a tras în aer şi că tu ai câştigat duelul, Giles.

Domnului Giles nu i se păru deloc potrivit felul acesta zeflemitor de a privi toată povestea şi consideră că e o încercare de a-i micşora gloria. De aceea se mulţumi să răspundă respectuos că nu este el în măsură să judece asta, dar crede că din partea tâlharilor n-a fost deloc o glumă.

— Asta aşa e!, spuse doctorul. Unde-i el acuma? Condu-mă la el! O să trec din nou pe la dumneavoastră când cobor, doamna Maylie. A! Asta-i ferestruica prin care s-a strecurat hoţul, nu-i aşa? N-aş fi crezut că e posibil!

Vorbind aşa tot drumul, doctorul urcă scările în urma lui Giles. Şi în timp ce urca, cititorul trebuie să afle că domnul Losberne, chirurgul din localitate, cunoscut pe o rază de zece mile sub numele de Doctorul, se îngrăşase mai mult din pricina bunei lui dispoziţii decât a ghiftuielii. Era un burlac tomnatic, excentric şi inimos cum nu găseai altul pe o rază de cinci ori mai mare.

Doctorul zăbovise sus mai mult decât anticipase el ori doamnele. Trimise să i se aducă din trăsură o cutie mare, iar clopoţelul camerei sună neâncetat în acest timp, făcându-i pe servitori să alerge în sus şi-n jos pe scări. După cum se agitau toţi, puteai spune, pe bună dreptate, că se petrecea ceva important acolo sus. Într-un târziu, doctorul coborî, dar în loc să răspundă imediat la întrebarea îngrijorată despre starea pacientului, el îşi luă un aer misterios şi închise uşa cu grijă.

— Se petrece ceva de-a dreptul extraordinar, doamna Maylie, spuse el, stând în picioare, rezemat cu spatele de uşă ca şi cum ar fi vrut s-o ţină neapărat închisă.

— Sper că e în afara pericolului!, presupuse doamnă.

— Nu este exclus, după cum stau lucrurile, spuse doctorul. Cred că nu e în pericol. L-aţi văzut pe hoţ?

— Nu, răspunse bătrâna.

— Şi nici n-aţi auzit nimic despre el?

— Nu.

— Mă scuzaţi, doamnă, interveni Giles, eu voiam să vă informez în legătură cu el, înainte de a veni domnul doctor Losberne.

Adevărul era că domnului Giles nu-i dădea mâna să mărturisească faptul că trăsese asupra unui copil. Fusese copleşit de atâtea laude pentru vitejia lui încât pentru nimic în lume n-ar fi putut scurta printr-o explicaţie, fără să fie nevoit, acele clipe minunate în care se simţise înflorind, acum la bătrâneţe, pentru actul lui de curaj.

— Rose a dorit să-l vadă, spuse doamna Maylie, dar nici n-am vrut să aud de-aşa ceva.

— Hm!, făcu doctorul. Nu-i nimic neobişnuit în înfăţişarea lui. Aţi accepta să-l vedeţi dacă sunt şi eu de faţă?

— Dacă trebuie neapărat să-l vedem, fie, spunse bătrâna.

— Eu spun că trebuie, zise doctorul. Ştiţi cum e, întotdeauna regreţi dacă n-ai făcut-o până la urmă. Acum băiatul se simte bine şi e liniştit. Daţi-mi voie, domnişoara Rose, vă rog, nu vă fie frică, credeţi-mă pe cuvânt.

Capitolul 30

În care se povesteşte ce cred gazdele lui Oliver despre el

După ce le asigura în repetate rânduri că vor fi plăcut surprinse de înfăţişarea criminalului, doctorul o apucă pe faţă de braţ, i-l oferi pe celălalt doamnei şi, cu un aer ceremonios, le conduse sus pe scări.

— Şi acuma, zise doctorul în şoaptă, pe când apăsă clanţa, o să-mi spuneţi cum vi se pare. E cam nebărbierit, dar nu arată deloc feroce. Aşteptaţi totuşi un moment, să văd mai întâi dacă e pregătit să primească vizite.

O luă înaintea lor şi se uită prin cameră. Făcându-le apoi semn cu mâna să avanseze, închise uşa după ele şi dădu uşor la o parte perdelele patului. Acolo, în locul tâlharului respingător şi înfricoşător pe care se aşteptau să-l vadă, dădură cu ochii de un biet copil care, chinuit de durere şi de oboseală, căzuse într-un somn adânc. Îşi ţinea braţul bandajat şi susţinut de o eşarfă pe piept, capul i se sprijinea pe celălalt braţ, iar fata îi era pe jumătate ascunsă de părul lui lung, răsfirat pe pernă.

Respectabilul domn ţinu cortina în mâna şi-l privi aşa tăcut, preţ de un minut, două. Între timp, fata se strecură pe lângă el şi, aşezându-se pe un scaun de lângă pat, îi îndepărta băiatului părul de pe faţă. Aplecându-se peste el, câteva lacrimi îi căzură pe fruntea lui Oliver.

Băiatul se mişcă şi zâmbi prin somn, ca şi cum aceste gesturi de milă şi compasiune i-ar fi trezit în suflet un vis frumos de dragoste şi afecţiune, pe care el nu le cunoscuse niciodată. Uneori, acordurile unei melodii ori susurul apei într-un loc tăcut, parfumul unei flori, ori auzul unui glas cunoscut ne pot trezi amintiri vagi ale unor întâmplări ce n-au existat nicicând în această viaţă, amintiri ce dispar ca un

suflu şi care parcă vin dintr-o altă viaţă mai fericită, de mult uitată şi reluată numai pentru o clipă, dar pe care nu ţi-o poţi aminti, oricât ai vrea.

— Dar ce poate să însemne asta?, întrebă doamna în vârstă. E imposibil ca acest copil să fi fost complicele hoţilor.

— Viciul, răspunse doctorul, lăsând perdeaua să cadă, viciul se cuibăreşte în multe temple. Cine ştie dacă nu sălăşluieşte şi dincolo de această înfăţişare nevinovată?

— Dar la o vârstă aşa de fragedă!, adăugă Rose.

— Draga mea domnişoară, răspunse doctorul, clătinând din cap cu tristeţe. Crimă, ca şi moartea, nu au neapărat legătura cu bătrâneţea şi slăbiciunea. Şi cei tineri şi frumoşi să ştiţi că le cad adesea victime.

— Dar dumneata chiar crezi că acest copil plăpând a ajuns de bunăvoie tovarăşul unora dintre cei mai ticăloşi oameni?, întrebă Rose.

Doctorul clătină din cap, dând a-nţelege că e posibil, apoi, observând că ar putea să-l deranjeze pe bolnav cu vorba, le conduse pe doamne într-o cameră alăturată.

— Şi chiar şi corupt dacă ar fi, continua Rose, gândiţi-vă la cât de tânăr este, că poate n-a cunoscut niciodată dragostea unei mame şi confortul unui cămin adevărat. Abuzurile şi foamea poate l-au forţat să se inhaiteze cu oameni care l-au îndreptat spre păcat. Mătuşica, dragă mătuşica, milostives- te-te şi gândeşte-te la asta înainte de a lăsa să intre la închisoare un biet copil bolnav. Ar însemna să nu mai fie nicio şansă pentru el să se îndrepte. Dumneata, care mă iubeşti şi ştii că n-am simţit niciodată că nu am părinţi, fiindcă dragostea şi bunătatea pe care mi le-ai arătat au înlocuit dorul de părinţi, gândeşte-te ca şi eu aş fi putut păţi la fel, adică să fiu părăsită şi lipsită de ajutor, întocmai ca acest băiat sărman, şi ai milă de el cât încă nu-i prea târziu.

— Scumpa mea copilă, spuse doamna strângând-o la pieptul ei pe fata care plângea, crezi că m-aş putea atinge

măcar de un fir de păr din capul lui?

— A, nu!, răspunse mulţumită Rose.

— Sigur că nu, zise bătrâna. Zilele îmi sunt şi aşa numărate. Dumnezeu se va îndura de mine aşa cum mă îndur şi eu de alţii; cum aş putea oare să-l salvez, doctore?

— Să mă gândesc, doamnă, staţi să mă gândesc.

Domnul Losberne îşi băgă mâinile în buzunare şi făcu turul camerei de câteva ori, oprindu-se şi legănându-se pe călcâie, uşor încruntat. După ce striga de câteva ori: „Ah, am găsit!” sau „Ba, nu!” se opri în sfârşit şi spuse:

— Dacă-mi acordaţi puteri depline să-l pun la punct pe Giles şi pe băieţaşul nostru Brittles, cred că voi reuşi. Ştiu că Giles e un vechi servitor credincios, dar vă puteţi revanşa faţă de el într-o mie de alte feluri, îi puteţi da un premiu că bun ţintaş. Sper că n-aveţi nimic împotrivă.

— Nu, răspunse doamna Maylie, dacă nu e alt fel în care pot salva copilul.

— Păi nu este altul, spuse doctorul, puteţi să mă credeţi pe cuvânt.

— Atunci mătuşa te investeşte cu puteri depline, spuse Rose printre lacrimi, numai nu fi mai aspru decât trebuie cu bieţii oameni.

— După cum se vede treaba, domnişoara Rose, astăzi înclini să crezi că în afară de dumneata toată lumea este neândurătoare. Tare mi-aş dori ca primul pretendent la mâna dumitale să te găsească într-o astfel de dispoziţie îngăduitoare când îţi va implora milă; şi-mi pare sincer rău că nu mai sunt tânăr, fiindcă eu nu aş pierde niciodată o ocazie ca aceasta.

— Sunteţi la fel de copilăros ca şi bietul Brittles, răspunse Rose înroşindu-se.

— Ei, bine, răspunse doctorul râzând cu poftă, dar asta nu e aşa grav. Hai să revenim la copil acuma. Cel mai important este să ne gândim ce vom face de acum înainte. El se va trezi după toate probabilităţile cam peste o oră şi, deşi i-am spus imbecilului de comisar, care este jos, că

bolnavul e în primejdie să moară dacă se mişca ori vorbeşte, cred că noi putem sta de vorbă cu el fără a ne teme. Cu o condiţie însă: să-l cercetez în prezenţa dumneavoastră şi dacă, după răspunsurile lui ne vom convinge că e unul din aceia înrăiţi (ceea ce e perfect posibil), îl vom lăsa în voia sorţii, iar eu nu mă voi mai amesteca deloc în această poveste.

— O, nu, mătuşico!, se ruga Rose.

— O, da, mătuşico!, replică doctorul. Aşa rămâne înţelegerea noastră?

— Nu se poate să fie un ticălos înrăit, spuse Rose. Pur şi simplu nu se poate!

— Cu atât mai bine!, răspunse doctorul. Atunci cred că vă convine propunerea mea.

În cele din urmă, tratatul se încheie şi cele două părţi se aşezară pe scaune, aşteptând cu nelinişte trezirea lui Oliver.

Răbdarea doamnelor fu încercată ceva mai mult timp decât le lăsase doctorul Losborne să creadă. Orele se scurseră una după alta şi Oliver continua să doarmă un somn adânc. Se înserase de-a binelea, când doctorul cel inimos veni să le înştiinţeze că băiatul îşi revenise suficient cât să poată sta de vorbă cu ei. Copilul era tare bolnav, spuse el, şi slăbit de la pierderea de sânge, dar cum mintea lui era atât de tulburată şi preocupată de dorinţa de a mărturisi ceva, doctorul considera că era mai bine să-i îndeplinească dorinţa, decât să-l îndemne să stea liniştit până a doua zi dimineaţă, cum avusese de gând să facă la început.

întrevederea dura foarte mult. Oliver le spuse toată povestea lui, deşi se oprea adesea din cauza durerii şi a dorinţei de a-şi mai trage sufletul. Camera aceea întunecoasă capăta un aer solemn, când vocea slabă a copilului bolnav începu să dezvăluie nesfârşitul lanţ de nenorociri şi suferinţe care se abătuseră asupra lui. Ah! Dacă ne-am gândi, atunci când îi asuprim şi nedreptăţim pe

semenii noştri, la erorile grave ale judecăţii umane, care asemenea unor nori deşi şi grei se ridică încet, dar sigur, către cer, pentru a se răzbuna apoi pe noi! Dacă am putea auzi măcar pentru o clipă vocile atâtor victime, pe care nicio putere nu le poate amuţi, ar mai fi oare pe lume atâta suferinţă, mizerie, cruzime şi nedreptate, cu care noi ne confruntăm de fapt în fiecare zi?

În acea noapte, Oliver avu parte de nişte mâini blânde care-i potriviră pernă sub cap; frumuseţea şi virtutea îi vegheară somnul. Copilul se simţea atât de liniştit şi de fericit, încât ar fi murit aşa, fără să scoată măcar un suspin.

Odată terminat interviul acela hotărâtor, Oliver fu îndemnat să se odiheasca în continuare, iar doctorul, după ce-şi şterse lacrimile de la ochi, mustrându-le pe de altă parte pe cele de faţă că sunt prea slabe, coborî scările pentru a lămuri lucrurile cu domnul Giles. Cum nu găsi pe nimeni prin camere, se gândi că poate ar fi mai nimerit să înceapă procesul chiar în bucătărie, aşa că intră direct acolo.

Acolo se afla în mare adunare parlamentara toată servitori- mea: femeile, domnul Brittles, domnul Giles, căldărarul (care fusese invitat special la o gustare care să-i ţie de foame pe tot restul zilei, drept răsplată pentru serviciile aduse) şi comisarul. Acesta din urmă avea un baston mare, un cap mare, trăsături largi, cizme imense şi arata de parcă ar fi înghiţit o cantitate de bere pe măsura lui, ceea ce şi făcuse de altfel.

Evenimentele din noaptea trecută încă mai erau dezbătute. Când apăru doctorul, domnul Giles tocmai povestea cu amănunte câtă prezenta de spirit îi trebuise, iar domnul Brittles, cu o cană cu bere în mână, încuviinţă dinainte tot ceea ce spunea superiorul său.

— Staţi acolo liniştit!, spuse doctorul, făcându-i semn cu mâna.

— Vă mulţumim, domnule, răspunse domnul Giles. Stăpâna a dorit să servesc personalului bere şi cum n-

aveam deloc chef să stau singur în cămăruţa mea, ci mai degrabă chef de vorbă, am venit şi eu cu ei.

Domnul Brittles scoase un murmur aprobator, dimpreună cu toţi cei de faţă, arătându-şi în acest fel recunoştinţa ce-o purtau domnului Giles pentru cinstea ce le-o făcuse coborând printre ei. Domnul Giles se uită în jur cu un aer protector, ca şi cum ar fi vrut să-i asigure pe cei de faţă ca, atâta vreme cât se vor purta cum trebuie, el va avea grijă de ei şi nu-i va părăsi la greu.

— Cum se mai simte pacientul în seara asta, domnule?, întrebă Giles.

— Aşa şi aşa, răspunse doctorul. Mă tem că dumneata însă ai intrat într-un mare bucluc, domnule Giles!

— Sper că nu vreţi să spuneţi, domnule, zise domnul Giles, tremurând, că-i pe moarte! Nu mi-aş ierta-o niciodată. N-aş curma viaţa unui copil, fie el chiar şi Brittles, domnule, nici pentru toată argintăria din lume!

— Nu asta-i buba, spuse doctorul, cu un aer misterios. Eşti cumva protestant, domnule Giles?

— Da, domnule doctor, din câte ştiu, răspunse Giles, îngălbenindu-se.

— Dar tu, băiete?, îl întrebă doctorul pe Brittles cu aceeaşi severitate.

— Doamne apără-mă şi păzeşte-mă!, sări speriat Brittles. Eu… ca şi domnul Giles.

— Atunci să-mi răspundeţi amândoi, zise doctorul, fiecare pe rând! Puteţi să juraţi că băiatul de sus din camera e unul şi acelaşi cu cel care a intrat noaptea trecută prin ferestruică? Acuma, să aud, juraţi!

Doctorul, care era ştiut de toţi că unul dintre cei mai blânzi oameni din lume, pusese întrebarea cu un ton aşa de furios şi ameninţător, încât Brittles şi Giles, care erau cam ameţiţi de la bere şi de la atâta agitaţie câtă fusese, se uitau unul la altul stupefiaţi.

— Fii foarte atent la răspunsul lor, domnule comisar, spuse cu solemnitate doctorul, făcând semne de

ameninţare cu arătătorul şi lovindu-se apoi cu el peste nas, pentru că efectul să fie şi mai impresionant. S-ar putea să iasă ceva din treaba asta, mai devreme decât vă aşteptaţi.

Comisarul încerca să-şi ia un aer cât mai demn cu putinţă, drept care îşi apucă bastonul, semnul funcţiei sale, baston ce stătuse până atunci rezemat în colţul de lângă cămin.

— E doar o simplă chestiune de identificare, le spuse doctorul.

— Da, sigur că da, domnule, răspunse comisarul, tuşind violent, căci dăduse pe gât berea în prea mare grabă şi o parte din ea o luase pe altă cale.

— Avem de-a face deci cu o spargere aicea, zise doctorul, şi doi oameni zăresc pentru o clipă, prin fumul lăsat de praful de puşcă, în întunecimea şi zăpăceala generală, un copil. Iată că nu mai târziu de câteva ore după asta, dimineaţa, un băiat se prezintă la uşa aceleiaşi case şi, doar pentru că are braţul bandajat, acei oameni îl tratează cu brutalitate, ceea ce-i pune viaţa în pericol, şi apoi jura că acel copil e hoţul. Acum, întrebarea pe care ne-o punem este dacă ei aveau dreptate să se poarte astfel şi, dacă nu, în ce situaţie se pun ei atuncea.

Comisarul dădu din cap încuviinţând şi se întrebă: dacă nici aceea nu e lege, apoi ce ar putea fi?

— Eu vă mai întreb o dată, tună doctorul, puteţi sub jurământ să identificaţi copilul?

Brittles se uită cu îndoială la domnul Giles, domnul Giles se uită cu îndoială la Brittles, comisarul îşi puse mâna după ureche ca să audă mai bine răspunsul, cele două femei şi căldărarul se aplecară înainte ca să asculte, doctorul se uită atent în jur, când, deodată, sună clopotul de la poartă şi în acelaşi timp se auzi şi huruitul unor roţi.

— Sticleţii!, strigă Brittles, părând că răsuflă uşurat.

— Cum le-ai zis?, întrebă doctorul, tulburat şi el.

— Poliţiştii din Bow Street, adică, răspunse Brittles, luând un sfeşnic în mână. Domnul Giles şi cu mine am trimis după

ei azi-dimineaţă.

— Ce?, răcni doctorul.

— Da, continua Brittles, le-am trimis înştiinţare prin vizitiul diligentei şi acuma chiar ne mirăm că nu mai sosesc.

— A! Aşa aţi făcut deci? La naiba cu diligentele astea, cu încetineala lor cu tot, asta este, zise doctorul, ieşind pe uşă.

Capitolul 31

Implică o poziţie critică

Cine-i acolo?, întrebă Brittles, crăpând doar puţin uşa fără să scoată lanţul, şi făcând efort să vadă afară, în timp ce apara cu mâna flacăra lumânării.

— Deschideţi, răspunse o voce de afară. Suntem ofiţerii din Bow Street. Aţi trimis după noi azi dimineaţă.

Venindu-i inima la loc în momentul în care auzi acestea, Brittles deschise larg uşa şi se trezi în faţa unui om cu înfăţişare impunătoare, îmbrăcat într-o haină lungă, om ce păşi înainte fără să spună nimic şi-şi şterse picioarele de preş, că la el acasă.

— Poţi trimite pe cineva să-l ajute pe colegul meu care a rămas să păzească trăsură, tinere? Este pe undeva vreun adăpost unde să o putem ţine pentru 5-10 minute?

Brittles îi spuse că da şi îi şi arătă cu degetul clădirea. Omul se-ntoarse la poarta şi-şi ajuta tovarăşul să-şi pună la adăpost trăsură, în timp ce Brittles le ţinea lumânarea şi-i privea cu mare admiraţie. După asta, se întoarseră în casă, unde fură poftiţi într-un salonaş. Aici îşi scoaseră paltoanele şi pălăriile, dând la iveală adevărata lor înfăţişare.

Cel ce bătuse la uşa era un om bine făcut, de statură mijlocie, cam la 50 de ani, cu părul negru, lucios, favoriţi scurţi, faţa rotundă şi nişte ochi iscoditori. Celălalt era un roşcovan ciolănos, cam urât la faţă şi cu un nas cârn, care-i dădea un aer de-a dreptul sinistru.

— Spune-i stăpânului dumitale că Blathers şi Duff sunt aici, zise cel dintâi, trecându-şi mâna prin păr şi aşezând pe masă o pereche de cătuşe. A!, bună seara, domnule. Am putea schimba câteva vorbe între patru ochi?

Cuvintele erau adresate domnului Losberne, care tocmai apăruse. Îi făcu semn lui Brittles să iasă afară şi le invită pe

cele două doamne înăuntru, închizând uşa după ele.

— Doamna este stăpâna casei, spuse domnul Losberne, arătând spre doamna Maylie.

Domnul Blathers se înclină şi, fiind poftit să ia loc, îşi trase un scaun, îşi puse pălăria pe podea şi îi făcu semn lui Duff să facă acelaşi lucru. Acesta din urmă se pare că nu era obişnuit cu înalta societate, sau poate nu se simţea în largul lui într-o asemenea companie, aşa că se aşeză destul de stânjenit.

— Şi acum să vorbim despre furt, domnule. Care sunt circumstanţele în care s-a întâmplat?, întrebă poliţistul.

Doctorul, care părea că doreşte să câştige timp, povesti pe îndelete şi cu lux de amănunte toată întâmplarea, în timp ce domnii Blathers şi Duff păreau că înţeleg şi îşi făceau din când în când semne din cap.

— Nu mă pot pronunţa deocamdată, înainte de a face cercetările de rigoare, zise Blathers, dar după umila mea părere, şi cred că nu mă înşel, lovitura n-a fost comisă de un mârlan. Ce zici, Duff?

— Cu siguranţă că nu, răspunse Duff.

— Şi ca să traducem cuvântul mârlan şi pentru doamnele de faţă, presupun că înseamnă că acela care a dat lovitura nu era un om de la ţară?, întrebă Losberne zâmbind.

— Întocmai, domnule, răspunse Blathers. Asta e tot ce ne puteţi spune despre furt, domnule?

— Da, asta-i tot, răspunse doctorul.

— Dar ce-i cu băiatul acela despre care tot vorbesc servitorii?, mai întreba Blathers.

— A, nimic!, răspunse doctorul. Unui servitor speriat i s-a năzărit că băiatul ar fi participat la jaf. E doar o absurditate.

— Asta n-ar fi greu de dovedit, observă Duff.

— Ce spune colegul meu e foarte adevărat, încuviinţă Blathers, dând din cap aprobator şi jucându-se distrat cu cătuşele, ca şi cum ar fi fost o pereche de castaniete. Cine-i băiatul de fapt? De unde vine? Ce spune el despre toată povestea asta? Doar n-o fi căzut din cer?

— Desigur că nu, răspunse doctorul, privind cu nelinişte spre doamne. Ştiu toată povestea lui, dar despre asta vom vorbi imediat. Probabil doriţi să vedeţi mai întâi pe unde au încercat să intre hoţii.

— Cu siguranţă, încuviinţă domnul Blathers, mai întâi facem cercetări la faţa locului, apoi îi interogam pe servitori. De obicei aşa se procedează, ştiţi.

Se aduseră lumini, iar domnul Blathers şi Duff, însoţiţi de comisarul local, de Brittles şi Giles, într-un cuvânt de toată casa, intrară cu toţii într-o cameră mică de la capătul culoarului şi se uitară pe fereastră; după asta, au mers afară, au înconjurat peluza şi au privit pe fereastra înăuntru. Apoi au cerut o lumânare ca să inspecteze oblonul şi un felinar ca să găsească urmele paşilor, iar la urmă au cerut o furcă pentru a scormoni tufişurile. După toate astea şi printre spectatorii curioşi, ei intrară în sfârşit din nou în casă. Acum Giles şi Brittles au fost nevoiţi să-şi povestească rolurile din noaptea precedentă şi au dat o reprezentaţie melodramatică pe care o repetară de vreo şase ori. Prima dată s-au contrazis numai într-un singur loc, iar până la sfârşit au ajuns să se contrazică în douăsprezece locuri. Când se ajunse în acest punct, Blathers şi Duff îi dădură pe toţi afară şi ţinură o consfătuire atât de misterioasă şi solemnă, încât faţă de aşa ceva, un consult de doctori vestiţi, discutând şi cea mai dificila problemă medicală, ar părea un joc de copii.

În tot acest timp, în camera de alături, doctorul se plimba încolo şi-ncoace încurcat, iar doamna Maylie şi Rose îl priveau îngrijorate.

— Pe cuvântul meu, spuse domnul Losberne oprindu-se deodată în loc, după un impresionant număr de ture, că nu mai ştiu ce-i de făcut.

— Sunt sigură, zise Rose, că dacă le-am spune povestea adevărată a bietului băiat, ar fi suficient ca să nu-l mai bănuiască.

— Mă îndoiesc, dragă domnişoară, zise doctorul dând din

cap, nu cred că l-ar dezvinovăţi în ochii acestor oameni, şi nici în ochii unor funcţionari mai înalţi în grad. Ce hram poartă el de fapt, s-ar întreba ei, e un fugar? De altfel, povestea lui, judecata mai serios, nu prea stă-n picioare.

— Dar dumneata o crezi, nu-i aşa?, îl întrerupse Rose.

— Eu o cred, deşi e cam ciudată, urmă doctorul, şi poate că sunt un mare naiv ca o cred; dar aceasta nu e o poveste pe care un poliţist cu experienţa s-o poată crede.

— De ce nu?, întrebă Rose

— Iată de ce, scumpa mea interlocutoare, răspunse doctorul. Pentru că povestea aceasta, văzută prin ochii lor, are mai multe puncte neclare decât clare. El poate dovedi doar întâmplările care îi sunt nefavorabile şi nimic din ceea ce i-ar fi favorabil. La naiba cu ăştia, ei vor să cerceteze de-a fir a păr totul şi nu vor lua nimic din ce spune el drept bun. Pe de altă parte, după cum spune el singur, a fost mai mult timp tovarăş cu hoţii; a fost prins şi dus în faţa comisarului de poliţie, acuzat fiind de furtul unei batiste din buzunarul unui domn; a fost răpit apoi de la locuinţa acelui domn şi dus într-un loc despre care nu poate da nicio lămurire şi nici nu are habar pe unde ar putea fi. E adus la Cherstey de nişte oameni care se pare că s-au pus pe capul lui şi, cu sau fără voia lui, îl împing pe o fereastră într-o casă ca să fure, iar acolo, chiar în clipa în care voia să dea alarma celor dinăuntru şi să facă astfel singurul lucru care l-ar putea reabilita, îi iese în cale ca din senin o namilă de majordom care-l împuşca! Ca şi cum toate i-ar fi stat împotriva. Nu-ţi dai seama că de fapt aşa stau lucrurile?

— Bineânţeles că-mi dau seama, răspunse Rose şi zâmbi la patosul cu care doctorul povestea. Totuşi nu văd nimic care să-l incrimineze pe băiat.

— De bună seamă că nu, zise doctorul. De aia vă strălucesc vouă ochii! Voi nu puteţi vedea clar nici în bine, nici în rău, voi luaţi de bună doar o latură a problemei, întotdeauna prima care vi se prezintă de fapt.

După ce formula aceasta reflecţie izvorâtă din experienţa

sa, doctorul îşi băgă mâinile în buzunare şi începu din nou să străbată camera în lung şi-n lat, de data asta şi mai repede că înainte.

— Cu cât mă gândesc mai bine, cu atât îmi dau seama că dacă poliţiştii ar fi puşi la curent cu povestea copilului, n-am avea decât nesfârşite necazuri şi dificultăţi. Sunt sigur că nu l-ar crede, chiar dacă valva şi publicitatea din jurul bănuielilor ar putea să coste şi să strice planurile dumneavoastră generoase de a-l salva din necaz pe copil.

— Ce-i de făcut atunci?, strigă Rose. Doamne! Doamne! De ce-or fi trimis ei după oamenii ăştia?

— Da chiar, de ce?, zise doamna Maylie. Eu nu i-aş fi chemat pentru nimic în lume!

— Tot ce ştiu, zise domnul Losberne, aşezându-se cu un fel de linişte disperată, e că trebuie să încercăm s-o scoatem la capăt cu îndrăzneală. Avem un scop nobil, asta e scuza noastră. Băiatul are febră şi nu e în stare să vorbească, asta e în avantajul nostru. Să facem tot ce putem şi dacă iese rău, măcar să nu fie din vina noastră... Intră!

— Iată ce este, domnule, zise Blathers intrând în cameră, urmat de Duff şi închizând uşa cu grijă. Nu a fost o lovitură pusă la cale...

— Ce dracu' înţelegi dumneata prin lovitura pusă la cale?, întrebă nervos doctorul.

— Noi numim o lovitură pusă la cale, doamnelor, zise Blathers, întorcându-se spre ele, cu oarecare milă pentru neştiinţa lor, şi cu dispreţ pentru cea a doctorului, atunci când iau parte şi servitorii.

— Dar nimeni nu i-a bănuit pe ei în cazul de faţă, spuse doamna Maylie.

— Posibil, doamnă, răspunse Blathers, asta nu înseamnă că nu s-ar putea să fie amestecaţi, totuşi.

— Ba e cu atât mai mult posibil, adăugă Duff.

— Noi credem că jaful a fost pus la cale de nişte orăşeni, îşi continuă raţionamentul Blathers, se cunoaşte că aveau

stil.

— Da, bine ticluit totul, observă Duff cu jumătate de glas.

— Au fost doi, zise Blathers, şi aveau şi un copil cu ei. Lucrul ăsta reiese foarte clar, având în vedere mărimea ferestrei. Asta-i tot ce se poate spune până în acest moment.

Vom sta imediat de vorbă cu băiatul pe care-l aveţi sus, dacă nu vă supăraţi.

— Dar poate ar fi bine să li se servească ceva de băut mai întâi, doamna Maylie, spuse doctorul cu faţa luminată deodată, ca şi cum i-ar fi venit o idee salvatoare.

— Da, sigur că da, exclamă Rose, nerăbdătoare. Chiar acum dacă doriţi.

— Va foarte mulţumim, domnişoară!, zise Blathers, stergandu-se la gură cu mâneca hainei. Meseria asta a noastră ne cam ţine pe uscat. Daţi-ne ce aveţi şi dumneavoastră la îndemână. Nu vă deranjaţi pentru noi.

— Ce să fie deci?, întrebă doctorul, urmând-o pe faţă la bufet.

—O tărie mică, domnule, dacă se poate, răspunse Blathers. Am cam îngheţat de frig de la Londra până aici. Cred că ne-ar fi de ajutor să ne mai încălzim niţel.

Această comunicare interesantă era adresată doamnei Maylie, care o primi cu graţie. În acest timp, doctorul se furişă pe uşă afară.

— Ah!, făcu Blathers, luând paharul între degetul mare şi arătător, în loc să-l ia de picioruş, şi tinandu-l în dreptul pieptului. Am văzut multe de astea la viaţa mea.

— Cum ar fi spargerea din fundătură de la Edmonton!, zise Duff, vrând să împrospăteze memoria colegului său.

— Cred că era cam aceeaşi situaţie ca aici, îşi aminti Blathers. O lovitură dată de Conkey Chickweed, dacă nu mă înşel!…

— Întotdeauna dai vina pe el, răspunse Duff. A fost însă Răzgâiatul, îţi spun eu. Conkey n-a avut de-a face cu ea cum n-am avut eu.

— Ei, mai slăbeşte-mă!, spuse Blathers. Eu ştiu mai bine. Dar îţi mai aminteşti tu când i-au furat banii chiar lui Conkey? Ce mai scandal! Nici în române nu întâlneşti aşa ceva.

— Cum a fost?, întrebă Rose, dornică să încurajeze orice semn de bună-dispoziţie a musafirilor nedoriţi.

— A fost un furt cum nu s-a mai pomenit vreodată, spuse Blathers. Era unul Conkey Chickweed…

— Conkey înseamnă Năsosul, doamnă, îl completă Duff.

— Cred că domnişoara ştie asta!, făcu Blathers. Nu mă mai întrerupe, dom'le. Acel Conkey, domnişoară, avea o cârciumă lângă Buttelbridge şi o pivniţă unde veneau mulţi lorzi tineri ca să vadă lupte de cocoşi, jocuri cu câini şi altele. Şi nu era deloc rău organizată treaba, pot să vă spun fiindcă mă duceam destul de des pe acolo. Pe atunci Conkey nu făcea încă parte din tagma hoţilor. Şi într-o noapte i s-au furat 327 de guinee pe care le ţinea într-un sac de pânză. I-au fost furaţi din dormitor banii, spunea el, de un om înalt cu plasture negru pe ochi ce se ascunsese sub pat şi după furt sărise pe fereastra de la etajul întâi. A fost iute tare, omul. Dar şi Conkey era iute; trezit din somn de zgomot, a sărit din pat şi a tras după el cu arma, sculând toţi vecinii. Şi ce hărmălaie a mai fost; apoi când oamenii s-au uitat mai atent au crezut că Conkey îl rănise pe hoţ, asta după urmele de sânge care ajungeau până departe, la un gard, unde deodată dispăreau. Oricum, hoţul a scăpat cu banii, iar pierderea aceasta l-a ruinat pe Conkey carciumarul, aşa că numele lui a apărut prin ziare pe lista faliţilor. S-au strâns tot felul de fonduri pentru ajutorarea bietului om, care-şi pierduse minţile de supărare şi vreo trei-patru zile a rătăcit pe străzi, smulgându-şi părul din cap, în asemenea hal de disperare încât lumea se temea să nu-şi ia zilele. Într-o zi, a apărut ca o furtună la comisariatul de poliţie şi a avut o întrevedere între patru ochi cu magistratul, care, după un timp, l-a chemat pe -Jem Spyers (Spyers era un agent de nădejde) şi i-a spus să meargă

împreună cu domnul Chickweed să prindă presupusul hot care-i spărsese casă. „Închipuie-ţi, Spyers, că l-am văzut ieri dimineaţă, trecând prin faţa uşii mele”, zise Chickweed. „De ce nu l-ai înşfăcat de guler?”, întrebă Spyers. „Eram atât de surprins de parcă eram cu mâinile şi picioarele legate — spuse bietul om — dar cred că vom putea să-l prindem, căci a trecut din nou aseară între orele zece şi unsprezece.”

De îndată ce auzi asta, Spyers îşi luă schimburi curate şi un pieptene, pentru cazul în care ar fi trebuit să lipsească vreo două zile. Apoi merse şi se aşeză la una din ferestrele cârciumii, în spatele unei draperii roşii, cu pălăria pe cap, gata să se repeadă afară în orice clipă. Fuma din pipa sa, noaptea târziu, când îl aude deodată pe Chickweed urlând: „Săriţi!

Puneţi mâna pe criminal!" Spyers se repezi afară şi-l văzu doar pe Chickweed fugind pe stradă şi strigând în gura mare. Spyers fugea acuma după el; Chickweed fugea înainte, lumea fugea în toate părţile, fiecare strigând în legea lui „Hoţii!" şi Chickweed striga întruna, mai tare că toţi, ca un turbat. Spyers îl pierdu din ochi o clipă la o cotitură, se uită în jur, văzu un grup mic de oameni şi se repezi întrebând „Care-i?" „La naiba! — zise el — l-am scăpat!"

Ciudată întâmplare, dar chiar nu mai era nici urmă de hoţ. Drept urmare, toţi se întoarseră la cârciumă. A doua zi dimineaţă, Spyers se aşeză iar în acelaşi loc, în spatele aceleiaşi perdele, şi se uită să vadă trecând un bărbat înalt cu plasture negru pe un ochi, numai că începură să-l usture tare ochii, la un moment dat. Nemaiputând rabda, îi închise o clipă ca să-i odihnească; şi ca un făcut, chiar în momentul acela îl auzi pe Chickweed zbierând din nou: „Uite-l!” Se repezi iar afară şi o porni după Chickweed care era deja la jumătatea străduţei; şi, după ce alergară de două ori mai mult decât în ziua trecută, îl pierdură şi de data asta pe hoţ. Acelaşi lucru se mai întâmpla încă de vreo două-trei ori,

până ce o jumătate din mahala răspândise bârfa cum că pe domnul Chickweed l-ar fi prădat diavolul însuşi, care acuma se juca cu el, iar cealaltă jumătate susţinea că bietul Chickweed pur şi simplu o luase razna de supărare.

— Şi Jem Spyers ce spunea?, întrebă doctorul, care se întorsese în camera puţin după începutul povestirii.

— Jem Spyers, continua poliţistul, n-a spus multă vreme nimic, dar era atent la toate, fără să pară că face asta, ca dovadă că-şi cunoştea bine meseria. Dar într-o bună dimineaţa intra în cârciumă omului şi, scoţându-şi tabachera, zise: „Chickweed, am descoperit cine a săvârşit furtul aici.” „Chiar?”, zise Chickweed. „Ah! Dragă Spyers, ajută-mă să mă răzbun, ca să mor şi eu liniştit! Dragul meu Spyers, unde-i nemernicul?” „Haide, zise Spyers, oferindu-i o priză de tabac, termină odată comedia asta! Chiar dumneata ai făcut-o.” Aşa şi era, şi-n acest fel câştigase o sumă destul de frumuşică de bani. Nu s-ar fi descoperit niciodată dacă bănuitul n-ar fi avut atâta grijă să îndepărteze bănuielile!, spuse în încheiere domnul Blathers, punând paharul cu băutura pe masă şi zornăind cătuşele.

— Foarte curios, într-adevăr, comentă doctorul. Acum, dacă doriţi, puteţi să mergeţi sus.

— Cu voia dumneavoastră, domnule, răspunse Blathers. Şi cei doi poliţişti urcară în urma domnului Losberne, în camera lui Oliver, însoţiţi de Giles care le lumina calea.

Deşi dormise, Oliver arata mai rău acuma, şi se părea că febra îi sporise chiar. Cu ajutorul doctorului, izbuti să se ridice din pat timp de câteva minute. Se uită la străini fără să priceapă ce se întâmplă de fapt şi fără să pară că-şi aminteşte unde se afla şi ce se întâmplase mai înainte cu el.

— Acesta, zise domnul Losberne, cu voce joasă şi totuşi foarte hotărâtă, este băiatul care a fost rănit din greşeală de un glonţ, pe când se juca cu alţi copii în grădina domnului, cum îi zice?!, care locuieşte pe undeva, pe aici, în spatele casei. Copilul a venit la noi, azi dimineaţă, să

ceară ajutor, numai că acest talentat domn, care ţine acum lumânarea, a pus imediat mâna pe el şi l-a şi maltratat, ceea ce i-a pus serios viaţa în pericol, după cum pot eu însumi să confirm, ca doctor.

Domnii Blathers şi Duff se uitară la Giles, astfel recomandat de doctor, iar majordomul, zăpăcit, se uită de la ei spre Oliver, de la Oliver la domnul Losberne, cu un amestec amuzant de spaimă şi perplexitate.

— Presupun că n-ai de gând să negi?, spuse doctorul, culcandu-l din nou cu grijă pe Oliver.

—Am făcut totul pentru binele… Aşa am crezut, domnule, răspunse Giles. Eram convins că e băiatul lor, altfel nu m-aş fi atins de el. Nu sunt un om fără inimă, domnule.

— Ce băiat ziceai că ai crezut că e?, întrebă ofiţerul cel mai în vârstă.

— Băiatul spărgătorilor, domnule!, răspunse Giles. Fără doar şi poate că… că aveau un copil cu ei.

— Da? Acuma crezi şi dumneata asta?, întreba acelaşi ofiţer.

— Ce să cred?, răspunse Giles, uitându-se cu o privire pierdută la poliţist.

— Că e acelaşi copil, cap-pătrat ce eşti!, repetă Blathers, cu nerăbdare.

— Nu ştiu, drept să vă spun că nu mai ştiu, spuse cu o voce slabă Giles, n-aş putea să jur.

— Dar părerea dumitale care-i?, întrebă Blathers.

— Nu mai ştiu ce să cred, răspunse bietul Giles. Parcă nu ar fi acelaşi copil; sunt aproape sigur că nu-i acelaşi, totuşi. Dumneavoastră ştiţi prea bine că nu poate fi.

— Omul acesta a băut?, întrebă Blathers, întorcându-se către doctor.

— Eşti un nătăfleţ, spuse Duff, adresându-se lui Giles, cu profund dispreţ.

În timpul acestui scurt dialog, domnul Losberne luase pulsul bolnavului. Sculându-se acum de pe scaunul de lângă pat, îi înştiinţa pe domnii poliţişti ca, dacă mai au

vreo îndoială în această privinţă, pot să meargă în camera alăturată că să-l ancheteze pe Brittles.

Acceptând propunerea, poliţiştii trecură în altă cameră, unde îl invitară şi pe Brittles; acesta reuşi să se încurce, nefa- când altceva decât să-l bage şi pe respectabilul lui superior într-o aşa mare încurcătură de contraziceri şi imposibilităţi noi, încât nu izbuti să limpezească altceva decât doar faptul că se înşelase cu totul şi să declare că n-ar putea recunoaşte băiatul chiar dacă l-ar avea în faţa ochilor. Crezuse că era Oliver, fiindcă aşa spusese domnul Giles, dar la fel ca domnul Giles, cu cinci minute în urmă, mărturisise în bucătărie ca tare-i era teamă că se grăbise să tragă această concluzie.

Printre alte bănuieli care mai de care mai interesante, se puse întrebarea dacă domnul Giles chiar rănise pe cineva; cercetând astfel pistolul cu care declarase că a tras, îl găsiră încărcat doar cu pulbere şi înfundat cu hârtie maronie. Descoperirea îi ului pe toţi, în afară de doctor, care extrăsese un glonţ din trupul rănitului cu doar zece minute mai înainte, dar cel mai uluit dintre toţi fu Giles care, după ce fusese chinuit câteva ceasuri de teamă de a fi rănit mortal o fiinţă omenească, se agaţa acum cu toată fiinţa lui de ideea cea nouă şi o susţinu cu fervoare. În cele din urmă, poliţiştii, cărora nu le pasă prea mult de situaţia lui Oliver, lăsară în casa pe comisarul din Chertsey şi se duseră să doarmă peste noapte în oraş, promiţând că se vor întoarce a doua zi dimineaţă.

În dimineaţa următoare apăru deja zvonul că doi oameni şi un băieţaş fuseseră arestaţi în împrejurări suspecte peste noapte şi duşi la închisoarea din Kingston; aşa că domnii Blathers şi Duff se porniră pe dată într-acolo. Singurele circumstanţe care-i incriminau pe respectivii se reduceau la faptul că fuseseră descoperiţi dormind sub o căpiţă de fân; ceea ce este fără îndoială o mare crimă, dar care nu-i pedepsită decât cu închisoarea şi pe care ochii îndurători ai legii englezeşti şi aplecarea plină de înţelegere pentru

supuşii ei n-o socotea suficientă, în lipsa de altă dovadă, pentru a stabili că acel sau acei oameni care au fost găsiţi dormind sunt vinovaţi de furt prin spargere şi merită, prin urmare, pedeapsa cu moartea. Iată de ce domnii Blathers şi Duff trebuiră să se întoarcă de unde plecaseră.

Pe scurt, după o nouă examinare a faptelor şi nesfârşite discuţii despre subiect, se hotărî că un magistrat de prin zonă avea să încaseze o cauţiune, iar doamna Maylie şi domnul Losberne aveau să răspundă de Oliver în cazul în care ar fi căutat de poliţie. Blathers şi Duff fură răsplătiţi cu vreo câteva guinee, şi apoi se întoarseră la Londra, fiecare cu părerea lui în legătură cu excursia aceasta. Duff, după o cercetare mai matură a tuturor circumstanţelor furtului, înclină mai degrabă să creadă că încercarea de spargere fusese pusă la cale de Răzgâiatul. Cât despre Blathers, el atribuia tot meritul vestitului Conkey Chickweed.

Încetul cu încetul, Oliver începu să-şi revină şi să prindă puteri, sub îngrijirile atente şi reunite ale doamnei Maylie, ale Rosei şi ale bunului doctor Losborne. Dacă cerul aude rugile fierbinţi ale inimilor pline de recunoştinţă (ce rugăciuni ar putea avea mai multă trecere!), atunci binecuvântările orfanului trebuie să fi coborât în sufletele binefăcătorilor lui, răspândind dragoste şi fericire.

Capitolul 32

Despre viaţă fericită pe care o începe Oliver alături de bunii lui prieteni

Suferinţele lui Oliver nu fură nici puţine şi nici uşoare. Pe lângă durerea stăruitoare pricinuită de braţul rupt, frigul şi umezeală pe care fusese silit să le îndure înainte i-au crescut febră, care de altfel l-a ţinut mai multe săptămâni, vlaguindu-i trupul. Dar în cele din urmă, încet, a prins puteri atâta cât să spună printre lacrimi cât de mişcat era de bunătatea celor două doamne şi cât de mult spera că după ce se va simţi mai bine să poată face ceva pentru a le arăta recunoştinţa lui; ceva care să le arate cât de plină era inima lui de dragoste şi devotament, ceva care să le demonstreze că bunătatea lor fără margini nu a fost în zadar şi că băiatul sărman, pe care mila lor îl scăpase de mizerie şi de moarte, era gata să le fie de folos din tot sufletul.

— Bietul de el!, spuse Rose, după ce Oliver se chinuise să rostească cele câteva vorbe de mulţumire. Vei avea destule ocazii să ne mulţumeşti pentru binele făcut, dacă doreşti. Noi vom pleca la ţară şi mătuşa mea vrea să ne însoţeşti. Liniştea, aerul curat, toate bucuriile şi frumuseţile primăverii te vor face bine în câteva zile. Ne vei putea fi de folos în o sută de feluri, atunci când vei fi în stare să suporţi oboseala.

— Oboseală!, spuse Oliver. Vai!, doamnă, de-aş putea munci pentru dumneavoastră! Ce n-aş da să vă pot stropi florile, să vă îngrijesc pasarelele, să alerg încolo şi încoace de dimineaţă până seara, dacă aş şti că asta vă poate mulţumi!

— Ba n-ai să dai nimic, zise domnişoara Maylie, zâmbind. După cum ţi-am mai spus, îţi vom da tot felul de sarcini şi

dacă ai face şi numai jumătate din ceea ce doreşti tu să faci pentru noi, să ştii că mă vei face foarte fericită.

— Fericită, domnişoară!, strigă Oliver. Ce drăguţ din partea dumneavoastră să-mi spuneţi asta!

— Ai să mă faci chiar mai fericită decât crezi, zise tânăra fată. Numai la gândul că iubita mea mătuşa a putut să salveze pe cineva din nenorocirea pe care mi-ai descris-o, şi mi se umple sufletul de bucurie. Iar să mai ştiu că acela care i-a stârnit bunătatea şi milă este sincer recunoscător şi devotat, m-ar face mai fericită decât îţi poţi tu imagina. Mă înţelegi?, întrebă ea, uitându-se la figură gânditoare a lui Oliver.

— Da, sigur, domnişoară, răspunse cu entuziasm Oliver, dar mă gândeam că sunt nerecunoscător chiar acuma.

— Faţă de cine?, întrebă tânăra fată.

— Faţă de domnul cel bun şi bătrâna menajeră, care au avut atâta grijă de mine, răspunse Oliver. Dacă ar şti ce fericit sunt acum, sigur s-ar bucura.

— Nu mă îndoiesc de asta, urma binefăcătoarea lui Oliver, iar domnul Losberne a avut bunătatea să promită că de îndată ce vei putea suporta călătoria, te va duce să-i vizitezi.

— Adevărat, domnişoară?, strigă Oliver, cu faţa luminată de veste. N-o să mai pot de bucurie când o să-i văd din nou!

La scurt timp după asta, Oliver se înzdrăveni destul ca să poată suporta oboseala unei astfel de deplasări, aşa că într-o bună dimineaţa pleca împreună cu domnul Losberne într-o trăsurică aparţinând doamnei Maylie. Când ajunseră însă la Chertsey Bridge, Oliver deveni deodată palid şi scoase un ţipăt.

— Ce-o fi cu băiatul?, strigă cu vocea lui repezita doctorul. E ceva ce ai văzut? Ai auzit poate? Ori ai simţit ceva?

— Aia, domnule!, răspunse speriat Oliver, arătând cu mâna prin fereastra trăsurii. Casa aceea!

— Da, văd, ce-i cu ea? Opreşte, aici vizitiule! Ce e cu casa aia, tinere?

— Hoţii… e casa în care m-au adus!, şopti Oliver.

— Ei, drăcie!, strigă doctorul. Hei! Deschide repede să ies!

Dar înainte ca vizitiul să apuce să coboare de pe capră, doctorul sărise deja din trăsură, şi alergând până la casa pustie, începu să bată cu piciorul în uşa ca un nebun.

— Hei, zise un om urât şi cocoşat, deschizând uşa atât de brusc, încât doctorul aproape căzu peste el în holul de la intrare, ce se întâmplă aici?

— Ce se întâmplă, urlă doctorul luandu-l de guler fără a mai sta prea mult pe gânduri. Se întâmplă ceva care se numeşte hoţie.

— S-ar putea să se întâmple chiar şi o crimă, răspunse cocoşatul netulburat, dacă nu-ţi iei mâinile de pe mine, auzi?

— Aud, răspunse doctorul scuturandu-l bine pe om, unde dracu-i ăla, cum l-o fi chemând pe ticălos, Sikes, aşa, unde-i Sikes, tâlharule?

Cocoşatul se holba acuma la doctor cu un amestec de mirare şi indignare, apoi smulgându-se din strânsoarea doctorului, îl împroşca pe acesta cu nişte înjurături cumplite şi se retrase în casă. Dar înainte de a putea închide uşa, doctorul intrase deja în hol, fără a-i mai adresă vreo vorbă. Privi în jur cu îngrijorare; nicio mobilă, niciun suflet, nimic care să se potrivească descrierii făcute de Oliver.

— Ce-i?, zise cocoşatul, care-l studiase din cap până-n picioare. Ce-i asta să intri aşa violent încasa mea? Ai de gând să mă jefuieşti, ori poate să mă omori, spune!

— Ai mai pomenit vreodată pe cineva să vină într-o trăsură cu doi cai ca să fure, strigoi bătrân şi caraghios ce eşti!, spuse doctorul iute din fire.

— Atunci, ce vrei?, întrebă cocoşatul. Şterge-o de aici înainte să-ţi fac de petrecanie, fir-ai afurisit!

— Am să plec atunci când am să vreau eu, spuse domnul

Losberne, trăgând cu ochiul în cealaltă cameră, care nici ea nu semăna mai mult ca primă cu descrierea lui Oliver. Las' că ne-om mai întâlni noi pe-afară, prietene!

— Aşa, deci?, rânji într-un dinte cocoşatul. Dacă ai nevoie de mine vreodată, aici mă găseşti. Doar n-am trăit eu singur cuc 25 de ani, ca să mă sperie unul ca tine! Ai să plăteşti pentru asta! Ai să mi-o plăteşti!

Spunând aceasta, mică pocitanie scoase un strigăt şi începu să danseze ca şi cum şi-ar fi ieşit din minţi.

— Mă simt cam ridicol, murmură doctorul pentru sine. S-o fi înşelat băiatul. Ia asta, bag-o în buzunar şi încuie-te iar înăuntru! Spunând asta, îi aruncă cocoşatului un ban de argint şi se întoarse la trăsură.

Omul se luă după el până la portiera, blestamand şi înjurând nevoie mare, dar când doctorul se întoarse ca să vorbească vizitiului, cocoşatul se uită în trăsură şi dând cu ochii de Oliver îi aruncă acestuia o privire atât de apriga şi duşmănoasă, încât Oliver n-o putu uita nici treaz, nici în somn luni de zile după asta. Continua astfel seria lui de blesteme şi înjurături până ce vizitiul se sui pe capră, dar chiar când se îndepărtară deja îl văzură tot bătând din picioare şi smul- gându-şi părul din cap într-un acces de furie adevărată sau simulată.

— Sunt un dobitoc, zise doctorul după o lungă tăcere. Ştiai asta, Oliver?

— Nu, domnule.

— Atunci ţine minte, să ştii pentru altă dată. Un dobitoc, repetă doctorul după un alt răgaz de tăcere de câteva minute. Păi chiar dacă ar fi fost casa cu pricina şi i-aş fi găsit pe indivizii pe care-i căutăm, ce aş fi putut face eu singur? Şi chiar de aş fi avut şi vreun ajutor, nu văd ce mare brânză aş fi putut face, decât să mă fac de râs. Dar cred că tot mi-a folosit la ceva. Mereu mă bag în tot felul de istorii, fiindcă nu mă pot abţine, şi asta ar trebui să-mi fie de învăţătură.

E drept că simpaticul nostru doctor chiar reacţionase sub

imperiul primului impuls mai toată viaţa sa, dar nu era cazul să se blameze, atâta vreme cât nu numai că nu intrase în mari buclucuri şi neplăceri, ci din contră, îşi câştigase stimă şi respectul celor care îl cunoşteau. Dacă e să spunem adevărul gol-goluţ, e drept că îşi ieşise din fire vreo câteva minute, şi asta fiindcă fusese dezamăgit că nu descoperise dovezi care să arate adevărul spuselor lui Oliver atunci când se ivise această ocazie. Dar îşi reveni repede, şi văzând că Oliver îi răspundea la întrebări tot atât de clar şi logic, dar mai ales că părea aşa sincer, se hotărî că băiatul merită toată încrederea lui.

Cum Oliver ştia numele străzii pe care locuia domnul Brownlow, nimeriră uşor acolo; când trăsura ajunse la colţul străzii, inima băiatului începu să-i bată cu atâta putere ca aproape rămase fără respiraţie.

— Acuma, băiete, care e casa?, întrebă doctorul.

— Aceea! Aceea!, răspunse Oliver, arătând nerăbdător cu mâna pe fereastră. Casa cea albă. Haideţi mai repede, vă rog! îmi vine să mor, aşa de tare tremur!

— Haide acuma, spuse doctorul impresionat, batandu-l pe umăr. Ai să-i vezi imediat, iar ei se vor bucura să te revadă sănătos.

— Oh! Aşa sper şi eu!, strigă Oliver. Au fost atât de buni cu mine, că nici nu am cuvinte să spun!

Trăsura mai merse o bucată de drum, după care se opri. Nu, nu asta era casa, ci următoarea. Mai merseră puţin şi se opriră iar. Oliver se uită în sus spre ferestre cu lacrimi de bucurie rostogolindu-i-se pe faţă.

Dar vai! Casa cea albă era goală şi pe un geam se vedea un afiş: „De închiriat!”

— Hai să batem la uşa de alături, spuse domnul Losberne, luandu-l de braţ pe Oliver. Nu ştii cumva ce s-a întâmplat cu domnul Brownlow care locuia alături?

Servitoarea nu ştia, dar s-a dus să întrebe. S-a întors imediat şi le-a spus că domnul Brownlow vânduse tot şi plecase în Indiile Occidentale cu vreo şase săptămâni în

urmă.

Oliver îşi împreună mâinile şi se lăsă fără putere pe spate.

—A plecat şi menajeră?, întrebă doctorul după un moment de pauză.

— Da, domnule, răspunse servitoarea. Domnul cel bătrân, menajeră şi încă un domn, prieten de-al domnului Brownlow, au plecat împreună.

— Atuncea hai să ne întoarcem acasă, spuse doctorul către vizitiu, şi să nu te opreşti până nu ieşim din oraşul ăsta afurisit!

— Dar librarul, domnule?, zise Oliver. Ştiu cum se ajunge acolo, haideţi şi la el, vă rog!

— Sărmane copil, au fost destule dezamăgiri pentru o singură zi, pentru amândoi, răspunse doctorul. Dacă mai mergem şi la librar, cu siguranţă vom afla că ori a murit, ori i-a ars casa, ori a fugit de-aici. Nu, direct acasă vom merge! Şi ascultând astfel de primul impuls al domnului doctor, se întoarseră acasă.

Aceasta amară dezamăgire îl mâhni tare pe Oliver, chiar în mijlocul fericirii lui. Îi făcea adesea plăcere, în timpul bolii lui, să-şi închipuie ce i-ar spune domnul Brownlow şi doamna Bedwin şi cu câtă plăcere le-ar povesti cum zile şi nopţi în şir îşi amintea tot ce făcuseră ei pentru el şi cât suferise că a fost despărţit de ei. Speranţa că va veni o zi în care le va putea mărturisi totul, cum a fost răpit, i-a fost sprijin în multe din ultimele sale încercări. Iar acum, gândul că plecaseră aşa de departe, convinşi fiind că el era un hoţ, era de nesuportat.

întâmplarea aceasta nu schimba însă cu nimic generozitatea binefăcătoarelor lui faţă de el. După alte două săptămâni, când afară începu să fie cald, iar copacii şi florile se îmbrăcară în verdeaţa nouă, ei se pregăteau să plece de la Chertsey pentru câteva luni. După ce lăsară în grija unui bancher argintăria care stârnise lăcomia lui Fagin, şi-i încredinţară lui Giles şi încă unui slujitor paza

casei, plecară la un conac de la ţară, şi-l luară pe Oliver cu ele.

Cine ar putea descrie bucuria şi plăcerea, tihna şi liniştea pe care bolnavul le simţea în aerul acela îmbălsămat printre colinele înverzite şi pădurile dese, din satul acela! Cine ar putea spune cum se întipăresc acele scene pline de pace şi tihna în sufletele unor fiinţe care au cunoscut numai nenorociri şi locuri zgomotoase şi înghesuite, şi cât de adânc pătrunde în inimile lor frânte prospeţimea acestei vieţi? Unii oameni, care au dus o viaţă plină de apăsări în locuri strâmte şi aglomerate şi care n-au dorit niciodată o schimbare, fiindcă obişnuinţa devenise o a doua natură pentru ei, şi care ajunseseră aproape să iubească fiecare piatră şi fiecare cărămidă care alcătuiau mediul lor zilnic, chiar şi astfel de oameni, trăind mereu cu ameninţarea morţii deasupra capului, au fost tentaţi măcar o dată să stea în mijlocul naturii, departe de locurile vechilor suferinţe şi bucurii, şi au părut atunci a trece într-un alt fel de existenţă. Târându-se cu greu în fiecare zi către un loc verde şi însorit, aceşti oameni au simţit trezindu-se în ei atâtea amintiri doar uitându-se la cer şi la munţii, văile ori râurile din jur, încât sfârşitul le-a fost mângâiat de presimţirea raiului, aşa că au intrat în mormânt la fel de liniştiţi că soarele la apus, aşa cum îl văzuseră ei de la fereastra lor singuratică dispărând pentru totdeauna din faţa ochilor lor slăbiţi şi înceţoşaţi! Amintirile trezite de priveliştile edenice de la ţară nu sunt din lumea asta şi n-au nicio legătură cu gândurile ori speranţele pământeşti. Ele ne învaţă să culegem flori proaspete ca să le punem la mormintele celor dragi, ne purifica gândurile şi ne reprima sentimentele de ură, dar dincolo de toate astea, ele trezesc chiar şi în minţile mai puţin reflexive o vagă şi tulbure conştiinţa că au mai avut cândva aceste senzaţii şi le deschide solemn porţile îndepărtate ale unor vremuri viitoare, lăsând în urma vanitatea şi păcatele acestei lumi.

Era un loc încântător acolo unde ajunseră, iar lui Oliver,

care trăise până atunci în mijlocul unor mulţimi sordide, al zgomotului şi al certurilor, i se părea că trăieşte o altă viaţă. Trandafiri şi caprifoi se căţărau pe zidurile casei, iedera se încolăcea în jurul copacilor, iar florile din grădina inmiresmau aerul cu parfumurile lor delicioase. În apropiere era un cimitir mic în care se puteau vedea, în locul pietrelor de mormânt, nişte moviliţe modeste, acoperite de muşchi şi iarbă, sub care dormeau în tihnă bătrânii satului. Oliver hoinărea adesea pe acolo şi, gândindu-se cu tristeţe la mormântul nenorocit în care zăcea propria sa mamă, se aşeza acolo şi suspină fără să-l vadă nimeni; dar când îşi ridică ochii către cerul înalt de deasupra, nu se mai gândea că ea zace în pământ şi continuă să o plângă, dar nu cu un plâns amar.

Era o perioadă fericită. Zilele treceau liniştite şi senine, iar nopţile n-aduceau cu ele nici teamă, nici grijă. El nu mai zăcea acuma într-o închisoare mizerabilă şi nici nu se mai însoţea cu ticăloşii, nu mai ştia decât de gânduri vesele şi fericite. În fiecare dimineaţă mergea la casa unui domn bătrân, cu părul alb, care locuia lângă biserică şi care-l învaţa să scrie şi să citească vorbindu-i cu atâta blândeţe, încât Oliver făcea tot posibilul să-l mulţumească. Apoi mai ieşea la plimbare cu doamna Maylie şi Rose, şi le asculta vorbind despre cărţi sau se aşeză într-un loc umbros, pe când Rose citea cu voce tare, iar el ascultă cu nesaţ, până când se lăsă întunericul şi nu se mai desluşeau literele. Dar mai avea şi lecţii de făcut pe a doua zi, şi în privinţa asta îşi dovedea toată silinţa, stând în odăiţa lui care dădea înspre gradina până se însera. Atunci doamnele îl luau din nou la plimbare, iar el ascultă cu mare plăcere tot ce spuneau ele şi se bucura nespus când avea ocazia să se caţere după o floare pe care o doreau sau să se întoarcă după vreun lucru pe care-l uitaseră! Când se înnopta de-a binelea şi se întorceau acasă, Rose se aşeză la pian şi cântă o arie plăcută, sau cântă din gură, c-o voce delicată şi domoală, cântece vechi, ce-i plăceau mătuşii. În asemenea momente,

lumânările nu erau aprinse, iar Oliver se aşează de obicei aproape de una din ferestre şi ascultă în extaz muzica aceea dulce.

Şi când venea duminică, ce diferit o petrecea el faţă de cum făcea până atunci şi ce fericit era! Dimineaţa se duceau la bisericuţa aceea unde copacii îşi fluturau frunzele în faţa ferestrelor, pasarelele cântau peste tot, iar aerul îmbălsămat intra pe uşa mică umplând locul de miresme. Oamenii săraci, aşa cum se aflau, erau atât de curaţi şi îngrijit îmbrăcaţi, şi îngenuncheau cu atâta smerenie ca să se roage, încât era o plăcere să te afli acolo şi nu o datorie. Deşi nu se prea pricepeau să cânte, lui Oliver cântările enoriaşilor i se păreau mai vii şi mai muzicale decât toate celelalte pe care le ascultase el până atunci la biserică.

După asta se plimbau, că de obicei, şi intrau adesea să-i viziteze pe săteni în casele lor curate. Seara, Oliver obişnuia să citească un capitol ori două din Biblie, pe care le studiase în timpul săptămânii şi se simţea mai mândru şi mai fericit decât dacă ar fi fost însuşi păstorul, făcând aceasta.

Dimineaţa, pe la şase, Oliver era deja în picioare. Alergă în voie pe câmp ori se ducea până mai departe ca să culeagă flori sălbatice dintre gardurile vii, şi se întorcea acasă plin de flori, cu care împodobea cu mare grijă şi pricepere masa din sufragerie. Mai aducea şi plante proaspete pentru pasarelele domnişoarei Maylie, cu care, aşa cum îl învăţase preotul satului, dichisea cu multă pricepere coliviile. După ce pasarelele erau astfel pregătite, mai făcea câte un drum prin sat, ca să dea de pomană oamenilor nevoiaşi, sau când nu trebuia să facă asta, juca cricket pe pajişte. Se găsea ceva de făcut mereu, de pildă în grădina la flori, pe care învăţase să le îngrijească tot de la preot, acesta fiind un grădinar iscusit. Şi lucra astfel cu plăcere, până când domnişoara Rose cobora şi-l umplea de laude pentru tot ce făcuse.

Aşa s-au scurs trei luni, trei luni care şi în viaţa celor mai

norocoşi oameni ar fi fost trei luni de fericire netulburată, dar care pentru Oliver au fost fericirea însăşi. Având pe de o parte o aşa sinceră şi suavă generozitate, iar pe de altă o atât de sinceră şi caldă recunoştinţă, nu-i de mirare că, în scurt timp, Oliver s-a obişnuit perfect cu doamna Maylie şi nepoţica ei. Devotamentul lui sincer, izvorât dintr-o inimă tânără şi sensibilă, era pe deplin răsplătit de dragostea şi afecţiunea lor.

Capitolul 33

În care fericirea lui Oliver şi a prietenilor săi primeşte o lovitură neaşteptată

Prima vară zbură repede şi se instală vara. Dacă încă 1 de la început satul păruse frumos, acum natura se arata chiar în toată splendoarea şi bogăţia ei. Copacii mari, cei care în lunile precedente rămăseseră goi şi ciufuliţi, îşi reluau acum seva cu putere şi vigoare, întinzându-şi braţele lor de verdeaţă deasupra pământului însetat, prefăcând locurile deschise şi goale în colţişoare de umbră deasă şi plăcută, de unde puteai vedea priveliştile întinse şi scăldate de soare. Pământul îşi îmbrăcase mantia lui de verdeaţă, răspândind peste tot miresme parfumate. Era perioada de înflorire a anului, în care totul era vesel, liniştit şi luminos.

În căsuţa de la ţară continua aceeaşi viaţă tihnită, iar locuitorii ei erau tot veseli şi senini. Deşi trecuse multă vreme de când Oliver se însănătoşise şi se înzdrăvenise, el nutrea aceleaşi sentimente calde pentru cei din jurul său, ceea ce nu se întâmplă prea des şi cu alţi oameni. Rămăsese acelaşi băiat devotat şi afectuos ca şi atunci când, supărat şi suferind, era dependent de atenţia şi grija lor.

Într-una din serile frumoase petrecute acolo, ei făcură o plimbare mai lungă decât de obicei, întrucât ziua fusese

neobişnuit de caldă, iar la vremea aceea lună strălucea pe cer şi se şi iscase o boare de vânt mai răcoroasă că de obicei. Cum Rose era într-o foarte bună-dispoziţie, se tot plimbaseră spo- rovaind, până când ajunseră mult mai departe decât de obicei.

Doamna Maylie, simţindu-se obosită, hotărâră să se întoarcă cu toţii încet acasă. Rose, doar ce-şi scoase pălăria şi se aşeză că de obicei la pian, după ce îşi plimbă distrată degetele peste clape câteva minute, începu să cânte o arie foarte lentă şi solemnă, iar în timp ce cântă, o auziră cum suspină, de parcă ar fi plâns.

— Draga mea Rose!, zise bătrâna doamnă.

Rose nu răspunse, dar începu să cânte mai repede ca şi cum cuvintele acelea ar fi trezit-o din nişte gânduri chinuitoare.

— Rose, scumpa mea!, zise doamna Maylie ridicându-se repede şi aplecându-se asupra ei. Ce se întâmplă? Lacrimi? Copilă dragă, ce-ai păţit?

— Nimic, mătuşa, nimic, răspunse fata. Nu ştiu ce am, nu pot să descriu, dar mă simt...

— Nu cumva eşti bolnavă, scumpa mea?, o întrerupse doamna Maylie.

— A! Nu, nu sunt bolnavă!, răspunse Rose, înfiorându-se ca şi cum o răceală de moarte ar fi trecut pe deasupra ei. Îmi trece repede. Dar închide fereastră, dacă vrei!

Oliver se grăbi să-i îndeplinească rugămintea. Fata, încercând să-şi recapete bună-dispoziţie, începu o melodie mai veselă, dar degetele îi căzură neputincioase pe clape. Acoperindu-şi fata cu mâinile, se aruncă pe o sofa şi dădu drumul lacrimilor, pe care nu şi le mai putu stăpâni.

— Copila mea!, spuse bătrâna, cuprinzând-o cu braţele. Dar nu te-am mai văzut niciodată aşa.

— Nu te-aş necăji dacă aş putea în vreun fel evita asta, am încercat, dar n-am reuşit să te scutesc de asta, zise Rose. Mă tem că sunt bolnavă, mătuşă.

Era într-adevăr bolnavă; când se aduseră lumânările, ei

observară că în scurtul timp ce trecuse de la întoarcerea acasă, paloarea fâţei ei se schimbase şi era acum albă ca varul. Expresia chipului ei nu-şi pierduse frumuseţea, dar era schimbată. Avea acum o expresie neliniştită şi obosită pe care n-o mai avusese niciodată. După niciun minut, fata îi deveni de un roşu aprins şi un aer tulbure şi greu pătrunse în frumoşii ei ochi albaştri. Dar asta trecu repede, că umbra unui nor trecător şi redeveni livid㠄 ca un cadavru.

Oliver, care privea îngrijorat la doamna Maylie, observă cât de alarmată era de simptomele acestea, cum de altfel era şi el. Văzând însă că ea încearcă să ia lucrurile fără panică, încerca să facă şi el la fel, aşa încât izbutiră s-o liniştească pe Rose, iar când aceasta se lăsă convinsă să meargă la culcare, era într-o mult mai bună-dispoziţie şi parcă şi arata mai bine, asigurându-i ea însăşi că a doua zi dimineaţă se va trezi absolut sănătoasă.

— Sper, doamnă, zise Oliver când se întoarse doamna Maylie, că nu-i nimic îngrijorător! Nu arată prea bine în seara asta, dar…

Doamna Maylie îi făcu semn cu mâna să nu mai vorbească şi, aşezându-se într-un colţ întunecat al camerei, rămase un timp tăcută. Într-un târziu, spuse cu voce tremurândă:

— N-am speranţa asta, Oliver, şi am fost foarte fericită lângă ea atâţia ani de zile, poate prea fericită. De aceea, se vede că a venit timpul să trec printr-o încercare, deşi nădăjduiesc să nu fie asta.

— Ce să fie, doamnă?

— Lovitura de graţie, spuse bătrâna, adică să-mi pierd copilă, care a fost atâta vreme singura mea mângâiere şi bucurie.

— Vai, Doamne fereşte!, se grăbi Oliver să exclame.

— Amin, dragă copile!, zise bătrâna doamnă, impreunându-şi mâinile.

— Sunt sigur că nu poate fi vorba de un lucru atât de

groaznic, zise Oliver. Acum două ore se simţea cât se poate de bine.

— Acum însă e foarte bolnavă, răspunse doamna Maylie, şi sunt sigură că îi va fi şi mai rău. Draga mea Rose! Doamne, ce m-aş face fără ea?

Doamna Maylie căzu într-o aşa stare de supărare, încât Oliver, stăpânindu-şi propria-i emoţie, îndrăzni să o mustre şi să o implore din suflet că, de dragul scumpei lor bolnave, să-şi ţină calmul.

— Şi gândiţi-vă, doamnă, spuse Oliver, în timp ce-l podideau lacrimile, cu toate eforturile lui de a se stăpâni, gan- diti-vă cât de tânără şi de bună este şi câtă plăcere şi mângâiere aduce tuturor celor din jurul ei. Sunt sigur… sunt încredinţat… foarte încredinţat… ca de dragul dumneavoastră, care sunteţi atât de bună… de dragul ei însăşi, şi de dragul tuturor celor pe care i-a făcut atât de fericiţi, n-are să moară. Cerul nu va permite ca ea să moară atât de tânără.

— Sst!, zise doamna Maylie, punându-şi mâna pe capul lui Oliver. Gândeşti ca un copil, bietul de tine. Dar, în orice caz, mi-ai arătat care mi-e datoria. O uitasem pentru o clipă, Oliver, dar sper să fiu iertată, căci sunt bătrână şi am văzut destui oameni morţi sau bolind, ca să cunosc prea bine agonia celor ce rămân în viaţă, după ei. Am văzut destule ca să mai ştiu şi că nu întotdeauna cei mai tineri şi mai buni sunt cruţaţi de dragul celor care îi iubesc. Dar asta ar trebui să ne întărească în supărarea noastră, căci Dumnezeu este drept, iar asemenea lucruri ne învaţă că există o lume mai bună decât aceasta, şi că trecerea spre ea e scurtă. Facă-se voia Domnului! O iubesc şi El ştie cât de mult!

Oliver fu surprins să vadă că imediat ce rosti vorbele acestea doamna Maylie înceta dintr-odată să se mai vaite şi, ridi- cându-şi capul, îşi reluă atitudinea ei liniştită şi fermă. Fu încă şi mai mirat să constate că fermitatea ei rămâne de neclintit şi că, în mijlocul tuturor grijilor care

urmară, doamna Maylie îşi păstră calmul, îndeplinindu-şi toate îndatoririle ce-i reveneau, fără şovăire şi, în aparenţă, chiar voioasă. Dar Oliver era încă tânăr şi nu înţelegea de ce sunt în stare minţile curajoase în situaţii grele. Cum ar fi putut el înţelege asta, când nici cei în cauză nu se mai înţelegeau?

Urmă o noapte plină de griji. Când se făcu dimineaţă, presimţirile negre ale doamnei Maylie se adeveriră. Rose era cuprinsă de o febră mare şi rău prevestitoare.

— Trebuie să facem ceva, Oliver, nu trebuie să ne lăsăm pradă unei dureri neputincioase, spuse doamna Maylie, ducând un deget la buze şi uitându-se în ochii lui. Scrisoarea aceasta trebuie să ajungă cât mai repede la domnul Losberne. Mai întâi trebuie dusă în sat, care nu e la mai mult de vreo patru mile de aici, dacă o iei pe poteca de peste câmp, şi de acolo trimisă la Chertsey cu o ştafetă călare. Oamenii de la han te vor ajuta şi am toată încrederea că ai să duci însărcinarea aceasta la bun sfârşit.

Oliver nici nu putu răspunde de nerăbdător ce era să plece imediat.

— Iată încă o scrisoare, spuse doamna Maylie, oprindu-se o clipă, ca să se mai gândească. Dar oare s-o trimit acum, ori să aştept să văd cum îi merge lui Rose mai întâi şi apoi s-o trimit? Mai bine o trimit doar în cel mai rău caz.

— Tot pentru Chertsey, doamnă?, întrebă Oliver, nerăbdător să-şi îndeplinească misiunea şi întinzând mâna tremu- randa spre scrisoare.

— Nu, răspunse bătrână, dându-i-o totuşi, într-un gest mecanic.

Oliver îşi aruncă ochii pe plic şi văzu că era adresat lui Harry Maylie, la castelul unui lord de la ţară, dar nu putu distinge adresa.

— S-o duc, doamnă?, întrebă Oliver, privind nerăbdător în sus spre doamna Maylie.

— Nu, spuse ea, luându-i-o înapoi, am să aştept până mâine.

După asta, ea îi înmânã lui Oliver comisionul şi bãiatul se porni imediat în goanã.

Alerga iute peste câmpuri şi de-a lungul haturilor ce le despãrţeau uneori, când ascuns de grânele înalte de pe ambele laturi, când ieşind în loc deschis, unde cosaşii şi secerãtorii îşi vedeau de treaba lor. Nu se opri tot drumul decât sã-şi tragã sufletul din când în când, pânã ce ajunse, încãlzit şi prãfuit, în piaţa satului.

Acolo se opri şi se uitã în jur dupã han. Vãzu o bancã vãruita în alb, o cârciumã toatã în roşu, un fel de casã oficialã vopsitã în galben şi într-un colţ al pieţei o casã mare, cu toatã lemnãria vopsitã în verde, purtând firma „La George”. Cum dãdu cu ochii de ea, se îndrepta grãbit acolo.

Vorbi cu un vizitiu care moţãia sub portic şi care, dupã ce auzi despre ce e vorba, îl trimise la grãjdarul hanului, care, la rândul sãu, dupã ce ascultã ce are Oliver de spus, îl trimise la hangiu. Acesta era un om înalt şi purta o cravatã albastrã, pãlãrie albã, pantaloni de culoare închisã şi cizme rãsfrânte, iar bãiatul îl gãsi stând rezemat de o cişmea, lângã uşa grajdului, scobindu-se în dinţi cu o scobitoare de argint. Omul merse fãrã sã se grãbeascã în han ca sã scrie recipisa, ceea ce dura o grãmadã de timp. Dupã ce hârtia fu scrisã şi plãtitã, omul care fu desemnat sã plece trebui sã se îmbrace şi sã punã şaua pe cal, ceea ce mai dura încã cel puţin vreo zece minute. În tot acest timp, Oliver era într-o aşa stare de nerãbdare şi îngrijorare, încât ar fi preferat sã se urce el însuşi pe cal şi sã nu se mai oprească din goana pânã la haltã urmãtoare. În cele din urmã, pregãtirile luarã sfârşit şi, dupã ce mesagerul primi scrisoarea cu dispoziţia şi rugãmintea sã fie înmânatã cât mai repede, omul dãdu pinteni calului care, avântandu-se pe pavajul inegal al pieţei, ieşi în câteva minute din oraş, luând-o în galop pe drumul ce ducea spre bariera.

Cum se simţea bine sã ştie cã se trimisese dupã ajutor şi cã nu se pierduse timp, Oliver pleca din curtea hanului cu inima oarecum mai uşuratã. Tocmai ieşea pe poarta, când

se izbi din greşeală de un om înalt, înfăşurat într-o pelerină, care intră chiar atunci din han.

— Hei!, strigă omul, fixandu-l pe Oliver şi dându-se deodată înapoi… Ce dracu' mai înseamnă şi asta?

— Iertaţi-mă domnule, spuse Oliver, mă grăbeam foarte tare să ajung acasă şi nu v-am văzut venind.

— Dracu să te ia!, murmură omul, că pentru sine, trăgând o uitătură aprigă băiatului, cu nişte ochi mari, negri. Cine şi-ar fi putut închipui? De-ar fi prefăcut în cenuşă, din mormânt de piatră ar sări, numai ca să-mi taie mie calea!

— Îmi pare rău, domnule, bâlbâi Oliver, încurcat şi mirat de privirea sălbatică a omului, sper că nu v-am lovit.

— Nu ţi-ar muri mulţi înainte!, mârâi printre dinţi omul, stăpânit de o furie oarbă. De-aş fi avut curajul să spun doar un cuvânt atunci, aş fi scăpat de tine într-o noapte. Blestemat să fii şi să ai parte de-o moarte năprasnică, împieliţatule! Ce cauţi aici?

Omul ridică pumnul asupra lui Oliver în timp ce rostea aceste cuvinte fără şir, şi se avânta spre el ca şi cum ar fi avut de gând să-i tragă una, dar dintr-odată se prăbuşi la pământ, zvârcolindu-se şi făcând spume la gură, ca într-un atac.

Oliver se uită o clipă cum se zvârcolea nebunul (căci asta îşi închipuia că este), apoi se repezi în han după ajutor. După ce se asigura că e dus în han, Oliver o apucă spre casă, alergând cât îl ţineau picioarele ca să câştige din timpul pierdut, şi neputându-şi scoate din minte comportamentul ciudat al omului de care se despărţise nu de mult.

Dar amintirea acestei întâmplări nu dură prea mult căci, îndată ce ajunse acasă, avu destule lucruri care-i reclamară pe dată atenţia, aşa încât să-i alunge orice fel de preocupări.

Starea Rosei Maylie se înrăutăţea pe zi ce trecea şi, înainte de miezul nopţii, începu să aiureze deja. Un doctor

de prin partea locului o îngrijea fără întrerupere. După ce o consulta prima dată pe pacientă, acesta o trase pe doamna Maylie deoparte şi îi spuse că boala fetei avea o formă foarte gravă. „Drept să vă spun, o lămurise el, ar fi de-a dreptul un miracol dacă ar scăpa.”

Şi de câte ori nu se sculă Oliver în noaptea aceea ca să se strecoare în vârful degetelor până la scări şi să asculte până şi cel mai mic zgomot care venea din camera bolnavei! De câte ori nu tremura şi nu-şi simţi fruntea plină de sudoare rece, când vreun zgomot de paşi îl făcea să se teamă că s-a întâmplat chiar atunci o nenorocire la care nici n-avea curajul să se gândească! Iar rugăminţile pe care el le considerase cele mai fierbinţi până atunci nu erau nimic în comparaţie cu acelea pe care le făcea acum din tot sufletul şi cu toată deznădejdea, pentru viaţă şi sănătatea gingaşei creaturi care se afla acum la un pas de moarte!

Oh! Aşteptarea, aşteptarea aceea chinuitoare şi neândurătoare, când stai neputincios lângă fiinţa iubită care se zbate între viaţă şi moarte! Ah! Agonia gândurilor care se îngrămădesc în mintea noastră şi care ne fac inima să bată mai tare, ne tăie răsuflarea, cu puterea imaginilor care ne podidesc! Dorinţa disperată de a face ceva pentru a uşura suferinţele ori a micşora primejdia împotriva căreia n-avem nicio putere, înecarea minţii şi a spiritului, pe care neputinţa o produce în noi, ce torturi mai mari pot exista! Şi apoi, nimeni şi nimic nu te poate mângâia în clipele acelea de febră şi disperare!

Se făcu din nou dimineaţa şi căsuţa de la ţara era tăcută şi tristă; toţi vorbeau în şoaptă, la poarta apăreau din când în când tot felul de fete îngrijorate, iar pe femei şi pe copii îi apucă plânsul. Cât fu ziulica de mare, şi multă vreme după ce se înseră, Oliver se plimbă în sus şi-n jos prin grădină cu pas domol, ridicând ochii mereu către odaia bolnavei şi înfiorându-se când vedea fereastra întunecându-se, ca şi cum umbra morţii ar fi fost deja înăuntru. Domnul Losberne sosi noaptea târziu.

— Grea lovitură!, zise simpaticul doctor, întorcându-se într-o parte în timp ce vorbea. Aşa de tânără, aşa de dragă tuturor! Şi speranţe sunt foarte puţine.

Mai trecu o zi, în care soarele se ridică strălucitor, atât de strălucitor că n-ai fi zis că a stat deasupra vreunei nenorociri, ori suferinţe şi, pe când în jur totul era verde şi înflorit, plin de viaţă, vigoare şi veselie, tânără şi suavă fata zăcea întinsă în pat şi topindu-se văzând cu ochii. Oliver se strecură în cimitirul cel vechi şi, aşezându-se pe o movilită acoperită de verdeaţă, plânse şi se rugă pentru ea în tăcere.

Era atâta pace şi frumuseţe acolo, atâta strălucire şi veselie în priveliştea însorită, atâta voioşie în cântecul păsărelelor verii, atâta libertate în zborul iute al corbilor ce croncăneau pe deasupra, atâta viaţă şi veselie peste tot, încât atunci când băiatul îşi ridică ochii înroşiţi de plâns şi privi în jur, îi veni în gând deodată că asemenea vreme nu-i de murit, că Rose nu poate să moară când până şi vietăţile cele mai mici şi mai neânsemnate sunt atât de pline de viaţă şi voie bună; iar mormintele se potrivesc mai degrabă cu frigul şi tristeţea iernii, şi nicidecum cu soarele şi cu aerul îmbălsămat al verii. Se mai gândi că giulgiul e doar pentru bătrâni şi infirmi şi că niciodată n-a învăluit în faldurile-i funebre trupuri tinere şi graţioase.

O singură bătaie a clopotului bisericii fu de ajuns să-l trezească pe Oliver din gândurile-i copilăreşti. Încă o bătaie! Şi încă una! Era semnul că urma un serviciu funerar. Pe poarta cimitirului intră un grup de săteni îndoliaţi. Ei purtau banderole albe, fiindcă cel ce murise era tânăr. Se opriră cu capetele descoperite în faţa unei gropi şi printre ei era şi o mamă, o mamă care acum nu mai avea copil! Şi cu toate astea, soarele strălucea vesel şi păsările cântau în continuare.

Oliver se întoarse acasă, gândindu-se la tot binele pe care-l primise de la tânăra domnişoară, dorindu-şi să dea timpul înapoi, pentru că el să-i poată arăta cât îi era de

devotat şi de recunoscător. Nu-şi putea reproşa că a neglijat-o în vreun fel, căci o slujise cu tot sufletul. Şi totuşi îi reveneau acum în minte o mulţime de împrejurări mărunte în care i se părea că ar fi putut fi mai zelos şi mai serios. E bine să fim mai atenţi cum ne purtăm cu cei din jurul nostru, pentru că fiecare moarte ne conduce la cei care rămân după, şi ne arată cât de puţin am făcut pentru cei duşi şi cât de mult am fi putut face! Nu există remuşcare mai cumplită decât cea care-i deja inutilă, şi dacă vrem s-o evităm, ar fi bine să ne amintim de asta la timp.

Când ajunse acasă, doamna Maylie stătea în salonaş. La vederea ei, lui Oliver îi sări inima de spaimă, fiindcă de obicei nu părăsea camera bolnavei, aşa că se gândea îngrijorat acuma ce schimbare ar fi putut-o îndepărta de lângă nepoata ei. Află că Rose căzuse într-un somn adânc, din care se va deştepta fie ca să trăiască mai departe şi să se însănătoşească, fie ca să-şi ia rămas bun de la ei şi să moară.

Stătură atenţi la orice zgomot, dar fără a îndrăzni să vorbească, preţ de mai multe ore. Mâncarea fu dusă înapoi în bucătărie neatinsă, cu gesturi mecanice care arătau că gândul lor era în altă parte, urmăreau cu privirea soarele care cobora încet spre asfinţit şi care, până la urmă, învălui cerul şi pământul în acele culori vii care vestesc apusul. Urechile lor atente desluşiră zgomotul unor paşi care se apropiau. Se repeziră amândoi odată spre uşă în care apăru doctorul Losberne.

— Ce face Rose?, strigă bătrâna. Spune repede! Nu mai pot suporta să nu ştiu! Hai spune-mi, pentru numele lui Dumnezeu!

— Trebuie să fiţi calmă, zise doctorul, sprijinind-o. Vă rog, ţineţi-vă firea, doamnă!

— Pentru Dumnezeu, lasă-mă să mă duc la ea! Scumpa mea copilă! E moartă, nu-i aşa? Sau e pe moarte!

— Nu!, strigă cu putere doctorul. Cum Dumnezeu e bun

şi îndurător, ea va trăi ca să ne mai facă încă multă vreme fericiţi.

Doamna Maylie căzu în genunchi şi încercă să-şi împreuneze mâinile, dar energia care o ţinuse atâta vreme zbura spre cer odată cu prima ei ruga de mulţumire şi căzu în braţele prieteneşti pregătite să o primească.

Capitolul 34

Conţine lămuriri asupra unui tânăr domn care apare acum în scenă. Iar Oliver are o nouă aventură

Fericirea lui Oliver era nemăsurată. La auzul neaşteptatei veşti, Oliver rămase stupefiat; nu putea nici să plângă, nici să vorbească, nici să-şi găsească liniştea. Nu prea pricepea ce se întâmplase, dar umblând mult prin aerul curat al serii, îl apucă deodată un plâns nestăpânit, care avu darul să-l mai potolească, facandu-l să-şi dea dintr-odată seama de schimbarea fericită ce i se întâmplase şi care-i luase de pe inimă povara insuportabilă a îngrijorării.

Se făcuse noapte în toată regula când o porni înapoi spre casă cu braţele pline de flori, pe care le culesese cu mare grijă ca să împodobească odaia bolnavei. Cum mergea aşa grăbit pe drum, auzi în spatele lui huruitul unei trăsuri ce se apropia cu mare iuţeală. Uitându-se în spate, observă că era o diligenţă condusă în goană, şi cum caii veneau ameninţător, iar drumul era îngust, Oliver se sprijini de o poartă, ca s-o lase să treacă.

Deşi trecu iute, Oliver putu zări un individ cu scufie albă de noapte pe cap, a cărui figură îi păru cunoscută, dar nu avu suficient timp să recunoască persoană. O clipă mai târziu, scufia de noapte ţâşni afară pe portiera şi o voce de stentor urlă vizitiului să oprească, ceea ce acesta şi făcu, de-ndată ce putu opri caii. Atunci scufia de noapte apăru din nou şi aceeaşi voce îl strigă pe Oliver pe nume.

— Hei!, strigă vocea. Oliver, ce veşti ai? Domnişoara Rose?... Domnule Oliver!

— Dumneata eşti, Giles?, strigă Oliver, alergând la portiera diligentei.

Scufia lui Giles se ivi din nou şi stăpânul ei tocmai se pregătea să răspundă, când deodată se trezi tras înapoi de

un domn tânăr aflat în celălalt colţ al trăsurii şi care întrebă nerăbdător care erau noutăţile.

— Într-un cuvânt, zise el, e mai bine ori mai rău?

— Mai bine, mult mai bine!, se grăbi să răspundă Oliver.

— Mulţumesc lui Dumnezeu!, exclamă tânărul. Dar eşti sigur?

— Foarte sigur domnule, răspunse Oliver. Schimbarea s-a petrecut abia acum câteva ore şi domnul Losberne spune că toată primejdia a trecut.

Tânărul nu mai spuse niciun cuvânt, ci deschise portiera, sări din trăsură şi, apucandu-l repede pe Oliver de braţ, îl trase la o parte.

— Zici că eşti absolut sigur? Nu se poate să te fi înşelat cumva, băiete?, întrebă el cu vocea tremurândă. Să nu mă amăgeşti cu speranţe zadarnice.

— N-aş face asta pentru nimic în lume, domnule, răspunse Oliver. Puteţi avea încredere în mine. Cuvintele domnului Losberne au fost ca ea va trăi ca să ne mai facă încă multă vreme fericiţi. L-am auzit eu însumi când a spus asta.

Ochii lui Oliver se umplură de lacrimi când îşi aminti de clipele acelea care însemnaseră începutul fericirii lui, iar tânărul întoarse capul şi rămase tăcut câteva minute. Lui Oliver i se păru că îl aude suspinând, şi nu doar o dată, dar se feri să-l deranjeze cu alte vorbe, ghicind prea bine ce simţea, aşa că se dădu mai la o parte, prefăcându-se că e preocupat de aranjarea buchetului.

în tot acest timp, Giles, tot cu scufia de noapte pe cap, stătuse pe scara trăsurii, cu coatele pe genunchi, ştergându-şi ochii cu o batistă albastră cu picăţele albe. Se vedea ca emoţia acelui om cumsecade nu era deloc prefăcută, lucru dovedit de altfel cu prisosinţă de ochii înroşiţi cu care privea spre tânărul ce acum se întoarse către el ca să-i vorbească.

— Cred că-i mai bine că dumneata să-ţi continui drumul în trăsură, până acasă la maică-mea, spuse el. Eu prefer s-o

iau încet pe jos, ca să mă mai liniştesc niţel, înainte de a o vedea. Poţi să-i spui că sosesc şi eu îndată.

— Vă cer iertare, domnule Harry, spuse Giles, dând un lustru final cu batista chipului său răvăşit, dar aş prefera să facă asta vizitiul. Nu se cade să mă vadă servitoarele în starea în care sunt. N-aş mai avea autoritate asupra lor.

— Bine, răspunse Harry Maylie zâmbind. Fă cum vrei. Lasa-l să plece el cu bagajele şi, dacă vrei, poţi veni cu noi. Numai fă bine şi schimbă-ţi scufia aceea de pe cap cu ceva mai potrivit, ca să nu ne creadă lumea nebuni pe toţi.

Domnul Giles, amintindu-şi deodată cum era îmbrăcat, îşi scoase repede scufia, o băga în buzunar şi o înlocui cu o pălărie sobră şi serioasă pe care o luă din trăsură. După aceea, vizitiul pleca înainte, iar Giles, Maylie şi Oliver îl urmară încet pe jos.

În timp ce mergeau, Oliver se uită din când în când cu mare interes la noul venit. Părea de vreo douăzeci şi cinci de ani, de statură mijlocie, avea o înfăţişare plăcută şi deschisă, şi un fel de a se purta natural şi plăcut. În ciuda deosebirii mari de vârstă, semăna aşa de mult cu doamna Maylie, încât lui Oliver nu i-ar fi venit greu să ghicească relaţia lor de rudenie, chiar dacă tânărul n-ar fi vorbit deja de ea că despre mama lui.

Doamna Mylie îşi aştepta cu nerăbdare fiul, când ajunse el în dreptul casei, iar întâlnirea fu plină de emoţie şi dintr-o parte, şi din cealaltă.

— Mamă!, şopti tânărul. De ce nu mi-ai scris mai devreme?

— Dar ţi-am scris, răspunse doamna Maylie, numai că după ce m-am gândit mai bine, m-am hotărât să nu trimit scrisoarea înainte de a afla părerea domnului Losberne.

— Şi de ce mă rog să aştepţi să se întâmple întâi ceea ce îţi era frică să bănuieşti? Dacă Rose ar fi… nici nu pot rosti cuvântul, dacă boala ei s-ar fi terminat altfel, ai fi putut vreodată să ţi-o ierţi? Iar eu cum aş mai fi putut fi vreodată fericit?

— Dacă s-ar fi întâmplat cum spui, Harry, răspunse doamna Maylie, cred că fericirea ta oricum ar fi fost distrusă, şi că sosirea ta aici cu o zi mai devreme ori mai târziu n-ar fi schimbat nimic.

— Şi de ce să nu vorbim pe faţă, mama?, continua tânărul, sau de ce să spunem dacă, atunci când ştim că acesta-i adevărul, şi dumneata ştii prea bine asta.

— Ştiu că ea merită dragostea cea mai frumoasă şi mai pură de care e în stare inima unui bărbat, spuse doamna Maylie. Mai ştiu că naturii ei afectuoase şi devotate merită să i se răspundă cu sentimente la fel de adânci şi de durabile. Dacă n-aş fi încredinţată că aşa este, şi că o purtare schimbătoare din partea celui pe care l-ar iubi nu i-ar sfâşia inima, datoria mea n-ar fi atât de grea şi nu m-aş mai frământa atâta, ca să-mi fac datoria cum trebuie.

— Mă nedreptăţeşti, mamă, spuse Harry. Tot mă mai crezi un băieţaş inconştient, care se insala asupra sentimentelor lui?

— Cred, dragul meu copil, răspunse doamna Maylie, sprijinindu-şi mâna pe umărul lui, că tinereţea are multe impulsuri care nu durează şi că printre ele sunt unele care, după ce-şi găsesc împlinirea, nu mai contează. Şi mai ales cred, spuse doamna, privindu-l în ochi, că atunci când un tânăr entuziast, înflăcărat şi ambiţios ia în căsătorie o fată al cărei nume poartă o pată de care ea n-are nicio vină, dar pe care oamenii răi şi invidioşi o vor folosi împotriva ei şi a copiilor lor cu rânjete şi vorbe rele, cu atât mai îndârjite cu cât va fi mai mare succesul lui în viaţă, atunci se poate întâmpla că, oricât de bun şi de generos ar fi el, să regrete într-o bună zi că s-a hotărât să facă această legătură în tinereţe. Iar ea s-ar putea să sufere, ştiind asta.

— Mamă, se repezi să răspundă tânărul, omul care s-ar purta astfel n-ar fi decât o brută egoistă, nedemn să poarte numele de om şi nedemn de femeia pe care ai descris-o.

— Aşa crezi acum, Harry, răspunse mama lui.

— Şi am să cred întotdeauna la fel, zise tânărul. Agonia în

care am trăit în ultimele două zile mă sileşte să-ţi mărturisesc o pasiune care, după cum bine ştii, nu s-a născut ieri, şi nici nu e neserioasă. Îi dăruiesc inima lui Rose, copilă aceasta blândă şi gingaşa, şi crede-mă că niciodată un bărbat nu şi-a dăruit inima cu mai multă înflăcărare unei femei. Toate gândurile mele, speranţele şi planurile mele sunt legate de ea. Şi dacă dumneata te opui acestor speranţe ale mele, e ca şi cum mi-ai lua în mâini pacea şi fericirea şi mi le-ai împrăştia în vânt. Mamă, gândeşte-te bine la asta şi la mine şi nu-mi nesocoti fericirea!

— Harry, zise doamna Maylie, vorbesc fiindcă preţuiesc o inimă simţitoare şi caldă şi vreau să o feresc de suferinţă. Dar cred că am vorbit deja prea mult despre asta, de-acum.

— Să hotărască Rose atunci, o întrerupse Harry. Cred că n-ai să mergi aşa de departe cu părerile dumitale, mamă, încât să-mi pui piedici în cale.

— N-am de gând să fac asta, răspunse doamna Maylie. Dar aş dori ca tu să mai reflectezi.

— Am reflectat deja!, veni prompt răspunsul. De ani de zile mă tot gândesc la asta. Mă gândesc mereu de când sunt în stare să mă gândesc serios. Sentimentele mele sunt neschimbate şi vor rămâne aşa pentru totdeauna. Şi atunci de ce să amân mărturisirea lor ca să sufăr fără niciun rost? Nu! Înainte de a părăsi această casă, Rose va asculta ce am să-i spun.

— Va ascultă, spuse doamna Maylie.

— Este ceva în felul în care îmi spui asta, mamă, care aproape mă face să cred că Rose mă va primi cu răceală, zise tânărul.

— Nu, nu cu răceală, răspunse doamna Maylie, nici vorbă de aşa ceva.

— Atunci cum?, insistă tânărul. Are o altă legătură?

— Asta nu, spuse maică-sa, căci, dacă nu mă înşel, ocupi deja un loc foarte important în inima ei. Ce aş vrea să-ţi spun totuşi, continuă doamna Maylie, oprindu-l pe tânărul

care voia să vorbească, este că înainte de a te dărui cu totul acestui gând, înainte de a te lăsa dus de aceste speranţe, mai gândeşte-te un pic, dragul meu copil, la povestea Rosei şi gândeşte-te ce efect ar putea avea asupra ei cunoaşterea adevărului despre naşterea ei învăluită în mister, iubindu-ne aşa cum ne iubeşte ea, cu toată intensitatea inimii ei nobile şi cu spiritul ei de sacrificiu, care a fost întotdeauna fondul caracterului ei.

— Ce vrei să spui?

—Asta te las pe tine să descoperi!, răspunse doamna Maylie. Acum trebuie să mă întorc la ea. Dumnezeu să te ajute!

— Crezi că te voi mai vedea în seara asta?, întrebă nerăbdător tânărul.

— Sigur, răspunse doamna Maylie. Când mă întorc de la Rose.

— Îi vei spune că sunt aici?, întrebă Harry.

— Bineânţeles, răspunse doamna Maylie.

— Şi ai să-i spui cât de îngrijorat am fost, cât de mult am suferit şi ce dor îmi e de ea? Eşti sigură că poţi face asta, mama?

— Da, răspunse bătrâna. I le voi spune pe toate. Şi strângând afectuos mana fiului ei, se grăbi să părăsească odaia.

Domnul Losberne şi Oliver, în tot acest timp al conversaţiei lor grăbite, stătuseră în celălalt capăt al odăii, iar acum doctorul se apropie ca să dea mâna cu Harry Maylie şi amândoi schimbară saluturi amicale. Apoi, ca răspuns la mulţimea de întrebări cu care îl asalta tânărul lui prieten, doctorul făcu un raport amănunţit asupra stării bolnavei, raport care era de altfel tot atât de consolator şi optimist ca şi veştile pe care i le dăduse deja Oliver. În tot acest timp, Giles, agitându-se în jurul bagajelor, trăgea cât putea cu urechea la tot ce se spunea.

—Ai mai împuşcat ceva deosebit în ultimul timp, Giles?, îl întrebă doctorul după ce sfârşi cu lămuririle.

— Nu, nimic deosebit, domnule, răspunse Giles, inrosindu-se până în vârful urechilor.

— Nici n-ai mai prins hoţi ori spărgători?, zise doctorul.

— Chiar niciunul, răspunse cu gravitate Giles.

— Păcat, spuse doctorul, fiindcă eşti de-a dreptul talentat la astfel de treburi. Şi dacă tot veni vorba, ce mai face Brittles?

— Băiatul face bine, domnule, zise Giles recăpătându-şi tonul obişnuit, protector, şi va trimite salutări respectuoase.

— Mă bucur, zise doctorul. Văzându-te, mi-am amintit, Giles, ca-n ajunul zilei în care am fost chemat atât de neaşteptat şi a trebuit să plec, am îndeplinit, la cererea stăpânei dumitale, un mic comision în favoarea dumitale. Eşti bun să vii un moment cu mine în colţul acela?

Giles îl urmă pe doctor spre colţul camerei cu un aer foarte demn şi puţin cam mirat, fiind onorat de scurtă convorbire pe care o avu cu el în şoaptă, şi după care se înclină către domnul Losberne de mai multe ori şi se retrase cu un pas şi mai măreţ ca de obicei. Subiectul micii lor discuţii nu fu divulgat în salon, dar la bucătărie se afla numaidecât despre ce era vorba, şi asta fiindcă Giles se duse puşca acolo şi, după ce ceru o cană cu bere, anunţă cu un aer maiestuos, care avu şi efectul scontat, ca stăpână binevoise, având în vedere purtarea să exemplară cu ocazia spargerii, să depună la banca din localitate, în beneficiul lui, suma de 25 de lire sterline. La auzul unei asemenea veşti, cele două servitoare ridicară mâinile şi ochii în sus, spunând că domnul Giles avea de-acum motiv să fie mândru; la care domnul Giles răspunse trăgându-şi jaboul: „Nu, nu”. Şi că dacă vreunul din ei ar observa că se ţine mândru faţă de subalterni, le-ar fi recunoscător să i-o spună. Apoi produse o serie întreagă de reflecţii ce erau menite să demonstreze înclinaţia să către modestie, şi care fură tare bine primite şi aplaudate, căci erau tot atât de originale şi la obiect ca toate reflecţiile oamenilor importanţi.

La etaj, restul serii se scurse vesel, căci doctorul era într-o foarte bună dispoziţie, iar Harry, oricât de ostenit şi îngândurat se arătase la început, până la urmă se dădu după bună dispoziţie a doctorului, care se întrecu în tot felul de glume nostime şi amintiri din cariera sa, încât Oliver se prăpădea de râs, găsindu-le cele mai amuzante lucruri pe care le auzise vreodată, şi asta spre evidentă satisfacţie a doctorului care râdea şi el în hohote, molipsindu-l şi pe Harry de veselia lor. Aşadar, erau cât se poate de veseli, în asemenea circumstanţe, şi se făcuse deja târziu când se despărţiră cu inimile uşoare şi pline de mulţumire, ca să se ducă la odihnă de care chiar aveau nevoie după îndoielile şi grijile prin care trecuseră.

A doua zi dimineaţă Oliver se trezi mai bine dispus şi-şi reluă îndeletnicirile lui obişnuite cu mai multă speranţă şi plăcere decât simţise în ultimele zile. Pasarelele fură scoase din nou afară în locul lor obişnuit, ca să cânte, şi cele mai frumoase flori de câmp fură adunate într-un buchet care s-o bucure pe Rose. Melancolia cu care păreau învăluite toate lucrurile în ochii trişti şi îngrijoraţi ai băiatului, cu câteva zile înainte, se risipise acum, că prin farmec. Rouă părea că străluceşte mai tare pe frunzişul verde, vântul părea că şopteşte un cântec mai dulce, şi chiar şi cerul parcă era mai albastru şi mai luminos, atât de mare este influenţa pe care o exercită starea noastră sufletească asupra lucrurilor din jur. Oamenii care contempla natura şi pe semenii lor şi constată că totul e întunecat şi sumbru, au dreptate în felul lor, fiindcă aceste culori întunecate sunt reflexiile propriilor lor stări sufleteşti de frustrare. Adevăratele nuanţe sunt greu de înţeles şi cer o privire limpede.

Trebuie să spunem un lucru, pe care şi Oliver l-a remarcat atunci, şi anume că plimbările lui de dimineaţă nu mai erau singuratice. Harry Maylie, chiar din prima zi în care l-a văzut pe Oliver întorcându-se acasă cu braţul plin de flori, fu cuprins deodată de aşa o pasiune pentru flori şi dovedi un gust atât de rafinat în aranjarea lor, încât îl

întrecu pe tovarăşul lui mai mic. Dar dacă în privinţa asta Oliver era pe locul doi, în schimb el cunoştea mai bine locurile unde se găseau cele mai frumoase flori, aşa că în fiecare dimineaţă cutreierau împreună câmpiile şi aduceau acasă ce era mai frumos de peste tot. Fereastra de la camera fetei era acum deschisă, fiindcă lui Rose îi plăcea să respire aerul înmiresmat al verii şi să se învioreze cu prospeţimea lui, iar pe pervazul ferestrei se afla întotdeauna, într-un vas cu apă, un anume bucheţel care era aranjat cu grijă şi înlocuit în fiecare dimineaţă. Oliver observă că florile vestejite nu erau niciodată aruncate, chiar dacă erau înlocuite mereu cu altele proaspete, şi mai observă că, ori de câte ori doctorul intră în grădină, el îşi îndreptă în mod invariabil privirile spre acel loc special mai întâi, la vasul cu flori, apoi clătină din cap cu înţeles înainte de a-şi începe plimbarea de dimineaţă. Şi aşa zilele trecură, iar Rose se însănătoşea repede.

Dar nici lui Oliver nu-i mergea rău, deşi Rose încă nu-şi părăsise camera de bolnavă şi plimbările de seară nu se mai făceau decât rar şi pe distanţe mici şi numai în compania doamnei Maylie. Era foarte conştiincios cu lecţiile predate de bătrânul cu părul alb şi muncea cu atâta sârguinţă, că se mira şi el de repeziciunea cu care progresa. Ei, bine, tocmai în mijlocul unor astfel de îndeletniciri se întâmplă un lucru ce-l înspăimânta şi-l îngrozi.

Odăiţa în care şedea el de obicei şi îşi făcea lecţiile era la etajul de jos, în partea din spate a casei. Era o adevărată odăiţa de ţară cu o fereastră cu zăbrele, încadrată de iasomie şi caprifoi care se căţărau de jur-împrejurul pervazului umplând camera de parfumuri delicioase. Avea vedere înspre grădină, care la rândul ei era despărţită de un padoc, printr-o poartă. Mai încolo erau păşuni bogate şi pădure. Nu mai erau alte case în zonă, iar priveliştea se întindea până foarte departe.

într-o seară frumoasă, când cele dintâi umbre ale

amurgului coborau pe pământ, Oliver stătea la fereastră, cufundat în cărţile lui. Stătuse aplecat deasupra lor o bună bucată de vreme, şi cum ziua fusese caniculară, iar el muncise destul de mult, n-or să se supere autorii acelor cărţi, cine or mai fi ei, dacă am să spun că încetul cu încetul Oliver adormi.

Există un anume fel de somn care ne cuprinde fără să ne dăm seama, şi care, deşi ne ţine trupul prizonier, ne lasă să fim conştienţi de lucrurile ce ne înconjoară şi spiritul liber să hoinărească după voie. Asta dacă se poate numi somn acea greutate apăsătoare, starea de neputinţa generală şi incapacitatea de a-ţi controla gândurile şi mişcările. Şi totuşi suntem conştienţi de tot ce se petrece în jurul nostru şi dacă se întâmplă să visăm, cuvintele şi sunetele rostite în momentele acelea vin să se amestece cu visele noastre, potrivindu-se atât de surprinzător cu vedeniile noastre, iar realitatea se îmbină cu închipuirea atât de ciudat, încât e aproape cu neputinţă să le deosebim. Dar fenomenul cel mai ciudat al acestei stări e altul, şi anume faptul că deşi văzul şi pipăitul sunt amorţite, totuşi gândurile din somn şi imaginile care se perinda prin faţa noastră vor suferi o influenţă materială, dacă intervine prezenta tăcută a unui obiect din afară care se poate să nu fi fost în preajma noastră când am închis ochii şi de a cărui vecinătate nu ne dăm seama în timpul treziei.

Oliver realiză faptul că se afla în camera lui, că în faţa lui, pe masă, se aflau cărţile, ca vântul adia printre plantele agăţătoare de afară. Şi totuşi dormea. Dintr-odată scena se schimba însă: acum aerul deveni insuficient şi greoi şi se trezi gândindu-se cu groază că se afla din nou închis în casa evreului. Îl şi vedea pe bătrânul cel hidos stând în colţul lui obişnuit, aratandu-l pe el cu degetul şi şoptind ceva la urechea altui individ, pe care însă nu-l putea distinge şi care îi stătea alături.

— Sst! Dragul meu, i se păru lui ca-l aude pe evreu spunând, el este, fără nicio îndoială. Hai să mergem.

— E el cu adevărat, răspunse celălalt. Cum aş putea să mă înşel?! De-ar fi printre o mie de strigoi, toţi cu chipul lui, tot l-aş ghici care-i. Dacă l-ar îngropa la 15 metri adâncime şi m-aş nimeri deasupra acelui loc, cred că aş simţi că-i îngropat acolo chiar dacă n-ar fi nicio piatră de mormânt cu numele lui!

Omul părea că rosteşte cuvintele acestea cu o ură atât de sălbatică, încât Oliver se trezi bolnav de spaimă.

Doamne sfinte! Oare de ce îşi simţea sângele zvâcnind în inimă, de ce îi pierise graiul şi nu se mai putea mişca? Acolo, acolo la fereastră, chiar în faţa lui, atât de aproape, că ar fi putut să-l atingă dacă nu s-ar fi dat înapoi, stătea evreul, uitandu-i-se drept în ochi! Iar lângă el, galben de furie sau de frică, ori poate de amândouă, era chipul schimonosit al omului care se răstise la el în curtea hanului.

Nu dură decât o clipă, că într-o străfulgerare, apoi dispărură. Dar ei sigur îl recunoscuseră, aşa cum şi el îi recunoscuse foarte bine. Chipurile lor erau atât de adânc întipărite în mintea lui, ca şi cum ar fi fost dăltuite în piatră şi aşezate în faţa lui de când se născuse. Rămase o clipă încremenit, apoi, sărind pe fereastră în grădină, începu să strige după ajutor cât îl ţinea gura.

Capitolul 35

Cuprinzând rezultatul neplăcut al aventurii lui Oliver şi o convorbire întrucâtva importantă dintre Harry Maylie şi Rose

Când locuitorii casei, atraşi de strigătele lui Oliver, se repeziră la locul de unde veneau, îl găsiră pe băiat palid şi agitat, arătând cu degetul spre livezile din spatele casei, şi abia putând să rostească: „Evreul! Evreul!”

Domnul Giles era nedumerit de rostul acestui strigat; dar Harry Maylie, căruia îi mergea mintea mai repede şi care aflase povestea lui Oliver de la mama sa, pricepu totul pe dată.

— Încotro s-a dus?, întrebă el, apucând un ciomag care stătea sprijinit într-un colţ al încăperii.

— Încolo, zise Oliver, arătând cu mâna calea pe care o luaseră cei doi. I-am pierdut din ochi într-o clipită.

— Păi, atunci sunt în şanţ!, spuse Harry. Veniţi după mine! Şi ţineţi-vă cât de aproape puteţi. Şi zicând asta, o zbughi peste mărăciniş şi prinse din prima clipă o aşa mare viteză, încât celorlati le era foarte greu să ţină pasul cu el.

Giles îl urmă cât putu el de repede; şi Oliver se ţinu aproape, iar după un minut sau două, domnul Losberne, care fusese la plimbare şi tocmai se întorcea, dădu peste gard şi văzându-se mai ager decât s-ar fi crezut, se avânta şi el în aceeaşi cursă cu o viteză de invidiat, strigând necontenit din răsputeri la ceilalţi, ca să afle ce s-a întâmplat.

Şi aşa alergară fără oprire, nici măcar pentru a-şi trage răsuflarea, până ce conducătorul grupului, ajungând la porţiunea de câmp arătată de Oliver, începu să caute îndeaproape prin sunt şi gardul viu înconjurător; ceea ce le dădu răgaz celorlalţi să-l ajungă din urmă, iar Oliver avu

vreme să-i povestească domnului împrejurările care au dus la o aşa aprigă urmărire.

Căutarea fu zadarnică. Nu găsiră nici măcar urme proaspete de paşi. Stăteau acum pe vârful unui deluşor de unde cuprindeau cu privirea câmpurile deschise care se întindeau preţ de trei-patru mile de jur-împrejur. Satul se zărea într-o vâlcea din stânga; dar, ca să ajungă acolo pe drumul arătat de Oliver, bărbaţii ar fi trebuit să treacă prin câmpul descoperit, şi le-ar fi fost cu neputinţă să fi parcurs distanta într-un timp aşa de scurt. De cealaltă parte, o pădure deasă marginea lunca şi nu ar fi putut ajunge acolo din aceleaşi pricina.

— Trebuie să fi fost un vis, Oliver, spuse Harry Maylie.

— O, nu, domnule, n-a fost aşa, răspunse Oliver, cutremu- rându-se la amintirea chipului bătrânului ticălos; l-am văzut prea bine ca să mă fi înşelat. I-am văzut pe amândoi, la fel de limpede cum te văd pe dumneata acum.

— Cine era celălalt?, întrebară Harry şi domnul Losberne într-un glas.

— Acelaşi om de care v-am vorbit, care s-a năpustit deodată asupra mea la han, spuse Oliver. Ne-am uitat fix unul în ochii celuilalt, şi aş putea jura că era el.

— Eşti sigur că au luat-o încoace?, întrebă Harry.

— La fel de sigur cum sunt că i-am văzut la fereastră, răspunse Oliver, arătând, pe măsură ce vorbea, spre gardul viu care despărţea gradina conacului de câmpie. Bărbatul înalt a sărit gardul chiar acolo; şi evreul, alergând un pic spre dreapta, s-a strecurat prin spărtură de colo.

Cei doi bărbaţi priviră chipul cinstit al lui Oliver în timp ce vorbea, şi mutându-şi privirile de la unul la altul, părură mulţumiţi de precizia vorbelor sale. Şi totuşi, nicăieri nu se întrezăreau urmele trecerii în grabă a celor doi bărbaţi. Iarba era înaltă, dar nicăieri nu era călcată, decât acolo pe unde trecuseră ei. Laturile şi marginile şanţurilor erau din lut jilav, dar nicăieri nu se putea distinge urmă de încălţări şi nici cel mai mic semn care ar fi arătat că trecuse pe acolo

picior de om cu câteva ore în urmă.

— Asta e ciudat!, spuse Harry.

— Ciudat?, repetă doctorul. Nici Blathers şi Duff nu putură pricepe nimic.

Măcar că văzură cât de zadarnică le fusese căutarea, nu se lăsară până când căderea nopţii înlătura orice nădejde de reuşită; şi chiar şi atunci renunţară cu inima strânsă. Giles fu trimis prin cârciumile din sat, după ce Oliver a descris cât de bine a putut înfăţişarea şi straiele străinilor. Dintre ei, evreul avea, în orice caz, o înfăţişare destul de stranie pentru ca să-şi amintească cineva de el, presupunând că ar fi fost văzut bând sau umblând fără rost. Giles totuşi se întoarse fără nicio veste care ar fi putut să lămurească sau să micşoreze taina.

A doua zi reluară căutările şi întrebările din nou, dar fără sorţi de izbândă. Cealaltă zi, Oliver şi domnul Giles merseră iar împreună în târg, trăgând nădejde să vadă sau să afle acolo ceva despre fugari, însă şi acest efort fu la fel de lipsit de roade. După câteva zile, tărăşenia începu să fie dată uitării, aşa cum se întâmplă de obicei când curiozitatea, nemaiavând hrană proaspătă care să o întreţină, se stinge singură.

Între timp, Rose se însănătoşea văzând cu ochii. Deja nu mai stătea în camera ei. Putea să iasă afară şi reluând parte la viaţa de familie, aducea bucurie în inimile tuturor.

Dar, măcar că această schimbare fericită avu un efect vădit asupra micului cerc familial, şi măcar că se auzeau din nou voci vesele şi râsete fericite în căsuţa de la ţară, uneori se simţea asupra unora din cei prezenţi o reţinere neobişnuită, chiar asupra domnişoarei Rose, şi nu se putu ca Oliver să nu bage de seamă acest lucru. Doamna Maylie şi fiul său se închideau deseori singuri în cameră, pentru vreme îndelungată şi, de mai multe ori, Rose apăru cu urme de lacrimi pe obraji. După ce domnul Losberne îşi stabili o zi pentru plecarea la Chertsey, aceste simptome deveniră mai pronunţate şi în mod vădit se petrecea ceva

care tulbură pacea domnişoarei şi a altcuiva în afara ei.

În sfârşit, într-o dimineaţă, când Rose era singură în sala unde se servea micul dejun, intră Harry Maylie şi, după o oarecare şovăire, îi ceru voie să îi vorbească preţ de câteva clipe.

— Doar câteva — foarte puţine — vor fi de ajuns, Rose, spuse tânărul, trăgându-şi scaunul lângă al ei. Ceea ce am a-ţi spune nu se poate să nu-ţi fi trecut prin minte deja. Speranţele cele mai dragi inimii mele nu îţi sunt străine, măcar că încă nu le-ai auzit rostite de buzele mele.

Rose se făcuse foarte palidă din clipa în care Harry Maylie a intrat, dar acesta ar fi putut fi rezulatul bolii ei recente. Se înclină doar şi, aplecându-se asupra unor plante care se aflau în preajmă, aştepta în linişte ca el să înceapă să spună ce avea de spus.

— Eu… eu ar fi trebuit să fi plecat de aici de mai demult, spuse Harry.

— Într-adevăr, ar fi trebuit, răspunse Rose. Să mă ierţi că îţi spun asta, dar aş fi preferat să fi plecat.

— Am fost adus aici de teamă cea mai de temut şi cea mai chinuitoare, spuse tânărul, teamă de a pierde o fiinţă dragă în care mi-am pus toate dorinţele şi speranţele. Ai fost pe moarte, tremurând între pământ şi ceruri. Se ştie că atunci când făpturile tinere, frumoase şi bune sunt prinse de boală, sufletele lor curate se îndreaptă cu nepăsare spre locaşul luminos al odihnei veşnice; şi se mai ştie — ferească Sfântul! — că făpturi ca tine, cele mai bune şi mai frumoase, deseori se ofilesc tocmai când le-a venit vremea să înflorească.

în ochii fetei apărură lacrimi, pe măsură ce el rostea aceste cuvinte; şi când una din ele căzu pe floarea desupra căreia era aplecată şi străluci puternic în cupa ei, făcând-o şi mai frumoasă, păru că simţămintele inimioarei ei tinere se înrudeau, în mod firesc, cu cele mai minunate lucruri din natură.

— O făptură, continua tânărul cu înflăcărare, o făptură

atât de gingaşa şi lipsită de viclenie, aidoma unui înger al Domnului, s-a zbătut între viaţă şi moarte. ()!, cine ar fi putut nădăjdui, când lumea îndepărtată cu care se aseamănă i s-a deschis pe jumătate privirii, că această făptură se va întoarce la durerea şi necazul acestei lumi! Rose, Rose, să ştiu că te duci ca o umbră dulce, pe care o face pe pământ o lumină de sus; să nu am nicio nădejde că vei scăpa, pentru cei rămaşi în urmă; să nu ştiu aproape niciun motiv pentru care să continui să exişti; să simt că aparţii acelei sfere luminoase unde s-au dus deja în zbor, prea curând, atât de mulţi din cei mai frumoşi şi mai buni; şi totuşi să mă rog, în mijlocul acestor gânduri mângâietoare, să fii redata celor care te iubesc — acestea mi-au fost chinuri aproape cu neputinţă de suportat. Au stat în sufletul meu zi şi noapte; şi cu ele a venit un şuvoi de temeri, groază şi păreri de rău egoiste că nu cumva să mori fără să fi ştiut vreodată cu câtă credinţă te-am iubit, şi uneori îmi părea că îmi pierd minţile şi uzul raţiunii. Te-ai făcut bine. Zi de zi, şi aproape ceas cu ceas, îţi revenea o picătură de sănătate care, alăturându-se firişorului de viaţă vlăguit şi istovit care curgea agale în tine, l-a făcut să se involbureze iarăşi şi să se facă val înalt şi tumultuos. Te-am văzut intor- cându-te aproape de la moarte la viaţă, cu ochi care mai că au orbit de nerăbdare şi dragoste adâncă. Nu-mi spune că ai fi dorit să pierd această întoarcere, căci ea mi-a înduioşat inima faţă de tot neamul omenesc.

— Nu asta am vrut să spun, zise Rose, în lacrimi. Aş fi vrut doar să fi plecat, să te fi întors la ţeluri înalte şi nobile, la ţeluri vrednice de dumneata.

— Nu este ţel mai vrednic de mine, mai vrednic de firea cea mai aleasă de pe faţa pământului, decât lupta pentru a câştiga o inimă că a dumitale, spuse tânărul luând-o de mână. Rose, draga mea Rose! Ani de zile — sunt ani de zile — de când te iubesc, năzuind să parcurg drumul spre faima, ca apoi să mă întorc cu mândrie acasă şi să îţi spun că m-am zbătut doar ca să i te fac părtaşă; gândindu-mă, în

visele mele cu ochii deschişi, cum îţi voi aminti, în acel moment ferice, de multele dovezi tăcute de afecţiune pe care ţi le-am dat în copilărie şi că îţi voi cere mâna ca urmare a unei înţelegeri vechi, doar de noi ştiute! Vremea aceea nu a sosit încă, dar, fără să îmi fi făcut un nume şi fără să îmi fi îndeplinit vreun vis din tinereţe, îţi dăruiesc inima mea care de atât de multă vreme îţi aparţine şi soarta mea va fi hotărâtă de cuvintele cu care vei primi această ofrandă.

— Purtarea dumitale a fost dintotdeauna cumsecade şi nobilă, spuse Rose, stăpânindu-şi emoţiile care o tulburau. Şi cum nu mă socoti nici nepăsătoare, nici nerecunoscătoare, iată care e răspunsul meu.

— Răspunsul e că trebuie să mă străduiesc să te merit. Aşa este, dragă Rose?

— Trebuie, răspunse Rose, să te străduieşti să mă uiţi; nu ca pe o tovarăşă draga de demult, căci acest lucru m-ar răni cumplit, ci ca pe iubita. Uită-te bine în jurul tău; gândeşte-te câte inimi sunt pe lumea asta pe care ai fi mândru să le câştigi. Încredinţează-mi alte sentimente, şi îţi voi fi cea mai devotată şi mai credincioasă prietena dintre toţi prietenii pe care îi ai.

Urmă o pauză, timp în care Rose, acoperindu-şi fata cu o mână, dădu drumul lacrimilor să curgă în voie. Harry o ţinea încă de cealaltă mână.

— Şi care ar fi motivele tale, Rose — spuse el într-un sfârşit, cu vocea scăzută — motivele pentru această hotărâre?

— Ai dreptul să le cunoşti, răspunse Rose. Nu poţi spune nimic care să îmi schimbe hotărârea. E o datorie pe care trebuie să o îndeplinesc. O datorie faţă de alţii şi faţă de mine.

— Faţă de tine?

— Da, Harry. E o datorie faţă de mine însămi că eu, că o fată fără prieteni şi fără avere, cu o pată pe numele meu, să nu le dau prietenilor tăi pricina să creadă că am cedat

josnic în fata primelor porniri ale pasiunii dumitale, şi că m-am agăţat de năzuinţele şi planurile tale, înăbuşindu-le. Sunt datoare faţă de dumneata şi cei dragi dumitale să te împiedic că, din prea plinul firii tale calde şi generoase, să pui această mare piedica în calea urcuşului spre succes în lume.

— Dacă sentimentele îţi sunt acordate la sentimentul datoriei... — începu Harry.

— Nu sunt, răspunse Rose, îmbujorându-se puternic.

— Prin urmare, îmi împărtăşeşti dragostea?, spuse Harry. Spune-mi măcar atât, dragă Rose! Spune-mi măcar asta şi îndulceşte amărăciunea acestei dezamăgiri cumplite!

— Dacă aş fi putut-o face fără să-i provoc un mare rău celui pe care îl iubesc, răspunse Rose, aş fi putut...

— Să primeşti această declaraţie într-un mod cu totul diferit?, spuse Harry. Cel puţin, nu îmi ascunde asta, Rose!

— Poate, spuse Rose. Destul!, adăugă ea, desprinzându-şi mâna din a lui, de ce am mai lungi această discuţie chinuitoare? E foarte dureroasă pentru mine, şi totuşi dătătoare de fericire trainică — căci fericire vă fi, într-adevăr, să ştiu că odată am avut în ochii dumitale locul înalt pe care îl ocup acum, şi orice victorie pe care o câştigi în viaţa mă va însufleţi cu tărie şi hotărâre sporite. Rămâi cu bine, Harry! Aşa cum ne-am întâlnit astăzi, nu ne vom mai întâlni vreodată, ci prin alte relaţii decât cele în care ne-ar fi pus convorbirea aceasta, am putea fi uniţi pentru multă şi fericită vreme. Şi fie că toate binecuvântările pe care rugăciunile unei inimi cinstite şi curate le poate coborî de la izvorul adevărului şi sincerităţii să te bucure şi să te ajute să reuşeşti!

— Încă un cuvânt, Rose, spuse Harry. Spune-mi, cu cuvintele tale, care e motivul. Vreau să-l audit chiar de pe buzele tale!

—Viitorul care ţi se deschide este unul strălucitor, răspunse Rose cu tărie. Te aşteaptă toate onorurile pe care bărbaţii pot să le atingă în viaţa publică, cu talente mari şi

protectori puternici. Dar protectorii aceştia sunt mândri; şi eu nu vreau să am de-a face cu ei, că nu cumva să o dispreţuiască pe mama care mi-a dat viaţa; şi nici nu-l voi înjosi, nici duce spre eşec, pe fiul celei care a ţinut atât de bine locul mamei mele. Într-un cuvânt, spuse tânăra întorcându-şi capul, pe măsură ce tăria ei de moment o părăsi, numele meu e pătat, cu pata pe care lumea o pune pe capetele celor nevinovaţi. Voi purta această pata doar în sângele meu şi doar asupra mea va rămâne reproşul lumii.

— Încă un cuvânt, Rose. Mult prea draga mea Rose! Doar un cuvânt!, strigă Harry, aruncându-se la picioarele ei. Dacă aş fi fost mai puţin... mai puţin favorizat de soartă, cum zice lumea, dacă mi-ar fi fost hărăzit un trai modest şi liniştit, dacă aş fi fost sărac, bolnav, neajutorat, mi-ai fi întors şi atunci spatele? Sau, poate, aşteptatul meu urcuş spre bogăţie şi onoruri te face să ai aceste scrupule legate de numele tău?

— Nu mă sili să-ţi răspund, replică Rose. Întrebarea nu-şi are rostul, şi nici nu-l va avea vreodată. E nedrept, aproape crud, să o pui.

— Dacă răspunsul tău ar fi acela pe care aproape îndrăznesc să-l sper, răspunse Harry, mi-ar arunca o rază de fericire pe drumul meu singuratic, şi îmi va lumina cărarea care mi se deschide. Nu e lucru de nimic să faci atât de mult, doar rostind câteva cuvintele, pentru cel care te iubeşte mai mult decât orice pe lume. O, Rose, în numele simţămintelor mele fierbinţi şi statornice; în numele a tot ce am îndurat pentru tine şi al osândei la care mă supui, răspunde-mi, te rog, numai la întrebarea asta!

— Bine, atunci, dacă soarta dumitale ar fi fost altă, răspunse Rose, dacă ai fi fost doar cu puţin, şi nu aşa de mult, deasupra mea; dacă ţi-aş fi putut da ajutor şi mângâiere într-o viaţă simplă, paşnică şi retrasă, şi nu o pată şi o piedică în mijlocul mulţimilor ambiţioase şi pretenţioase, aş fi fost scutită de această încercare a vieţii mele. Acum am toate motivele să fiu fericită, chiar foarte

fericită, dar atunci, Harry, mărturisesc că aş fi fost şi mai fericită.

Pe când făcea aceasta mărturisire, amintiri ale năzuinţelor trecute, care îi fuseseră dragi cu mult timp în urmă, în vremea copilăriei, se năpustiră în mintea lui Rose aducând cu ele lacrimi, aşa cum se întâmplă când năzuinţe de demult se întorc în gândul nostru, ofilite, şi lacrimile o uşurară.

— Nu-mi pot stăpâni slăbiciunea şi prin aceasta, hotărârea mea se face mai puternică, spuse Rose întinzându-i mâna. Acum chiar trebuie să te părăsesc.

— Îţi cer o singură făgăduiala, spuse Harry. O dată, doar o singură dată, să zicem peste un an, deşi s-ar putea să fie mult mai devreme, să-mi îngădui să îţi mai vorbesc iar despre acest lucru, pentru ultima oară.

— Dar nu ca să mă înduplecisă îmi schimb hotărârea, răspunse Rose, cu un zâmbet trist; ar fi zadarnic.

— Nu, spuse Harry — numai ca să te aud repetând-o, dacă ai binevoi, pentru ultima oară! Voi pune la picioarele tale orice avere sau situaţie o să dobândesc; şi dacă vei sta neclintită în hotărârea de acum, n-am să caut nici prin cuvânt, nici prin fapta, să ţi-o schimb.

— Atunci aşa să fie, răspunse Rose. Pentru mine va fi doar o suferinţă în plus, şi până atunci s-ar putea să fiu în stare să o port cu mai multă uşurinţă.

Şi îi mai întinse o dată mâna. Dar tânărul o strânse la pieptul său, o sărută pe fruntea ei frumoasă şi ieşi în grabă din cameră.

Capitolul 36

Este unul foarte scurt, şi poate că acum nu pare foarte important, dar cu toate acestea ar trebui citit ca urmare la capitolul anterior şi drept cheie a unui capitol care va urmă când îi va veni timpul

Carevasăzică eşti hotărât să mă însoţeşti la drum în dimineaţa aceasta, aşa-i?, spuse doctorul, când

Harry Maylie veni la masa unde el şi Oliver serveau micul dejun. Măi să fie, nu te ţine nici măcar jumătate de oră dacă te hotărăşti la ceva, sau dacă te răzgândeşti!

— Peste câteva zile îţi vei schimba părerea, spuse Harry roşind fără vreun motiv anume.

— Nădăjduiesc că o să am motive serioase să mi-o schimb, răspunse domnul Losberne, deşi mărturisesc că nu cred că o să fie aşa. Doar ieri dimineaţă te-ai hotărât, cu mare zor, să stai aici şi să îţi însoţeşti mamă, ca un fiu bun, la mare. Înainte de prânz ai dat de ştire că o să îmi faci cinstea de a mă însoţi până la destinaţia mea, în drumul dumitale spre Londra. Şi seara, m-ai rugat în chip tainic să plecăm înainte de a se scula doamnele. Urmărea e că tânărul Oliver sta aici ţintuit, la micul dejun, când de fapt ar fi trebuit să cutreiere luncile după tot felul de minunaţii botanice. Păcat, nu-i aşa, Oliver?

— Mi-ar fi părut tare rău, domnule, dacă n-aş fi fost acasă când dumneavoastră şi domnul Maylie aţi fi plecat, răspunse Oliver.

— Drăguţ din partea dumitale, spuse doctorul. Poţi să vii să mă vezi când te întorci. Dar, ca să vorbim serios acum, Harry, ai primit vreo veste de la grangurii cei mari, de eşti aşa, deodată, nerăbdător să pleci?

— Grangurii cei mari, răspunse Harry, şi bănuiesc că îl incluzi sub această denumire pe unchiul meu, care-i cel mai

mare dintre toţi, nu mi-au trimis nicio veste de când sunt aici, şi nici nu cred că în această perioadă a anului o să intervină ceva care să mă oblige să fiu imediat alături de ei.

—Ei, bine, spuse doctorul, eşti un om ciudat. Dar, cu siguranţă, o să te bage în parlament la alegerile de dinainte de Crăciun, şi aceste schimbări neaşteptate şi răzgândiri sunt o bună pregătire pentru viaţa politică. Se poate trage un folos din asta. O pregătire bună e întotdeauna de dorit, fie că este vorba despre o cursă pentru un loc, pentru o cupă sau o sumă frumuşică.

Harry Maylie arata de parcă ar fi putut să continue această convorbire scurtă cu una-două replici care l-ar fi zguduit bine pe doctor, dar se mulţumi să spună doar „Vom vedea”, şi nu mai zise nimic mai departe. La puţin timp după aceea, dili- genta trase în faţa uşii. Giles intra să ia bagajele şi doctorul se năpusti afară, să inspecteze aşezarea lor.

— Oliver, spuse Harry Maylie în şoaptă, aş vrea să discut ceva cu tine.

Oliver se apropie de cadrul ferestrei unde stătea domnul Maylie, tare mirat de amestecul de trisete şi însufleţire ce se vedea în comportamentul tânărului.

— Poţi scrie bine acum?, spuse Harry, apucandu-l de braţ.

— Cred că da, domnule, răspunse Oliver.

— Poate că o să treacă multă vreme până când o să mă întorc acasă. Aş dori să îmi scrii — să zicem o dată la două săptămâni, lunea, la Oficiul General al Poştei din Londra. Eşti de acord?

— Desigur, domnule. Chiar sunt mândru că pot să o fac, exclamă Oliver, încântat peste măsură de această însărcinare.

— Mi-ar plăcea să ştiu ce mai fac mama şi domnişoara Maylie, spuse tânărul — şi poţi umple pagina spunându-mi ce plimbări faceţi şi despre ce vorbiţi, şi dacă ea — adică ele, sunt fericite şi sănătoase. Mă înţelegi?

— Foarte bine, domnule, foarte bine, răspunse Oliver.

— Aş prefera să nu le spui acest lucru şi lor, spuse Harry în grabă, pentru că mama s-ar sili să îmi scrie mai des şi asta ar fi greu pentru ea şi o grijă în plus. Să fie aceasta o taină între mine şi tine. Şi nu uita să îmi scrii despre toate! Mă bazez pe tine!

Oliver, mândru şi foarte încântat de importanta rolului său, făgădui cu credinţa să păstreze taina şi să scrie cât mai amănunţit în scrisorile sale. Domnul Maylie îşi luă rămas bun de la el, asigurandu-l de stimă şi protecţia sa.

Doctorul era deja în diligenţă. Giles (care, după cum se stabilise, rămânea la ţară) ţinea portiera deschisă cu mâna, iar servitoarele se uitau din grădină. Harry mai aruncă o privire fugară spre fereastră cu obloane şi sări în trăsură.

— Dă-i drumul — strigă el — şi mâna cu străşnicie, la galop, cât mai iute! Nimeni nu va ţine pasul cu noi azi, măcar dac-ar zbura!

— Hei!, strigă doctorul, coborând grabnic geamul din faţă, răstindu-se la vizitiu. Cineva va ţine pasul cu mine, chiar dac-ar zbura. Ai auzit?

Cu zgâlţâieli şi duruituri, până când sunetele se stinseră în depărtare, trăsura înainta rapid şi abia se mai vedea; urma şerpuirea şoselei, apoi dispăru din ochi, aproape înghiţită de un nor de praf. Ba dispărea total, ba se vedea din nou, după cum dădeau voie obstacolele din cale, sau suişurile şi cobo- rasurile drumului. Iar privitorii se împrăştiară doar după ce norul de praf dispăru cu desăvârşire.

Mai era însă un privitor care rămăsese cu ochii aţintiţi asupra locului unde dispăru trăsură, vreme îndelungată după ce se îndepărtase deja preţ de multe mile, căci în spatele perdelei albe, care o ascunsese privirii când Harry şi-a ridicat ochii spre fereastră, stătea chiar Rose.

— Pare foarte bine-dispus şi fericit, spuse ea în cele din urmă. M-am temut pentru o vreme că ar putea să fie altfel. M-am înşelat. Sunt foarte, foarte bucuroasă.

Lacrimile sunt semne de bucurie, dar şi de durere; iar cele care au coborât pe chipul lui Rose, pe când stătea cufundată în gânduri, la fereastră, uitându-se încă în aceeaşi direcţie, păreau să izvorască mai degrabă din durere decât din bucurie.

— Grangurii cei mari, răspunse Harry, şi bănuiesc că îl incluzi sub această denumire pe unchiul meu, care-i cel mai mare dintre toţi, nu mi-au trimis nicio veste de când sunt aici, şi nici nu cred că în această perioadă a anului o să intervină ceva care să mă oblige să fiu imediat alături de ei.

—Ei, bine, spuse doctorul, eşti un om ciudat. Dar, cu siguranţă, o să te bage în parlament la alegerile de dinainte de Crăciun, şi aceste schimbări neaşteptate şi răzgândiri sunt o bună pregătire pentru viaţa politică. Se poate trage un folos din asta. O pregătire bună e întotdeauna de dorit, fie că este vorba despre o cursă pentru un loc, pentru o cupă sau o sumă frumuşică.

Harry Maylie arata de parcă ar fi putut să continue această convorbire scurtă cu una-două replici care l-ar fi zguduit bine pe doctor, dar se mulţumi să spună doar „Vom vedea”, şi nu mai zise nimic mai departe. La puţin timp după aceea, dili- genta trase în faţa uşii. Giles intra să ia bagajele şi doctorul se năpusti afară, să inspecteze aşezarea lor.

— Oliver, spuse Harry Maylie în şoaptă, aş vrea să discut ceva cu tine.

Oliver se apropie de cadrul ferestrei unde stătea domnul Maylie, tare mirat de amestecul de trisete şi însufleţire ce se vedea în comportamentul tânărului.

— Poţi scrie bine acum?, spuse Harry, apucandu-l de braţ.

— Cred că da, domnule, răspunse Oliver.

— Poate că o să treacă multă vreme până când o să mă întorc acasă. Aş dori să îmi scrii — să zicem o dată la două săptămâni, lunea, la Oficiul General al Poştei din Londra. Eşti de acord?

— Desigur, domnule. Chiar sunt mândru că pot să o fac, exclamă Oliver, încântat peste măsură de această însărcinare.

— Mi-ar plăcea să ştiu ce mai fac mama şi domnişoara Maylie, spuse tânărul — şi poţi umple pagina spunându-mi ce plimbări faceţi şi despre ce vorbiţi, şi dacă ea — adică ele, sunt fericite şi sănătoase. Mă înţelegi?

— Foarte bine, domnule, foarte bine, răspunse Oliver.

— Aş prefera să nu le spui acest lucru şi lor, spuse Harry în grabă, pentru că mama s-ar sili să îmi scrie mai des şi asta ar fi greu pentru ea şi o grijă în plus. Să fie aceasta o taină între mine şi tine. Şi nu uita să îmi scrii despre toate! Mă bazez pe tine!

Oliver, mândru şi foarte încântat de importanta rolului său, făgădui cu credinţa să păstreze taina şi să scrie cât mai amănunţit în scrisorile sale. Domnul Maylie îşi luă rămas bun de la el, asigurandu-l de stimă şi protecţia sa.

Doctorul era deja în diligenţă. Giles (care, după cum se stabilise, rămânea la ţară) ţinea portiera deschisă cu mâna, iar servitoarele se uitau din grădină. Harry mai aruncă o privire fugară spre fereastră cu obloane şi sări în trăsură.

— Dă-i drumul — strigă el — şi mâna cu străşnicie, la galop, cât mai iute! Nimeni nu va ţine pasul cu noi azi, măcar dac-ar zbura!

— Hei!, strigă doctorul, coborând grabnic geamul din faţă, răstindu-se la vizitiu. Cineva va ţine pasul cu mine, chiar dac-ar zbura. Ai auzit?

Cu zgâlţâieli şi duruituri, până când sunetele se stinseră în depărtare, trăsura înainta rapid şi abia se mai vedea; urma şerpuirea şoselei, apoi dispăru din ochi, aproape înghiţită de un nor de praf. Ba dispărea total, ba se vedea din nou, după cum dădeau voie obstacolele din cale, sau suişurile şi cobo- rasurile drumului. Iar privitorii se împrăştiară doar după ce norul de praf dispăru cu desăvârşire.

Mai era însă un privitor care rămăsese cu ochii aţintiţi

asupra locului unde dispăru trăsură, vreme îndelungată după ce se îndepărtase deja preţ de multe mile, căci în spatele perdelei albe, care o ascunsese privirii când Harry şi-a ridicat ochii spre fereastră, stătea chiar Rose.

— Pare foarte bine-dispus şi fericit, spuse ea în cele din urmă. M-am temut pentru o vreme că ar putea să fie altfel. M-am înşelat. Sunt foarte, foarte bucuroasă.

Lacrimile sunt semne de bucurie, dar şi de durere; iar cele care au coborât pe chipul lui Rose, pe când stătea cufundată în gânduri, la fereastră, uitându-se încă în aceeaşi direcţie, păreau să izvorască mai degrabă din durere decât din bucurie.

Capitolul 37

În care cititorul poate observa un contrast destul de des întâlnit în casnicii

Domnul Bumble şedea în biroul azilului, cu ochii moro-canosi aţintiţi asupra vetrei triste a sobei de unde, vara fiind, nu se vedea nicio licărire, în afară unor raze palide care erau reflectate de suprafaţa ei rece şi strălucitoare. O hârtie de prins muşte atârna din tavan, şi din când în când îşi ridică ochii spre ea, cu gând apăsător; şi, pe când insectele nepăsătoare zburau pe deasupra grilajului strălucitor, domnul Bumble scotea câte un oftat adânc şi înfăţişarea i se întunecă şi mai tare. Domnul Bumble era cufundat în cugetare. Se prea poate că gângăniile să-i fi readus în minte vreun episod dureros din viaţă.

Dar posomorârea domnului Bumble nu era singurul lucru care putea trezi o dulce melancolie în pieptul cititorului. Mai erau şi alte semne, strâns legate de persoană să, care arătau că se petrecuse o schimbare însemnată în situaţia lui. Unde erau haina cu fireturi şi pălăria tricorn? Purta încă pantaloni strânşi sub genunchi şi ciorapi negri din bumbac, dar nu mai erau ca înainte. Haina avea pulpane mari, ca şi cea de dinainte, dar cât era de diferită! Pălăria tricorn impunătoare fusese înlocuită cu una modestă, rotundă. Domnul Bumble nu mai era intendent.

Sunt unele poziţii sociale care, în afară avantajelor materiale substanţiale pe care le oferă, îşi dobândesc o anumită valoare şi demnitate de la ţinuta aferenta. Mareşalul are uniforma; episcopul are odăjdii de mătase; consilierul are şi el o ţinută de mătase; intendentul are pălăria tricorn. Dacă-i iei episcopului odăjdiile sau intendentului pălăria şi fireturile, ce mai rămâne din ei? Nişte oameni. Oameni obişnuiţi. Demnitatea, şi chiar şi

sfinţenia uneori, sunt chestiuni care ţin de haină mai mult decât îşi poate cineva închipui.

Domnul Bumble se însurase cu doamna Corney şi era directorul azilului. Un alt intendent ajunsese la onoruri. Tricornul, haina cu fireturi aurite şi bastonul, toate îi reveniseră lui.

— Mâine se fac două luni de atunci!, oftă domnul Bumble. Parc-ar fi trecut o veşnicie.

S-ar fi putut ca domnul Bumble să vrea să spună că în intervalul scurt de opt săptămâni s-a concentrat o întreagă existenţă de fericire; dar oftatul... oftatul acela spunea multe.

— M-am vândut, spuse domnul Bumble, urmărindu-şi firul gândurilor, pentru şase linguriţe de ceai, un cleşte de zahăr şi o ulcică de lapte; ceva mobilă de mâna a doua şi douăzeci de lire. Am fost foarte chibzuit. Ieftin, grozav de ieftin!

— Ieftin?!, răsună o voce ascuţită în urechea domnului Bumble. Orice preţ ar fi fost prea mare pentru tine şi, Domnul din ceruri ştie, te-am cumpărat destul de scump!

Domnul Bumble se întoarse şi dădu de chipul interesantei sale consoarte care, înţelegând doar câteva cuvinte din tânguirea lui, îi răspunse aşa, la întâmplare.

— Doamna Bumble!, zise el, cu reţinere sentimentală.

— Ei?, strigă doamna.

— Fii bună şi uită-te la mine, spuse domnul Bumble, tintuindu-şi ochii asupra ei. („Dacă suporta să fie privită aşa, îşi spuse domnul Bumble, înseamnă că poate să suporte orice. Cu privirea asta n-am dat greş niciodată cu calicii. Dacă n-are niciun efect asupra ei, s-a dus autoritatea mea”).

Părerile diferă dacă o privire foarte scurtă poate fi îndeajuns să îi intimideze pe săraci care, fiind prost hrăniţi, nu sunt într-o formă foarte bună, sau dacă fosta doamnă Corney era imună la asemenea priviri vultureşti. Cert e că directoarea nu s-a arătat deloc intimidată de sprânceană

ridicată a domnului Bumble; dimpotrivă, îl tratã cu mare dispreţ şi chiar izbucni într-un hohot de râs care părea a fi adevărat.

La auzul acestui sunet neaşteptat, domnul Bumble păru mai întâi neâncrezător, apoi uimit. După aceea căzu din nou în gânduri melancolice şi nu se ridică de acolo până când atenţia nu îi fu din nou trezită de glasul consoartei.

— Ai de gând să stai toată ziua aici şi să sforăi?, întrebă doamna Bumble.

— O să stau aici cât cred eu de cuviinţă, doamnă, răspunse domnul Bumble. Şi măcar că nu sforăiam, o să sforăi, o să casc, o să strănut, o să râd ori o să plâng, după cum îmi vine. E dreptul meu.

— Dreptul tău\, spuse doamna Bumble, cu dispreţ făţiş.

— Aşa-i cum zic eu, doamnă, spuse domnul Bumble. Dreptul bărbatului este să poruncească.

— Şi, pentru numele Domnului, dreptul femeii atunci care e?, strigă văduva răposatului domn Corney.

— Să asculte, doamnă, tună domnul Bumble. Asta ar fi trebuit să te înveţe bietul dumitale soţ, răposatul; şi atunci, poate, ar mai fi trăit şi astăzi. Ce bine ar fi fost să fie aşa, sărmanul!

Doamna Bumble, dându-şi seama dintr-o privire că sosise clipa hotărâtoare, şi că orice lovitură dată acum pentru stăpânire asupra celuilalt era neapărat totală şi de neschimbat, se prăbuşi într-un scaun de îndată ce auzi această aluzie la cel plecat pe lumea cealaltă, şi răcnind că domnul Bumble era o brută cu inima de piatră, se apucă să plângă în neştire.

Dar nu cu lacrimi se putea ajunge la sufletul domnului Bumble; inima lui era impermeabilă. Aidoma căciulilor de castor care se fac mai frumoase de la ploaie, nervii lui deveneau mai rezistenţi şi mai viguroşi sub şiroaiele lacrimilor care, fiind semne de slăbiciune şi de recunoaştere tacita a puterii lui, îl încântară şi îl mulţumiră. Se uită la doamna lui cu o privire foarte satisfăcută şi o rugă,

încurajator, să-şi verse toate lacrimile, ştiut fiind că exerciţiul este foarte bun pentru sănătate.

— Hai, plângi cât vrei, spuse domnul Bumble. Aşa se aerisesc plămânii, se spală faţa, se întreţin ochii şi se înmoaie firea.

încheind cu această glumă, domnul Bumble îşi luă pălăria din cuier, o tufli pe-o ureche, că orice bărbat care simte că şi-a arătat superioritatea aşa cum trebuie, îşi vârî mâinile în buzunare şi o porni săltăreţ spre uşă, arătând tare poznaş şi şmecher.

Fosta doamnă Corney încercase să-l impresioneze prin lacrimi fiindcă erau mai puţin supărătoare decât un atac cu mâinile; acum, însă, era cât se poate de pregătită să încerce aceasta a doua metodă, după cum domnul Bumble nu întârzie să descopere.

Prima înştiinţare a schimbării de tactică pe care o primi fu un zgomot înfundat, şi îndată îi zbura pălăria din cap în cealaltă parte a camerei. Cum această procedură preliminară îl lasă cu capul descoperit, doamnă, cu multă îndemânare, îl apucă strâns de grumaz cu o mână, iar cu cealaltă îi trase o ploaie de lovituri, cu multă forţă şi pricepere. După aceea, introduse puţină varietate, zgariindu-l pe faţă şi smulgându-i părul; apoi, socotind că îl pedepsise îndeajuns pentru că a jignit-o, îl împinse într-un scaun, care se nimeri parcă anume în cale, şi îl sfida, zicându-i să mai vorbească despre dreptul lui, dacă are curaj.

— Scoală!, porunci doamna Bumble, şi dispari de-aici, dacă nu vrei s-o păţeşti mai rău.

Domnul Bumble se ridică cu o figură jalnică, întrebându-se ce altceva mai rău ar fi putut pătimi din partea ei. Ridicându-şi pălăria, se uită înspre uşă.

— Te duci azi?, întrebă doamna Bumble.

— Desigur, draga mea, desigur, răspunse domnul Bumble, făcând o mişcare rapidă înspre uşă. Nu aveam de gând dar... mă duc, dragă! Eşti atât de apriga şi tăioasă că,

crede-mă, eu…

În acea clipă, doamna Bumble păşi cu repeziciune înainte ca să pună la locul lui covorul care fusese strâns în timpul luptei. Domnul Bumble o zbughi imediat din cameră, fără să se mai gândească la faptul că nu terminase ceea ce avea de spus şi lăsând-o pe fosta doamnă Corney stăpâna absolută a terenului de luptă.

Domnul Bumble fusese luat prin surprindere şi bătut destul de bine. Avea o înclinaţie spre a-i intimida pe ceilalţi şi nu mică îi era plăcerea când îşi arata cruzimea josnică; şi, nu mai încape vorbă, era un fricos. Nu spunem asta ca să îl ponegrim, căci multe persoane care se bucura de înaltă preţuire şi admiraţie sunt victime ale unor asemenea slăbiciuni. Observaţia aceasta e în favoarea sa şi urmăreşte să îl ajute pe cititor să îşi facă o părere justă despre calităţile cu care era înzestrat pentru funcţia sa.

Dar nu ajunsese încă la capătul umilinţei. După ce făcu un tur al azilului, gândindu-se, pentru prima dată, că legile sunt prea aspre cu cei săraci şi că bărbaţii care fug de soţiile lor, lăsându-le în seamă parohiei, nu ar trebui să fie deloc pedepsiţi de lege, ci, dimpotrivă, premiaţi că oameni merituoşi care au suferit prea mult, domnul Bumble intra într-o încăpere unde câteva femei sărace spălau, după obişnuinţă, rufăria parohiei. De acolo se auzea zarva de voci.

— Hm!, făcu domnul Bumble, recăpătându-şi firească demnitate. Aceste femei cel puţin vor continua să-mi respecte dreptul. Hei! Voi de colo! Ce-i cu zarva asta, ticăloaselor?

Zicând aceste cuvinte, domnul Bumble deschise uşa şi intră mânios şi ameninţător. Însă de îndată ce, în mod neaşteptat, dădu cu ochii de soţia sa, se schimbă şi luă o înfăţişare umilă şi supusă.

— Draga mea, spuse domnul Bumble, nu ştiam că eşti aici.

— Nu ştiai că sunt aici?!, repetă doamna Bumble. Ce

cauţi tu aici?

— Am crezut că vorbesc prea mult ca să îşi facă treaba cum trebuie, draga mea, răspunse domnul Bumble, uitându-se distrat la două bătrâne din spatele albiei, care schimbau păreri admirative la adresa înfăţişării smerite a directorului azilului.

— Ai crezut tu că vorbesc ele prea mult?, spuse doamna Bumble. Ce te priveşte asta pe tine?

— Păi, draga mea…, începu domnul Bumble cu supunere.

— Ce te priveşte pe tine?, întrebă doamna Bumble, din nou.

— Aşa este, tu eşti stăpâna aici, draga mea, recunoscu domnul Bumble; dar am crezut că poate nu eşti aici, chiar acum.

— Ascultă-mă bine, domnule Bumble, replică doamnă. Nu avem nevoie să te amesteci în treburile noastre. Îţi place prea mult să îţi bagi nasul în lucruri care nu te privesc; toţi din azil râd de tine de îndată ce te întorci cu spatele, şi te faci singur de râs la orice ceas din zi. Haide, pleacă!

Domnul Bumble şovăi o clipă, văzând cu durere chinuitoare cât de încântate chicotesc cele două babe. Doamna Bumble, care ajunsese la capătul răbdării, apuca o strachină plină cu zoaie şi arătându-i usa, îi porunci să plece pe dată, altminteri ameninţa să verse tot conţinutul pe ilustra să persoană.

Ce putea să facă domnul Bumble? Se uită descurajat în jur şi se strecură afară, iar când ajunse la uşă, chicotelile sărăntoacelor se transformară într-un râs zgomotos de încântare nestăvilită. Asta era ultimul lucru pe care îl dorea. Era dezonorat în ochii lor; îşi pierduse prestigiul şi prestanta chiar şi în fata sărăntocilor. Decăzuse de la starea mândră şi falnica de intendent la micimea bărbatului cicălit, ţinut sub papucul nevestei.

— Totul în doar două luni!, spuse domnul Bumble, plin de gânduri dureroase. Două luni! Acum două luni eram doar propriul meu stăpân şi al celorlalţi care aveau vreo legătură

cu azilul, şi acum…

Era prea mult. Domnul Bumble trase două palme peste urechile băiatului care îi deschise uşa (căci, visând aşa, ajunsese la uşa deja) şi o porni, distrat, pe stradă.

Urcă pe o stradă, coborî pe alta, până ce mersul îi domoli primul clocot al durerii; şi apoi revolta simţurilor îl făcu să-i fie sete. Trecu pe lângă multe cârciumi şi, în cele din urmă, se opri în faţa uneia, într-o fundătură, al cărei salon, după cum îşi dădu seama aruncând o privire grăbită pe deasupra oblonului, era pustiu. Doar într-un colţ era un muşteriu singuratic. În clipa aceea începu să plouă cu găleata. Asta îl făcu să se hotărască. Domnul Bumble intra şi, după ce comandă ceva de băut de la bar, se duse spre separeul pe care îl văzuse din stradă.

Bărbatul care şedea acolo era înalt şi negricios şi purta o haină largă. Părea a fi străin şi după înfăţişarea-i obosită şi praful de pe haine se vedea că făcuse drum lung. Când Bumble intră, se uită la el cu suspiciune şi abia dacă îşi înclină capul ca răspuns la salut.

Chiar dacă străinul ar fi fost mai deschis la vorba, domnul Bumble avea demnitate cât pentru doi, aşa că îşi bău ginul cu apă în tăcere şi citi ziarul cu aer pompos şi ceremonios.

Şi cum adesea se întâmplă când doi oameni sunt laolaltă în asemenea împrejurări, aşa se făcu şi acum. Domnul Bumble simţea din când în când dorinţa puternică, de nestăpânit, de a arunca o privire pe furiş înspre străin; şi ori de câte ori făcea asta, îşi lăsă ochii în pământ, stânjenit, văzând că şi străinul se uită la el pe furiş în clipa aceea. Stânjeneala domnului Bumble era sporită de expresia întru totul deosebită a ochilor străinului, care erau vii şi strălucitori, dar adumbriţi de bănuiala şi neâncredere. Asemenea ochi nu mai văzuse niciodată, şi erau respingători când se uită la ei.

După ce şi-au întâlnit astfel privirile de mai multe ori, străinul rupse tăcerea cu o voce adâncă şi aspră:

— Pe mine mă căutai când te-ai uitat înăuntru pe geam?,

întrebă el.

— N-aş zice, decât dacă eşti domnul... — aici domnul Bumble se opri brusc căci era curios să afle numele străinului şi crezu că, nerăbdător, acesta i-ar putea duce la sfârşit fraza.

— Văd că nu-i aşa, spuse străinul, cu o expresie de sarcasm potolit în jurul gurii; altfel, mi-ai fi ştiut numele. Nu-l cunoşti. Te-aş sfătui nici să nu încerci să-l afli.

— Tinere, n-am avut niciun gând rău, îi atrase atenţia domnul Bumble, cu măreţie în glas.

— Şi nici n-ai făcut vreun rău, spuse străinul.

Schimbul acesta scurt de vorbe fu urmat de o altă tăcere, întreruptă iarăşi de străin.

— Cred că te-am mai văzut cândva, spuse el. Pe vremea aceea te purtai altfel îmbrăcat şi am trecut doar pe lângă tine pe stradă, dar te recunosc. Cândva ai fost intendent aici, nu-i aşa?

— Am fost, spuse domnul Bumble puţin surprins, intendent parohial.

— Chiar aşa, răspunse celălalt dând din cap. În această poziţie te-am văzut. Şi acum ce eşti?

— Directorul azilului, răspunse domnul Bumble, rar şi cu importanţa, ca să se asigure că străinul nu o să ia un aer de familiaritate nepotrivită. Directorul azilului, tinere!

— Şi nu mă îndoiesc că-ţi urmăreşti propriul interes, că de obicei, nu-i aşa?, continua străinul, uitându-se fix în ochii domnului Bumble, când acesta îi ridică, uimit de întrebare. Nu te sfii să-mi răspunzi pe şleau, omule! După cum vezi, te ştiu destul de bine.

— Bănuiesc că un om însurat — răspunse domnul Bumble, adumbrindu-şi ochii cu mâna şi cercetandu-l pe străin din cap până-n picioare, cu vădită uimire — nu e mai puţin doritor decât un burlac să facă un ban cinstit când poate. Slujbaşii parohiali nu sunt într-atât de bine plătiţi încât să îşi permită să zică nu la un ban în plus, atunci când pot să-l câştige cinstit, cum se cuvine.

Străinul zâmbi şi dădu iar din cap aprobator, ca şi cum ar fi zis că nu se înşelase în privinţa omului, şi apoi sună clopoţelul.

— Umple iar paharul, spuse el, dând stăpânului localului paharul gol al domnului Bumble. Să fie tare şi fierbinte. Bănuiesc că aşa-ţi place, nu?

— Nu foare tare, răspunse domnul Bumble, tuşind uşor.

— Înţelegi dumneata ce vrea să însemne asta, şefu'!, spuse străinul cu răceală.

Omul zâmbi, se făcu nevăzut şi se întoarse îndată cu un pahar din care se ridicau aburi; de la prima sorbitură, domnului Bumble îi dădură lacrimile de la tăria băuturii.

—Acum, ascultă-mă, spuse străinul, după ce închise uşa şi geamul. Am venit azi aici ca să te întâlnesc; şi, dintr-o întâmplare — din acelea pe care diavolul le azvârle uneori în calea prietenilor săi — ai intrat chiar în încăperea unde şedeam eu, chiar când mă gândeam mai mult la tine. Am nevoie de nişte informaţii de la tine. Nu-ţi cer să mi le dai de pomană, oricât ar fie ele de neânsemnate. Pune bine astea, pentru început.

În timp ce vorbea, împinse spre celălalt capăt al mesei, înspre tovarăşul său, două lire de aur, cu băgare de seamă, de parcă s-ar fi temut că nu cumva să se audă în jur zornăitul banilor. După ce domnul Bumble cerceta îndeaproape monedele, să vadă dacă erau adevărate şi le puse în buzunarul hainei, cu mare satisfacţie, grai iarăşi:

— Du-te cu gândul… stai să văd — s-au făcut doisprezece ani iarna trecută.

— E cam mult, spuse domnul Bumble. Foarte bine. M-am dus înapoi în timp, cu gândul.

— Scena e azilul.

— Bine!

— Şi e noapte.

— Da.

— Iar locul e hruba aceea nemernică, pe unde-o fi fost, în care nişte sărăntoace ticăloase aduceau pe lume viaţa şi

sănătatea de care adesea ele nu aveau parte — dădeau naştere la copii gălăgioşi pe care parohia trebuia apoi să îi crească şi apoi ele, lua-le-ar moartea, îşi ascundeau ruşinea în mormânt!

— Sala de naşteri, despre ea vorbeşti?, spuse domnul Bumble, neânţelegând exact unde bătea descrierea amănunţită a străinului.

— Da, spuse străinul. Acolo s-a născut un băiat.

— Oho, mulţi băieţi chiar, îl corectă domnul Bumble, clătinând din cap cu nedumerire.

— Dă-i încolo de draci de copii!, se răsti străinul. Pe mine mă interesează unul — un băiat blând şi palid, care a făcut ucenicie aici la un meşter de cosciuge — bine ar fi fost să îşi fi făcut singur coşciugul, şi să îşi fi întins trupul în el pe veşnicie, şi care după aceea s-a zvonit că ar fi fugit la Londra.

— A, vorbeşti de Oliver! Tânărul Twist!, spuse domnul Bumble. Îl ţin minte, cum nu. N-a fost o puşlama mai îndărătnică decât el…

— Nu despre el vreau să-mi vorbeşti. Am auzit deja destule, spuse străinul, oprindu-l pe domnul Bumble chiar de la începutul unei tirade despre viciile bietului Oliver. Mă interesează o femeie, zgripţuroaica aceea care a îngrijit-o pe mai- ca-sa. Unde-i acum?

— Unde-i?, spuse domnul Bumble, căruia ginul cu apă îi dădu chef de glume. Greu de zis. Unde s-a dus ea nu mai e niciun loc de moşit — aşa că-mi închipui că a rămas, oricum, fără muncă.

— Ce tot bâigui acolo?, întrebă străinul posomorât.

— A dat ortul popii iama trecută, răspunse domnul Bumble.

Bărbatul se uită fix la el când primi această informaţie şi, deşi nu îşi retrase ochii ceva vreme după aceea, privirea îi deveni treptat goală şi absenta şi păru pierdut în gânduri. Pentru un timp, păru că nu se poate hotărî dacă ar trebui să răsufle uşurat sau să fie dezamăgit de această veste, dar în

cele din urmă respira mai în voie şi întorcându-şi privirea, spuse că asta nu avea mare importanţă. Şi apoi se ridică, gata de plecare.

Dar domnul Bumble era destul de viclean şi pe dată pricepu că se ivise ocazia să tragă foloase dintr-o taină pe care o ştia jumătatea sa. Ţinea bine minte noaptea în care a murit bătrâna Sally. Avea motive întemeiate să o facă, întrucât atunci ceruse mâna doamnei Corney. Şi măcar că doamna nu îi destăinuise niciodată cele petrecute când a rămas să primească spovedania muribundei, auzise îndeajuns de multe ca să ştie că avea de-a face cu ceva care se întâmplase în prezenţa ei, când lucra la azil şi o îngrijea pe mama lui Oliver Twist. De îndată ce îşi aminti această împrejurare, îl înştiinţa pe străin, cu un aer tainic, că o femeie fusese singura cu zgripţuroaica chiar înainte de a-şi da duhul, şi că acea femeie ar putea, din câte îşi dădea el seama, să aducă lumină în privinţa întrebării sale.

— Cum pot să dau de ea?, spuse străinul luat prin surprindere şi vădind că toate temerile (oricare ar fi fost acelea) i-au fost reaprinse de această veste.

— Doar prin mine, răspunse domnul Bumble.

— Când?, întrebă străinul în grabă.

— Mâine, răspunse Bumble.

— La nouă ceasuri ale serii, spuse străinul, scoţând o bucată de hârtie şi scriind pe ea o adresă obscură, undeva pe malul apei, cu slove care îi dădeau de gol tulburarea. La nouă seară să mi-o aduci acolo. Nu mai e nevoie să îţi mai spun să-ţi ţii gura. E în interesul dumitale.

Acestea fiind zise, pleca primul spre uşă, după ce se opri să plătească băutura. Zicând grăbit că drumurile lor erau diferite, se îndepărtă fără prea multe politeţuri, repetând doar apăsat ora întâlnirii de a doua zi.

Uitându-se la adresa, slujbaşul parohial baga de seamă că nu avea niciun nume. Străinul nu se îndepărtase prea tare, aşa că se luă după el ca să îl întrebe.

— Ce doreşti?, strigă bărbatul, întorcându-se iute când

Bumble îi atinse braţul. Mă urmăreşti?

— Doar ca să pun o întrebare, spuse celălalt, arătându-i bucată de hârtie. Pe cine să caut când ajung acolo?

— Pe Monks!, răspunse bărbatul şi se îndepărta în grabă.

Capitolul 38

Unde aflăm ce s-a întâmplat între domnul şi doamna Bumble şi domnul Monks în timpul întrevederii lor nocturne

Era o seară de vară posomorâtă şi întunecată. Norii, care toată ziua atârnaseră ameninţători, se impras- tiara într-o pânză groasă şi leneşă de aburi, deja dădură drumul la câteva picături mari de ploaie şi păreau să prevestească o furtună aprigă, cu fulgere şi tunete. Tocmai atunci domnul şi doamna Bumble, ieşind de pe strada principală a oraşului, o cotiră spre un pâlc de case dărăpănate, ce se zăreau la vreo milă şi jumătate depărtare şi care erau ridicate pe un teren mlăştinos şi nesănătos, pe malul raului.

Erau amândoi îmbrăcaţi pe deasupra cu haine vechi şi ponosite, care ar fi putut să aibă un rol dublu: să-i apere de ploaie şi să-i ascundă de privirile altora. Soţul ducea un felinar din care, totuşi, nu răzbătea nicio lumină şi mergea cu câţiva paşi înaintea consoartei ca şi cum, drumul fiind noroios, să poată călca în urmele adânci ale picioarelor sale. Mergeau aşa, cufundaţi în tăcere; din când în când, domnul Bumble încetinea ritmul şi se uită în urmă ca şi cum ar fi vrut să fie sigur că tovarăşa să îl urmează; apoi, văzând că îl ajunge din urmă, îşi potrivi ritmul de mers şi o luă înainte, cu viteza sporită, spre destinaţia lor.

Locul acela avea mai mult decât o faimă îndoielnică; de multă vreme era cunoscut drept un cuib de tâlhari netrebnici care, chipurile, trăiau din munca lor, dar care de fapt îşi câştigau pâinea zilnică furând şi făcând fel de fel de ticăloşii. Era o adunătură de cocioabe mizerabile unele ridicate în grabă, din cărămizi netencuite altele, din cherestea veche de corăbii, mâncate de carii, zvârlite unele peste altele fără nicio încercare de a le pune în ordine şi înfipte, în mare parte, doar la câţiva paşi de malul raului.

Câteva bărci găurite erau trase pe nămol şi legate de un parapet scund care îl înconjura; din loc în loc se vedea o lopată sau o bucată de frânghie. Mai întâi, ele păreau să arate că locuitorii acelor cocioabe mizerabile se îndeletniceau cu vreo meserie care avea de-a face cu răul; dar văzându-le atât de distruse şi de părăginite, trecătorul şi-ar fi dat seama fără nicio greutate că erau puse aşa, de ochii lumii, nu ca să fie folosite vreodată la lucru.

În inima acestui muşuroi de colibe, chiar pe malul raului deasupra căruia atârnau etajele superioare, se afla clădirea folosită cândva pe post de fabrică. Pe vremuri, probabil că asigurase locuri de muncă celor care stăteau în casele din jur. Dar se părăginise deja de multă vreme. Şobolanii, cariile şi acţiunea umezelii slăbiseră şi mâncaseră stâlpii pe care stătea; şi o parte considerabilă a clădirii se prăbuşise deja în apă. Restul, cât mai rămăsese din ea, stătea aplecat deasupra raului întunecat părând că aşteaptă doar ocazia potrivită ca să meargă pe urmele celeilalte părţi de clădire, şi să împărtăşească aceeaşi soartă.

Chiar în faţa acestei clădiri se opri respectabilă pereche, când primul bubuit îndepărtat al unui tunet se auzi prelung în văzduh şi începu să toarne cu găleata.

— Pe-aici pe undeva trebuie să fie, spuse Bumble, cercetând bucată de hârtie pe care o ţinea în mână.

— Hei, voi de colo!, strigă o voce de sus.

Căutând să vadă de unde venise strigătul, domnul Bumble îşi ridică privirea şi văzu, la etajul al doilea, un om care se uită la ei de la o uşă aşa de scundă că abia îi ajungea până la piept.

— Staţi aşa, un minut — strigă vocea — cobor numaidecât. Şi zicând acestea, capul se făcu nevăzut şi uşa se închise.

— El e bărbatul?, întrebă consoarta domnului Bumble.

Domnul Bumble încuviinţă din cap.

— Atunci, ţine minte ce ţi-am spus, zise doamna, şi ai grijă să vorbeşti cât de puţin cu putinţă, că de nu, ne dai de

gol într-o clipită.

Domnul Bumble, care iscodise clădirea cu ochi plini de remuşcare, era pe punctul de a da glas îndoielilor sale referitoare la cât de potrivit era să meargă mai departe cu planul lor, când fu împiedicat să grăiască de apariţia lui Monks, care deschisese o uşiţă chiar lângă locul unde stăteau ei şi le făcu semn să poftească înăuntru.

— Intraţi!, strigă el nerăbdător, bătând cu piciorul în prag. Nu mă ţineţi aici!

Femeia, care şovăise mai întâi, păşi cu îndrăzneală înăuntru, fără să mai aştepte altă invitaţie. Domnul Bumble, căruia îi era ruşine sau teamă să rămână în urmă, o luă după ea, în mod vădit tare stingher şi fără urmă din măreţia aceea remarcabilă care îl caracteriza de obicei.

— Ce naiba făceaţi acolo, stând aşa în ploaie?, întrebă Monks, întorcându-se spre ei şi adresându-se lui Bumble, după ce trase zăvorul la uşă în urma lor.

— Păi... Ne răcoream doar, bâigui Bumble, uitându-se îngrijorat înjur.

— Vă răcoreaţi!, le-o întoarse Monks. Toată ploaia care a căzut vreodată, şi care va mai veni, nu va putea să stingă iadul pe care îl poate purta un om în el. Să nu vă închipuiţi că vă puteţi răcori aşa uşor!

Cu această cuvântare încântătoare, Monks se întoarse spre doamna şi se uită de sus la ea până când chiar ea, care nu se lăsă uşor intimidată, îşi plecă ochii şi se uită în pământ.

— Asta-i femeia?, întrebă Monks.

— Hm!... Asta-i, răspunse domnul Bumble, ţinând cont de sfatul soţiei.

— Dumneata, bănuiesc, crezi că femeile nu pot ţine niciodată o taină, spuse directoarea, întrerupându-i pe cei doi şi întorcându-i lui Monks, pe măsură ce vorbea, privirea iscoditoare.

— Ştiu doar că pot întotdeauna să ţină una până când e descoperită, spuse Monks.

— Şi care ar putea fi aceea?, întrebă directoarea.

— Pierderea propriului bun nume, răspunse Monks. Aşadar, după această regulă, dacă o femeie e părtaşă la o taină care i-ar putea aduce spânzurătoarea sau deportarea, nu mă tem că ar ciripi; nu eu! înţelegi, cucoană?

— Nu, spuse ea, îmbujorându-se uşor pe măsură ce vorbea.

— Păi cum altfel?, spuse Monks. Cum să înţelegi?

Cu o mutră pe jumătate zâmbitoare, pe jumătate încruntată, şi îndemnându-i din nou pe cei doi tovarăşi ai săi să îl urmeze, traversă încăperea, care era destul de mare, dar cu tavanul jos. Se pregătea să urce nişte trepte abrupte, că o scară aproape verticală, care ducea la un alt etaj al casei, când un fulger străbătu încăperea prin deschizătură, urmat de un tunet, care zguduiră clădirea din temelii.

— I-auzi!, răcni el, dându-se îndărăt. I-auzi cum se rostogoleşte şi bubuie de parcă ar trece printr-o mie de peşteri unde se ascund dracii de el. Urăsc acest sunet!

A rămas tăcut câteva clipe şi apoi, luându-şi brusc mâinile de la ochi, domnul Bumble văzu că avea chipul schimonosit, răvăşit şi alb, fără culoare în obraji.

— Mă apuca din când în când crizele astea, spuse Monks, când îl văzu alarmat; uneori le aduce tunetul. Nu vă faceţi griji din pricina mea, mi-a şi trecut de data asta.

Zicând acestea, îi călăuzi pe scară şi, închizând în grabă oblonul încăperii în care ajunseră, coborî un felinar care atârna de o sfoară trecută printr-un scripete prins de o bârnă groasă din tavan, care aruncă o lumină palidă peste masă veche şi cele trei scaune din jur.

— Acum, spuse Monks, după ce se aşezară cu toţii, cu cât intrăm mai repede în miezul problemei, cu atât e mai bine pentru toţi. Femeia ştie despre ce e vorba, nu-i aşa?

întrebarea era adresată lui Bumble; dar soţia sa a intuit răspunsul, arătând că ştia foarte bine despre ce e vorba.

— Are dreptate când spune că erai cu vrăjitoarea aceea

în noaptea în care a murit şi că ţi-a spus ceva…

— Despre mama băiatului despre care vorbeai?, răspunse directoarea intrerupandu-l. Da.

— Prima întrebare este: de ce natură a fost destăinuirea ei?, spuse Monks.

— Asta-i a doua, îi atrase atenţia femeia cu multă hotărâre. Prima e, cât valorează destăinuirea?

— Cine naiba ar putea să spună asta fără să ştie despre ce e vorba?, întrebă Monks.

— Nimeni altcineva decât dumneata, sunt sigură, răspunse doamna Bumble, căreia nu-i lipsea absolut deloc ascuţimea minţii, după cum tovarăşul ei de jug putea să dea din plin mărturie.

— Hm!, făcu Monks cu înţeles şi cu o privire cercetătoare; înseamnă că ai ceva bani de câştigat, aşa-i?

— Tot ce se poate, fu răspunsul reţinut.

— Ceva care i-a fost luat, spuse Monks. Ceva ce purta. Ceva ce…

— Mai bine ai veni cu o propunere de preţ, îl întrerupse doamna Bumble. Am auzit deja destul ca să îmi dau seama că eşti omul cu care trebuie să vorbesc.

Domnul Bumble, pe care jumătatea sa nu îl lămurise mai mult în privinţa tainei decât ştia de la început, ascultă acest schimb de replici cu gâtul întins şi ochii holbaţi, cu care se uită când la soţia sa, când la Monks, pe rând, cu mirare nepre- făcută. Mirarea îi crescu când cel din urmă întrebă aspru ce sumă se cerea pentru destăinuire.

— Cât preţuieşte pentru dumneata?, întrebă femeia, cu aceeaşi stăpânire de sine că mai înainte.

— S-ar putea să nu preţuiască nimic, şi la fel de bine ar putea să preţuiască douăzeci de lire, răspunse Monks. Vorbeşte, şi voi şti şi eu cât face.

— Mai pune cinci lire lângă celelalte; dă-mi douăzeci şi cinci de lire de aur, spuse femeia, şi-ţi voi spune tot ceea ce ştiu. Nu înainte.

— Douăzeci şi cinci de lire!, izbucni Monks, dându-se

înapoi.

—Am vorbit cât se poate de clar, răspunse doamna Bumble.

Şi nici măcar nu e o sumă mare.

— Nu e mult pentru un flecuşteţ de secret, care se poate să nu facă nici cât o ceapă degerată când l-oi spune!, strigă Monks scos din sărite, şi care a zăcut mort de mai bine de doi’spe ani!

— Asemenea lucruri se păstrează bine şi, ca şi vinul bun, deseori îşi dublează valoarea în decursul timpului, răspunse doamna, cu acelaşi ton indiferent şi hotărât de la început. Cât despre faptul că a zăcut mort, sunt taine care o să mai zacă moarte doi’spe mii de ani de aici încolo, ori doi’spe milioane — ce ştim noi? — şi care până la urmă vor da la iveală povesti ciudate!

— Şi dacă azvârl banii de pomană pentru taina asta?, întrebă Monks, şovăielnic.

— Poţi foarte uşor să ţi-i recapeţi, răspunse directoarea. Nu-s decât o biată femeie singură şi lipsită de apărare.

— Nu eşti singură, draga mea, nici lipsită de apărare, adăugă domnul Bumble, cu vocea tremurându-i de frică. Eu sunt aici, draga mea. În plus, spuse domnul Bumble, clănţănind din dinţi în timp ce vorbea, domnul Monks e un gentleman, nu o să încerce să folosească violentă faţă de persoane din parohie. Domnul Monks ştie prea bine că nu mai sunt tânăr, draga mea, ci un om copt, ca să zic aşa. Şi a auzit — n-am nicio îndoială că domnul Monks a aflat, draga mea — că sunt un slujbaş foarte hotărât, cu o forţă neobişnuită, dacă mă stârneşte cineva. Nu trebuie decât să mă stârnească cineva, doar atât.

În timp ce vorbea, domnul Bumble făcu o jalnică încercare să îşi înşface felinarul cu hotărâre şi se văzu clar, după cât îi era de agitat chipul, că avea nevoie să fie stârnit, şi nu de puţin, ci chiar de mai mult, mai înainte de a o face pe războinicul, mai ales atunci când nu avea de-a face cu sărăntocii sau alte persoane instruite pentru

asemenea isprăvi de vitejie.

— Eşti un prost, spuse doamna Bumble, în replică, şi mai bine ţi-ai ţine gura.

— Mai bine şi-ar fi tăiat limbă înainte de a veni încoace, dacă nu poate să vorbească mai încet, spuse Monks, înciudat. Carevasăzică e bărbatul tău, hai?

— Ei, bărbatul meu!, îngăimă aceasta, ocolind întrebarea.

— Mi s-a părut mie, când aţi intrat, răspunse Monks, văzând privirea furioasă pe care doamna i-o azvârlise soţului când vorbea. Cu atât mai bine; am mai puţine şovăieli când am de-a face cu doi oameni uniţi de-o sigură voinţă. Sincer vă spun. Ia uitaţi-vă aici!

îşi vârî mâna într-un buzunar lateral şi scoţând o pungă de pânză, puse douăzeci şi cinci de lire sterline pe masă şi le împinse înspre femeie.

—Acum, spuse el, adună-i şi ia-ti-i, şi după ce trece blestematul ăsta de tunet, care simt ca o se spargă chiar deasupra casei, să auzim ce ai de zis.

După ce s-a stins tunetul, care, de fapt, păru să fi fost mai aproape, şi să se fi spart cu tremur chiar deasupra capetelor lor, aproape, Monks îşi săltă capul de pe masă şi se aplecă înainte ca să audă ce avea să spună femeia. Chipurile celor trei aproape că se atingeau, căci cei doi bărbaţi se aplecaseră asupra mesei mici fiind nerăbdători să audă, iar femeia se aplecase înainte ca şoapta ei să poată fi auzită. Lumina bolnăvicioasă a felinarului atârnat deasupra cădea chiar pe ei, şi le accentua paloarea şi neliniştea de pe chipurile care, înconjurate de un întuneric adânc şi sinistru, arătau că de strigoi.

— Când a murit această femeie, căreia noi îi ziceam bătrâna Sally, începu directoarea, eu eram singură cu ea.

— Nu mai era nimeni în preajmă?, întrebă Monks, cu aceeaşi voce şoptită şi găunoasa. Vreo babă beteaga ori vreo proastă pe alt pat? Nimeni care ar fi putut auzi şi ar fi putut să priceapă ce ziceaţi?

— Nici ţipenie, răspunse femeia. Eram singure. Eu

singură am stat lângă trupul ei când a venit moartea şi a luat-o.

— Bine, spuse Monks, privind-o cu atenţie. Continuă.

— A vorbit de o făptură tânără, continua directoarea, care a adus pe lume un copil cu câţiva ani în urmă; nu doar în aceeaşi încăpere, ci chiar în acelaşi pat în care ea îşi aştepta sfârşitul.

—A!, făcu Monks, cu buze tremurânde şi uitându-se peste umăr. Drace! Cum s-a nimerit!

— Copilul era cel pe care i l-ai pomenit ieri seară, spuse directoarea, arătând nepăsătoare cu capul înspre soţul ei; îngrijitoarea a prădat-o pe această mamă.

— Vie fiind?, întrebă Monks.

— Moartă, răspunse femeia, şi parcă o trecu un fior. A furat de pe leşul care încă nu se răcise ceea ce mama răposata o rugase, cu limbă de moarte, să păstreze pentru copil.

— A vândut prada?, strigă Monks, nerăbdător şi disperat să afle. A vândut? Unde? Când? Cui? Cu cât timp în urmă?

— După ce mi-a spus, cu mare greutate, ce fapta săvârşise, spuse directoarea, a căzut pe spate şi şi-a dat duhul.

— Fără să mai zică nimic?, strigă Monks, cu o voce care, tocmai prin tonu-i înfundat, părea şi mai mânioasă. E o minciună! Să nu crezi că te joci cu mine. A spus mai mult. Vă omor pe amândoi, şi tot o să aflu ce-a zis.

— N-a mai rostit niciun cuvânt, spuse femeia, care (spre deosebire de domnul Bumble) nu părea deloc afectată de ciudată răbufnire de violenţă a bărbatului. Dar s-a agăţat de haina mea, sălbatic, cu o mână, care era închisă pe jumătate şi când am văzut că murise şi i-am îndepărtat mâna cu forţa, am descoperit că ţinea o bucăţică de hârtie murdară.

— Care conţinea… — o întrerupse Monks, aplecându-se înainte.

— Nimic, răspunse femeia, era o recipisă de la amanet.

— Pentru ce?, întrebă Monks.

— Aşteaptă că îţi spun, zise femeia. Socot că a păstrat bijuteria pentru o vreme, năzuind să scoată un folos mai mare, dar apoi a amanetat-o şi a pus deoparte, sau a adunat de ici-colo bani ca să plătească suma pentru amanet, ca să nu o piardă şi, dacă e cazul, să o poată răscumpăra. Nu a fost cazul şi, cum îţi spun, a murit cu peticul de hârtie în mână, vechi şi mototolit. Îi expiră termenul în două zile; am socotit că poate, într-o zi, o să iasă ceva de aici, aşa că am scos-o de sub amanet.

— Unde se afla acum?, întrebă Monks repede.

— Iat-o!, răspunse femeia. Şi, ca şi cum ar fi fost bucuroasă să scape de ea, aruncă iute pe masă un săculeţ de piele aşa de mic că abia ar fi încăput în el un ceas de buzunar. Monks, năpustindu-se asupra lui, îl deschise cu mâinile tremurânde. Găsi un mic medalion de aur în care se aflau două bucle de păr şi o verighetă de aur masiv.

— Are cuvântul „Agnes" gravat înăuntru, îi spuse repede femeia. Este un spaţiu liber —pentru numele de familie —si apoi urmează dată, care este cu un an înainte de a se naşte copilul. Eu am aflat asta.

— Şi asta-i tot?, spuse Monks, după ce cerceta cu de-ama- nuntul şi cu mare atenţie conţinutul săculeţului.

— Tot, răspunse femeia.

Domnul Bumble răsuflă adânc, ca şi cum s-ar fi bucurat că s-a terminat toată povestea, şi n-a mai zis nimeni ca o să ia cele douăzeci şi cinci de lire înapoi; şi acum îndrăzni să-şi şteargă sudoarea care i se prelinse de-a lungul nasului, nestingherită, pe parcursul convorbirii de mai sus.

— Nu mai ştiu nimic altceva din toată povestea asta în afară de ceea ce pot ghici, spuse soţia adresându-se lui Monks, după o scurtă tăcere. Şi nici nu vreau să ştiu mai multe, căci e mai bine aşa. Dar aş putea să-ţi pun două întrebări?

— Poţi să întrebi, spuse Monks, vădit uimit, dar dacă o să răspund sau nu, asta-i altă întrebare.

— Deci, cu asta, sunt trei, observă domnul Bumble, încercând să glumească.

— Asta aşteptai să obţii de la mine?, întrebă directoarea.

— Da, răspunse Monks. Cealaltă întrebare?

— Ce ai de gând să faci cu lucrurile astea? Pot fi folosite împotriva mea?

— Niciodată, răspunse Monks, şi nici împotriva mea. Uitaţi-vă aici! Dar nu faceţi niciun pas înainte, altfel viaţa voastră nu mai face nici cât o ceapă degerată.

Cu aceste cuvinte, împinse deodată masa deoparte şi, trăgând de un inel de fier din podea, deschise o usa-capcana care se casca chiar la picioarele domnului Bumble şi îl făcu să se retragă cu câţiva paşi înapoi, foarte grabnic.

— Uitaţi-vă în jos, spuse Monks, coborând felinarul în gaură. Nu vă temeţi de mine. V-aş fi putut scufunda pe nesimţite când stăteaţi aici, deasupra, dacă într-adevăr asta aş fi urmărit.

Prinzând curaj la auzul acestor vorbe, directoarea se apropie de margine şi chiar şi domnul Bumble, împins de curiozitate, îndrăzni să facă acelaşi lucru. Apa tulbure, umflată de ploaia puternică, se scurgea năvălitoare dedesubt şi toate celelalte sunete se pierdeau în vuietul vârtejului care se izbea de stâlpii verzi şi slinoşi. Cândva acolo, dedesubt, fusese o moară de apă; vârtejul înspumat care se frecă de cele câteva axe putrede şi de rămăşiţele din maşinăria morii părea să se azvârle înainte, cu noi puteri, când era slobozit din zăgazurile care încercau zadarnic să-i potolească goană năprasnică.

— Dacă ai arunca aici trupul unui om, unde ar ajunge mâine dimineaţă?, întrebă Monks, legănând felinarul încoace şi încolo în puţul întunecat.

— Cu vreo douăsprezece mile în jos, şi în plus făcut bucăţi, răspunse domnul Bumble, dându-se cu groază înapoi, la acest gând.

Monks scoase săculeţul din san, unde îl vârâse în grabă, şi legandu-l de o greutate de plumb scoasă dintr-un

scripete care zăcea pe podea, îl azvârli în şuvoi. Săculeţul căzu drept şi cu viteză, despica apă cu un plescăit abia auzit şi dispăru.

Cei trei, uitându-se unul în ochii celuilalt, părură să respire uşuraţi.

— Gata!, spuse Monks, închizând usa-capcana care căzu cu zgomot la loc. Dacă marea îşi scoate vreodată morţii la lumină, cum scrie în cărţi, o să-şi păstreze pentru sine aurul şi argintul, printre care şi acel gunoi. Nu mai avem ce să ne spunem, şi prin urmare putem să punem capăt plăcuţei noastre întâlniri.

— Negreşit, se grăbi să răspundă domnul Bumble.

— O să îţi ţii gura, nu-i aşa?, întrebă Monks, cu o căutătură ameninţătoare. Nu îmi fac griji în privinţa soţiei tale, domnule Bumble.

— Te poţi baza pe mine, tinere, răspunse domnul Bumble, făcând întruna plecăciuni de politeţe şi apropiindu-se incet- încet de scară. E în interesul tuturor, tinere, şi, după cum ştii, şi al meu, domnule Monks.

— Sunt bucuros, în ceea ce te priveşte, să aud asta, răspunse Monks. Aprinde felinarul! Şi plecaţi de-aici cât mai repede!

Domnul Bumble a avut noroc că s-a încheiat aici convorbirea, altfel, cum se tot ploconise până ajunse la doar câţiva centimetri de scară, ar fi căzut negreşit cu capul în jos, în camera de dedesubt. Îşi aprinse felinarul de la acela pe care Monks îl dezlegase de sfoară şi pe care acum îl ducea în mână şi fără să mai zăbovească pentru a lungi discuţia, coborî în tăcere, urmat de soţia sa. Monks coborî ultimul, după ce se opri pe scară ca să se încredinţeze că nu se mai auzeau alte zgomote decât ropotul ploii de afară şi vuietul apei.

Străbătură încăperea de jos încet şi cu grijă. Monks tresărea la fiecare umbră, iar domnul Bumble, ţinându-şi felinarul ridicat la un picior deasupra podelei, păşea nu doar cu o sporită băgare de seamă, dar şi cu un pas uimitor de

uşor pentru un bărbat de proporţiile sale, uitându-se încordat în jur să vadă dacă nu mai sunt trape secrete. Monks descuie uşor şi deschise uşa prin care intraseră. Apoi, după ce schiţară o înclinare a capului în semn de salut spre cunoştinţa lor misterioasă, cei doi soţi ieşiră în întunericul şi umezeala de afară.

Nici nu plecară bine că Monks, care părea să aibă o neânduplecată silă de singurătate, îl strigă pe un băieţaş care stătuse ascuns undeva în partea de jos a casei. Făcându-i semn să meargă înainte şi să ducă felinarul, se întoarse în încăperea pe care doar ce o părăsise.

Capitolul 39

Prezintă unele personaje respectabile pe care cititorul le-a întâlnit deja şi arata ce au urzit Monks şi evreul

În seara care a urmat aceleia în care distinsele perso naje din capitolul anterior şi-au rânduit treburile aşa cum s-a arătat în povestire, domnul William Sikes, trezindu-se dintr-un somn scurt, întrebă mormăind câte ceasuri din noapte puteau fi.

încăperea în care domnul Sikes rosti această întrebare nu era una ca acelea pe care le luase cu chirie înainte de expediţia la Chertsey, deşi se afla în acelaşi cartier din oraş şi destul de aproape de fosta sa locuinţa. După cum arată, nu era un apartament la fel de confortabil precum cel de odinioară, fiind o amărâtă de încăpere mică, strâmtă şi prost mobilată, în care lumina pătrundea doar printr-o ferestruică din acoperişul povârnit, dând spre o uliţă îngustă şi murdară. Nici nu mai era nevoie de alte semne care să arate că de curând bunul domn scăpătase, căci puţinătatea mobilelor şi lipsa desăvârşită a confortului, împreună cu dispariţia lucrurilor mărunte, precum haine şi aşternuturi de schimb, vorbeau de la sine despre starea de sărăcie lucie. Şi dacă ar mai fi fost nevoie să întărească cineva aceste simptome, chipul scofâlcit şi împuţinat al domnului Sikes ar fi putut oricând să te încredinţeze că aşa stăteau lucrurile.

Spărgătorul de case stătea întins pe pat, înfăşurat în redingota-i albă în chip de halat de casă. Paloarea cadaverică, tichia jegoasă de noapte şi barba neagră, ţepoasă, nerasă de o săptămână, nu îl făceau deloc mai atrăgător. Câinele stătea lângă pat ba uitându-se la stăpân cu o privire gânditoare, ba ciulindu-şi urechile şi scoţând un mârâit înfundat când vreun zgomot din stradă sau din

partea de jos a casei îi atrăgea atenţia. O femeie şedea la fereastră, foarte ocupată să peticească o vestă veche care făcuse parte din ţinuta obişnuită a spărgătorului. Era atât de palidă şi de slăbită de nopţi de veghe şi de lipsuri, încât cu greu ar fi putut să o recunoască cineva ca fiind aceeaşi Nancy pe care am mai întâlnit-o în această povestire. Doar vocea cu care a răspuns la întrebarea domnului Sikes era aceeaşi.

— Nu mult după şapte, spuse fata. Cum te simţi în seara aceasta, Bill?

— Moale ca o cârpă, răspunse domnul Sikes, blestemându-şi ochii şi oasele. Hai, dă-mi o mână de ajutor să mă scol odată din patul ăsta afurisit.

Boala nu-i înmuiase deloc firea domnului Sikes. Pe când fata îl ajuta să se ridice şi să ajungă la scaun, o înjura în fel şi chip pentru neândemânarea ei, şi chiar o lovi.

— Scânceşti?, spuse Sikes. Hai! Nu sta aici să te smiorcăi. Dacă nu poţi face altceva mai bun, las-o baltă. Auzi ce-ţi spui eu?

— Aud, răspunse fata, întorcând capul într-o parte şi silindu-se să râdă. Ce-ţi veni acum?

— Aha! Ţi-ai băgat minţile în cap, nu-i aşa?, bombăni Sikes, văzând lacrimă care licărea în ochii ei. Cu atât mai bine pentru tine.

— Păi, doar nu vrei să zici că o să fii rău cu mine în seara asta, Bill, spuse fata, punându-şi mâna pe umărul lui.

— Nu!, strigă domnul Sikes. Şi de ce nu?

— Nopţi la rând, spuse fata cu tandreţe specific feminină care îi îndulcea glasul, atâtea nopţi am avut răbdare cu tine, îngrijindu-te că pe un copil, şi acum e prima dată când ţi-ai revenit; nu te-ai fi purtat aşa cu mine dacă te-ai fi gândit la asta, nu-i aşa? Hai, hai spune că n-ai fi făcut aşa.

— Păi, bine, atunci, răspunse domnul Sikes, n-aş fi făcut-o. Na!, să mă ia naiba, iar a apucat-o plânsul!

— Nu-i nimic, zise fata trandindu-se pe un scaun. Nu mă baga în seamă. O să îmi treacă în curând.

— Ce o să treacă?, întrebă domnul Sikes cu o voce sălbatică. De ce nerozii ai de gând să te apuci iar? Hai, şcoală şi dă-i zor, şi nu mă mai bate la cap cu prostii muiereşti.

Înalte împrejurări, această mustrare şi tonul în care a fost spusă ar fi avut efectul scontat, dar fata fiind foarte slăbită şi trudita, îşi lăsă capul pe spătarul scaunului şi leşină înainte ca domnul Sikes să scoată câteva din înjurăturile pe cinste cu care, în asemenea ocazii, obişnuia să îşi asorteze ameninţările. Neştiind foarte bine ce să facă în această nemaiîntâlnită stare de urgenţă — întrucât istericalele domnişoarei Nancy aveau de obicei acea violenţă cu care pacientul se luptă şi din care iese biruitor, fără prea mult ajutor — domnul Sikes încerca puţină blasfemie. Totuşi, găsind că acest tratament nu dădea niciun rezultat, strigă după ajutor.

— Ce s-a întâmplat aici, dragă?, spuse Fagin, uitându-se înăuntru.

— Dă-i feţei o mână de ajutor!, răspunse Sikes nerăbdător. Nu sta acolo bodogănind şi rânjindu-te la mine!

Cu un strigăt de uimire, Fagin se grăbi să-i vină în ajutor fetei, în vreme ce domnul John Dawkins (de altminteri cunoscut sub numele de Şmecherul), care intrase în urma venerabilului său prieten în cameră, lasa în grabă pe podea bocceaua pe care o cărase şi, smulgând o sticlă din mâna jupanului Charles Bates care îl ajunse din urmă, o destupa cu gura şi turnă o parte din conţinut pe gâtul pacientei, după ce el însuşi lua o duşcă, de parcă ar fi vrut să se asigure că aceea era batură de care avea nevoie.

— Fă-i vânt cu foalele, Charley, spuse domnul Dawkins, iar tu, Fagin, plesneşte-o peste mâini, iar tu, Bill deschide-i rochia.

Aceste leacuri, laolaltă, administrate cu multă energie, mai ales cel care îi revenise jupanului Bates, căruia i se părea că sarcina lui era o glumă cât se poate de hazlie, nu întârziară să îşi facă efectul. Fata îşi reveni treptat şi,

mergând clati- nandu-se spre un scaun de lângă pat, îşi ascunse faţa într-o perna, lasandu-l pe domnul Sikes să se ocupe singur de nou- sosiţi, mirat întrucâtva de apariţia lor neaşteptată.

—Mai să fie, ce vânt turbat v-a mânat încoace?, îl întrebă pe Fagin.

— Niciun vânt turbat, dragă, căci vânturile rele nu aduc nimănui niciun bine. Eu în schimb am adus ceva bun, care o să îţi facă plăcere să îl vezi. Şmechere, dragă, ia deschide bocceaua şi dă-i lui Bill fleacurile pe care ne-am prăpădit toţi banii dimineaţa.

Ascultând cererea domnului Fagin, Şmecherul desfăcu bocceaua, care era mare şi făcută dintr-o faţă de masă veche şi îi înmână toate lucrurile, unul câte unul, lui Charley Bates, care le punea pe masă lăudându-le în toate felurile raritatea şi calitatea.

— Tii! Te platinta cu carne de iepure, Bill!, strigă tânărul scoţând la vedere o plăcintă uriaşă. Te fiinţe zingase, cu aşa oase fragede, Bill, ca şi oasele se topesc în gură şi n-ai te să mai dai deoparte. O zumatate de livră de tai verde, aşa de tare că dacă îl amesteti cu apă clocotită, o să spulbere capacul tai- nicului. Mai e o livră şi zumatate de zahăr tos pe care negrii nu îl muntesc deloc, înainte de a-l adute la aşa dulceaţă, şi ai două pâinişoare de casă, o livră de unt proaspăt şi o bucată de brânză grasă de Glo’ster şi… ca să punem capac la toate, teva aşa de bun şi de gras cum n-ai dat pe gât vreodată!

încheind cu această ultimă laudă, jupanul Bates scoase din unul din buzunarele sale adânci o sticlă mare de vin, bine înfundată, iar domnul Dawkins, în aceeaşi clipă, umplu un pahar de vin cu ţuica din sticlă pe care o ducea, şi bolnavul o turna pe gât cât ai zice peşte.

— A!, spuse Fagin, frecându-şi mâinile cu mulţumire. Merge, Bill, merge, ai?

— Merge!, izbucni domnul Sikes. Puteam să crăp de douăzeci de ori până acum, până să faci ceva să mă ajuţi.

Ce vasa- zică asta, făţarnicule şi vagadontule, să laşi un om în starea asta, mai bine de trei săptămâni?

— I-auziţi, băieţi!, spuse Fagin, ridicând din umeri. Şi noi am venit să-i aducem toate bu-na-ta-ti-le astea.

— Sunt bine-venite, zise domnul Sikes, un pic mângâiat să le vadă pe masă; dar ce aveţi de spus în apărarea voastră, cum de m-aţi lăsat aici, cu gura uscată, bolnav, ramolit, fără de nici unele şi fără să vă pese de mine, în tot timpu' asta cumplit, nici cât de câinele ăsta? Goneste-l de-aici, Charley!

— N-am mai văzut aşa câine hazliu de când mă ştiu, zise jupanul Bates, îndeplinind ce i se spusese. Adulmecă merindele că o cumătră bătrână la piaţă! Da, da, te-ar fi umplut de bani dacă juca pe scenă, şi-n plus, ar fi adus din nou la modă melodrama.

— Tacă-ţi fleanca, strigă Sikes, pe când câinele se furişă sub pat mârâind furios. Ce ai de zis în apărarea ta, băbătie uscată, ai?

— Nu am fost în Londra, dragă, de mai bine de o săptămână, ci la o fabrică, răspunse evreul.

— Şi în celelalte două săptămâni?, întrebă Sikes. Ce-ai făcut în celelalte două săptămâni de când m-ai lăsat aici să zac ca un şobolan ciumat, în gaura asta?

— N-am avut ce face, Bill. Nu mă pot lungi acum la explicaţii de faţă cu alţi oameni, dar n-am avut ce face, pe cuvântul meu.

— Pe ce?, mormăi Sikes scârbit. Hei! Băieţi, unul din voi, ia tăiaţi-mi o bucată de plăcintă, să-mi dreg gustul din gură, că mă omoară.

— Nu-ţi pierde cumpătul, dragă, îl îndemna Fagin, supus. Nu te-am dat nicicând uitării, Bill, niciodată.

— Ei, nu! îmi pun capul ca nu m-ai uitat, răspunse Sikes, cu un rânjet amar. Tu puneai fel de fel de măgarii la cale pe când eu zăceam aici, ceas de ceas, tremuram şi mă pârjoleam; şi pe urmă, cum se înzdrăveneşte, Bill să facă cutare lucru; Bill s-o facă şi pe-ailalta, pe nimica toată.

Toată munca asta ca să rămân sărac lipit pământului. Dacă n-ar fi fost fata, aş fu putut da ortu' popii.

— Păi vezi, Bill, îl mustra Fagin, prinzând ocazia să folosească acest cuvânt cu dibăcie. Dacă n-ar fi fost fata! Cine altul dacă nu bătrânul Fagin ţi-a fost mijlocitor să ai o asemenea fată la îndemână?

— Aici are dreptate!, spuse Nancy, apropiindu-se de ei în grabă. Dă-i pace, hai, lasa-l.

Venirea lui Nancy dădu o nouă întorsătură convorbirii căci băieţii, văzând că evreul le făcu cu ochiul, începură s-o îmbie cu băutură. Ea nu bău decât foarte puţin, iar Fagin, cuprins de-o veselie neobişnuită, îl aduse treptat pe domnul Sikes spre o stare de mai bună-dispoziţie, prefăcându-se să-i treacă cu vederea ameninţările că pe nişte glume cuminţi şi pline de duh şi, chiar mai mult, râzând din inima la una-două glume pe care a binevoit să le facă, după ce s-a întors în repetate rânduri la sticlă de rachiu.

— Toate-s bune, zise domnul Sikes, dar trebuie să mă aleg cu ceva bani de la tine în seara asta.

— N-am nicio leţcaie la mine, răspunse evreul.

— Atunci ai o grămadă acasă, răspunse el, şi trebuie să-mi dai de-acolo.

— O grămadă?, izbucni Fagin, ridicând mâinile în aer. N-am aşa de mulţi încât să…

— Nu ştiu cât ai şi-ndraznesc să spun că nici tu nu ştii, că ţi-ar lua multă vreme să îi numeri, spuse Sikes. Dar trebuie să îmi dai ceva bani în seara asta, negreşit.

— Bine, bine, spuse Fagin oftând, o să-l trimit acuş pe Şmecher să-ţi aducă.

— Ba n-ai să faci asta, răspunse domnul Sikes. Smecheru-i prea şmecher şi are să uite să se întoarcă, ori are să se rătăcească, ori are să cadă în vreo capcană nenorocită care o să îl împiedice să ajungă, şi aşa să se dezvinovăţească, dacă-i dai sarcina asta. Nancy o să meargă la vizuină ta să-i aducă, ca să fiu sigur că-i primesc, iar eu o să mă întind oleacă să dorm cât e ea plecată.

După multe ciorovăieli şi tocmeli, Fagin micşora suma cerută că avans de la cinci lire la trei lire, patru şilingi şi şase penny, protestând şi incredintandu-l solemn că rămâne numai cu optsprezece penny pentru cheltuielile din casă. Cum domnul Sikes îşi dădu seama îmbufnat că nu avea să obţină mai mult şi că trebuie să se mulţumească cu atât, Nancy se pregăti să îl însoţească acasă, în timp ce Şmecherul şi jupa- nul Bates au pus merindele în dulap. Atunci evreul, luându-şi rămas bun de la prietenul său iubit, o porni spre casă însoţit de Nancy şi de băieţi. Domnul Sikes, între timp, se trânti în pat pregătit să doarmă până la întoarcerea fetei.

La timpul potrivit, ajunseră la locuinţa lui Fagin unde îi găsiră pe Toby Crackit şi pe domnul Chitling cufundaţi în a cincisprezecea partidă de cărţi. Aproape că nu mai e nevoie să spunem că domnul Chitling a pierdut partida şi odată cu ea şi ultimii lui cincisprezece penny, spre hazul tovarăşilor săi tineri. Domnul Crackit, căruia părea să-i fie ruşine că e văzut pierzându-şi vremea cu cineva cu mult inferior lui în rang şi inteligentă, prinse să caşte şi, întrebând ce mai face Sikes, îşi luă pălăria ca să plece.

— N-a fost careva pe-aici, Toby?, întrebă Fagin.

— Nici ţipenie de om, răspunse domnul Crackit, tragan- du-şi gulerul în sus. M-am plictisit de moarte. S-ar cuveni să mă răsplăteşti cum se cuvine, Fagin, că am grijă de casă de atâta vreme. Ce naiba? Mi s-a urât de plictiseală. Aş fi tras un pui de somn să tai lemnele pe mine dacă m-ar fi lăsat inima să nu-i ţin de urât tânărului asta. Ce mai, sunt groaznic de plictisit!

Cu astfel de proteste şi altele asemenea, domnul Toby Crackit îşi adună câştigul şi înfunda banii în buzunarul vestei, cu un aer dispreţuitor, ca şi cum acei bănuţi de argint erau total nedemni de un om ca el. Şi făcând aceasta, părăsi încăperea cu un mers atât de elegant şi de distins că domnul Chitling, admirându-i din priviri picioarele şi ghetele până dispărură, îi asigură pe cei de faţă ca

cincisprezece monede de şase penny erau un preţ mic pentru o asemenea şedinţa şi că nu-i pasă nici cât negru sub unghie de banii pierduţi.

— Ce om ciudat eşti, Tom!, spuse jupanul Bates, făcând mare haz de declaraţia lui.

— Nicidecum, răspunse domnul Chitling. Tu ce crezi, Fagin, sunt?

— Eşti un tip foarte isteţ, dragă, spuse Fagin, batandu-l pe umăr şi făcând cu ochiul spre ceilalţi învăţăcei.

— Iar domnul Crackit este un personaj de soi, nu-i aşa, Fagin?, întrebă Tom.

— Nici nu mai încape îndoială, dragă.

— Şi prietenia lui cred că este de mare preţ, nu-i aşa, Fagin?, continua Tom.

— Chiar aşa e, dragă. Dar lor li-i ciudă, Tom, fiindcă el nu vrea să fie prieten cu mine.

— A!, strigă Tom triumfător, asta e! M-a curăţat de bani dar pot oricând să merg să câştig alţii, oricând am chef, nu-i aşa, Fagin?

— Negreşit, şi cu cât te duci mai repede, cu atât e mai bine, Tom. Aşa că scoate-ţi neântârziat pârleala şi nu mai irosi nicio clipă. Şmechere! Charley! La ora asta ar fi trebuit să fiţi pe câmpul de acţiune. Hai! E aproape zece şi n-aţi făcut nimic.

În semn de ascultare faţă de acest îndemn, băieţii o salutară pe Nancy, îşi luară pălăriile şi părăsiră încăperea. Pe când ieşeau, Şmecherul şi prietenul său hazliu făcură o grămadă de glume pe socoteala domnului Chitling a cărui purtare, s-o zicem pe şleau, nu avea nimic remarcabil sau deosebit, dat fiind că un număr mare de tineri cu pretenţii din oraş ar plăti mai mult decât domnul Chitling ca să fie văzuţi în înalta societate, şi un mare număr de gentilomi (care alcătuiesc sus-numita înalta societate) îşi clădesc reputaţia cam în felul în care o face elegantul Toby Crackit.

— Acum, spuse Fagin după ce au părăsit camera, o să mă duc să-ţi aduc banii, Nancy. Asta-i doar cheia de la un

dula- pior unde păstrez câteva lucruri mai deosebite pe care le aduc băieţii, draga mea. Nu-mi încui niciodată banii că n-am parale de-ncuiat, dragă... ha! ha! ha! N-am ce ţine sub cheie. Meseria nu merge bine, Nancy, şi nu da satisfacţii. Dar îmi place să mă văd înconjurat de tineri şi le suport pe toate, pe toate le rabd pentru asta. Sst!, făcu el, ascunzând în grabă cheia la piept. Care-i acolo? I-auzi!

Fata, care stătea la masă cu braţele încrucişate, nu păru că o interesează cine vine şi nici dacă persoană, oricine ar fi fost, venea sau pleca, până când mormăitul unei voci de bărbat îi ajunse la ureche. În clipa în care a auzit sunetul, şi-a scos boneta şi şalul cu viteza fulgerului şi le-a vârât sub masă. Imediat după aceea, evreul se întoarse cu faţa, iar ea bâigui că e mult prea cald, cu o langoare în voce care contrasta foarte vădit cu grabă sporită şi violenta faptei sale. Fagin, oricum, nu băga de seamă, căci stătuse cu spatele la ea tot timpul.

— Na!, şopti el parcă supărat de această întrerupere. E bărbatul pe care îl aşteptam mai înainte; coboară acum scările. Să nu sufli o vorbă despre bani, Nancy, cât timp e el aici. N-o să stea mult. Nici măcar zece minute, dragă.

Punându-şi arătătorul slăbănog pe buze, în semn de tăcere, evreul se duse spre uşă cu o lumânare în mână, pe când afară se auzea pas de bărbat pe scară. Ajunse la uşa odată cu musafirul care, intrând grabnic în încăpere, se trezi chiar lângă faţa înainte măcar de-a vedea că e acolo.

Nou-venitul era Monks.

— E doar unul dintre oamenii mei cei tineri, spuse Fagin, văzând că Monks se trage înapoi la vederea unui străin. Nu pleca, Nancy!

Tânăra veni lângă masă şi, uitându-se la Monks cu un aer nepăsător, îşi retrase apoi privirea, dar când acesta îşi întoarse capul spre Fagin, îi mai aruncă o căutătură atât de ageră, de iscoditoare şi de plină de înţelesuri, că dacă vreun martor ar fi văzut schimbarea expresiei cu greu ar fi crezut că amândouă au venit de la aceeaşi persoană.

— Ai vreo veste?, întrebă Fagin.

— Grozavă.

— Şi… şi… bună?, întrebă Fagin, şovăind ca şi cum s-ar fi temut să îl supere pe celălalt bărbat cu nerăbdarea lui.

— Oricum, nu-i rea, răspunse Monks cu un zâmbet. De data asta am acţionat la timp. Vreau să schimb două vorbe cu dumneata.

Fata se apropie mai mult de masă şi nu schiţă niciun gest să iasă din încăpere, deşi vedea foarte bine că Monks arătase spre ea. Evreul, temându-se probabil să nu zică ceva de bani dacă ar fi încercat să scape de ea, făcu un semn spre etajul de sus şi ieşi cu Monks din cameră.

— Poate nu mă duci în blestematul acela de cotlon unde am mai fost o dată, îl auzi pe Monks zicând în vreme ce urcă scările. Fagin prinse a râde şi dându-i un răspuns care nu ajunse până la ea, păru, judecând după scârţâiala scândurilor, că îşi duce tovarăşul la etajul al doilea.

înainte ca sunetul paşilor lor să înceteze de-a mai răsuna prin casă, fata îşi scoase încălţările, îşi trase uşor rochia peste cap, îşi ascunse mâinile în ea şi stătu aşa la uşă, ascultând cu mare interes. În clipa în care zgomotul înceta, se strecură din încăpere şi urcă scările cu pas incredibil de uşor şi în mare tăcere, pierzându-se în întunecimea de deasupra.

încăperea rămase pustie pentru un sfert de oră sau mai mult. Fata se strecură înapoi cu acelaşi mers nepământesc şi imediat după aceea se auzi cum coborau cei doi bărbaţi. Monks se duse direct în stradă, iar evreul se mai urcă pe scări o dată după bani. Când se întoarse, fata îşi aşeză şalul şi boneta, ca şi cum s-ar fi pregătit de plecare.

— Tu, Nancy, zise evreul, tresărind când puse lumânarea pe masă, ce albă eşti!

— Albă?, repetă fata, umbrindu-şi ochii cu mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se uite fix la el.

— Arăţi destul de groaznic. Ce-ai făcut?

— Nimic, doar că am stat în acest loc închis pentru nu

ştiu câtă vreme, răspunse fata nepăsătoare. Hai, slobozeşte-mă să plec ca nu mai pot.

Oftând pentru fiecare pară, Fagin îi numără banii în palmă. Se despărţiră fără să mai vorbească, zicându-şi doar „noapte bună”.

Când fata ajunse în stradă, se aşeză pe pragul unei uşi şi păru, preţ de câteva clipe, total buimăcita şi neputincioasă să-şi cotinue drumul. Se ridică brusc şi, iuţind pasul într-o direcţie opusă celei în care Sikes o aştepta să se întoarcă, prinse atâta viteză că treptat mersul i se prefăcu într-o goană nebună. După ce obosi de-atâta alergătura, se opri să-şi tragă răsuflarea şi, ca şi cum şi-ar fi dat deodată seama de situaţie şi şi-ar fi deplâns neputinţa de a face ceva ce ar fi vrut să facă, începu să-şi frângă mâinile şi izbucni în plâns.

Poate că lacrimile au usurat-o, sau a simţit deznădejdea teribilă a stării în care se afla, căci se întoarse şi, grăbindu-se în direcţia opusă, în parte să recupereze timpul pierdut şi în parte ca să ţină pasul cu şuvoiul sălbatic al propriilor gânduri, ajunse curând la casa unde îl lăsase pe spărgător.

Când s-a înfăţişat domnului Sikes, chiar dacă ar fi dat vreun semn de agitaţie, el nu văzu nimic. O întrebă doar dacă a adus banii şi primind un răspuns afirmativ, scoase un mormăit de mulţumire, după care, punând înapoi capul pe pernă, îşi continuă somnul întrerupt de sosirea fetei.

Fata avu noroc că a doua zi, văzându-se cu bani, domnul Sikes îşi petrecu ziua mâncând şi bând. Această îndeletnicire avu un efect atât de benefic în sensul îmblânzirii firii sale aspre că nu avu nici răgaz, nici chef să o mustre pentru purtare şi înfăţişare. Ochiul de linx al lui Fagin ar fi surprins pe dată că avea îngrijorarea şi neliniştea cuiva care e cât pe ce să facă un pas îndrăzneţ şi periculos, pe care s-a hotărât să îl facă după multă luptă, şi s-ar fi alarmat pe dată. Dar domnul Sikes nu avea mintea atât de ascuţită încât să bage de seamă asemenea lucruri. Nici nu se lăsă tulburat de temeri şi bănuieli mai subtile decât cele

care se vădesc printr-o purtare câinească faţă de toată lumea şi, după cum am mai zis, fiind şi bine-dispus, nu văzu nimic neobişnuit în purtarea fetei. Şi cum şi-aşa se sinchisea puţin de ea, chiar de i-ar fi fost neliniştea mai vădită, aproape sigur că tot nu i-ar fi deşteptat nicio bănuială.

Cu cât ziua se apropia de sfârşit, neliniştea fetei creştea, iar când noaptea sosi şi ea se aşeză lângă pat, aşteptând ca băutura să îl adoarmă pe spărgător, obrajii ei aveau o paloare neobişnuită şi ochii îi ardeau aşa de tare, că până şi Sikes baga de seamă cu uimire.

Domnul Sikes fiind slăbit de pe urma febrei, era întins pe pat şi sorbea ginul cu apă caldă ca să-i mai taie tăria. Când băgă de seamă aceste simptome, tocmai împinsese paharul spre Nancy ca să i-l umple pentru a treia sau a patra oară.

— Măi să fie, să mă trăsnească focul!, spuse bărbatul, ridi- cându-se în coate ca să o privească pe fată în faţă. Arăţi ca un leş care a prins iar viaţa. Ce-i cu tine?

— Ce să fie?, răspunse fata. Nimic. Ce te holbezi la mine?

— Ce mai e şi prostia asta?, întrebă Sikes, apucând-o de braţ şi scuturând-o cu asprime. Ce e? Ce înseamnă asta? La ce îţi umblă mintea?

— La multe lucruri, Bill, răspunse fata tremurând şi punându-şi în acelaşi timp mâinile pe ochi. Dar, Doamne Dumnezeule, ce vezi rău la mine?

Tonul de voioşie forţată cu care au fost rostite aceste ultime cuvinte părură să lase o impresie mai adâncă asupra lui Sikes decât privirea sălbatică şi rigidă care le precedase.

— Las’ că-ţi spun io ce-i, zise Sikes. Dacă n-ai făcut febră, or’ faci acu’, or’ se pune la cale ceva rău şi periculos. Doar n-ai de gând să… Nu, la naiba! Nu poţi să faci una ca asta!

— Ce să fac?, întrebă fata.

— Nu, nu-i asta — spuse Sikes, ţintuind-o cu ochii, şi mormâind în sinea lui. Fata mai credincioasă şi mai de încredere că ea nu există; altminteri, i-aş fi sucit gâtul acu’

trei luni. O ia febră, asta-i tot.

Liniştindu-se la gândul acesta, Sikes îşi goli paharul până la fund şi apoi, bombănind morocănos, îşi ceru doctoria. Fata sari, cu mare vioiciune, să i-o aducă, i-o turna repede, cu spatele la el, şi îi ţinu ceaşca la gură până când bau tot.

— Hai, spuse spărgătorul, vino şi stai lângă mine, şi schim- ba-ţi mutra asta, altfel ţi-o schimb eu de n-ai s-o mai cunoşti cât oi trăi tu.

Fata se supuse. Sikes, ţinând-o strâns de mână, se prăbuşi înapoi pe pernă, întorcându-şi ochii spre faţa ei. Ochii i se închiseră, apoi se deschiseră, se închiseră din nou şi iar se deschiseră. Se întorcea întruna, când pe-o parte, când pe alta. Aţipea din când în când, pentru două-trei minute, şi la fel de des tresărea cu o privire de groază, şi se uită în jur năuc. Până la urmă, rămase dintr-odată înlemnit într-un somn adânc, tocmai când părea că se trezeşte din nou. Strânsoarea mâinii slabi, braţul ridicat căzu moale de-a lungul trupului şi rămase aşa, ca un om în transă.

— Laudanumul şi-a făcut efectul, în sfârşit, murmură fata, sculându-se de pe pat. Numai că s-ar putea să fie mult prea târziu.

îşi puse în grabă boneta şi şalul, uitându-se temătoare în jur, din când în când, ca şi cum, cu toată licoarea adormitoare, se aştepta în fiecare clipă să simtă apăsarea mâinii grele a lui Sikes pe umărul ei; apoi, aplecându-se uşor deasupra patului, sărută buzele spărgătorului. Deschise apoi uşa încăperii şi o închise fără zgomot şi se grăbi să iasă din casă.

Un paznic vestise ora nouă şi jumătate la capătul unui gang întunecos prin care trebuia să meargă, ca să ajungă la strada principală.

— A trecut de mult de ora nouă şi jumătate?, întrebă fata.

— O să bată ora zece într-un sfert de oră, spuse omul ridi- cându-şi felinarul să o vadă la faţă.

— Şi n-am cum să ajung acolo în mai puţin de o oră sau

un pic mai mult chiar, murmură Nancy strecurându-se grăbită pe lângă el şi mergând repede pe stradă, că pe gheaţă.

Multe prăvălii se închideau deja pe uliţele din dos şi pe străzile pe unde îşi continuă drumul, ca să ajungă din Spitalfields spre cartierul West-End din Londra. Ceasul bătu ora zece, ceea ce o făcu şi mai nerăbdătoare. Zorea pe trotuarul îngust făcându-şi loc cu coatele printre trecători şi vârându-se chiar sub botul cailor. Traversă străzi aglomerate unde pâlcuri de persoane aşteptau şi ele, nerăbdătoare, ocazia potrivită să facă acelaşi lucru.

— Femeia asta-i ţicnită!, spuneau oamenii întorcându-se să se uite în urma ei cum aleargă.

Când a ajuns în cartierul bogătaşilor din oraş, străzile erau pustii în comparaţie cu celelalte, dar şi aici goana ei hotărâtă stârni o curiozitate şi mai mare printre trecătorii care păşeau agale. Unii iuţiră pasul în urma ei, ca şi când ar fi vrut să vadă unde se grăbea în halul ăla. Câţiva o depăşiră şi se întoarseră să o privească, uimiţi de viteza ei constantă şi, încet-încet, rămaseră în urmă, astfel încât, atunci când a ajuns aproape de destinaţie, femeia nu mai avea urmăritori.

Destinaţia era o locuinţă particulară de pe o stradă liniştită şi frumoasă de lângă Hyde Park. Bătu ora unsprezece tocmai când lumina strălucitoare a lămpii care ardea în faţa uşii îi arăta calea. Merse câţiva paşi încoace şi încolo ca şi cum ar fi fost nehotărâtă şi abia de se putu hotărî dacă să intre ori ba, când bătaia ceasului îi dădu ghes şi păşi în vestibul. Scaunul portarului era gol. Se uită în jur cu un aer de nesiguranţă şi înainta spre trepte.

— Hei, fato!, spuse o femeie îmbrăcată bine, scoţând capul pe o uşă din spatele ei, ce cauţi pe-aici?

— Caut o doamnă care stă în această casă, răspunse fata.

— O doamnă?!, fu răspunsul, însoţit de o privire dispreţuitoare. Ce doamna?

— Domnişoara Maylie, spuse Nancy.

Femeia care, între timp, îi inspectase ţinută, răspunse doar printr-o privire plină de virtuos respect şi îl chema pe un bărbat să îi răspundă. Nancy îi repetă şi lui cererea ei.

— Pe cine să anunţ că o caută?, întrebă valetul.

— Nu ajută la nimic dacă veţi spune vreun nume, răspunse Nancy.

— Nici motivul?, spuse bărbatul.

— Nu, nici motivul, răspunse Nancy. Trebuie s-o văd pe doamna.

— Ei, da!, spuse bărbatul împingând-o spre uşă. Nu-ţi merge cu de-astea. Cară-te de-aici.

— Dacă-i vorba pe-aşa, trebuie să fiu scoasă cu sila!, spuse fata cu brutalitate, şi asta nu-i o treabă pe care să o poată face nici măcar doi ca matale. Nu-i nimeni pe-aici - adăugă ea — care să dea ceva de veste din partea unei nenorocite ca mine?, spuse ea uitându-se înjur.

Acest apel îl înduioşa pe bucătar care se uită cu alţi servitori şi făcu un pas înainte ca să intre în discuţie.

— Du-i mesajul domnişoarei, Joe, doar nu-i mare lucru, spuse bucătarul.

— La ce bun?, răspunse bărbatul. Doar nu-ţi închipui că domnişoara o să primească pe cineva de teapa ei?

Această aluzie la caracterul îndoielnic al lui Nancy stârni un val de mânie pudica în pieptul celor patru slujnice, care declarară cu mare înflăcărare că o asemenea fiinţă era o ruşine pentru toată partea femeiasca şi stăruiră să fie aruncată fără milă în canal.

— Faceţi ce vreţi cu mine, spuse fata, întorcându-se iarăşi către bărbaţi, dar faceţi mai întâi ceea ce vă rog, şi vă rog să-i spuneţi vorbele mele, pentru numele lui Dumnezeu cel Atotputernic.

Bucătarul cu inima caldă puse şi el o vorbă bună şi, prin urmare, valetul cu care vorbise mai întâi fata se îndupleca să dea de veste domnişoarei.

— Ce să-i spun?, întrebă bărbatul, cu un picior pe scară.

— Ca o fată vrea să-i vorbească numaidecât domnişoarei Maylie între patru ochi, spuse Nancy, şi că dacă dumneaei o să binevoiască să asculte prima vorbă pe care are să o spună, o să ştie dacă face să asculte ce are de zis sau, mai degrabă, are să ceară să fie azvârlită din casă ca o mincinoasă.

— Ei, da’ ştii că ai curaj?, spuse bărbatul.

— Măta dă-i de veste, spuse fata cu tărie, şi să-mi spui apoi răspunsul.

Omul fugi sus pe scări. Nancy rămase palidă şi aproape fără răsuflare, ascultând cu buzele tremurânde cuvintele pline de dispreţ care se revărsau din gură pudicelor servitoare şi care se înteţiră când bărbatul se întoarse şi spuse tinerei să urce.

— Nu are rost să fii un om la locul lui pe lumea asta, spuse prima servitoare.

— Arama-i la mai mare preţ decât aurul trecut prin foc, spuse a doua.

A treia se mulţumi doar să se minuneze: „Ce ţi-e şi cu cucoanele astea!”, iar a patra se făcu solista unui cvartet care strigă „Ruşine!”. Şi aşa încheiară Dianele noastre.

Fără să-i pese de toate astea, deoarece avea greutăţi mai mari pe inimă, Nancy merse în urma bărbatului, cu picioare tremurânde, până la o anticameră mică, luminată de o lampă care atârna din tavan. Valetul o lăsa acolo şi se retrase discret.

Capitolul 40

O întrevedere ciudată, care este urmărea capitolului anterior

Viaţa fetei fusese irosită pe străzi, printre cele mai dezgustătoare taverne şi cotloane din Londra, dar tot îi mai rămăsese ceva din firea specific feminină.

Când auzi un pas uşor apropiindu-se de uşa opusă celei pe care intrase şi se gândi la contrastul uriaş la care o să fie martoră într-o clipită odăiţa aceea, se simţi copleşită de sentimentul adânc al propriei ruşini şi se făcu mică, de parcă abia ar fi putut îndura prezenta celeia pe care o căutase să-i vorbească.

Mândria însă — viciul fapturilor josnice şi decăzute, ca şi al celor sus-puse şi pline de încredere în sine — se lupta cu aceste sentimente mai bune. Tovarăşa netrebnica a hoţilor şi răufăcătorilor, lepădătura speluncilor josnice, ajutătoarea scursurilor de prin închisori şi temniţe, care trăia ea însăşi în umbra spânzurătorii, chiar şi această făptură degradata se simţea prea mândră că să trădeze măcar o licărire din simţirea femeiasca pe care o socotea o slăbiciune, dar care o lega de acea omenie din care viaţa ei irosită ştersese atât de multe urme, chiar din pruncie.

îşi ridică ochii îndeajuns pentru a vedea că făptura care intră era aceea a unei fete zvelte şi frumoase; apoi, coboran- du-i, clătină din cap cu nepăsare prefăcută şi zise:

— E tare greu de ajuns la dumneavoastră, doamnă. Dacă m-aş fi supărat şi aş fi plecat, cum ar fi făcut mulţi alţii, v-ar fi părut rău într-o zi şi nu fără motiv.

— Îmi pare nespus de rău dacă s-a purtat cineva cu asprime faţă de dumneata, răspunse Rose. Nu te mai gândi la asta. Spune-mi de ce ai dorit să mă vezi. Eu sunt cea de care ai întrebat.

Blândeţea acestui răspuns, vocea dulce, purtarea delicată şi lipsa oricărei urme de trufie ori supărare o luară prin surprindere pe Nancy, care izbucni în plâns.

— Ah, domnişoară, domnişoară!, spuse ea, frângându-şi mâinile cu deznădejde. Dacă ar fi mai multe ca dumneavoastră, ar fi mai puţine ca mine, da, da!

— la loc, spuse Rose cu bunăvoinţă. Dacă trăieşti în sărăcie sau durere voi fi cu adevărat bucuroasă să îţi uşurez chinul dacă pot. Aşa am să fac. Hai, stai jos!

— Lăsaţi-mă să stau în picioare, domnişoară, spuse fata, lăcrimând încă, şi nu îmi vorbiţi cu atâta bunătate până când nu ştiţi mai bine cine sunt. Se face târziu. Uşa... de colo... e închisă?

— Da, răspunse Rose, trăgându-se înapoi câţiva paşi ca pentru a-i fi mai uşor să ceară ajutor la nevoie. De ce?

— Pentru că, spuse fata, o să-mi pun viaţa, pe-a mea şi pe-a altora, în mâinile dumneavoastră. Eu sunt fata care l-a dus cu sila pe bietul Oliver înapoi la casa lui Fagin în seara când a ieşit din casa din Pentonville.

— Dumneata?!, spuse Rose Maylie.

— Da, domnişoară!, răspunse fata. Sunt fiinţă netrebnica de care aţi auzit, care trăieşte printre hoţi şi care niciodată, din câte îşi aminteşte, de când şi-a deschis ochii şi simţurile asupra străzilor Londrei, nu a cunoscut o viaţă mai bună, nici cuvinte mai blânde, Doamne-ajută, decât cele pe care mi le-aţi spus! Nu încercaţi să vă feriţi făţiş de mine, doamnă. Sunt mai tânără decât credeţi şi decât par, dar sunt obişnuită cu asta. Şi calicele de pe stradă se dau îndărăt când merg pe trotuarul aglomerat.

— Ce lucruri îngrozitoare îmi spui!, zise Rose, trăgându-se fără să vrea mai departe de tovarăşa ei ciudată.

— Să mulţumiţi în genunchi lui Dumnezeu, scumpa domnişoara — strigă fata — că aţi avut în copilărie prieteni care v-au purtat de grijă şi v-au ocrotit, şi că nu aţi stat niciodată în frig şi foame, prinţe scandaluri şi beţie, şi... şi... altele mai rele decât toate, cum mi-a fost mie soarta din

leagăn. Pot să zic asta, căci uliţa şi şanţul mi-au fost leagăn, tot aşa cum îmi vor fi pat de moarte.

— Îţi plâng de milă, spuse Rose cu glas mişcat. Mi se frânge inima când te aud!

— Să vă binecuvânteze Dumnezeu pentru bunătate!, răspunse fata. Dacă aţi şti în ce hal sunt uneori, mi-aţi plânge de milă, într-adevăr. Dar am scăpat pentru o clipă de cei care m-ar omorî, negreşit, de-ar şti că sunt aici ca să vă spun ce am auzit. Il cunoaşteţi pe un bărbat numit Monks?

— Nu, spuse Rose.

— El vă ştie, răspunse fata, şi ştie că sunteţi aici, că aşa v-am găsit, auzind de la el adresa.

— Eu n-am auzit niciodată acest nume, spuse Rose.

— Înseamnă că foloseşte altul faţă de noi, răspunse fata. M-am gândit eu la asta şi mai înainte. Acu' câtăva vreme, curând după ce Oliver a fost adus în casa dumneavoastră în seara jafului, eu… banuindu-l pe acest om… am ascultat o conversaţie dintre el şi Fagin, în întuneric. Aşa am aflat, din ce am auzit, că Monks — ştiţi, bărbatul de care v-am întrebat…

— Da, spuse Rose, înţeleg.

— Că Monks — continuă fata — îl văzuse din întâmplare cu doi din băieţii noştri în ziua în care l-am pierdut prima dată şi l-a cunoscut imediat că e acelaşi copil pe care îl urmărea, deşi n-am putut pricepe de ce. A făcut o înţelegere cu Fagin, că dacă Oliver o să ajungă înapoi, Fagin o să aibă o anumită sumă şi avea să primească mai mult dacă îl face hoţ, lucru pe care acest Monks îl dorea pentru un scop al său, personal.

— Pentru ce scop?, întrebă Rose.

— Mi-a zărit umbra pe perete în timp ce ascultăm, nădăjduind să aflu, spuse fata. Nu sunt mulţi oameni în afară de mine care ar fi putut să se ferească la vreme ca să nu fie prinşi. Dar eu am reuşit şi l-am văzut iarăşi nu mai devreme de aseară.

— Şi ce s-a întâmplat atunci?

— O să vă spun, domniţă. Noaptea trecută a venit din nou. Iar s-au dus sus şi eu, infofolindu-mă ca să nu mă dea de gol umbră, am tras iar cu urechea la uşă. Primele cuvinte pe care le-am auzit rostite de Monks au fost acestea: „Deci singurele dovezi ale identităţii băiatului zac pe fundul râului, şi vrăjitoarea bătrână care le-a primit de la mama lui putezeste în coşciug.” Au râs şi au discutat cum a reuşit isprava asta, iar Monks, vorbind în continuare despre băiat şi înfuriindu-se, a spus că deşi acum e sigur că a obţinut banii drăcuşorului, ar fi preferat să-i ia pe altă cale. Ce farsă ar fi putut fi aceea de a spulbera orgoliul din testamentul tatălui, purtandu-l pe băiat prin toate închisorile din oraş ori chiar ducandu-l la închisoare pentru vreo crimă aranjată uşor de Fagin, după ce ar fi câştigat frumos de pe urma lui.

— Ce înseamnă toate astea?, spuse Rose.

— Adevărul, domniţă, venit prin buzele mele, răspunse fata. Apoi el a zis, cu înjurături obişnuite urechilor mele, dar străine de-ale dumitale, că şi-ar potoli ura luând viaţă băiatului dacă ar putea-o face fără să-şi pună gâtul la mijloc; dar cum asta nu e cu putinţă, o să stea la pândă să prindă momentul potrivit, la orice răspântie a vieţii. Iar de-ar vrea băiatul să tragă foloase de pe urma naşterii şi a poveştii vieţii lui, o să poată să-l rănească încă. „Pe scurt, Fagin - a zis el — oricât ai fi tu de evreu, n-ai întins niciodată curse precum cele ce le-oi întinde eu fratelui meu mai mic, Oliver.”

— Fratele său!, exclamă Rose.

— Aşa a spus — zise Nancy, uitându-se neliniştită în jur, la fel cum făcuse de când începuse să vorbească, pentru că umbra lui Sikes o bântuia permanent. Şi mai mult decât atât. Când vorbi de dumneata şi de cealaltă doamnă, şi mai zise că i se părea că i s-a împotrivit cerul său şi-a băgat dracu coadă ca să ajungă Oliver în mâinile voastre, a râs şi-a mai zis că şi de-aici se poate trage un folos, că, de!, câte

mii şi sute de lire n-aţi da, de le-aţi avea, ca să ştiţi cine-i căţeluşul vostru cu două picioare.

— Vrei să spui, zise Rose, făcându-se foarte palidă, că vorbea serios?

— A vorbit serios, apăsat şi cu mânie, că nimeni altul, răspunse fata, dând din cap. Vorbeşte serios la mânie. Ştiu pe mulţi alţii care fac lucruri mai rele, dar mai degrabă i-aş asculta pe ei toţi de zece ori decât să-l ascult pe Monks o dată. Se face târziu, şi trebuie să ajung acasă fără să stârnesc bănuieli că am făcut un drum ca să vă spun asta. Trebuie să mă întorc repede înapoi.

— Dar ce pot eu să fac?, spuse Rose. Cum pot folosi această ştire fără dumneata? înapoi?!... De ce vrei să te întorci la tovarăşi pe care îi descrii în asemenea culori îngrozitoare? Dacă repeţi această informaţie unui domn pe care îl pot chema într-o clipă din camera alăturată, poţi fi dusă fără întârziere într-un loc unde să fii în siguranţă.

— Vreau să mă întorc, spuse fata. Trebuie să mă întorc, fiindcă... cum să spun asemenea lucruri unei domnişoare aşa neştiutoare?... pentru că printre bărbaţii de care v-am spus, se afla unul, în starea cea mai jalnică dintre toţi, pe care nu-l pot lăsa acum, nici măcar ca să fiu izbăvită de viaţă pe care o am.

— Faptul că ai intervenit în numele băiatului şi mai înainte, spuse Rose, că ai venit aici, punându-te într-o primejdie aşa de mare, ca să-mi spui ceea ce ai auzit, modul în care te porţi, care mă convinge de adevărul a ceea ce-mi spui, părerea clară de rău şi sentimentul ruşinii, toate acestea mă fac să cred că poţi fi încă dusă pe calea cea bună. Ah! — spuse domnişoara cu convingere şi cuprinzându-şi mâinile ca pentru rugăciune în vreme ce pe obraji îi curgeau lacrimile — nu-ţi astupa urechile la implorarea unei femei ca mine, prima — prima, cred, care te-a rugat cu voce plină de milă şi de compătimire. Ascultă-mi cuvintele şi lasă-mă să te scot de-acolo, ca să trăieşti pentru scopuri mai bune.

— Domniţă, strigă fata, plecându-şi genunchii, dragă, scumpa domnişoara îngerească, sunteţi prima fiinţă care m-a binecuvântat cu asemenea cuvinte, şi de le-aş fi auzit cu ani în urmă, poate m-ar fi întors de la o viaţă de păcat şi durere. Dar e prea târziu, prea târziu!

— Nu e niciodată prea târziu, spuse Rose, pentru pocăinţă şi îndreptare.

— Este, zise fata, zvârcolindu-se în agonia propriei minţi. Nu pot să-l las acum! Nu pot să-l bag în mormânt.

— De ce să-l bagi în mormânt?, întrebă Rose.

— Nimic nu l-ar putea salva, strigă fata. Dacă le-aş spune altora ce v-am spus, şi ei, ca urmare, ar fi luaţi la închisoare, ar muri sigur. El e cel mai îndrăzneţ, şi a făcut atâtea cruzimi!

— E cu putinţă, zise Rose, să renunţi la orice nădejde viitoare şi la siguranţă izbăvirii grabnice pentru un om ca acesta? Ceea ce faci e o nebunie.

— Nu ştiu ce este, răspunse fata. Ştiu doar că aşa este, şi nu doar pentru mine, ci şi pentru alte sute de oameni la fel de răi şi de netrebnici ca mine. Trebuie să mă întorc. Nu ştiu dacă aceasta e mânia lui Dumnezeu pentru răul pe care l-am făcut, dar mă simt trasă de el prin toată suferinţa şi bătaia de joc. Şi mai cred că tot m-ar trage aţa să mă întorc, măcar să ştiu că o să mă omoare cu mâna lui.

— Şi eu ce să fac?, întrebă Rose. N-ar trebui să te las să pleci aşa.

— Ba ar trebui, domniţă, şi ştiu că o veţi face, răspunse fata, ridicându-se. N-o să mă împiedicaţi să plec fiindcă am avut încredere în bunătatea dumneavoastră şi nu v-am pus să făgăduiţi nimic, aşa cum aş fi putut să o fac.

— Of, şi la ce-mi foloseşte atunci ceea ce mi-ai spus?, spuse Rose. Aceasta taină trebuie cercetată, altfel cum ar putea să îl ajute pe Oliver, pe care eşti doritoare să-l ajuţi, faptul că mi-ai dezvăluit mie acest lucru?

— Trebuie să fie vreun domn bun prin preajmă dumitale, care o să afle acest lucru ca pe un secret, şi care o să vă

sfătuiască ce să faceţi, răspunse fata.

— Dar unde te pot găsi la nevoie?, întrebă Rose. Nu caut să aflu unde trăiesc aceşti oameni groaznici, ci pe unde te plimbi sau pe unde treci la o anumită oră, la o oră sau perioada stabilită dinainte?

— Făgăduiţi să-mi păstraţi taină cu sfinţenie şi să veniţi singură sau doar cu acea altă persoană care o cunoaşte, şi că nu voi fi urmărită sau ţinută sub observaţie?, întrebă fata.

— Promit solemn, răspunse Rose.

— În fiecare duminică seara, de la unsprezece până când bate ora doisprezece, spuse fata fără şovăială, o să mă plimb pe London Bridge dacă sunt în viaţă.

— Mai stai o clipă, o întrerupse în vreme ce fata se ducea grăbită înspre uşă. Gândeşte-te încă o dată la starea dumitale şi la ocazia pe care o ai de a scăpa din ea. Mă simt datoare să stărui pentru dumneata, nu doar că purtător al acestei veşti, ci ca femeie pierdută şi aproape cu neputinţă de mântuire. Vrei să te întorci la această bandă de tâlhari şi la acest om, când un singur cuvânt te poate izbăvi? Ce fascinaţie e aceea care te duce înapoi şi te face să te agăţi de răutate şi de mizerie? O, nu mai e nicio coardă în inima ta pe care să o pot atinge! N-a mai rămas nimic ce-aş putea convinge să te scot din această patimă groaznică!

— Când domniţe aşa de tinere, de bune şi de frumoase ca dumneata — răspunse fata cu convingere, îşi dăruiesc cuiva inima, dragostea le poartă până departe — chiar domniţe că mata, care au casă, prieteni, alţi admiratori, şi tot ce-şi doresc. Când una ca mine, care nu are alt acoperiş sigur decât capacul cosciugului, şi nici prieteni la vreme de boala ori de moarte în afară de îngrijitoarea de la spital, ne dăm putregaiul nostru de inimă vreunui bărbat şi îl lăsăm să umple locul care a fost gol în tot timpul vieţii noastre nenorocite, cine mai poate nădăjdui să ne vindece? Să-ţi fie milă de noi, domniţă, milă, că numai o simţire femeiasca ne-a mai rămas, şi că şi aceea s-a preschimbat, printr-o

judecată aspră, din mângâiere şi mândrie într-un nou mijloc de suferinţă şi tortură.

— Primeşti, spuse Rose după o pauză, să iei nişte bani de la mine, care ţi-ar putea permite să trăieşti cinstit, măcar până ne reântâlnim?

— Niciun ban, răspunse fata, dând din mâna a refuz.

— Nu-ţi împietri inima la toate eforturile mele de a te ajuta, spuse Rose, păşind uşor înainte. Vreau doar să îţi fiu de ajutor.

— M-aţi ajuta cel mai mult domniţă, răspunse fata frecandu-şi mâinile, dacă mi-aţi lua viaţa pe dată, că în seara asta m-am îndurerat cel mai mult gândindu-mă la ce sunt decât oricând mai înainte, şi ar fi ceva să nu mor în iadul în care am trăit. Dumnezeu să vă binecuvânteze, domniţă, şi să coboare asupră-vă atâta fericire câtă ruşine mi-am adus eu pe cap!

Zicând asta, printre sughiţuri de plâns, nefericită făptura se întoarse, în timp ce Rose Maylie, copleşită de această întrevedere neobişnuită, care păru mai degrabă un vis fugar decât o întâmplare reală, se cufundă într-un fotoliu şi încercă să-şi adune gândurile rătăcitoare.

Capitolul 41

Care cuprinde descoperiri noi şi arata că surprizele, ca şi nenorocirile, rareori vin singure

Situaţia ei era într-adevăr una de încercare şi greutate ieşite din comun. Simţea dorinţa cea mai nerăbdătoare şi mai arzătoare de a pătrunde misterul în care era învăluită povestea lui Oliver. Nu putea să ţină doar în sine, cu sfinţenie, mărturisirea pe care i-o făcuse nefericită cu care tocmai vorbise, ca unei fete tinere şi fără viclenie. Cuvintele şi purtarea ei atinseseră inima lui Rose Maylie şi, amestecată cu iubirea pentru protejatul ei mic şi la fel de puternică în adevăr şi ardoare, era dorinţa de a o câştiga pe femeia pierdută şi a o aduce pe calea pocăinţei şi a nădejdii.

îşi propuseseră să rămână la Londra doar trei zile înainte de a pleca pentru câteva săptămâni într-o parte îndepărtată a zonei de coastă. Era acum miezul nopţii din prima zi. La ce fel de acţiune se putea hotărî, care să poată fi pusă în aplicare în patruzeci şi opt de ore? Sau cum să amâne călătoria fără să stranească suspiciune?

Domnul Losberne era cu ei şi avea să fie şi pentru următoarele două zile. Rose, totuşi, ştia foarte bine că minunatul domn e de nestăpânit ca să îi încredinţeze secretul, când nicio altă persoană trecută mai mult prin viaţă nu ar fi putut întări cuvintele ei în numele fetei. Prevăzu chiar foarte clar mânia cu care, la prima explozie a indignării sale, ar privi instrumentul regăsirii şi aducerii înapoi a lui Oliver. Toate acestea erau motive pentru mare băgare de seamă şi o purtate cât mai circumspectă dacă i-ar spune doamnei Maylie, al cărei prim impuls ar fi, negreşit, să ţină o consfătuire pe acest subiect cu vrednicul doctor. Cât despre a cere sfatul vreunui avocat, chiar dacă

ar fi ştiut cum să o facă, nici nu s-ar fi putut pune problema, din aceleaşi motive. Îi trecu prin minte să-i ceară ajutor lui Harry, dar acest gând îi trezi amintirea ultimei lor despărţiri şi i se păru nedemn să-l cheme înapoi când — şi gândind asta, ochii i se umplură de lacrimi — poate că până atunci ar fi învăţat să o uite şi să fie mai fericit departe de ea.

Tulburată de aceste gânduri diferite, înclinând când să-l urmeze pe unul, când pe altul, şi dându-se înapoi de la toate, pe măsură ce îi veneau, unul după altul, în minte, Rose petrecu o noapte fără somn şi plină de griji. După ce se mai sfătui cu sine însăşi în ziua următoare, ajunse la concluzia disperată de a se consulta cu Harry.

— Dacă i-ar fi greu să vină aici — gândi ea, cât de greu mi-ar fi mie! Dar poate n-o să vină. Poate o să scrie, ori poate o să vină el însuşi, şi o să se abţină cu ardoare de la a mă întâlni — aşa a făcut când a plecat. N-am crezut că o s-o facă, dar a fost mai bine pentru amândoi. Aici Rose scapa tocul şi se întoarse într-o parte, ca şi cum hârtia care avea să-i fie mesager nu ar fi trebuit să o vadă plângând.

Ridică tocul şi-l lasa jos iarăşi de vreo cincizeci de ori, şi se gândi şi se răzgândi la primul rând din scrisoare fără să scrie măcar primul cuvânt, când Oliver, care se plimbase pe străzi cu domnul Giles ca însoţitor, intra în încăpere abia ţinându-şi respiraţia, cu mare goană şi agitaţie violenta, ce păreau a fi semnul unei noi cauze de îngrijorare.

— De ce eşti aşa tulburat?, întrebă Rose, înaintând spre el.

— Nu ştiu cum… mă simt de parcă mă sufoc, răspunse băiatul. Vai, Doamne, când mă gândesc că l-am văzut în sfârşit, şi voi aţi putea şti că v-am spus tot adevărul!

— Eu niciodată n-am crezut că ne-ai spus altceva decât adevărul, zise Rose cu mângâiere în glas. Dar ce înseamnă asta? — despre cine vorbeşti?

— L-am văzut pe domnul, răspunse Oliver, chinuindu-se să articuleze cuvintele, pe domnul care a fost aşa de bun cu mine, pe domnul Brownlow, despre care am vorbit adesea.

— Unde?, întrebă Rose.

— Cobora dintr-o trăsură, răspunse Oliver, căruia îi curgeau lacrimi de bucurie, şi a intrat într-o casă. Nu i-am vorbit — nu puteam să vorbesc cu el, că nu m-a văzut, şi tremuram aşa de tare, că nu puteam să merg până la el. Dar Giles a întrebat în locul meu dacă locuieşte aici, şi i s-a spus că da. Uite — spuse Oliver, desfăcând o bucată de hârtie, aceasta e adresa. Aici locuieşte — mă duc acolo direct! O, vai de mine, vai de mine! Ce mă fac când mă duc să-l văd şi să-l aud iar vorbind!

Cu atenţia tulburată de acestea şi de multe alte strigăte incoerente de bucurie, Rose citi adresa, care era în Craven Street, în cartierul Ştrand. Se hotărî pe dată să folosească această descoperire.

— Repede!, zise ea. Spune-le să aducă o trăsură şi pregateste-te să mergi cu mine. Te duc acolo imediat, fără să mai irosim o clipită. O să-i spun doar mă tuşii că ieşim pentru o oră, şi fii gata îndată.

Oliver nu avu nevoie de prea multe îndemnuri ca să facă ce i s-a spus şi, cu puţin peste cinci minute, erau pe drum spre Strada Craven. Când au ajuns acolo, Rose l-a lăsat pe Oliver în trăsură, pretinzând că îl pregăteşte pe bătrânul domn să îl primească şi trimiţând sus cartea de vizită prin servitor, ceru să-l vadă pe domnul Brownlow într-o problemă ce nu mai suporta amânare. Servitorul se întoarse ca să o invite sus şi urmandu-l într-o cameră de la etajul de deasupra, domnişoara Maylie a fost prezentată unui domn în vârstă, cu chip binevoitor, într-o haină verde, de culoarea sticlei. La mică distanţă de el stătea alt domn în vârstă, în pantaloni scurţi de nanchin şi ghete, care nu arata tocmai binevoitor şi care stătea cu mâinile una peste alta pe capătul bastonului său gros, de care i se sprijinea bărbia.

—Vai de mine — spuse domnul în haină verde, sculându-se în grabă cu mare politeţe — îmi cer scuze, domnişoara — îmi închipuisem că e vorba de vreo persoană enervantă

care… vă rog să mă iertaţi. Vă rog, luaţi loc.

— Sunteţi domnul Brownlow, presupun — spuse Rose, uitându-se de la celălalt domn către cel care vorbise.

—Acesta-mi e numele, spuse bătrânul domn. Dansul e prietenul meu, domnul Grimwig. Grimwig, ne laşi câteva minute?

— Cred, întrerupse domnişoara Maylie, că la acest moment al întrevederii noastre, nu trebuie să se deranjeze domnul să plece. Dacă sunt corect informată, e la curent cu ceea ce vreau să vă comunic.

Domnul Brownlow dădu din cap aprobator. Domnul Grimwig, care făcuse o plecăciune foarte ţeapănă şi se ridicase din scaun, făcu o altă plecăciune şi se trânti în scaun din nou.

— Nu mă îndoiesc că vă voi surprinde foarte mult, spuse Rose, în mod firesc, stânjenită, dar cândva aţi arătat mare bunăvoinţă şi bunătate unui tânăr prieten de-al meu, foarte drag, şi sunt sigură că vă va interesa să mai auziţi veşti despre el.

— Într-adevăr!, spuse domnul Brownlow.

— L-aţi cunoscut cu numele de Oliver Twist, răspunse Rose.

Nici n-au ieşit bine de pe buzele ei aceste două cuvinte ca domnul Grimwig, care se prefăcea că se uită într-o carte mare care stătea pe masă, o dărâma cu mare zgomot şi prabusin- du-se pe spate în scaun, produse cu fiecare trăsătură a chipului o expresie de nespusă uimire, şi apoi rămase holbându-se lung, în gol. Apoi, ca şi cum i-ar fi fost ruşine că a trădat atâta emoţie, se îndreptă, într-un fel, printr-o convulsie şi reveni la poziţia anterioară. În timp ce se uită drept înainte, scoase un fluierat lung şi prelung care păru, în cele din urmă, să nu iasă în aerul gol, ci să se stingă în cotloanele cele mai adânci ale stomacului său.

Domnul Brownlow fu la fel de surprins, măcar că mirarea sa nu se expima în acelaşi mod excentric. Îşi trase scaunul mai aproape de cel al domnişoarei Maylie şi spuse:

— Faceţi-mi plăcerea, domnişoara dragă, să lăsaţi deoparte acea bunătate şi bunăvoinţa de care vorbiţi şi despre care nimeni altcineva nu ştie nimic. Iar dacă va sta în putere să îmi arătaţi vreo dovadă care va schimba părerea nefavorabilă pe care am fost convins să mi-o fac despre acel biet copil, în numele lui Dumnezeu, puneţi-mă în posesia ei.

— O puşlama! îmi mănânc ţeastă dacă nu-i aşa, mormăi domnul Grimwig, vorbind cu un fel de putere de ventriloc, fără să mişte vreun muşchi al fetei.

— E un copil cu fire nobilă şi o inimă caldă, spuse Rose roşind. Iar acea Putere care a găsit că e bine să fie încercat mai mult decât poate duce cineva de vârsta lui, a sădit în pieptul său sentimente şi trăiri care le-ar face cinste multora care au de şase ori mai mult vârsta lui.

— N-am decât şaizeci şi unu de ani, spuse domnul Grimwig, cu aceeaşi faţa rigidă. Şi să mă bată Dumnezeu dacă acest Oliver nu are cel puţin doişpe ani, aşa că nu văd cui i se potriveşte observaţia dumitale.

— Nu-l baga în seamă pe prietenul meu, domnişoara Maylie, spuse domnul Brownlow. N-a vrut să spună asta.

— Ba da, momâi domnul Grimwig.

— Nu, n-a vrut, spuse domnul Brownlow, căruia îi creştea mânia pe măsură ce vorbea.

— O să-şi mănânce ţeastă dacă nu vorbea serios, mormăi domnul Grimwig.

— Ar merita să-i taie cineva capul, dacă vorbea serios, spuse domnul Brownlow.

— Şi ar mai vrea, în mod excepţional, să-l vadă şi pe omul care s-ar oferi să o facă, răspunse domnul Grimwig, bătând cu bastonul pe podea.

Ajungând aşa de departe cu discuţia, cei doi domni în vârstă au tras fiecare câte o priză de tabac şi după aceea îşi dădură mâna, după obiceiul lor neschimbat.

— Şi acum, domnişoara Maylie, spuse domnul Brownlow, să ne întoarcem la subiectul de care, că o fiinţă

mărinimoasa ce sunteţi, vă interesaţi. Îmi spuneţi ce ştiţi despre acest biet copil? Permiteţi-mi să vă spun mai întâi că am epuizat orice mijloc care mi-a stat în putere ca să-l aflu şi că de când am lipsit din ţară, prima impresie pe care mi-a făcut-o, fiind, probabil, convins de foştii lui tovarăşi să mă jefuiască, a fost zguduită considerabil.

Rose, care avusese timp să-şi adune gândurile, povesti pe dată, în câteva cuvinte fireşti, tot ce i se întâmplase lui Oliver de când plecase din casa domnului Brownlow. Informaţiile de la Nancy le păstra doar pentru auzul acelui domn, şi încheie asigurandu-l că în ultimele luni, singura lui durere a fost aceea de a nu putea să-şi întâlnească fostul binefăcător şi prieten.

— Slavă Ţie, Doamne!, spuse bătrânul domn. Pentru mine aceasta e o fericire mare, mare fericire. Dar nu mi-aţi spus unde este acum, domnişoara Maylie. Să mă iertaţi că vă caut cusur, dar de ce nu l-aţi adus cu dumneavoastră?

— Aşteaptă în trăsură la intrare, răspunse Rose.

— La intrare?!, strigă bătrânul. Şi imediat se zori să iasă din cameră, să coboare scările, să urce treptele trăsurii şi să intre în ea, fără niciun alt cuvânt.

Când uşa încăperii s-a închis în urma lui, domnul Grimwig îşi înălţă capul şi preschimbând unul din picioarele din spate ale scaunului într-un pivot, făcu trei cercuri distincte cu ajutorul bastonului şi al mesei, stând pe scaun în tot acest timp. După acest spectacol, se ridică şi merse şchiopătând cât de repede putu, în susul şi-n josul încăperii, cel puţin de douăsprezece ori, şi apoi oprindu-se brusc în faţa lui Rose, o sărută fără nici cea mai mică înştiinţare.

— Şşş!, spuse el când domnişoara se ridică alarmată de fapta sa neobişnuită. Nu te teme! Aş putea să-ţi fiu bunic. Eşti o fată dulce. Îmi placi. Iată-i că vin!

De fapt, pe când se avânta într-o scufundare plină de îndemânare în scaunul pe care stătuse mai înainte, domnul Brownlow se întoarse, însoţit de Oliver, pe care domnul Grimwig îl primi cu multă graţie; şi dacă bucuria acelui

moment i-ar fi fost singura răsplată pentru toată grijă şi tulburarea pricinuită de Oliver, Rose Maylie s-ar fi socotit recompensata cu prisosinţă.

— Mai e cineva care nu ar trebui uitat, apropo, spuse domnul Brownlow sunând clopoţelul. Spuneţi-i doamnei Bedwin să vină aici, vă rog.

Bătrâna slujitoare din casa răspunse chemării imediat; şi făcând o plecăciune de politeţe la uşă, aştepta porunca.

— Măi, orbeşti pe zi ce trece, doamna Bedwin, spuse domnul Brownlow, un pic iritat.

— Păi, cam aşa e, domnule, răspunse bătrâna. Ochii oamenilor, la această perioadă din viaţă, nu se fac mai buni pe măsură ce înaintăm în vârstă, domnule.

—Asta aş fi putut să-ţi spun şi eu, spuse domnul Brownlow. Pune-ţi ochelarii să vezi de ce te-am chemat, hai!

Bătrâna începu să se caute prin buzunar după ochelari. Dar răbdarea lui Oliver nu făcea faţa acestei noi încercări şi cedând primului impuls, îi sări în braţe.

— Vai de mine!, strigă bătrână, imbratisandu-l. E băiatul meu nevinovat!

— Draga mea bătrânică!, strigă Oliver.

— Ştiam eu că o să se întoarcă, ştiam eu, spuse bătrâna, strangandu-l în braţe. Ce bine arată, şi iar e îmbrăcat ca un domnişor! Unde ai fost în toată perioada asta aşa de lungă? Ah! Acelaşi chip dulce, dar nu la fel de palid, aceiaşi ochi blânzi, dar nu la fel de trişti. Nu i-am uitat niciodată, nici zâmbetul său liniştit, dar i-am văzut zi de zi, cu ochii minţii, alături de cei ai copiilor mei dragi pe care i-am pierdut pe când eram şi eu tânără şi veselă.

Tot vorbind despre asta, ba îl depărta pe Oliver ca să vadă cât a crescut, ba îl strângea la piept şi îi trecea cu dragoste degetele prin păr, plângând şi râzând pe umărul lui, rând pe rând.

Lăsând-o pe bătrâna şi pe Oliver să vorbească în voie, domnul Brownlow arata drumul spre altă încăpere şi acolo

auzi de la Rose povestea completă a întrevederii ei cu Nancy, poveste care îl surprinse şi îl uimi. Rose îi explică şi de ce nu i-a mărturisit în primul rând prietenului ei, domnul Losberne. Bătrânul domn socoti că acţionase cu prudenţă şi se hotărî pe dată să discute solemn cu vrednicul doctor. Ca să aibă ocazia de a-şi duce din timp la îndeplinire planul, s-a hotărât că el să vină la hotel la opt seara şi că între timp, doamna Maylie ar trebui să fie informată cu grijă de tot ceea ce s-a întâmplat. Odată stabilite aceste măsuri pregătitoare, Rose şi Oliver se întoarseră acasă.

Rose nu exagerase în niciun fel măsură mâniei bunului doctor. Nici nu i s-a spus bine povestirea lui Nancy că a şi scos un şuvoi de ameninţări amestecate cu blesteme şi jură să o facă prima victimă a ingenuităţii combinate a domnilor Blathers şi Duff. Ba, chiar şi-a pus şi pălăria, gata să pornească să ceară ajutorul acelor celebrităţi. Şi, fără îndoială, stăpânit de prima izbucnire de violenţă, ar fi putut să-şi ducă până la capăt intenţia fără să se gândească nicio clipă la consecinţe, dacă nu ar fi fost reţinut, în parte, de mânia la fel de mare a domnului Brownlow, care era şi el o fire aprigă, şi în parte de astfel de argumente şi de lămuriri care făcură să pară că lucrul cel mai bine socotit e să renunţe la pornirea-i înflăcărată.

— Atunci ce naiba e de făcut?, se întrebă vulcanicul doctor. Va trebui acum să le trimitem biletele de mulţumire tuturor acestor vagabonzi, bărbaţi şi femei, şi să-i rugăm să primească o sută de lire, de căciulă, ca semn modest al preţuirii noastre, şi ca recunoaştere sumară a bunătăţii lor faţă de Oliver?

— Nu chiar aşa, răspunse domnul Brownlow, râzând, dar trebuie să procedăm cu delicateţe şi mare grijă.

— Delicateţe şi grijă, exclamă doctorul. Eu i-aş trimite pe toţi la…

— Nu contează unde, îl întrerupse domnul Brownlow. Gândeşte-te dacă trimiţându-i undeva se poate atinge ţelul pe care îl urmărim.

— Care ţel?, întrebă doctorul.

— Pur şi simplu, descoperirea părinţilor lui Oliver, şi recâştigarea, pentru el, a moştenirii de care, dacă povestea e adevărată, a fost lipsit în mod fraudulos.

—A!, spuse domnul Losberne, răcorindu-se cu batista, mai că uitasem de asta.

— Vedeţi, continua domnul Brownlow, dacă o scoatem pe această biată fată din socoteală şi am presupune că am putea să-i aducem pe aceşti ticăloşi în faţa justiţiei fără să îi compromitem siguranţă, ce folos putem scoate de aici?

— Probabil să spânzurăm măcar câţiva din ei, sugera doctorul, şi ceilalţi să fie deportaţi.

— Foarte bine, răspunse domnul Brownlow zâmbind. Dar, nu încape îndoială, la timpul potrivit, asta o să le fie oricum soarta. Iar dacă noi grăbim evenimentele, am impresia că acţionăm ca Don Quijote, în direcţia total opusă intereselor noastre — sau, cel puţin, ale lui Oliver, care, la urma urmei, sunt şi ale noastre.

— Cum?, întrebă doctorul.

— Aşa. E destul de clar că o să întâmpinăm greutăţi mari în a pătrunde miezul acestei taine dacă nu-l îngenunchem pe acest om, Monks. Asta nu se poate face decât prin şiretlic şi dacă îl prindem când nu e înconjurat de aceşti oameni. Căci, să zicem că ar fi arestat: nu avem nicio dovadă împotriva lui. Din câte ştim, sau din câte ne arată faptele, nici măcar nu e amestecat în vreuna din tâlhăriile făcute de banda aceea. Dacă n-ar fi achitat, e puţin probabil să fie pedepsit altfel decât cu închisoarea, ca un nemernic şi vagabond. Desigur, chiar şi după aceea, o să-şi ţină gura cu încăpăţânare că, pentru ce ne trebuie nouă, ne va fi tot atât de puţin de folos cât un surd, mut, orb şi-un idiot.

— Atunci, adăugă doctorul cu înflăcărare, te întreb iarăşi dacă dumneata crezi că trebuie să ţinem promisiunea făcută fetei — o promisiune făcută cu cele mai bune şi mai nobile intenţii, dar, la drept vorbind…

— Te rog, dragă domnişoară, nici n-o să discutăm despre asta, spuse domnul Brownlow, întrerupând-o pe Rose care se pregătea să vorbească. Promisiunea va fi ţinută. Nu cred că o să ne fie nici cea mai mică piedică în acţiunile noastre. Dar, înainte de a hotărî asupra oricărui mod precis de a acţiona, va trebui să o vedem pe faţă, să vedem dacă nu vrea să ni-l arate pe-acest Monks, dacă o încredinţăm că noi, şi nu oamenii legii, o să se ocupe de el. Iar dacă nu vrea sau nu poate să facă asta, o să-i cerem să ne povestească amănunţit cum arăta şi să ne spună ce spelunci frecventează, că să-l putem recunoaşte. N-o putem vedea mai devreme de duminică seara. Azi e marţi. Aş sugera că, între timp, să stăm liniştiţi şi să păstrăm aceste lucruri tainice chiar şi faţă de Oliver.

Deşi domnul Losberne primi cu mutra acră propunerea de a mai întârzia cinci zile, trebui totuşi să recunoască şi el că pentru moment, nu putea să propună nimic mai bun. Cum atât Rose, cât şi doamna Maylie erau cu totul de partea domnului Brownlow, propunerea sa a fost adoptată în unanimitate.

— Aş dori, spuse el, să apelez la ajutorul prietenului meu Grimwig. E o făptură ciudată şi vicleană, şi s-ar putea să ne fie de ajutor substanţial. Ar trebui să spun că a fost educat ca avocat şi a părăsit Baroul dezgustat pentru că a avut doar un client şi un singur proces, în decurs de douăzeci de ani. Va trebui să hotărâţi singuri dacă asta-i o recomandare ori ba.

— Nu mă împotrivesc să apelaţi la sfatul prietenului dumneavoastră dacă pot să cer şi eu ajutor de la un prieten de-al meu, spuse doctorul.

— Trebuie să votăm, răspunse Brownlow. Cine este?

— Fiul doamnei şi.... Prietenul foarte vechi al acestei domnişoare, spuse doctorul, arătând spre doamna Maylie şi încheind cu o privire plină de înţelesuri către nepoata sa.

Rose roşi până-n vârful urechilor, dar nu făcu nicio obiecţie auzibila (se poate să se fi simţit în minoritate

zdrobitoare), iar Harry Maylie şi domnul Grimwig fură primiţi în comitet.

— Stăm în oraş, desigur, spuse doamna Maylie, atâta timp cât rămâne cea mai mică nădejde să ne ducem la bun sfârşit cercetările. Nu voi cruţa niciun efort şi nicio cheltuială în vederea scopului în care ne interesăm cu toţii şi sunt mulţumită să rămân aici, chiar de-ar fi să stăm şi douăsprezece luni, atâta vreme cât mă asiguraţi că mai este nădejde.

— Bine!, răspunse domnul Brownlow. Şi, cum văd pe chipurile din jur dorinţa de a mă întreba cum se face de n-am fost în stare să lămuresc povestea lui Oliver şi de ce am plecat pe neaşteptate din regat, permiteţi-mi să cer să nu mi se pună nicio întrebare până când nu voi socoti eu nimerit să lămuresc totul istorisindu-vă povestea vieţii mele. Credeţi-mă, am motive întemeiate să vă cer acest lucru. Altminteri, s-ar putea să stârnesc speranţe care nu sunt sortite să se împlinească vreodată şi prin aceasta să sporesc greutăţile şi dezamăgirile care şi aşa sunt multe. Haideţi! Cina e gata şi tânărul Oliver, care e singur în încăperea alăturată, o fi început să creadă deja că ne-am plictisit de compania lui şi ne-am apucat de vreo conspiraţie întunecată ca să-l lăsăm iarăşi de izbelişte.

Zicând aceste cuvinte, bătrânul domn îi dădu mâna doamnei Maylie, şi o conduse în sufragerie. Domnul Losberne îi urmă, conducând-o pe Rose. Şi aşa, pentru moment, s-a spart consfătuirea.

Capitolul 42

O veche cunoştinţă a lui Oliver, care dă semne clare că ar fi un geniu, devine o figură publică a metropolei

În noaptea când Nancy, după ce l-a adormit pe domnul Sikes, s-a grăbit să-şi ducă la îndeplinire misiunea pe care şi-a asumat-o singura fată de Rose Maylie, două persoane se apropiau de Londra pe Stradă Mare, de la Nord, şi neapărat trebuie că povestirea noastră să le dea o oarecare atenţie.

Erau un bărbat şi o femeie, sau poate le-am zice mai bine un mascul şi o femelă. El era unul din acei oameni ososi, cu membre lungi, deşiraţi şi cu picioarele stambe, cărora e greu să le dai vreo vârstă precisă. Când sunt copii, arata că oamenii mari care au rămas chirciţi, iar când sunt mari, arata ca şi copiii prea înalţi pentru vârsta lor. Femeia era tânără, dar bine făcută, zdravănă, aşa cum trebuia să fie ca să poarte greutatea boccelei care îi era legată în spate. Tovarăşul său nu era încărcat cu multe bagaje. Abia îi atârna un pacheţel de băţul pe care-l purta pe umăr, înfăşurat într-o basma obis- nuta, şi părea să fie destul de uşor. Acest lucru, împreună cu lungimea neobişnuită a picioarelor sale, îi permiteau să se ţină lejer cu vreo şase paşi înaintea tovarăşei sale, spre care se întorcea uneori cu o mişcare nerăbdătoare a capului, ca şi cum i-ar fi reproşat întârzierea şi ar fi îndemnat-o să se străduiască mai mult.

Aşa înaintaseră pe drumul plin de praf, nebăgând în seamă obiectele pe care le întâlneau, mai puţin atunci când s-au dat deoparte ca să dea voie să treacă poştalioanele care veneau dinspre oraş, până au trecut prin arcadă Highgate. Atunci călătorul din faţă a stat locului şi a strigat nerăbdător către tovarăşa lui:

— ’ai mai iute! N-auzi? Ce puturoasă eşti, Charlotte.

— E grea bocceaua asta, nu glumă, spuse femeia, ajungan- du-l din urmă aproape fără respiraţie din pricina oboselii.

— Grea! Ce bâigui acolo, ai? La ce eşti bună atunci?, răspunse călătorul, schimbându-şi bocceluţa pe celălalt umăr, în timp ce vorbea. Of, iarăşi te odihneşti? N-am zis io că nu eşti bună decât să scoţi oamenii din sărite?

— Mai e mult?, întrebă femeia, rezemându-se de o bancă şi uitându-se în sus cu faţa leoarcă de sudoare.

— Tot înainte! Uite unde eşti!, spuse vlăjganul arătând cu degetul în faţă. Uite colo! Alea sunt luminile Londrei.

— Mai avem încă pe puţin două mile, spuse femeia abătută.

— Ce contează dacă-s două sau douăzeci, spuse Noah Claypole (căci el era). Şcoala şi mişcă-te, că de nu, ţi-oi da un picior…!

Nasul roşu al lui Noah se făcea şi mai roşu la mânie şi, trecând de partea cealaltă a străzii în timp ce vorbea, şi fiind gata pregătit să-şi îndeplinească ameninţarea, femeia se ridică fără să mai zică nimic şi continuă să meargă alături de el.

— Unde vrei să rămâi peste noapte, Noah?, întrebă ea, după ce mai merseră vreo câteva sute de metri.

— De unde-oi fi vrând să ştiu?, răspunse Noah, a cărui fire se făcuse şi mai arţăgoasă de la mers.

— Nădăjduiesc că pe undeva pe-aproape, spuse Charlotte.

— Nu, nu aproape, răspunse domnul Claypole. Colo! Nu-i aproape, aşa că nu te mai gândi.

— De ce nu?

— Când îţi spun că nu vreau să fac ceva, asta este, fără niciun „de ce” sau „pentru că”, răspunse domnul Claypole cu demnitate.

— Ei, nu trebuie să te superi aşa, adăugă însoţitoarea sa.

— Frumos ar mai fi, nu-i aşa, să mergem şi să ne oprim la primul han de la marginea oraşului, că Sowerberry, dacă

vine pe urma noastră, să-şi vare-acolo nasu' bătrân şi să pună să ne umfle într-o căruţă cu cătuşe la mâini, şi să ne ducă de unde-am plecat, spuse domnul Claypole cu ton batjocoritor. Nu! O să merg să mă afund în cele mai înguste străduţe pe care le-oi afla şi n-am să mă opresc până nu ajungem la ultima casă, cea mai ferită şi mai ascunsă cu putinţă. Ar trebui să mulţumeşti cerului că-s om cu cap. Ca de n-am fi apucat întâi pe-un drum greşit, înadins, şi de n-am fi trecut peste câmpuri că s-ajungem iar la şosea, de-acu' o săptămână ai fi fost vârâta la pârnaie, femeie! Aşa ţi-ar fi trebuit dacă n-ai cap!

— Ştiu că nu-s şireată ca tine, răspunse Charlotte, da' nu da toată vina pe mine şi nu spune că eu aş fi fost închisă. Oricum, dacă eram eu prinsă, erai şi tu.

— Tu ai luat banii din tejghea, ştii foarte bine, spuse domnul Claypole.

— I-am luat pentru tine Noah, dragul meu, răspunse Charlotte.

— I-ai păstrat?, întrebă domnul Claypole.

— Nu. Ai avut încredere în mine şi m-ai lăsat să-i ţin eu, ca un băiat drăguţ ce eşti, spuse femeia, mangaindu-l sub bărbie şi luandu-l de braţ.

Chiar aşa au stat lucrurile, dar cum domnul Claypole nu obişnuia să se încreadă prosteşte şi orbeşte în nimeni, ar trebui să spunem, ca să nu-l nedreptăţim pe domnul acesta, că avusese încredere într-atât încât, dacă ar fi fost urmăriţi, banii ar fi fost găsiţi asupra ei. Aşa ar fi avut ocazia să-şi susţină nevinovăţia şi i-ar fi fost mult mai uşor să scape. Desigur, în acest moment nu dădu niciun fel de explicaţii pentru motivele sale şi continuară să meargă ca o pereche foarte iubitoare.

Continuându-şi planul pevazator, domnul Claypole merse fără oprire până ajunse la hanul „îngerului" de la Islington de unde, judecând după mulţimea călătorilor şi numărul vehiculelor, socoti el cu înţelepciune că începe cu adevărat Londra. Oprindu-se doar să vadă care păreau a fi cele mai

aglomerate străzi, şi prin urmare, cele de care trebuia să se ferească cel mai tare, traversa Saint -John’s Road, şi se cufundă în curând în întunecimea drumurilor murdare şi întortocheate dintre Gray’s Inn Lane şi Smithfield, care fac din acea parte a oraşului cartierul cel mai hidos şi mai barbar care a existat vreodată în Londra reconstruită.

Noah Claypole merse prin aceste străzi trăgând-o pe Charlotte după el. Uneori se oprea, intrând cu picioarele în vreun sunt, ca să poată cuprinde dintr-o privire înfăţişarea vreunei taverne, alteori se strecură mai departe dacă vreun zid îl făcea să creadă că localul e prea populat pentru el. În cele din urmă, se opri în faţa unui local care arată mai modest şi mai mizer decât celelalte pe care le văzuse. După ce traversa şi se uită la el de pe trotuarul celălalt, îşi înştiinţa graţios tovarăşa că avea de gând să rămâie acolo peste noapte.

— Hai, da-ncoa’ bocceaua, spuse Noah, desfăcându-i curelele şi trecând-o de pe umerii femeii pe spatele lui, şi nu care cumva să vorbeşti neântrebata. Cum se cheamă cârciuma asta? La t-r-e… trei şi mai ce?

— Şchiopi, spuse Charlotte.

— „La Trei Şchiopi” — repetă Noah — foarte frumoasă firma, ce mai! Acuma, ţine-te aproape în urma mea şi hai! Cu aceste porunci, împinse cu umărul usa scârţâitoare şi intră, urmat de tovarăşa sa de drum.

Nu era nimeni la bar în afara unui evreu tânăr care, cu coatele pe tejghea, citea un ziar soios. Când îi văzu, se holba urât la Noah, şi Noah se holba urât la el.

Dacă Noah ar fi fost îmbrăcat în uniformă de la Şcoala de Binefacere, evreul ar fi avut motiv să caşte aşa ochii la el. Dar cum îşi lepădase haina şi insigna şi purta o bluză de lucrător peste pantalonii de muncitor, nu părea să existe vreo pricină anume că înfăţişarea lui să stârnească atâta atenţie într-un local public.

— Aici e hanul „La Trei Şchiopi”?, întrebă Noah.

— Aşa e dubele hâdului, răspunse evreul, vorbind pe nas.

— Venind încoace de la ţară, un domn pe care l-am întâlnit pe drum ne-a recomandat să tragem aici, spuse Noah, făcând cu ochiul spre Charlotte, ca să o facă atentă, probabil, prin ce mijloace inventive se poate câştiga respectul şi poate că s-o avertizeze să nu se arate deloc uimită. Vrem să dormim aici la noapte.

— Du ştiu sigur dacă puteţi, spuse Barney, care nu era decât spiriduşul care-l ajuta pe patron. O să indreb.

— Atunci, hai, arată-ne sală şi dă-ne ceva friptura rece şi-o picătură de bere şi pe urma poţi să-ntrebi, spuse Noah.

Barney făcu întocmai. Îi duse într-o încăpere mică din dos şi le puse friptura înainte, după care îi înştiinţa că pot rămâne acolo peste noapte şi lasa perechea aceasta drăguţă să se îndestuleze între patru ochi.

Ei, bine, această încăpere din dos era chiar în spatele tejghelei, cu câteva trepte mai jos. O perdea mică ascundea o ferestruică, făcută în peretele odăii, la cinci picioare înălţime de la podea, astfel ca oricare din oamenii casei, dând doar un pic perdeaua la o parte, să poată vedea ce fac oaspeţii în încăperea din dos fără teamă de a fi văzuţi. Fereastră era într-un ungher întunecat din perete, iar privitorul trebuia să stea între perete şi o bârnă groasă. Pitit acolo, dacă lipea urechea de peretele despărţitor, putea să audă orice conversaţie cu destul de multă claritate. Stăpânul localului rămase vreo cinci minute cu ochii lipiţi de ferestruica de spionat, iar Barney tocmai ce terminase de dat călătorilor răspunsul povestit mai sus când Fagin, curios să afle cum îi merg afacerile în seara aceea, intra în cârciumă să se intereseze de câţiva din elevii lui cei tineri.

— Ssti, şopti Barney. Diste străini id odaia de alături.

— Străini!, repetă bătrânul în şoaptă.

— Şi pe deasupra diste garaghiosi, adăugă Barney. De la ţară, şi din breaslă dubitale, dacă du ba-dsel.

Fagin păru că primeşte această veste cu mult interes. Urcându-se pe-un scăunel, se uită cu grijă prin geam şi de

acolo, tainic, îl văzu pe domnul Claypole luând friptura rece din farfurie şi bere din cana, mâncând şi bând cât îi poftea inima şi dându-i şi Charlottei, care stătea răbdătoare alături, doze homeopatice din ambele feluri.

— Aha!, şopti el uitându-se spre Barney, îmi place căutătura individului. Ne-ar fi de folos şi deja ştie cum s-o instruiască pe faţă. Stai liniştit, să nu se-audă nici musca, dragă, că vreau să aud ce zic, ia, s-aud!

Se uită din nou prin geam şi, punându-şi urechea pe despărţituri, ascultă cu atenţie. Pe chipul lui se vedea o privire subtilă şi doritoare, ageră precum cea a unui vrăjitor bătrân.

— De-acum încolo vreau să trăiesc ca un domn, spuse Claypole, lungindu-şi picioarele şi continuând conversaţia al cărei început îi scăpase lui Fagin. Gata cu drăguţele de sicrie, Charlotte. Eu am să duc viaţa de om bine, şi tu, dacă vrei, o să fii o doamnă.

— Mi-ar plăcea foarte mult să fie aşa, dragă, răspunse Charlotte. Dar nu se găsesc în fiecare zi sertare de golit şi stăpâni de părăsit după aceea.

— Dă-le naibii de sertare!, spuse domnul Claypole. Mai sunt şi alte lucruri de golit în afară de sertare şi tejghele.

— Ce vrei să spui?, întrebă tovarăşa să.

— Buzunare, case, diligente, bănci!, spuse domnul Claypole, înfierbântat de la bere.

— Dar nu poţi face toate astea, dragă, spuse Charlotte.

— Am eu grijă să intru în cercul specialiştilor, răspunse Noah. O să poată ei să ne întrebuinţeze într-un fel sau altul. Păi cum, tu singură preţuieşti cât cincizeci de femei. N-am mai pomenit o fiinţă aşa de şireată şi de vicleană ca ţine de când sunt, când te pun să faci vreo treabă.

— Doamne! Ce bine-i să te aud vorbind aşa!, strigă Charlotte, sărutând obrazul lui respingător.

— Hai, gata! Nu mă mai drăgosti atâta. Nu cumva te temi că-s supărat pe tine?, spuse Noah, desfăcându-se cu multă solemnitate din îmbrăţişare. Mi-ar plăcea să fiu şeful unei

bande, să strunesc bine oamenii, dar fără ca ei să ştie. Mi-ar conveni tare mult, mai ales dacă s-ar scoate un câştig bun. Aş da bucuros hârtia de douăzeci de lire pe care ai şterpelit-o dacă am putea lucra cu nişte specialişti de-acestia, mai ales că nici nu ştim prea bine cum să ne descotorosim de ea.

După ce-şi spuse părerea, domnul Claypole se uită în cană de bere cu un aer de profundă înţelepciune. Îi scutură bine conţinutul, dădu din cap binevoitor spre Charlotte, şi trase un gât de bere care păru că l-a răcorit bine. Tocmai se gândea că ar fi bine să mai tragă unul când uşa se deschise deodată şi fu interupt de venirea unui străin.

Străinul era domnul Fagin. Arată foarte prietenos, făcu o plecăciune adâncă pe măsură ce se apropia, şi, aşezându-se la cea mai apropiată masă, porunci lui Barney, care rânjea, să-i aducă ceva de băut.

— Plăcută noapte, domnule, dar rece pentru această vreme a anului, spuse Fagin, frecându-şi mâinile. Văd că sunteţi din provincie, nu?

— După ce se vede asta?, întrebă Noah Claypole.

— Nu avem aşa mult praf în Londra, răspunse Fagin, arătând cu degetul încălţările lui Noah şi pe cele ale tovarăşei sale, şi apoi cele două boccele.

— Eşti isteţ, matale, spuse Noah. Ha! ha! Ai auzit, Charlotte?

— Păi cum altfel? Dragă, în oraşul acesta trebuie să fii isteţ, răspunse evreul, coborându-şi vocea ca şi cum ar fi şoptit ceva confidenţial, ăsta-i adevărul.

După această observaţie, Fagin se bătu uşor cu arătătorul drept pe latura nasului, un gest pe care Noah încerca să-l imitate, deşi nu tocmai cu succes deplin, fiindcă nasul lui nu era îndeajuns de mare pentru aşa ceva. Oricum, domnul Fagin păru să interpreteze această încercare că exprimând faptul că e de aceeaşi părere şi-l pofti, într-un mod foarte prietenesc, să guste din băutura pe care i-o aduse Barney.

— Straşnică băutura, făcu domnul Claypole, plescăind din buze.

— Scumpă!, spuse Fagin. Cine bea aşa ceva des trebuie să tot golească tejghele, buzunare, case, diligente ori bănci.

Domnul Claypole, cum auzi că repeta cuvânt cu cuvânt ceea ce spusese el mai înainte, se lăsă în jos pe speteaza scaunului şi îşi mută privirea de la evreu la Charlotte, alb ca varul şi cuprins de spaimă mare.

— Nu mă baga în seamă, dragă, spuse Fagin, trăgându-şi scaunul mai aproape. Ha! ha! Ai avut noroc că numai eu te-am auzit, din întâmplare. Ai avut mare noroc că n-am fost decât eu în preajmă.

— Nu eu i-am luat, se bâlbâi Noah, care nu-şi mai ţinea picioarele întinse ca un domn independent, ci le strânsese cât putuse de bine sub scaun. Ea a făcut totul. Tu îi ai, Charlotte, ştii prea bine că-s la tine.

— Dragă, nu contează cine îi are şi nici cine i-a luat!, răspunse Fagin, aruncând totuşi o privire de vultur înspre fata şi cele două boccele. Cu asta mă ocup şi eu şi de aceea îmi placi şi mai mult.

— Cu ce, adică?, întrebă Claypole, revenindu-şi un pic.

— Cu genul ăsta de afaceri, răspunse Fagin. La fel şi cei din cârciuma. Ai nimerit taman unde trebuie şi te afli aici în perfectă siguranţă. Nu e loc mai sigur decât „La Trei Şchiopi” în tot oraşul - adică, atunci când vreau eu să fie aşa. Îmi sunteţi pe plac, şi dumneata şi femeia, aşa că am aranjat, n-aveţi a vă teme de nimic.

Noah Claypole poate se liniştise cu mintea auzind această asigurare, dar trupul lui nu era deloc liniştit, pentru că se mişca încoace şi-ncolo, în fel de fel de poziţii, şi nu-şi găsea astâmpăr, uitându-se din când în când la noul său prieten cu teamă şi neâncredere.

— Am să-ţi mai zic ceva, spuse Fagin, după ce o linişti pe faţă prin semne şi şoapte de încurajare. Am un prieten care cred că îţi poate îndeplini dorinţa cea mare şi te poate pune pe drumul bun. O să îţi alegi oricare specialitate din

meserie care crezi că ţi s-ar potrivi mai bine la început, şi o să fii instruit în toate celelalte.

— S-ar părea că vorbeşti serios, zise Noah.

— Ce folos aş avea dacă aş vorbi altfel?, întrebă Fagin, ridicând din umeri. Hai, vino să discutăm afară între patru ochi!

— N-are rost să ne deranjăm să ne mutăm, spuse Noah, lungindu-şi iarăşi picioarele, încetul cu încetul. Fata o să ducă bagajul sus în timp ce vorbim. Charlotte, ia vezi de boccelele alea!

Porunca aceasta, rostită cu mare autoritate, fu îndeplinită fără nici cea mai mică împotrivire şi Charlotte ieşi cum putu ea mai bine cu bagajele, în timp ce Noah ţinea uşa deschisă şi o urmărea cu privirea.

— E destul de bine dresată, nu?, întrebă el când se aşează din nou pe scaun, cu tonul unui dresor care a îmblânzit vreun animal sălbatic.

— Cât se poate de bine, răspunse Fagin, batadu-l pe umăr. Eşti un geniu, dragă.

— Păi, dacă n-aş fi fost, nu m-aş fi aflat aici, răspunse Noah. Dar hai să nu mai irosim vremea că acuşi se-ntoarce.

— Ei, ce crezi?, spuse Fagin. Dacă o să-ţi placă prietenul meu, poţi face altceva mai bun decât să te asociezi cu el?

— Îi merg bine afacerile? Aici i-aici!, răspunse Noah, facan- du-i semn cu unul din ochii săi mici.

— E în vârf. Are angajaţi de primă mână, cei mai buni meseriaşi din breaslă.

— Orăşeni de rând?, întrebă domnul Claypole.

— Niciun băiat de la ţară printre ei. Nu cred că te-ar lua, chiar cu recomandarea mea, dacă nu ar fi rămas cam fără ajutoare chiar acum, răspunse Fagin.

— O să trebuiască să dau ceva?, spuse Noah, bătându-se cu mâna peste buzunar.

— Nici că se poate altfel, răspunse Fagin cu glas hotărât.

— Da’… Vezi matale, douăzeci de lire e, totuşi, o grămadă de bani!

— Nu când e-o hârtie de care nu poţi scăpa, i-o întoarse Fagin. Bănuiesc că i-au fost luate numărul şi data, nu? Plata la Banca i-a fost oprită. Ah! Nu înseamnă mult pentru el. Va trebui scoasă din ţară, căci n-ar putea să o dea la un preţ bun pe piaţă.

— Când aş putea să îl văd?, întrebă Noah plin de îndoială.

— Mâine dimineaţă.

— Unde?

— Aici.

— Hm!, spuse Noah. Care-i câştigul?

— Trăieşti ca un boier — cazare şi masă, tutun şi băutură, toate gratis — jumătate din tot ce câştigi tu şi jumătate din ce face femeia, răspunse domnul Fagin.

Nu se ştie dacă Noah Claypole, a cărui lăcomie era fără margini, ar fi acceptat acele condiţii promiţătoare dacă ar fi fost un om cu totul liber să facă ce vrea. Socoti însă că, dacă ar refuza, noul lui prieten l-ar fi putut da imediat pe mâna justiţiei (doar s-au văzut şi lucruri mai surprinzătoare decât acesta), îşi descreţi treptat fruntea şi spuse că afacerea i-ar conveni.

— Da', vezi matale, adăugă Noah, cum ea o să poată să facă mult, mie mi-ar plăcea să iau ceva foarte uşor.

— O muncă uşoară, aşa, de formă?, sugera Fagin.

— Ei, ceva de genul ăsta, răspunse Noah. Ce credeţi că mi s-ar potrivi acum? Ceva nu prea obositor, nici foarte primejdios. Pricepi? Asta mi-aş dori!

— Dragă, te-am auzit zicând că ţi-ar plăcea să-i spionezi pe alţii, spuse Fagin. Prietenul meu are mare nevoie de cineva care se pricepe bine la asta.

— Da, am pomenit de asta, şi nu m-ar deranja să-mi încerc mâna uneori, răspunse domnul Claypole domol, numai că, ştii, nu mi-ar aduce niciun câştig.

— Asta aşa e!, zise evreul, gândindu-se sau prefăcându-se că se gândeşte. Nu, s-ar putea să nu-ţi aducă vreun câştig.

— Atunci, ce zici, ce alteva aş putea face?, întrebă Noah,

privindu-l îngrijorat. Aş putea să fac ceva mai modest, pe ascuns, unde munca e sigură şi fără primejdii, ca acasă.

— Ce zici de babe?, întrebă Fagin. Se fac mulţi bani dacă le smulgi genţile şi pachetele, dai colţul şi-o iei la goană.

— Păi nu ţipa uneori cam tare, şi mai şi zgârie câteodată?, întrebă Noah, clătinând din cap. Nu cred că asta mi s-ar potrivi. Altceva nu mai e, unde nu sunt prea mulţi angajaţi?

— Stai!, zise Fagin punându-şi mâna pe genunchiul lui Noah. Mai sunt broscoii.

— Ce-i aia?, întrebă domnul Claypole.

— Broscoii, dragă, spuse Fagin, puradeii trimişi de mame după târguieli, cu câţiva penny ori un siling. Afacerea e să le şterpeleşti banii — tot timpul îi ţin pregătiţi, în mâna —, apoi le dai brânci în sunt să cadă şi mergi mai departe, cu pas rar, ca şi cum nu s-a-ntâmplat nimic decât ca un copil a căzut şi s-a lovit. Ha! ha! ha!

— Ha! ha! ha!, făcu domnul Claypole, ridicându-şi picioarele şi bătând din călcâie de bucurie. Ţii, Doamne, asta-i de mine!

— Desigur, răspunse Fagin. Poţi să lucrezi tare bine în Camden Town şi Battle Bridge, şi alte cartiere asemenea, unde mişună puradei trimişi cu fel de fel de însărcinări. Poţi să răstorni câţi vrei, la orice oră din zi. Ha! ha! ha!

Şi zicând asta, Fagin îi dădu un ghiont domnului Claypole în coastă, şi prinseră amândoi a râde tare şi prelung.

— Da, asta-i! perfect!, spuse Noah, după ce s-a liniştit şi s-a întors şi Charlotte. La cât să zicem că vin mâine?

— E bine la zece?, vru să ştie Fagin şi întrebă, după încuviinţarea domnului Claypole: Cum să-i spun prietenului meu că te numeşti?

— Domnul Bolter, răspunse Noah, care avea răspunsul pregătit pentru o asemenea urgenţă. Domnul Morris Bolter. Aceasta e doamna Bolter.

— Slugă supusă a doamnei Bolter, spuse Fagin, făcând o plecăciune de o politeţe grotescă. Nădăjduiesc să o cunosc

mai bine foarte curând.

— N-auzi ce zice domnul, Charlotte?, izbucni Claypole.

— Da, Noah, dragă!, răspunse doamna Bolter, întinzând mâna.

— Aşa îmi zice ea, Noah, când mă alintă, spuse domnul Morris Bolter, fostul Claypole, întorcându-se către Fagin. Pricepi?

— Ei, da, înţeleg perfect, răspunse Fagin, spunând şi el o dată adevărul. Noapte bună! Noapte bună!

După multe urări de bine şi de rămas bun, domnul Fagin îşi văzu de drum. Noah Claypole, poruncind doamnei sale să fie atentă, se apucă să o lămurească în privinţa înţelegerii pe care a făcut-o, cu un aer trufaş şi superior care i se potriveşte nu doar unui membru din sexul putenic, ci şi unui gentleman care apreciază demnitatea numirii sale speciale ca jefuitor al broscoilor din Londra şi din împrejurimi.

Capitolul 43

Unde se arăta cum Şmecherul a dat de belea

Carevasăzică dumneata erai chiar prietenul, nu-i aşa?, întrebă domnul Claypole, adică Bolter, când, în urma înţelegerii făcute, se duse a doua zi acasă la Fagin. Măi să fie, am bănuit eu una ca asta aseară!

— Orice om e propriul său prieten, dragul meu, răspunse Fagin, cu rânjetul sau plin de înţelesuri. Nicăieri n-are prieten mai bun ca el însuşi.

— Numai că uneori, răspunse Morris Bolter, luându-şi aere de om de lume, ştii, unii oameni sunt propriii lor duşmani.

— Să nu crezi asta, spuse Fagin. Când un om e propriul său duşman, asta se întâmplă fiindcă îşi e prea mult prieten, nu fiindcă se îngrijeşte de toţi, dar nu de sine. Pffl, pff! Nu există aşa ceva pe lumea asta.

— N-ar trebui să fie, chiar de s-ar pomeni, răspunse domnul Bolter.

— E la mintea cocoşului. Unii vrăjitori spun că numărul trei este magic, alţii zic că-i numărul şapte. Nu e niciunul, nici celălalt, amice, niciunul din astea două. Numărul norocos e numărul unu.

— Ha! ha!, strigă domnul Bolter. Trăiască numărul unu!

— Dragă, într-o obşte mică aşa cum e a noastră, spuse Fagin, care simţi nevoia să-şi lămurească bine rangul, numărul unu e pentru toţi. Adică, nu te poţi considera doar pe tine numărul unu, fără să mă consideri şi pe mine la fel, şi pe ceilalţi mai tineri.

— Ei, drăcie!, izbucni domnul Bolter.

— Vezi, continua Fagin, prefăcându-se să nu bage în seamă această întrerupere, suntem în aceeaşi oală şi ne leagă interese comune, încât nu se poate să fie altfel. De

pildă, interesul dumitale e să te îngrijeşti de numărul unu, adică de dumneata însuţi.

— Desigur, răspunse domnul Bolter. Aici ai dreptate.

— Bine! Dar nu poţi să ai grijă de tine, că numărul unu, fără să te îngrijeşti de mine, tot numărul unu.

— Vrei să zici numărul doi, spuse domnul Bolter, care era înzestrat cu o doză mare de egoism.

— Nicidecum!, răspunse Fagin. Sunt la fel de important pentru tine pe cât eşti şi tu.

— Uite ce zic eu, îl întrerupse domnul Bolter, eşti un om tare drăguţ şi îmi placi mult, dar nu suntem chiar atât de legaţi unul de altul, încât să fii numărul unu pentru mine.

— Ia gândeşte-te mai bine, spuse Fagin, ridicându-şi umerii şi întinzându-şi mâinile. Ai făcut o treabă tare frumuşică, şi de-asta îmi place, dar care în acelaşi timp o să îţi pună o cravată în jurul gâtului, care e tare uşor de legat şi tare greu de dezlegat — ce mai, ca să zic pe şleau, ştreangul!

Domnul Bolter duse mâna la legătura de la gât, ca şi cum ar fi simţit că e prea strânsă şi îl deranjează şi mormăi ceva care avea tonul unei încuviinţări, dar nu şi substanţa ei.

— Spânzurătoarea, continua Fagin, spânzurătoarea, dragul meu, e un stâlp urât de răspântie, care arata o cotitură tare scurtă şi primejdioasă, care a curmat cariera multor voinici curajoşi, pe drumul mare. Să urmezi drumul bun şi să ţii spânzurătoarea la distanţă, asta e grijă numărul unu pentru tine.

— Fără îndoială, aşa e, răspunse domnul Bolter. Da de ce-mi spui toate astea?

— Numai ca să te fac să mă-nţelegi limpede, spuse evreul, ridicându-şi sprâncenele. De mine depinzi ca să fii ferit de primejdie. Şi eu, ca să-mi izbutească afacerile, depind de dumneata. Primul lucru e numărul unu pentru tine, al doilea e numărul unu pentru mine. Cu cât ţii mai mult la numărul unu al tău, cu atât trebuie să te îngrijeşti mai mult de al meu. Şi uite-aşa ne întoarcem la ce ţi-am

spus la început — că numărul unu ne ţine împreună şi aşa trebuie să fie, altminteri ne ducem toţi de râpă.

— Asta aşa e, răspunse domnul Bolter, pe gânduri. Ehei, văd că eşti vulpe bătrâna!

Domnul Fagin constată cu încântare că acest tribut adus puterii sale nu era un simplu compliment, ci chiar îl impresionase pe noul ucenic cu geniul sau viclenesc, lucru important de stabilit de la începutul relaţiei lor. Ca să întărească şi mai mult această impresie favorabilă şi folositoare, continua prin a se lăuda, cu oarecare amănunt, cu măreţia şi amploarea operaţiunilor sale. Amestecă adevărul cu minciuna, după cum i-o cerea interesul şi reuşi să le îmbine cu atâta artă, că preţuirea domnului Bolter crescu vizibil şi în acelaşi timp deveni stăpânit de o frică sănătoasă şi bine-venită pentru interesele patronului.

— Tocmai această încredere pe care o avem unul în altul mă mângâie când sunt pierderi mari, spuse Fagin. Ieri dimineaţă am rămas fără mâna mea dreaptă.

— Vrei să spui că a murit?, zise domnul Bolter.

— Ei, nu, nu, răspunse Fagin, nu e chiar aşa de rău, nici chiar aşa.

— Atunci, bănuiesc că a fost…

— Căutat de poliţie, întrerupse Fagin. Da, era căutat de poliţie.

— Pentru ceva anume?, întrebă domnul Bolter.

— Nu, răspunse Fagin, nu chiar. A fost acuzat că a încercat să fure dintr-un buzunar şi au găsit o tabacheră de argint asupra lui, propria lui tabachera, dragă, propria lui tabachera, că lua şi el prize de tabac şi-i plăcea tare mult. Termenul de judecată este astăzi, căci cei de la poliţie îşi închipuie că îl ştiu pe proprietar. Ah! Băiatul ăsta face cât cincizeci de tabachere, şi aş da acest preţ ca să-l am înapoi. Păcat că nu l-ai cunoscut pe Şmecher, dragă, mare păcat.

— Bine da’, nădăjduiesc să-l cunosc de-acum înainte, nu crezi?, spuse domnul Bolter.

— Mă îndoiesc, răspunse Fagin oftând. Dacă nu primesc

probe noi, o să fie condamnat repede şi se întoarce printre noi peste vreo şase săptămâni. Dar dacă vin cu probe noi, îl bagă la zdup. Ştiu ei ce flăcău deştept este — o să fie pensionar pe viaţă! Asta o să-l transforme pe Şmecher în pensionar pe viaţă.

— Ce vrei să spui cu zdupul şi cu pensionarul pe viaţă?, întrebă domnul Bolter. Ce rost are să vorbeşti aşa cu mine? De ce nu vorbeşti aşa că să pot şi eu pricepe?

Fagin se pregătea să traducă aceste expresii misterioase în limbaj obişnuit şi să explice că reprezintă acea combinaţie de cuvinte, „deportare pe viaţă”, când convorbirea a fost întreruptă de intrarea jupanului Bates, cu mâinile în buzunarele pantalonilor şi cu faţa schimonosită într-o mutră îndurerată şi comică.

— S-a sfârşit, Fagin, spuse Charley, după ce a făcut cunoştinţă cu noul tovarăş.

— Ce vrei să spui?

— II găsiră pe proprietarul tabacherei; mai veniră vreo doi- trei să-l recunoască; şi Smecheru-i închis pentru călătorie, răspunse jupanul Bates. Fagin, îmi trebuie haine de doliu şi crep la pălărie, să-l cercetez înainte de-mbarcare. Când te gândeşti că Jack Dawkins — Jack cel Isteţ — Şmecherul — Şmecherul Şmecherilor — pleacă peste mări şi târî pentru o amărâtă de tabachera de doi bani! Tot timpu’ mi-am închipuit că dac-o fi s-o păţească, o să fie măcar pentr-un ceas de aur, cu lanţ şi brelocuri. Of, de ce n-o fi jefuit şi el vreun bogătaş de toate avuţiile lui, şi să plece ca un domn, nu ca un terchea-berchea oarecare, fără onoruri, fără slavă!

După ce-şi spuse oful la adresa nenorocitului său prieten, jupan Bates se aşează pe primul scaun care-i ieşi în cale, abătut şi trist.

— Ce zici acolo că n-are nici cinste, nici slava?, sari Fagin, aruncând o privire supărată către ucenicul său. Cum, n-a fost întotdeauna cel mai priceput dintre toţi? E vreunul dintre voi care s-ar putea măsura cu el, care l-ar putea

ajunge din urmă? Hai?

— Niciunul, răspunse jupanul Bates cu glas înmuiat de părere de rău, niciunul.

— Şi-atunci de ce vorbeşti aşa?, răspunse Fagin mânios, ce te văicăreşti acolo?

— Fiinca nu-i scris nicăieri, de-asta!, spuse Charley, enervat şi el de tumultul propriilor păreri de rău şi gata să-şi apere vrednicul prieten. Fiindcă n-o să apară în acuzare, fiinca nimeni n-o să afle vreodată nici jumătate din cât a preţuit. Cum o să fie trecut în calendarul din Newgate? Poate nici n-o să-l treacă. Of, Doamne, Doamne, ce lovitură!

— Ha! ha!, strigă Fagin întinzându-şi mâna dreaptă şi întorcându-se spre domnul Bolter cu un hohot de râs care îl zgudui de parcă ar fi avut un atac. Ia uite, dragă, cum se mândresc cu meseria lor. Frumos lucru, nu?

Domnul Bolter încuviinţă din cap şi Fagin, după ce se uită câteva momente, cu vădită mulţumire, la îndureratul Charley Bates, merse lângă tânăr şi-l bătu prieteneşte pe umăr.

— Lasă, Charley, spuse Fagin cu blândeţe. Are să se ştie, în mod sigur, are să se ştie. O să afle toată lumea ce băiat deştept a fost. El singur o s-o arate, şi n-o să-şi facă de râs vechii lui tovarăşi şi profesori. Ia gândeşte-te numai la cât e de tânăr! Ce cinste, Charley, să fii trimis la vârsta asta în călătorie pe viaţă!

— Asta aşa este, e mare cinste!, spuse Charley, ceva mai consolat.

— O să aibă tot ce-şi doreşte, continua evreul. O să fie ţinut în Stone Jug, Charley, ca un domn. Da, da, ca un domn! O să aibă bere în fiecare zi şi bani în buzunar ca să joace risca dacă n-are cum să-i cheltuie.

— Chiar aşa e?, zise tare Charley Bates.

— Păi da, aşa o să fie, răspunse Fagin, şi o să avem un avocat mare, Charley, unul cu darul vorbirii, ca să îl apere. Şi o să ţină un discurs şi el singur, dacă vrea, pentru apărarea lui. O să citim apoi în toate ziarele: „Şmecherul

Şmecherilor — hohote de râs în sala — juraţii se ţineau cu mâinile de burtă de râs.” Ei, Charley, ce zici de asta, ţi-ar plăcea?

— Ha! ha!, râse jupanul Bates, ce nostim ar fi, nu-i aşa, Fagin? Ce zici, o să-şi bată Şmecherul joc de toţi, nu-i aşa?

— Cum nu!, strigă Fagin. Cu siguranţă aşa va fi!

— Ah, ce bine-mi pare că o să-şi bată joc de ei, repetă Charley, frecându-şi mâinile.

— Parca-l văd, zise evreul, aţintindu-şi ochii asupra elevului său.

— Şi eu, sari Charley Bates. Ha! ha! ha! Şi eu. Zău, Fagin, să mor dacă nu-l văd înaintea ochilor! Ce farsă pe cinste! Ce farsă! Toţi ăia cu perucile lor mari care-şi dau aere grozave, şi Jack Dawkins vorbindu-le aşa, pe şleau, fără să se sinchisească de nimic, ca şi cum ar fi fiul judecătorului ţinând o cuvântare după banchet — ha! ha! ha!

De fapt, domnul Fagin înfierbântase atât de bine imaginaţia excentrică a prietenului său că jupan Bates, care mai întâi înclinase să-l vadă pe Şmecher la închisoare, că pe o victimă, îl vedea acum că pe actorul principal într-o scenă de un umor deosebit şi neobişnuit, şi abia aştepta să sosească clipa când vechiul său tovarăş va avea ocazia de a arăta de ce e în stare.

— Trebuie, într-un fel sau altul, să aflăm chiar azi cum îi merge, spuse Fagin. Stai să mă gândesc cum am putea.

— Să mă duc eu?, întrebă Charley.

— Pentru nimic în lume, răspunse Fagin. Ce, ai înnebunit, dragă, ai înnebunit de tot? Cum să te duci tocmai acolo unde... Nu, Charley, nu. E de-ajuns că am piedut unul.

— Doar n-oi vrea să te duci chiar dumneata?, îşi dădu cu părerea Charley, cu o privire răutăcioasă şi amuzată.

— N-ar fi tocmai lucrul cel mai potrivit, răspunse Fagin clătinând din cap.

— Atunci de ce nu-l trimiţi pe ucenicul acesta nou?, întrebă jupan Bates, punându-şi mâna pe braţul lui Noah. Pe el doar nu-l cunoaşte nimeni.

— Păi, dacă n-are nimic împotrivă…, zise Fagin.

— Împotriva?!, întrerupse Charley. Ce-ar putea el să aibă împotriva?

— Păi nimic, dragă, spuse Fagin, întorcându-se spre domnul Bolter, cred că nimic.

— O, nu, ştiţi doar cum ne-a fost înţelegerea, răspunse Noah, trăgându-se înapoi spre uşă şi clătinând din cap cu un aer de îngrijorare foarte serioasă. Nu, nu, nici să nu vă gândiţi. Asta nu-i specialitatea mea, ştiţi doar.

— Ce specialitate şi-a ales, Fagin?, întrebă jupanul Bates, măsurând trupul deşirat al lui Noah cu mare dispreţ. S-o şteargă dacă dăm de belea şi să huzurească atunci când toate merg strună? Asta-i specialitatea lui?

— Nu te interesează, i-o întoarse Bolter; şi să nu-ţi iei nasul la purtare cu mai-marii tăi, băiete, că altfel o păţeşti!

Jupanul Bates râse atât de vehement la această teribilă ameninţare că Fagin trebui să aştepte ceva vreme ca să poată vorbi şi să-i explice domnului Bolter că, pentru el, o vizită la poliţie nu ar fi niciun pericol. Atâta timp cât la capitală nu ajunsese nici descrierea făptaşului şi nicio veste despre mica lui isprava, era foarte probabil că nimeni să nu bănuiască măcar că ar fi venit acolo să se ascundă. Dacă ar fi deghizat bine, poliţia ar fi un loc la fel de sigur că oricare altul din Londra, deoarece din toate locurile din oraş ar fi ultimul unde ar putea bănui cineva că s-a dus de bunăvoie.

Convins, parţial, de aceste argumente şi mai mult din frică pe care i-o insufla Fagin, domnul Bolter consimţi în cele din urmă, în silă, să facă această expediţie. Urmând instrucţiunile lui Fagin, îşi schimbă imediat hainele cu altele de căruţaş, pantaloni de velur şi jambiere de piele, pe care le avea evreul la îndemână. Avea în dotare şi o pălărie de pâslă bine garnisita cu bilete de vamă şi primi şi un bici. Aşa echipat, avea să intre în biroul poliţiei, ca un ţăran venit din bâlciul de la Covent Garden care vrea să-şi satisfacă şi el curiozitatea. Cum Bolter arata stângaci, încurcat şi deşirat, chiar aşa cum trebuia, domnul Fagin nici

nu se temea că n-o să-şi joace rolul la perfecţie.

Odată terminate aceste pregătiri, i se dădură toate semnele şi lămuririle de care avea nevoie ca să îl recunoască pe Şmecherul Şmecherilor, apoi jupan Bates îl călăuzi prin uliţe întunecoase şi şerpuitoare până foarte aproape de Bow Street. După ce i-a descris cu exactitate locul unde se afla secţia şi i-a dat un belşug de amănunte cum să meargă drept înainte pe o uliţă, şi când ajunge la o curte, să suie scările şi să intre pe uşa din dreapta şi să-şi scoată pălăria din cap când va păşi în cameră, Charley Bates îl îndemna să plece cât mai repede şi îi făgădui că o să îl aştepte în acelaşi loc, unde se despărţeau, până când se va întoarce.

Noah Claypole - sau, dacă doriţi, Morris Bolter — urma întocmai instrucţiunile primite, care, întrucât jupan Bates cunoştea foarte bine locul, erau atât de exacte că Noah ajunse în prezenţa magistraţilor fără să pună nicio întrebare sau să se oprească vreodată din drum. Se trezi prins în mijlocul unei mulţimi de oameni, majoritatea femei, care erau îngrămădiţi într-o sală murdară, la capătul căreia se ridică o platformă despărţită de restul sălii printr-un grilaj. Acolo, la stânga, la perete, era banca acuzaţilor, la mijloc se afla o tribună pentru martori şi, la dreapta, biroul magistraţilor. Acest din urmă element al sălii era despărţit de public printr-un paravan, care îi ascundea privirilor şi lăsă mulţimea să-şi închipuie (dacă putea) măreţia deplină a justiţiei.

Pe banca acuzaţilor erau doar câteva femei care le făceau semne admiratorilor din public, în timp ce grefierul citea nişte depoziţii pentru vreo doi poliţişti şi un bărbat în straie simple care stătea aplecat peste masă. Un temnicer stătea în picioare, sprijinindu-se de balustradă şi bătându-şi uşor nasul cu o cheie mare. Făcea acest lucru necontenit, oprindu-se doar pentru a pune capăt unei înclinări nepotrivite spre vorbă a vreunor gură-cască, poruncindu-le să tacă, ori pentru a privi încruntat spre vreo femeie şi a-i

spune „Scoate copilul acela afară” când atmosfera sobră a justiţiei era deranjată de scâncetele slabe ale vreunui prunc firav, pe jumătate înăbuşit în şalul mamei. Încăperea avea un miros de aer închis şi nesănătos; pereţii erau decoloraţi din cauza mizeriei, iar tavanul era înnegrit. Pe prichiciul căminului era un bust vechi şi afumat, iar deasupra băncii acuzaţilor era un ceas — singurul lucru prezent care părea că merge cum trebuie. Altfel, viaţa strictă sau sărăcia, sau chiar amândouă laolaltă, lăsaseră o pojghiţă murdară pe toate fiinţele vii, cu nimic mai plăcută decât jegul gros şi soios care acoperea toate lucrurile fără suflare din încăpere.

Noah se uită ager în jur după Şmecher. Erau destule femei care ar fi putut foarte bine să fie mama sau soră distinsului personaj şi câţiva bărbaţi care păreau să semene foarte bine cu tatăl lui, dar, totuşi, nu se vedea nimeni care să corespundă descrierii domnului Dawkins. Aştepta cuprins de nesiguranţă şi încordare până când cele două femei, fiind puse sub acuzaţie şi trimise la judecătorie, ieşiră pline de aere. Îndată după aceea fu uşurat de apariţia unui alt prizonier care — după cum îşi dădu imediat seama — nu putea fi decât cel pentru care venise.

într-adevăr, cel care intrase în sală, urmat de temnicer, era chiar domnul Dawkins. Înainta ţârâindu-şi picioarele, şi, cum îi era obiceiul, avea mânecile mari ale hainei suflecate, mâna stângă în buzunar şi pălăria în mâna dreaptă, iar mersul lui legănat era imposibil de descris. Luă loc în banca acuzaţilor şi ceru cu glas tare să afle de ce era pus în acea situaţie umilitoare.

— Ţine-ţi gura, hai!, spuse temnicerul.

— Bine dar sunt cetăţean englez, nu?, spuse Şmecherul. Unde-mi sunt privilegiile?

— Ai să le capeţi imediat — răspunse temnicerul — piperan- du-şi vorbele.

— O să vedem noi ce le spune cloncanilor de magistraţi Secretarul de Stat în Probleme Interne dacă nu mi se

recunosc drepturile, răspunse domnul Dawkins. Carevasăzică, care-i trebuşoară? De ce suntem aici? Voi fi recunoscător magistraţilor dacă isprăvesc repede cu trebuşoara asta şi nu mă ţin aici cât timp citesc ziarul, că am o întâlnire cu un domn în centru, şi cum mi-s om de cuvânt şi punctual când e vorba de afaceri, o să plece dacă nu ajung când am spus, şi-apoi n-o să mai fie cazul să cer despăgubiri de la cei care mă reţin. Ei, nu, desigur, n-aş cere despăgubiri.

în acest moment, Şmecherul, care se prefăcea a fi foarte atent la ce o să urmeze, ceru temnicerului să-i spună „numele celor doi şmecheri din fotolii". Aceste vorbe stârniră aşa de tare spectatorii că au râs aproape cu tot aşa de mare poftă cum ar fi râs jupan Bates dacă ar fi auzit ce ceruse.

— Linişte! strigă temnicerul.

— Ce-avem aici?, întrebă unul dintre magistraţi.

— Un caz de furt din buzunare, înălţimea Voastră.

— A mai fost pe-aici vreodată băiatul?

— Ar fi trebuit să fie de mai multe ori, răspunse temnicerul. A fost văzut în multe alte locuri, destul de des. Eu unul îl cunosc bine, înălţimea Voastră.

— O! Mă cunoşti, nu-i aşa?, strigă Şmecherul, luând la cunoştinţă această declaraţie. Foarte bine. Asta-i caz de defăimare, să ştii.

Aici din nou se auziră râsete, şi alt strigat să se facă linişte.

— Bine, unde sunt martorii?, întrebă grefierul.

— A! Chiar aşa, adăugă Şmecherul. Unde sunt? Mi-ar plăcea să-i văd.

Dorinţa aceasta fu imediat îndeplinită: făcu un pas înainte un poliţist care îl văzuse pe prizonier încercând să vâre mana în buzunarul unui domn necunoscut, în mulţime, şi scoţând din el o batistă. Cum era prea veche, a pus-o singur la loc, după ce a folosit-o. Din această pricină, el însuşi l-a arestat pe Şmecher de îndată ce a ajuns aproape

de el şi când l-a cercetat a găsit asupra lui o tabacheră de argint cu numele posesorului gravat pe capac. Din Anuarul Curţii s-a aflat cine era acel domn care, aflându-se prezent atunci în sală, jura că tabachera este a lui şi că a pierdut-o cu o zi înainte când a ieşit din mulţimea de care tocmai am vorbit. Domnia sa l-a observat de asemenea pe un tânăr din grămadă aceea de oameni, care era cât se poate de grăbit să-şi croiască drum să iasă, şi acel tânăr era chiar prizonierul de faţă.

— Ai vreo întrebare să-i pui acestui martor, băiete?, spuse magistratul.

— Nu mă cobor într-atât încât să vorbesc cu el, răspunse Şmecherul.

— Mai ai ceva de spus?

— Ai auzit ce-a spus înălţimea Sa? Mai ai ceva de zis?, întrebă temnicerul, dându-i un cot Şmecherului care tăcea.

— Vă rog să mă iertaţi, spuse Şmecherul, ridicând privirea cu un aer distrat. Domnul meu, v-aţi adresat către mine?

— De când mă ştiu, n-am mai pomenit aşa o puşlama, tânăr şi obraznic fără pereche, zise funcţionarul rânjind. Ai de gând să spui ceva, măi, pierde-vară?

— Nu, răspunse Şmecherul, nu aici, că nu-i asta prăvălia unde se face dreptate. Pe lângă asta, avocatul meu serveşte micul dejun cu vicepreşedintele Camerei Comunelor în dimineaţa aceasta. Dar aş avea ceva de zis în altă parte, şi o să zică şi el, şi o să zică şi cercu' meu numeros şi 'spectabil de cunoştinţe, care o să îi facă ei pe cloncănii de colo de magistraţi să le pară rău că au venit pe lume, sau că nu i-a spânzurat slugile de cuierul pentru pălării de acasă, 'nainte dea-i lasa să iasă din casa să mă vadă cât ţin la plictiseală. O să…

— De-ajuns! Tribunalul îl trimite în judecată!, întrerupse grefierul. Luati-l!

— Hai, spuse temnicerul.

— Ei ho, uite că vin, răspunse Şmecherul, ştergându-şi

pălăria cu palma. Ei! — zise el magistraţilor — n-are rost să vă arătaţi înspăimântaţi că n-o să vă cruţ, nici cât negru sub unghie. O să vă coste scump, dragilor! N-aş vrea să fiu în pielea vostra, sub niciun chip! Chiar de-aţi cădea în genunchi să mă rugaţi, tot n-aş pleca de-aici ca un om liber. Hai, duceţi-mă la închisoare! Luaţi-mă de-aici!

Zicând aceste ultime cuvinte, Şmecherul se lăsă dus de gulerul hainei şi, până ajunse în curte, tot ameninţă că o să ajungă până la parlament toată istoria asta. Apoi rânji în faţa gardianului, foarte mulţumit de sine şi tare bucuros.

După ce l-a văzut închis într-o celulă mică, Noah se strădui să ajungă repede înapoi unde îl lăsase pe jupanul Bates. Aştepta acolo ceva vreme, apoi veni celălalt domn tânăr care se ferise, cu mare băgare de seamă, să nu fie văzut până ce nu s-a convins, uitându-se din ascunzătoarea sa, că nicio persoană prea îndrăzneaţă nu ţinuse urma noului său prieten.

Cei doi se grăbiră să se întoarcă împreună ca să-i ducă domnului Fagin vestea care avea să îi mişte, că Şmecherul făcea cinste educaţiei primite şi îşi construia o faimă strălucită.

Capitolul 44

Vine vremea ca Nancy să-şi ţină făgădui al a făcută lui Rose Maylie. Nu se ţine, însă, de cuvânt

Deşi era foarte pricepută în arta vicleniei şi a prefăcătoriei, Nancy nu putea ascunde cu totul tulburarea la gândul pasului pe care îl făcuse. Îşi amintea că şi evreul cel perfid şi brutalul Sikes îi încredinţaseră planuri tainice pe care le ţinuseră ascunse de ceilalţi, fiind pe deplin încredinţaţi că le merită încrederea şi că e în afară de orice bănuială. Neândoielnic, aceste planuri erau nişte ticăloşii şi făuritorii lor nişte ticăloşi, iar ea era plină de ură împotriva lui Fagin care o împinsese, pas cu pas şi din ce în ce mai adânc, în prăpastia crimei şi a mizeriei, de unde nu îşi va mai putea afla scăpare. Totuşi, erau momente în care, chiar faţă de el, se simţea zdruncinată în hotărârea ce-o luase, gândindu-se că dezvăluirile sale îl vor împinge în gheară de fier de care se ferise întotdeauna şi că se va prăbuşi la sfârşit, aşa cum o şi merită, din pricina ei.

însă acestea erau simple rătăciri ale unei minţi care nu se putea desprinde întru totul de vechii ei prieteni şi tovarăşi, deşi era în stare să rămână neclintită într-o hotărâre şi să nu se abată de la ea. Temerile sale pentru Sikes ar fi fost un motiv mult mai puternic să dea înapoi cât mai era încă vreme; dar ţinuse mortis că secretul ei să fie păstrat cu sfinţenie, nu scăpase nicio vorbă care ar fi putut să-l dea în vileag, refuzase, de dragul lui, un adăpost care ar fi ţinut-o departe de remuşcări şi mizerie. Ce putea face mai mult? Hotărârea ei era deja luată.

Deşi toate luptele ei sufleteşti se sfârşeau cu această concluzie, îi reveneau cu forţa, mereu, în minte şi chiar îi lăsau urme. În numai câteva zile, deveni palidă şi slabă. Uneori nici nu băgă în seama ce se întâmplă în jurul ei şi

nici nu mai lua parte la discuţii ea care altădată era cea mai zgomotoasă. Alteori râdea aiurea şi făcea zarva din nimic său stătea tăcută şi abătută, cu capul în mâini, şi chiar efortul de-a se ridica o făcea să se vadă cât de rău se simţea şi cât de departe şi de diferite îi erau gândurile faţă de discuţiile tovarăşilor ei.

Era duminică noaptea şi ceasul bisericii din apropiere bătu ora exactă. Sikes şi evreul stăteau de vorbă, însă se opriră că să-l asculte. Fata îşi ridică privirea din scăunelul în care stă ghemuită ca să-l asculte şi ea… Unsprezece.

— Mai e o oră până la miezul nopţii, spuse Sikes, ridicând storul pentru a se uita afară şi întorcându-se la locul lui. E o noapte întunecată şi grea. O noapte bună pentru afacerile noastre.

—Ah!, răspunse Fagin. Ce păcat, Bill dragă, că nu-i niciuna gata pregătită.

Ai dreptate de data asta, răspunse stropşit Sikes. Păcat, căci sunt bine-dispus.

Fagin oftă şi clătină descurajat din cap.

— Trebuie să câştigăm vremea pierdută imediat ce vom pune ceva la cale. Eu aşa zic, spuse Sikes.

— Aşa mai merge, dragă, răspunse Fagin, îndrăznind să-l bată pe umăr. Îmi face bine să te ascult.

— Îţi face bine, ha!, strigă Sikes. Ei, bine, aşa să fie!

— Ha, ha, ha!, râse Fagin, ca şi cum s-ar fi simţit uşurat după aceasta concesie. Eşti în apele tale în seara asta, Bill! în apele tale.

— Nu sunt în apele mele când îţi pui gheara bătrână şi ofilită pe umărul meu, aşa că ia-o de pe mine, spuse Sikes, împingând mana evreului.

— Te nelinişteşte, Bill, îţi aminteşte cum e să fii prins asupra faptului, nu-i aşa?, spuse Fagin, hotărât să nu-i ia jignirea în serios.

— Îmi aminteşte cum e să fiu prins de diavol, replică Sikes. N-a mai fost vreodată om cu o fată că a ta pe faţa pământului, poate doar taică-tău. Îmi închipui că şi-a

perpelit deja barba-i roşie şi-ncaruntita. Doar dacă n-oi fi venit direct din iad, fără vreun tată care să te zămislească. Asta nu m-ar mira deloc.

Fagin nu răspunse la acest compliment, însă, tragandu-l pe Sikes de mânecă, i-o arăta cu degetul pe Nancy care, profitând de convorbirea lor, îşi pusese boneta şi tocmai ieşea din încăpere.

— Hei!, strigă Sikes. Nance! Unde pleci, fato, la ora asta din noapte?

— Pe aproape.

— Ce răspuns e asta?, i-o întoarse Sikes. Încotro?

— Ţi-am răspuns, pe aproape.

— Şi eu am întrebat unde anume?, zise Sikes. Mă auzi?

— Nu ştiu, răspunse fata.

— Las' c-atunci ştiu eu, spuse Sikes, mânat mai mult de încăpăţânare, căci nu se împotrivea cu adevărat că fata să plece unde zisese. Nu te duci nicăieri. Stai jos aicea!

— Nu mă simt bine. Ţi-am zis asta şi mai înainte. Vreau să iau o gură de aer.

— Scoate-ţi capul pe geam, replică Sikes.

— Aici nu-i destul aer, spuse fata. Vreau să iau aer afară, în stradă.

— Atunci nu o să iei deloc, răspunse Sikes. Se ridică încrezător, încuie uşa, scoase cheia şi, luându-i boneta de pe cap, o aruncă pe un dulap vechi.

— Uite-aşa, spuse hoţul. Acum stai liniştită unde eşti, bine?

— Nu cred că boneta mă va împiedica să ies, spuse fata, albindu-se deodată la faţă. Ce vrei să spui, Bill? îţi dai seama ce faci?

— Îmi dau seama ce... Ah!, strigă Sikes întorcându-se spre Fagin, şi-a pierdut minţile, altminteri nu ar îndrăzni să-mi vorbească aşa.

— O să mă faci să săvârşesc vreo faptă necugetata, murmură fata aşezându-şi ambele mâini pe piept, ca şi cum ar fi încercat să înăbuşe vreo izbucnire violentă. Lasă-mă să

plec, chiar în minutul ăsta, în clipa asta.

— Nu!, răspunse Sikes.

— Spune-i să mă lase să plec, Fagin. Ar face bine să mă lase să plec. Ar fi mai bine pentru el. Mă auzi?, strigă Nancy lovind cu piciorul în podea.

— Dacă te aud?, repetă Sikes întorcându-se pentru a o înfrunta. Totdeauna! Şi dacă te mai aud încă o jumătate de minut, câinele o să te apuce aşa de tare de gât ca va sfâşia o parte din vocea ţipătoare. Ce te-a apucat, uşuratico! Ai, ce este?

— Lasă-mă să plec, spuse fata foarte hotărâtă. Apoi, aşezandu-se pe podea în faţa uşii, continuă: Bill, lasă-mă să plec. Nu-ţi dai seama ce faci, chiar nu-ţi dai seama. Doar pentru o oră — lasă-mă — dă-mi drumul!

— Să-mi tai mâinile şi picioarele unul câte unul — strigă Sikes, înşfăcând-o cu brutalitate de braţ — dacă fata asta n-a înnebunit de-a binelea. Ridică-te!

— Numai dacă mă laşi să plec... numai dacă mă laşi să plec... Nu vreau... nu vreau...!, tipa fata.

Sikes rămase privind pentru o clipă, aşteptând ocazia potrivită, şi dintr-odată, îi apucă mâinile şi o târî, în timp ce ea se zbătea şi se lupta cu el, într-o cameră mică de alături unde se aşează pe o bancă, iar pe faţă o trânti pe un scaun, ţinând-o nemişcată cu forţa. Faţă ba se zbătu, ba implora, până când ceasul bătu ora douăsprezece, după care, obosită şi epuizată, înceta să se mai lupte. După ce a prevenit-o, şi după ce faţă a jurat că nu avea să mai iasă în seara aceea, Sikes o lasă să-şi revină şi se întoarse lângă Fagin.

— Pfui!, făcu spărgătorul în timp ce-şi ştergea sudoarea de pe faţă. E tare ciudată fată asta!

— Aşa e, Bill, îi răspunse Fagin gânditor. Chiar aşa e.

— De ce i-o fi intrat în cap să iasă în seara asta, ce părere ai?, întrebă Sikes. Hai, spune, ar trebui să ştii mai bine decât mine. Ce înseamnă asta?

— Încăpăţânare, încăpăţânare femeiasca, dragul meu,

aşa bănuiesc.

— Da, bănuiesc că da, mârâi Sikes. Am crezut că am imblanzit-o, dar a rămas la fel de rea.

— Mai rea, spuse Fagin gânditor. Nu am văzut-o niciodată făcând aşa, pentru un fleac.

— Nici eu, replică Sikes. Cred că i-a mai rămas o urmă din febra aceea în sânge, care nu vrea să iasă. Ce zici?

— Posibil.

— O să-i iau nişte sânge, fără să deranjez doctorul, dacă a apucat-o din nou, zise Sikes.

Fagin dădu din cap expresiv, în semn că încuviinţă acest fel de tratament.

— Cât am zăcut bolnav la pat mi-a stat la căpătâi zi şi noapte pe când tu, lup negru la inima ce eşti, te-ai ţinut departe, spuse Sikes. Am fost foarte săraci tot acest timp, şi mă gândesc că, într-un fel sau altul, asta a îngrijorat-o şi macinat-o. A stat închisă aici atâta amar de vreme. Nu-i de mirare că s-a făcut neliniştită, nu crezi?

— Aşa e, dragă, răspunse evreul în şoaptă. Sst!

În timp ce rostea aceste cuvinte, fata apăru şi se aşeză pe locul său de mai înainte. Avea ochii umflaţi şi roşii. Se legănă înainte şi-napoi, dădu din cap şi, după o vreme, izbucni în râs.

— Na! Acum a sărit dintr-una în alta!, exclamă Sikes, uitându-se la tovarăşul său cu o privire tare uimită.

Fagin îi făcu semn că, pentru moment, să nu o bage în seamă şi în câteva minute faţă reveni la înfăţişarea ei obişnuită. După ce-i şopti lui Sikes că nu era nicio primejdie să o apuce iar criză, Fagin îşi luă pălăria şi îi ura noapte bună. Se opri când ajunse la uşă şi, uitându-se împrejur, ruga să-i lumineze careva drumul ca să coboare scările cufundate în întuneric.

— Luminează-i drumul până jos, spuse Sikes, care-şi umplea pipa. Ar fi păcat să-şi rupă gâtul de unul singur şi să-i dezamăgească pe doritorii de asemenea privelişti. Luminează-i drumul.

Nancy merse pe scări în urma baranului, cu o lumânare în mână. Când ajunseră pe coridor, acesta îşi puse un deget la gură şi, apropiindu-se de faţă, îi spuse în şoaptă:

— Ce s-a întâmplat, Nancy?

— Ce vrei să spui?, răspunse fata, pe acelaşi ton.

— Pricina pentru toate acestea, replică Fagin. Dacă el — şi-şi îndreptă arătătorul subţire în sus — este atât de aspru cu tine (este o brută, Nancy, o bestie brutală), de ce nu...?

— Ei?, întrebă fata, când Fagin se opri, aproape atingându-i urechea cu gura, şi fixându-i privirea.

— Nu contează acum. Vom mai vorbi despre asta altă dată. Sunt prietenul tău, Nancy, un prieten devotat. Am un mijloc la dispoziţie, liniştit şi la îndemână. Dacă vrei să te răzbuni pe cei care te tratează ca pe un câine — ca pe-un câine!... ba, mai rău decât îşi tratează câinele, căci îi face pe plac uneori —, vino la mine. Ascultă-mă, vino la mine. El e doar un copoi de-o zi, două, pe când pe mine mă ştii de-atâta amar de vreme, Nancy.

— Te ştiu bine, replică fata, fără să i se citească cea mai mică emoţie. Noapte bună!

Se dădu înapoi, căci Fagin încerca să-şi pună mâinile peste ale sale, însă spuse noapte bună încă o dată, pe un ton ferm, şi, răspunzând privirii sale în timp ce pleca printr-un semn cu capul, de înţelegere, închise uşa între ei.

Fagin se îndrepta spre casă, cufundat în gândurile care îl frământau. Îşi făcuse această părere — nu din ceea ce tocmai se întâmplase, deşi acest episod îi confirmă presupunerea —, ci încet, treptat — că Nancy, sătulă de brutalitatea spărgătorului, începuse să se ataşeze de vreun nou prieten. Purtarea ei diferită, plecările repetate de acasă de una singură, indiferenta vizavi de interesele bandei faţă de care arătase atâta zel, şi, pe lângă acestea, nerăbdarea să disperată de a pleca de acasă la o oră anume în seara aceasta, toate veneau în sprijinul presupunerii, transformând-o, cel puţin în ceea ce-l privea, incertitudine. Obiectul acestei noi simpatii nu se număra printre complicii

săi. Avea să fie o achiziţie valoroasă cu un ajutor ca Nancy şi trebuia (susţinea Fagin) obţinut fără întârziere.

Mai era şi altceva, ceva mai întunecat, care trebuia câştigat. Sikes ştia prea multe, iar batjocurile sale ticăloase cu care-l umilea îl răneau foarte tare fiindcă rănile erau ascunse. Ei, bine, fata trebuie să ştie că, dacă îl părăseşte, nu va scăpa niciodată de furia sa, şi că şi-ar descărca mânia — schilodindu-l sau chiar ucigandu-l — asupra aceluia care făcea obiectului noii sale atracţii. „N-ar trebui decât puţin efort de convingere — gândi Fagin — ca să se învoiască să-l otrăvească. Femeile fac astfel de lucruri, şi chiar mai rele, pentru a obţine ceea ce-şi doresc. Aşa o să dispară ticălosul ăsta periculos, bărbatul pe care-l urăsc, şi-o să vină altul în locul său. Iar puterea mea asupra fetei, întărită de faptul că am cunoştinţă de această crimă, nu va avea limite”.

Astfel de lucruri îi trecură prin cap lui Fagin în scurtul răstimp în care stătu singur, în casa spărgătorului. Fiind foarte preocupat de ele, profita de ocazia care i se ivise după aceea ca s-o ispitească pe faţă prin cele câteva cuvinte strecurate la plecare. Fata nu fu surprinsă şi nici nu dădu impresia că nu înţelege sensul cuvintelor sale. Înţelegea totul limpede. Privirea ei când şi-au luat rămas bun arata clar acest lucru.

Însă poate că avea să se dea înapoi de la o uneltire menită să-i curme viaţa lui Sikes, iar acesta era unul dintre principalele scopuri urmărite. Cum, se gândea Fagin în timp ce se furişă spre casă, să-mi pot spori influenţă asupra ei? Ce nouă putere aş putea dobândi?

O minte că a sa era bogată în soluţii. Ce-ar fi dacă, fără să o facă să mărturisească, ar sta la pândă, ar descoperi cine e noul iubit şi ar ameninţa să-i spună totul lui Sikes (faţă de care nutrea o frică deloc obişnuită) în cazul în care nu ar lua parte la planurile sale? Nu ar putea oare obţine astfel supunerea fetei?

— Negreşit, spuse Fagin, aproape cu voce tare. În acest

caz nu ar mai îndrăzni să mă refuze. Ar costa-o viaţa, viaţa! M-am gândit la toate. Mijloacele sunt pregătite, şi vor fi puse în aplicare. Acum te am la mână!

Se uită îndărăt cu privirea întunecată, cu o mişcare ameninţătoare a mâinii spre locul unde-l lăsase pe ticălosul obraznic şi-şi văzu apoi de drum, ocupându-şi mâinile osoase cu cutele veşmântului sau peticit, pe care îl strângea bine, ca şi cum acolo s-ar fi aflat un duşman pe care-l ura, zdrobit cu fiecare mişcare a degetelor.

Capitolul 45

Lui Noah Claypole i se încredinţează, de către Fagin, o misiune secretă

Bătrânul se sculă a doua zi dis-de-dimineaţă şi aşteptă cu nerăbdare apariţia noului asociat care, după un timp ce păru nesfârşit de lung, sosi şi se aruncă lacom asupra micului dejun.

— Bolter, zise Fagin, trăgându-şi un scaun lângă masă şi aşezându-se în faţa lui Morris Bolter.

— Iată-mă-s, îi răspunse Noah. Care-i treaba? Nu-mi cere să fac nimic până nu termin de mâncat. Asta-i marea problemă aici. N-ai vreme nici să mănânci cum trebuie.

— Poţi vorbi în timp ce mănânci, nu?, spuse Fagin, blestemând în gând, din tot sufletul, lăcomia noului său prieten.

— Păi sigur că pot. Ba, chiar îmi prieşte să vorbesc la masă, zise Noah, tăind o ditamai felia de pâine. Unde-i Charlotte?

— Este afară, răspunse Fagin. Am trimis-o la plimbare de dimineaţă, împreună cu cealaltă fată, căci am vrut să fim singuri.

— Aha!, spuse Noah. Aş fi vrut s-o pui mai întâi să-mi facă nişte pâine prăjită cu unt. Dar nu-i nimic. Dă-i drumul, căci asta nu mă opreşte din mâncat.

într-adevăr, părea că nu-i nicio primejdie să-l întrerupă cineva, căci se aşezase la masă cu chef mare de lucru.

— Te-ai descurcat bine ieri, dragă, zise Fagin. Frumos! Şase şilingi şi nouă penny jumate din prima zi! Ai să te îmbogăţeşti de pe urma broscoilor.

— Nu uita să pui la socoteală trei oale de cositor şi bidonul de lapte, zise domnul Bolter.

— Nu, nu, dragă. Oalele de cositor au fost o sclipire de

geniu, iar cu bidonul de lapte, am dat lovitura.

— E foarte bine pentru un începător, remarcă domnul Bolter cu satisfacţie. Am luat oalele de după nişte gratii, iar bidonul de lapte stătea stingher în faţa unei cârciumi. M-am gândit că va rugini de la ploaie sau va răci de la frig, mai ştii?! Ce zici de asta? Ha! ha! ha!

Fagin râse cu poftă, iar domnul Bolter, după ce isprăvi cu râsetele, înfuleca zdravăn prima bucată de pâine cu unt şi trecu la a doua.

— Bolter dragă, zise Fagin, rezemându-se cu coatele de masă, vreau să faci o treabă pentru mine şi e nevoie de multă grijă şi atenţie.

— I-auzi!, spuse Bolter. Să nu mă vârî în vreo primejdie şi să nu mă mai trimiţi la vreo poliţie de-a matale. Nu-mi vin bine nicicum; aţâţă-ţi zic.

— Nu-i nicio primejdie, fii pe pace, zise evreul. E vorba numai de urmărit o femeie.

— O femeie bătrână?, întrebă domnul Bolter.

— Una tânără, răspunse Fagin.

— Păi la asta mă pricep foarte bine, da, da, zise Bolter. La şcoală eram mereu o iscoadă vicleană. De ce trebuie s-o urmăresc? Ca să…

— Nu trebuie să faci nimic, doar să-mi zici unde merge, cu cine se vede şi, dacă se poate, ce spune, să ţii minte stradă, dacă-i o stradă sau casa, dacă-i o casă şi să-mi aduci toate informaţiile.

— Şi cât îmi dai?, întrebă Noah, punând cana jos şi aruncându-i o privire scrutătoare bătrânului.

— Dacă îţi faci treaba aşa cum se cuvine, îţi dau o liră. O liră întreagă, zise Fagin, dorind să-i stârnească interesul cât mai mult. Să ştii că n-am plătit niciodată atât de mult pentru o treabă de unde nu-mi iese niciun câştig însemnat.

— Cine e?, întrebă Noah.

— Una de-a noastră.

— O, Doamne!, izbucni Noah, împingându-şi nasul în sus. Ai vreo bănuială asupra ei, te pomeneşti?

— Şi-a făcut nişte prieteni noi, dragă, şi trebuie să aflu cine sunt, răspunse Fagin.

— Am priceput, zise Noah. Vrei doar să ai plăcerea de a-i cunoaşte, dacă-s oameni respectabili, ai? Ha! ha! ha! Sunt omul de care ai nevoie.

— Ştiam eu, strigă Fagin, încântat de succesul propunerii sale.

— Desigur, desigur, răspunse Noah. Unde-i femeia asta? Unde trebuie s-o aştept? Unde trebuie să mă duc?

— Toate astea, dragă, le vei afla de la mine la timpul potrivit. Ţi-o voi arăta când va veni vremea, zise Fagin. Fii pregătit doar şi lasă restul pe seama mea.

Inacea noapte şi în următoarea, şi-n celelalte, spionul stătu încălţat şi îmbrăcat cu hainele-i de căruţaş, gata de plecare la ordinul lui Fagin. Trecură aşa şase nopţi — şase nopţi lungi şi chinuitoare —, iar Fagin se întorcea acasă după fiecare cu o mutră posomorâtă şi bosumflat că nu sosise încă vremea. În cea de-a şaptea noapte, se întoarse mai devreme cu o bucurie pe care nu o putea ascunde. Era într-o duminică.

— Pleacă de acasă în seara asta, zise Fagin, şi sunt sigur că se duce cu treaba care ne interesează. A stat singura toată ziua, iar omul de care se teme nu se întoarce până în zori. Vino cu mine. Hai, repede!

Noah fu gata de plecare într-o clipă, fără să zică vreo vorbă, căci evreul era cuprins de o asemenea exaltare, ca-l molipsise şi pe el. Ieşiră din casa tiptil şi, străbătând în grabă un labirint de străzi, ajunseră în sfârşit în faţa unei taverne pe care Noah o recunoscu drept casă în care dormise în noaptea în care sosise la Londra.

Era trecut de unsprezece, iar uşa era închisă. Se deschise însă uşor din balamale la un fluierat înfundat al lui Fagin. Intrară fără să scoată niciun sunet şi uşa se închise în urma lor.

Abia şuşotind şi înţelegându-se mai mult prin semne, Fagin şi evreul cel tânăr care îi primise înăuntru arătară

spre o fereastruica şi îl îndemnară pe Noah să urce până acolo şi să o vadă pe persoana din camera alăturată.

— Ea-i femeia cu pricina?, întrebă el pe şoptite.

Fagin dădu din cap că da.

— N-o văd bine la faţă, şopti Noah. Se uită în jos, iar lumânarea e în spatele ei.

— Stai aici, murmură Fagin. Îi făcu semn lui Barney şi acesta se retrase. Într-o clipă, intra în camera de-alături şi, prefăcându-se că ar curăţa mucul lumânării, o mută în poziţia bună. Îi vorbi fetei, făcând-o astfel să-şi ridice capul.

— Acum o văd, izbucni spionul.

— O vezi bine?

— Aş recunoaşte-o dintr-o mie!

Noah se dădu repede jos, căci uşa încăperii se deschise şi fata ieşi. Fagin îl trase în dosul unei despărţituri mascate de-o perdea şi îşi ţinură respiraţia când ea trecu pe lângă ascunzătoarea lor şi se îndrepta spre uşă pe care ei intraseră.

— Pssti, făcu flăcăul care ţinea uşa deschisă. Acu'!

Noah schimba o privire cu Fagin şi se repezi să iasă afară.

— La stânga, şopti flăcăul. Ia-o la stadga şi tide-o tot aşa.

Chiar aşa şi făcu. La lumina felinarelor, văzu silueta fetei care se afla deja la o mică distanţă înaintea lui. Înaintă cât considera de cuviinţă că-i prudent şi rămase pe partea cealaltă a străzii s-o urmărească mai bine. Fata se uită de câteva ori nelinişitită în jur şi o dată se opri să lase doi bărbaţi din spatele ei să treacă înainte. Părea că prinde curaj pe măsură ce înainta şi că merge cu un pas din ce în ce mai hotărât. Iscoada se ţinu la aceeaşi distanţă între ei şi o urmă fără s-o scape din ochi.

Capitolul 46

Întâlnirea

Orologiile bisericii vesteau orele unsprezece şi trei sferturi când două siluete îşi făcură apariţia pe London Bridge. Una, care înainta cu pas repede şi uşor, era a unei femei care se uită nerăbdătoare în jur că şi cum ar fi căutat ceva ce se aştepta să fie acolo. Cealaltă era a unui bărbat care se ţinea la oarecare distanţă de ea, şi o urmă din umbra cea mai neagră pe care o găsise, potrivindu-şi pasul după al său. Se oprea când se oprea şi ea şi înaintă uşor, pe furiş, când pornea şi ea, dar nu-şi permitea niciodată, în ardoarea cu care îşi făcea datoria de a o urma, să ajungă chiar lângă ea. Trecură aşa podul de la Middlesex pe malul celălalt dinspre Surrey şi femeia, care părea dezamăgită după ce-i cercetase îngrijorată pe trecătorii care mergeau pe jos pe pod, se întoarse în loc. Mişcarea fu neaşteptată, dar cel care o urmărea nu fu luat chiar pe nepregătite. Se înghesui într-unui din cotloanele din dreptul picioarelor podului şi, aplecându-se peste parapet ca să-şi ferească mai bine chipul, o lasa să treacă pe trotuarul celălalt. Când femeia ajunse cam la aceeaşi distanţă în faţa lui cât fusese şi mai înainte, se strecură uşor din ascunzătoare şi o urmă din nou. Aproape de mijlocul podului, tânăra se opri. Bărbatul se opri şi el.

Era o seară foarte întunecată. Ziua nu fusese una prielnică şi puţină lume trecea la ora aceea, prin locul acela. Iar cei care erau acolo, treceau în grabă mai departe, probabil fără să vadă şi în mod sigur fără să-i bage de seamă nici pe femeie, nici pe bărbatul care nu o scapa din ochi. Înfăţişarea lor fusese dinadins calculată să nu atragă privirile insistente ale săracilor din Londra, care s-ar fi întâmplat să treacă podul în acea seară, căutând vreo

arcadă rece ori vreo cocioabă fără uşi unde să-şi culce capul. Stăteau acolo în tăcere: nici ei nu ziceau nimic, dar nici vreunul dintre trecători nu le adresă vreo vorbă.

Ceata atârna deasupra raului, adâncind strălucirea roşie a focurilor de pe puntea vapoarelor legate la diferite cheiuri şi făcând clădirile jegoase de pe mal să pară şi mai întunecate şi mai greu de deosebit. Depozitele vechi şi înnegrite de fum de pe ambele maluri se ridicau greoaie şi total neinteresante din mulţimea densă de acoperişuri şi creşte şi se încruntau cu asprime asupra apei care era prea neagră ca măcar să le reflecte formele greoaie. Turnul vechii biserici Saint Saviour şi turla de la Saint Magnus, de multă vreme paznici uriaşi ai vechiului pod, se vedeau prin pâcla. Dar toată pădurea de catarge de sub pod şi turlele împrăştiate ale bisericilor de deasupra erau ascunse privirii.

Fata făcuse câţiva paşi nerăbdători înainte şi înapoi — urmărită îndeaproape în acest răstimp de observatorul sau din umbra — când clopotul cel mare de la catedrala St. Paul veşti că s-a mai dus o zi. Peste oraşul aglomerat venise miezul nopţii. Palatul, cocioabă, închisoarea, casa de nebuni, săli de naştere şi de moarte, încăperi pentru oameni sănătoşi şi pentru bolnavi, chipul ţeapăn al mortului şi somnul liniştit al pruncului — peste toate se lăsase miezul nopţii.

Nu trecură două minute de când ceasul bătu ora exactă când o domnişoară, însoţită de un domn cărunt, coborâră din- tr-o trăsura la distanţă mică de pod şi, după ce-i dădură drumul vizitiului să plece, merseră chiar spre pod. Cum păşiră pe pavajul podului, fata se şi îndreptă către ei.

Merseră înainte uitându-se în jur cu aerul persoanelor care se aşteaptă întrucâtva la ceva, dar nu prea au nădejde că o să se întâmple, când li se alătura deodată această fată ca nouă însoţitoare. Se opriră, cât pe ce să dea glas surprizei de a o vedea, dar se abţinură imediat, căci chiar atunci un bărbat în straie de ţăran veni foarte aproape şi trecu pe lângă ei, aproape atingându-i.

— Nu aici, spuse Nancy în grabă. Mă tem să vă vorbesc aici. Haideţi mai departe, mai departe de drumul public, jos, pe treptele de colo!

Pe când rostea aceste cuvinte şi arătă cu mâna direcţia unde dorea să meargă cu toţii, ţăranul se întoarse spre ei şi-i întrebă ursuz de ce au ocupat tot trotuarul, şi apoi trecu mai departe.

Treptele pe care le arătase faţă erau acelea care, pe malul dinspre Surrey şi pe aceeaşi parte a podului ca şi biserica Saint Saviour, alcătuiesc o scară ce ajunge până la rău. Într-acolo se grăbi neobservat bărbatul cu înfăţişare de ţăran. După ce cerceta o clipă locul, începu să coboare.

Aceste trepte fac parte din pod şi sunt grupate în trei rânduri. Chiar sub al doilea rând de trepte, în jos, peretele de piatră din stânga se termină într-un pilastru decorativ care dă spre Tamisa. În acest loc treptele mai joase se lăţesc astfel încât un om care trece colţul acela al zidului nu este văzut de nimeni care s-ar întâmpla să fie deasupra lui, chiar cu o treapa numai. Ajungând aici, ţăranul se uită grabnic în jur. Şi cum nu părea să fie vreo ascunzătoare mai bună prin preajmă şi nefiind flux, avea loc din belşug. Se strecură în latura aceea, cu spatele lipit de pilastru, şi aşteptă. Era sigur că aceia de pe pod nu aveau să coboare mai mult şi chiar dacă nu ar putea auzi ce vor vorbi, le va putea ţine urma din nou, în siguranţă.

Atât de greu se scurgea timpul în acest loc singuratic, iar iscoada era atât de doritoare să afle motivele acestei întrevederi atât de diferite de ce crezuse el la început ca o să fie, că fu gata de mai multe ori să se dea bătut şi aproape se convinse că fie se opriseră cu mult mai sus, fie se duseseră într-un alt loc ca să-şi poarte convorbirea tainică. Era cât pe ce să iasă din ascunzătoare şi să se întoarcă pe drumul de sus când auzi zgomot de paşi şi imediat după aceea voci care aproape că vorbeau în urechea lui.

Se trase drept, lipit de perete, şi, abia ţinându-şi

răsuflarea, ascultă cu atenţie.

— E destul de departe, spuse un glas care era clar al domnului. Nu pot îngădui că domnişoara să meargă mai departe. Mulţi oameni nu ar fi avut atâta încredere în dumneata, încât să vină până aici, dar vezi, eu sunt dispus să-ţi fac pe plac.

— Să-mi faceţi pe plac?!, strigă vocea fetei pe care o urmărise. Chiar sunteţi drăguţ, domnule. Să-mi faceţi pe plac! Ei, bine... să nu mai vorbim despre asta.

— Pentru ce — spuse domnul cu voce mai blândă —, cu ce scop ne-ai adus în acest loc straniu? De ce nu m-ai lăsat să-ţi vorbesc acolo, sus, unde e lumină, şi mai circulă lumea, în loc să ne aduci în cotlonul ăsta întunecat şi sumbru?

— V-am spus şi mai înainte, răspunse Nancy, că mă temeam să vorbesc cu dumneavoastră acolo. Nu ştiu de ce, spuse fata cutremurându-se, dar am aşa o frică şi o teamă în seara asta de nici nu mă pot ţine pe picioare.

— Frică de ce?, întrebă domnul, căruia părea să îi fie milă de ea.

— Nici eu nu ştiu de ce, răspunse fata. Măcar de-aş fi ştiut. Toată ziua am avut gânduri groaznice de moarte, şi-am văzut linţolii pline de sânge, şi m-a stăpânit o teamă care m-a făcut să ard de parc-aş fi luat foc. Citeam o carte în seara asta, ca să treacă timpul mai repede, şi aceleaşi lucruri apărură pe pagina tipărită.

— Închipuiri, spuse domnul, încercând s-o liniştească.

— Nu-s închipuiri, răspunse fata cu vocea groasă. Jur că am văzut „coşciug” scris pe toate paginile cărţii cu litere mari, negre. Of, şi treceau în seara asta cu un coşciug chiar pe lângă mine, pe stradă.

— Nu e nimic neobişnuit în asta, spuse domnul. Şi pe lângă mine au trecut deseori.

— Dar acela era aievea, spuse ea. Ce-am văzut eu nu era.

Era ceva atât de straniu în modul ei de a vorbi ca

ascultând-o, iscoadei i se cutremură trupul şi-i îngheţă sângele în vine. Niciodată nu simţi uşurare mai mare ca atunci când auzi vocea dulce a domnişoarei care o imploră să se liniştească şi să nu se lase pradă unor asemenea închipuiri groaznice.

— Vorbeşte-i cu blândeţe, spuse domnişoara însoţitorului ei. Sărmana! Pare să aibă nevoie de bunătate.

— Păstorii voştri cei semeţi s-ar fi uitat cu dispreţ la mine de m-ar fi văzut în starea în care sunt în seara asta, şi mi-ar fi ţinut o predică despre flăcările iadului şi răzbunarea cerurilor, zise fata. Of, domniţă scumpă, de ce nu-s cei ce zic că-s oamenii lui Dumnezeu la fel de blânzi şi de buni cu noi, sărăntocii, că dumneavoastră care, având tinereţe şi frumuseţe, şi tot ce ei au pierdut, aţi putea fi mai mândră decât ei, în loc să fiţi mult mai smerita?

— Ah!, spuse domnul. Turcul, după ce îşi spală bine faţa, se întoarce spre răsărit ca să-şi spună rugăciunile. Oamenii aceştia, după ce-şi şterg zâmbetul de pe faţă şi arata lumii chipuri cuvioase, se întorc cu aceeaşi regularitate spre partea cea mai întunecată a cerului. Dac-ar fi să aleg între un musulman şi un fariseu, mă las în grijă musulmanului!

Aceste cuvinte păreau a fi adresate domnişoarei şi fură rostite, poate, ca să îi dea timp lui Nancy să-şi revină. Curând după aceea, domnul vorbi cu ea.

— Duminica trecută n-ai fost aici, spuse el.

— N-am putut veni, răspunse Nancy. Am fost ţinută cu forţa.

— De către cine?

— De cel despre care i-am povestit mai înainte domnişoarei.

— Nădăjduiesc că nu bănuieşte nimeni că vorbeşti cu cineva despre chestiunea care ne-a adus pe toţi aici, în seara aceasta, spuse domnul.

— Nu, răspunse fata, clătinând din cap. Nu mi-e uşor să plec de lângă el dacă nu ştie de ce. N-aş fi putut să o văd pe domnişoara când ne-am întâlnit dacă nu i-aş fi dat să

bea lau- danum înainte de a pleca.

— S-a trezit înainte de a te întoarce?, întrebă domnul.

— Nu, şi nici el, nici nimeni altcineva nu mă bănuieşte.

— Asta e bine, spuse domnul. Acum, ascultă-mă!

— Sunt gata, răspunse fata, când el făcu o mică pauză.

— Această domnişoară, începu domnul, mi-a spus mie şi câtorva alţi prieteni de nădejde ceea ce i-ai spus acum aproape două săptămâni. Mărturisesc că m-am îndoit la început dacă putem avea şi în dumneata încredere, dar acum sunt pe deplin convins că da.

— Aşa este, puteţi, spuse fata cu seriozitate.

— Repet că te cred pe cuvânt. Ca să îţi dovedesc că sunt dispus să am încredere în dumneata, îţi voi spune fără ocol că avem de gând să smulgem secretul, oricare ar fi acela, din spatele temerilor acestui bărbat cu numele Monks. Dar dacă... dacă... — spuse domnul — nu-l putem prinde ori, dacă l-am prins, nu putem obţine de la el ce ne dorim, trebuie să ne ajuţi să-l prindem pe evreu.

— Pe Fagin?!, strigă fata, trăgându-se cu un pas înapoi.

— Va trebui să ni-l dai în mâna pe omul acela, spuse domnul.

— N-am s-o fac! N-am s-o fac niciodată!, răspunse fata. Măcar că-i dracu' gol, şi chiar că mai rău decât un drac a fost cu mine, dar tot n-am să fac asta niciodată.

— N-ai s-o faci?, spuse domnul, care părea total pregătit pentru acest răspuns.

— Niciodată!, răspunse fata.

— Spune-mi de ce.

— Dintr-un motiv — răspunse fata hotărâtă —, dintr-un motiv pe care îl ştie domnişoară şi îl înţelege, şi o să fie de partea mea, căci mi-a făgăduit. Şi din alt motiv, pe lângă acela: viaţa mea a fost la fel de ticăloasă ca şi a lui. Suntem mulţi care am mers pe-acelasi drum şi n-am să mă întorc împotriva lor când şi ei s-ar fi putut întoarce împotriva mea, dar n-au făcut-o, aşa, ticăloşi cum sunt.

— Atunci, spuse domnul repede, ca şi cum aceasta ar fi

fost punctul unde voia să ajungă, da-mi-l pe Monks în mână, şi lasă-mă pe mine să mă ocup mai departe.

— Şi dacă se întoarce împotriva celorlalţi?

— Îţi făgăduiesc că în acel caz, dacă izbutim să-l facem să spună adevărul, acolo o să rămână totul îngropat. Trebuie să fie împrejurări din mică poveste a vieţii lui Oliver care ar fi dureroase dacă ar fi tarate în ochii lumii; dacă iese la iveală adevărul, nu va fi nimeni în primejdie să-şi piardă libertatea.

— Şi dacă nu iese la iveală?, întrebă fata.

— Atunci, continua domnul, acest Fagin nu va fi dus înaintea justiţiei fără încuviinţarea dumitale. Dacă aşa vor sta lucrurile, îţi voi arăta, cred, motivele care te vor face să ne dai consimţământul.

— Îmi făgăduieşte domniţă că aşa va fi?, întrebă fata.

— Da, ai făgăduiala mea, răspunse Rose. Făgăduiala mea adevărată şi credincioasă.

— Şi Monks n-o să afle niciodată cum de ştiţi ceea ce ştiţi?, întrebă fata, după o scurtă pauză.

— Niciodată, răspunse domnul. Îi vom spune ce ştim în aşa fel, încât nici măcar n-o să ghicească niciodată.

— Eu sunt o mincinoasă şi trăiesc printre mincinoşi de când eram mică, spuse faţă după o altă perioadă de tăcere, dar o să vă cred pe cuvânt.

După ce amândoi o asigurară că se poate încrede în cuvântul lor, continua să vorbească cu o voce atât de înceată că iscoadei îi era adesea greu să-şi dea seama unde băteau cuvintele ei, care descriau, după nume şi locaţie, taverna de unde fusese urmărită în seara aceea. Judecând după modul în care se oprea din când în când, părea că domnul notează în grabă informaţiile pe care i le spune. După ce a explicat în amănunt unde anume se afla taverna, locul cel mai bun de unde poate fi observată fără a fi văzut de alţii, şi seara şi ora la care Monks obişnuia să o frecventeze, păru că se gândeşte câteva clipe ca să-şi amintească bine trăsăturile şi înfăţişarea lui.

— E înalt, spuse fata, un bărbat bine făcut, dar nu-i gras. Când merge parcă e veşnic la pândă şi se uită tot timpul peste umăr, mai întâi într-o parte şi apoi în cealaltă. Ţineţi bine minte: are ochii adânciţi în cap mult mai mult decât ai oricărui alt om. Numai după asta şi vă puteţi da seama că e el. Chipul îi e întunecat, ca şi părul şi ochii. Şi măcar că nu poate să aibă mai mult de douăzeci şi sase-douazeci şi opt de ani, arata scofâlcit şi veşted. Buzele sunt adesea albe şi schimonosite de semne lăsate de dinţi, că are crize şi uneori îşi muşcă mâinile, chiar şi le umple de răni. De ce aţi tresărit?, spuse fata, oprindu-se brusc.

Domnul răspunse grăbit că nu îşi dăduse seama să fi făcut aşa ceva şi îi ceru să continue.

— O parte din ce v-am zis, continua fata, sunt lucruri pe care le-am aflat de la alţi oameni din taverna de care vă spun, căci eu nu l-am văzut decât de două ori şi de fiecare dată era acoperit din cap până-n picioare cu o haină largă. Cred că asta-i tot ce vă pot spune că să-l recunoaşteţi. Staţi aşa, adăugă ea. Pe gât — atât de sus că puteţi vedea o parte din ea sub cravata când întoarce capul, se afla…

— Un semn mare, roşu, că o cicatrice de la o arsură sau dacă s-ar fi opărit?, strigă domnul.

— Cum aşa?, spuse fata. Il cunoaşteţi!

Domnişoara scoase un strigăt de surpriză şi preţ de câteva clipe rămăseseră atât de neclintiţi ca iscoadă le auzea clar respiraţia.

— Cred că da, spuse domnul întrerupând tăcerea. Ar trebui, judecând după descrierea dumitale. Vom vedea. Mulţi oameni seamănă foarte mult unul cu altul. S-ar putea să nu fie aceeaşi persoană.

Şi zicând acestea, aparent nepăsător, făcu un pas sau doi, probabil înspre iscoada ascunsă, judecând după claritatea cu care acesta din urmă îl auzi zicând în şoaptă: „El trebuie să fie”!

— Acum — spuse el, întorcându-se după cum indica zgomotul, la locul unde stătuse mai înainte — ne-ai fost de

mare ajutor, domnişoară, şi doresc să-ţi fac un bine în schimb. Ce pot face ca să-ţi fiu de folos?

— Nimic, răspunse Nancy.

— Doar n-o să te încăpăţânezi să spui numai asta, răspunse domnul, cu un glas plin de bunătate care ar fi înduioşat o inimă mult mai împietrită şi mai îndărătnică. Gândeşte-te bine! Hai, spune-mi!

— Nimic, domnule, răspunse fata plângând. Nu puteţi face nimic ca să mă ajutaţi. Nu mai e nicio nădejde pentru mine.

— Te judeci prea aspru, spuse domnul. Trecutul te-a măcinat prea tare, ţi-a irosit energiile tinereţii şi comorile nepreţuite pe care Făcătorul le revărsa o dată doar, şi nu le da şi-a doua oară, pentru viitor. Nu spun că stă în puterile dumitale să-ţi dăruieşti pace inimii şi cugetului, căci acestea vin după cum le cauţi. Dar un azil liniştit, ori dacă te temi să rămâi aici, într-o ţară străină, e ceva ce nu numai că ne putem permite, ci chiar dorim din toată inima să-ţi oferim. Înainte de răsăritul zorilor, înainte ca răul să se trezească la prima licărire de lumină, vei fi undeva unde niciunul din foştii dumitale tovarăşi nu te va putea găsi, şi nu vei lăsa după dumneata absolut nicio urmă, ca şi cum ai fi dispărut de pe faţa pământului în această clipă. Hai! Nu mă lasa inima să te duci înapoi să mai schimbi vreo vorbă cu vreunul din vechii tovarăşi, nici să te mai uiţi o dată la vechea vizuină, nici să respiri aerul care îţi aduce ciuma şi moarte. Părăseşte-le pe toate, cât mai e vreme şi ai şi ocazia să o faci!

— O să se lase înduplecata acum?, spuse domnişoară. Şovăie, desigur.

— Mă tem că nu, draga mea, spuse domnul.

— Nu, domnule, nu, răspunse fata, după o scurtă luptă cu ea însăşi. Sunt prinsă în lanţuri în viaţa mea cea veche. Acum mi-e scârbă de ea şi o urăsc, dar nu o pot părăsi. Cred că am mers prea departe ca să mă mai întorc, şi, totuşi, nu ştiu, dacă mi-aţi fi vorbit aşa cu ceva timp în

urmă, v-aş fi râs în nas. Dar, spuse ea, uitându-se grăbită în jur, frică mă cuprinde iarăşi. Trebuie să mă duc acasă.

— Acasă!, repetă domnişoara cuvântul, cu tărie în glas.

— Acasă, domniţă, răspunse fata. La acea casă pe care mi-am ridicat-o cu munca mea de-o viaţă. Să ne luăm rămas bun. O să fiu urmărită ori văzută. Hai! Mergeţi! Dacă v-am fost de ajutor cu ceva, tot ce vă cer în schimb e să plecaţi acum şi să mă lăsaţi să-mi văd de drumul meu, singură.

— N-are rost, spuse domnul oftând. Poate că stând aici, îi punem în primejdie siguranţă. Poate că deja am reţinut-o mai mult decât s-ar fi aşteptat.

— Da, aşa e, spuse fata. M-aţi ţinut mai mult decât aş fi crezut.

— Care poate fi sfârşitul vieţii acestei sărmane?, întrebă domnişoară.

— Care?, repetă fata. Uitaţi-vă drept înainte, domniţă. Uitaţi-vă la apa aceasta întunecată. De câte ori nu citiţi despre unele ca mine care se aruncă în apă nelăsând pe nimeni în urma căruia să-i pese ori să le jelească? Poate peste câţiva ani, ori poate doar peste câteva luni, tot acolo o să ajung şi eu în cele din urmă.

— Te rog, te rog nu vorbi aşa, răspunse domnişoara printre lacrimi.

— Nu o să ajungă la urechile dumneavoastră, domnişoara scumpă. Ferească Sfântul s-auziţi asemenea grozăvii!, răspunse fata. Noapte bună! Noapte bună!

Domnul se întoarse să plece.

— Uite, ia punga asta, spuse domnişoară. Ia-o de dragul meu, să ai ceva pus deoparte la nevoie şi necaz.

— Nu!, răspunse fata. Nu pentru bani am făcut asta. Lasa- ţi-mă să mă gândesc. Totuşi — daţi-mi ceva ce-aţi purtat. Mi-ar plăcea să am ceva — nu, nu, nu un inel — mănuşile sau o batistă —, ceva ce aş putea păstra ca amintire de la dumneata, scumpa domnişoară. Aşa! Fiţi binecuvântată! Dumnezeu să vă binecuvânteze. Noapte

bună, noapte bună!

Nelinişte a puternică a feţei şi teamă vreunei descoperiri care ar supune-o bătăii şi persecuţiei părură să îl convingă pe domn să o părăsească acolo, aşa cum ceruse. Se auziră paşi plecând şi vocile încetară să mai vorbească.

Curând după aceea, cele două siluete, ale tinerei şi ale însoţitorului ei, apărură pe pod. Se opriră la capătul scărilor.

— Stai!, strigă tânără, ascultând. A strigat? Mi s-a părut că i-am auzit vocea.

— Nu, draga mea, răspunse domnul Brownlow, uitându-se trist înapoi. Nu s-a mişcat şi nici nu o să se mişte până nu vom pleca.

Rose Maylie rămase în urmă, dar bătrânul o luă de braţ şi o conduse mai departe, cu putere blândă. Când se făcură nevăzuţi, faţa aproape că se prăbuşi toată pe una din treptele de piatră, şi-şi slobozi durerea din inima în lacrimi amare.

Se ridică după o vreme şi, cu picioarele slăbite şi tremurande, urcă în stradă. Iscoada uimită rămase nemişcată la locul de observaţie câteva minute după aceea, şi incredintandu-se, după ce se uită atent în jur, că era iarăşi singur, se strecură încet din ascunzătoare şi se întoarse pe furiş în umbra zidului, la fel cum coborâse.

Ajuns la capătul scării, Noah Claypole se uită în jur de câteva ori, ca să fie sigur că nu-l vede nimeni, şi o luă la goană cât îl ţinură picioarele spre locuinţa evreului.

Capitolul 47

Consecinţe fatale

Mai erau aproape două ore până în zori, acel ceas care, la vreme de toamnă, poate fi numit pe drept cuvânt puterea nopţii. E ceasul când străzile sunt liniştite şi pustii, când chiar şi sunetele par să moţăie, iar beţivii şi scandalagiii au ajuns, orbecăind, acasă, să viseze. La ceasul acesta nemişcat şi tăcut, Fagin stătea de veghe în bârlogul lui, cu chipul schimonosit şi palid, cu ochii atât de roşii şi de injectaţi de sânge, încât nu arată chiar a om, ci mai degrabă a stafie urâcioasa, abia ieşită din mormânt şi înspăimântată de vreun duh rău.

Stătea ghemuit deasupra vetrei reci, înfăşurat într-o cuvertură veche şi zdentuita, cu faţa spre lumânarea pe terminate care se afla pe o masă de lângă el. Ţinea mâna dreaptă la gură şi, cufundat în gânduri cum era, îşi muşcă unghiile lungi şi negre cu cei câţiva colţi că de câine ori de şobolan care i se vedeau printre gingiile altminteri rămase fără dinţi.

Noah Claypole dormea buştean întins pe o saltea de pe podea. Bătrânul îşi aruncă uneori ochii spre el pentru o clipă şi apoi se uită iar la lumânarea care, cu fitilul lung şi ars atârnând aproape mai lung decât ea şi cu multele-i picături de seu fierbinte care cădeau pe masă, abia vădea că Fagin era cu gândul în altă parte.

Chiar aşa şi era. Ciuda că-şi vedea zădărnicit planul său deosebit, ura faţă de faţă care îndrăznise să se tocmească cu nişte necunoscuţi, neâncrederea totală că faţă fusese sinceră când refuzase să li-l dea în mână, cumplită dezamăgire că pierduse ocazia de a se răzbuna pe Sikes, teamă că va fi descoperit, ruinat şi că o să moară, toate îi aprindeau mânia cruntă şi ucigătoare. Gânduri pătimaşe

năvăleau unul după altul într-un vârtej iute şi nestăvilit în mintea lui Fagin, iar în inima îi colcăiau cele mai rele gânduri şi cele mai ticăloase planuri.

Stătea fără a se clinti câtuşi de puţin şi părea că nici nu băgă în seamă trecerea timpului, până când urechea lui ascuţită prinse zgomot de paşi din stradă.

— În sfârşit, murmură el, ştergându-şi gura uscată de febră. În sfârşit!

Se auzi uşor soneria, în vreme ce el vorbea. Se strecură în sus pe scări până la uşa de la intrare şi se întoarse, curând după aceea, însoţit de un bărbat încotoşmănat până la bărbie, care ducea o boccea sub braţ. După ce se aşeză şi-şi scoase haina, se văzu cine era sub ea: trupul zdravăn al lui Sikes.

— Uite!, zise el, punând bocceaua pe masă. Ai grijă de asta şi scoate cât poţi de pe urma ei. M-am trudit o grămadă să fac rost de ce-i în ea. Am crezut la început ca o să mă-ntorc acu' vreo trei ore.

Fagin înşfăcă bocceaua, o încuie în dulap şi se aşeză din nou muteşte. În tot acest timp, nu îşi dezlipi ochii nicio clipă de hoţ şi acum stăteau unul în faţa celuilalt, Fagin uitându-se fix la Sikes. Buzele îi tremurau atât de tare, iar fata îi era atât de schimbată de trăirile care îl stăpâniseră, că spărgătorul îşi trase înapoi scaunul fără să vrea şi se uită la el cuprins de mare spaimă.

— Ce-i?, strigă Sikes. Ce te uiţi aşa la mine?

Fagin îşi ridicase mâna dreaptă şi bătu aerul cu aratatoru-i tremurător, iar mânia lui era aşa de mare că, pentru moment, îi pierise graiul.

— Să mă ia naiba!, spuse Sikes, cu o privire îngrijorată. A căpiat! Trebuie să-mi păzesc pielea acum.

— Nu, nu, răspunse Fagin, după ce-i reveni graiul. Nu eşti tu de vină — nu-i din cauza ta, Bill. N-am nimic a mă plânge de tine.

— N-ai căpiat, aşa-i?, spuse Sikes, uitându-se aspru la el şi mutând, la vedere, pistolul într-un buzunar unde îi era

mai la îndemână. Mare noroc — pentru unu' din noi. Nu contează pentru care.

— Ce am a-ţi spune, Bill, spuse Fagin, trăgându-şi scaunul mai aproape de al lui, o să te aducă într-un hal mai ceva ca pe mine.

— Zău?, zise spărgătorul privindu-l neâncrezător. Hai, spu- ne-odata, iute, că Nancy o să creadă că m-am pierdut.

— Pierdut?, strigă Fagin. S-a ocupat ea deja de asta, în mintea ei.

Sikes se uită foarte mirat la fata evreului şi, necitind acolo nicio explicaţie mulţumitoare pentru această ghicitoare, îl apucă cu mâna lui uriaşă de gulerul hainei şi-l zgâlţâi bine.

— Deschide-ţi gura odată!, spuse el, că dacă nu, ai s-o faci că nu mai ai aer. Grăieşte şi zi ce-ai de zis, pe şleau. Dă-i drumu', moşneagule, că-ţi bubuie gura!

— Ia închipuie-ţi că băiatul care sta întins acolea… — începu Fagin.

Sikes îşi întoarse capul spre locul unde dormea Noah, ca şi cum nu îl văzuse până atunci.

— Bine!, zise el, revenind la poziţia anterioară.

— Închipuie-ţi că flăcăul, continua Fagin, ar fi o gura-spartă şi ne-ar fi dat în vileag pe toţi — după ce a căutat mai întâi oamenii potriviţi pentru asta şi apoi, după ce s-a întâlnit cu ei pe stradă ca să ne descrie cum arătăm, le-a indicat fiecare semn după care ne-ar putea recunoaşte şi locul de unde-am putea fi umflaţi mai uşor, că din oala. Să zicem că ar face toate astea, ba, mai mult, ar trăda o afacere în care-am fi fost, mai mult sau mai puţin, amestecaţi cu toţii — că aşa i-a căşunat lui, nu c-ar fi fost prins, atras în capcană, judecat, auzit de preot şi pus să mărturisească după ce a fost ţinut doar cu pâine şi apă, ci că aşa i-a căşunat lui, ca să-şi facă un hatâr. Să zicem că s-ar fi furişat noaptea ca să-i afle pe cei care au cel mai mare interes împotriva noastră şi ne-a parat. Mă-nţelegi?, strigă evreul cu ochii scăpărând de mânie. Să zicem c-ar fi făcut

toate astea, care-ar fi urmarea?

— Care-ar fi urmarea?, răspunse Sikes cu un blestem înfiorător. Dac-ar mai fi în viaţă până la venirea mea, i-aş măcina ţeasta cu călcâiul oţelit al ghetei mele până s-ar face atâtea bucăţele câte fire de păr are-n cap.

— Şi dacă eu aş fi făcut asta?, zise Fagin aproape ţipând. Eu, care ştiu atâtea şi aş putea să-i duc pe mulţi în ştreang cu mine!

— Nu ştiu, răspunse Sikes, scrâşnind din dinţi şi facandu-se alb ca varul numai gândindu-se la asta. Aş face ceva în puşcărie care m-ar pune în lanţuri şi dacă aş fi judecat odată cu tine, m-aş repezi asupra ta de faţă cu toată lumea din tribunal şi ţi-aş zbura creierii în faţa tuturor. Aş avea o asemenea putere — mormăi spărgătorul, arătându-şi braţul musculos — că ţi-aş zdrobi ţeasta ca şi cum ar fi călcat-o o căruţă încărcată.

— Aşa ai face?

— Da!, spuse spărgătorul de case. Pune-mă la încercare.

— Iar dac-ar fi fost Charley sau Şmecherul, ori Beth, ori…

— Nu-mi pasă cine-ar fi, răspunse Sikes pierzându-şi răbdarea. Oricare ar fi, ar avea aceeaşi soartă.

Fagin se uită ţintă la spărgător şi făcându-i semn să tacă, se aplecă deasupra patului de pe podea şi-l zgâlţâi pe cel care dormea că să-l trezească. Sikes se aplecă şi el în fata din scaun, uitându-se cu mâinile pe genunchi, ca şi cum s-ar fi întrebat unde avea să sfârşească şirul acestor întrebări şi al acestor pregătiri.

— Bolter, Bolter! Bietul flăcău!, spuse Fagin, ridicându-şi ochii în care se citeau presimţiri drăceşti şi vorbind încet şi foarte apăsat. A obosit — a obosit urmărind-o atâta vreme, pe ea urmărind-o, Bill.

— Ce vrei să zici?, întrebă Sikes, trăgându-se îndărăt.

Fagin nu răspunse, dar aplecându-se iarăşi deasupra flăcăului care dormea, zbieră la el până ce acesta sări drept în fund. După ce numele lui cel nou a fost repetat de mai multe ori, Noah se frecă la ochi, şi după ce căsca straşnic,

se uită somnoros în jur.

— Mai spune-mi o dată — încă o dată, ca să audă şi el, spuse evreul, arătând spre Sikes în vreme ce vorbea.

— Ce să-i spun?, întrebă Noah somnoros, zbârlindu-se ca un copil.

— Tarasania cu Nancy, spuse Fagin, apucandu-l strâns pe Sikes de încheietura mâinii, ca şi cum ar fi vrut să-l oprească să plece înainte de-a fi ascultat îndeajuns. Ai urmărit-o?

— Da.

— Până la London Bridge?

— Da.

— Unde s-a întâlnit cu doi oameni?

— Chiar aşa.

— Un domn şi o doamnă la care s-a dus de capu' ei înainte, care i-au cerut să-şi trădeze prietenii şi pe Monks în primul rând — lucru pe care l-a făcut — şi să-l descrie — lucru pe care l-a făcut — şi să le spună la care cârciumă ne întâlnim şi unde mergem de obicei — ceea ce a făcut — şi de unde poate fi observată cârciumă mai bine — şi le-a zis-o şi pe-asta — şi la ce oră se duc oamenii acolo — şi le-a spus. A făcut toate astea. Le-a zis tot, cuvânt cu cuvânt, fără să fie ameninţată şi fără să cârtească. Aşa a fost, nu?, strigă Fagin, pe jumătate nebun de mânie.

— Întocmai, răspunse Noah, scărpinându-se în cap. Chiar aşa a fost!

— Ce-au zis despre duminica trecută?

— Despre duminica trecută?, răspunse Noah, pe gânduri. Păi nu ţi-am mai zis şi mai 'nainte?

— Înc-o dată, mai spune-o dată!, strigă Fagin, strangandu-l şi mai tare pe Sikes de mână, şi făcând semne cu mâna cealaltă prin aer de mânie, pe când îi zbura spumă de la gură.

— O întrebară — spuse Noah care, pe măsură ce se trezea, păru că începe să priceapă cine e Sikes —, o întrebară de ce nu venise duminica trecută, după cum

făgăduise. Şi le-a zis că n-a putut.

— De ce… de ce n-a putut? Spune-i asta.

— Fiindcă fusese ţinută cu forţa acasă de Bill, bărbatul de care le vorbise mai înainte, răspunse Noah.

— Şi ce-a mai zis despre el?, strigă Fagin. Ce-a mai zis despre bărbatul de care le vorbise mai înainte? Spune-i şi asta, spune-i.

— Păi, că nu poate să iasă prea uşor din casă dacă el nu ştie unde se duce, spuse Noah. Şi că prima dată când s-a dus s-o vadă pe doamna… ha! ha! ha! — mi-a venit să râd când a zis asta — i-a dat să bea laudanum.

— Arza-o-ar focul!, strigă Sikes, smulgându-se fioros din strânsoarea evreului. Dă-mi drumul să mă duc!

Azvarlindu-l pe bătrân cât colo, ieşi din încăpere şi se năpusti sălbatic şi mânios în susul scărilor.

— Bill, Bill!, strigă Fagin, alergând în urma lui în grabă. Aşteaptă! Doar o vorbă am să-ţi spun.

N-ar fi apucat să rostească acel cuvânt dacă spărgătorul ar fi putut să deschidă uşa. Neputând, înjura de mama focului şi bătea degeaba, când evreul ajunse lângă el gâfâind.

—Da-mi drumul saies, spuse Sikes. Nu vorbi cu mine — eşti mai în siguranţă aşa. Dă-mi drumul să ies, când îţi spun!

—Asculta-mă, doar o vorbă am a-ţi spune, răspunse Fagin, punându-şi mâna pe zăvor. Să nu fii…

— Ei?, răspunse celălalt.

— Să nu fii… prea…. Violent, Bill.

Se crapa de ziua şi era îndeajuns de multă lumină ca aceşti doi bărbaţi să-şi vadă chipurile. Schimbară o singură privire scurtă. Era o flacără în ochii lor şi amândoi ştiau exact ce înseamnă.

— Vreau să spun, zise Fagin, arătând că acum nu mai avea rost să se mai prefacă, nu prea violent ca să-i pui viaţa în primejdie. Fii iscusit în viclenie, Bill, şi nu prea necugetat.

Sikes nu zise nimic, ci deschizând uşa pe care Fagin o des- cuiase, se năpusti pe străzile tăcute.

Fără să facă vreo pauză ori să se gândească vreo clipă, fără să întoarcă măcar o dată capul spre dreapta ori spre stânga, să-şi ridice ochii spre cer ori să-i coboare în pământ, ci uitan- du-se înainte cu o hotărâre sălbatică, cu dinţii atât de strânşi că falca încleştată părea să-i sară prin piele, spărgătorul îşi văzu de drumul lui neabătut. Nu scoase nicio vorbă şi nici nu i se relaxă vreun muşchi până când nu ajunse la uşa casei unde stătea. O deschise încet cu cheia, păşi uşor pe scări şi intrând în odaia lui, încuie uşa de două ori, iar după ce o bloca cu o masă grea, trase în lături perdeaua patului.

Fata era întinsă pe pat, pe jumătate îmbrăcată. O trezise din somn, căci ea se ridică înspăimântată şi grăbită.

— Scoală!, spuse bărbatul.

— Tu eşti, Bill?!, spuse fata, vădit încântată că s-a întors.

— Eu sunt, fu răspunsul. Scoală!

Undeva ardea o lumânare, dar bărbatul o scoase din sfeşnic şi o azvârli în soba. Văzând lumina slabă de afară, a începutului de zi, fata se ridică să tragă perdeaua.

— Las-o, spuse Sikes, punându-şi mâna înaintea ei ca s-o oprească. E lumina-ndeajuns pentru ce-am eu de făcut.

— Bill, spuse fata cu voce scăzută şi neliniştită, de ce te uiţi aşa la mine?

Spărgătorul stătu să o privească pentru câteva secunde, cu nările umflate şi răsuflând greu din piept. Apoi, apucând- o de cap şi de gât, o târî până-n mijlocul odăii şi după ce se mai uită o dată înspre uşă, îşi puse mâna grea pe gură fetei.

— Bill, Bill!, gemu fata, luptându-se cu puterea pe care ţi- o dă teamă de moarte. Eu... Eu... n-am să ţip nici n-am să strig — deloc — ascultă-mă... vorbeşte cu mine... spune-mi ce-am făcut!

— Ştii prea bine, dracoaico!, răspunse spărgătorul, tinan- du-şi răsuflarea. Ai fost urmărită în seara asta. Orice cuvânt

ai spus a fost auzit.

— Atunci cruţă-mi viaţa pentru numele lui Dumnezeu, aşa cum ţi-am cruţat-o şi eu, răspunse fata, agăţându-se de el. Bill, dragă Bill, nu se poate să te lase inima să mă omori. Of! Gândeşte-te la toate lucrurile la care-am renunţat, doar în seara asta, pentru tine. Ai timp să cugeţi şi să nu făptuiţi acest omor. Nu-ţi dau drumul, nu mă poţi azvârli. Bill, Bill, pentru numele lui Dumnezeu, de dragul tău şi-al meu, opres- te-te înainte de a-mi vărsa sângele! Ţi-am fost credincioasă — mă jur pe sufletul meu păcătos că am fost!

Bărbatul se lupta cu putere să-şi slobozească braţele, dar cele ale feţei erau prinse ca nişte cârlige în jurul lor şi oricât de mult încerca, nu le putea desprinde.

— Bill, strigă fata, încercând din răsputeri să-şi pună capul pe pieptul lui, domnul şi domniţă aceea drăguţă mi-au vorbit în seara asta de un azil dintr-o ţară străină unde aş putea să-mi aştept sfârşitul zilelor în pace şi singurătate. Lasă-mă să-i mai văd o dată şi să-i implor, în genunchi, să arate aceeaşi îndurare şi bunătate şi faţă de tine şi hai să părăsim amândoi locul acesta înspăimântător şi să ducem vieţi mai bune departe de aici, să uităm cum am trăit — să ne amintim doar în rugăciuni — şi să nu ne mai vedem niciodată. Nu e niciodată prea târziu să ne pocăim. Aşa mi-au spus — şi acum simt că au dreptate — dar trebuie să avem vreme, puţintica vreme!

Spărgătorul îşi slobozi un braţ din strânsoare şi apucă pistolul. Chiar în toiul furiei îi trecu prin minte că, în mod sigur, va fi prins imediat dacă trage. Şi adunându-şi toate puterile, izbi de două ori pistolul de capul ridicat în sus al feţei, care aproape ca-l atingea pe-al lui.

Fata se clătină şi căzu, orbită aproape de sângele care se scurgea şiroaie din gaură adâncă din fruntea ei, dar ridican-du-se, cu greutate, în genunchi, scoase din san o batistă albă — a lui Rose Maylie — şi ridicând-o, cu manile împreunate către cer, cât de sus îi permiteau puterile slăbite, murmură o rugăciune cerând îndurare de la

Făcătorul ei.

Era o privelişte înfiorătoare. Ucigaşul merse clătinându-se spre perete şi împiedicându-şi ochii cu mâna să mai vadă priveliştea aceea, puse mâna pe-un baston greu şi o dobori la pământ.

Capitolul 48

Fuga lui Sikes

Dintre toate nelegiuirile săvârşite vreodată la adăpostul întunericului în Londra cea măreaţă, aceasta era cea mai cumplită. Dintre toate ticăloşiile ce spurcaseră mireasma dimineţilor, aceasta era cea mai mârşavă şi mai neomenoasa.

Soarele — strălucitorul soare care aduce nu doar lumină, ci şi o nouă viaţă, speranţă şi prospeţime oamenilor — se revărsă peste oraşul ticsit de lume cu limpezimea lui strălucitoare, pătrunzând cu razele-i deopotrivă prin vitralii scumpe şi ferestre acoperite cu hârtie, prin cupole de catedrale şi crăpături putrede. Pătrunse şi în încăperea în care zăcea femeia ucisă. Pătrunse fără milă. Degeaba încercase el să-l oprească. Totul era în zadar. Dacă priveliştea aceasta fusese înspăimântătoare în lumina nehotărâtă a dimineţii, cu-atât mai cutremurătoare era acum, în acea lumină strălucitoare!

Nici nu se clintise; îi fusese frică să se mişte. Geamătul şi mişcarea mâinii ei născuseră în el teamă, care, pe lângă furia ce-l stăpânea, îl făcuse să o lovească în neştire. Apoi aruncă un ţol peste ea; dar îi era şi mai greu când îşi închipuia ochii ridicându-se spre el decât îi era să-i vadă ţintuind tavanul, privind parcă băltoaca de sânge închegat care tremura şi dansa reflectată pe tavan de lumina soarelui. Zvârli din nou ţolul la o parte şi se uită la corpul neânsufleţit — numai carne şi sânge, nimic mai mult —, dar ce carne şi cât amar de sânge!

Scapara amnarul, aprinse focul şi-i făcu vânt în el ciomagului. Pe capătul ciomagului erau nişte fire de păr năclăite, care se aprinseră în văpaie scurtă şi se făcură iute scântei pe care vârtejul curentului le scoase pe hornul

căminului. Până şi asta îl înspăimântă, cât de vânjos era el. Dar nu lasă arma până ce focul nu o făcu bucăţele, după care le aşeză pe cărbuni ca să ardă de tot, transformându-se în cenuşă. Se spala şi-şi frecă hainele cu mâna; erau unele pete pe care nu putea şterge, aşa că le taie şi zvârli în foc bucăţile de stofă pătate. Ce mai de pete erau prin toată încăperea! Până şi labele câinelui erau pline de sânge.

În tot acest timp nu se întoarse nicio clipă cu spatele la cadavru; nu, niciun singur moment. După ce termină toate pregătirile, se dădu cu spatele spre uşă, trăgând câinele după el, ca să nu-şi murdărească iar labele şi să scoată la iveală crimă. Închise uşor uşa, o încuie, lua cheia şi părăsi casa.

După ce trecu drumul aruncă o privire spre fereastra pentru a fi sigur că nu se vedea nimic din exterior. Perdeaua era încă lăsată, acea perdea pe care ea ar fi vrut s-o ridice ca să între lumină pe care nu avea să o mai vadă vreodată. Zăcea chiar acolo, sub geam. El ştia asta. Doamne, cum se revarsa soarele chiar în acel loc!

Privi într-acolo doar pentru o clipă. Ce uşurat se simţea că ieşise din încăpere! Fluieră câinele şi se îndepărta iute.

Străbătu tot Islingtonul; urcă colina Highgate, în vârful căreia se ridică monumentul în cinstea lui Whittington; începu să coboare spre Highgate Hill, fără un scop anume şi neştiind unde să se ducă; făcu iar la dreapta aproape imediat după ce începu să coboare şi, luând-o pe cărarea ce străbătea câmpurile, înconjura Caen Wood, ieşind în Hampstead Heath. Coborî prin Vale of Health, urcă pe celălalt mal şi peste drumul ce leagă Hampstead de Highgate, străbătu ce mai rămăsese din pârloagă, până ajunse la câmpurile din North End, unde se lungi sub un gard şi adormi.

Nu zăbovi prea mult, ci o luă din nou la pas — nu înspre câmp —, ci înapoi spre Londra pe drumul mare — apoi se întoarse la ţinutul pe care deja îl străbătuse — apoi hoinări

pe câmpuri, odihnindu-se pe marginea şanţurilor, şi porni iarăşi la drum, şi iarăşi tot aşa, hoinărind în neştire.

în ce loc putea să se ducă, unde să nu fie prea departe, dar nici prea vizitat de lume, şi unde să găsească ceva de mâncat şi de băut? Hendon era un loc bun, nu prea departe şi mai ferit, într-acolo îşi îndreptă paşii — ba fugind, ba, printr-o ciudată contradicţie, târându-se cu pas de melc, ba chiar oprindu-se să bată gardurile alene cu un băţ. Când în sfârşit ajunse, avu impresia că toţi cei cu care se întâlnea - până şi copiii care stăteau în usa — îl priveau bănuitor. Făcu cale întoarsă, neavând curajul să-şi cumpere nimic, deşi nu pusese nimic în gura de multişor şi îşi pierdu din nou vremea prin Heath, neştiind unde să se ducă.

Rătăci aşa kilometri întregi în lung şi-n lat, revenind de fiecare dată în acelaşi loc. Dimineaţa şi amiază trecuseră de mult, ziua se apropia de sfârşit, şi el tot umbla fără rost de colo-colo, şi tot zăbovea în acelaşi loc. În sfârşit se hotărî şi-şi îndreptă paşii spre Hatfield.

Era nouă seara când omul frânt de oboseală şi câinele, care şchiopăta şi era cotonog de atâta umblat, coborâră colina de lângă biserica sătucului liniştit şi, înaintând cu greutate pe străduţa ce-l traversa, se strecurară într-o cârciumioară, după a cărei lumină slabă îşi indeptasera paşii într-acolo. Câţiva ţărani îşi sorbeau băutură în faţa focului. Îi făcură loc şi străinului, care se aşeză în colţul cel mai îndepărtat şi mânca, şi bău singur cu câinele, căruia îi aruncă din când în când câte o îmbucătură din mâncarea să.

Ţăranii adunaţi în jurul focului vorbeau despre pământurile şi fermierii din partea locului, iar când isprăviră vorbiră despre vârsta la care ajunsese un moşneag pe care-l ingropa- sera cu o duminică în urmă; tinerii îl considerau foarte bătrân, iar cei bătrâni, încă în floarea vârstei.

— Nu era mai bătrân decât mine, spuse un bătrânel cu părul alb. Ar mai fi avut de trăit cel puţin zece sau cincisprezece ani de-acum încolo, dacă s-ar fi îngrijit... Da,

dacă s-ar fi îngrijit.

Nimic din toate acestea nu atrăgea atenţia ori nu crea vreo pricină de îngrijorare. După ce-şi plăti mâncarea şi băutură, tâlharul rămase tăcut şi nebăgat în seamă în colţul său, aţipind chiar la un moment dat, dar îl trezi intrarea zgomotoasă a unui nou-venit.

Era o arătare curioasă, pe jumătate negustor ambulant, pe jumătate şarlatan, care bătea pe jos ţinutul în lung şi-n lat vânzând pietre de tocila, curele de ascuţit briciul, brice, săpunele, ceară pentru hamuri, hapuri pentru câini şi cai, parfumuri ieftine, cosmeticale şi multe altele, pe care le avea într-o ladă ce-i atârna în spate. Intră şi începu să glumească cu mesenii, care nu-l slăbiră până ce nu-şi termină cină şi nu-şi deschise lada cu minunăţii. Atunci el prinse să unească glumă cu comerţul, cu mare isteţime.

— Asta ce-o mai fi? O fi bună de mâncat, Harry?, întrebă rânjind un comesean, arătând la nişte bucăţi dintr-un colţ ce semănau a plăcintă.

— Asta, spuse negustorul aratandu-i-l, asta e un leac nemaivăzut şi nemaiîntâlnit care şterge toate petele, rugina, murdăria, mucegaiul, pete mari ori mici, cât un bob ori o baltă, de pe mătăsuri, satin, în, batist, stofe, crep, ţesături diverse, covoare, merinos, muselina sau lana. Petele de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de orice altceva, ies toate după o singură frecare cu leacul acesta fermecat. Dacă vreo doamnă îşi pătează cinstea, e de ajuns să înghită o pastilă şi pe dată se vindecă — pentru că e otravă. Dacă vreun domn doreşte să dea dovadă că are onoare, să ia o tabletă şi nu mai are îndoieli — pentru că aduce aceeaşi satisfacţie că un glonţ de pistol şi are o aromă mult mai neplăcută, deci are parte de mai multă cinste dacă îl ia. Un penny bucată. Toate avantajele astea la doar un penny bucată!

Găsi pe dată doi cumpărători, ceilalţi meseni încă stăteau în cumpănă. Văzând aceasta, vânzătorul deveni şi mai limbut.

— Nu pridídesc fabricile să facă atât cât se cumpără, spuse negustorul. Paisprezece mori cu apă, şase motoare cu abur şi o pilă galvanica merg întruna că să producă acest leac şi tot nu îl fac pe cât ar trebui de repede, deşi oamenii îşi dau suflarea muncind să-l facă, iar văduvele lor primesc direct pensie de douăzeci de lire pe an pentru fiecare copil şi chiar cincizeci pentru gemeni. Un penny bucată! Puteţi da două jumătăţi de penny sau chiar patru bănuţi. Mi-e totuna. Un penny bucată! Pete de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de noroi, de sânge! Uite o pată pe pălăria domnului de colo.

Pot s-o curăţ înainte să apuce el să închine o halbă de bere în cinstea mea.

— Hei!, strigă Sikes tresărind. Dă-mi-o înapoi.

— O să scot pată, domnule, răspunse negustorul, făcând cu ochiul celor de la mese, înainte chiar să apucaţi s-o luaţi înapoi. Domnilor, priviţi aceasta pata închisă de pe pălăria acestui domn, de mărimea unei monede. Nu contează dacă este o pată de vin, de fructe, de bere, de apă, de vopsea, de smoală, de noroi sau de sânge…

Dar negustorul nu reuşi să continue pentru că Sikes se năpusti înjurând cumplit, răsturna masă, şi smulgându-i din mână pălăria, se năpusti afară din cârciuma.

Pradă aceleiaşi nelinişti şi nehotărâri care-l stăpâniseră toată ziua, împotriva dorinţei lui, ucigaşul, văzând că nu-i urmărit şi că mesenii îl crezuseră, probabil, vreun beţiv oarecare, se întoarse spre oraş. Se feri de luminile unei diligente oprite pe stradă şi trecând pe lângă ea, se dumiri că diligenta tocmai adusese poşta de la Londra şi că se afla în fata micului oficiu poştal. Era aproape sigur de ce avea să se întâmple, dar totuşi traversa şi trase cu urechea.

Poştaşul şedea în faţa uşii, aşteptând sacul cu scrisori. Un bărbat în haine de pădurar veni spre el şi-i dete un coş care era pe pavaj, gata pregătit.

— Asta e pentru ai dumitale, spuse poştaşul. Iar voi, aia dinăuntru, grăbiţi-vă odată. Al naibii sac cu scrisori, nu era

pregătit nici alaltăieri seară. Nu se mai poate aşa, să ştiţi!

— Ce mai e nou prin oraş, Ben?, întrebă pădurarul, trăgând obloanele ca să vadă mai bine caii.

— Nu-i mare lucru, din câte ştiu eu, răspunse celălalt, punându-şi mănuşile. A crescut o ţară preţul la grâne. Şi am auzit ceva vorbe despre un omor prin Spitalfields, dar n-aş pune prea mare temei pe gura lumii.

— Ba să ştiţi că-i adevărat, spuse un domn dinautru, ce privea pe fereastra diligentei. Şi-ncă ce crimă groaznică!

— Chiar aşa, domnule?, se miră poştaşul, ducând mâna la pălărie. Era bărbat sau femeie, dacă nu vă e cu supărare?

— Femeie, răspunse călătorul. Se crede că…

— Gata, Ben, spuse vizitiul nerăbdător să plece.

— Aţi terminat cu afurisitul ăla de sac de scrisori, se răsti poştaşul, sau aţi adormit acolo-nauntru?

— Acuma vin!, strigă slujbaşul ieşind în fugă.

—Acuma vine, mormăi poştaşul. E, aşa vine şi tinerica aia bogată pe care o tot aştept să se îndrăgostească într-o bună zi de mine, numai că nu mai apare. Hai, ţin-te bine. Gata!

Cornul sună vesel şi trăsura se porni.

Sikes rămase stană de piatră pe stradă, nepărând îngrijorat de cele auzite, ci mai degrabă nehotărât, neştiind pe care drum s-o apuce. În cele din urmă, făcu cale întoarsă şi o luă pe drumul ce duce de la Hatfield la St. Albans.

Se aşternu la drum cu hotărâre, dar pe măsură ce se îndepărta de oraş şi se afunda în siguratatea şi întunecimea drumului, se simţea copleşit de o teamă şi o groază ce-l cutremurau până-n măduva oaselor. Tot ce-i ieşea în cale, lucru material ori închipuit, nemişcat ori umblător, i se părea înspăimântător. Dar aceste spaime erau o nimica toată pe lângă imaginea leşului oribil pe care-l simţea mergând în urma lui. Îi putea distinge umbră în întuneric şi vedea cele mai mici amănunte din conturul ei şi cât de ţeapănă şi gravă înainta în urma lui. Îi auzea fâşâitul

hainelor prin frunziş şi fiecare pală de vânt aducea cu ea acel ultim scâncet înăbuşit. Dacă se oprea, arătarea se oprea şi ea. Dacă o luă la fugă, vedenia îl urmărea, dar nu tot în fugă, ceea ce l-ar fi liniştit, ci purtată de un van- ticel melancolic care nici nu sporea, nici nu se stingea, ca un cadavru ce mai păstra încă simplă maşinărie a vieţii.

Câteodată se întorcea, cu hotărârea disperată de a alunga vedenia o dată pentru totdeauna. Dar părul i se ridică măciucă în vârful capului, iar sângele îi îngheţă în vine, căci arătarea se întorcea odată cu el şi era tot în spatele lui. Dimineaţă o avusese în faţă, acum însă îl urmărea din spate — tot timpul. Se rezemă cu spatele de un mal şi o simţi plutind deasupra lui, vizibilă pe cerul rece al nopţii. Se trânti jos în drum, pe spate. Arătarea îi stătea la cap, tăcută, mândră şi nemişcată, că o piatră de mormânt însufleţită, cu epitaful scris cu litere de sânge.

Să nu mai zică nimeni că ucigaşii scapa nepedepsiţi şi că Providenţa doarme. Un singur minut petrecut într-o astfel de agonie a groazei face cât sute de morţi violente.

Pe un câmp dădu de un şopron în care se putea adăposti peste noapte. În faţa uşii se ridicau trei plopi falnici, care făceau şi mai întunecată încăperea şi lăsau să treacă vântul tânguitor printre ramurile lor. Nu putea să meargă mai departe înainte de ivirea zorilor şi se întinse lângă perete, să treacă prin alte chinuri.

O vedenie îi apăru acum, la fel de stăruitoare, dar cu mult mai înspăimântătoare decât cea de care scăpase. În străfundurile întunericului se iviră doi ochi căscaţi, stinşi, dar sticloşi, pe care preferase să-i vadă decât să şi-i închipuie. Erau lumină, dar nu luminau nimic în jur. Nu erau decât doi, dar erau pretutindeni. Dacă închidea ochii, vedea încăperi cu toate obiectele prea bine cunoscute — unele pe care le-ar fi uitat, dacă ar fi încercat intenţionat să şi le amintească — fiecare la locul său obsnuit. Cadavrul era la locul lui, iar ochii erau la fel ca atunci când i-a văzut la plecare. Se ridică şi se repezi afară, pe câmp. Vedenia îl

urmărea. Intră din nou în şopron şi iar se ghemui. Ochii erau tot acolo, înainte chiar că el să se întindă pe jos.

Rămase pironit locului, pradă unor chinuri numai de el ştiute, tremurând din toate mădularele şi scăldat într-o sudoare rece care-i şiroia din toţi porii. Deodată vântul nopţii aduse frânturi de strigăte depărtate şi larmă de glasuri amestecate, îngrijorate şi mirate. Faptul că auzea glasuri omeneşti în acel loc îndepărtat îl mai linişti, chiar dacă ar fi trebuit mai degrabă să-l îngrijoreze. Îşi recăpăta puterea şi energia la gândul unei posibile ameninţări şi, sărind în picioare, se năpusti afară.

Cerul parcă luase foc. Limbi de foc urcau spre cer într-o ploaie de scântei, se învârtejeau una deasupra celeilalte şi luminau întunericul până la kilometri depărtare, şi trimiteau nori de fum înspre locul unde se adăpostise. Larma creştea în intensitate, adaugandu-i-se fără încetare voci noi care strigau „Foc!”, amestecate cu sunetul clopotului de alarmă, cu zgomotul prăbuşirii bârnelor şi cu trosnetul flăcărilor care mistuiau vreun obstacol nou, şi izbucneau după aceea mai sus, de parcă s-ar fi hrănit cu fiece casa mistuita. Gălăgia nu mai contenea. Vedea oameni — bărbaţi şi femei — lumini, forfota. Era ca şi cum s-ar fi născut din nou. Năvăli nebuneşte într-acolo — direct, tot înainte —, croindu-şi drum prin mărăcini, sărind ca un nebun peste garduri şi porţi, cu câinele înaintea lui, lătrând din răsputeri.

Ajunse în sfârşit la locul unde ardea. Oameni pe jumătate despuiaţi se repezeau încoace şi-ncolo, unii încercând să scoată caii înfricoşaţi din grajduri, alţii mânând vitele din curţi şi ocoale, iar alţii ieşind cu braţele pline de obiecte salvate din calea flăcărilor, trecând prin ploaia de scântei şi printre bârnele aprinse ce se prăbuşeau în jurul lor. Prin deschizăturile în care cu o oră în urmă fuseseră uşi şi ferestre, năvăleau acum flăcări furioase, pereţii se clătinau şi se prăvăleau în mijlocul pârjolului, plumbul şi fierul topit, alb şi fierbinte, se scurgeau pe pământ. Femeile şi copiii scoteau ţipete ascuţite, iar bărbaţii se încurajau cu strigăte

şi îndemnuri zgomotoase. Acestei larme groaznice i se adăugă zgomotul pompelor şi şuierul şi sfârâitul apei pe lemnul încins. Ucigaşul prinse şi el să răcnească din răsputeri, până răguşi, şi se făcu nevăzut unde era înghesuiala mai mare, ca să uite de sine şi de amintirea faptei.

Nu stătu nicio clipă toată noaptea. Ba munci la pompe, ba se repezi prin fum şi flăcări, tot timpul ivindu-se unde era larma mai mare şi oamenii mai mulţi. Ba era sus, ba jos pe scări, ba pe acoperişuri, ba pe podele care scârţâiau şi se cutremurau sub greutatea lui, ba sub o ploaie de cărămizi şi pietre, oriunde era primejdia mai mare. Dar scapă ca prin minune şi nu avu nici măcar o zgârietură sau vânătaie, nu era nici obosit, nici nu se gândi la nimic, până la ivirea zorilor, când din toate nu mai rămăseseră decât fumul şi nişte ruine înnegrite.

După ce se stinse zbuciumul acesta nebunesc, puse din nou stăpânire pe el, de zece ori mai puternică, conştiinţa grozăviei săvârşite. Se uită bănuitor în jur, bărbaţii vorbeau în grupuri şi se temea că nu cumva chiar el să fie subiectul discuţiilor lor. Câinele ascultă de semnul ştiut, pe care i-l făcu cu mâna, şi se îndepărtară pe furiş, împreună. Trecu pe lângă o pompă, unde şedeau câţiva oameni, care-l invitară să mănânce cu ei. Luă un colţ de pâine şi o bucată de carne şi în timp ce-şi sorbea berea îi auzi pe pompieri, care erau din Londra, vorbind despre omor.

— Lumea spune că s-a dus la Birmingham, spunea unul. Dar îl caută cu câinii şi or să-l prindă repede, căci poliţia e pe urmele lui şi până mâine seară îl caută cu potera prin toată ţara.

Se îndepărta în grabă şi merse până aproape căzu din picioare de oboseală. Se lăsă într-un şanţ şi dormi un somn lung, dar zbuciumat şi neliniştit. Şi plecă iar la drum, şovăitor şi nehotărât, chinuit de teamă că o să mai petreacă o noapte singur.

Dintr-odată, lua hotărârea disperată de a reveni la

Londra.

— Măcar acolo am oricând cu cine vorbi, se gândea el. Pot găsi şi o ascunzătoare bună. Nu s-ar aştepta nimeni să mă dibuiască tocmai acolo, întrucât îmi caută urmă prin ţară. N-aş putea rămâne acolo o săptămână sau două, să-l silesc pe Fagin să-mi dea bani să trec în Franţa? La naiba, trebuie să cutez.

Se lăsă purtat de acest imbold fără zăbavă şi făcu cale întoarsă pe cele mai pustii drumuri, hotărât să rămână ascuns până aproape de metropolă. Avea să o ia pe o cale ocolită şi să se ducă chiar la locul pe care şi l-a stabilit drept destinaţie.

Dar mai era şi câinele. Dacă se publicaseră deja descrieri ale sale, s-ar fi spus şi că i-a dispărut câinele, care probabil plecase cu el. Ar fi putut foarte bine să fie prins din cauza câinelui, mergând pe stradă. Se hotărî să-l înece şi merse mai departe până dădu de o baltă. Ridică de jos o piatră grea şi o lega în batistă, din mers.

Animalul se uită în ochii stăpânului când făcea pregătirile. Fie instinctul îl preveni de rostul pietroiului, fie privirea piezişă a tâlharului era mai aprigă decât de obicei, dar câinele rămase mai în urmă, chircindu-se şi înaintând agale. Când stăpânul se opri pe malul iazului şi se uită în juru-i că să-l strige, se opri.

— N-auzi? Vino aici!, strigă Sikes.

Animalul veni din obişnuinţă, dar când Sikes se aplecă să-i lege basmaua de gât, animalul scoase un urlet prelung şi se duse mai încolo.

— Vino îndărăt!, strigă tâlharul.

Câinele dădu din coadă, dar nu se clinti. Sikes făcu un laţ şi-l chemă din nou la el.

Câinele înainta un pic, apoi se retrase, se opri o clipă, se întoarse şi o luă la goană cât îl ţineau picioarele.

Fugarul fluieră de câteva ori şi se aşeză jos, gândindu-se că o să se întoarcă. Dar câinele nu se mai întoarse şi, în cele din urmă, omul îşi relua călătoria.

Capitolul 49

Monks şi domnul Brownlow, în sfârşit, se întâlnesc. Convorbirea lor este întreruptă de o veste

Începuse să se insereze când domnul Brownlow coborî din trăsură în faţa casei lui şi bătu încetişor în uşă.

După ce uşa se deschise, un bărbat voinic coborî din trăsura şi rămase în picioare lângă scări, în timp ce alt bărbat care şezuse până atunci pe capră, coborî şi el şi se postă pe partea cealaltă a scărilor. La un semnal domnului Brownlow, îl scoaseră din trăsură pe cel de-al treilea bărbat şi, luandu-l între ei, îl siliră să intre în casă.

Urcară astfel scările fără să vorbească. Domnul Brownlow trecu înaintea lor şi-i conduse într-o cameră din spate. Monks, care urcase fără nicio tragere de inimă, se opri la uşă. Cei doi bărbaţi se uitară la domnul Brownlow, ca şi cum ar fi aşteptat să le spună ce să facă.

— Ştie ce-l aşteaptă, zise domnul Brownlow. Dacă şovăie sau mişca vreun deget fără încuviinţarea voastră, tarati-l în stradă, chemaţi poliţia în ajutor şi acuzati-l de crimă în numele meu.

— Cum îndrăzneşti să spui asta despre mine?, întrebă Monks.

— Cum îndrăzneşti dumneata, tinere, să mă sileşti să fac asta?, îi răspunse domnul Brownlow infruntandu-l din priviri. Eşti chiar aşa de nechibzuit încât să părăseşti casa asta? Sloboziti-l! Poftim, domnule! Eşti liber să pleci, iar noi, liberi să te urmărim. Dar te previn, pe tot ce am mai sfânt, că în clipa în care ai pus piciorul în stradă, voi pune să te aresteze pentru fraudă şi jaf. Hotărârea mea este neclintită. Dacă te încăpăţânezi sau te împotriveşti, eu mă spăl pe mâini de vină.

— Cine le-a dat dreptul acestor dulăi să mă răpească din

stradă şi să mă aducă încoace?, întrebă Monks uitându-se pe rând la cei doi bărbaţi care stăteau lângă el.

— Eu, îi răspunse domnul Brownlow. Acei oameni sunt puşi de mine. Dacă te plângi că ţi s-a răpit libertatea - deşi ai avut puterea şi prilejul să ţi-o redobândeşti până ai ajuns aici, dar ai socotit că-i mai înţelept să-ţi ţii gura — îţi spun din nou: cheamă legea să te ocrotească. Voi apela şi eu tot la lege. Dar dacă mergi prea departe ca să mai poţi da înapoi, şi când puterea asupra situaţiei va fi în alte mâini, să nu te bazezi pe indulgenta mea şi să nu spui că eu te-am împins în prăpastia în care tu, singur, te-ai aruncat.

Monks era vădit tulburat şi îngrijorat. Şovăia.

— Hotărăşte-te repede, spuse domnul Brownlow cu o tărie şi o stăpânire de sine demne de invidiat. Dacă doreşti să-mi formulez acuzele oficial şi să te las să primeşti o pedeapsă ale cărei urmări, deşi, cu înfiorare le prevăd, nu le voi mai putea controla, îţi spun că ştii ce ai de făcut. Dacă, dimpotrivă, apelezi la bunăvoinţa mea şi la mila acelora cărora le-ai făcut mult rău, asaza-te pe scaunul acela fără să mai spui nimic. Te aşteaptă de două zile.

Monks mormăi câteva cuvinte de neânţeles, şi era încă nehotărât.

— Hai, grăbeşte-te, spuse domnul Brownlow. Numai un cuvânt să spun şi n-o să mai ai de ales.

Monks stătea încă în cumpănă.

— Nu sunt dispus să mai lungesc discuţia, spuse domnul Brownlow — nu am acest drept întrucât apăr interesele cele mai dragi ale altor prieteni.

— Oare... — întrebă Monks cu glas tremurat, oare nu există nicio cale de mijloc?

— Niciuna.

Monks îi aruncă o privire neliniştită domnului mai în vârstă, dar, necitind pe chipul lui decât neândurare şi hotărâre, intra în odaie şi, ridicând din umeri, se aşează pe scaun.

— Încuiaţi uşa pe dinafară, le spuse domnul Brownlow

celor doi bărbaţi, şi să veniţi când sun.

Bărbaţii îl ascultară şi cei doi rămaseră singuri.

— Frumos tratament, domnule, spuse Monks aruncându-şi jos pălăria şi mantaua, din partea celui mai vechi prieten al tatălui meu.

— Tocmai fiindcă am fost cel mai vechi prieten al tatălui tău, tinere — îi răspunse domnul Brownlow —, tocmai fiindcă speranţele şi dorinţele acelor ani fericiţi ai tinereţii mi-au fost strâns legate de dânsul şi de fiinţă aceea gingaşa din acelaşi sânge cu el, care a plecat la Domnul prea tânără şi care m-a lăsat singur şi pustiit. Tocmai fiindcă a îngenuncheat o dată cu mine, când nu era decât un copil încă, lângă patul de moarte al singurei lui surori, în dimineaţa în care ea trebuia să devină soţia mea. Dar cerul ne-a fost potrivnic... Tocmai fiindcă inima mea rănită a rămas de atunci legată de el până la moarte, cu toate greşelile şi slăbiciunile lui, şi tocmai pentru că, numai văzându-te, amintiri de demult mi-au umplut sufletul. Pentru toate aceste lucruri sunt mişcat şi doresc să mă port frumos cu tine, acum — da, Edward Leeford, chiar şi acum — şi să roşesc pentru nevrednicia cu care îi porţi numele.

— Ce are numele de-a face cu treaba asta?, întrebă celălalt, după ce privise îndelung, pe jumătate în tăcere, pe jumătate întrebător, frământarea tovarăşului său. Ce înseamnă numele pentru mine?

— Nimic, îi răspunse domnul Brownlow, nimic pentru tine. Dar era numele ei, şi cu toate că a trecut atâta timp de atunci, încă îi aduce aminte unui bătrân ca mine de focul şi fiorii pe care îi simţeam chiar şi numai când un străin îi repetă numele, îmi pare foarte bine că tu ţi l-ai schimbat — chiar foarte bine.

— Toate astea-s bune şi frumoase, spuse Monks (îi vom spune în continuare după numele pe care şi l-a luat) după o tăcere lungă, în care se frământase continuu, uitându-se cu dispreţ la domnul Brownlow care şedea pe scaun cu mâna la ochi. Bun, şi totuşi, ce vrei de la mine?

— Ai un frate, spuse domnul Brownlow emoţionându-se, un frate al cărui nume ţi l-am şoptit la ureche când te urmăream pe stradă şi la auzul căruia te-ai hotărât să mă urmezi până aici, cu uimire şi teamă.

— Nu am niciun frate, replică Monks. Ştii că am fost singur la părinţi. De ce-mi vorbeşti de fraţi? Doar ştii asta, la fel de bine ca şi mine.

—Asculta atunci ce ştiu eu, şi ce poate tu nu cunoşti, spuse domnul Brownlow. Are să te intereseze încetul cu încetul. Ştiu că ai fost sigurul fruct, neroditor, din căsătoria aceea blestemată la care a fost silit de tânăr tatăl tău, de orgoliul familiei şi cea mai meschină ambiţie.

— Ocările nu mă mai ating, îl întrerupse Monks, cu un rânjet răutăcios. Cunoşti cum stau treburile şi asta mi-e de-ajuns.

— Dar cunosc de asemenea, continua domnul Brownlow, nefericirea, chinul şi suferinţa îndelungate din acea căsătorie nepotrivită. Ştiu cu câtă lipsă de vlagă şi dezinteres au tras la jugul căsniciei fiecare din cei doi, şi ce trăi înveninat au avut. Ştiu cum politeţii reci i-au urmat certuri puternice; cum indiferentei i-a urmat repulsia, repulsiei — ura, urii i-a urmat dezgustul până ce la sfârşit legătura lor s-a rupt. S-au depărtat cât mai mult unul de altul, ducând fiecare rămăşiţele rănilor de la frecuşul legăturii dintre ei, ale cărei chingi doar moartea le putea spulbera şi ascunzându-le pe alte meleaguri, sub cea mai veselă şi mai nepăsătoare înfăţişare pe care o puteau arăta lumii. Mama ta a reuşit; a uitat repede totul. Însă tatăl tău s-a măcinat şi şi-a amărât sufletul ani în şir.

— Da, s-au despărţit, spuse Monks, şi ce-i cu asta?

— La ceva timp după despărţirea lor, continua domnul Brownlow, mama ta, dându-se cu totul plăcerilor uşoare de pe continent, uita cu desăvârşire pe soţul sau mai tânăr cu zece ani, care lâncezea acasă, în Anglia, cu viitorul distrus, dar care legase între timp noi prietenii. Aceste amănunte, cel puţin, îţi sunt cunoscute.

— Nu le cunosc, spuse Monks, întorcându-şi privirea în altă parte şi lovind cu piciorul în pământ, ca un om care e hotărât să nege totul. Nu le cunosc.

— Modul în care te porţi, ca şi faptele tale mă încredinţează că n-ai uitat nicio clipă toate aceste lucruri şi că neâncetat te gândeşti la ele cu amărăciune, răspunse domnul Brownlow. Vorbesc de întâmplări de acum cincisprezece ani, când tu nu aveai mai mult de unsprezece, iar tatăl tău doar treizeci şi unu — căci era, repet, aproape un copil, când tatăl lui îl sili să se căsătorească. Chiar trebuie să mai dezgrop acum întâmplări care umbresc memoria părintelui tău? Ori ai s-o cruţi şi-ai să-mi dezvălui adevărul?

— N-am nimic de dezvăluit, riposta Monks. N-ai decât să vorbeşti în continuare dacă ţii neapărat.

— Aceşti noi prieteni ai tatălui tău, spuse domnul Brownlow, erau, pe atunci, un ofiţer de marină pensionat, a cărui soţie murise cu aproximativ jumătate de an înainte şi-l lăsase cu doi copii — fuseseră mai mulţi, dar, din toată familia lor, supravieţuiseră, în mod fericit, doar doi. Erau două fete: una de nouăsprezece ani, frumoasă, iar cealaltă, doar o copi- liţa de doi-trei ani.

— Ce-are a face cu mine?, întrebă Monks.

— Locuiau, spuse domnul Brownlow, fără să pară că a auzit observaţia celuilalt, într-o parte a ţinutului la care tatăl tău se întoarse din peregrinările sale şi unde îşi stabilise domiciliul. S-au cunoscut, s-au apropiat, au legat o prietenie strânsă — una după alta. Tatăl tău era un om înzestrat cu multe daruri, de la naştere, cum puţini mai sunt. Avea sufletul şi înfăţişarea surorii lui. Pe măsură ce bătrânul ofiţer îl cunoştea mai bine, se ataşă mai tare de el. Bine-ar fi fost să se fi terminat atunci. Dar fiica lui făcu la fel.

Bătrânul domn tăcu o clipă; Monks îşi muşcă buzele, cu ochii aţintiţi în podele. Văzând asta, domnul Brownlow se grăbi să încheie:

— Sfârşitul de an îl găsi logodit, logodit oficial, cu acea fată nevinovată, pentru care el reprezenta obiectul primei, unicei iubiri, adevărate şi pasionale.

— Povestea dumitale e fără capăt, constată Monks, mişcându-se fără încetare în scaun.

— E o poveste adevărată, tinere, plină de durere, încercări şi amărăciune, îi răspunse iarăşi domnul Brownlow, şi asemenea poveşti sunt, de obicei, lungi. Dacă ar fi fost povestea unor bucurii şi-a unei fericiri neumbrite de nimic, ar fi fost foarte scurtă. În sfârşit, muri una dintre rudele bogate, în interesul căreia fusese sacrificat tatăl tău, aşa cum mai sunt şi alţii, căci acest lucru este destul de obişnuit, şi pentru a îndrepta raul cumplit pricinuit, îi lasa leacul împotriva tuturor durerilor: bani. Trebuia neapărat să se întoarcă la Roma, la rudă aceea a cărei sănătate era în primejdie şi care şi muri, lăsându-şi afacerile foarte încurcate. Plecă, iar odată ajuns la Roma, fu răpus acolo de o boală mortală. Când vestea a ajuns la Paris, mama ta a mers după el şi te-a luat şi pe tine cu ea. El a murit a doua zi de la sosirea ei, nelăsând niciun testament — niciun testament — astfel ca toată averea a moştenit-o mama dumitale împreună cu dumneata.

În acest punct al povestirii, Monks îşi ţinu răsuflarea şi ascultă cu o încordare vădită, fără să-şi îndrepte privirile spre povestitor. Când domnul Brownlow făcu o pauză, îşi schimbă locul pe scaun, luând aerul unui om care tocmai încercase un sentiment de uşurare neaşteptată, şi-şi şterse de transpiraţie fata înfierbântată şi mâinile.

— Înainte de a pleca din ţară, deoarece avea drum prin Londra, spuse domnul Brownlow încet, uitându-se ţintă în ochii celuilalt, tatăl tău a trecut pe la mine.

— Nu am auzit niciodată de asta, îl întrerupse Monks pe un ton voit neâncrezător, dar care trăda surpriză neplăcută de care avusese parte.

— A venit la mine şi mi-a încredinţat, printre altele, un tablou — un portret pictat de el însuşi, o imagine a acelei

biete fete — de care nu voia să se despartă şi pe care nu-l putea lua cu dansul în grabnica-i călătorie. Era chinuit de grijă şi remuşcare şi ajunsese că o umbră; vorbea ciudat, aproape fără continuitate, despre ruină şi necinstea pe care le-a adus asupra familiei; îmi destăinui intenţia de a preface întreaga avere în bani, indiferent de pierderi, asigurând pentru soţie şi pentru dumneata o parte din câştig, precum şi intenţia de a părăsi ţara — am presupus bine că nu pleca singur — fără a o mai revedea vreodată. Chiar şi faţă de mine, prietenul lui din copilărie, al cărui devotament adânc îşi avea rădăcinile în pământul de pe mormântul celei care ne fusese atât de dragă amândurora — chiar şi faţă de mine avea rezerve, promiţând totuşi că o să-mi scrie şi o să-mi dezvăluie totul, iar apoi să ne mai vedem o dată, şi ultima. Dar, vai! Aceea chiar a fost ultima. N-am primit nicio scrisoare de la el, nici nu l-am mai văzut. M-am dus — continuă domnul Brownlow după o scurtă pauză, m-am dus, după ce totul s-a sfârşit, la locul — şi voi întrebuinţa aici cuvântul des folosit de oameni, căci asprimea ori îngăduinţa lor au acum aceeaşi valoare pentru el — dragostei lui vinovate, hotărât, dacă temerile mele se adevereau, să-i găsesc acelei copile sărmane o casă care s-o primească şi o inimă care s-o compătimească. Dar familia ei părăsise acel ţinut cu o săptămână mai înainte; plătiseră nişte datorii neânsemnate ce le mai rămăseseră şi părăsiseră acel loc în timpul nopţii. De ce sau pentru ce, nimeni nu ştie.

Monks răsuflă mai uşurat şi privi în jur cu un zâmbet victorios.

— Când fratele dumitale — spuse domnul Brownlow, tragandu-se mai aproape de scaunul celuilalt —, când fratele dumitale: copil sărman, firav şi zdrenţăros fu aruncat în calea mea de ceva mai puternic decât pură întâmplare şi fu scăpat de către mine dintr-o viaţă de viciu şi ticăloşie…

— Cum?, strigă Monks.

— Da, eu l-am scăpat, spuse domnul Brownlow. Ţi-am

spus eu că-ţi voi trezi interesul în cele din urmă. Da, eu sunt acela — înţeleg că perfidul dumitale complice a trecut sub tăcere numele meu, deşi oarecum îl ştia; ţi-ar fi părut chiar ciudat. Numai după ce a fost salvat de mine şi ţinut la mine acasă să se refacă de pe urma bolii, asemănarea sa evidentă cu portretul m-a frapat. Chiar şi prima oară când l-am zărit, cu toată murdăria şi suferinţa lui, avea o privire galeşa care a venit asupra mea ca o străfulgerare şi mi-a amintit de un vechi prieten. Nu e nevoie să-ţi spun că a fost răpit de pe stradă înainte de a-i fi aflat povestea.

— De ce nu mi-o spui?, întrebă iute Monks.

— Pentru că o ştii prea bine.

— Eu?!

— N-are rost să negi, mai spuse domnul Brownlow. Îţi voi dovedi că ştiu mai mult de-atât.

— Tu... tu n-ai nicio dovadă împotriva mea, se bâlbâi Monks. Te provoc să-mi dovedeşti că aşa a fost!

—Vom vedea, spuse din nou domnul în vârstă, aruncându-i o privire iscoditoare. L-am pierdut pe băiat şi toate eforturile mele de a-l regăsi au fost în van. Mama ta fiind moartă, ştiam că numai tu singur ai putea dezlega taina şi, când am auzit ultima dată că eşti la moşia ta din Indiile Occidentale — unde, cum bine ştii, te retrăseseşi după moartea mamei tale pentru a scăpa de urmările supărătoare ale comportamentului tău de aici — am pornit spre tine. Însă plecaseşi de-acolo de câteva luni bune şi se presupunea că eşti la Londra, dar nimeni nu ştia mai mult de-atât. Am făcut cale-ntoarsă. Nici oamenii tăi de încredere n-aveau cea mai vagă idee unde locuieşti. Veneai şi plecai, spuneau ei, la fel de ciudat cum îţi era felul: câteodată pentru zile întregi, altădată pentru luni întregi, frecventând aceleaşi locuri sordide şi având de-a face cu aceeaşi bandă de ticăloşi care-ţi fuseseră tovarăşi de pe vremea când erai un băiat aprig, de nestăpânit. I-am obosit cu tot felul de întrebări. Am bătut străzile zi şi noapte, dar până acum două ore toate eforturile mele au fost

zadarnice, căci nu te zărisem nici măcar o singură clipă.

— Acum mă vezi într-adevăr, spuse Monks, ridicându-se obraznic, şi ce-i cu asta? Fraudă şi tâlhăria sunt cuvinte mari — îndreptăţite, după părerea dumitale, de o închipuită asemănare a unui tânăr oarecare cu mâzgăleala prostească a unui mort. Ascultă! Nici măcar nu ştii sigur dacă s-a născut vreun copil din acea înduioşătoare pereche; nici măcar asta nu ştii.

— Nu ştiam, replică domnul Brownlow, ridicându-se la rândul lui, dar în ultimele două săptămâni am aflat totul. A existat un testament pe care mama dumitale l-a distrus, incre- dintandu-ţi secretul lui, ca şi averea, la moartea ei. Conţinea o aluzie la un oarecare copil, rodul probabil al acestei triste legături, copil care s-a născut şi peste care ai dat din întâmplare, cu care ocazie bănuielile tale ţi-au fost trezite imediat de asemănarea cu tatăl lui. Te-ai dus la locul naşterii lui. Acolo se aflau dovezi — dovezi tăinuite de mult timp — despre naşterea şi originea sa. Acele dovezi au fost distruse de tine, şi acum, potrivit vorbelor tale spuse evreului, complicele dumitale, singurele dovezi ale identităţii băiatului zac pe fundul râului, şi vrăjitoarea bătrână care le-a primit de la mama lui putrezeşte în coşciug. Fiu nevrednic, las, mincinos — tu, care ţii sfaturi de taină, noaptea, cu hoţii şi criminalii în încăperi fără pic de lumină —, tu, ale cărui comploturi şi tertipuri au pricinuit moartea cruntă a cuiva care are valoare de un milion de ori mai mare că a dumitale —, tu, care din leagăn ai fost pricină de scârbă şi amărăciune pentru sufletul tatălui tău, şi în care toate patimile, viciile şi depravarea aucolcait până ţi s-au întipărit pe chip ca o oglindă a sufletului tău, arătându-ţi boala respingătoare —, tu, Edward Leeford, încă mă mai înfrunţi!

— Nu, nu, nu!, răspunse laşul, copleşit de atâtea învinuiri venite deodată.

— Fiecare cuvânt — strigă domnul în vârstă — fiecare cuvânt rostit între dumneata şi acel ticălos nesuferit îmi

este cunoscut. Umbrele de pe ziduri au auzit şoaptele voastre şi mi le-au spus la ureche. La vederea acelui copil prigonit, până şi viciul s-a înduioşat, căpătând curajul şi aproape însuşirile virtuţii. S-a săvârşit o crimă de care eşti vinovat ca autor moral sau poate chiar părtaş.

— Nu, nu, îl întrerupse Monks. Eu... eu nu ştiu nimic despre acest lucru. Aveam de gând să aflu adevărul acestei întâmplări când m-ai luat pe sus. Nu ştiam pricina. Am crezut că-i vorba de o ceartă obişnuită.

— Pricină a fost dezvăluirea în parte a secretelor dumitale, îi răspunse domnul Brownlow. Eşti dispus să le dezvălui pe de-a-ntregul acum?

— Da, sunt.

— Şi să scrii cu mâna dumitale adevărul şi toate cele întâmplate şi să le confirmi în fata martorilor?

— Făgăduiesc să fac şi asta.

— Şi o să rămâi liniştit aici, până ce acea declaraţie va fi întocmita, iar după aceea vei merge cu mine într-un anumit loc pe care-l consider potrivit pentru a o confirma?

— Dacă trebuie numaidecât, ce să fac, o fac şi pe-asta, replică Monks.

— Trebuie să faci mai mult decât atât, spuse domnul Brownlow. Înapoiază-i moştenirea unui copil nevinovat, care nu supăra pe nimeni, că aşa e, măcar că s-a născut dintr-o iubire vinovată şi foarte nefericită. N-ai uitat clauzele testamentului. Îndeplineşte-le întocmai în ceea ce-l priveşte pe fratele dumitale, iar apoi mergi unde doreşti. Putem să nu ne mai întâlnim cât trăim.

În timp ce Monks se plimba încoace şi-ncolo, aruncând priviri întunecate şi duşmănoase şi cugetând la propunere, dar şi la posibilitatea de a ieşi din această situaţie, chinuit de temeri, pe de o parte şi de ură, de cealaltă parte, uşa fu descuiată în grabă, iar un domn (domnul Losberne) intra într-o stare de mare frământare.

— Bărbatul va fi prins, strigă el. Va fi luat diseară!

— Criminalul?, întrebă domnul Brownlow.

—Da, da, îi răspunse celălalt. Câinele lui a fost zărit stând la pândă într-un vechi cuib de hoţi şi nu încape îndoială că stăpânul său este, sau va fi, acolo, la adăpostul întunericului. Iscoade mişună în toate direcţiile. Am vorbit cu oamenii care se ocupă de prinderea lui şi mi-au spus că nu poate scăpa. O recompensă de o sută de lire va fi anunţată de Guvern diseară.

— Voi da încă cincizeci, spuse domnul Brownlow, şi voi da vestea asta cu gura mea acolo, la faţa locului, dacă voi ajunge. Unde-i domnul Maylie?

— Harry? De îndată ce l-a văzut pe prietenul dumitale aici, de faţă, în trăsură cu dumneata, s-a grăbit spre locul unde a auzit că va fi prinderea — răspunse doctorul — şi încălecându-şi calul se grăbi să se alăture primului grup care va cauta criminalul, undeva la periferie, într-un loc unde se înţeleseseră să se întâlnească.

— Fagin — rosti domnul Brownlow. Ce ştii de el?

— Ultima dată când am auzit de el nu fusese încă prins, dar va fi, dacă nu a fost deja.

— Tu te-ai hotărât?, îl întrebă domnul Brownlow pe Monks, încet.

— Da, răspunse el. Dar… îmi vei păstra secretul?

— Promit. Rămâi aici până mă întorc. E singura ta speranţa de-a fi în siguranţă.

Domnul Brownlow şi doctorul ieşiră din cameră, iar uşa fu iarăşi încuiată.

— Ce-ai făcut?, întrebă doctorul în şoaptă.

—Tot ce-am nădăjduit că voi face, şi chiar mai mult de-atât. Punând laolaltă spusele bietei fete cu ce ştiam eu dinainte, şi cu rezultatul cercetărilor făcute la faţa locului de bunul nostru prieten, nu i-am lăsat nicio portiţă de scăpare, dezvăluindu-i toată ticăloşia care, în lumina acestor întâmplări, a devenit limpede precum cristalul. Scrie-le dumneata şi stabileşte seara de poimâine, la şapte, pentru întâlnire. Vom fi acolo cu câteva ore înainte, dar vom cere să ne odihnim, în special tânăra doamnă, care s-

ar putea să aibă nevoie de mai multă tărie de caracter decât noi; presimt că aşa va fi. Dar îmi fierbe sângele la gândul că o vom răzbuna pe biata făptura ucisă. Pe care drum au plecat?

— Mergi direct la poliţie şi vei ajunge la timp, replică domnul Losberne. Eu rămân aici.

Cei doi domni se despărţiră în grabă, amândoi tulburaţi peste măsură.

Capitolul 50

Urmărirea şi fuga

În apropiere de Tamisa, pe aceeaşi parte a răului cu biserica Rotherhithe, unde clădirile de pe mal se întrec în mizerie, iar corăbiile sunt înnegrite din pricina pra fului de cărbune şi a fumului de la coşurile de pe acoperişurile joase şi înghesuite, acolo se afla mahalaua cea mai murdară, mai ciudată şi mai fără de seamăn din câte se găsesc în Londra, cu totul necunoscută, nici măcar după nume, pentru cei mai mulţi dintre locuitorii obişnuiţi ai oraşului.

Pentru a ajunge în acest loc, vizitatorul trebuie să treacă printr-un labirint de străzi înghesuite, înguste şi pline de noroi, înţesate de oamenii cei mai săraci şi mai neciopliţi din câţi trăiesc pe malurile Tamisei. În magazine se găsesc cele mai proaste şi ieftine alimente, iar de uşile şi geamurile negustorilor atârna hainele cele mai simple şi mai grosolane. Făcându-şi loc cu coatele printre muncitorii de speţa cea mai joasă, rămaşi fără lucru, printre hamali şi cărbunari, printre femei neruşinate şi copii zdrenţăroşi, printre mizeriile şi gunoaiele aduse de rău, vizitatorul îşi croieşte drum cu greu, copleşit de priveliştea şi mirosurile respingătoare de pe uliţele strâmte de la dreapta sau de la stânga şi asurzit de zgomotul căruţelor încărcate cu mormane de lucruri de tot felul, de la magaziile care se găsesc la fiecare colţ. Când ajunge, în cele din urmă, pe străzi mai îndepărtate şi mai puţin umblate decât cele pe care tocmai le-a parcurs, trece pe sub case cu faţade dărăpănate, gata să se năruie, pe lângă coşuri pe jumătate distruse, care stau să se prăbuşească, pe lângă ferestre cu zăbrele de fier pline de rugină, pe care timpul şi praful aproape le-au mâncat, sau pe lângă oricare alt semn de paragină şi delăsare care şi-l poate închipui cineva.

într-un asemenea loc, dincolo de Dockhead, în mahalaua Southwark, se afla Insula lui Iacob, înconjurată de un canal mocirlos, adânc de 2-3 metri şi lat de 5 sau chiar 6 în perioada refluxului, numit odinioară Mill Pond, dar cunoscut în vremurile acestei povestiri drept Folly Ditch. Canalul este un braţ al Tamisei şi poate fi umplut cu apă prin deschiderea stăvilarelor de la Lead Mills, de unde i se trage şi vechiul nume. Atunci, dacă s-ar uita cineva de pe unul din podurile de lemn de peste el către Mill Lane, ar vedea locuitorii caselor de pe o parte şi alta a canalului cum urcă şi coboară pe sfoară, de la ferestre şi uşi, găleţi, ciuturi şi tot felul de alte obiecte casnice, pentru a scoate apă. Când îşi întoarce privirea de la aceste activităţi la casele propriu-zise, este cum nu se poate mai uimit de noua privelişte. Prispe de lemn care unesc câte şase case între ele, pline de găuri prin care se poate vedea mocirla de dedesubt; ferestre sparte şi peticite, prin care ies beţe pe care ar fi trebuit să fie întinse rufe la uscat, deşi acolo n-ai ce întinde; odăi atât de mici, atât de murdare şi de strâmte, încât şi aerul din ele pare stricat de mizeria şi infecţia pe care le adăpostesc; case din lemn care se apleacă asupra malului, ameninţând să se prăbuşească, cum s-a întâmplat deja cu unele; ziduri mânjite de noroi şi temelii surpate; tot ce putea să vădească sărăcia, toate semnele dezgustătoare ale mizeriei, putreziciunii şi gunoiului, toate acestea „împodobeau” malurile de la Folly Ditch.

Pe Insula lui Iacob, magaziile nu au acoperişuri şi sunt goale; zidurile se surpă, ferestrele nu mai pot fi numite ferestre, uşile se prăbuşesc în stradă, coşurile sunt înnegrite, deşi nu mai scot fum. Cu treizeci sau patruzeci de ani în urmă, înainte să se abată pierderile şi procesele asupra acestui loc, insulă era înfloritoare. Acum însă e pustie.

Casele nu au proprietari. Intră în ele oricine are curaj şi acolo rămâne să trăiască ori să moară. Cei care-şi cauta adăpost pe Insula lui Iacob au motive temeinice să stea la

loc tainic sau au ajuns într-o stare de sărăcie lucie.

Într-o odaie de la etajul uneia dintre aceste case, una de dimensiuni normale, dărăpănata mai toată, dar cu uşa şi ferestre bine baricadate, aşezată cu spatele spre canal, se aflau trei bărbaţi care îşi aruncau din când în când câte o privire în care se citeau uimire şi nelinişte. Stăteau de ceva vreme într-o tăcere apăsătoare şi sumbră. Unul dintre ei era Toby Crackit, altul domnul Chitling, iar al treilea, un hoţ de vreo cincizeci de ani, cu nasul rupt într-o bătaie mai veche şi cu o cicatrice înspăimântătoare pe faţă, probabil din aceeaşi încăierare. Acest bărbat era un fost deportat, pe nume Kags.

— Mi-aş fi dorit, spuse Toby întorcându-se spre domnul Chitling, să fi ales altă ascunzătoare când ai văzut că şi celelalte două mai vechi au trezit bănuieli şi să nu fi venit aici, stimabile.

— De ce atunci nu te-ai dus în altă parte, cap sec ce eşti?, spuse Kags.

— Da… Mă aşteptam să vă bucuraţi un pic mai mult că mă vedeţi, răspunse domnul Chitling, cu un aer trist.

— Uite ce e, tinere, zise Toby, când un om trăieşte atât de retras, aşa cum am trăit eu, şi îşi face un acoperiş deasupra capului, sub care nu-şi bagă nimeni nasul, este un lucru destul de surprinzător să aibă onoarea unei vizite din partea unui tânăr domn în situaţia ta (oricât de respectabil ar fi acesta şi oricât de plăcut ar fi să joci cărţi cu el sau să te împrieteneşti).

— Mai ales atunci când cel care trăieşte în singurătate găzduieşte un prieten care s-a întors de pe meleaguri străine mai repede decât era aşteptat şi este prea timid să vrea să se prezinte judecătorilor la întoarcere, adăugă domnul Kags.

Au urmat câteva secunde de tăcere, după care Toby Crackit, părând că renunţă la aerul său obişnuit de prefăcătorie şi nepăsare, se întoarse către Chitling şi spuse:

— Şi când a fost prins Fagin?

— Chiar la vremea prânzului — la ora două, azi. Eu şi Charley am avut noroc să ne strecurăm pe coşul de la spălătorie, iar Bolter s-a băgat cu capul în jos în butoiul de apă, care era gol, dar cum picioarele îi sunt atât de lungi, au rămas pe dinafară şi l-au prins şi pe el.

— Şi Bet?

— Săraca Bet! S-a dus să vadă leşul, să-l recunoască al cui este, răspunse Chitling, devenind din ce în ce mai palid. Şi-a ieşit din minţi, ţipă şi vorbea aiurea şi se dădea cu capul de pereţi. Până la urmă a trebuit să-i pună cămaşa de forţă şi au dus-o la ospiciu, unde este şi acum.

— Şi ce s-a întâmplat cu tânărul Bates?, întrebă Kags.

— E p-aci pe undeva, da tacoale. Nu vine până nu se întunecă, da'o să apară el acuşica, răspunse Chitling. Nu-i chip să te ţii ascuns în altă parte acum. Toţi cei de la „Trei Şchiopi" au fost ridicaţi — am fost eu până acolo şi am văzut cu ochii mei — e plin de capcane.

— Ce dezastru!, remarcă Toby muşcându-şi buzele. Nu mai scapa nimeni.

— Chiar acu' sunt judecaţi, spuse Kags. Dacă ancheta continuă şi Bolter depune mărturie, cum a spus c-o să facă, pot să dovedească vinovăţia lui Fagin şi să continue procesul vineri. Dumnezeule, în şase zile o s-atârne de ştreang!

— Ar fi trebuit să auzi cum huiduiau oamenii, spuse Chitling. Poliţiştii s-au luptat ca nişte draci, altfel l-ar fi sfâşiat. O dată chiar l-au pus la pământ, dar copoii au făcut un cerc în jurul lui şi s-au luptat până l-au scos afară. Să-l fi văzut cum arată, plin de noroi şi de sânge, se agaţa de ei de parcă i-ar fi fost cei mai buni prieteni. Parcă-i văd şi acum, el nu era în stare să stea în picioare ca puhoiul de oameni tot împingea şi-l ţara şi pe el cu ei. Parcă văd cum săreau oamenii, unul în spatele celuilalt, rânjind şi făcându-i semne cu pumnul. Parca-l văd cu barbă şi părul pline de sânge şi aud ţipetele femeilor care se repezeau în mijlocul mulţimii şi jurau că au să-i smulgă inima din piept!

Martorul îngrozit al acestei scene îşi acoperi urechile cu mâinile şi cu ochii închişi, se ridică şi începu să cutreiere odaia încoace şi încolo, ca ieşit din minţi.

Chitling nu se putea opri din mers, pe când ceilalţi doi stăteau tăcuţi, cu privirea în podea. Se auzi un zgomot de paşi pe scări şi câinele lui Sikes năvăli în cameră. Au sărit care încotro, la fereastră, pe scări şi apoi în stradă. Câinele sări spre o fereastră deschisă; nu făcu nicio mişcare să vină după ei şi nu se vedea nici urmă de stăpân.

— Ce mai înseamnă şi asta?, zise Toby când s-au întors. Nu se poate să vină aici. Sper… sper că nu vine.

— Dacă era să vină încoace, ar fi venit odată cu câinele, spuse Kags, aplecându-se să se uite mai bine la câinele care stătea gâfâind pe podea. Hai să-i dăm nişte apă, e sfârşit de cât a alergat!

— Uite! A băut tot!, observă Chitling, după ce se uită o vreme la câine fără să scoată o vorbă. E plin de noroi, şchiop, pe jumătate orb — trebuie că vine de undeva de departe.

— De unde-ar fi putut să vină?, exclamă Toby. A fost şi la celelalte ascunzători, negreşit, şi găsindu-le pline de străini, a venit şi aici, unde mai fusese de atâtea ori. Dar oare unde-a fost mai întâi şi cum se face de-a ajuns aici singur, fără stăpân?

— Nu se poate să-şi fi luat singur zilele (niciunul nu îndrăznea să rostească numele ucigaşului). Ce credeţi?, zise Chitling.

Toby clătină din cap.

— Dac-ar fi făcut asta, zise Kags, câinele ar fi vrut să ne ducă la locul cu pricina. Nu. Cred că a ieşit cumva din ţară şi cainele-a rămas în urmă. Cu siguranţă i-a pierdut urma, altminteri nu ar sta aşa de liniştit.

Această soluţie, părând cea mai vrednică de crezare, fu acceptată de toţi. Câinele, furişându-se sub un scaun, se făcu ghem să se culce, şi nu-i mai dădu nimeni nicio atenţie.

Cum se lăsase întunericul, traseră obloanele şi aprinseră o lumânare pe masă. Întâmplările cumplite din ultimele două zile îi tulburaseră pe toţi trei, mai ales din cauza primejdiei şi nesiguranţei în care se aflau. Îşi traseră scaunele mai aproape unul de celălalt, tresărind la fiecare zgomot. Vorbeau puţin şi numai în şoaptă, fiind tăcuţi şi îngroziţi, de parcă rămăşiţele femeii ucise s-ar fi aflat în odaia de alături.

Stătură astfel ceva vreme, când deodată auziră nişte bătăi grăbite la uşa de jos.

— Tânărul Bates, zise Kags, privind furios în jur, ca să-şi ţină teamă-n frâu.

Bătăile se auziră din nou. Nu, nu era el. El nu bătea aşa.

Crackit se aplecă pe fereastră şi, tremurând din toate încheieturile, îşi trase capul înapoi. Nu mai era nevoie să le spună cine era, chipul său palid spunea totul. Câinele intra în alertă imediat şi fugi scheunând spre uşă.

— Trebuie să-i dăm drumul, zise el luând lumânarea.

— Nu se poate altfel?, întrebă celălalt cu o voce răguşită.

— Nu, trebuie să intre.

— Nu ne lasă pe întuneric, spuse Kags, luând o lumânare de pe soba. Tremura atât de tare, încât bătăile de la uşă se mai auziră de două ori până ce reuşi el să o aprindă.

Crackit coborî la uşă şi se întoarse urmat de un bărbat cu faţa ascunsă pe jumătate de o batistă, iar cealaltă jumătate de o basma înnodata pe sub pălărie. Le desfăcu încet. Apăru o fată albă ca de ceară, ochii înfundaţi în cap, obrajii supţi, barba nerasă de multe zile, pielea uscată şi răsuflarea grea. Părea că-i chiar stafia lui Sikes.

Trase un scaun care stătea în mijlocul odăii, clătinându-se în timp ce încerca să îşi dea drumul în el, dar uitându-se peste umăr, îl trase spre perete, îl lipi de acesta şi se aşeză.

Nimeni nu scoase o vorbă. Noul venit se uită pe rând la fiecare. Dacă se ridică vreo privire din pământ, era imediat coborâtă. Când vocea lui răguşită rupse tăcerea, tresăriră toţi trei, de parcă nu o mai auziseră niciodată.

— Cum a ajuns câinele aici?, întrebă el.

— Singur. Acu' trei ore.

— În ziarul de seară scrie că Fagin a fost prins. E adevărat sau e o minciună?

— E adevărat.

Linişte din nou.

— Să vă ia naiba pe toţi, zise Sikes, ştergându-şi fruntea cu mâna. N-aveţi nimic să-mi spuneţi?

Se simţiră toţi încurcaţi, dar nu vorbi niciunul.

— Tu, care ai casa asta, zise Sikes întorcându-se spre Crackit, ai de gând să mă vinzi sau mă laşi să stau aici până trece perioada de vânătoare?

— Poţi să rămâi aici, dacă te simţi în siguranţă, răspunse cel întrebat, după câteva secunde de şovăială.

Sikes îşi întoarse privirea încet spre peretele din spatele lui — mai mult încerca de fapt, fără să fie în stare să îşi mişte capul — şi spuse:

— Corpul… leşul… a fost îngropat?

Au răspuns clătinând din cap, semn că nu.

— De ce?, răspunse el cu aceeaşi privire peste umăr. De ce mai lasa o aşa hidoşenie pe faţa pământului?… Cine bate la uşă?

Crackit făcu un semn cu mâna când ieşea din cameră, prin care îi dădea de înţeles că nu are de ce să se teamă şi se întoarse cu Charley Bates în spatele lui. Sikes stătea în faţa uşii aşa încât băiatul îi văzu faţa chiar când intră în cameră.

— Toby, spuse băiatul dându-se înapoi, când Sikes se uită la el. De ce nu mi-ai spus la intrare?

Fusese atât de groaznic pentru Sikes să îi vadă pe cei trei cum se strâng de frică, încât nenorocitul încerca să-l liniştească măcar pe tânăr. Dădu din cap părând că vrea să vină spre el ca să-i strângă mâna.

— Lasă-mă să merg în altă odaie, zise băiatul, retragandu-se mai mult.

— Charley!, spuse Sikes, făcând un pas înainte, nu mai

ştii cine sunt?

— Nu te-apropia de mine, îi răspunse băiatul, dându-se în continuare înapoi şi privind înspăimântat chipul criminalului. Monstrule!

Bărbatul se opri la jumătatea distanţei şi amândoi se uitară unul la celălalt, dar ochii lui Sikes coborâră treptat în pământ.

— Sunteţi martori, voi trei — strigă băiatul, ameninţând cu pumnul şi întărâtându-se din ce în ce mai tare pe măsură ce vorbea. Sunteţi martori — nu mi-e frică de el — dacă vor veni după el, îl denunţ. Aşa voi face, să ştiţi! Poate să mă omoare dacă vrea ori dacă îndrăzneşte, dar dacă mai sunt în viaţă, îl denunţ! L-aş da pe mâna lor chiar de-ar fi să-l ardă de viu. Ucigaşul! Ajutor! Dacă mai aveţi inimă vreunul din voi, aju- tati-mă! Ucigaşul! Ajutor! Puneţi mâna pe el!

Strigând astfel şi gesticulând ameninţător, băiatul se arunca pur şi simplu, cu mâinile goale, asupra bărbatului mult mai puternic decât el, dar cu atâta forţă şi luandu-l prin surprindere încât îl trânti la pământ.

Cei trei spectatori rămaseră înmărmuriţi. Nu se băgară în niciun fel între ei, iar băiatul şi bărbatul se rostogoliră la pământ împreună. Băiatul, în ciuda loviturilor care curgeau asupra lui, strângea din ce în ce mai tare gulerul criminalului şi nu înceta să strige după ajutor din toate puterile.

Dar lupta era prea inegală ca să dureze. Sikes îl dobori şi era cu genunchiul pe gâtul celuilalt când Crackit l-a tras înapoi, cu o privire alarmată, arătând spre fereastră. Jos se vedeau lumini, se auzeau voci vorbind tare şi agitat, paşi grăbiţi ce păreau că nu se mai sfârşesc trecând peste podul de lemn din apropiere. Părea că în mijlocul mulţimii se afla un bărbat călare, căci se auzi un tropot de copite pe caldarâm. Lumina crescu în intensitate, paşii şi tropotul se auziră mai tare şi mai grăbiţi. Se auzi apoi o bătaie puternică în uşă, urmată de un murmur confuz de voci

furioase care l-ar fi făcut să tremure şi pe cel mai curajos om.

— Ajutor!, tipa băiatul cu o voce care sfâşie aerul. E aici! Spargeţi usa!

— În numele regelui!, strigară vocile de afară, iar ţipătul băiatului izbucni din nou, de data aceasta mai tare.

— Spargeţi usa!, urlă el. Ei nu vă vor deschide. Mergeţi repede spre camera de unde vine lumina! Spargeţi usa!

De îndată ce termină de vorbit, se auziră bătăi puternice care zguduiau usa şi obloanele şi apoi mulţimea izbucni atât de tare, încât abia acum îşi putea da seama cine stătea să asculte cât de numeroasă e.

— Deschideţi-mi o uşă ca să îl pot vârî undeva pe impielitatul ăsta care urla-ntruna!, răcni Sikes furios în timp ce alerga de acolo-colo, tarandu-l pe băiat după el cu atâta uşurinţă, de parcă ar fi fost un sac gol. Uşa aia! Repede! Il

aruncă înăuntru, puse zăvorul şi răsuci cheia în broască. Uşa de jos e încuiată bine?

— Încuiată de două ori şi are şi lanţul pus, răspunse Crackit, care era încă năucit şi nu reuşea să facă nimic, aşa cum erau şi ceilalţi doi.

— Tăbliile uşii sunt zdravene?

— Căptuşite cu tabla.

— Şi geamurile?

— Da, şi ele.

— Să vă ia naiba!, strigă tâlharul înnebunit, ridicând geamul şi ameninţând mulţimea. Faceţi ce vreţi, ce ştiţi! Tot n-o să puneţi mâna pe mine!

Auzind această, mulţimea izbucni atât de puternic că nu se mai auzise aşa un răcnet pe faţa pământului. Unii strigară către cei din apropierea casei să îi dea foc; alţii răcniră către poliţişti să-l împuşte. Niciunul însă nu zbieră cu atâta furie că omul călare, care se aruncă din şa în mulţime şi îşi croi drum cu mâinile de parcă înota. Ajunse sub o fereastră şi strigă cu o voce care le acoperi pe toate celelalte:

— Douăzeci de guinee pentru cine aduce scara!

Cei din jur repetară ce a spus şi se auziră sute de ecouri. Unii cereau scări, alţii târnăcoape; unii alergau cu făclii încoace şi-ncolo, de parcă ar fi căutat cele cerute, dar se întorceau şi strigau din nou. Unii blestemau şi înjurau neputincioşi, alţii se îmbulzeau ca nebunii, împiedicându-i pe ceilalţi să se mişte. Cei mai curajoşi încercau să se caţere pe burlane şi pe crăpăturile zidurilor. Era o mişcare continuă în întunericul de afară, mulţimea unduia asemenea unui câmp de porumb în bătaia vijeliei, izbucnind din când în când într-un urlet furios.

— Fluxul! — strigă ucigaşul, coborând cu un tremur de la fereastră — apa umpluse deja canalul când am venit eu. Daţi-mi o frânghie, una lungă. Mulţimea-i în faţa casei. Aş putea să mă arunc în Folly Ditch şi să fug pe acolo. Daţi-mi o frânghie că de nu, mai fac trei omoruri şi-mi iau şi mie viaţa!

Cei trei bărbaţi cuprinşi de spaimă făcură semn spre locul unde ţineau frânghiile, iar ucigaşul o alese în grabă pe cea mai lungă şi mai zdravănă şi se grăbi să urce pe acoperiş.

Toate ferestrele din spatele casei fuseseră de mult astupate cu cărămizi, mai puţin o ferestruică din odaia în care era ascuns băiatul, dar era atât de mică încât nici trupul său slăbănog nu ar fi încăput prin ea. Dar băiatul nu încetase să strige pe acolo la cei de afară, pentru a păzi şi spatele casei. Aşa se face că atunci când criminalul ajunse în cele din urmă pe acoperiş, îi anunţa printr-un strigat sălbatic pe cei de afară, iar aceştia se adunară imediat împrejur, inghesuin- du-se într-un şuvoi continuu.

Sikes pusese o scândură în dreptul uşii pe care ieşise, pe care o că râse special pentru asta, astfel să nu poată fi deschisă prea uşor, după care se furişă pe acoperiş şi se uită în jos.

Apa se retrăsese, iar canalul era plin de mal.

Puhoiul de oameni amuţi câteva minute, pândindu-i mişcările şi încercând să înţeleagă ce avea de gând, dar în

clipa în care cei de jos pricepură ce plan avea şi ştiau că nu are nicio şansă, izbucniră într-un urlet victorios atât de puternic, încât cele de dinainte parcă fuseseră nişte şoapte. Strigătul crescu din ce în ce mai tare, năvalnic. Cei care erau prea departe pentru a înţelege exact ce se întâmplă, se alăturară şi ei şi răspândeau ecoul, de parcă întregul oraş s-ar fi adunat acolo ca să-l blesteme pe ucigaş.

Oamenii din faţă se îmbulzeau din ce în ce mai tare, din ce în ce mai în faţă, ca un şuvoi puternic de chipuri mânioase, luminate ici-colo de câte o torţă care le arata furia şi întreaga lor ura. Mulţimea năvălise şi în casele de pe partea cealaltă a canalului; sparseră geamuri sau le scoaseră cu totul din balamale; la fiecare fereastră se iviră multe fete, şi erau şiruri nesfârşite de oameni care se căţărau pe acoperişuri. Cele trei podete din apropiere se lăsaseră sub greutatea mulţimii care dăduse buluc pe ele. Cu toate acestea, şuvoiul înainta strecu- rându-se în orice loc posibil, de unde îşi slobozea strigătele, chiar dacă ucigaşul era văzut doar pentru o secundă.

— L-au prins!, strigă un bărbat de lângă pod. Ura!

Mulţimea începu să îşi arunce pălăriile în aer şi, din nou, strigătele crescură în intensitate.

— Cincizeci de lire — strigă un domn bătrân din aceeaşi parte — cui îl prinde viu! Eu stau aici şi aştept, până ce vine cineva şi îmi cere recompensa.

Se auziră din nou strigăte. În acest moment, se răspândi zvonul că uşa fusese spartă în sfârşit şi că acela care ceruse scara intrase în camera de sus. Şuvoiul îşi schimbă cursul imediat ce această veste trecu din gură în gură. Oamenii de la ferestre îi vedeau pe cei de pe poduri retrăgându-se în aceeaşi îmbulzeală, alergând pe străzi şi alăturându-se gloatei amestecate care se grăbea acum spre locul din care plecase, fiecare inghiontindu-l şi impingandu-l pe cel de alături, nerăbdători să ajungă lângă uşă, să poată vedea criminalul când este scos de poliţişti. Ţipetele şi urletele celor care erau aproape sufocaţi în

îmbulzeala, sau cât pe ce să fie călcaţi în picioare, erau îngrozitoare. Străzile înguste erau blocate complet şi, în acest timp, în grabă şi lupta mulţimii de a ocupa un loc în faţa casei, atenţia acordată criminalului a fost distrasă de acest iureş, deşi dorinţa de a fi prins sporise parcă (dacă se mai putea aşa ceva).

Bărbatul se ghemuise pe acoperiş, copleşit cu totul de sălbăticia mulţimii şi de gândul că nu mai e putinţă de scăpare. Dar observând mişcarea nouă a oamenilor cu aceeaşi rapiditate cu care s-a şi întâmplat, sări în picioare, hotărât să mai facă o ultimă sforţare de a-şi salva viaţa aruncându-se în canal, chiar cu riscul de a fi înghiţit de mlaştină, şi să încerce să se strecoare prin întunericul şi hărmălaia de afară.

Prinzând noi puteri şi împins de larma din casa care-i dădu de veste că reuşiseră într-adevăr să intre, îşi propti un picior de coş, lega cu străşnicie un capăt al frânghiei de el şi la celălalt capăt făcu un laţ aproape într-o clipită, cu ajutorul mâinilor şi al dinţilor. Ar putea să coboare pe frânghie până la o distanţă destul de mică de pământ, ţinând cuţitul pregătit să o taie şi apoi să se arunce în mlaştină.

Chiar în clipa în care îşi petrecuse latul peste cap, înainte de a-l trece peste braţe şi când bătrânul domn despre care am vorbit mai devreme (care se agăţase cu putere de balustradă podului pentru a nu fi luat înainte de mulţime) strigă către cei din jurul său să le dea de ştire că bărbatul se pregătea să îşi dea drumul în şanţ — chiar în clipa aceea — ucigaşul, uitan- du-se în spate pe acoperiş, îşi ridică braţele deasupra capului şi slobozi un urlet de groază.

— Iar ochii aceia!, scrâşni el cu glas nepământesc.

Clătinându-se de parcă fusese lovit de trăsnet, îşi pierdu echilibrul şi căzu peste streaşină. Latul îi ajunse în jurul gâtului. Se strânsese sub greutatea corpului că o coardă de arc şi cu iuţeală săgeţii. Omul se prăbuşi de la doisprezece metri. Se opri cu o smuci tura bruscă, urmă o zvârcolire

grozavă a mâinilor şi picioarelor, după care rămase acolo, spânzurat, ţinând încă cuţitul în pumnul încleştat.

Hornul cel vechi se zgudui de şocul smuciturii, dar rămase întreg. Ucigaşul atârna fără viaţă pe lângă zid, iar băiatul, dând la o parte trupul neânsufleţit care se bălăngănea şi îl împiedică să vadă, strigă să vină cineva să îl scoată odată de acolo.

Un câine care stătuse ascuns până atunci începu să alerge de colo-colo pe acoperiş, scheunând jalnic şi, prinzând pana la urma curaj, sări spre umerii corpului neânsufleţit. Nereuşind să se agaţe de el, căzu în canal, răsucindu-se în aer. Se izbi cu capul de o piatră şi muri pe loc.

Capitolul 51

Prilej pentru lămurirea mai multor taine, capitol care cuprinde o cerere în căsătorie pentru care nici rangul, nici zestrea nu contează

Abia trecuseră două zile de la evenimentele povestite în capitolul anterior când Oliver se afla, la ora trei după-amiază, într-o trăsură care îl ducea cu repeziciune spre oraşul unde se născuse. Cu el se aflau doamna Maylie, Rose, doamna Bedwin şi bunul doctor, iar domnul Brownlow îi urmă într-o diligenţa, însoţit de o persoană al cărei nume nu le fusese adus la cunoştinţă.

Nu vorbiră prea mult pe drum pentru că Oliver era într-o stare de nelinişte şi tulburare care îl împiedică să îşi adune gândurile şi să lege două vorbe, stare care păru să nu îi deranjeze pe ceilalţi, ba, chiar păru să îi caracterizeze şi pe ei aproape în aceeaşi măsură. Domnul Brownlow le dezvăluise cu multă grijă, lui Oliver şi celor două doamne, mărturisirile făcute de Monks. Deşi ştiau că scopul călătoriei lor era acela de a duce la bun sfârşit opera poliţienească începută atât de bine de domnul Brownlow, totuşi nu cunoşteau toate detaliile poveştii care rămăsese învăluită în mister şi suspans, tinan- du-i cu sufletul la gură.

Acelaşi bun prieten, cu ajutorul domnului Losberne, împiedicase orice mijloc prin care cei trei ar fi putut afla alte informaţii despre groaznicele întâmplări petrecute de curând.

— Este foarte adevărat, spusese el, că, mai devreme sau mai târziu, tot o să afle, dar ar fi mai bine să nu afle chiar acum, ci altă dată, într-un moment mai potrivit.

Călătoreau aşadar în tăcere, fiecare cugetând şi punan-du-şi întrebări despre ceea ce îi adusese laolaltă, dar nimeni nu era dispus să dea glas gândurilor care se

îngrămădeau în mintea tuturor.

Măcar că Oliver, în aceste împrejurări, păstrase liniştea în timp ce călătoreau cu toţii spre locul său de naştere, pe un drum pe care nu îl mai văzuse niciodată, ce val de amintiri din vremurile vechi şi ce şuvoi de sentimente nu i se treziră în suflet când ajunseră pe meleagurile pe care el le străbătuse cu piciorul, pe vremea când era un biet fugar sărman, fără prieteni care să-i dea o mână de ajutor şi fără un acoperiş deasupra capului!

— Uite, colo, acolo!, strigă Oliver, strângând mâna lui Rose şi arătând pe fereastra trăsurii, acela e pârleazul peste care am sărit. Acelea sunt gardurile vii pe lângă care m-am furişat şi m-am ascuns, de frică să nu mă prindă cineva şi să mă ducă cu forţă înapoi la azil! Uite şi cărarea care străbate câmpurile şi duce la vechea casă unde am copilărit! O, Dick, Dick, dragul şi vechiul meu prieten, ce n-aş da să te mai văd o dată!

— Il vei revedea curând, răspunse Rose, luându-i cu blândeţe mâinile într-ale sale. Îi vei spune ce fericit eşti şi cât de bogat ai ajuns, dar că nu este fericire mai mare pentru tine decât să te întorci, ca să îl faci şi pe el fericit.

— Da, da, spuse Oliver. Şi o să-l luăm de acolo, îi luăm haine noi şi îl învăţăm carte şi o să-l trimitem într-un loc liniştit la ţară ca să se facă sănătos şi puternic… nu-i aşa?

Rose încuviinţă cu o aplecare a capului, căci nu mai putea vorbi văzând zâmbetul şi lacrimile de fericire ale băiatului.

— Vei fi blândă şi bună cu el, aşa cum eşti cu toată lumea, zise Oliver. Ştiu că te va face să plângi cu tot ce are de spus, dar nu contează, nu contează, totul se va termina cu bine şi vei zâmbi din nou, sunt sigur şi de asta, când o să vezi ce schimbat va fi. La fel ai făcut şi pentru mine. „Dumnezeu să te binecuvânteze”, aşa mi-a spus când am fugit, izbucni cu emoţie băiatul. Îi voi spune eu de data asta: „Dumnezeu să te binecuvânteze şi pe tine” şi îi voi arăta cât de mult îl iubesc pentru acele vorbe.

Pe măsură ce se apropiau de oraş şi după ce au intrat pe ulitele-i înguste, cu greu putură să-l potolească pe băiat din înflăcărarea cu care vorbea. Iată prăvălia lui Sowerberry, antreprenorul de pompe funebre, exact aşa cum o ştia, poate doar puţin mai mică şi mai puţin impozantă decât cum şi-o amintea el. Iată şi toate casele şi magazinele, aproape despre toate avea câte o amintire. Iată şi căruţa lui Gamfield, aceeaşi căruţă veche, în fata cârciumii. Iată şi azilul de săraci, închisoarea tristă a copilăriei sale, cu ferestrele mohorâte ca nişte ochi care se încruntă spre stradă. Iata-l şi pe portarul cel deşirat de la intrare, la vederea căruia Oliver se ghemui fără să vrea şi apoi râse în sine de prostia să. Şi tot aşa, din râs în plâns, îşi aminti de zecile de fete care apăreau la uşi şi la ferestre şi pe care le ştia atât de bine. Totul era la fel, de parcă ar fi plecat de acolo cu o zi înainte şi viaţa lui fericită din ultima vreme n-ar fi fost decât un vis frumos.

Dar nu era vis, ci realitatea pură, fericită, adevărată. Traseră la cel mai bun hotel (la care Oliver obişnuia să se uite cu sfială, intimidat de măreţia lui, căci i se părea un adevărat palat, dar acum îşi pierduse cumva din grandoare şi semeţie). Acolo îi aştepta domnul Grimwig, pregătit. Când coborâră din trăsură, o sărută pe tânăra domnişoară şi apoi pe bătrâna doamnă, de parcă ar fi fost bunicul tuturor. Era tot numai zâmbet şi bunătate; chiar şi atunci când se contrazise cu bătrânul poştaş cu privire la cel mai scurt drum spre Londra, susţinând cu tărie că ştie el mai bine, deşi nu făcuse acel drum decât o singură dată, şi atunci dormind buştean. Cina fusese pregătită, camerele aranjate, totul fusese orânduit că prin farmec.

Cu toate acestea, după ce prima jumătate de oră se duse cu tot entuziasmul sosirii, tăcerea şi încordarea care îi stăpânise tot drumul îşi făcură simţită prezenţa. Domnul Brownlow nu cina împreună cu ei, ci rămase în altă cameră. Ceilalţi doi domni intrau şi ieşeau cu chipurile pline de nelinişte, iar în scurtul răstimp cât rămâneau înăuntru,

discutau deoparte. La un moment dat, doamna Maylie fu chemată afară şi, după ce lipsi aproape o oră, se întoarse cu ochii umflaţi de plâns. Toate aceste evenimente nu făceau decât să îi frământe şi mai tare pe Oliver şi pe Rose, cărora nu li se dezvăluise nicio taină şi care stăteau neliniştiţi şi stingheri. Se gândeau doar, în tăcere; iar dacă schimbau vreo vorbă, o rosteau în şoaptă, ca şi cum le-ar fi fost frică să-şi audă propriile glasuri.

În cele din urmă, când se făcu deja ora nouă şi începură să creadă că nu vor mai afla nimic în seara aceea, domnul Losberne şi domnul Grimwig îşi făcură apariţia în salon, urmaţi de domnul Brownlow şi de un bărbat la vederea căruia Oliver slobozi un strigăt de uimire. I se spuse că este fratele lui, iar Oliver îl recunoscu drept bărbatul pe care îl întâlnise în târg şi pe care îl văzuse şuşotind cu Fagin, de la fereastră odăiţei sale. Monks îi aruncă băiatului o privire plină de ură pe care nici măcar atunci nu şi-o putu ascunde şi se aşeză lângă uşă. Domnul Brownlow, ţinând în mână nişte hârtii, se apropie de masă lângă care stăteau Rose şi Oliver.

— E o sarcină dureroasă, spuse el, dar aceste declaraţii, care au fost semnate la Londra în faţa mai multor martori, trebuie citite aici. V-aş fi scutit de această situaţie umilitoare, dar trebuie să le auzim rostite chiar de buzele tale, înainte de a ne despărţi, şi tu ştii de ce.

— Continuă, spuse persoană căreia i se adresase, intorcan- du-şi privirea. Repede! Cred că am făcut destul până acum. Nu mă mai ţine aici.

— Acest copil, spuse domnul Brownlow, tragandu-l pe Oliver lângă el şi punându-i o mână pe cap, este fratele tău vitreg, fiul nelegitim al tatălui tău, dragul meu prieten Edwin Leeford, şi al sărmanei Agnes Fleming, care a murit de tânără la naştere.

— Da, răspunse Monks, uitându-se crunt la băiatul care tremura ca varga şi a cărui inimă bătea aşa de tare că aproape ar fi putut să i-o audă. El e bastardul lor.

— Cuvântul pe care îl foloseşti, zise domnul Brownlow cu asprime, este un reproş pentru cei care au părăsit această lume. Este o ruşine care nu cade asupra nimănui altcuiva decât a aceluia care foloseşte acest cuvânt. Dar să lăsăm asta acum. Băiatul s-a născut în acest oraş.

— În azilul din acest oraş, veni răspunsul ursuz. Totul este povestit aici — adăugă Monks nerăbdător şi arătă cu mâna spre hârtii în timp ce vorbea.

— Trebuie să auzim şi aici toată istoria, spuse domnul Brownlow, uitându-se pe rând la cei prezenţi.

— Ascultaţi atunci!, răspunse Monks. Când tatăl lui s-a îmbolnăvit la Roma, soţia lui, mama mea, de care se despărţise de multă vreme, pleca de la Paris şi merse la el, luându-mă şi pe mine cu ea. S-a dus să se îngrijească de bunurile sale, pentru că din câte ştiu, nu mai nutrea sentimente pentru el, nici el pentru ea. El nu ştia nimic de venirea noastră, deja nu mai era conştient. A mai zăcut o zi, după care a murit. Printre hârtiile din sertarul biroului său erau două, datate cu seara în care căzuse bolnav, adresate dumitale — se întoarse către domnul Brownlow. Erau câteva rânduri pentru dumneata, cu menţiunea pe plic să nu fie trimise decât după moartea sa. Una din aceste hârtii era adresată acestei fete, Agnes, cealaltă era un testament.

— Ce ştii despre scrisoare?, întrebă domnul Brownlow.

— Scrisoarea? O bucată de hârtie cu multe tăieturi, pe care aşternuse o mărturisire plină de căinţa şi rugăciuni către Dumnezeu să o ajute. Născocise o poveste pentru fata, cum că o taină — care avea să fie lămurită într-o zi — îl împiedică să o ia atunci de soţie. Iar ea a trăit mai departe, crezând în el, cu răbdare, până când a avut atâta încredere că a pierdut ceea ce nimeni nu îi mai putea da înapoi. La vremea aceea, mai avea câteva luni până la naştere. El îi spusese tot ce avea de gând să facă, să îi şteargă ruşinea dacă avea să mai trăiască, iar dac-o fi să moară, o rugă să nu îi blesteme amintirea, nici să creadă că păcatul lor se va abate asupra copilului, căci toată vină era

a lui. Îi amintea de ziua în care îi dăduse un mic medalion şi un inel cu numele ei de botez gravat pe el şi un spaţiu liber pentru numele de familie, unde spera să îl adauge pe-al lui într-o bună zi. O mai ruga să păstreze medalionul şi să îl poarte aproape de inimă, aşa cum făcuse şi până atunci. Şi tot aşa, mai departe, bătea câmpii, în mare, cu aceleaşi cuvinte, de parcă mintea i-ar fi luat-o razna. Şi cred că aşa şi era.

— Testamentul, spuse domnul Brownlow, în vreme ce lacrimi se rostogoleau cu repeziciune pe obrazul lui Oliver.

Monks nu scoase o vorbă.

— Testamentul, continua domnul Brownlow în locul lui, era în acelaşi spirit cu scrisoarea. Vorbea de nefericirea pe care i-o adusese soţia lui, despre firea răzvrătită, rea, pornită spre păcat şi despre patimile rele pe care tu, unicul său fiu, le aveai şi cum fuseseşi învăţat să îl urăşti. Lasă pentru tine şi pentru mama ta o rentă anuală de câte opt sute de lire. Proprietatea sa era împărţită în două părţi egale: una pentru Agnes Fleming şi cealaltă pentru copil, dacă urma să vină pe lume şi să ajungă la vârsta majoratului. Dacă avea să fie faţă, urma să moştenească totul, fără nicio condiţie, dar dacă avea să fie băiat, hotăra să primească moştenirea numai dacă până la majorat nu şi-ar fi pătat numele prin vreo faptă publică de necinste, răutate, laşitate sau nedreptate. Prin aceasta, spunea el, voise să arate încrederea pe care o avea în mama copilului şi convingerea — cu atât mai mult întărită de apropierea morţii — că pruncul va moşteni sufletul său blând şi firea să nobilă. Dacă avea să fie înşelat în aşteptările sale, atunci urmă că banii să-ţi revină dumitale, căci numai dacă ambii copii ar fi fost de-o teapa ţi-ar fi recunoscut dumitale întâietatea la dobândirea averii. Altfel, n-aveai niciun drept asupra inimii sale, arătându-te rece şi împotriva lui chiar din pruncie.

— Mama mea, spuse Monks cu un ton ridicat, a făcut ceea ce ar fi făcut orice femeie. A ars acest testament.

Scrisoarea nu a ajuns niciodată la destinatar, dar a păstrat-o, împreună cu alte dovezi, în caz că s-ar fi încercat ascunderea păcatului. Tatăl fetei a aflat povestea de la mama mea, cu toate înfloriturile născocite de ură pătimaşă pe care o nutrea atunci — şi cât o iubesc acum pentru asta! Copleşit de ruşine şi necinste, tatăl a fugit împreună cu copiii într-un colţ îndepărtat din Ţara Galilor, schimbându-şi numele, pentru că niciunul din prietenii lui să nu-i cunoască ascunzişul. Acolo, nu mult timp după aceea, a fost găsit mort în patul lui. Fiica sa fugise de acasă, fără să o ştie nimeni, cu câteva săptămâni înainte. El o căutase peste tot, bătând cu pasul fiecare oraş sau târg din apropiere. Chiar în noaptea în care s-a întors acasă, încredinţat că fiica să îşi pusese capăt zilelor ca să ascundă ruşinea ei şi a lui, inima i-a cedat.

Urmă un scurt moment de tăcere, până ce domnul Brownlow reluă firul povestirii.

— Mulţi ani după aceea, zise el, mama acestui Edward Leeford a venit la mine. Fiul ei o părăsise când avea doar optsprezece ani, jefuind-o de bijuterii şi de bani. Jucase jocuri de noroc, tocase averea, făcuse tot felul de falsuri şi fugise la Londra, unde de doi ani trăia în compania celor mai josnici indivizi. Femeia era măcinată de o boală dureroasă şi fără leac şi dorea să îl poată aduce pe calea cea bună înainte de a muri. L-a căutat peste tot şi în toate modurile. Toate încercările au fost zadarnice la început, dar într-un târziu i-a dat de urmă şi l-a luat cu ea în Franţa.

— Acolo a murit, zise Monks, după o îndelungată suferinţă. Pe patul de moarte, mi-a încredinţat aceste taine, împreună cu toată ura ei nestăvilită faţă de toţi cei amestecaţi în ea, deşi nu era nevoie să mi-o transmită, pentru că îmi intrase în sânge cu mult timp înainte. Nu putea să creadă că fata îşi luase zilele înainte de a naşte, era convinsă că se născuse un băiat şi că acesta era în viaţă. I-am jurat că dacă se va întâmpla vreodată să îmi iasă în cale, am să-l urmăresc fără odihnă şi am să-l

haituiesc cu cea mai îngrozitoare şi mai nepotolita ura, am să-mi revărs asupra sa toată duşmănia care-mi macina sufletul şi am să calc în picioare toată nenorocirea pe care o aduce acel testament, dacă se poate, chiar punându-i ştreangul de gât moştenitorului. A avut dreptate. Băiatul mi-a ieşit în cale în cele din urmă. Începusem bine. Dacă n-ar fi fost guri sparte care să trăncănească, mi-aş fi dus planul la bun sfârşit!

în vreme ce ticălosul îşi încrucişă braţele pe piept şi blestemă printre dinţi ca nu reuşise să ducă la capăt mişelia, domnul Brownlow se întoarse către cei care ascultau îngroziţi şi îi lămuri cum evreul, care îi fusese complice şi confident lui Monks, primise o recompensă mare pentru a-l tine pe Oliver prizonier, suma din care ar fi trebuit să înapoieze o parte dacă cumva ar fi scăpat şi că în urma unei certe iscate din această pricină veniseră amândoi la casa de la ţară ca să îl identifice.

— Medalionul şi inelul?, spuse domnul Brownlow, întorcându-se către Monks.

— Le-am cumpărat de la bărbatul şi femeia despre care v-am povestit, cei care le furaseră de la moaşa, care la rândul ei le furase de la mama băiatului, după ce murise, răspunse Monks fără să îşi ridice ochii. Ştii ce s-a întâmplat cu ele.

Domnul Brownlow îi făcu un semn din cap domnului Grimwig care dispăru, dar se întoarse grabnic, împingând-o de la spate pe doamna Bumble care-şi trăgea după ea cu de-a silă soţul.

— Oare mă insala ochii?, strigă domnul Bumble cu o bucurie care se vedea de departe că e prefăcută. Nu cumva acesta-i micul Oliver? Vai, Oliver, dacă ai şti cât am plâns după tine…

— Ţine-ţi gura, nătărăule, spuse încet doamna Bumble.

— Nu este firesc, doamna Bumble?, o dojeni directorul azilului. Nu este firesc să mă simt mişcat?… Eu sunt cel care l-a crescut la parohie… şi acum îl văd între aceste

distinse fete de doamne şi domni! Întotdeauna l-am iubit pe acest băieţel că pe... ca pe bunicul meu, zise domnul Bumble, oprindu-se pentru a găsi cea mai potrivită comparaţie. Domnişorule Oliver, dragul meu, îţi aduci aminte de domnul acela cu haina albă? S-a înălţat la ceruri săptămâna trecută, a avut un sicriu din lemn de stejar, cu mânere aurite, Oliver.

— Haide, domnule, se stropşi la el domnul Grimwig, ţineţi sentimentele în frâu.

— Am să fac tot posibilul, domnule, răspunse domnul Bumble. Ce mai faceţi, domnule? Sper că sunteţi bine, sănătos.

Această replică fu adresată domnului Brownlow, care se apropiase de respectabilă pereche şi întrebă, arătând spre Monks:

— Il cunoaşteţi pe acest om?

— Nu, răspunse doamna Bumble sec.

— Poate dumneavoastră?, îl întrebă pe soţ.

— Nu l-am văzut în viaţa mea, spuse domnul Bumble.

— Nu i-aţi vândut nimic, niciodată?

— Nu, răspunse doamna Bumble.

— Nu aţi avut un anume medalion de aur şi un anume inel?, întrebă domnul Brownlow.

— Nici pomeneală, răspunse doamna. Pentru asta am fost aduşi aici, să ni se pună astfel de întrebări prosteşti?

Din nou, domnul Brownlow îi făcu un semn cu capul domnului Grimwig şi, din nou, acesta din urmă se repezi afară, în ciuda mersului său şchiopătat. Dar de data aceasta nu se mai întoarse cu un soţ şi o soţie, ci aduse cu el două femei paralitice, care tremurau jalnic când mergeau.

— Oi fi închis tu uşa în noaptea când şi-a dat duhu' bătrâna Sally, spuse prima dintre ele, ridicând o mână tremurândă, da' n-ai putut astupa crăpăturile, ca să nu se-audă vorbele şi zgomotele.

— Nu, nu, spuse cealaltă, uitându-se împrejur şi molfa-

ind din gură ştirba. Nu, nu, nu.

—Am auzit cum a încercat să-ţi spuie ce făcuse şi am văzut cum ai luat o hârtie din mâna ei şi te-am văzut şi a doua zi, la Muntele de Pietate, zise prima.

— Da, adăugă a doua, ai luat un medalion şi-un inel de aur. Am aflat, am văzut când ţi le-a dat. Eram pe-aproape, da… pe-aproape.

— Şi mai ştim noi şi altele, mai mult de-atât, reluă prima, pentru că ne-a povestit de multe ori bătrâna Sally cum tânăra mamă i se destăinuise, simţind că i se apropie sfârşitul, că era în drum spre mormântul tatălui copilului, să moară lângă el, când a palit-o boala.

— Aţi vrea să îl vedeţi şi pe slujbaşul de la Muntele de Pietate?, întrebă domnul Grimwig făcând un pas spre uşă.

— Nu, răspunse doamna Bumble, dacă el — şi arătă spre Monks — a fost aşa de las şi a mărturisit, după cum îmi dau seama, iar voi aţi căutat printre toate babele de la azil, până le-aţi găsit pe astea, eu nu mai am nimic de spus. Da, le-am vândut şi sunt acum într-un loc din care nu le veţi putea lua. Ce mai vreţi acum?

— Nimic, răspunse domnul Brownlow, doar că trebuie să avem grijă ca niciunul dintre voi să nu fie pus într-un post în care se cere încredere. Puteţi pleca.

— Sper, începu domnul Bumble, uitându-se în jur cu foarte mare tristeţe, în vreme ce domnul Grimwig dispăru cu cele două bătrâne, sper că această întâmplare nefericită, fără însemnătate, nu mă va face să pierd poziţia mea parohiala.

— Ba chiar aşa, răspunse domnul Brownlow. Te vei obişnui cu ideea — mai mult, vei fi bucuros că ai scăpat doar cu atât.

— A fost numai vina doamnei Bumble. Ea a vrut, răspunse domnul Bumble, uitându-se mai întâi să vadă dacă soţia sa ieşise din cameră.

— Asta nu este o scuză, răspunse domnul Brownlow. Erai de faţă când au fost auncate acele bijuterii şi în faţa legii

eşti cel mai vinovat dintre voi doi, pentru că legea consideră că soţia acţionează la îndemnul soţului.

— Dacă legea consideră asta, spuse domnul Bumble, stran- gându-şi pălăria cu ambele mâini, atunci legea este o mare dobitoacă. O proastă. Dacă aşa văd ochii legii, legea este un burlac şi cel mai rău lucru pe care i-l doresc legii este să îi fie deschişi ochii de experienţă! De experienţă!

Repetând apăsat aceste ultime două cuvinte, domnul Bumble îşi îndesa pălăria pe cap şi, băgându-şi mâinile în buzunar, coborî scările după consoarta sa.

— Domnişoară, spuse domnul Brownlow întorcându-se spre Rose, dă-mi mâna, te rog. Nu tremura. Nu trebuie să îţi fie teamă de puţinele vorbe pe care le mai avem de spus.

— Dacă au vreo legătură cu mine — deşi nu ştiu cum ar putea avea—, dacă au vreo legătură cu mine, spuse Rose, vă rog să mi le spuneţi altă dată căci nu am nici puterea, nici curajul acum.

— Nu, răspunse bătrânul domn, luând-o de braţ. Eşti mai puternică decât atât. O cunoşti pe această domnişoară, domnule?

— Da, răspunse Monks.

— Nu te-am mai văzut niciodată, spuse Rose cu glasul stins.

— Eu te-am văzut de multe ori, răspunse Monks.

— Tatăl nefericitei Agnes a avut două fiice, zise domnul Brownlow. Care a fost soarta celeilalte?

—Acea copilă, răspunse Monks, după ce i-a murit tatăl prin locuri străine, fiind cu un nume necunoscut, fără nicio scrisoare, document ori act care să aibă măcar cel mai mic indiciu despre prietenii sau rudele sale, acea copilă a fost luată de nişte ţărani săraci, care au crescut-o ca pe copilul lor.

— Continuă, spuse domnul Brownlow, făcându-i semn doamnei Maylie să se apropie. Continuă!

— N-ai reuşit să găseşti locul în care se aflau aceşti oameni, spuse Monks, dar acolo unde prietenia nu

izbuteşte, îşi face drum ura. Mama mea a găsit calea. A căutat un an, cu viclenie, dar a găsit fata.

— A luat copilul, nu-i aşa?

— Nu, oamenii erau sărmani şi începuseră să se sature — cel puţin bărbatul — de pomană pe care şi-o făcuseră cu ea. Aşa că mama le-a lăsat copilă şi le-a dat şi o mică suma de bani, care nu avea să le ajungă prea multă vreme, fagaduin- du-le că o să le dea mai mult — dar nu avea de gând să trimită nimic. Nu se putea baza doar pe nemulţumirea şi sărăcia lor că garanţii pentru nefericirea copilei, aşa că le povesti despre ruşinea surorii ei, înflorind totul în avantajul ei. I-a îndemnat s-o păzească bine pe fetiţa, că avea sânge rău. Le-a spus că nu e un copil legitim şi că, mai devreme sau mai târziu, o va apuca şi ea pe cai greşite. Împrejurările păreau să adeverească toate acestea. Oamenii au crezut povestea şi astfel copila se chinui să-şi târască viaţa, având un trăi aşa de nefericit, că noi eram chiar satisfăcuţi, până când o văduvă care locuia pe atunci în Chester a văzut copilă din întâmplare, i s-a făcut milă de ea şi a luat-o acasă. Asta a fost ca un blestem împotriva noastră. Oricât ne-am străduit noi, fata a rămas acolo şi a fost fericită. I-am pierdut urma, acum doi sau trei ani şi nu am mai văzut-o până acum câteva luni.

— Acum o vezi?

— Da, e la braţul dumitale.

— Dar asta nu înseamnă că nu mai e nepoata mea, strigă doamna Maylie, strângând-o în braţe pe faţa aproape leşinată. E tot copila mea cea dragă. N-aş vrea să o pierd acum, nici pentru toate comorile din lume. Scumpa mea prietenă, draga mea faţă!

— Singura prietena pe care am avut-o vreodată, strigă Rose, agăţându-se de ea. Cea mai blândă, cea mai bună prietena. Îmi bate inima de-o să-mi spargă pieptul. Nu mai pot îndura atâtea emoţii.

— Ai îndurat şi mai multe şi ai fost cea mai bună şi cea mai nobilă fiinţă, aducând bucurie tuturor celor din jur,

spuse doamna Maylie, îmbrăţişând-o cu căldură. Hai, draga mea, ţine minte cine este acesta care aşteaptă să te ţină în braţe, bietul copil! Priveste-l, draga mea!

— Nu mătuşă!, strigă Oliver, aruncându-şi braţele în jurul gâtului ei. Nu-i voi spune vreodată mătuşa, ci sora, draga mea soră! Ceva în inima mea m-a îndemnat de la început să te iubesc cu mult drag! Draga mea Rose, dragă Rose!

Să respectăm, cu cuvioşenie, lacrimile care au curs şi cuvintele pe care şi le-au spus cei doi orfani îmbrăţişându-se îndelung. În acelaşi moment s-au regăsit şi s-au şi pierdut un tată, o soră şi o mamă. Bucurie şi tristeţe s-au amestecat în acelaşi pahar, dar fără lacrimi amare, căci până şi durerea era alinata de amintiri atât de dulci şi de duioase, încât totul se transformă într-o solemnă plăcere şi îşi pierdu tot sensul de suferinţă.

Rămaseră mult, mult timp singuri. Într-un târziu, se auzi un ciocănit uşor în uşă. Oliver deschise, se dădu la o parte şi îi făcu loc lui Harry Maylie.

— Ştiu tot, spuse el, trăgând un scaun lângă fermecătoarea copilă. Draga mea Rose, ştiu tot. Nu sunt aici din întâmplare, adăugă el după o lungă tăcere, şi nici nu am aflat totul în seara asta, căci ştiam de ieri, da, doar de ieri. Poţi să crezi că am venit să îţi reamintesc de o promisiune?

— Stai, spuse Rose. Chiar ştii totul?

— Totul. Mi-ai dat permisiunea ca oricând, în timp de un an, să-ţi vorbesc din nou despre ce am discutat ultima dată.

— Aşa este.

— Nu vreau să te presez să îţi schimbi hotărârea, continua tânărul, dar vreau să o mai spui încă o dată, dacă vrei. Ziceam atunci că am să-ţi pun la picioare întreaga mea avere şi poziţie în societate şi, dacă vei stărui în hotărârea ta, am făgăduit să nu caut, prin vorbe sau fapte, să ţi-o schimb.

— Aceleaşi motive pe care le-am avut atunci le am şi acum, spuse Rose cu hotărâre. Dacă am avut vreodată o

datorie neclintită faţă de cea a cărei bunătate m-a salvat de la o viaţă de mizerie şi suferinţa, când aş putea să o simt mai profund dacă nu în această seară? Este o luptă grea, adăugă Rose, dar sunt mândră să o port. Este un chin, dar unul pe care inima mea îl va îndura.

— Ce s-a scos la iveală în seara aceasta... — începu Harry

— Ce s-a scos la iveală în seara aceasta, continua Rose cu blândeţe, nu schimbă cu nimic situaţia mea faţă de dumneata.

— Îţi împietreşti inima faţă de mine, Rose... — stărui tânărul îndrăgostit.

— Doamne, Harry, Harry, izbucni tânăra în lacrimi. Aş vrea să pot să îmi împietresc inima şi să nu mai sufăr atât.

— Şi-atunci de ce te chinuieşti singură?, spuse Harry, luându-i mâna. Gândeşte-te, draga mea Rose, gândeşte-te la ce-ai aflat în seara asta.

— Şi ce am aflat? Ce am aflat?, strigă Rose. Că sentimentul ruşinii l-a copleşit atât de mult pe tata că a fugit de toţi şi de toate. Dar... Am spus destul, Harry, să nu mai vorbim despre asta

— Încă nu, încă nu, spuse tânărul, oprind-o în clipa în care se pregătea să se scoale. Năzuinţele, dorinţele, planurile şi sentimentele mele — toate gândurile din viaţa mea în afară iubirii mele pentru tine — s-au schimbat. Ceea ce îţi ofer acum nu este mărirea în mijlocul unei mulţimi în vâltoare, nicio viaţă într-o lume a invidiei şi a meschinăriilor, o lume în care cei cinstiţi sunt siliţi să roşească din pricina necinstei şi a ruşinii. Ceea ce îţi ofer este un cămin, un suflet şi un cămin, da, draga mea Rose, numai aceste două lucruri am să îţi ofer.

— Ce vrei să spui?, spuse ea cu vocea întretăiată.

— Nimic altceva decât că atunci când te-am văzut ultima dată, am plecat hotărât să dobor toate piedicile închipuite dintre noi doi. Că dacă lumea mea nu poate fi şi a ta, atunci aş face astfel încât să o fac pe a ta să fie şi a mea, iar dacă

cineva ţi-ar zâmbi batjocoritor din pricina obârşiei tale, le-aş întoarce spatele. Chiar aşa am făcut. Cei care s-au depărtat de mine din această pricină, s-au depărtat şi de tine şi au arătat câtă dreptate ai avut. Rude cu rang, putere şi influenţă, care mă protejau, mă privesc acum cu răceală, dar câmpiile şi copacii foşnitori din ţinutul Angliei zâmbesc şi lângă o biserică dintr-un sat, se afla o locuinţă simplă, a mea Rose, a mea, unde împreună cu tine aş fi cel mai mândru, de-o mie de ori mai mândru decât dacă aş fi avut toate cele la care am renunţat. Aceasta este averea şi poziţia mea în societate acum şi pe acestea ţi le ofer.

— E greu să aştepţi să vină la masa doi îndrăgostiţi, spuse domnul Grimwig, trezindu-se şi dând la o parte batistă cu care îşi acoperise faţa.

Ce-i drept, se întârziase mult cu cina, nepermis de mult. Nici doamna Maylie, nici Harry, nici Rose (care veniseră toţi trei, împreună) nu putură să ofere vreo scuză.

— Deja mă gândeam serios să îmi mănânc ţeasta în seara asta, spuse domnul Grimwig, fiindcă nu credeam că o să mai primesc altceva. Vă rog să îmi permiteţi să o felicit pe viitoarea mireasă.

Domnul Grimwig nu pierdu timpul şi o sărută pe tânăra care se înroşise deja şi exemplul îi fu urmat şi de doctor, şi de domnul Brownlow. Unele guri spun că Harry Maylie fusese primul care a făcut acest lucru, într-o cameră întunecată de alături, dar vocile cele mai îndreptăţite spun că asta e o bârfă neruşinata, căci Harry era el tânăr, dar era şi preot.

— Oliver, copilul meu, spuse doamna Maylie, unde ai fost şi de ce eşti atât de trist? Îţi curg lacrimile pe faţă. Ce s-a întâmplat?

Lumea aceasta este una care răspunde prin dezamăgiri, de multe ori, la cele mai arzătoare speranţe şi visuri de-ale noastre, la năzuinţe care fac cea mai mare cinste firii noastre.

Bietul Dick murise!

Capitolul 52

Ultima noapte din viaţa lui Fagin

Curtea era înţesată de oameni. Din fiecare parte priveau ochi iscoditori şi curioşi. De la bară din faţa băncii acuzaţilor şi până în cel mai îndepărtat cotlon al sălii, toate privirile erau aţintite asupra unui singur om: Fagin. În faţă şi în spatele lui, deasupra şi mai jos, în dreapta şi în stânga, părea înconjurat de o boltă luminată de ochi strălucitori.

Fagin stătea în mijlocul acestor lumini vii, cu o mână sprijinită de balustrada de lemn din faţa lui, cu cealaltă la ureche, cu capul aplecat în faţă ca să audă cât mai clar fiecare cuvânt rostit de judecător, care tocmai le citea juraţilor acuzaţiile. Din când în când îşi îndreptă privirile spre ei pentru a observa orice semn din partea lor care ar fi fost în favoarea sa, iar când acuzaţiile împotriva lui erau dovedite cum nu se poate mai limpede, se uită la avocatul său, cerşind fără cuvinte ca măcar atunci să spună ceva în apărarea lui. În afara acestor gesturi care îi trădau neliniştea, nu se mişcă deloc. Nu se clintise aproape deloc de când începuse procesul şi acum când judecătorul îşi încheiase discursul, rămase la fel de încordat, cu privirile aţintite asupra lui, de parcă l-ar fi ascultat încă.

Un freamăt uşor din sala îl făcu să îşi vină în fire. Uitându-se în jurul său, văzu că juraţii se adunaseră laolaltă pentru a hotărî verdictul. Când îşi plimbă privirile prin sală, văzu cum oamenii îşi ridicau capetele ca să-i poată zări fata, unii punându-şi în grabă lornietele, alţii vorbind în şoaptă cu vecinii lor, cu priviri dezgustate. Puţini păreau să nu îi acorde nicio atenţie, uitându-se doar la juraţi, nerăbdători şi miraţi că întârziau atât. Dar pe niciun chip din sală, nici măcar pe cel al femeilor — şi erau multe acolo — nu se putea citi nici cea mai mică urmă de compătimire

pentru el, sau oricare altă trăire, ci doar o dorinţă fierbinte de a-l vedea condamnat.

De îndată ce văzu toate acestea cu o singură privire uimită, o tăcere de moarte se aşternu din nou şi, uitându-se îndărăt, văzu că juraţii se întorseseră către judecător. Linişte!

Nu, cerură doar permisiunea de a se retrage pentru deliberări.

Se uită cu luare-aminte la feţele lor, la fiecare în parte, pe măsură ce ieşeau, de parcă voia să vadă în ce parte înclina balanţa, dar fu în zadar. Temnicerul îi puse mâna pe umăr. Il urmă mecanic până în spatele boxei şi se aşeză pe un scaun pe care nu l-ar fi văzut dacă nu i l-ar fi arătat temnicerul.

Se uită din nou în sală. Unii oameni mâncau, alţii îşi făceau vânt cu batistele, căci era foarte cald de la atâta aglomeraţie. Un tânăr îi făcea chiar portretul pe un carneţel. Se întrebă dacă semănă şi aruncă o privire când tânărul îşi rupse vârful creionului, până îl ascuţi din nou cu un cuţitaş, aşa cum ar fi făcut oricare alt spectator.

La fel, când îşi ridică privirea spre judecător, în minte începură să i se învălmăşească gânduri despre hainele judecătorului, dacă erau la modă, cât or fi costat şi cum le-o fi îmbrăcând. Un domn bătrân şi gras de pe banca ieşise cu vreo jumătate de oră înainte şi acum se întoarse. Se întrebă în sinea lui dacă fusese la masă, ce-o fi mâncat, unde anume, îşi urma astfel şirul gândurilor până ce atenţia îi era distrasă de altceva şi o luă de la capăt.

Dar asta nu însemna că în acest răstimp reuşise măcar pentru o clipă să îşi slobozească mintea de acel sentiment copleşitor şi apăsător că i se căscase un mormânt la picioare. Gândul acesta era mereu prezent, dar foarte vag şi general şi nu îşi putu fixa atenţia asupra lui. Astfel, chiar pe când tremura şi simţea cum i se schimba temperatura la ideea morţii care se apropia fulgerător, se trezi numărând barele grilajului de fier din faţa lui, întrebându-se cum se

rupsese oare vârful uneia dintre ele şi dacă o va repara cineva sau va rămâne aşa. Apoi se gândi la toate grozăviile ştreangului şi ale eşafodului, se opri să privească un bărbat care stropea pardoseala ca să o mai răcorească şi mintea i se cufundă iarăşi în alte gânduri fără şir.

În cele din urmă, se auzi un strigăt prin care se cerea să se facă linişte şi toţi cei prezenţi îşi îndreptară privirile spre uşă. Juraţii se întoarseră în sală, trecând chiar pe lângă Fagin. Nu reuşi să citească nimic pe chipurile lor, de parcă ar fi fost de piatră. Urmă o tăcere deplină, niciun foşnet, nicio răsuflare. Vinovat!

Clădirea răsună de un strigăt de triumf, apoi urmă un altul şi încă unul, răsunând ca un ecou, strigăte care crescură din ce în ce mai puternic, ca un tunet cumplit. Urmă un chiot de bucurie de la oamenii de afară, care se bucurau auzind vestea că vinovatul urma să fie dus la moarte în ziua de luni.

Gălăgia se mai potoli şi condamnatul fu întrebat dacă avea ceva de spus în apărarea să. Revenise la atitudinea sa de ascultător atent şi se uită încordat la cel care îi adresase întrebarea, dar a fost nevoie să îi fie pusă de două ori până să dea vreun semn că a auzit. Şi nici atunci nu fu în stare decât să bâiguie că el e om bătrân... un biet moşneag... un biet moşneag. Şi după încă o şoaptă, se cufundă din nou în tăcere.

Judecătorul îşi puse boneta neagră pe cap şi prizonierul rămase în aceeaşi poziţie încremenit. O femeie din sala slobozi un strigăt, înfiorată de această ceremonie. Bătrânul îşi ridică repede privirile, părând iritat de întrerupere şi se aplecă în faţă cu o şi mai mare încordare. Judecătorul rosti solemn şi impresionant sentinţa înfiorătoare. Dar el rămase ca o figură de ceară, fără să-i tresară niciun muşchi. Faţa să zbârcită era în continuare încremenită, cu bărbia lăsată şi ochii holbaţi, până când temnicerul îl atinse pe braţ, facandu-i semn că trebuie să iasă. Se uită împrejur ca prostit şi se supuse.

Fu condus printr-o sală pavată ce se află sub cea de judecată, unde prizonierii aşteptau să le vină rândul, iar alţii vorbeau cu prietenii lor îngrămădiţi în jurul unor gratii care dădeau spre curte. Dar el nu avea acolo pe nimeni cu care să vorbească, iar când trecu, prizonierii se dădură în lături că mulţimea de afară să îl vadă mai bine. Oamenii se agăţară de gratii şi începură a-i arunca ocărî, huiduind şi fluierând. El îi ameninţa cu pumnul şi ar fi vrut să-i scuipe, dar gardienii l-au scos repede într-un coridor întunecat, luminat doar de câteva felinare slabe, spre interiorul închisorii.

Ajuns acolo, fu percheziţionat ca nu cumva să aibă la el ceva ce ar putea fi împotriva legii. Odată ce se încheie căutarea, fu condus într-una din celule şi lăsat acolo, singur.

Se aşeză pe o bancă de piatră din faţa uşii, care slujea şi de scaun şi de pat. Îşi aţinti privirile în pământ şi încercă să îşi adune gândurile. După un timp, începu să-şi amintească fragmente din ce spusese judecătorul, deşi i se păruse atunci că nu putea auzi niciun cuvânt. Toate frânturile de vorbe se aşezară încet la locul lor şi treptat prinseră înţeles, astfel că nu după multă vreme îşi aminti aproape totul, aproape exact cum fusese rostit. Urma să fie spânzurat şi să moară, acesta era sfârşitul. Să fie spânzurat şi să moară.

Pe măsură ce se întunecă, începu să se gândească la toţi cei pe care îi cunoscuse şi sfârşiseră în ştreang, unii dintre ei din cauza lui. I se perindau prin faţa ochilor unul după altul, atât de repede, încât de-abia reuşi să îi numere. Pe unii îi văzuse chiar murind şi făcuse haz pentru că mureau îngânând o rugăciune. Îi răsună în urechi sunetul cu care cădeau în ştreang şi cât de repede se făceau, din bărbaţi viguroşi şi puternici, nişte cârpe bătute de vânt.

Poate că unii dintre ei trecură chiar prin acea celulă, poate că au şezut chiar în acel loc. Ce întuneric! De ce oare nu aduceau nicio lumină? Celulă fusese construită de mulţi ani. Zeci de oameni îşi petrecuseră ultimele ore acolo. Se

simţea de parcă ar fi fost într-un cavou înţesat de cadavre: panza cu care le acopereau faţa, ştreangul, mâinile legate, fetele pe care şi le aducea aminte, chiar şi în spatele valului acela hidos… Lumina, lumina!

într-un târziu, când mâinile îi erau numai o rană de la cât bătuse în uşile grele şi în pereţi, apărură doi bărbaţi. Unul ducea o lumânare pe care o fixă într-un suport de pe perete, celălalt ţară după el o saltea pe care avea să doarmă în acea noapte. Din acel moment, prizonierul nu mai trebuia lăsat singur.

Veni apoi noaptea, o noapte neagră, sinistră şi cufundată în tăcere. Alţi oameni sunt bucuroşi să audă bătăile orologiilor de la biserici pentru că anunţă o nouă zi, trezirea la viaţă. Pentru el aduseră deznădejde. Fiecare dangăt al clopotelor de fier era însoţit de unul mult mai surd şi adânc, sunetul morţii. La ce bun mai erau forfota şi zgomotul unei dimineţi vesele, care ajungeau până la el? Pentru el nu era decât sunetul morţii, cu un ton ironic şi de batjocură.

Ziua trecuse şi ea. Ziua? Nu fusese nicio zi, trecuse pe nesimţite şi noaptea veni din nou — o noapte atât de lungă şi totuşi atât de scurtă. Lungă prin tăcerea ei înfiorătoare şi scurtă prin iuţeală cu care treceau orele. La un moment dat, începu să blesteme, iar în alt rând să urle şi să îşi smulgă părul din cap. Veniră şi preoţi să se roage alături de el, dar el îi alungase cu blesteme. Când încercară din nou, fuseseră daţi afară cu pumnul.

Sâmbătă noaptea. Mai avea o noapte. Şi nici nu se gândise bine la asta că se şi făcu ziuă. Duminică.

Abia când se lăsă întunericul peste acea ultimă zi, îl cuprinse un sentiment de neputinţa mistuitoare şi o stare de deznădejde îi umplu sufletul îndurerat. Şi asta nu pentru că avusese vreodată prea multe speranţe de iertare, ci pentru că nu privise niciodată moartea ca pe ceva ce ar putea fi atât de apropiat. Vorbise puţin cu cei doi bărbaţi care îl păziră cu rândul şi nici ei nu făcuseră niciun efort să îi atragă atenţia. Stătuse acolo, treaz, dar cu mintea în

visare. Acum, sarea la fiecare minut, se repezea încoace şi încolo cu gura deschisă şi fierbând, cu aşa o frică şi ura duse la paroxism, încât şi cei doi — obişnuiţi cu astfel de scene — se fereau din calea lui, îngroziţi. În final, deveni atât de groaznic, torturat de conştiinţa sa neagră, încât doar unul dintre bărbaţi nu mai suporta să stea singur cu el, aşa că cei doi îl vegheau împreună.

Se ghemui pe patul de piatră şi se gândi la trecut. În ziua în care fusese prins, mulţimea aruncase în el cu fel de fel de lucruri, lovindu-l la cap şi acum era bandajat. Părul roşcat îi cădea răvăşit pe fata albă ca varul, barba îi era încâlcită şi ochii îi sticleau sălbatic, şi tot trupul, nespălat şi cu pielea crăpata, îi ardea de febră. Opt… nouă… zece… Dar dacă totul nu fusese decât o păcăleală ca să îl sperie şi dacă orele nu făceau decât să se fugărească unele pe altele, călcându-şi pe urme, unde va fi el când se va face din nou trecerea către o altă oră? Unsprezece! Altă bătaie când nici nu se sfârşise bine să-i vibreze în ureche bătaia de la ora ce-a trecut. La opt avea să meargă la moarte şi el va fi singurul care va plânge la propria-i înmormântare. La unsprezece…

Zidurile acelea îngrozitoare ale închisorii Newgate, care tăinuiseră atâta suferinţă şi atâtea chinuri groaznice nu numai de ochii celorlalţi, ci mult prea adesea şi mult prea îndelung, chiar de conştiinţa oamenilor, nicicând nu mai văzuseră asemenea scene de coşmar. Cei câţiva trecători care zăboveau o clipă în faţa închisorii, întrebându-se ce făcea oare bărbatul care urma să fie spânzurat a doua zi, cu siguranţă că nu ar fi dormit prea bine în noaptea aceea dacă l-ar fi putut vedea.

De când se înserase şi până târziu în noapte, veneau pâlcuri de câte doi-trei oameni care întrebau cu fete îngrijorate dacă nu cumva se primise ordin de schimbare a pedepsei.

Tuturor li s-a spus că nu, şi vestea s-a dus mai departe la grupurile de pe stradă, la oamenii care îşi arătau unul altuia

uşa prin care condamnatul avea să iasă şi locul unde urma să fie ridicat eşafodul. Se îndepărtară apoi şi se împrăştiară unul câte unul. În puterea nopţii, după o oră, străzile rămaseră pustii şi cufundate în beznă.

Locul de jur-împrejurul închisorii fusese curăţat şi de-a lungul străzii fuseseră întinse deja câteva bariere zdravene, vopsite în negru, pentru a ţine mulţimea la distanţă. Atunci, domnul Brownlow şi Oliver se înfăţişară la ghişeul închisorii şi arătară un permis de intrare la prizonier, semnat de unul din şefii poliţiei. Li se dădu imediat drumul înăuntru.

— Merge şi tânărul cu dumneavoastră, domnule?, întrebă gardianul care trebuia să îi conducă. Nu-i o privelişte bună pentru copii, domnule.

— Nu este, într-adevăr, prietene, răspunse domnul Brownlow, dar pricina pentru care trebuie să îl văd pe acesta are strânsă legătură cu băiatul. Cum el l-a văzut numai atunci când ticăloşia sa era la mare succes, cred că este bine — chiar cu preţul unei suferinţe sau spaime — să îl vadă şi cum a ajuns acum.

Aceste câteva cuvinte le rostise cumva într-o parte, astfel încât Oliver să nu le poată auzi. Paznicul îşi duse mâna la pălărie şi îl privi cu o oarecare curiozitate pe Oliver. Deschise o uşă, drept în faţa celei pe care intraseră şi le fu călăuză mai departe, prin întuneric, pe coridoarele întortocheate ce duceau spre celule.

— Pe aici, spuse bărbatul oprindu-se într-un coridor întunecat, unde câţiva oameni lucrau la ceva fără să scoată o vorbă. Acesta este holul prin care o să treacă. Dacă mergeţi pe aici, puteţi vedea uşa pe care o să iasă.

Îi conduse până la o bucătărie de piatră, în care se aflau toate cele necesare pentru pregătirea mâncării şi arătă spre o uşă. Deasupra acesteia se afla o fereastră zăbrelită prin care se auzeau voci, bătăi de ciocane şi zgomote de scânduri trântite. Afară se lucra la ridicarea spânzurătorii.

Din acest loc, trecură prin câteva uşi grele, deschise de alţi paznici de dinăuntru şi după ce intrară într-o curte,

urcară pe o scară strâmtă şi ajunseră într-un coridor cu un singur rând de uşi pe partea stângă. Făcându-le semn să rămână pe loc, temnicerul bătu cu mănunchiul sau de chei. Cei doi paznici, după ce schimbară câteva şoapte, ieşiră, intinzan- du-şi oasele ca şi cum ar fi simţit o uşurare bine-venită, după care le făcură semn vizitatorilor să îl urmeze pe temnicer în celulă. Aşa şi făcură.

Condamnatul stătea pe pat, legănându-se dintr-o parte în alta, cu o expresie întipărită pe chip care nu mai avea nimic omenesc, ci mai degrabă ceva de animal încolţit. Era mai mult decât limpede că mintea îi rătăcea la vremurile de demult, căci bolborosea fără încetare, fără să dea semne că îi vede pe nou-veniţi, confundându-i probabil cu nenumăratele sale închipuiri.

— Bravo, Charley, bravo, murmură el. Iata-l şi pe Oliver! Ha, ha, ha! Şi Oliver, aproape un domn, aproape... Duceţi băiatul la culcare!

Paznicul îl prinse pe Oliver de mână şi, şoptindu-i să nu îi fie teamă, privi în continuare în tăcere.

— Du-l la culcare!, strigă Fagin. N-auziţi niciunul? El a fost... pricina, întrucâtva, pentru tot ce s-a-ntâmplat. Face toţi banii care s-au dus cu cheltuielile lui. Beregata lui Bolter, Bill, fata nu contează... beregata lui Bolter, tăiată cât mai adânc. Să-i tai gâtul!

— Fagin, spuse temnicerul.

— Da, eu sunt!, strigă evreul, căzând dintr-odată în aceeaşi stare de ascultare încordată pe care o avusese la proces. Sunt un biet moşneag, Doamne, un biet moşneag tare bătrân!

— Uite, zise temnicerul, punându-i mâna pe piept ca să nu se ridice. E cineva aici care vrea să te vadă, să-ţi pună câteva întrebări, cred. Fagin! Fagin! Om eşti tu?

— N-o să mai fiu pentru multă vreme, răspunse el, ridicându-şi privirile şi dezvăluind un chip pe care nu se mai regăseau decât furia şi groază. Pe ei, băieţi! Omorâţi-i până la unul! Cu ce drept mă căsăpesc ei pe mine?

Rostind acestea, dădu cu ochii de Oliver şi de domnul Brownlow. Ghemuindu-se în cel mai îndepărtat colţişor al băncii de piatră, îi întrebă răstit ce cauta acolo.

— Linişteşte-te, spuse temnicerul, care încă îl ţinea, ca să nu se ridice. Poftiţi, domnule, spuneţi-i ce aveţi de spus. Dar iute, vă rog, că devine din ce în ce mai neliniştit pe măsură ce i se apropie sorocul.

— Ai nişte hârtii, zise domnul Brownlow, apropiindu-se de Fagin, care ţi-au fost încredinţate spre păstrare, pentru mai multă siguranţă, de un om cu numele de Monks.

— E o minciună sfruntată, răspunse Fagin. N-am avut nicio hârtie... niciodată!

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse domnul Brownlow, cu o voce gravă, nu tăgădui asta acum, când te afli chiar în pragul morţii, spune-mi doar unde sunt. Ştii bine că Sikes este mort. Celălalt, Monks, a mărturisit, aşa că nu ai nimic de câştigat. Unde sunt hârtiile acelea?

— Oliver!, strigă Fagin, făcându-i semn. Vino, vino aici! Vreau să-ţi spun ceva la ureche.

— Nu mi-e teamă, spuse Oliver cu o voce scăzută, dând drumul mâinii domnului Brownlow.

— Documentele, zise Fagin, tragandu-l pe Oliver lângă el, sunt într-un săculeţ de pânză, ascuns într-o gaură de deasupra căminului, sus, în camera din faţă. Vreau să vorbesc cu tine, dragule, vreau să vorbesc cu tine.

— Da, da, răspunse Oliver. Dă-mi voie să spun o rugăciune. Haide! Lasă-mă să spun o rugăciune! Numai una. Asaza-te în genunchi şi spune o rugăciune împreună cu mine şi după aceea putem să stăm de vorbă până dimineaţă.

— Afară, afară!, îi răspunse Fagin, dându-i brânci spre uşă şi uitându-se cu priviri rătăcite pe deasupra capului băiatului. Spune-le că am dormit... pe tine or să te creadă. Tu poţi să mă scoţi de aici, dacă faci asta. Haide, haide, acum, acum!

— O, Doamne, iarta-l pe acest nenorocit!, strigă băiatul,

izbucnind în lacrimi.

— Aşa, foarte bine, zise Fagin. Asta o să ne ajute la ce avem noi de făcut. Întâi, uşa asta. Să nu te sperii, dacă o să tremur şi o să mă împleticesc când o să trecem prin fata spânzurătorii, ci numai să iuţeşti un pic pasul. Haide, acum, acum!

— Vreţi să îl mai întrebaţi ceva, domnule?, spuse temnicerul.

— Nimic, răspunse domnul Brownlow. Numai dacă ar mai fi vreo speranţă să-l fac să-şi dea seama ce-l aşteaptă…

— Asta nu se mai poate face, răspunse celălalt, clătinând din cap. Mai bine l-aţi lăsa în pace.

Uşa celulei se deschise şi cei doi paznici se întoarseră.

— Grăbeşte-te, grăbeşte-te!, strigă Fagin. Împinge usa binişor, dar mai cu inima. Mai repede, mai repede!

Cei doi paznici puseră mâna pe el, smulgandu-l pe Oliver din strânsoarea lui, şi îl ţinură să nu scape. Bătrânul se zbătu pentru o clipă cu disperare, după care începu să scoată nişte urlete atât de îngrozitoare, încât răsunau chiar şi prin zidurile groase ale închisorii, urmărindu-i fără încetare pe cei doi vizitatori până când ieşiră afară, în curte.

Fură nevoiţi să mai zăbovească o vreme în închisoare, căci Oliver era aproape leşinat după această scenă înfiorătoare, simţindu-se atât de slăbit, vreme de o oră şi mai bine, de nici nu se putea ţine pe picioare.

Se lumină de ziua când ieşiră. Deja se adunase puhoi de lume. Ferestrele erau înţesate de oameni care fumau şi jucau cărţi ca să treacă timpul. Gloata se îmbrâncea, se dondănea, glumea. Totul părea plin de viaţă şi de mişcare, în afară de obiectele sinistre din mijlocul pieţei: podeţul cel negru, span- zuratoarea, funia şi celelalte îngrozitoare unelte ale morţii.

Capitolul 53

Şi ultimul…

Destinele celor care au avut un rol în povestirea noastră s-au cam împlinit. Puţinul care a mai rămas de istorisit, povestitorul îl va pune în câteva cuvinte. N-au trecut nici trei luni şi Rose Fleming şi Harry Maylie s-au căsătorit, în biserica din sătucul care avea să fie, de atunci înainte, scena pe care tânărul pastor îşi va oficia slujbele. Tot în acea zi au intrat şi în posesia noului şi fericitului lor cămin.

Doamna Maylie veni să locuiască alături de fiul şi nora ei, ca să se bucure, în zilele tihnite pe care le mai avea, de cea mai mare binecuvântare a bătrâneţii şi virtuţii: fericirea celor cărora li se dedicase, fără încetare, de-a lungul unei vieţi trăite cumpătat şi cuviincios, cu cea mai caldă iubire şi cu grijă cea mai tandră.

În urma unei cercetări atente şi complete a reieşit că, în cazul în care mai rămăsese ceva din averea pe care şi-o însuşise Monks (pe care atât tânărul, cât şi mama să o risipiseră în tot acest răstimp), aceasta ar fi fost împărţită în mod egal între el şi Oliver, fiecăruia revenindu-i ceva mai mult de trei mii de lire. Dacă ar fi respectat dorinţele tatălui său scrise în testament, Oliver ar fi avut dreptul, el singur, la întreaga avere. Domnul Brownlow însă, dorind să îi dea o şansă fiului mai mare de a se lepăda de viaţă să ticăloasă de până atunci şi de a urma o cale cinstită pe viitor, a propus ca averea să fie împărţită în mod egal între cei doi fraţi, propunere pe care micuţul său protejat a primit-o cu mare bucurie.

Monks, ascunzându-se încă în spatele acestui nume fals, îşi lua partea sa şi pleca undeva, departe, în Lumea Nouă unde, după ce risipi rapid tot ce avea, îşi relua vechile

obiceiuri. Stătu vreme îndelungată după gratii, pentru alte escrocherii şi pungaşii, iar în cele din urmă căzu prada unei crize a vechii sale boli, sfârşindu-şi zilele în închisoare. Şi tot în pribegie, departe de casă, pieriră toţi ceilalţi tovarăşi de ticăloşii ai prietenului său, Fagin.

Domnul Brownlow îl infie pe Oliver. Împreună cu el şi cu bătrâna menajeră, se mutară la mai puţin de o milă depărtare de casă parohiala unde locuiau dragii lor prieteni şi, astfel, se împlini singura dorinţa la care mai tânjea inima caldă şi devotată a lui Oliver — să fie împreună, că o mică familie, a cărei viaţă era scăldată într-o fericire desăvârşită, cum nu se mai aflase vreodată una în mijlocul acestei lumi în care toate sunt trecătoare.

Curând după căsătoria tinerei perechi, bunul doctor se întoarse la Chertsey, unde, lipsit de compania vechilor săi prieteni, s-ar fi simţit foarte nemulţumit dacă acest lucru nu ar fi fost cu totul împotriva firii sale, şi ar fi devenit chiar morocănos, dacă ar fi ştiut cum. Timp de două-trei luni nu făcu altceva decât să îşi exprime o oarecare temere că aerul de acolo nu îi mai pria, după care, convingându-se că acele locuri nu mai erau deloc ceea ce fuseseră, îi lasa asociatului săi în grijă toată clientele, stabilindu-se într-o căsuţă de la marginea sătucului în care era pastor tânărul lui prieten şi unde îşi recapăta bună dispoziţie ca prin farmec. Aici se ocupă cu grădinăritul, plantatul legumelor, pescuitul, tâmplăria şi altele asemenea, pe toate făcându-le cu aceeaşi tragere de inimă de nestăvilit, care îi era caracteristică. Deveni cunoscut în tot ţinutul pentru fiecare îndeletnicire în parte drept o autoritate de necontestat.

încă dinainte de a se retrage acolo, legase o strânsă prietenie cu domnul Grimwig, pe care gentlemanul cel excentric i-o împărtăşea pe deplin. Astfel că, după ce se mutase, primea nenumărate vizite, de-a lungul anului, din partea domnului Grimwig, fiecare prilej fiind folosit de acesta din urmă ca să se ocupe cu o râvnă nemaipomenită de grădinărit, de tâmplărie, de pescuit, pe toate făcându-le

într-un mod cum nu se poate mai original şi nemaipomenit, susţinând de fiecare dată, cum obişnuia el să întărească ce spune, că numai aşa trebuie făcute. Nu era duminică în care să nu critice predicile ţinute de tânărul pastor, în faţa acestuia, însă apoi îi destăinuia domnului Losberne, între patru ochi, că le socotea absolut extraordinare, dar că nu credea nimerit să recunoască acest lucru în gura mare. Domnului Brownlow îi făcea o deosebită plăcere să îl tachineze cu vechea sa profeţie referitoare la Oliver şi nu scapa niciun prilej de a-i reaminti acestuia de noaptea în care stătuseră împreună, cu ceasornicul dinainte pe masă, aşteptând întoarcerea băiatului. Dar domnul Grimwig se mulţumea să spună că, în mare, avusese dreptate, căci Oliver, la urma urmei, chiar nu se întorsese. Această concluzie era însoţită de fiecare dată de un hohot de râs copios, care-i sporea bună-dispoziţie.

Cât despre domnul Noah Claypole, primind îndurare din partea Regelui pentru că depusese mărturie împotriva lui Fagin şi socotind că ultima meserie pe care şi-o alesese nu era totuşi atât de sigură pe cât şi-ar fi dorit, se frământă un timp, fără să poată întrezări vreo soluţie, cum şi-ar putea câştiga traiul fără să trudească prea mult. După ce chibzui îndelung, se făcu informator al poliţiei, treaba din care scotea un venit frumuşel. Iată cum proceda: ieşea pe stradă, o dată pe săptămână, duminică, în timpul slujbei, însoţit de Charlotte, îmbrăcată ca o femeie respectabilă. Doamna leşină în faţă vreunei cârciumi, în vreme ce domnul se ruga de cârciumar să-i dea puţin rachiu, de câţiva bănuţi, ca s-o readucă la simţiri. A doua zi, se ducea la poliţie că să-l denunţe pe cârciumar pentru vânzare ilegală de alcool, băgând în buzunar jumătate din amendă. Câteodată, leşina domnul Claypole, iar rezultatul era acelaşi.

Domnul şi doamna Bumble, rămaşi fără ocupaţie, se afundară încetul cu încetul într-o sărăcie şi mizerie lucie, ajungând în cele din urmă printre săracii aceluiaşi azil unde,

odată, fuseseră stăpâni peste tot şi toate. Se spune că domnul Bumble a mărturisit că nici măcar de singurul lucru bun care ieşise din toată această decădere şi umilire, acela că era despărţit de soţia sa, nu mai avea putere să se bucure.

Cât îi priveşte pe domnii Giles şi Brittles, ei mai sunt încă şi acum în vechile lor slujbe, chiar dacă cel dintâi a rămas fără niciun fir de păr în cap, iar cel din urmă a încărunţit de-a binelea. Dorm la casa parohiala, însă îi servesc în aceeaşi măsură şi pe cei de acolo, şi pe Oliver, pe domnul Brownlow şi pe domnul Losberne, încât nici până în ziua de astăzi sătenii nu s-au putut dumiri cine le sunt stăpânii.

Domnul Charles Bates, îngrozit de crima lui Sikes, începu să se gândească dacă nu cumva ar fi mai bine, până la urmă, să ducă o viaţă cinstită. După ce ajunse la concluzia că în mod sigur aşa era mai bine, părăsi toate nenorocirile din trecut, hotărât să-şi răscumpere greşelile şi să se apuce de altceva. Pentru o vreme se frământă şi se zbătu într-o grea suferinţa, cum însă avea o fire veselă şi un ţel nobil, izbuti în cele din urmă. După ce lucra la un fermier, mai întâi că argat şi apoi ca ajutor, ajunse în cele din urmă un tânăr crescător de vite, pe picioarele lui, cel mai vesel din Northamptonshire.

Iar acum, când mâna care a aşternut toate aceste rânduri a început să şovăie, apropiindu-se de sfârşitul povestirii, autorul va continua numai pentru foarte scurt timp şirul acestor aventuri.

Cu câtă bucurie n-aş mai zăbovi alături de cele câteva personaje printre care am petrecut atât de multă vreme, impartasin- du-le fericirea în încercarea de a o descrie! Aş zugrăvi-o pe Rose Maylie, în toată frumuseţea şi împlinirea ei că tânăra femeie căsătorită, răspândind o lumină caldă şi blândă de-a lungul întregii sale treceri liniştite prin viaţă asupra tuturor celor care i-au rămas alături, încălzindu-le sufletul. Aş arăta cum însufleţea şi umplea de bucurie pe toţi prietenii strânşi în jurul focului pe timp de iarnă, ca şi

întâlnirile lor, pline de veselie, sub soarele verii. Aş colinda alături de ea pe câmpurile încinse la vremea amiezei şi i-aş asculta vocea dulce şi domoală, în timpul plimbărilor sub clar de lună. Nu m-aş mai satură privind-o în toată bunătatea şi dărnicia ei faţă de toţi cei sărmani şi necăjiţi şi cum, mereu, cu zâmbetul pe buze, se întorcea acasă, neobosita în a-şi îndeplini toate treburile. Aş înfăţişa dragostea care a legat-o de copilul răposatei sale surori şi cum petreceau ei împreună, ceasuri întregi, depanând amintiri despre prietenii pe care, din păcate, amândoi îi pierduseră. Aş vrea să îmi mai închipui, încă o dată, chipurile mici şi drăgălaşe ale copiilor care i se agăţau de sort şi să le aud gânguritul cel voios. Aş vrea să îmi răsune din nou în urechi acel râs limpede şi să văd acele lacrimi de înduioşare strălucindu-i în ochii albaştri. Cât aş vrea să mai văd o dată toate acestea, ca şi alte mii de priviri şi de zâmbete, de îngândurări sau de înseninări.

Aş mai arăta cum domnul Brownlow nu înceta, zi de zi, să îmbogăţească mintea fiului său adoptiv cu noi şi noi cunoştinţe şi cum îi devenea din ce în ce mai drag, văzând cum înainta în ştiinţă şi cum fiecare sămânţă de cunoaştere pe care o sadea în el dădea roade, întocmai precum îşi dorise. Şi cum găsea de fiecare dată alte şi alte asemănări cu prietenul său din tinereţe, trezindu-i în suflet amintiri de odinioară, umplandu-l de tristeţe şi totodată de alinare. Cum cei doi orfani, puşi la grea încercare, au învăţat şi nu au uitat niciodată să arate milă faţă de ceilalţi, să se iubească unul pe celălalt şi să mulţumească din tot sufletul Celui de Sus, care i-a ocrotit şi le-a arătat bunătate. Dar nici nu mai este nevoie să continuăm cu aceste amănunte, pentru că am spus deja că trăiau fericirea deplină. Iar fără bunătate şi omenie, fără recunoştinţă faţă de Dumnezeu, a cărui milă e nesfârşită şi a cărui bunătate e cel dintâi har pe care îl picură în sufletul oricărei fiinţe de pe pământ, adevărata fericire nu e cu putinţă.

În altarul din vechea bisericuţa a satului este aşezată o

placă de marmură, pe care nu e scris decât un singur cuvânt: Agnes. Nu se află niciun sicriu în acel mormânt şi dea Domnul să treacă mulţi, foarte mulţi ani până când acolo o să mai fie adăugat un alt nume! Dar dacă sufletele celor trecuţi în lumea cealaltă se întorc vreodată în lumea noastră ca să viziteze locurile în care domneşte sentimentul pe care moartea nu îl poate nimici — dragostea celor pe care i-au cunoscut în viaţa —, atunci sunt încredinţat că umbra sărmanei Agnes pluteşte, uneori, în jurul acelui colţ sfânt. Şi cred asta cu toată tăria, pentru că altarul acela se afla în mijlocul unei biserici, iar Agnes, biata făptura slabă, rătăcise calea.

Sfârşit

CUPRINS

Capitolul 1....4
Capitolul 2....7
Capitolul 3....19
Capitolul 4....29
Capitolul 5....37
Capitolul 6....49
Capitolul 7....55
Capitolul 8....63
Capitolul 9....73
Capitolul 10....81
Capitolul 11....87
Capitolul 12....96
Capitolul 13....107
Capitolul 14....116
Capitolul 15....131
Capitolul 16....139
Capitolul 17....149
Capitolul 18....159
Capitolul 19....167
Capitolul 20....177
Capitolul 21....185
Capitolul 22....191
Capitolul 23....199
Capitolul 24....207
Capitolul 25....213
Capitolul 26....220
Capitolul 27....232
Capitolul 28....240
Capitolul 29....250
Capitolul 30....254
Capitolul 31....261
Capitolul 32....272
Capitolul 33....280
Capitolul 34....290
Capitolul 35....300
Capitolul 36....309
Capitolul 37....314
Capitolul 38....325

Capitolul 39.....336
Capitolul 40.....351
Capitolul 41.....358
Capitolul 42.....368
Capitolul 43.....379
Capitolul 44.....390
Capitolul 45.....397
Capitolul 46.....401
Capitolul 47.....411
Capitolul 48.....419
Capitolul 49.....429
Capitolul 50.....440
Capitolul 51.....452
Capitolul 52.....466
Capitolul 53.....476